

ಕೊಡುಮೊದಲಿ

ಕೃಷಿ
ಕೃಷಿ

1985

“ಗೌಡದೊನೆಗೆ” ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ

ಕೊಡಗು ಗೌಡ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಘ. ಮಡಿಕೇರಿ

ಕೊಡಗು

(ಮೀನ್ಸ್ ಕಾಂಪೌಂಡ್ ಹತ್ತು)

ಸ್ಥಾಪನೆ : ೧೯೦೮

ಸ್ಥಾಪಕರ್ : ದಿ|| ಕುಂಬುಗೌಡನ ಕುಶಾಲಪ್ಪ

ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ-೧೫೦೦

ನಮ್ಮ ಗೌಡ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಘದ, ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಲ್. ಸಿ., ಪಿ. ಯು. ಸಿ. ಮತ್ತು ಪದವಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗಾಗಿ ಜಾಸ್ತಿ ಆಂಶ ತೆಗೆವಣಿಗೆ ಸ್ಕಾಲರ್ ಶಿಪ್ ಕೊಟ್ಟಿವೆ.

ಸ್ಕಾಲರ್ ಶಿಪ್ ನಿಧಿಗ ಹಿಂಗುಟ್ಟು :—

	ಆಸ್‌ಲ್	ಬಡ್ಡಿ
೧) ಚರಿಯ ಮನೆ ಕುಶಾಲಪ್ಪ ಸ್ಮಾರಕ ನಿಧಿ	ರೂ. ೧೦೦೦೦	ರೂ. ೧೦೦೦
೨) ಕೊಡಗು ಗೌಡ ವಿದ್ಯಾಸಂಘದ ಸ್ಕಾಲರ್ ಶಿಪ್ ನಿಧಿ	,, ೫೦೦೦	,, ೫೦೦
೩) ಚರಿಯಮನೆ ಬೋಳಮ್ಮ ಸ್ಮಾರಕ ನಿಧಿ	,, ೧೦೦೦	,, ೧೦೦
೪) ಪಟ್ಟಡ ನೀಲಮ್ಮ ಸ್ಮಾರಕ ನಿಧಿ	,, ೧೦೦೦	,, ೧೦೦
೫) ಕುದುಪಜೆ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಸ್ಕಾಲರ್ ಶಿಪ್ ನಿಧಿ	,, ೧೦೦೦	,, ೧೦೦
೬) ಕಡ್ಕದ ಬಿದ್ದಪ್ಪ ಸ್ಕಾಲರ್ ಶಿಪ್ ನಿಧಿ	,, ೧೦೦೦	,, ೧೦೦

ಸ್ಕಾಲರ್ ಶಿಪ್ ನಿಧಿಗೆ ದಾನ ಮಾಡಿ ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರ್‌ನ ಕಾರ್ಯಂ ಆಗಿ ಉಳ್ಳಿ.

ಮೊದುವೆ ಮತ್ತೆ ಇತರ ಎಲ್ಲ ಸಮಾರಂಭಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಿಸಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರ್

ಕುದುಪಜೆ ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ

ಎಂ.ಎ., ಬಿ.ಎಲ್.,

ಗೌಡ ದೊನಿ

(ಗೌಡ ಕನ್ನಡದ ಸುರೂಪ ಸಂಚಿಕೆ)

ಪ್ರಥಮ ಸಂಪಾದಕ

ಸೂದನ ಎಸ್. ಈರಪ್ಪ

೧೭-೨-೧೯೮೫

ಅರ್ಪಣೆ

ಲೋಡಗ್ ನುತ್ರಿ ಅನುರ ಸುಳ್ಳೆದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ
ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ
'ಜೀವ'ನೆ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡ್ಲ ವಿರರಾದ
ಗುಡ್ಡೆನುನೆ ಆಪ್ತಯ್ಯ
ನುತ್ರಿ
ಶಿವಂಬಾದಿ ರಾನುಗೊಡ್ಡುಗೆ

ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿ

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರ : ಸೂದನ ಎಸ್. ಈರಪ್ಪ

ಸದಸ್ಯರ : ಹಿ. ಜಿ. ಅಂಬಿಕಲ್

ಕುದುಕುಳಿ ಟಿ. ಸುಬ್ಬಯ್ಯ

ಎಡಕೇರಿ ಜಿ. ವಿಶ್ವನಾಥ್

ಚೆಟ್ಟಿನಾಡ ಜಯಮ್ಮ ಬಸಪ್ಪ

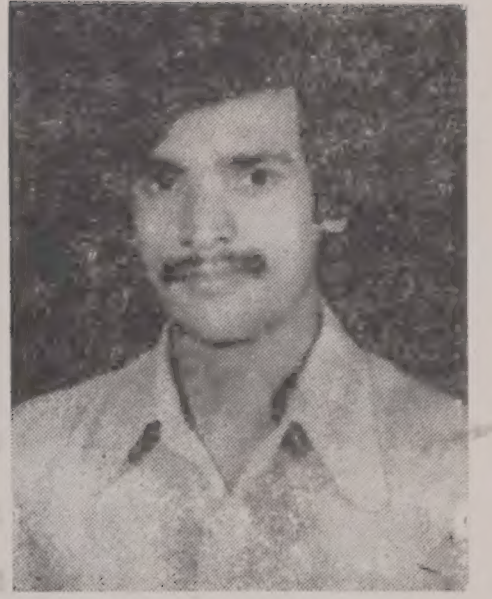
ನುಬಪುಟ ಚಿತ್ರ : ನೋಂಟಿಡ್ಕ ಪುರುಷೋತ್ತಮ

ಪ್ರಕಾಶಕರ : ಗೌಡ ಕನ್ನಡ ಸಂಕಲನ ಸಮಿತಿ
ಕುಶಾಲನಗರ-ಕೊಡಗು.

ಮುದ್ರಕರ : ಸೂರ್ಯ ಪವರ್ ಪ್ರೆಸ್, ಕುಶಾಲನಗರ

ಕ್ರಯ : ಹದಿಮೂರು ರೂಪಾಯಿ

ಸಂವಾದಕೀಯ

ಈ ಬೂಮಿಲಿರ್ವ ವಿವಿಧ ಜನಾಂಗದೊಳು ಮಾತಾಡ್ವ ಬಾಸೆನ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿರೆ ಸುಮಾರ್ ಮೂರು ಸಾವಿರಂ ದೊಳು ಹೆಚ್ಚಾದು. ಇತರ ಬಾಸೆಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮದ್ಕೂಡಾ ಒಂದು ಬಾಸೆ; ಅದೇ 'ಗೌಡ ಕನ್ನಡ'. ಮಹಾಪ್ರಾಣ ಸಬ್ಬಗಳ ಉಚ್ಚಾರ ಕಮ್ಮಿ ಇರ್ಪ್ಪ ಈ ಬಾಸೆನ ಬರೆಹದ ರೂಪುಲಿ ತಾಕುತ್ತಾದರೆ ಹಂಚ ಕಸ್ಪ ಉಟ್ಟು. ಇಸ್ಪರೊರೆಗೆ ಬೆರೇ ಮಾತನ ರೂಪುಲೇ ಇದ್ದ ಈ ಬಾಸೆನ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕದ ರೂಪಲಿ ತರಕುಂತೇಳಿ ಬಾಳ ದಿನಂದ ಇದ್ದ ನಮ್ಮ ಪ್ರೆಯತ್ನ ಇಂದ್ ಕೈಗೂಡಿಟು. ನಮ್ಮ ಈ ಕಾರ್ಯ ಗೌಡ ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆನ ಇತಿಹಾಸಲೇ ಸುರೂನ ಸಲದ್.

ಬಾಸೆ ನಿತ್ಯ ನೀರಾಗದೆ ಹರಿವ ಹೊನಲಾಕು. ಒಂದು ಬಾಸೆ ಬೆಳೆಯಕೆ ಅದ್ ನಮ್ಮದ್ತೇಳುವ ಹಿರಿಮೆ ನಾವ್ಗೆ ಬೇಕು. ಹುಟ್ಟು ಬಾಸೆನ ಸುರೂಗೆ ಕಲ್ತ್; ಬೇರೆ ಎಸ್ವ್ ಬಾಸೆಗಳ್ನ ಕಲಿಯಕೆ ಯಾರಾ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲೆ. ಯಾವುದೇ ಬಾಸೆಲಿ ಮೇಲ್-ಕೇಳ್ತೇಳ್ವ ಇಲ್ಲೆ. ನಮ್ಮ 'ದೊನಿ' ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಲೂ ಬಾರಿ ಸ್ಥಿರ ಆಕಂಡ್ ಇನ್ನ್ 'ದೊನಿ'ಯೆ ಕೇಳ್ವಲೆಂತಾ ಹೇಳ್ವ ಕಾಲಲಿ ಈ 'ಗೌಡ ದೊನಿ' ಕಿಲಿಗುಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನಗಳ್ ನಮ್ಮ ದೆಲ್ಲಾ ಹಾಳ್-ಬೇರೆವರ್ದ ಪೊರ್ಪುಂತೇಳುವ ಕೇಳ್ ಮನ್ಸ್ ಬಾಳ. ಅದರೂ ಮಕ್ಕಳ ಕಾನ್ವೆಂಟಿಗೆ ಕಲ್ಪಿ, ಅವು Daddy, Donkey, Mummy, Monkey - ಹಿಂಗಿ ನಾಕ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಬ್ಬ ಹೇಳ್ವ ಸಾಕ್; ಆ ಅಯ್ಯಪ್ಪಗಳಿಗೆ ಸೊರ್ಗಕ್ಕೆ ಮೂರೇ ಗೇಣ್ ಬಾಕಿ! ಹುಟ್ಟು ಬಾಸೆನೇ ಬೇಡ, ಮಕ್ಕ ಕನ್ನಡಲೇ ಮಾತಾಡ್ಲಂತ ಆರೆ ಬರೆ ಕನ್ನಡಲಿ ಮಕ್ಕಳೊಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತಾಡ್ವ ಮೊಡಿವಂತಿಕೆ ಮತ್ತೆ ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಗೆ ಬಾಳೆಜನಗಳ್ ಬೆಳ್ಳುಟು. ಹಿಂಗಿ ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಬಾಸೆನ ಹೆಸ್ರೇ ಇಲ್ಲದಾಗಿ ಕಣ್ಣರೆ ಆದೂ ಮಾತ್ರ ಕಂಡಿತಾ. ಇನ್ನ್ ಕೆಲೊನ್ನೆ ಈ ಬಾಸೆನ ಮಾತಾಡಿಕೆ ನಾಚಿಕೆ ಆದೆಗಡ! ತನ್ನ ಹುಟ್ಟು ಬಾಸೆನ ಮಾತಾಡಿಕೆ ನಾಚಿಕೆ ಪಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬೇಜರದ ಸಂಗತಿ. ಜೊಚ್ಚಲ್ ಬಸಿರಿಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ನಮ್ಮ ಈ 'ಗೌಡದೊನಿ'ತೇಳುವ ಕೂಸು ಈಗ ಮೆಲ್ಲಂಗಿ ಮರ್ದಿಕೆ ಸುರು ಮಾಡಿಟು ಆಸ್ತೆ. ಈ ನಮ್ಮ ಕೂಸಿಗೆ ಲಾಯಿಕ್ ಹಾಲ್ ಉಣ್ಣೆ, ಸಾಂಕಿ ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟುನ ಹೈದನಂಗಿ ಮಾಡ್ವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಪ್ರತಿ ಯೊಬ್ಬನ ಪಾಲಿಗೂ ಸೇರ್ಪ್.

ಕಡೇದಾಗಿ ಈ ಸಂಚಿಕೆನ ಹೊರ ತರ್ವಲಿ ನನ್ನೊಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಕರಿದ ಸಮಿತಿನ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ, ಬರಹ ಗಾರರಿಗೂ, ದಾನಿಗಳಿಗೂ, ಜಾಹೀರಾತ್ ಕೊಟ್ಟವುಕೂ, ಸೆರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಕೊಟ್ಟ ನನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಿತ್ರರಿಗೂ, ಕೊಡಗು ಗೌಡ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಘದವುಕೂ ಮತ್ತೆ ಬಾಳ ಕೆಲ್ವಕಾರ್ಯಗ ಇದ್ದರೂ ಸಾ ಸಯಿಸಿಕಂಡ್ ನಮ್ಮದ್ಂತೇಳ್ವ ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತೆ ಅಬಿಮಾನಂದ ಈ ಸಂಚಿಕೆನ ಮುದ್ರಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಕುಶಾಲನಗರದ ಸೂರ್ಯ ಪ್ರೆಸ್‌ನ ಮಾಲೀಕರಾದ ಶ್ರೀ ಕುದುಕುಳಿ ಟಿ. ಸುಬ್ಬಯ್ಯನವುಕೂ, ಪೊರ್ಲಾಗಿ ಮಖಪುಟನ ಬುಡಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಎಂ. ಪುರುಷೋತ್ತಮನವುಕೂ ನನ್ನ ತುಂಬು ಹೈದಯದ ಕೃತನ ತೆಗ.

ಇದ್ ನಮ್ಮ ಸುರೂನ ಒಂದು ಪ್ರೆಯತ್ನ ಮಾತ್ರ ಆಗಿದ್ದ - ಅಕ್ಷರಗಳ್ ಕೆಲು ದೋಸ ಇರಿಕೂ ಸಾಕ್, ಯಾವ ತೊಳ್ಳು ಇದ್ದರೂ ಇನ್ನ್ ಮುಂದಕೆ ನಾವು ತಿದ್ದಿಕೊಂಟಂಗಿ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡಿ. ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲಾ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆ ಗಳಿಗೆ ಸದಾ ಸ್ವಾಗತ ಉಟ್ಟು.

ಮೂವಿನಿಲಿ

(ಪ್ರಧಾನ ಸಂವಾದಕ)

ಸಂಕಲನ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರಾಗ

- ೧) ಕೆ. ಪದ್ಮನಾಭ, ಕಾರ್ಕಳ
- ೨) ತಿರ್ಥರಾಮ ನೆಡ್ಡಿಲಾ
- ೩) ಸಾಂಡನ ಸುಬ್ರಮಣ್ಯ
- ೪) ಎ. ಜಿ. ವಸಂತಕುಮಾರ್
- ೫) ಲೋಕಪ್ಪ ಶೀರಡ್ಕ
- ೬) ಮಡಪ್ಪಾಡಿ ಶಿವರಾಮ
- ೭) ಭವಾನಿ ಶಂಕರ್ ಆಡ್ತಲೆ
- ೮) ಕೇವಳ ಶೀಲಾವತಿ ಚಿನ್ನಪ್ಪ
- ೯) ಮಾಧವ ಪದೇಲ
- ೧೦) ಪದ್ಮಯ್ಯ ಎ. ಅರ್.
- ೧೧) ಭವಾನಿ ಶಂಕರ್ ಪಿ.
- ೧೨) ಗಂಗಾಧರ ಮಂಡೆಕೋಲಾ
- ೧೩) ಅನುರಾಧ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಕಡ್ಕ
- ೧೪) ತುಮ್ಮಜ್ಜಿರ ಎಸ್. ಸುರೇಶ್
- ೧೫) ಕು|| ಎಸ್. ಸುಶೀಲ
- ೧೬) ಕು|| ನಡುಬೆಟ್ಟು ಭಾರತಿ
- ೧೭) ಕೊಳಂಬೆ ವೀರಪ್ಪಗೌಡ

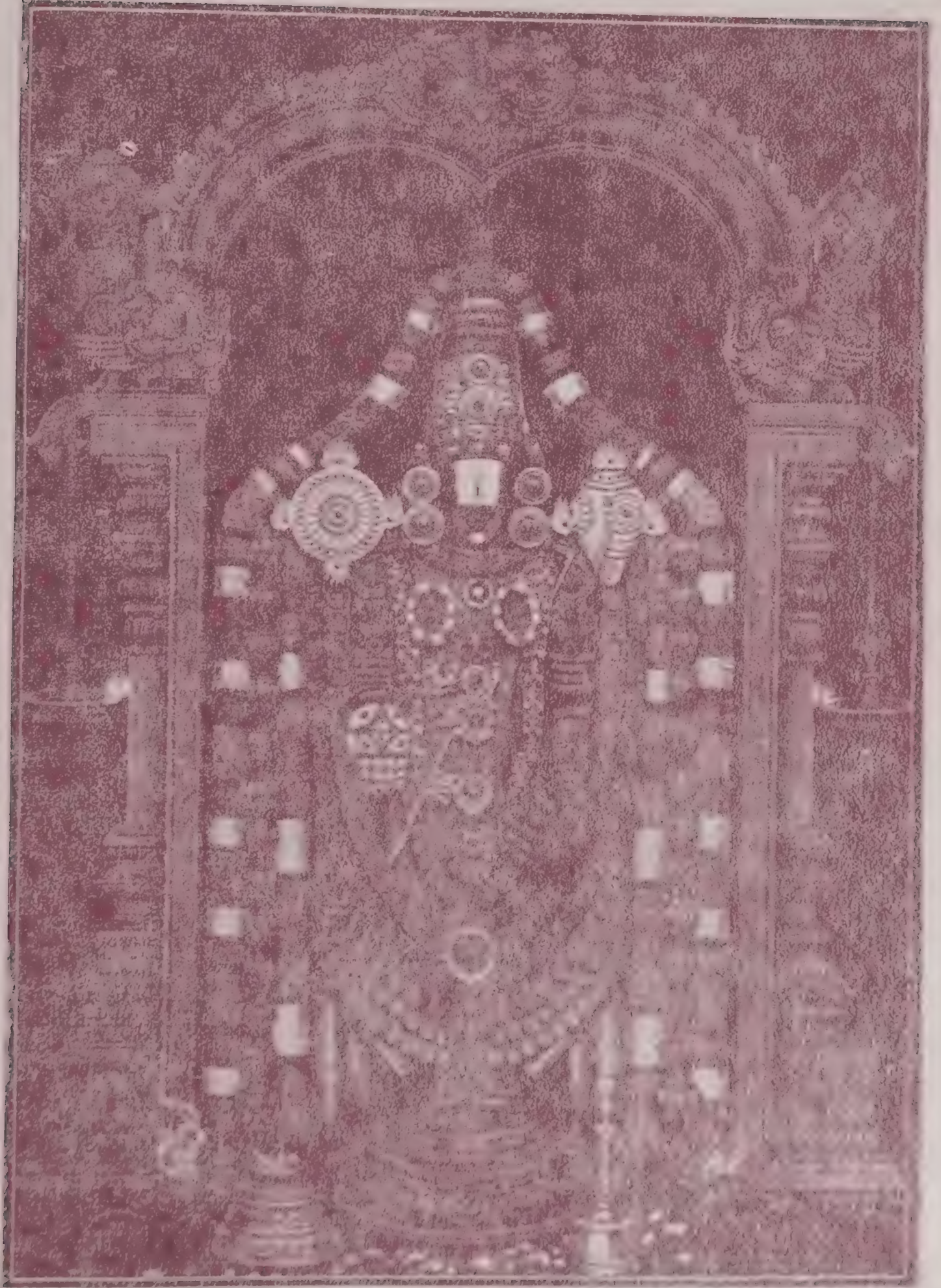
॥ श्री कौलदेवता प्रसाद ॥

આલોચન યોગી સંપદ્યોત્તમ

૧. શ્રી સુભાષચંદ્ર બોસ્
૨. સુભાષચંદ્ર બોસ્
૩. સુભાષચંદ્ર બોસ્
૪. શ્રી સુભાષચંદ્ર બોસ્
૫. સુભાષચંદ્ર બોસ્
૬. સુભાષચંદ્ર બોસ્
૭. સુભાષચંદ્ર બોસ્
૮. સુભાષચંદ્ર બોસ્
૯. સુભાષચંદ્ર બોસ્
૧૦. સુભાષચંદ્ર બોસ્
૧૧. સુભાષચંદ્ર બોસ્
૧૨. સુભાષચંદ્ર બોસ્
૧૩. સુભાષચંદ્ર બોસ્
૧૪. સુભાષચંદ્ર બોસ્
૧૫. સુભાષચંદ્ર બોસ્
૧૬. સુભાષચંદ્ર બોસ્
૧૭. સુભાષચંદ્ર બોસ્
૧૮. સુભાષચંદ્ર બોસ્
૧૯. સુભાષચંદ્ર બોસ્
૨૦. સુભાષચંદ્ર બોસ્

॥ ಶ್ರೀ ಕುಲದೇವತಾ ಪ್ರಸನ್ನಃ ॥

ಕೊಡಗ್‌ನ ಕ್ರಾಂತಿವೀರ

ಗುಡ್ಡೆಮನೆ ಅಪ್ಪಯ್ಯಗೌಡ್ರು

—ಸೂದನ ಎಸ್. ಈಶಪ್ಪ, ಪಾಲೂರು

1837 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 31ರ ದಿನ ಕೊಡಗ್‌ನ ಕ್ರಾಂತಿ ದೀಪ ಒಂದು ಆರಿ ಹೋದ ದಿನ. 19ನೇ ಶತಮಾನದ ಪೂರ್ವಲಿ ಕೊಡಗ್‌ನ ಮೇಲೆ ಬ್ರಿಟಿಷರ್ ಹೇರ್ದ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆನ ವಿರೋಧಿಸಿ ನಡ್ವಿದ ದಂಗೆನ ಕುರ್ತು ಇತಿಹಾಸಕಾರರ್ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರೀತಿಲಿ ಶೋಧನೆ ಮಾಡಿ “ಅಮರ ಸುಳ್ಳು ಕಾಟಕಾಯಿ” “ಕೊಡಗ್ ಕೆನರಾ ಬಂಡಾಯತ” ಹೆಸ್ರ ಕೊಟ್ಟೊಳೊ ಇಷ್ಟರೊರಗೆ ಈ ದಂಗೆನ ಕುರ್ತು ಲೇಖನ, ಕತೆ, ಪುಸ್ತಕ ಬರ್ದವು ಸ್ವಾಮಿ ಅಪರಂಪಾರ ಮತ್ತೆ ಕಲ್ಯಾಣ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಸ್ಥಾನ ಕೊಟ್ಟು ಸಾ ಗುಡ್ಡೆ ಮನೆ ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಗೌಡ್ರು ಪಾತ್ರ ಮೂತ್ರ ಬಾಳ ಮಹತ್ವದ್ಂತೇಳಿ ತಿಳ್ವ ಬಂದದೆ. ಈ ದಂಗೆನ ಮೂಲ ಯವಸ್ಥಗೆ ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಗೌಡ್ರು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಂತೇಳ್ವರ್ದಿ ಯಾವ ಸೊಂಸಯನೆ ಇಲ್ಲೆ.

ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಗೌಡ್ರು ತನ್ನ ಪ್ರಾಣನೇ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸಿದ ಒಬ್ಬ ತ್ಯಾಗಿ ಜೀವಿ. ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಗೌಡ್ರು ಹಿರಿಯೊವು ಸುಳ್ಳದ ಮಾಗಣೆಂದ ಬಂದ್ ಕೊಡಗಲಿ ಜಮ್ಮ ಪಡ್ವಾ ನೆಲ್ವಿದೊವು. (ಸುಳ್ಳದ ಮಾಗಣೆಂತೇಳ್ವೆ ಆಗನ ಮೇಲಣ ಕೊಡಗ್) ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಗೌಡ್ರು ಚಿಕ್ಕ ವೀರರಾಜನ ಕಾಲಲಿ ಜಮೆದಾರರಾಗಿದ್ದೊ. ಕೊಡಗ್ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕೈಗೆ ಸೇರ್ದ ಮೇಲೆ ಇವು ಸುಳ್ಳದ ಸುಭೇದಾರ ಆಗಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ನವರ ಆಡಳ್ತನ ಕುಷಿ ಪಡದೆ ತನ್ನ ಸಂಗಡಿಗರೊಟ್ಟಿಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ನವರ ಮರಾಡಳ್ತನ ವಿರೋಧಿಸಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿಕೆ ಸುರುಮಾಡ್ತೊ. ಈ ಹೋರಾಟಲಿ ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಗೌಡ್ರು, ಕೆದಂಬಾಡಿ ರಾನುಗೌಡ್ರು, ಮತ್ತೆ ಹುಲಿಕುಂದ ನಂಜಯ್ಯನವು ‘ಅಡಿಸಾಯ’ಗಳಂಗಿ ಇದ್ದೊಂತೇಳಿ ಚರಿತ್ರೆಕಾರರ್‌ಂದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ವರದಿಗಳ್‌ಂದ ನಾವಾಗೆ ಗೊತ್ತಾದೆ.

1834ರಲಿ ಕೊಡಗಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಡಳ್ತ ಸುರು ಆದೆ. ಆ ಸಮೆಲಿ ಕೊಡಗ್‌ನ ಆಡಳ್ತ ನಡ್ವೆತ್ತಿದ್ದ ಚಿಕ್ಕ ವೀರರಾಜನ, ದಿವಾನ ಬೋಪಣ್ಣ ಮತ್ತೆ ಇನ್ನ ಕೆಲವರ ಕುತಂತ್ರಂದಾಗಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ್ ಬಾಳ ಸುಲ್ಬಲಿ-ಹಿಡ್ವಾ ವೆ.ಕ್ಯಾ. ಟಿ. ಡಿ. ಕಾರ್‌ಪೆಂಟ್‌ನ ಮುಂದಾಳತ್ವಲಿ ರಾಜನ ಮಡಿಕೇರಿಂದ ವೆಲ್ಲೂರಿಗೆ ಕರ್ಕಂಡ್ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ರಾಜ ಬಂಧಿಯಾಗಿ ಇಟ್ಟವೆ. ಹುಂಗಿ ತಾ|| 11-4-1834ರಂದ್ ನಮ್ಮ ಕೊಡಗ್ ಜಿಲ್ಲೆಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಡಳ್ತ ಸುರು ಆತ್. ಜಿನಗಳ ಮೇಲೆ ಅವರ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆನೂ ಕೂಡಾ ಹೆಚ್ಚ್ವಕಂಡ್ ಬಾತ್. ಬ್ರಿಟಿಷರ್ ಕೆಲ ದಿವಾನರ್‌ಗಳ ಸ್ವಾರ್ಥ ಆಸೆನ ಕಂಡ್ ಅದರ ತಮ್ಮ ಸೊಂತ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಬಳ್ಳಿಕಂಡ್ ಜಿನಗಳ ಸಕ್ತಿ ಮತ್ತೆ ಒಗ್ಗಟ್ಟುನ ಕಮ್ಮಿ ಮಾಡಿಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಡಗ್‌ನ ಭಾಗನೆ ಆಗಿದ್ದ ಸುಳ್ಳು, ಪುತ್ತೂರು ಮತ್ತೆ ಬೆಳ್ಳಾರಿ ಸೀಮೆಗಳ 1834ನೇ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡುವೆ. ಜಿನಗಳಿಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಈ ಕೆಲ್‌ಸ ಸರಿ ಕಂಡತ್‌ಲೆ, ಪ್ರಜೆಗ ತಮ್ಮ ಅರಸನ ಮೇಲೆ ಬಾಳ ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತೆ ವಿಸ್ವಾಸ ಇಟ್ಟುಕಂಡಿದ್ದೊ, ದಂಗೆನ ಗಟನೆಗೆ ಮೂಲ ಕಾರಣ ಸಾ ಇದೆ ಆತ್. ತಮ್ಮ ರಾಜನ ಬದ್ಲಿಗೆ ಬೇರೆ ಯಾರೋ ಬಂದ್ ಆಡಳ್ತ ನಡ್ವುದು ಜಿನಗಳಿಗೆ ತೃಪ್ತಿ ಆತ್‌ಲೆ.

ಚಿಕ್ಕ ವೀರರಾಜನ, ಬ್ರಿಟಿಷರ್ ರಾಜ ಪದ್ವಿಂದ ತೆಗ್ಗ ಮೇಲೆ ಸ್ವಾಮಿ ಅಪರಂಪಾರ ಮತ್ತೆ ಕಲ್ಯಾಣ ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಇಬ್ಬೊರು ಮುಖಂಡರ್‌ಗ ಹೋರಾಟ ಸುರು ಮಾಡಿಕೆ ಕಾರಣ ಹುಡ್ವಿಕ್ಕಾಗಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ನವರೊಟ್ಟಿಗೆ ಸಿಂಹಾಸನದ ಹಕ್ಕುನ ಕೇಳಿವೆ. ಕೊಡಗಲಿ ಕೆಲ ಪ್ರಮುಖರ್ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಪರ ಇದ್ದ ಕಾರಣ ಈ ನಾಯಕರ್‌ಗ ದ. ಕನ್ನಡ ಬಳೆನ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯ ಸ್ಥಾನ ಆಗಿ ಮಾಡ್ತಂಡೊ, ಇವರ ಗುಟ್ಟಲಿ (ಗುಪ್ತಚಾರಿಕೆಂದ) ತಿಳ್ವಂಡ ಬ್ರಿಟಿಷರ್ ಸ್ವಾಮಿ ಅಪರಂಪಾರ ಮತ್ತೆ ಕಲ್ಯಾಣ ಸ್ವಾಮಿನ 1837ರಲಿ ದಕ್ಷಿಣಿ ಮಾಡಿನೆ. ಹುಂಗಿ ಬಂಡಾಯದ ಮುಖ್ಯ ನಾಯಕರ್‌ಗ ಬಾಳ

ಲಿದ್ದರೂ ಕೂಡಾ ಈ ದಂಗೆನ ಉತ್ತರೋತ್ತರ ಬೆಳವಣಿಗೆನ ಕೀರ್ತಿ ಗುಡ್ಡೆಮನೆ ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಗೌಡ್ರು, ಸುಳ್ಳದ ರಾಮ ಗೌಡ್ರು, ಹುಲಿಕುಂದ ನಂಜಯ್ಯ ಮತ್ತೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವುಕೆ ಸೇರ್ದೆ.

ನಾಯಕರಗಳ ಬಂಧನಂದ ಬಂಡಾಯದ ಏರ್ಪಾಡ್‌ನ ಮೊಳ್ಳೆಲೇ ಜಂಟಿ ಹಾಕಿದಂಗ್ಲಾದೆ. ಇಂತ ಆಪತ್ತ್‌ನ ಸಮೆಲಿ ಹೆದರಿ ಕುದ್ರದೆ ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಗೌಡ್ರು, ರಾಮಗೌಡ್ರು, ಇನ್ ಬಾಕಿಯೊವೆಲ್ಲ ಬಂಡಾಯದ ಪೂರ್ತಿ ಹೊಣೆನ ಹೊತ್ಕಂಡೊ. ಶನಿವಾರಸಂತೆ ಹಕ್ಕಲಿನ ಹೆಮ್ಮನಿ ಗ್ರಾಮದ ರೈತ ಪುಟ್ಟಬಸಪ್ಪನ ಕಲ್ಯಾಣ ಸ್ವಾಮಿನ್ಯಾಂಗಿ ನಟನೆ ಮಾಡಿಕೆ ಹಂಗಾರ್ ಮಾಡಿ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಆತ್. ಜೆನ ಈ ಕೃತಕ 'ಕಲ್ಯಾಣ ಸ್ವಾಮಿ'ನ ಇವನೇ ಮುಂದೆ ಆವದೊರೆಂತ ನಂಬ್ಸವಂಗಿ "ಕೆಣಿ" (ಉಪಾಯ) ಮಾಡ್ಲೊ. ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಗೌಡ್ರು ಈ ಸಂದ್ರ್‌ಪಲಿ ಸುಭೇದಾರ ಆಗಿಲ್ದೊ. ಕ್ರಾಂತಿ ದಳಲಿ ಶಿಸ್ತು ಮತ್ತೆ ನಿಯಮನ ಯವಸ್ತೆ ಮಾಡ್ಲೊ. ಬಾಳಸ್ವ ಸರ್ಕಾರಿ ಚಾಕಿರಿಲಿದ್ದ ಜೆನಗಳ್‌ನ ಈ ಬಂಡಾಯಲಿ, ಕೂಡಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆನ ಕಾಪಾಡಕುಂತೇಳಿ ವತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಅವ್‌ಕೆಲ್ಲ ಧೈರ್ಯ ಕೊಟ್ವ್ ದಂಗಿ ಎದ್ರಿಕೆ ಸೆರ್ದಿದೊ. ಮತ್ತೆ ಬೇಕಸ್ವ ಜೆನಗಳ ಬಂಡಾಯಲಿ ಒಟ್ವ ಸೆರ್ದಿದೊ. ನೆಲ್ಲಿನ ಮಂಡಿರ ಉತ್ತಯ್ಯ, ಶಾಂತಳ್ಳಿನ ಮಲ್ಲಯ್ಯ, ಕುಕ್ಕನೂರು ಚೆನ್ನಯ್ಯ, ಇಂತ ಮಹಾ ಶೂರಂಗಳ ಕ್ರಾಂತಿಲಿ ಸೇರ್‌ಸಿ ಬ್ರಿಟಿಸರ ಇರುದ್ಧ ಹೊರಾಟ ನಡ್ವಿಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಿವೆ. ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಗೌಡ್ರು, ಚಿಕ್ಕವೀರರಾಜನ ಬ್ರಿಟಿಸರ್ ಜೈಲಿಗೆ ನೂಕಿದ್ಲಂಗಿ ಕಾಡ್‌ಲಿ ಅಡ್‌ಗಿಕಂಡಿದ್ದ ರಾಜನ ಭಕ್ತಂಗ ಆಗಿದ್ದ ಚೆಟ್ಟು ಮತ್ತೆ ಕುರ್ತು ಕುಡ್ಯಂತೇಳ್ವ ಮಹಾನ್ ಶೂರ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದ್ರಬ್ಬರ್‌ನ ಗುರ್ದ ಹಿಡ್ಡ್ ಅವರ ಸಾ ಕ್ರಾಂತಿಲಿ ಸೆರ್ದಿದೊ. ಬೇಂಗುನಾಡ್, ಎಡೆನಾಡ್, ತಾವುನಾಡ್, ನಾಲ್ಕನಾಡ್ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಕುದ್ದಾಗಿ ಹೋದ ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಗೌಡ್ರು ಅಲ್ಲಿನ ಜೆನಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಿತಿಗತಿನ ಕೆಜಿಗೆ ನಾಟ್‌ವಂಗಿ ಲಾಯಿಕ್ ಹೇಳಿ ಅವರೊ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಕಿಚ್ಚಿನ ಉರಿವಂಗಿ ಮಾಡ್ಲೊ.

5-3-1837ರ ಶಿವರಾತ್ರಿ ದಿನದಂದ್ ದಂಗಿ ಎದ್ರುದುಂತೇಳಿ ನಿಶ್ಚಯ ಆತ್. ಆದರೆ ದುರಾದೃಷ್ಟ್ಯಂದ ಈ ವರ್ತಮಾನ ದೇಶ ದ್ರೋಹಿ ಆಗಿದ್ದ ಸುಳ್ಳದ ಅಟ್ಟೂರು ರಾಮಪಯ್ಯಂಗಿ ಗೊತ್ತಾಗಿ ಅವ ಮಡಿಕೇರಿಲಿದ್ದ ಇವನ ಅಣ್ಣ ನಾರಾಯಣಂಗಿತಿಳ್ಳಿ ಬ್ರಿಟಿಸರ್ಗೆ ದಂಗಿ ಏಳ್‌ವ ಸುದ್ದಿ ಮುಟ್ಟಿಸಿದೆ. ಇದ್ ಗೊತ್ತಾದ ಕೂಡ್ಲೆ ಕ್ರಾಂತಿವೀರಂಗ ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡ್‌ಸಮೆಕೆ ಮುಂದೆನೇ ದಂಗಿ ಎದ್ರಿಕೆ ಸುರು ಮಾಡಿ ಬುಟ್ಟಿವೆ. ಕೊಡಗಲಿ ಗುಟ್ಟು ರಟ್ಟು ದರ್‌ಂದ ಕ್ರಾಂತಿವೀರಂಗ ದಕ್ಷಿಣದ ಕಡೆಗೆ ದಂಡಿತ್ತಿ ಹೋದವೆ. ಕ್ರಾಂತಿವೀರರ ಸೈನ್ಯದ ಮುಖಂಡತ್ವನ ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಗೌಡ್ರು ವಯಿಸಿಕಂಡನೆ, ಬ್ರಿಟಿಸರ ಇರುದ್ಧ ದಂಗಿ ನಡ್ವಿಕೆ ಹೊರ್ತಿ ಕ್ರಾಂತಿವೀರರ ಸೈನ್ಯ ದೇಶ ದ್ರೋಹಿ ಅಟ್ಟೂರು ರಾಮಪಯ್ಯನ ಕೊಂದ್ ಮುಂದೆ ಬೆಳ್ಳಾರೆ ಕೋಟಿನ ಹಿಡ್ಡ್ ವೀರವೇಸಂದ ಹೋರಾಡಿ ಬಾರಿ ಬ್ರಿಟಿಸ್ ಸೈನ್ಯನ ಸೋಲ್ವಿ ಬಾವುಟ ಗುಡ್ಡಲಿ ಬಾವುಟ ಹಾರ್ಪಿದೊ. ಬ್ರಿಟಿಸ್ ಸೈನ್ಯ ಇವರ ಸೈನ್ಯದ ಮುಂದೆ ಹೊರಾಡಿಕಾಗದೆ ಸೋತ್ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿವೆ ಈ ಕ್ರಾಂತಿ ಸೈನ್ಯದ ಸಂಖ್ಯೆ ಸುಮಾರ್ 12,000 ಇತ್ತ್ಂತ ತಿಳ್ವ ಬಂದದೆ. ಮಂಗೂರಾಲಿ ಬ್ರಿಟಿಸ್ ಸೈನ್ಯನ ಸೋಲ್ವಿದ ಮೇಲೆ ಕೊಡಗ್‌ನ ಮುಕ್ತವ ವಿಚಾರಲಿ ಯವಸ್ತೆ ನಡ್ವದೆ. ಕೊಡಗ್‌ನ ಮುಕ್ತವ ಈ ಕ್ರಾಂತಿ ವೀರರ ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಗೌಡ್ರು ಮಹಾ ದಂಡನಾಯಕ ಆದವೆ. ಚೆಟ್ಟುಕುಡ್ಯ ಮತ್ತೆ ಕುರ್ತು ಕುಡ್ಯ, ಮಂಡಿರ ಉತ್ತಯ್ಯ, ಕೂಜಿಗೋಡು ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಗೌಡ್ರು ಈ ದಂಡ್‌ನ ಪ್ರಮುಖ ಸೇನಾನಿಗ ಆದವೆ.

ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಗೌಡ್ರು ತನ್ನ ಸೈನ್ಯನ ಎರ್ದ ಭಾಗ ಮಾಡಿ ಒಂದರ ಸಂಪಾಜೆ ಹಾಪಿಲಿ ಕಳ್ಳಿ ತಾನ್ ಇನ್ನೊಂದ್ ವಿಭಾಗದೊಟ್ಟಿಗೆ ಬಿಸಿಲೇ ಘಾಟ್‌ನ ದಾಟಿ ಬಂದವೆ ಈ ಸಂಗತಿ ಲೀಹಾರ್ಡಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿ ಅವ ಹೆದರಿ ಜಾಸ್ತಿ ಸೈನಿಕಂಗ ಇರ್ದ 19ನೇ ರೆಜಿಮೆಂಟ್‌ನ ಫ್ರೆಂಚ್ ರಾಕ್ಸ್‌ಂದ ತರ್ವಿಕಣ್ಣೆ. ಲೀಹಾರ್ಡ್ ಈ ಸೈನ್ಯನ ಎರ್ದ ವಿಭಾಗ ಮಾಡಿ ಬ್ರಿಟಿಸರ ದಿವಾನಗ ಆದ ಬೋಪಣ್ಣ ಮತ್ತೆ ಪೊನ್ನಪ್ಪ ಇವರಿಬ್ಬರ್‌ನ ಆ ಗುಂಪುನೊಟ್ಟಿಗೆ ಕಳ್ಳದೆ ಬೋಪಣ್ಣ ದಿವಾನ ಸಂಪಾಜೆಗೆ ಹೋದೆ, ಪೊನ್ನಪ್ಪ ದಿವಾನ ಬಿಸಿಲೇ ಘಾಟಿಗೆ ಹೋದೆ, ಅಪ್ಪಯ್ಯಗೌಡ್ರು ಸೈನ್ಯ ಬ್ರಿಟಿಸರ ಸೈನ್ಯ ಬಾವಣ್ವರಾಲಿ ಬಿಸಿಲೇ ಘಾಟ್‌ನ ಸುಭೇದಾರ ಅಪ್ಪಜ್ಜನ ಸೋಲ್ವಿ ಹದ್ದ್ ದಾಟಿ (ಗಡಿ) ಇಜೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದದೆ. ಈ ದಂಗಿಲಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡಗ್‌ನ ಸಾಕಸ್ವ ಜೆನ ಕೂಡಿದ್ದವೆ. ಆದರೆ ಭಾರಿ ಭಾರಿ ಕೊಸಸ ಆಯಿರ್‌ಗಳಂದ ಕೂಡಿದ್ದ ಬ್ರಿಟಿಸ್ ಸೈನ್ಯನ ನೋಡಿ ಬಾಳಸ್ವ ರೈತರ ಮಿರ್‌ರಾಗೆ ಬುಟ್ಟಿ ಹೋವುಟವೆ. ಕ್ರಾಂತಿ ಯೋಧಂಗ ಮಾತ್ರ ಕಡೆ ಉಸ್ತಾ ಇರ್ದವರೆಗೆ ಹೋರಾ ಡುವೆ ಭೂಮಿ ತಾಯಿಗೆ ರಕ್ತ ಕುರ್ದನೆ, ಬ್ರಿಟಿಸರ ಭಾರಿ ಸೈನ್ಯದ ಮುಂದೆ ಕ್ರಾಂತಿ ವೀರರ ಸೈನ್ಯ ಸೋತೊದೆ. ಸಾಕಸ್ವ

ಕ್ರಾಂತಿ ವೀರರಾಗ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ ಸೆರೆ ಸಿಕ್ಕಿವೆ. ಸೈನ್ಯ ಸೋತಮೇಲೆ ದಿಕ್ಕು ಕಾಣದ ಅಪ್ಪಯ್ಯಗೌಡ್ರು ತೊಪ್ಪಿಸಿಕಂಡ್ರು ಸುಬ್ರಮಣ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿ ಬಾವಪ್ಪಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಬೀಕರ ಸುದ್ದಿ ಇವರ ದಿಕ್ಕು ಕೆಡಿಸಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಾ ಬ್ರಿಟಿಷರ ದೊಡ್ಡ ಸೈನ್ಯ ಧಾರವಾಡ, ಕಲ್ರಿಕೋಟೆ, ಬೊಂಬಾಯಿ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಎವರೆಸ್ವ ಮತ್ತೆ ಗ್ರೀನ್ ನ ನಾಯಕತ್ವಲಿ ಬಂದ್ (ಈ ಸೈನ್ಯಲಿ ಸುಮಾರ್ 3,000 ಜನ ಸೈನಿಕರ್ ಇದ್ದವೆ) ಮಂಗೂರ್ ನ ಆಕ್ರಮಿಸಿಕಂಡವೆ. ಸೈನ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಭಾಗನ ಕೊಡಗ್ಗೆ ಕಳ್ಳದರ್ಂದ ರಾಮಗೌಡ್ರು ಸೋಲು ಅನಿವಾರ್ಯ ಆತ್. ಮಡಿಕೇರಿ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡ್ಡ ಅಪ್ಪಯ್ಯಗೌಡ್ರು ಸೈನ್ಯ ಮಡಿಕೇರಿಂದ ಬೆರಿ ಸಾಕ್ ಮೈಲಿ ದೂರಲಿತ್ತ್. ಈ ಹೊರಾಟಲಿ ಸಾ ಸೋತ ಮೇಲೆ ಮುಖಂಡರ್ ತೊಪ್ಪಿಸಿ ಕಂಡವೆ. ಬ್ರಿಟಿಷರ್ ತೊಪ್ಪಿಸಿಕಂಡ ಮುಖಂಡರ್ಗಳ ಹಿಡ್ಡ್ ಕೊಟ್ಟವುಕೆ 10,000 ರೂಪ್ಯಾ ಬೋಮಾನ ಕೊಟ್ಟವೇಂತ ಸಾರೊ, ಆಗಲೇ ಬ್ರಿಟಿಷರ್, ಮುಖಂಡರ್ಗಳ ಹಿಡ್ಡ್ ಕೊಟ್ಟವುಕೆ 10,000 ರೂಪ್ಯಾ ಬೋಮಾನ ಸಾರ್ ನೋಡ್ರು ಈ ವೀರರ ಹೊರಾಟದ ಮಹತ್ವ ಏನ್ಂತೇಳ್ತು ಆರ್ತಾದೆ. ಈ ದಂಗೆಲಿ ಬೇಕಸ್ವ ಜನ ಯೋಧರ ರಕ್ತ ಚೆಲ್ಲಿ ಭೂಮಿತಾಯಿಗೆ ಅಬಿಷೇಕ ಆತ್ ಸೈನ್ಯ ಸೋತಮೇಲೆ ನಾನ್ ಬ್ರಿಟಿಷರ್ಗೆ ಹೆದ್ರಿ ಅಂಡ್ರುದು ಯಾಕೆ? ಕಡೆ ಉಸ್ ಇರ್ವವರೆಗೆ ನಾ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡ್ತೀಂತೇಳಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡ್ಡ ಅಪ್ಪಯ್ಯಗೌಡ್ರು ತನ್ನ ಊರಿಗೆ ಬಂದ್ ಇತ್ತ್ ಒಂದೇ ಕೂಸುನ ಕಡೆಗೊಮ್ಮೆ ನೋಡಿ ಮುತ್ತು ಕೊಟ್ಟು ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಮುದಾನ ಪಡ್ತಿ ಅವರ ಮುಂದಿನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಯಾವ ಬಂಗ ಬಾರದಂಗೆ ನೋಡಿಕಂಬಕೆ ಮನೆವುಕೆ ವಯಸಿವೆ. ಹುಂಗಿ ಮನೆ ಕಡೆ ಯವಸ್ತೆ ಮಾಡಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿವೆ. (ಅಪ್ಪಯ್ಯಗೌಡ್ರುಗೆ ಇಬ್ಬರೂ ಹೆಣ್ಣ್ ಇದ್ದೊಂತೇಳಿ ಸಾ ಒಂದು ಮೂಲದ ತಿಳ್ವ ಬಂದದೆ.)

ಆಮೇಲೆ ಸೆರೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ವೀರ ಮುಖಂಡರ್ಗಳ ವಿಚಾರಣೆನ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸೈನ್ಯದ ಕಾನೂನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ನಡ್ತಿನೆ. ಚೆಟ್ಟಿ ಕುಡ್ಯ ಮತ್ತೆ ಕುರ್ತು ಕುಡ್ಯಗಳಿಲ್ಲರಿಗೂ ಜೀವಾಧಿ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಿ ಸಿಂಗಾಪುರಕ್ಕೆ ಗಡಿಸಾರ್ ಮಾಡಿ ಮಾಡೊ. ಮಂಡಿರ ಉತ್ತಯ್ಯ, ಶಾಂತಳ್ಳಿ ಮಲ್ಲಯ್ಯ, ಪಾರ್ವತ್ತೆಗಾರ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ ಇನ್ನ್ ಮುಂತಾದೊಮ್ಮೆ 7ರಂದ 14 ವರ್ಷ ಸೆರೆವಾಸನ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ ವಿಧಿಸಿ ಜೈಲಿಗೆ ನೂಕಿತ್.

ಅನುರ ಸುಳ್ಳ ಮತ್ತೆ ಕೊಡಗ್ಗೆನ ಈ ದಂಗೆಲಿ ನಾಯಕತ್ವನ ವಯಸ್ಕಂಡ್ ಬಾಳಸ್ವ ಹೋರಾಟ ನಡ್ತಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಓಡ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ತರೋಕುಂತೇಳಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟ ನಮ್ಮ ನಾಡ್ಗೆನ ಹೆಮ್ಮೆನ ಮಜ ಗುಡ್ಡೆ ಮನೆ ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಗೌಡ್ರುಗೆ ಮರಣ ದಂಡನೆ ಶಿಕ್ಷೆನ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ ವಿಧಿಸಿದೆ. ಕ್ರಾಂತಿ ವೀರ ಗುಡ್ಡೆಮನೆ ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಗೌಡ್ರುನ ಜನಗಳ ಎದ್ಗಲೆ ನೇಣ್ ಹಾಕಿಕೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡ್ಡ ಬ್ರಿಟಿಷರ್ 1837ನೇ ಇಸ್ವಿ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 31ನೇ ತಾರೀಖ್ನಂದ್ ಹೊತಾರೆ 10 ಗಂಟೆ ಸಮೆಲಿ ಮಡಿಕೇರಿ ಕೋಟೆ ಮುಂದಿನ ಯತ್ತರಗ್ಗೆ ಜಾಗೆಲಿ ಗಲ್ಲ ಕಂಬಕ್ಕೆ ನೇಣ್ ಹಾಕಿವೆ. ಕರ್ಯ ಕತ್ರಸು ವಂತ ಈ ಬೀಕರ ಚಿತ್ರನ ನಾಡ್ಗೆನವೆಲ್ಲ ನೋಡಕುಂತೇಳಿ ಕ್ಕಾ|| ಲೀಹಾರ್ಡ್ ಜಲ್ಲಿನ ರೈತರ, ಎಲ್ಲಾ ಉರ್ ನ ಪಟೇಲರ್ಗಳ ಕರ್ನಿ ಅವರವರ ಕೈಲಿದ್ದ ಆಯಿಧಗಳೆಲ್ಲಾ ತನ್ನ ಕಾಲ್ಪುಡಲಿ ಇಸಿ ಸರಣಾಕೆ ಹೇಳಿ ನಿವೆಲ್ಲಾ ಇನ್ನ್ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ಆಡಿಯಾಳಾಗಿ ಜೀವನ ಮಾಡೋಕುಂತೇಳಿ ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡ್ಡೆ. ಗುಡ್ಡೆಮನೆ ಅಪ್ಪಯ್ಯಗೌಡ್ರು ನೇಣ್ ಗಂಬಕ್ಕೆ ಎರ್ದುವ ಬೀಕರ ದೃಶ್ಯನ ನೋಡ್ಡ ಜನಗಳ ಕಣ್ಣಲಿ ತೊಟ್ಟು ತೊಟ್ಟು ನೀರ್ ಹಂಕಿತ್. ನಮ್ಮ ನಾಯಕನ ಕಳ್ಳಂಡೊಂತೇಳಿ ಬಾಳ ದುಃಖಪಟ್ಟವೆ. ಸುಳ್ಳದ ಕೆದಂಬಾಡಿ ರಾಮಗೌಡ್ರು ಮತ್ತೆ ಕೃತಕ ಕಲ್ಯಾಣಸ್ವಾಮಿ ಪುಟ್ಟಬಸಪ್ಪನವರ ಸಾ ಮಂಗೂರ್ ನ ಬಿಕ್ರಣಕಟ್ಟಿ ಪಡುನ ಹತ್ರ ಗಲ್ಲ ಕಂಬಕ್ಕೆ ತೂಗ್ವಾ ಕುವೆ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯನ ಉಳ್ಳಿಕೆ ಹೊರ್ಬ ಕ್ರಾಂತಿ ವೀರರ “ಹೋರಾಟ”ನ ನಡ್ಕದಂಗೆ ಬಂಗಮಾಡಿ ಕಡೆಗೂ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕೈಗೆ ಇವರ ಹಿಡ್ಡ್ ಕೊಟ್ಟು ಅವುಕೆ ಸಾಯಮಾಡ್ಡ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಎಂಜಲ್ ತಿಂದೆ ಬೊದ್ದಿರೆ ಲಾಯಿಕ್ಂತೇಳಿ ಇತ್ತ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ ಕೆಲವು ದೇಶ ದ್ರೋಹಿಗಳಿಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ ಬೇಕಸ್ವ ಬೋಮಾನ ಮತ್ತೆ ಅವರ ತಲೆ ಮಾರ್ಗನವರೆಗೆ ಸಿಂಚಣಿ ಮತ್ತೆ ಉಂಬಳಿನ ಕೊಡ್ತುಂತೇಳಿ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡ್ತ. ಈ ದಂಗೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕೊನೆ ಆತ್ಂತ ಹೇಳಕ್.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ರಕ್ತನ ಹರ್ದಿದ ಈ (ದಂಗೆನ) ದೇಶ ಪ್ರೇಮಿಗಳ ಹೋರಾಟನ ಕುರ್ತು ಸಿರಿಯಾಗಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ವರದಿ ಮಾಡಕೂಂತೇಳಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಅಯ್ಯಿ ಮಾಡ ಕಾಟನ್ ನ ವರದಿ ಪ್ರಕಾರ, ದಂಗೆಕಾರರಗೆ ಕೊಡಗ್ಗೆನ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ರಾಜಬಾಳಿನ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಸಿ ಹಿಂದೂ ಅಳ್ಳಿಕೆನ ತರೋಕುಂತೇಳಿ ಉದ್ದೇಶ ಮಾಡ್ತ ಇತ್ತ್ವಂತ ತಿಳ್ವೆ.

ಹಿಂಗೆ ಈ ವಂದಿನ ಪುನಃ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡ್ ಬೇರ್ ಸಾ ಇದ್ ನಿಜಾವಾಗಿಯು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡ್ ಕ್ರಾಂತಿಯಲ್ಲೇ ಮತ್ತೆ ಯಾವ ಉದ್ದೇಶದ ಅಲ್ಲಾ ತಿಳಿದೆ. ಆಗ ಕೊಡಗ್‌ನ ಚೀಪ್ ಕಮೀಷನರ್ ಆಗಿದ್ದ ಕಬ್ಬನ್, ಇದ್ ಜನತಾ ಬಂಡಾಯ ಇದ್ದ ಯಾವ ಸೊಂಸಯನೇ ಇಲ್ಲಿಂತೇಳಿ. ಕ್ರಾಂತಿವೀರ ಅಪ್ಪಯ್ಯಗೌಡ್ ಮೂರ್ನಾಡ್ ಹಕ್ಕಲೆನ ಬಲಮುರಿ ಗ್ರಾಮದ ಗುಡ್ಡೆಮನೆ ಸುಬ್ಬಪ್ಪಗೌಡ್ ಮಜ, ಅಪ್ಪಯ್ಯಗೌಡ್ ಮೂರ್ಜಿನ ತಮ್ಮಂದ್ರ ಪೈಕಿ ಪಾರ್ವತ್ತಿಗಾರ ಆಗಿದ್ದ ತಮ್ಮಯ್ಯಗೌಡ್ ಸಾ ಅಣ್ಣನಿಗೆ “ಅಮರ ಸುಳ್ಳೆ ಕಾಟಕಾಯಿ” ದಂಗೆಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಿ ಶಿಕ್ಷೆ ಅನು ಬೊವಿಸಿಯೊಳೊ. ಬಾಕಿ ಇಬ್ಬೊರು ತಮ್ಮಂದರ್ ಆದ ಪೊನ್ನಪ್ಪ ಮತ್ತೆ ಸುಬ್ಬಪ್ಪನವರ ಸಂತತಿಯವೇ ಇಂದ್ ಗುಡ್ಡೆಮನೆವಾಗಿ ಒಳದ್. ಅಪ್ಪಯ್ಯಗೌಡ್ ಹೆಣ್ಣ್ ಅಕ್ಕಮ್ಮ ಮತ್ತೆ ಹೆಣ್ಣಮ್ಮಗ ಪ್ರೇಮ ಇವು ಪೊನ್ನಪ್ಪ ಮತ್ತೆ ಸುಬ್ಬಪ್ಪಗೌಡ್ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇದ್ದವೆ ಅಪ್ಪಯ್ಯಗೌಡ್ ಹೆಣ್ಣ್, ಗಂಡ ತೀರಿಹೋದಾ ಬೇಜಾರಲಿ ಹಾಸಿಗೆ ಹಿಡ್ವಾ ನಂತ್ರ ಹಂಜಾ ದಿನಲಿ ತೀರಿಹೋದೊಂತ ತಿಳ್ವೆ ಬಂದದೆ. ಮಗ ಪ್ರೇಮನ ಇವರ ಹತ್ರ ನೆಂಟ್ರೀ ಆಗಿದ್ದ ಚೀಯಪ್ಪನ ಮನೆಗೆ ನೊದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟೊ. ಅಪ್ಪಯ್ಯಗೌಡ್ ಸಂತತಿಯವು ಕಳ್ಳ ಎರಡ್ನೆ ಮಹಾಯುದ್ಧಲಿ ಭಾಗವಯಿಸಿ ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ರಕ್ತನ ಸೊರ್ದಿದ ತ್ಯಾಗ ಜೀವಿಗ ಸಾ ಹೌದು.

ಹಿಂಗೆ ಅಪ್ಪಯ್ಯಗೌಡ್ ಬ್ರಿಟಿಷರ್ಗೆ ಬೊಲಿಯಾಗಿ ಇಂದಿಗೆ 147 ವರ್ಷ ಕಳ್ತ. 15-8-1947 ರಂದ್ ನಮ್ಮ ಭಾರತ ದೇಶ ಬ್ರಿಟಿಷರ್‌ಂದ ಮುಕ್ತಿ ಪಡ್ತ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರೊಟ್ಟಿಗೆ ಹೋರಾಡಿ ರಕ್ತ ಚೆಲ್ಲಿ ಸತ್ತ ಹುತಾತ್ಮರ ಸ್ಮಾರಕಗ ನಮಿಗೆ ಕಾಂಬಕೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಬೀದಿಗಳಿಗೆ ಇಂತ ತ್ಯಾಗಿಗಳ ಹೆಸ್ರನ ಹಾಕಿ ಅವುಕೆ ಗೌರವ ಮತ್ತೆ ಅವರ ಅತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ಸಲ್ಲಿಸಿಯೊಳೊ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಕೊಡಗ್ ಜಿಲ್ಲೆಲಿ ಮಾತ್ರ ಗುಡ್ಡೆಮನೆ ಅಪ್ಪಯ್ಯಗೌಡ್‌ಂತ ತ್ಯಾಗಿ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಗೌರವ ಸಿಕ್ಕದಿದುರ್ ನಮ್ಮ ದುರಾ ದೃಷ್ಟಂತ ಹೇಳಕ್. ಇನ್ನಾದರ್ ಕೂಡಾ ನಾವು ಗುಡ್ಡೆಮನೆ ಅಪ್ಪಯ್ಯಗೌಡ್ ನೆನಪುಗಾಗಿ ಅವರ ಪ್ರತಿಮೆನ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡ್ಸದೋ ಅಥವಾ ಕೊಡಗ್‌ನ ರಾಜಧಾನಿ ಆದ ಮಡಿಕೇರಿನ ಯಾವುದಾರ್ ಒಂದು ಬೀದಿಗೆ ಅವರ ಹೆಸ್ರ ಕೊಟ್ಟ್ ಅವರ ಹೆಸ್ರ ಇತಿಹಾಸದ ಪುಟಂದ ಅಳ್ವ ಹೋಗದಂಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡ್ ಸ್ವತಂತ್ರ ನಾಡ್‌ನ ಮಕ್ಕ ಆದ ನಮ್ಮೆಲ್ಲ ವರ ಕರ್ತವ್ಯ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕೊಡಗ್‌ಂದ ಓಡ್ಸಿಕೆ ಹೆಬ್ಬುಲಿನಂಗೆ ಹೋರಾಟ ನಡ್ವಿ ವೀರ ಮರಣನ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಗುಡ್ಡೆಮನೆ ಅಪ್ಪಯ್ಯಗೌಡ್ಗೆ ಅವರ ಮರಣ ಕಾಲಲಿ ಸುಮಾರ್ 40-45 ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯ ಆಗಿತ್ತಗಡ.

ಸಂಪ್ರದಾಯ
ಹದ್ದೊ ಮಿಂ
ಹರ್ಮಾಡ್‌ವ
ಮೆನ್ಸನ,
ಹಂತಲಿ ಇಸಿಕಂಬಕೆ
ಶಾಕಿದ ಗೆರೆಗಾ!

—ಮಾಧವ ಪದೇಲ.

ಬರಹಗಾರ
ಬರಹಗಾರನ ಬದ್‌ಕ್ ದುಃಖದ ಹಾದಿಲಿ
ಬದ್ವಿದೆ ಅವ ಬರ್ದ ಬರ್ದ ಸಮಾಡ್
ಬದ್ವಿತೆವ ಜೀವನಲಿ ಹಂಗ್‌ನೇ ತೊರ್
ಬದಿಕಿದೇ ದೊಡ್ಡ ದಂವ ಬರ್ದ ದ್‌ಕೆ ಪೆಟ್ಟ್ ತಿಂದ್

—ಅಜಡ್ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.

ಸುಭಾಷಿತ

ಕಪ್ಪೆಗ ನಟಗುಟ್ಟುತಿದ್ರಾ ದನಗ ನೀರ್ ಕುಡಿಯದೆ ಹೋದುಲೆ

ಅಮರ ಸುಳ್ಳದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರ

ಕೆದಂಬಾಡಿ ರಾಮಗೌಡ್ರು

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಬಿಳಿಮಲೆ.

ಗೌಡ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ- ಪಿ. ಜಿ. ಅಂಬಿಕರ್, ಚೆಟ್ಟಳ್ಳಿ.

ಕ್ರಿ. ಸ. 1857ರ ನಡೆ ಸಿಪಾಯಿ ದಂಗೆನ ನಾವು 'ಪ್ರಥಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟ'ಂತ ಕರ್ದ ಕೊಂಡಾಡ್ವೆ. ಆದರೆ ಆದ್‌ಕ್ಕೂ ಪೂರ್ವಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಎದ್‌ರ್ 'ಡೇಶೀ ರಾಜಂಗ' ಹೋರಾಟ ನಡ್‌ಸಿಯೊಳೊ. ಅದ್ಲಿ ಅವು ಒಸಿಯೊಸಿಯ ಗೆದ್ದದೂ ಉಟ್ಟು. 1857ರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದ ಪೂರ್ವಲಿ ನಡೆ ಇಂತ ದಂಗೆಗಳ ಪೂರಾ ಚಿತ್ರ ಇಂದ್ ನಾವ್‌ಗೆ ಸಿಕ್ಕುಡ್ಲೆ. ಈ ಲೇಖನಲಿ ಕ್ರಿ. ಸ. 1834 ರಂದ 1837ಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟು ಸುಳ್ಳ ಸೀಮೆನ ಜಿನ ನಮ್ಮ ಕೆದಂಬಾಡಿ ರಾಮಗೌಡ್ರು ಮುಂದಾಳ್ತನಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಎದ್‌ರ್ ಹೋರಾಡ್ತರ ಮೇಲೆ ಮೇಲಿನ ಚಿತ್ರ ಮಾತ್ರ ಉಟ್ಟು.

1834 ಏಪ್ರಿಲ್ 11 ರಂದ್ ಫ್ರೆಸರ್‌ಂತ ಹೇಳ್‌ಂವನ ಕೊಡಗನ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರ್‌ಸಿತ್. ಕೊಡಗನ ದೊರೆಗಳ ಕಾಲಲಿ ಅಮರ ಮಾಗಣೆ ಮತ್ತೆ ಸುಳ್ಳ ಮಾಗಣೆ (ಈಗನ ಸುಳ್ಳ ತಾಲ್ಲೂಕು) ಕೊಡಗ್ಗೆ ಸೇರಿತ್. ಆಡಳ್ತದ ಅನ್‌ಕೂಲಕ್ಕೆಂತ ಬ್ರಿಟಿಷರ್ ಗಟ್ಟದ ಕಾಗಡೆನ ಈ ಸೀಮೆನ ಅವರ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿಯಾಗಿ ಮಂಗ್ಲೂರಿಗೆ ಸೇರ್‌ಸಿದೊ ಕೊಡಗನ ಹಾಲೇರಿ ಮನೆತನಕ್ಕೆ ನಂಬಿಕೆನವ್ ಆಗಿದ್ದ ಸುಳ್ಳದ ಗೌಡ ಜನಾಂಗದವುಕ್ಕೆ ಇದರ್‌ಂದ ಬೇಜಾರಾತ್.

ಇದ್‌ಕ್ಕೆ ಸೇರಿಯಾಗಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಎದ್‌ರ್ ಸುಳ್ಳ ಮಾಗಣೆ ಜಿನ ದಂಗೆ ಎದ್ರ್‌ಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಾರಣನೂ ಉಟ್ಟು ಅದ್‌ವರೆಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ಜಿನ ತಮ್ಮ ಕಂದಾಯನ ಧಾನ್ಯದ ರೂಪಲಿ ಕೊಡ್‌ತ್ತಿದ್ದೊ. ಎತ್ತಗಳ ಮೇಲೆ ಹೊರ್ದಿಕಂಡ್ ಮಡಿಕೇರಿ ದೊರೆನ ಉಗ್ರಾಣಕ್ಕೆ ದಾನ್ಯ ಸಾಗ್ಗದು ಅವ್‌ಕ್ಕೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆನೇ ಆತಿತ್‌ಲೆ. ಆದರೆ ಬ್ರಿಟಿಷರ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ದುಡ್ಡ್‌ನ ರೂಪಲಿ ಕಂದಾಯ ಸಂದಾಯ ಮಾಡೊಕಾತ್. ಈ ದುಡ್ಡ್‌ನ ಕೂಡ್ಲಿಕೆ ಬೇಸಾಯಗಾರ್ ಅವು ಬೆಳ್ಳಿದ ದಾನ್ಯಗಳ ಯಾಸಾರಿಗಳ್ಗೆ ಮಾರೊಕಾಗಿತ್. ಇದರ್‌ಂದ ಬೇಸಾಯಗಾರ್ಗೆ ನಷ್ಟ; ಯಾಸಾರಿಗಳ್ಗೆ ಕುದ್ಲೆ ಲಾಭ, ಇದ್‌ಂದೊಳು ಬೇಸಾಯಗಾರ್ಗೆ ಬಾರಿ ಬೇಜಾರಾತ್.

ಸುಳ್ಳದ ಆಸ್‌ಪಾಸ್‌ಲಿದ್ದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಕೇಲಿರ್‌ವ ಗೌಡುಗಳ ಬದ್ಲ ವೈರಿ ಅವ ಅಟ್ಟೊರು ರಾಮವ್ವಯ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಬಾಳ ದೊಸ್ತಿ. ಕಾಂತಮಂಗಲಲಿ ಸಯಸ್ವಿ ಹಳ್ಳದ ಕರೆಲಿ ಅವ 'ದೊರೆ'ನ ಹಾಂಗೆ ಮೆರೆತ್ತಿತ್. ಜಿನ ಅವನ 'ಅಟ್ಟೊರು ದೊರೆ'ಂತೇಳಿಯೇ ಕರಿಯಕಾಗಿತ್. ಮೋಸದ ಬೇಸಾಯಗಾರ್ ಬೂಮಿನ ಒಳಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂ ಬೊದ್ದಿ ಇಂವ ಬಾರೀ ಸೂರ. ಇಂತನನ ದೊಸ್ತಿಗ ಆಗಿದ್ದ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಮೇಲೆ ದ್ವೇಷ ಹುಟ್ಟುಮ ಸಾಜ ಆಪ್ಲೆ.

ಇದೊಟ್ಟಿಗೆ ಕರ್ನಲ್ ಫ್ರೆಸರ್‌ಂತೇಳವನ ಹಿಂದೂಗಳ ಪುರ್ಬುಗಳ ಜಾತಿಗೆ ಸ್ವೀಕರಿಸೇಳವ ದೊಡ್ಡ ಸುದ್ದಿ ಕುಟ್ಟಿತ್. ಇದಂತ್ ಹಿಂದೂಗ ಪವ್ರಿದೊ ಮೇಲೆ ಕೇಳ್ ಕಾರಣಗ್‌ಂದಾಗಿ ಸುಳ್ಳದ ಆಸ್‌ಪಾಸ್‌ನ ಜಿನ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಎದ್‌ರ್ ಹೋರಾಡ್ತಂತ ನಿಶ್ಚಯಮಾಡಿದೊ.

ಇದೇ ಸಂದ್ರ್ವಾಲಿ ಸುಳ್ಯದ ಆಸ್ ಪಾಸ್‌ನ ಜಿನ ಬ್ರಿಟಿಸರ ಎದರ್ ದೊಂಬ ಎದ್ವನ ತಯಾರಲಿ ಇರ್ದನ ಸುಬ್ರಮಣ್ಯದ ಹಕ್ಕಲೆ ಕೂಜುಗೋಡಲಿ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರನ ಅಣ್ಣ ಅಪ್ಪಾಜಿ ದೊರೆನ ದೊಡ್ಡ ಮಜತ ಹೇಳಿಕಂಡ ಅಪರಂಪಾರ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಆತ್. ಕೂಜುಗೋಡನ ಅಪ್ಪಯ್ಯಗೌಡ್ ಕುಟುಂಬದೊವು ಕೊಡಗ್ ದೊರೆಗೆ ಬೇಕಾದವ ಆಗಿದ್ದರೊಂದ ಅಪರಂಪಾರ ಅಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಕಂಡತ್. ಅಪ್ಪಯ್ಯಗೌಡ್ ಮುಕಾಂತ್ರ ಸುಳ್ಯದ ಜಿನಂಗಳ ಸಂಪರ್ಕ ಮಾಡ್ತ. ಸುಳ್ಯದ ಆಸ್ ಪಾಸ್‌ಲಿ ಗೌಡ ಕನ್ನಡ ಮಾತಾಡ್ವ ಗೌಡ್ರುಗಳಿಗೆ ಈ ಕೂಜುಗೋಡು 'ಕಟ್ಟಿಮನೆ' ಆದರೊಂದ ಕೆಲ್‌ಸ ಸುಲ್‌ಬಾತ್. ಅಪ್ಪಯ್ಯಗೌಡ್ರು ಅವರ ತಮ್ಮ ಮಲ್ಲಯ್ಯಗೌಡ್ರು ಅಪರಂಪಾರಂಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟೊ. ಇದೇ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸುಳ್ಯದ ಹಕ್ಕಲೆ ಇದ್ದ ಕೆದಂಬಾಡಿ ರಾಮಗೌಡ್ರು (ಅವು ಊರ್ನ್ ಗೌಡ ಆಗಿದ್ದೊ) ಕಟ್ಟಿಮನೆವರೊಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರ್ದಂಡ್‌ಬುಟ್ಟೊ. ಇದೇ ನಾವ್‌ಗೆ ಕೆದಂಬಾಡಿ ರಾಮಗೌಡ್ರು ಬಗ್ಗೆ ಸುರೂಲಿ ತಿಳವ ಸಂಗಿ ಅವರ ಪೂರ್ವ ವಿಚಾರಗ ಏನೂ ನಾವ್‌ಗೆ ತಿಳಿಯೊದ್ದೆ.

ರಾಮಗೌಡ್ರು, ಅಪ್ಪಯ್ಯಗೌಡ್ರು, ಮಲ್ಲಯ್ಯನವರ ಪಿತೂರಿ ನಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾಂಗೆ ಅಪರಂಪಾರ ಸೆರೆಸಿಕ್ಕಿತ್. ಸೋಮಾರ್‌ಪೇಟೆಂದ ಕೂಡುರಸ್ತೆಗಾಗಿ ಸುಬ್ರಮಣ್ಯಕ್ಕೆ ಬಾವ ದಾರಲಿ ಕ್ಯಾ| ಲೀಹಾರ್ಡಿನ ಸೈನಿಕರ್ ಅವರ ಸೆರೆಹಿಡ್ನ್ ಜೈಲಿಗೆ ನೂಕಿದೊ. ಅಪರಂಪಾರನ ಕತೆ ಹೀಂಗೆ ಮುಗ್ಗುರೂ ಸುಳ್ಯದ ಆಸ್‌ಪಾಸ್‌ಲಿ ಅವನ ಹೊತ್ತಿಸಿದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಕಿಡಿ ಮಾತ್ರ ಹೊತ್ತದೆ ನಿತ್ತತ್‌ಲೆ. ಕೂಜುಗೋಡು ಮನೆವುಕ್ಕೂ ಅಪರಂಪಾರಂಗೂ ಬಾರೀ ಹಕ್ಕಲೆನ ಸಮ್ಮಂದ ಉಟ್ಟೂತ ತಿಳ್ವ ಲೀಹಾರ್ಡ್ ಅಪರಂಪಾರನ ಬಂಧನ ಆದ ಮೇಲೆ ಈ ಕಟ್ಟಿಮನೆ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣ್ ಇಸಿತ್. "ಕೊಪ್ಪಡ್ಯ" ಪಿತೂರಿನ ಜಾಗೆ ಆದರೊಂದ ಅಲ್ಲಿಗೂ ಪಾರ ಇಸಿತ್. ಆಯಕಟ್ಟಿನ ಜಾಗೆಲಿದ್ದ ಕೂಜುಗೋಡು ಮತ್ತೆ ಕೊಪ್ಪಡ್ಯಲಿ ಪಿತೂರಿ ಕೆಲ್‌ಸ ನಡಿಯದಂಗಾತ್.

ಈ ಸಂದ್ರ್ವಾಲಿ ಸುಳ್ಯ ಸೀಮೆನ ರಾಮಗೌಡ್ರು ಪಿತೂರಿ ಕೆಲ್ಸನ ತಾನೆ ಕೈಗೆ ತಕಂಡೊ. ರಾಮಗೌಡ್ರು ಈಗನ ಉಬರಡ್ಯ ಮಿತ್ತೂರ್‌ನ ಕೆದಂಬಾಡಿಲಿ ಇದ್ದ ದೊಡ್ಡ ವೊಯಿಸ ತುಂಬಾ ಬುದ್ಧಿವಂತ. ಕೊಡಗ್ ದೊರೆಗಳ ಹೆಸ್ರ್ ಹೇಳದೆ ಬೇಸಾಯಗಾರ್ ಬ್ರಿಟಿಸರ ಎದರ್ ಎತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿದು ಕಷ್ಟಂತೆಳ್ಳರ ಅವು ಲಾಯಿಕ್ ತಿಳ್ವಿದ್ವೊ. ಅದ್‌ಕ್ಕೆ ಅವು ಒಂದು ಒಳ್ಳೆ ಪಿಲೇನ್ ಮಾಡ್ವೊ.

ಸೆರೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಅಪರಂಪಾರನ ಬಾರೀ ದೋಸ್ತಿ ಆದ ಪುಟ್ಟಬಸಪ್ಪಂತೆಳ್ಳವನ ಕರ್ಕಂಡ್ ಬಂದ್ ಅವನ ಅಪ್ಪಾಜಿ ದೊರೆನ ಎರಡ್ಡೇ ಮಜ ನಂಜುಂಡಾಂತ ಬೇಸಾಯಗಾರ್ ಹೇಳಕೆ ಕೊಟ್ಟೊ. ಅಪರಂಪಾರ ಬ್ರಿಟಿಸರ ಸೆರೆಸಿಕ್ಕಿದರೊಂದ ಆಮೇಲೆ ನ್ಯಾಯಲಿ ಈ ಕಲ್ಯಾಣಸ್ವಂಗೆ ಪಟ್ಟ ಸಿಕ್ಕೊಕ್ಕೂತ ಅವ ಜೆನರ ನಂಬಿಸಿತ್. ಶನಿವಾರಸಂತೆ ಹಕ್ಕಲೆನ ಹೆಮ್ಮನಿ ಗ್ರಾವಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡ್ತಿದ್ದ ಪುಟ್ಟಬಸಪ್ಪ, ಕಲ್ಯಾಣಸ್ವಾಮಿನ ಹಾಂಗೆ ನಟನೆ ಮಾಡಿಕೆ ಸುರೂಲಿ ಒಪ್ಪದ್ರೂ ಕೆದಂಬಾಡಿ ರಾಮಗೌಡ್ರು ಒತ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿತ್. ಈ ವಿದಯನ ಅವನೇ 1837ನೇ ಮೇ ತಿಂಗಳ 15ರ ವಿಚಾರಣೆಲಿ ಲೀಹಾರ್ಡ್‌ಗೆ ತಿಳಿಸಿದಕ್ಕೆ ದಾಕ್ಲೆಗ ಉಟ್ಟು) ಕೆದಂಬಾಡಿ ರಾಮಗೌಡ್ರು ಕಿಣೆಗ (ಉಸಾಯ) ಪಲ್ಸಿತ್. ಈ ಕಪಟ ದೊರೆನ ನಿಜಕ್ಕೂ ಇಂವನೇ ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ದೊರೆ ಆಂವಾಂತ ಜಿನ ನಂಬಿದೊ.

ಬೇರೆ ಸುಳ್ಯದ ಜಿನ ದಂಗೆಯೆದ್ದರೆ ಬ್ರಿಟಿಸರ ಓಡ್ವುದು ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲೆ. ಅದ್ಕೆ ಕೊಡಗ್‌ನ ಜಿನಂಗಳ ಸಾಯುವೂ ಬೇಕಾಂತೆಳ್ಳ ಕೆದಂಬಾಡಿ ರಾಮಗೌಡ್ರು ಈ ದೊರೆನ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಡಗ್‌ನ ಬಾಗಮಂಡ್ಲಕ್ಕೆ ಸುದ್ದಿ ಕಳ್ಳಿಮೊ. ಸುಳ್ಯದ ಆಸ್ ಪಾಸ್‌ಂದ 92 ಕುಟುಂಬಗ ಬಾಗಮಂಡ್ಲಕ್ಕೆ ಒಕ್ಕಲ್ ಹೋಗಿದ್ದೊ. ಆ 92 ಮನೆತನದವೂ ಸುಳ್ಯಲಿದ್ದ ಅವರ ಮನೆತನದ ಮೆಸರ್ಸ್‌ಗೆ ಇಸಿಕಂಡಿದ್ದೊ. ಹಾಂಗಾಗಿ ತಮ್ಮ 'ತೌರು ಮನೆನ ದಂಗೆ'ನ ಬಗ್ಗೆ ಬಾಗಮಂಡ್ಲದ ಜಿನ ಕೂತೂ ಪಲಿಗ ಆದೊ ಅಲ್ಲಿನ ಮುಕ್ಕಸ್ತೆ ಗುಡ್ಡೆಮನೆ ಅಪ್ಪಯ್ಯಗೌಡ್ರು ಬ್ರಿಟಿಸರ ಎದರ್ ಜಿನಂಗಳ ಒಟ್ಟು ಸೇರ್ದಿದೊ.

ಕೊಡಗಲಿ ಗುಡ್ಡೆಮನೆ ಅಪ್ಪಯ್ಯ, ಸುಳ್ಯಲಿ ಕೆದಂಬಾಡಿ ರಾಮಗೌಡ್ರು ಜಿನಂಗಳ ಒಟ್ಟು ಸೇರ್ದಿದು ಲೀ ಹಾರ್ಡ್‌ಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದೆ ಇತ್ತಲೆ. ಕೊಡಗಲಿ ಆಗ ದಿವಾನ ಆಗಿದ್ದ ಚೆಪ್ಪುಡಿರ ಪೊನ್ನಪ್ಪ ಬ್ರಿಟಿಸರ್ಗೆ ಬೇಕಾದವ ಆಗಿತ್ತ. ಅಪ್ಪಾರಂಡ ಬೋವು, ಪೊನ್ನಪ್ಪನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿ ದಂಗೆನ ಹುಟ್ಟು ಆಡಂಗಿಸಿಕೆ ಸಿದ್ಧಾಗಿತ್ತ. 1835ರ ಜೂನ್ 23 ರಂದ್ ಕೆ| ಫ್ರೇಸರ್ ಕೊಡಗ್‌ನ ರಾಜವಂಸದ ರಾಜ ಕುಮಾರಂಗ ಯಾರಾರ್ ಇನ್ನೆ ಮುಂದೆ ಉಂ

ಜೀವನಾಂಸನ ತಕಣೊಕುಂತ ಕರೆ ಕೊಡ್ತನ ಯಾಂವನೂ ಬಾರದ್ದರ ನೋಡ್ತ ಈ ಇಬ್ಬೊರ್ ದಿವಾನಂಗ ಕಲ್ಯಾಣಪ್ಪ ಮಂಚಕಂತ ಲೀ ಹಾರ್ಡಿಗಿ ತಿಳ್ಳಿಕೊಟ್ಟೊ. ಜಾತಿಲಿ ಕೊಡ್ಗಂಗ ಆದ ಪೊನ್ನಪ್ಪ ಮತ್ತೆ ಬೋಪು ಗೌಡಂಗಳ ಎದರ್ ಕೆಲ್ಸ ಮಾಡ್ತು ಲೀ ಹಾರ್ಡಿಗಿ ಬೇರಾಗಿತ್ತ್. ಅದ್ಕಾಕಿ ಅವ ಈ ಕೊಡ್ಗರ, ದಂಗೆಲಿ ಗೌಡಂಗಳೇ ಮಾತ್ರ ಒಳದೊಂತ್ರೆಲಿ ಅವರ ಎದರ್ ಎತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿತ್. ಇವಿಬ್ಬರೊಟ್ಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೊಡ್ಗರ್ ಗೌಡಂಗಳ ದಂಗೆನ ಮುರಿಯಕೆ ಹೊರ್ತೊ. ಲೀ ಹಾರ್ಡಿಗಿ ಇದೇ ಬೇರಾಗಿತ್ತ್.

ಕೆದಂಬಾಡಿ ರಾಮಗೌಡ್ರು ಮಾತ್ರ ಸುಳ್ಳದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ದಂಗೆಲಿ ಜಾತಿ ಸೇರದಾಂಗಿ ಜಾಗ್ರತೆಲಿದ್ದೊ. ಒಳಗೊ ದೊಳಗೆ ಅದ್ ಗೌಡಂಗಳ ಸಂಘಟನೆ ಆಗಿದ್ದೂ ಹೊರೆಗೆ ಹಾಂಗಿತ್ತೆ. ಪೆರ್ಜದ ಬೀರಣ್ಣರೈಯೂ ಈ ಸಂಘಟನೆಲಿ ಬೇಕಷ್ಟ್ ಕೆಲ್ಸ ಮಾಡಿತ್ತ್. ಕಳ್ಳಿ ಅಣ್ಣಿಗೌಡ್ರು, ಅಡ್ಕಾರ್ ಸುಬ್ರಾಯಗೌಡ್ರು, ಉಳುವಾರ್ ರಾಮಯ್ಯಗೌಡ್ರು ಕುಡೆಕಲ್ ಗೌಡಜ್ಜ, ಕುಂಚಡ್ರು ಕೆಂಚಗೌಡ್ರು, ಪರಿವಾರ ದೇವಪ್ಪಗೌಡ್ರು, ಸುಳ್ಳಕೋಡಿ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ, ಜೊಕ್ಕಾಡಿ ಮಾಲಿಂಗ, ಮುಳ್ಳ ಈಶ್ವರ ಸೋಮಯಾಜಿ ಇವೆಲ್ಲವು ಸುಳ್ಳದ ದಂಗೆಲಿ ಇದ್ದದರ ದಾಕ್ಲಿಗ ತಿಳ್ಸುವೆ.

ಹೆಸ್ಸಿಗೆ ಕಲ್ಯಾಣಸ್ವಾಮಿ ದೊರೆ ಆಗಿತ್ತ್. ರಾಮಗೌಡ್ರು ಅವರ ಮನೆ ಹಕ್ಕಲಿ ಇದ್ದ ಪೂಮಲೆ ಗುಡ್ಡೆಲಿ ಅವಂಗಿ ಒಂದು ಆಸ್ರಯ ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೊ. (ಅದರ ಈಗೊಳು ಸಾ ನೋಡಕ್) ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಸಯಗಳ ಅಟ್ಟೊರ್ನ 'ದೊರೆ' ರಾಮಪ್ಪಯ್ಯ ಬ್ರಿಟಿಷರ್ ವರದಿ ಒಪ್ಪಿಸ್ತಿತ್ತ್. ಅಟ್ಟೊರ್ನ ಈ ದೊರೆನ ಅಣ್ಣ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ದಿವಾನ ಆಗಿದ್ದರೊಂದ ಈ ಕೆಲ್ಸ ಸುಲ್ಬ ಆಗಿತ್ತ್. ಇದ್ ರಾಮಗೌಡ್ರುಗೆ ತಲೆಬೇನೆ ತಾವ ವಿಚಾರ ಆದ್ರೊಂದ ಅವು ರಾಮಪ್ಪಯ್ಯನ್ನೇ ಮುಗ್ಗಿಬುಡಕೆ ಉಪಾಯ ಮಾಡ್ತೊ. ಹಾಂಗಿ ರಾಮಗೌಡ್ರು ಕಡೆವು ಮಾರ್ಚ್ 28, 1837ರ ಕುದ್ರೆ ಮೇಲೆ ಬಾತಿದ್ದ ರಾಮಪ್ಪಯ್ಯನ ಕೊಲೆ ಮಾಡಿಬುಟ್ಟೊ.

ರಾಮಪ್ಪಯ್ಯನ ಕೊಲೆ ನಿಜಾಗಿ ದಂಗೆ ಸುರು ಆವಾಂಗಿ ಮಾಡ್ತ. ಸುಳ್ಳದ ಜಿನ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಅರ್ಧ ಗೆದ್ದಷ್ಟ್ ಸಂತೋಸಪಟ್ಟೊ. ಜೆಂಬು, ಪೆರ್ಜ, ಜೊಕ್ಕಾಡಿ, ಅಡ್ಕಾರ್, ಮಂಡಿಕೋಲು, ಕೊಜುಗೋಡು, ಕೊಪ್ಪಡ್ರು, ಸುಜ ಇಂತಾ ಕಡೆಗಳೊಂದ ಜಿನ ಹಿಂಡ್ ಹಿಂಡಾಗಿ ಬಂದ್ ರಾಮಗೌಡ್ರುಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಕಂಡೊ. ಒಂದೊಂದ್ ಮನೆಂದ ಒಬ್ಬಾರ್ ದಂಡಿಗೆ ಬಂದೇ ತಿರೋಕುಂತ ರಾಮಗೌಡ್ರು ಅಪ್ಪಣೆನೂ ಆಗಿತ್ತ್. ಬ್ರಿಟಿಷರ ವರದಿ ಪ್ರಕಾರ ಮಾರ್ಚ್ 28ರ ಆ ದಿನ ಕೆದಂಬಾಡಿ ರಾಮಗೌಡ್ರು ಮನೆಲಿ ಕನ್ನೊಂತೇಳ್ಳಿ ಮೂರ್ವರೆ ಸಾವ್ರ ಜಿನ ಸೇರಿದ್ದೊ. ಮಡಿಕೇರಿ ಹಕ್ಕಲೆನ ಗಾಳಿ ಬೀಡೊಂದ ಚೆಟ್ಟಿ ಕುಡ್ರು ಮತ್ತೆ ಕುರ್ತು ಕುಡ್ರುಂತೇಳ್ವ ಇಬ್ಬೊರು ಮಲೆ ಕುಡ್ರು ವೀರಂಗ ಬಂದ್ ರಾಮಗೌಡ್ರು ಅಂಗ ರಕ್ತ ಕಂಗಾದೊ. ಇವರ ದಂಡ್ ಸುಳ್ಳದ ವಿಜಾನೆನ ವಸಪಡ್ವಿಕಂಡ್ ಕನಕಮಜಲ್-ಐವರ್ನಾಡ್ ಮಾರ್ಗಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಳ್ಳಾರೆಗೆ ಮುಟ್ಟಿತ್. (ಕೆಲವು ಮೂಲದ ಪ್ರಕಾರ ಪೈಚಾರ್ ಸೋಣಂಗೇರಿ ಬೇಂಗಮಲೆ ಮಾರ್ಗಲಿ ಬೆಳ್ಳಾರೆಗೆ ಹೋದೊಂತೇಲಿ) ಅಂದೇ ಹಿಂಬೊತು ಬೆಳ್ಳಾರೆ ಕೋಟಿನ ದಂಗೆವು ವಸಪಡ್ವಿಕಂಡೊ. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಬಂದ್ವಿ ರಾಮಗೌಡ್ರು ಬೆಳ್ಳಾರೆಲಿ ಕಲ್ಯಾಣಪ್ಪನ ದೊರೇಂತ್ರೆಲಿ ಬಹಿರಂಗಲಿ ಘೋಷಿಸಿದೊ. (ಮಾರ್ಚ್ 28-1837) ದೊರೆ ಆದ ಕೂಡ್ಲೇ ಈ ಕಪಟ ದೊರೆ ಕುಕ್ಕುನೂರು ಜೆನ್ನಯ್ಯನ ಕೈ ಬರಲಿ 'ನಿರೂಪನ' ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಕಳ್ಳಿತ್.

ನಾ ದೊರೆ ಆಗಿ ಒಳ್ಳದರೆ ಇನ್ನ ಮೂರು ವರ್ಸ ಕುದಾಯ ವಸೂಲು ಮಾಡ್ತಲ್ಲೇಂತ ಸುಳ್ಳ ಸೀಮೆನ ಬೇಸಾಯಗಾರ್ಗೆ ಬಾಸೆ ಕೊಟಿತ್. ಇದ್ ಬೇಸಾಯಗಾರ್ನ ಮತ್ತಷ್ಟ್ ಆಕರ್ಷಿಸಿತ್.

ಕಲ್ಯಾಣಪ್ಪನ ದೊರೇಂತ ಸಾರ್ವ ಮೇಲೆ ರಾಮಗೌಡ್ರು ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲ್ಸನ ದೊರೇನ ಹೆಸ್ಸಲೇ ಮಾಡಿ ರೊಕ್ಕು. ಯಾಕೇಂತೇಳ್ಳಿ ಆ ಮೇಲಿನ ಘಟನೆಗಳ್ಲಿ ರಾಮಗೌಡ್ರು ಹೆಸ್ಸ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಕಂಡ್ ಬಾವುದಲ್ಲೆ. ದಂಗೆ ಕೋರರ್ ಪುತ್ತೂರು-ಪಾಣಿ ಮಂಗೂರುನ ವಸಪಡ್ವಿಕಣಿಕನ ರಾಮಗೌಡ್ರು ಕೆಲ್ಸ ವನಿತ್ತ್ತಂತ ಗೊತ್ತೆ. 1837ರ ಏಪ್ರಿಲ್ ಎರಡ್ಲೇ ವಾರಲಿ ಈ ವೀರರ್ ಮಂಗೂರ್ನ ವಸಪಡ್ವಿಕಂಡ್ ಮಂಗೂರ್ಲಿದ್ದ ಬ್ರಿಟಿಷರ 2ನೇ ನಂಬುದ ರೆಜಿಮೆಂಟ್ ವ ಸೋಲ್ವಿ ಬುಟ್ಟಿದ್ದೊ. 13 ದಿನಗಳ ಮೇಲೆ ಮಂಗೂರು ಮತ್ತೆ ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಸ ಆಕನ ಕಪಟ ಕಲ್ಯಾಣ ಸ್ವಾಮಿ, ಕೆದಂಬಾಡಿ ರಾಮಗೌಡ್ರು ಮುಂತಾದವ್ ತೊಪ್ಪಿಕಂಡ್ ಓಡಿ ಹೋಗಿದ್ದೊ. ಕುಡ್ರು ವೀರಂಪ್ಪರ್, ಮಲ್ಲಯ್ಯ

ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ ಸುಬ್ರಾಯ ಮುಂತಾದವರ ಸೆರೆಸಿಕ್ಕಿದೊ. ಕಲ್ಯಾಣ ಸ್ವಾಮಿನ ಹಿಡ್ಡ ಕೊಟ್ಟೊವಾಕೆ ಹತ್ತ ಸಾವ್ರ ರಾಮು ಗೌಡ್ರ ತಲೆಗೆ ಐದ್ ಸಾವ್ರ ರೂಪಾಯಿನ ಕೊಟ್ಟವೆಂತ ಸಾರ್‌ದೊ. 1837ರ ಐದ್ ಸಾವ್ರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಿಕೆ ಬ್ರಿಟಿಷರ್ ತಯಾರಿದೊಂತೆಳ್ಳಿ ರಾಮಗೌಡ್ರ ಮಹತ್ವ ಏನ್‌ಂತೆಳ್ಳು ಅರ್ಥಾದು.

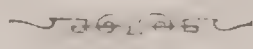
ರಾಮಗೌಡ್ರ ಯಾರಂದ ಹೇಗೆ ಸೆರೆಸಿಕ್ಕಿದೊಂತೆಳ್ಳು ಗೊತ್ತೆ. 1837ರ ಮೇ 2ನೇ ವಾರಲಿ ಅವು ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕೈಸೆರೆಯಾಗಿದೊಂತೆಳ್ಳು ವರದಿಗತಿಳಿಸ್ಸಿನೆ. ಅಂದ್ರೆ ಮಂಗ್ಲೂರು ಅವರ ಕೈಬುಟ್ಟು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಕಡ್ಡೆಂತೆಳ್ಳಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳಾರೂ ತಲೆ ತೊಪ್ಪಿಕಂಡ್ ಇದ್ದಿರೊಕು. ಮೇ 15ರಂದ್ ಕ್ಯಾ| ಲೀ ಹಾರ್ಡಿ ಅವರ ಹೇಳಿಕೆನ ದಾಕೆ ಮಾಡಿಕಂಡ್‌ಟು.

ಎಲ್ಲ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ವೀರರಗೆ ಆದ ಗತಿನೇ ರಾಮಗೌಡ್ರಿಗೆ ಆಗುಟ್ಟು. ಅವರ ಮಂಗ್ಲೂರ್‌ನ ಬಿಕರ್ನಕಟ್ಟಿ ಹಕ್ಕಲೆ ಊರು ಜನಗಳ ಎದ್ರಲೇ ಗಲ್ಲಿಗೇರ್ದಿದೊ. ಕೆಲವಾಕೆ ಜೀವಾದಿ ಸಿಕ್ಲೆ ಆತ್ಮ ಪುಟ್ಟಬಸಪ್ಪನ ಮಂಗ್ಲೂರ್‌ಲಿ ಗಲ್ಲಿಗೇರ್ದಿರೆ, ಗುಡ್ಡೆಮನೆ ಅಪ್ಪಯ್ಯನವರ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 31ರಂದ್ ಮಡಿಕೇರಿಲಿ ಗಲ್ಲಿಗೇರ್ದಿದೊ ಈ ವೀರರ ಸಾವು ನೊಟ್ಟಿಗೆ ಅಮರ ಸುಳ್ಳದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟವು ಮುಗ್ತ.

ಈ ಮೊಣ್ಣೆ ನ ಮೇಲಿನ ಅಭಿಮಾನಂದ ರಾಮಗೌಡ್ರ ಪ್ರಾಣಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿಕಂಡೊ. ಜೋಡ್ವಾಲದ ಹಕ್ಕಲೆ ಇರ್ದ ಸೇತುವೆನ ಪಕ್ಕಲಿ ಅವು ಇದ್ದ ಮನೇನ ಆವೇಸ ಮಾಡ್ರ ಇಂದ್ ಉಟ್ಟು. ಕೆದಂಬಾಡಿನ ಮನೆ ಪೂರ ನಾಸ ಆಗುಟ್ಟು. ರಾಮಗೌಡ್ರ ಮುಂದಾಳ್ತನಲಿ ನಡ್ಡ ಈ ಹೋರಾಟ ನಿಜಕ್ಕೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಾಂತೆಳ್ಳೆರ ಆ ಕಾಲಲಿ ಈ ದಂಗೆನ ಬಗ್ಗೆ ಪೂರ ಅನ್ವೇಷಣೆ ಮಾಡ್ಡ ಕಾಟನ್ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡ್ಸಿಟ್ಟು.

‘ಗೆರಿಲ್ಲಾ’ ಹೋರಾಟದ ರೀತಿಲಿ ರಾಮಗೌಡ್ರ ತನ್ನ ಹೋರಾಟನ ನಡ್ಸಿದೊ. ಬೆದ್‌ರ್ ಗುತ್ತಿಗಳ ನೆಲಲಿ ಹುಗ್ಗಿಸಿ ದರ್ಗಲಿ ಅದರ ಮುಚ್ಚಿಸುದು, ಕುದ್ರೆ ಮೇಲೆ ಕುದ್‌ಕಂಡ್ ಬಾವ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಸೈನಿಕನ ಕುದ್ರೆನ ಕಾಲ್‌ಗೆ ಈ ಬೆದ್‌ರ್ ಗುತ್ತಿಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಹಾಕ್ಕಣ್‌ಕನ ಸತ್ತುನ ಕೊಲ್ಲುದು. ತೊಡಿಕಾನ ಮಾರ್ಗಲಿ ಬಾವ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಅರ್ಧದಾರಿಲಿ ತುಂಡ್ ಮಾಡ್ಡ ಸುಲ್ಪದ ಕೆಲ್‌ಸ ಆಗಿತ್ತ ಇವ್‌ಕ್ಕೆ ಕಾಡ್ಲೇ ನಾಸ ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕ್ತು.

ಹೀಗೆ ಮೂರ್ ವರ್ಷಗಳ ದೊಡ್ಡ ತಯಾರಿ ಮಾಡ್ಡ ಮೇಲೆ ಮೂರ್ ತಿಂಗಳ ಹೋರಾಟ ನಡ್ಸಿ ಈ ವೀರಂಗ ಪ್ರಾಣ ಕೊಟ್ಟ ಸ್ವರ್ಗ ಸೇರ್ದೊ.

ರಾಟೆ ಮತ್ತೆ ಸೂಟೆ

ಲಂಚೆ

ಅಂಣ ತಮ್ಮಂದರೊಳಗೆ ನಡ್ಕುಟು ಕಾಳಗ
ಯಾಕೆಂತ ಕೇಳ್ತಿಯಾ ಹೇಳ್ತೆ ನಾ
ಅಂಣನ ಹೆಣ್ಣ್ ದೊಡ್ಡ ಸೂಟೆ
ಹಾಂಗೆತ ಹೇಳ್ತ ತಮ್ಮನ ಹೆಣ್ಣ್ ರಾಟೆ

ಬೊಗ್ಗಿಕಂಡ್ ಕಚ್ಚಿಕೆ ಬಂದ
ನಾಯಿಗೆ ಅದರ ಸಿಟ್ಟಿನ ತಣ್ಣೆ
ಹೇಳ್ತೆಗೆ ಕುಣ್ಣಿಕೆ
ಉಪಯೋಗಿಸ್‌ವ ರೊಟ್ಟಿ ಚೂರ್

—ಎನ್. ಕೆ. ದಯಾನಂದ

—ಮು. ಸುಬ್ರಾಯಗೌಡ

ದುಡ್ಡು ಮನೆಲೇ ನಿತ್ತೊದೆ, ನೆಂಟುಂಪ್ಪರ್ ಸುಡುಕಳವರೇಗೆ ಬಂದವೆ. ಆದರೆ ಪಾಪ ಮತ್ತೆ ಪುಣ್ಯ ಮಾತ್ರ ಸತ್ತವನ ಹಿಂದೇ ಬಂದದೆ.

ನಮ್ಮ ಬಾಸೆ

—ಪ್ರೊ. ಕೆ. ಕುಶಾಲಪ್ಪಗೌಡ,
ಮದ್ರಾಸು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮದ್ರಾಸು.

ಮೊಯಿಸಂಗಿ ಮಾತಾಡುವ ಸಕ್ತಿ ಕೊಟ್ಟೊಳದ್ ದೇವ್ರು. ಸಕ್ತಿನ ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟೊದ್ ಹೊರ್ತು ಮಾತನ ಕೊಟ್ಟೊದಲ್ಲ. ಆದ್ ಮೊಯಿಸನೇ ಮಾಡಿಕೊಂಡೊದ್. ದೇವ್ರೇ ಬಾಸೆನೊ ಕೊಟ್ಟೊದಾಗಿದ್ದರೆ ಈ ಬೂಮಿಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಮೊಯಿಸರೊ ಒಂದೇ ತರ ಮಾತಾಡಕಯ್ತ. ಪ್ರಾಣಿಗೊಳಗೂ ಮಾತ ಬರಕಯ್ತ, ಹಾಂಗಲ್ಲೆ. ಹುಟ್ಟಿದ ಕೂಸು ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಇರುವ ತನ್ನ ಅಯ್ಯಪ್ಪ, ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರ್, ಅಕ್ಕ ತಂಗಿಕಳೊಂದ ಎಷ್ಟೊ ಪ್ರಯತ್ನನ ಮಾಡಿ, ಮಾಡಿ, ಒಂದೊಂದೇ ಮಾತನ ಕುಲ್ ಕುಲ್ ಒಟ್ಟು ತನ್ನ ಜಿನ ಮಾತಾಡುವ ಬಾಸೆನ ತನಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಹಾಂಗೆ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕಂಬ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಪಡ್ತದೆ. ಅನಾದಿ ಕಾಲೆಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮೊಯಿಸನೊ ಸುರು ಸುರುಗೆ ಕುಯಿ, ಬಾಯಿ ಸನ್ನೆ ಮಾಡಿ, ಬೇಕಾದ ಕೆಲ್ಸ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡೊತ್. ಆದರೆ ಆದ್ಕೆ ಮಿತಿ ಉಟ್ಟು. ಅವ ಯಾರಿಗೆ ಸನ್ನೆ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಅಬಿಪ್ರಾಯ ತಿಳುಸೊಕೋ, ಅವ ಇಂವನ ಕುಣ್ಣೊದೊಗೆ ಇರೊಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕೆಲ್ಸ ಅಕಿಲ್ಲೆ. ಬಾಯಿಂದ ಬಾವ ಸದ್ದೊನ ಮೂಲಕ ಮಾತನ ಸನ್ನೆ ಮಾಡಿರೆ, ಯಾರವನ ಉದ್ದೇಸಿ ತನ್ನ ಅಬಿಪ್ರಾಯನ ಹೇಳೊಕೋ ಅವ ಎದೊಗೆ ಇರೊ ಕುಂತಿಲ್ಲೆ. ಮೇಲೆ ಹೇಳ್ತ ಸನ್ನೆಂದ ಇದ್ ಒಂದು ಹಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಹೋದಾಂಗಾತ್. ಆದರೆ ಇದರೊ ಒಂದು ಮಿತಿ ಉಟ್ಟು. ಮಾತ ಹೇಳುವ ಮತ್ತೆ ಅದರ ಕೇಳುವ ಇಬ್ಬೊರೂ ಸದ್ದಿ ಕೇಳುವಷ್ಟ ದೂರುಲಿ ಇದ್ದೇ ತೀರೊಕು. ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮಾತ ಪ್ರಯಜನಕೆ ಬಾರದ್. ಈ ತೊಂದರೆನೊ ಮೀರಿಕೆ ಮೊಯಿಸ ಪ್ರಯತ್ನನ ಮಾಡಿಕೊಂಡೇ ಇತ್ತ್. ಅದಿಕೆ ಬಾರಿ ಹಿಂದೆನೇ ಬರವಣಿಗೆನ ಕಂಡ್ ಹಿಡ್ತ. ಇವರೊ ಪ್ರಯತ್ನನ ಮಾಡ್ತ ಕಾರ್ಣ ಈಗ ಮಾತಗಳ ಬರಾದ ರೂಪುಲಿ ಕಾಣ್ಕೆ ಸುರುಮಾಡ್ತ. ಹಿಂದೆ ಹೇಳ್ತ ಎರ್ಡ್ ತರಮೆವುಗಳೊಂದ ಇದ್ ಇನ್ನೊಂದು ಹಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಇಸಿತ್. ಇದ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಇಂತಿಂತ ಬರ್ಡ ಚೆನ್ನಗೆ ಇಂತಿತುಂದೇ ದುನೀಂತ ಆ ಮಾತಾಡೊವು ಎಲ್ಲ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾಂಗೆ ಆತ್. ಹಾಂಗಾಗಿ ಎಲ್ಲೊ ಒಂದು ಬರ್ಡ ಇಸಯನ

ಓದಿ ತಿಳುಂಬಕೆ ಅನುಕೂಲ ಆತ್. ಈಗ ಕನ್ನಡ ಅಕ್ಷರ ಗಳೇ ನೈನ್ನಿಕೊಂಡರೆ, ಅ, ಇ, ಕ, ರ-ಹೀಂಗಿಲ್ಲ ಬರ್ಡ ವಲೆ, ಆ ಚೆನ್ನೆಗೊಳಗೆ ಯಾವ ದುನೀಂತ ಕನ್ನಡ ಕುಲ್ತೊವುಕಲ್ಲ ಗೊತ್ತೇ ಉಟ್ಟು. ಇದ್ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಕನ್ನಡದುವಾಕೆ ಒಳಗೊಳಗೇ ಆದ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದದ ಹಾಂಗೆ. ಇದ್ ಗೊತ್ತಾದ ಎಲ್ಲ ಜಿನಗಳೊ, ಇದ್ದರಿ ಎನ್ ಬೇಕರೊ ಮಾಡೊಕ್. ಕತೆ, ಕವಿತೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ನಾಟಕ, ಅರ್ಜಿ, ದಾವೆ, ಕಾಗದ ಎಂತುಂದ್ ಬೇಕರೊ ಬರಿಯೊಕ್ ಯಾರ್ ಬೇಕರೊ ಅದರ ಓದಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಣೊಕ್. ಹೀಂಗೆ ಮುಂದೆ ಕೈಸನ್ನೆ, ಆ ಮೇಲೆ ಬಾಯಿಸನ್ನೆ, ಮತ್ತೆ ಬರಾದ ಸನ್ನೆಂತ ಮೊಯಿಸನ ಬುದ್ದಿ ಮೂರು ಮೆಟ್ಟುಕುಲ್ ಮೆಲೆರಾಂಗಾತ್. ಇದಿಷ್ಟು ಉಪಕರಣ ನಮ್ಮ ಕುಯಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ನಾವುಗೆ ಬೇರೆ ಎಲ್ಲ ರಂಗಗೊಳ್ಳೊ ಮುಂದೆ ಬಾದು ಬಾರಿ ಸುಲಬ ಅದಾಂಗಾತ್. ಈಗ ಮೊಯಿಸೆರ್ ತಮ್ಮ ಬುದ್ದಿಯಲೇ ತಮ್ಮ ಬುದ್ದಿಗೂ ಎಷ್ಟೋ ವೋಲಾ ದ ಯಂತ್ರಗಳ ತಯಾರ್ ಮಾಡಿಯೊಳೊ. ಚಂದ್ರ ಲೋಕಕೂ ಹೋಗಿ ಬಂದೊಳೊ.

ಈ ಯಂತ್ರಗಳ ನಾವು ಮಾಡ್ತೆ; ನಾವೇ ಬುದ್ದಿ ವಂತುರೊಂತ ಬಾಯಿ ಬೊಡ್ಡಂಡರೂ — ಅನಾದಿ ಕಾಲಂ ದುಳೇ ಮಾತನ ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡ್ತ, ಆ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರ ಸಾದನೆ ನಿಜಕ್ಕೂ ನಮ್ಮ ದರೊಂದ ಕುಮ್ಮಿಯೇನೊ ಅಲ್ಲಾಂತ ಹೇಳುದರಿ ಸೊಂಸಯನೇ ಇಲ್ಲೆ. ಅವು ತಯಾರ್ತಿದ ಈ ಮಾತ ಅತನಾ ಬಾಸೆಂತೇಳುವ ಯಂತ್ರ — ಎಲ್ಲ ಯಂತ್ರಗೊಳೊಂದೊಳೊ ಮೇಲ್. ಅದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾವುಗೆ ಉಟ ನೀರ್ ಸಿಕ್ಕಿಕೆಲ್ಲೆ. ಆದೇ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲರೆ ನಾವು ಬೊಡ್ಡುದು ಹೇಗೆ ? ಬೊಡ್ಡುಕೆ ಬೊತ್ತುತಲರೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ಯಂತ್ರಗಳೊಂದ ಯಾ ಪ್ರೇಯಜನ ?

ಇಂದ್ ನಮ್ಮ ಲೋಕುಲಿ ಮೊಯಿಸೆರ್ ಮಾತ ಮಾತಾಡುವ ಪ್ರಾಣಿಗ. ಮೊಯಿಸೆರ್ ಮಾತ್ರ ಎ ಪ್ರಾಣಿಗಳೊಂದೊಳೊ ನಾಗರಿಕತೆಲಿ ಮೇಲಾಗಿ ಇರೊವು

ಈ ಬೂಮಿಲಿರುವ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಾತಿ ಜನಾಂಗದೊಳಗೆ,
ನಾವುಗೆ ಕನ್ನಡ ಹೇಂಗೋ ಹಾಂಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬಾಸೆಗೆ
ಒಳೋ. ಅದರೆಲ್ಲ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿರೆ ಮೂರು ಸಾವಿರದೊಳು
ಹೆಚ್ಚಾದು. ಈ ಎಲ್ಲ ಬಾಸೆಗಳೂ ಬರ್ದ ರೂಪುಲಿ
ಇನ್ನೂ ತಾಕೆ ಅತ್‌ಲೆ. ಬೇರೆ ಮಾತನ ರೂಪುಲೇ
ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೊ ಬಾಸೆಗೆ ಒಕ್ಕುಂಡೊಳೋ.

ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆ ಹಿಂದೆ ಬೇರೆ ಮಾತನ ರೂ
ಪುಲೇ ಇತ್ತ್. ಆ ಮೇಲೆ ಬರ್ದ ತೋರ್ಪಿಕೆ ಸುರಾತ್.
ಹೀಗೆ ಆಗಿ ಈಗ ಸಾವಿರದ ಏನೂರು ವೊರ್ಸಂದ ಮೇ
ಲಾತ್. ಕನ್ನಡುಲಿ, ಬೇರೆ ಮಾತನ ರೂಪುಲೇ ಇರುವ
ಎಷ್ಟೊ ಮಾತಗ ಇನ್ನೂ ಒಳೋ. ಅದರ ಎಲ್ಲ ಬರ್ಡ್

ಯಾವ ಬಾಸೆಲಿ ಮಾತಾಡಿಕೂ ಯಾರೂ ನಾಚೊ
ಕುಂತೇಳಿ ಇಲ್ಲೆ. ಏಕೇಂತೇಳಿರೆ ಆ ಬಾಸೆ ನಾವುಗೆ ನಮ್ಮ
ಹಿರಿಯೆರ್ಂದ ಬಳುವಳಿ ಬಂದ ಸೊತ್ತ್. ಹೊಸ ಕಾಲೆಲಿ
ಹೊಸ ಹೊಸ ಫೇಸನ್‌ಗ ಬಂದನೆ. ಹೀಗೆ ಬಂದ್
ನಾವು ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಸಂಪೂರ್ಣಗಳ ಮರ್ತೆಬುಟ್ಟನೆ.
ನಮ್ಮ ಕೆಲುವು ಜಿನ ನಮ್ಮ ಮನೆ ಮಾತಲಿ ಬೇರೆನ
ರೆದ್‌ರಿಗೆ ಮಾತಾಡುದು ಅಪಮಾನಾಂತ ಗ್ರಿಸೊಳೋ.
ಮಕ್ಕಳೊಟ್ಟಿಗೆ, ಮನೆಲಿ ಸಾ, ಇದರ ಬುಟ್ಟು ಸುದ್ದ
ಕನ್ನಡುಲಿ ಮಾತಾಡಿಕೆ ನೋಡುವೆ. ನಾವು ಬೇರೆವರ್ಂದ
ಕೀಳ್‌ಂತ ಯೋಚನೆ ಇದ್ದೆವು ಹಾಂಗೆ ಮಾಡುದು.
ನಾವು ಎಷ್ಟು ಬುದ್ದಿವಂತೆರಾದರೂ, ನೋಡೊ ಒಂದೇ
ಒಂದು ಹೊಸ ಸಬ್ದನ ಉಂಟುಮಾಡಿ ಜಾರಿಗೆ ತಾಕೆ

ಯಾವ ಬಾಸೆಲಿ ಮಾತಾಡಿಕೂ ಯಾರೂ ನಾಚೊಕುಂತೇಳಿ ಇಲ್ಲೆ. ಏಕೇಂತೇಳಿರೆ
ಆ ಬಾಸೆ ನಾವುಗೆ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯೆರ್ಂದ ಬಳುವಳಿ ಬಂದ ಸೊತ್ತ್. ಹೊಸ ಕಾಲೆಲಿ
ಹೊಸ ಹೊಸ ಫೇಸನ್‌ಗ ಬಂದನೆ. ಹೀಗೆ ಬಂದ್ ನಾವು ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಸಂಪೂರ್ಣ
ಗಳ ಮರ್ತೆಬುಟ್ಟನೆ. ನಮ್ಮ ಕೆಲುವು ಜಿನ ನಮ್ಮ ಮನೆ ಮಾತಲಿ ಬೇರೆವರೆದ್‌ರಿಗೆ
ಮಾತಾಡುದು ಅಪಮಾನಾಂತ ಗ್ರಿಸೊಳೋ. ಮಕ್ಕಳೊಟ್ಟಿಗೆ, ಮನೆಲಿ ಸಾ, ಇದರ
ಬುಟ್ಟು ಸುದ್ದ ಕನ್ನಡುಲಿ ಮಾತಾಡಿಕೆ ನೋಡುವೆ. ನಾವು ಬೇರೆವರ್ಂದ ಕೀಳ್‌ಂತ
ಯೋಚನೆ ಇದ್ದೆವು ಹಾಂಗೆ ಮಾಡುದು. ನಾವು ಎಷ್ಟು ಬುದ್ದಿವಂತೆರಾದರೂ,
ನೋಡೊ ಒಂದೇ ಒಂದು ಹೊಸ ಸಬ್ದನ ಉಂಟುಮಾಡಿ ಜಾರಿಗೆ ತಾಕೆ ನೋಡೊನೊ,
ಅದ್‌ಲೆ ಹಾಂಗಿರ್ಕನ ಇಂತ ಒಂದು ಬಾಸೆನ ಎಷ್ಟೊ ತಲೆಮಾರ್‌ಗಳ ಹಿಂದ್‌ಂದೆಳೇ ನಮ
ಹಿರಿಯೊವು ಮಾಡಿ ಇಸಿಯೊಳೊಲೇ-ಅವರ ಸಾದನೆ ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದ್-ಇದರ ನೈನ್ನಿರೆ
ಆಶ್ಚರ್ಯ ಉಂಟಾದ್. ಮಾತ ಬಾರದೆ ಬಾಯಿ ಕುಟ್ಟಿದೆ.

ತೋರ್ಪಿಕೆ ಅದೂ ಇಲ್ಲೆ. ಏಕೇಂತೇಳಿರೆ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಲಿ ಇರು
ವ ಅಕ್ಷರಂಗ ಅಡಿಕೆ ಸಾಲುಡಾಲೆ ಕೊಡ್‌ಗ್, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನ
ಡ ಜಿಲ್ಲೆಲೂ ಇರುವ ಗೌಡ ಜನಾಂಗದೊಳು ಮಾತಾಡುವ
ಮನೆಮಾತ್ ಉಟ್ಟೊಲೆ, ಅದ್ ಕೂಡಾ ಇಂತ ಕನ್ನಡದ
ಒಂದು ಮಾತ್. ಇದ್ದೆ ಅರೆಕನ್ನಡಂತ ಕೆಲುವು ಜಿನ
ಕರ್ದವೆ. ಹಿಂದೆ ಮದ್ರಾಸ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಲಿ ಕನ್ನಡ
ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಆಗಿದ್ದ ನನ್ನ ಗುರುಗ ಮರಿಯಪ್ಪಬಟ್ಟು
ಇದ್ದ 'ಗೌಡ ಕನ್ನಡ'ಂತ ಹೆಸರ್ ಕೊಟ್ಟೊ. ನಾನೂ
ಅದೇ ಹೆಸರ್‌ಲಿ ನಮ್ಮ ಬಾಸೆಗೆ ಒಂದು ವ್ಯಾಕರಣ
ಬರ್ದೊಳೆ. ಅದರೆ ಅದ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಾಸೆಲಿ ಉಟ್ಟು.
ಅದರ್‌ಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಜಿನಕೆ ಆ ಪುಸ್ತಕದ ಪರಿಚಯ
ಇರಿಕೆ ಸಾದ್ಯ ಕೆಮ್ಮಿ.

ನೋಡೊನೊ. ಅದ್‌ಲೆ ಹಾಂಗಿರ್ಕನ ಇಂತ ಒಂದು
ಬಾಸೆನ ಎಷ್ಟೊ ತಲೆಮಾರ್‌ಗಳ ಹಿಂದೆಂದೆಳೇ ನಮ್ಮ
ಹಿರಿಯೊವು ಮಾಡಿ ಇಸಿಯೊಳೊಲೆ ಅವರ ಸಾದನೆ ಎಷ್ಟು
ದೊಡ್ಡದ್ - ಅದರ ನೈನ್ನಿರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಉಂಟಾದ್.
ಮಾತ್ ಬಾರದೆ ಬಾಯಿ ಕುಟ್ಟಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಗೌಡ ಕನ್ನಡುಲಿ ನಾ, ನೀ, ಅವ, ಅದ್
ಇವ, ಇದ್, ನಾವು, ನೀವು, ಅವು, ಇವು ಇಷ್ಟು ಸರ್ವ
ನಾನು ರೂಪುಗ ಕಂಡ್‌ಬಂದನೆ ಸುದ್ದ ಕನ್ನಡುಲಿ
ನಾನು, ನೀನು, ಅವನು, ಅವಳು, ಅದು, ಇವನು,
ಇವಳು, ಇದು, ನಾವು, ನೀವು, ಅವರು, ಅವುಗಳು,
ಇವರು, ಇವುಗಳು-ಹೀಗೆ ಉಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ,

ಬರುತ್ತೇನೆಂತ ಸುದ್ದ ಕನ್ನಡುಲಿ ಹೇಳರೆ ಹೋನೆ, ಬನ್ನಂತ ಸಣ್ಣದ್ ಮಾಡಿ ಗೌಡ ಕನ್ನಡುಲಿ ಹೇಳರೆ ಸಾಕಾದೆ. ನಾನು ಬಂದೆ, ನಾವು ಬಂದೆವುಂತ ಹೇಳುವ ಬದಲಿಗೆ ನಾ ಬಂದೆ ನಾವು ಬಂದೆಂತೇಳರೆ ಸಾಕ್. ಅವನು ಬಂದನು ಅವಳು ಬಂದಳು, ಅದು ಬಂದಿ ತುಂತ ಹೇಳುವ ಬದಲಿಗೆ ಅವ ಬಾತ್, ಅದ್ ಬಾತ್‌ಂತ ಒಂದೇ ರೂಪುನ ಕ್ರಿಯಾಪದ ಸಾಕಾದೆ. ನೋಡಿರೆ ಇದೆಲ್ಲ ಬಾಸೆಲಿ ಇರುವ ಸುಲಬ ಉಪಾಯ ಈ ಉಪಾಯ ಕಂಡ್‌ಹಿಡ್ತೆದ್ ನಾನೂ ಅಲ್ಲ, ನೀವೂ ಅಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಹಿಂದೆನುವು ಹಾಂಗೆ ಮಾಡಿ ಇಸ್ಕೊಳೊ. ಅದಿಕೆ ಅವರ ಮೆಚ್ಚೊಕೋ ಬೇಡೋ? ಹೀಂಗೆ ಸುದ್ದ ಕನ್ನಡಂದ ಬೇರೆ ತರ ಇರುವ ಎಷ್ಟೊ ರೂಪುಗ ಬೇಕಾದಷ್ಟ್ ಸಿಕ್ಕುವೆ

ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಹಳಗನ್ನಡ ಬಾಸೆನ ಹೋಲ್ವಿ ನೋಡಿರೆ ಅಪ್ರೂಪದ ಕೆಲವು ಮಾತ್‌ಗ ಇಂದ್‌ನ ಸುದ್ದ ಕನ್ನಡುಲಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇರೊವೂ ಕಂಡ್‌ಬಂದವೆ. ಹೀಂಗಾಗಿ ಗೌಡ ಕನ್ನಡನ ಮಾತಾಡೊವು ಕುಮ್ಮಿ ಜಿನ ಆದರೂ ಅದರಿ ಎಷ್ಟೋ ಸತ್ವ ಇರುವ ಅಂಸ ಉಟ್ಟು. ಇದ್ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತೆ ಪರಂಪರೆಗೆ ಇರುವ ಕನ್ನೆಟಿನಾಂಗೆ. ಈ ಕನ್ನೆಟಿಗೆ ದೂಳು ಕುದ್ ರದಾಂಗೆ ಒರ್ಸಿರೆ, ನಮ್ಮ ಮೋರೆನ ಪೊರು ಅದರಿ ನೋಡುಕ್. ಇದರ ನಾವು ಮರ್ತರೆ ನಮ್ಮ ಮೋರೆ ನೋಡುವ ಕನ್ನೆಟಿನ ನಾನೇ ಒಡ್ ಹಾಕಿದಾಂಗೆ. ಈ ಕಾಲಿಲಿ ನಮ್ಮ ಮೋರೆ ನೋಡುವ ಕನ್ನೆಟಿ ನೀನೆ ಬೇಕೊ ಬೇಡೋ? ಅಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ.

ಎಸ್ವ್ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಉಂಬೊದು?

ನೆಂಟೆ : ಎ, ಕೂಸು ನಿಮ್ಮ ಮನೆಲಿ ಎಸ್ವ್ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಉಂಬೊದು.....(ಹಸ್ತುಟು ಪಾಪ)

ಹೈದ : ನೀವು ಹೋದ ಮೇಲೆತಾ ಅವ್ವ ಹೇಳಿರು

—ಬಿ. ಸೂರ್ಯಕಾಂತ.

ಕಾಚೆ ಹಾಕ್ಲೊಕಾತ್!

ಒಳ್ಳೆ ಮಕ್ಕ

ಒಮ್ಮೆ ನಾನು ಮತ್ತೆ ನನ್ನ ಅಕ್ಕನ ಮಗ ಐದ್ ವರ್ಸದ ಸ್ಥಿತಾ ತಿರ್‌ಗಾಡಿಕ್ಕಂತ ಗದ್ದೆ ಕಡೆ ಹೋಗ್ತಾ ಇದ್ದೊ. ಅಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ದಾರಿಲಿ ಒಂದು ಎಮ್ಮೆ ಸಗ್‌ಣೆ ಹಾಕಿ ಉಳ್ಳೆ ಹೊಯ್ಯತಿತ್. ಅಗ ಸ್ಥಿತಾ “ಚಕ್ಕಮ್ಮ ಯಮ್ಮೆಗೆ ಕಾಚೆ ಹಾಕ್ಲೊಕ್”ಂತ ಹೇಳ್ತ, ನಂಗೆ ಒನ್ಯ ಮಾತ್ ಕೇಳಿ ಜೋರ್ ನೆಗೆ ಬಾತ್, ನೆಗಾಡ್. “ಮತ್ತೆ ನಾವೆಲ್ಲ ಹಾಕುವೆ.... ಅದಿಕೆ ಹಾಕಿಕೆ ಏನ್”ಂತ ಪುನಃ ಕೇಳ್ತ ಸ್ಥಿತಾ. ನಂಗೆ ನೆಗೆ ತಡಿಯಕೆ ಆಗದೆ, ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಎಲ್ಲವರೊಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳ್ವಿ, ಎಮ್ಮೆನ್ ಬದ್ ಬದ್ ನೆಗಾಡ್ತೊ.

—ಶಾರದಾ ಮುಂಡೋಡಿ.

ಅವ್ವ ಹೇಳ್ತ ಈಜೆವ ಕಣ್ಣ ಮುಚ್ಚೊಕು ಆಗ ಗೊತ್ತಾದೆತ;

ಅವ್ವ ಹೇಳ್ತ ಈಜೆವ್ವ ಕಣ್ಣ ಮುಚ್ಚೊಕು ಆಗ ಗೊತ್ತಾದೆತ;

ಇಬ್ಬಿರೊ ಕಣ್ಣ ಮುಚ್ಚಿದೊ.

ಮಕ್ಕ ಹಣನ ಬುಟ್ಟೊ,

ಹಣನ ಹೊತ್ತೊ!

—ಬಿ. ಆರ್ ಜೋಯಪ್ಪ.

● ಕಡ್ ಕಾಲಿಲಿ ಯಾರ್ ನಿಮ್ಮೊಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದವೆ? ಕತ್ತಲಿಲಿ ನೆರ್ ಕೂಡಾ ನಿಮ್ಮನಾ ಬುಟ್ಟು ಪಡ್ತೊದನಾ ?

ಗೌಡ ಬಂಟರ ಸತ್ತು-ಗುತ್ತು

—ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪರೈ, ಪಾಣಾಜಿ

ಗೌಡ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ: ಜ. ಬ. ಚೆಟ್ಟಿಮಾಡ, ಸುಳ್ಳು

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡಮಿ-ಪ್ರಸಸ್ತಿ ವಿಜೇತರ

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ತುಳುನಾಡ್‌ನ ಮಲೆನಾಡ್‌ಲಿ ಮೂಡು ಪ್ರಾಂತ್ಯಲಿ ಬಂಟ್‌ರೂ, ಗೌಡ್ರು ಹೆಚ್ಚ್. ಬ್ರಾಮಂಡ್‌ರೂ, ಜೈನರೂ, ಬೇರೆ ಹಿಂದುಳ್‌ದ ಜಾತಿಯ ವರ ಮನೆಗೆ ಬೆರ್‌ಳ್‌ಲಿ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಾವಣ್ಣ. ಹೆಚ್ಚ್‌ನ ಭೂಮಿ ಕಾಣಿ ಎಲ್ಲೊವು ಬಂಟ್ರು ಮತ್ತೆ ಗೌಡ್ರುಗಳ್‌ದ್ ಜಿನ ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡಿ ನೋಡ್ತೆ ಸಾ ಇವರ್‌ದೇ ಮೇಲ್ಗೈ. ಆದರೆ ಅಂದ್ ಗೌಡ್ರುಗಳ್‌ಲಿ ಕಲ್ತವು ಬಾರಿ ಕಮ್ಮಿ. ಅವು ಕಷ್ಟ ಸಹಿಷ್ಣುಗ. ಆಡಂಬರ ಇಲ್ಲದೊವು ಸೆಂಟ್‌ರ್ ಗಳ ಸತ್ಕಾರ ಮಾಡುದರ್‌ಲಿ ಮಿಸ್ಕರ್. ಅವು ಬಂಟ್ರುಗಳಿಗೆ ಗುತ್ತಿನೊವುಂತ ಮನ್ನಣೆನ ಮಣೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಬ್ರಾಮಂಡ್ರು ಭೂದೇವ್‌ರೂತ, ಜೈನರ ಅರಸು ಮನೆತನ ದೊವಂತ ಮರ್ಯಾದೆಲಿ ಕಾಂಬೊತ್ತಿದ್ದೊ. ಆ ಕಾಲದ ಜಮೀನ್‌ದಾರ್ ಆಡಂಬರದೊವು. ಕೋಟು, ಕಚ್ಚೆ, ಜೀಕಿನ ಮೆಟ್ಟು, ಪಟ್ಟೆ ಶಾಲಿಲ್ಲದೆ ಮನೆಂದ ಹೊರೊ ವಲ್ಲ! ಆದರೆ ಗೌಡ ಒಬ್ಬ ಎಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡ ಆಸ್ತಿ ಇದ್ದಂವ ಆಗಿದ್ದರೂ ಎರ್ಡ್‌ವರೆ ಮೊಳ ಅಗಲದ ಮುಂಡು ಉಟ್ಟು, ಅರೆ ಕೈನ ಚೌಕುಳಿ ಅಂಗಿ ಹಾಕಿ ಬೈರಾಸೊಂದರ ತಲೆಗೆ ಸುತ್ತಿರೆ ಆತ್-ಅವನ ದುಸ್ತಿನ ಆಡಂಬರ. ಕಟ್ಟಾಣಿ ಚೀಲಲಿ ಥೈಲಿ ಥೈಲಿ ದುಡ್ಡು ಇಸ್ತು ಇವನ ಹಕ್ಕಲೆ ಮಾತ್ರ ಉಳ್‌ದೊವ್ ಬರಿಗೈ ಬಂಟ್ರುಗ. ಗೌಡನ ಗೌಡತೆಕನ ಆ ಕಾಲಲಿ ಅಳೆನ ಒಂದೇ ಒಂದ್ ಆಳತೆ ಅಂದ್ರೆ ವಿಭೂತಿ ಹಚ್ಚಿದ ಗಂಭೀರ ಮುಖ ಗಿರಿಜಾ ಮಿಸೆ, ಕೆಬಿಲಿ ಗಾಬೊಂಟಿ. ಈ ಗಿರಿಜಾ ಮಿಸೆ, ಅವ ಬೇಟೆ ಕೂಟಲಿ ತನ್ನ ಗೌಡ್ತಿಗೆ ಮೆರ್ತ್ಸಿ ಹುಲಿ ಮೊಡುನೆಗೆ ಬಾಸಿಂಗ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಸೇಸೆ ಹಾಕಿಸಿಕಂಡ ಗುತ್ತು. ಅಂದರೂ ನಯ ವಿನಯ ಸಂಪನ್ನ ವಿನಯಂಡ ಕೈ ಜೋಡ್ತುವ ಇವಂಗೆ ಉಳ್‌ದೊವು ಕೊಟ್ಟ ಬಿರ್‌ದ್ 'ಅಂಬಿಲಿ ಗೌಡ್'ಂತ ತಾವು ಅಡಿಗೆ ಬಿದ್ದರೂ ಸುೂಂಕುಗೆ ಮೊಣ್ಣುತ್ ಲೆಂತ ಹೇಳ್‌ವ ಬಿರ್‌ಸರ್‌ಗ.

ಸುಮಾರ್ ಐವತ್ತ ವರ್ಷ ಹಿಂದೆನ ಸೆಂಪು. ನನ್ನ ಅಪ್ಪ ನಮ್ಮೂರಲಿ ಗುತ್ತು ಮನೆತನದ ಯೆಜ್‌ಮಾನ.

ನನ್ನ ಹಿರಿಯೊವ್ವ ವಂಶ ಪಾರಂಪರ್ಯಲಿ ಬಂದ ಮೇಟಿ ವಿದ್ಯೆನ ಬುಟ್ಟು ಯಾಪಾರ ಮಾಡ್‌ವ ಗೀಳ್ ಅಂಟಿ ಕೊಂಡತ್. ಇದ್ಕೆ ಮೊದ್ಲೇ ಕಟ್ಟುವ ಕೋಳಿ, ಓಟದ ಕೋಣಗಳ ಸಾಂಕಿ ಮನೆಲಿದ್ದ ಮೂಲಧನ ಕರಗಿತ್ತ. ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಹೆಂಗೋ ಬಂಡ್ವಾಳ ಹೂಡಿ ಅದ್ದೂರಿಲಿ ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕಲೆನ ಮೇಟಿಲಿ ಶೆಟ್ಟಿ ಮತ್ತೆ ರೈ ಕಂಪ್ನಿ ಯಾಪಾರ ಸುರು ಮಾಡ್‌ತ್. ಒಂದೆರಡ್ ಯಾಪಾರ ಏನಲ್ಲ. ಜಾಳಿ, ಜೀನ್ಸ್, ಕಟ್ಟೀರಿ ಎಲ್ಲಾ. ಬೆಳ್ಳಾರೆ, ಪಂಜ, ಕಡಬ, ಮದ್ದಾಳ ಇವೆಲ್ಲಾ ಒಳ್ಳೆ ಯಾಪಾರ ಜಾಗೆಗ. ಕಾಡ್‌ಂದ ಬಾವ ಒಳ್ಳೆ ಮೆಣ್‌ಸ್, ದಾಲ್ಚೀನಿ, ರಾಂವತ್ರಿ, ಗೇರ್‌ಬೀಜಂದ ಹಿಡ್ಡ್ ಅಡ್‌ಕೆ ಕಾಯಿನವರೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ರಖಂ ಯಾಪಾರ್ಲೇ ಎರ್ಡ್ ಮೂರು ವರ್ಷ ಒಳ್ಳೆ ಲಾಯಿಕ್‌ಲಿ ನಡ್‌ತ್. ತುಂಬ ಲಾಭ ಸಾ ಇತ್ತಂತ ಹಿರಿಯೊವು ಹೇಳ್‌ತ್ತಿದ್ದೊ. ಅಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಪಾಲಗ್ಗರ ಶೆಟ್ಟಿ, ಬಂದ ಹಣನೆಲ್ಲ ಅವು ಹೆಸರ್‌ಗೆ ಸೇರಿ ಕರ್ಚ್‌ನೆಲ್ಲ ನನ್ನಪ್ಪನ ಹಸ್ತಿಗೆ ಮಾಡ್ತೊ. ಈಗ ನನ್ನಪ್ಪಗೆ ಉಳ್‌ದದ್ದೆ ಸಾಲ! ದಿವಾಳಿ ತೆಗ್ಗದೆ ಉಪಾಯ ಇಲ್ಲೆ. ದಿವಾಳಿ ತೆಗ್ಗಕೆನ್ ಆಗ ಆನೆ ಕುದ್ರೆನ ಅಗತ್ಯ ಇಲ್ಲದ ಕಾಲ. ಅದ್‌ಕ್ಕೆ ಕರ್ಚ್ ಬೇರಿ ಹದ್ದಾಲ್ತ್ ಆಣೆ. ಆದರೆ ಈ ಹದ್ದಾಲ್ತ್‌ಣೆ ಕರ್ಚ್ ಮಾಡ್ತೆ ನಮ್ಮ ಮನೆದ್ ಮರ್ಯಾದೆ ಮಾರಿಹೋದ್ದಂಗೆ. ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಮಾಸದ ಕಲೆ ಅಂದ್‌ನ ಕಾನೂನು ಕೈಪಿ ಯತ್ತ ದಾಖ್ತೆಗೆ ಮೊದ್ಲ ಪ್ರತಿವಾಸಿನ ಕೈದ್ ಮಾಡ್ತಿ ಅವ ಸರ್ಯದ ಜಾಮೀನ್ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಜೈಲ್ ಸೇರಾಸ ಕ್ಕಂತ ಜಾರಿಲಿ ಇದ್ದ ಕಾಲ. ಇಷ್ಟ್ ಮಾಡಿಕೆ ನನ್ನ ಪಪ್ಪಗೆ ರಖಂ ಜಾಳಿ ಅಂಗ್‌ಡಿ ಸಾಮಾನ್ ಸಾಲಕೊಟ್ಟ ಮಂಗ್ಲೂರ್ನ ಸಾಹುಕಾರ್ ಜಿ. ಮಾಧವ ಅವು ತೆಯ್ಯಾ ರೊಳೊಂತ ತಿಳ್‌ದ ನನ್ನ ಅಮ್ಮ ಕಂಗಾಲ್. ಆ ಕಾಲಲೇ ವಿದ್ಯೆ ಕಲ್ತಿದ್ದ ಅವು ಅವರ ಸದ್ಗುಣ, ದೈವಭಕ್ತಿ, ಪರೋಪಕಾರಂದ ನೆರೆಕರೆಯೊವ್ವೆಲ್ಲಾ ಬೇಕಾದೊವಾ ದೊ. ದೊಡ್ಡ ಮನೆತನಂದ ಕೆಲೊವ್ ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಸೊಸೆಯಾಗಿ ಬಂದೊವು. ಈಗ ತನ್ನ ಗಂಡಂಗೆ ಬಂದ ಗಂಡಾಂತ್ರದ ಅಪಮಾನನ, ನನ್ನ ಕೈ

ಹಿಡ್ಲೋ ದಿವಾಳಿಂತ್ಲೆ ಲೋವ ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸ್ತನ ಕಂಡಿತ ತಡೆಯೊವವಲ್ಲ. ತಾರೊಂದ ತಂದ ಎಲ್ಲಾ ನಗನಟ್ಟುನ ಮಾರೂ ಗಂಡನ ಸಾಲ ತೀರದ್. ಜಾತಿ ಮಕ್ಕ ಯಾರೂ ಸಾಲ ತೀರಿಕೆ ಒಪ್ಪುವಂತೊವು ಅಲ್ಲ. ಹಾಂಗೊಂದಿರೆ ನನ್ನ ಅಪ್ಪನ ಉಳಿಸೋಕೊಂತಾಗಿದ್ದರೆ ಶಿಟ್ಟಿ ಮತ್ತೆ ರೈ ಕಂಪ್ಲಿನ ಪಾಲ್ವಾರ ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕಲಿನ ನೆಂಟ್ರಿ ಈ ತರ ಹಣ ನುಂಗಿ ಈ ಪೇಚ್ ತಂದ್ ಹಾಕ್ತಿತಲೆ. ನಮ್ಮ ಮನೆ ತನದ ಆಸ್ತಿಗೆಲ್ಲಾ ನನ್ನವ್ವ ಒಬ್ಬನೇ ಹಕ್ಕಾದಾರ ಆಗಿದ್ದೊ. ಆದರೆ ಇದ್ ಕೆ ಸುರುಲೇ ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಹಣ ಒದ್ ಗಿಸಿಕೇಂತ ಇಡೀ ಆಸ್ತಿನ ಭೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೊ. ನನ್ನ ಅಪ್ಪನ ಮರ್ಯಾದೆ ಉಳಿಸುವ ದಾರಿ ಸಾಯೋದು ಒಂದೇ. ಆದರೆ ತಿಳುವಳಿಕಸ್ತೆ ಆದ ನನ್ನ ಅಪ್ಪ ಅಂತಾ ಪಾಪಕೆಲಸನ ಮಾಡ್ವೊಂತವೇ ಅಲ್ಲ. “ಅಯ್ಯನಬಂಡೆ! ಹೀಂಗಾತಲೇ? ಈಗೊಂತ ಮಾಡ್ತುಂ”ತ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡ್ತ ನನ್ನ ಅಪ್ಪ ಏನೋ ನೆನ್ದ ನಮ್ಮ ಮನೆಂದ ಒಸಿ ದೂರ ಇದ್ದ ತುಂಬಿ ಮನೆ ಕಡೆ ಹೊರ್ದೊ. ಹೆಸ್ತನಂಗ ತುಂಬಿ ಮನೆ ತುಂಬಿದ ಮನೇನೆ. ಮಕ್ಕಳ ಬೊಳ್ಳುನ ತಣೆನ ಮೊಸ್ತನ ಉಟಕ್ಕೆ ಆ ಮನೆ ಹುಗ್ಗವ್ವನ (ಹುಗ್ಗಿ ಕೊಡ್ವ ಅಪ್ಪ) ಮುಂದೆ ಇಸ್ವ ಪಲ್ಲಯಿ ಗದ್ದಗಗ ನಲ್ವತ್ತು ಐವತ್ತು. ಆದ್ ಅಂದ್ ನೂರಾರ್ ಜೆನಂದ ತುಂಬಿದ್ದ ಗೌಡ್ರ ಕೂಡು ಕುಟುಂಬ. ಹೆಳ್ಳಕ್ಕಳಿಗಿಲ್ಲ ಸ್ತರಿ ಅಡಿಗ. ಅಡಿಗ ಕೆಲ್ವ ಇಲ್ಲದೊವು ಮನೆ ಗಂಡಸ ರೊಟ್ಟಿಗೆ ಗದ್ದೆ ಕೆಲ್ವಕ್ಕೆ ಹೋವ ಕ್ರಮ. ಹಟ್ಟಿ ತುಂಬ ಎಮ್ಮೆ ದನಗ ಸಾಲ್ ಸಾಲ್, ಮನೆ ಕೊಟಗಿನ ಜಗಲಿನ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಲಿ ಕಂಚಿಲ್ ತುಂಬಾ ಅಂಬೇಂತ ಹೇಳುವ ಕರಗ. ಹೂಡುವ ಹೂಡಿಕಿರುವ ಎತ್ತ-ಕೋಣಗ ಮಂದೆ-ಮಂದೆ. ಮನೆನ ಮುತ್ತೈದೆಗ ಹತ್ತ-ಹದ್ ನೈದ್ ಜಿನ ಕೋಳಿ ಕೂಂಗಿಕನ ಎದ್ದ ಎಮ್ಮೆ-ಹಸ್ತಗಳ ಹಾಲ್ ಕರಿಯಕೆ ಸುರುಮಾಡ್ರೆ ಒಂದು ಬೊಳ್ಳು ಮುಟ್ಟ ಕರ್ನರೂ ಮುಗ್ಯದೆ ದೊಡ್ಡ ಕರಗಳ ಹಂಗಿ ಮಲೆ ತಿಂಬಕೆ ಬುಟ್ಟು ಬಾಡು ದೊಡ್ಡ ಸಂಗತಿನೇ ಅಲ್ಲ. ಅಂದ್ನ ಕಾಲಲಿ ಹಾಲ್ ಮಾರ್ಪು ಪಾಪ. ಈ ಬಿಂದಿಗೆ-ಬಿಂದಿಗೆ ಹಾಲ್ನ ಹಂಡೆಗೆ ಹಾಕಿ ಕಾಸಿ, ಕೊಳದವ್ವಲಿಗೆ ಹುಗ್ಗವ್ವ ಬಸ್ತ್ ಹೆಪ್ಪ ಹಾಕಿ, ಮಾರ್ನೇ ದಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಗಟ್ಟಿ ಮೊಸ್ತ ತಣೆನ ಉಂಬಕೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮತ್ತೆ ಮಕ್ಕಳ ಸದ್ದೇ ಇಲ್ಲ. ಉಳಾದ ಮೊಸ್ತನ ಏಳೆಂಟ್ ಮಂದಿ ಮನೆಗೆ ಹೊಸ್ತಾಗಿ ಬಂದ ಸೊಸೆಗ ಮಂತ್ ಹಿಡ್ಡ ಕಡ್ಡಕೆ ಕುದ್ದರೆ ಮನೆಯಿಡೀ ಸದ್ದೊ. “ದಾರ್ ಬೋರ್ ಬೊಮ್ಮಕ್ಕ-ದಾರ್ ಬೋರ್ ಬೊಮ್ಮಕ್ಕ-ಬೊಮ್ಮಕ್ಕ ದೊಟ್ಟಿಲಿ ಕೆನೆ ಮೊಸ್ತ ಮೊಸ್ತ ಮೇಗಡೆ ಕನ್ನೊಡಿ.

ಕನ್ನೊಡಿ ಎಡೆಲಿ ಬೊಮ್ಮಕ್ಕ ಜೇವಿನ ತಂಗಕ್ಕ” ಅಂತ ಒಗಟ್ ರೂಪದ ದುನಿನ ಹಾಡ್. ಮನೆಯೊವ್ವ ನೆಂಟ್ರಿಗೆ ಇಕ್ಕ ಉಳಾದ ಬೆಣ್ಣೆನ ಕಾಸಿ ತುಪ್ಪನ ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಹಕ್ಕಲಿನ ಕಡಬಕ್ಕೋ, ಉಪ್ಪಿನಂಗಡಿಗೋ ತೆಕೊಂಡ್ಲೊಗಿ ಪೇಟಿಲಿ ಮಾರ್ರೆ ಆ ಕಾಲಲೇ ಮನೆಗೆ ಬಾಡಿದ್ದ ರೂಪಾಯಿ ಐವತ್ತು ಐವತ್ತೈದ್. ಇಂದ್ ಅದರ ಬೆಲೆ ಸಾವ್ದದ್ದೆ ನೂರ್ ರೂಪ್ಯಾ. ಇದ್ ಕೆ ಮನೆಯೆಜ್ ಮಾಂತಿ ಹುಗ್ಗವ್ವ ಬೇಂಕ. ಬೆತ್ತದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಲಿ ಜಮೆ. ಮನೆಯೆಜ್ ಮಾನ ಮೊಂಟಗೊಡ್ರು ಆ ಹಣ ಏನಾತಾಂತ ಹೆಣ್ಣಿನ ಕೇಳ್ದವೇ ಅಲ್ಲ. ಹಿಂದೆನ ಜಮೆ ಎಷ್ಟ ಉಟ್ಟೊಂತ ನೋಡ್ವ ಪ್ರಾ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹಿಂದೊಂದಲೇ ತಿಂಗ-ತಿಂಗ ಇಷ್ಟೇ ಹಣ ಜಮೆ ಆಗುಟೊಂತ ಗೊತ್ತ ಅವ್ವೆ. ಆದ್ ಆಪದ್ಧನ-ಕಷ್ಟ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದೆಂತ ಮಾಡ್ಕಂಡ ತಿಳುವಳಿಕಸ್ತೆ. “ಮನೆಯೊವ್ ದಿವಾಳಿ ಹೋದೊ. ಮರ್ಯಾದೆ ಹೋ ತು”ತ ಮೂರ್ದಿನಂದ ಉಪಾಸ ಕುದ್ದ ಜಾಗರ್ದಿ ಮಾಡಿ ಕಡೆಗೆ ಇಡೊಂದೇ ದಾರಿಂತ ನನ್ನವ್ವ ಹೊರ್ದದ್ದೆ ಇಡೀ ತುಂಬಿ ಮನೆಗೆ. ಕಾಲ್ ಎಳ್ಳಂಡ್ ಹೆಂಗೊ ಬಂದ ನನ್ನ ವ್ವಂಗಿ ತುಂಬಿ ಮನೆ ಮೊಂಟಗೊಡ್ರು ಸಂಪತ್ತ ಎಷ್ಟಂತ ಗೊತ್ತಿತ್ತ. ಗೌಡ್ರ ಒಳ್ಳ ಗುಣಕ್ಕೆ ಊರ ಹಿರಿಯೊ ವೂಂತ ತಲೆತಗ್ಗಿಸ್ವೊವು ನನ್ನ ಅಪ್ಪ. ಗೌಡ್ರಿಗೂ ನನ್ನ ವ್ವನ ಮೇಲೆ ಹೆತ್ತ ಮಗಳೊಲಿದ್ದಷ್ಟೆ ಪ್ರೀತಿ-ವಾತ್ಸಲ್ಯ. ಆದ್ ಕೆ ಗುತ್ತಿನ ಮನೆನ ಮುತ್ತೈದೆನ, ಸೀತಮ್ಮಾಂತ ಗೌರವದ ಬಹುವಚನಂದ ಕರೆವ ಬದಲ್ ಮಗಳ ಕರೆವ್ವಂಗಿ ಸೀತೊಂತನೇ ಕರಿಯತ್ತಿದ್ದೊ. ಆ ಕರೆಗೆ ನನ್ನ ಅಪ್ಪ ಓಕೊಡ್ತಿದ್ದೊ. ಎಂಬತ್ತ ವರ್ಸದ ಈ ಗೌಡಜ್ಜನ ದಿಟ್ಟತನನ ನಮ್ಮೊವು ಕೆಲೊವು ಕಡೆಗಣಿಸ್ತಿದ್ದೊ. ಗೌಡ್ರಿಗೂ ಇದ್ ಗೊತ್ತಿತ್ತ. ಆದರೆ ಅವ್ವಂಗಿ, ಅಪ್ಪ ನ್ವಂಗಿ ಇದ್ದ ಗೌಡ್ರಿಗೆ ಅಪ್ಪನ ಬಹುವಚನಂದ ಕರೈಕೆ ಮನಸ್ ಬಾರದ್. ಅಂತ ಗೌಡ್ರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸಂಕಟನ ಹೇಳಿ ಹೆಂಗಾರ್ ಪಾರ್ ಮಾಡೋಕುಂತ ಕೇಳಿಕೇ ಅಪ್ಪ ತುಂಬಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದದ್.

ಗೌಡ್ರ ಮೊಗಸಾಲೆಲಿ ಎಲಡಿಕೆ ಗುದ್ದುವ ಸದ್ದೊ ಕೇಳಿತ್ತ. ಗಂಜಿ ಉಂಬ ಹೊತ್ತ. ಮನೆ ಹೆಳ್ಳಕ್ಕೆ ಗಂಡಸರ್ ಎಲ್ಲೊವು ಗದ್ದೆ ಕೆಲ್ವಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೊ. ಮನೇಲಿ ಇರುವೊವು ಮೊದುವೆ ಆಗಿ ಬಂದ ಹೊಸ್ಬಿ ಸೊಸೆಗ ಮಕ್ಕ ಮತ್ತೆ ಯೆಜ್ ಮಾಂತಿ ಹುಗ್ಗವ್ವ. ಈ ಮನೆಯೊವ್ವ ಎಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಅಪ್ಪನ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟಂತ ಹೇಳಿಕಾಗದ ಪ್ರೀತಿ ಇನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಯ-ನಾಜೋಕು, ಒಪ್ಪ-ಓರಣ ಕಲ್ಪಿದೊವ್ ನನ್ನ ಅಪ್ಪ. ಅಪ್ಪ ಇನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹಿರಿಯಕ್ಕ ಇದ್ದ ಹಾಂಗಿ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಾಡು ಇಲ್ಲಿ

ನಾರ್ ವಿಶೇಷ ಇದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ. ಈ ಮನೆಲಿ ಯಾರಾರ್ ಹೆತ್ತರೆ ಒಮ್ಮೆ ಕೂಸುನ ನೋಡಿಕೆ, ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತೊಟೆ ಗಿಲಿಗೆ ಹಾಕ್ ಕನ ಜೋಗುಳ ಹೇಳಿಕೆ. ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಗೂಡೆಗ ದೊಡ್ಡಿ ತಾಕನ ಅನ್ನೆ ಮಡಕೆ ಹಿಡ್ ಸುವ ದಿನ ಸೀರೆ ಸುತ್ತಿಸಿ-ತನ್ನ ಎಲ್ಲಾ ನಯ ನಾಜೋಕಿನ ಒಡವೆಗಳ ತಂದ್ ತೊಡ್ತಿ ಗೂಡೆಗಳ ಸಿರಿ ಮೋರೆನ ಪೂರ್ವ ನೋಡಿಕೆ. ಈಗೀಗ ಗಾಡ್ರ ಮನೆಗೆ ವರ್ಸಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ತಾವ ಇಡೀ ಕುಟುಂಬದ ಹೆಳ್ಳಕ್ಕಳ ಬಟ್ಟೆ ಬರೆಗಳ ಸೂಚಿಸು ವವೂ ನನ್ನವನೇ. ಇಲ್ಲರೆ ಆ ಕಾಲದ ಗಾಡ್ರ ಮನೆ ಹೆಳ್ಳ ಕ್ಕಳಿಗೆ ಗುಳಿಗೆ ಸೀರೆ-ಗೂಡೆಗಳಿಗೆ ಕಿರಿಗೆ.

ಬೇಜಾರ್ಲಿ ಎದ್ದೊ ಬದ್ಲೆಗೆ ಮನೆ ಮೆಟ್ಟ ಹತ್ತವ ಅವನ ನೋಡಿ ಗಾಡ್ರ ಗುದ್ದಿ ಸಜ್ಜಾಗಿದ್ದ ಎಲಡಿಕೆ ಮುದ್ದಿನ ಬಾಯಿಗೆ ಹಾಕಿ ಹೇಳೊ "ಓ ಸೀತು...ಭಾಗ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಿ-ಇದೇನ್ ಇಂದ್ ಅಪುರೂಪ ದರ್ಶನ"! ಗಾಡ್ರ ಸುರೂಗೆ ಅವನ ನೋಡ್ ದಿನನೇ ಅವು ಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿಂತ ಗುರ್ತಿಸಿದ್ದೊ. ಆದರೆ ಇಂದ್ ಈ ಕಂಗಾಲ್ ಲಕ್ಷ್ಮಿ-ಸಾವು ಬದ್ಕನ ಇಬ್ಬಂದಿಯಾಗಿ ಬಂದ ಅವ್ವ, ಗಾಡ್ರಿಗೆ ನೆನ್ನ ಸ್ಥಿತಿ ಗೊತ್ತಾಗಿ ಹಿಂಗೆ ಹಂಗ್ಸ್ತ ಒಳೊನೊ ಹೆಂಗೊತಾಗಿ ಜಗಲಿ ಹತ್ತಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಮರ್ಡ್ತಾ ಮೂರ್ ನಾಕ್ ದಿನದ ಉಪಾಸ-ಜಾಗರಣೆಂದ ಇಸಯ ಹೇಳಿಕೆ ಮುಂದೆನೆ ಕಣ್ಕತ್ತಲೆ ಬಂದ್ ಗೋಡೆಗೊರಾಗಿ ನಿಂತವು ಅಲ್ಲೆ ಕುಸ್ ಬಿದ್ದೊ. ಇದರ ಕಂಡ್ ಗಾಡ್ರ ಹಾಹಾರಿ ಬಾಗ್ಲ ಹಕ್ಕಲೆ ಓಡಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಕರ್ದ "ಯೇನೆ ಯಿತ್ತ ಬಾ-ಬೇಗ ಬಾ-ಯಂತದೊ ಕೆಲ್ಸಕ್ಕೆ ಬಂದ ಸೀತು ತಲೆತಿರಾಗಿ ಬಿದ್ದು ಬಾಟ್ಪಟ್ಟು. ನಿರ್ ತುಂಬ ಎಲ್ಲೊಳ ಬೇಗ ಬಾ" ಅಂತ ಗಡಬಡಿಸಿದೊ. ಅವನ ಆಯ್ಕೆ ನಂಗೆ ಕಾಂಜೊತ್ತಿದ್ದ ಹುಗ್ಗವ್ವ ನಿರ್ ತಂದ್ ಮೋರೆಗೆ ತಕಳ ಸಿದೊ. ಎಚ್ಚರಾದ ನನ್ನವನಿಗೆ ಅವಿಬ್ಬರ್ ಆಯ್ಕೆಪ್ಪ ನ್ಲೆಗೆ ಕಂಡ್ ತನ್ನ ಸಂಕಟನ ಹೇಳಿಕೆ ಮಾತ್ ಬರದೇ ಗೊಳೊಂತ ಮರ್ಡ್ಕನ ಮನೆವರೆಲ್ಲಾ ದುಃಖಕ್ಕೆ ನೂಕಿದ್ದಂಗಾಗಿ ಮನೆ ಮಕ್ಕ ಸಂಗತಿ ಎಂತಾತ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ದ್ದರೂ ಮರ್ಡ್ಕೆ ಸುರುಮಾಡೊ. ಕೂಡು ಕುಟುಂಬದ ಹೊರೆ ಹೊತ್ತ ಬದ್ಕಲಿ ಬಾವ ಸುಖ ದುಃಖಗಳ ಅನು ಭವಸ್ಥ ಆ ತಿಳುವಳಿಕಸ್ತ ಗಾಡ ಗಾಡ್ರಿಗೆ "ಗೂಡೆಗೆ ನಿವಾ ರ್ಲೆ ಆಗದ ಏನೋ ಕಷ್ಟ ಬಂದುಟು"ತ ಅರ್ತ ಆಗಿ ಸಮದಾನ ಮಾಡ್ತಾ ಮೋತ ಅವ್ವೆಗೆ "ನಿನ್ನನ ಮೋ ರಿಕೆ ಬುಡಿಕೆ"ತ ಮುಚ್ಚಿ ಬರುವಾಗ ಗಾಡ್ರ, "ಯಾರ್ ಸತ್ತೊಳೊಂತ ನೀ ಮರ್ಡುಡು? ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇರು ವೊವು ನೀವಿಬ್ಬರ್. ನಿನ್ನ ಗಂಡನ ನಿನ್ನ ನಾ ಪೇಟಿಲಿ

- ಕಂಡೆ, ಕಲ್ಲಿಗೆ ಸಂದ್ ಹಾಕ್ ವಂಗಿತ್ತ. ಇಲ್ಲಿ ನಾ ಏನ್ ಸತ್ತ ತಿಲೆಲೆ. ಬಂಡೆ ಹುಗೆ ಒಳೆ. ಇಸಯ ಎನ್ ಹೇಳ್"ಂತ ಕೇಳ್ ಕಾಕನ ಗಾಡ್ರ "ನಾ ಏನ್ ಸತ್ತ ತಿಲೆಲೆ"ಂತ ಹೇಳ್ವ ಮಾತ್ "ಈಗ ಈ ಊರಿ ನಿಂಗೆ ಏನ್ ಕಷ್ಟ ಬಂದರೂ ಅದರಂದ ವಾರ್ ಮಾಡ್ವ ಸಕ್ತಿ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಉಟ್ಟು"ಂತ ಹೇಳ್ವ ಧಾಟಿ-ಗಾಡ್ರ ನುಡ್ವೆಗೆ ನಡೆವ ಗಟ್ಟಿಗನೇಂತ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಅವ್ವ ಅವ್ವ ಕಾಲಿಗೆ ಬೀಳಿಕೆ ಮುಂದೆ ಬಾಕನ ಗಾಡ್ರ "ಬೇಡವ್ವ, ಇದ್ ನಂಗೆ ಶಾಪ-ನೀ ನಾವು ಗೆ ಲ್ಲೊವುಕು ಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಇವ್ವಂಗೊತ ನಾವು ತಿಳ್ಕಂ ಡೊವು. ನಿಂಗೆ ಈಗ ಎಂತಾಕು ಹೇಳ್-ನಾ ಅದನ್ನ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿ"ಂತ ಹೇಳ್ಕನ ಅವ್ವ ಇಸಯನ ಎಲ್ಲ ವಿವರಿಸೊ. ವಾರಂಟ್ ತನಿಕೆಗೆ ಇನ್ ಇರ್ಪು ಒಂದೇ ದಿನ. ನಾಳ್ ದ್ ಅವರ ಸಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಜಾಮೀನ್ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಕೊಡ ದ್ದರೆ ಅನ್ನೆ ರಿಮಾಂಡ್ ತ ಹೇಳ್ ದ್ ಕೇಳಿ ಇಸಯದ ಗಾಢತೆನ ತಿಳ್ಕದ್ ಒಮ್ಮೆ ತರೆನ ಆಡ್ಸಿ ಹೇಳೊ. ಎರ್ದ ಸಾವ್ವ ರೂಪ್ಯಾ ಯವಹಾರ, ಅಷ್ಟ್ವ ಹಣ ತುಂಬಿ ಮನೆಲಿ ಇರ್ಪು. ಆದರೆ ಆದ್ ಇಡೀ ಕೂಡು ಕುಟುಂಬದ ಬದ್ಕ. ನಿನ್ನ ಗಂಡನ ಹಕ್ಕಲೆ ಸಿರಿ ಇಲ್ಲದೊವು ನಮ್ಮ ಮನೆಲಿ ಇರಿಕೆ ಸಾಕ್. ಕೋಳಿ ಕಟ್ಟಲೋ, ಕಂಬಳಲೋ ನ ಮೊವ್ವೆ ಅನ್ನಯ ಮಾಡಿಟ್ಟುಂತ ಆ ಹಣನ ತೆಗದರೆ ಅಂತೊವು ಹಿಂದೆಂದಾರೂ ಸಾನ ಪಿರಿ ಪಿರಿ ಹೇಳದಿರ್ಲಿ. ನೀ ಯೇನ್ ಹೆದ್ ರಬಡಾ. ಅಷ್ಟ್ವ ಹಣಕ್ಕೆ ನಾ ನಿನ್ನ ಗಂಡೆಗೆ ಕೋರ್ಟ್ ಜಾಮೀನ್ ನಿಂತ ಬುದ್ದಿ ತಾವೆ. ಇಲ್ಲರೆ ಹಣಾರೂ ಕಟ್ಟಿ ಬಾವೆ. ನೀ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ನಿನ್ನ ಅವ್ವ ಇಕ್ಕಾವ ಹುಗ್ಗೆ ಉಂಡ್ ಕುಪಿಲಿ ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೋಗು ಬಲಾ"ಂತ ಹೇಳ್ವೆ ಸರಿ ತುಂಬಿ ಮನೆ ಹೆಳ್ಳಕ್ಕಳ ಮು ಗುಳ್ಳೆಗಿಂದ ತುಂಬಿಹೊತ್. ಮರ್ಡ್ಕಂಡ್ ಬಂದ ಅವ್ವ ಧೈರ್ಯ ಸಂತೋಸಂದ ತುಂಬಿ ಮನೆಂದ ಹೊರಟೊ.

ಮಾರ್ನೇದಿನ ಗಾಡ್ರ ನಮ್ಮೂರ ನಂಬುಗೆನ ರಾಮು ಮೊಡಿನಾಳನ ಕರ್ದಂಡ್ ಪುತ್ತೂರಿಗೆ ಹೋದೊಂತ ಆತ್. ಅವ್ವ ಧೈರ್ಯ ಸಂತೋಸಂದ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ "ವಾರಂ ಟ್ ತಂದ ಪೇದಿನ ಕಣ್ಣೆಗೆ ಬಿದ್ದರೆ ನಂಗೆ ಜೈಲೆ ಗೆತಿ"ಂತ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ನನ್ನ ಅವ್ವನ ಪತ್ತಿನೇ ಇಲ್ಲಿ. ಪುತ್ತೂರಿಗೆ ಹೊರ್ದ ಗಾಡ್ರ ಅವರ ತಮ್ಮನೊಟ್ಟಿಗೆ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಾಕನ ಅವರ ಮೊಳ ಉದ್ ಅಗಲದ ಕಟ್ಟಾಣಿ ಚೀಲ-ಅದರ ಹೊತ್ತ ತಮ್ಮನ ಹೆಗ್ಗೆ ಮುರ್ ದ್ ಹೋದಷ್ಟ್ವ ಭಾರ. ಅದೇನ್ ತ ಹೇಳ್ವ ಧೈರ್ಯ ಯಾರಿಗುಟ್ಟು? ಆ ಕಟ್ಟಾಳ್ ಗಿರಿಜಾ ವಿಸಿನ ಕಂಟ್ ಕಟ್ಟಿದ ಆಳುದ್ದದ ಬೆತ್ತ ಹಿಡ್ ದ್ ನಡೆವ ಊರ ಗಾಡನೊಟ್ಟಿಗೆ! ಅದರ

ಪುತ್ತೂರವರೆಗೆ ಹೊತ್ತಕಂಡ ನಡುಂಡ ಹೋಕ
 ಲಾಂತ ಇದ್ದ ರಾಮು ನೋಡಿವಾಳನ ಮೋರೆ ನೋಡಿಯೆ
 ಅದರಿ ಇದ್ದು ಏನೊಂತ ಗ್ರಹಿಸೋಕ್ ಅಷ್ಟೇ! ಗಾಡ್ರು
 ನನ್ನ ಅವನ ಕರ್ಡ್ "ಅವನ ಕರ್ಡ್ ಬನ್ನೆ. ಇನ್ನ
 ಮುಂದೆ ಇಂತ ಪೀಕಲಾಟಲಿ ಅವ ಸಿಕ್ಕಬಿದ್ದರೆ ನಂದೆ
 ನೂ ಬತ್ತ. ಈ ಜಾಮೀನ್ ಹಣನ ಸಮೆಕ್ಕೆ ಸರ್ಯಾಗಿ
 ತೀರಸುವ ಭಾರ ನಿಂದ್. ಗೇನ ಇಟ್ಟುಕಾ"ಂತ ಮನೆ
 ದೇವಿಗೆ ಕೈ ಮುಗಾದ್ ಕಟ್ಟಾಣಿ ಚೀಲ ಹೊತ್ತ ಕೆಲ್ವದ
 ಹೈದನೊಟ್ಟಿಗೆ ಪುತ್ತೂರತ್ತ ಹಜ್ಜೆ ಹಾಕಿದೊ.

ಮಾರ್ಚೆ ದಿನ ತುಂಬಿದ ಚೀಲದೊಟ್ಟಿಗೆ ಗಾಡ್ರು
 ಆಳ ಮಂಡನೊಟ್ಟಿಗೆ ಬೊಳ್ಳು ಹನ್ನೊಂದು ಗಂಟೆಗೆ
 ಕೋರ್ಟಲಿ ಹಾಜರಾಗಿ ಅಪ್ಪನ ವಕೀಲರತ್ತ ನಾನ್
 ಜಾಮೀನ್ ನಿಲ್ಲಿಕೆ ಬಂದದಂತ ಹೇಳಿ ಕೋರ್ಟಿನ ಮೂ
 ಲೆಲ ಕುಕ್ಕರ ಕುದ್ದೊ. ಆದರೆ ಪ್ರತಿವಾದಿ ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪ
 ಎಲೋಳೊಂತೆನೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೆ. ಕೋರ್ಟ್ ಸುರು ಆತ್.
 ನ್ಯಾಯವೇದಿಕೆಲಿ ಕುದ್ದ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಗ ಧವಾಲಿ
 ಧರಿಸಿದ್ದ ಪೇದೆಗೆ ಪ್ರತಿವಾದಿನ ಹೆಸ್ರ ಹಿಡ್ಡ ಕೂಗಿ
 ಕರ್ಕೆ ಹೇಳೊ. ಪೇದನ ಕೂಗಿಗೆ ಪ್ರತಿವಾದಿನ ಉತ್ತರ
 ಇಲ್ಲೆ. ವಕೀಲರ್ ಈ ಸಲ ವ್ಯಾಜೆ ಕೊಡೋಕುಂತ ಕೇಳಿ
 ಕೊಂಡೊ. ಆಂಗ್ಲ ಕಾನೂನ್ ನ ಕಟ್ಟಾಪಾಲಕ ನ್ಯಾಯ
 ಮೂರ್ತಿ ಒಪ್ಪಿತ್ತೆ. ಸರ್ಯಾದ ಜಾಮೀನ್ ನ ಅಲ್ಲೆ ವ್ಯಾಜೆಗೆ
 ತಾನ್ ಹೇಳ್ವ ಐವೇಜನ ಕಟ್ಟೋಕಂತ ಹೇಳದ್
 ಕೇಳಿ, ಅಲ್ಲೆ ಇದ್ದ ಗಾಡ್ರು ನಾ ಜಾಮೀನ್ ನಿಲ್ಲಿಕೆ
 ಬಂದದಂತ ಮುಂದೆ ಬಂದೊ. ಇವರ ಬೋರೆ ವೇಷನ
 ನೋಡಿ ಕೋರ್ಟಿನ ಮೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ ಹತ್ತರದ ಗುಮಾಸ್ತ
 'ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಯೇ, ಇದೊಂದ್ ಹಳ್ಳ ಪೆದ್ದ ಗೌ
 ಡನ ಯಾರೋ ಪುಸ್ತಕಾಯ್ ಜಾಮೀನ್ ಗೆ ಕಳಿಸಿದ್.
 ಇದ್ ಮುದ್ದಿಗೂ ಆಗದ ಶುದ್ಧಕ್ಕೂ ಬೇಡದ ಹಸ್ತಕರ್ ನ
 ಸಗಣೆ"ಂತ ಸಸಾರಂದ ಹೇಳ್ತ. ಒಳಗೆ ಬಂದ ಗಾಡ್ರುನ,
 ಪೇದೆ ಕಟಕಟೆಗೆ ಹತ್ತಿಸಿ ಪ್ರಮಾಣ ವಚನಾಗಿ ಹೇಳಿ ಈ
 ನೊಕ್ಕದ್ದಮೆಗೆ ಜಾಮೀನ್ ನಿಲ್ಲುವವನ ಯೋಗ್ಯತೆ
 ಎಂತದ್, ಅವ ಎಷ್ಟ್ ತೀರ್ಪ ಕಟ್ಟುಕುಂತ ನಿಂಗೆ
 ಗೊತ್ತುಟ್ಟಂತ ಗುಮಾಸ್ತ ಕೇಳಿಕನ ಇಷ್ಟರೊರಗೆ
 ಮೂಲೆಲಿ ಮುಂದೆ ಕೊಕ್ಕರ ಕುದ್ದಿದ್ದ ಗಾಡ್ರು ಎದ್ದ
 ನಿಂತ ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲದ ಹೊತ್ತ ನ ಅಬ್ಬೆ ಸ
 ದ್ದಂಗೆ ಅವರ ಗಿರಿಜಾ ಮೀಸೆನೊಮ್ಮೆ ತಿಡಿ ಮಾತಾ
 ಡಿಕೆ ಬಾಯಿ ತೆರೆವುಕನ ಸಿಟ್ಟಿನ ಗುಮಾಸ್ತ ಗು
 ದ್ಗಿತ. 'ಕ್ರಮ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಹಳ್ಳ ಮುಂಬ ನ್ಯಾ
 ಯಾಲಯಲಿ ಮೀಸೆಗೆ ಕೈ ಹಾಕಿ ಮಾತಾಡಿಕಾಗ

ದಂತ ನಿಂಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೆ ನಾಂತ? ಗಾಡ್ರು
 ಹೇಳೊ. 'ನಾ ಬೇರೆ ಯಾರ ಮೀಸೆಗೂ ಕೈ ಹಾ
 ಕಿತ್ತೆ. ಕಟಕಟೆಲಿ ನಿಂತವನೊಟ್ಟಿಗೆ ನೀವ್ ಪ್ರಶ್ನೆ
 ಕೇಳಿರಿ. ಅದ್ಕೆ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಹೊರಿ ಕನ ನನ್ನ ಮಕದ
 ಮೀಸೆಗೆ ಕೈ ಹಾಕಿರುನೆ. ಇದ್ ಕಾನೂನಿಗೆ ಇ
 ರೋದಾಂತ ನಂಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲಾ ಗಿತ್. ನಂಗೆ ಮೀಸೆನ
 ಮೇಲೆ ಕೈ ಹಾಕದೆ ಮಾತಾಡಿಕೆ ಅದುಲ್ಲೆ. ಹಂಗೆ
 ಮಾತಾಡಿಕಾಗದಂತ ಯಾವ ಕಾನೂನು ಹೇಳ್ವಿ?
 ಅಂತ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಗಿರಿಜಾ ಮೀಸೆನ ತಿಡಿಕಂಡೊ. ನ್ಯಾ
 ಯಾಧೀಶರ್, ಗುಮಾಸ್ತನೂ ಗಾಡ್ರುನ ಕೆಕ್ಕರಿಸಿ ನೋ
 ಡ್ರೆ ಅವ್ ಕಟ್ಟಾಣಿ ಚೀಲ ಹಿಡ್ಕಂಡಿದ್ದ ರಾಮುನೊಮ್ಮೆ
 ನೋಡಿ, ಮೀಸೆಗೆ ಕೈ ಹಾಕಿ ಉತ್ತರಿಸಿಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲಂ
 ತಾ ಕಾನೂನಿದ್ದರೆ ಇವರ ಬೆಲೆ ಐದ್ ಸಾವ್ರ. ನನ್ನ ಕ
 ಟ್ಟಾಣಿ ಚೀಲಲಿ ಉಟ್ಟುಂತೆಳ್ಳ ಗತ್ತಲಿ, ನಿಮ್ಮ
 ಜೊಳ್ಳ ಕಾನೂನಿಗೆ ನಾ ಹೆದ್ರುವಂವ ಅಲ್ಲಾಂತ ಹೇ
 ಳ್ವಂಗೆ ಎದೆ ಸೆಟಿಸಿ ನಿಂತೊ.

ಈಗ ಈ ಗಾಡನ ಬೊಗ್ಗ ಬೊಡ್ಡಿನಂತ ಹೇಳಿ
 ವ್ವಂಗೆ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ್ ಗುಮಾಸ್ತನ ಮಕ ನೊಡೊ.
 ಆ ಮೇಲೆ ಗಾಡ್ರುಗೆ ನಿಮ್ಮ ಇಷ್ಟ ಬಂದ್ವಂಗೆ ಮಾತಾಡ
 ಕ್ಕಂತ ಹೇಳೊ. ಈ ಗಮಾರ ಗಾಡನ ನೀರ್ ಇಕ್ಕೊ
 ಕೂಂತ ಮನ್ನೊಕ್ಕೇ ಕುದ್ದವು ಹಂಗೆ ಹೇಳೊ, ಗಾಡ್ರೇ
 ಇದ್ ಕೈ ಜಾಮೀನ್ ನಿಲ್ಲುವಂವ ನೂರ್ ರೂಪ್ಯಾ
 ತೀರ್ಪ ಕೊಡವ ಕುಳ ಆಗಿರೋಕು "ನೀವು ಎಷ್ಟ್ ರೂ
 ಪ್ಯಾ ತೀರ್ಪ ತೆರ್ವ ಜಮಿಂದಾರಂತ ತಿಳಿಸುವ್ವಂಗೆ
 ಕೋರ್ಟ್ ಕೇಳ್ತಾ ಉಟ್ಟುಂತೆಳ್ಳ ವ್ಯಂಗ್ಯಂದ ಕೇಳಿಕಾಕ
 ನ ಮೀಸೆ ಮೇಲೊಮ್ಮೆ ಕೈಯಾಡ್ತಿದ ಗಾಡ್ರು ಆಲೋಚ
 ನೆ ಮಾಡವಂಗೆ ನಟಿಸಿ ಹಂಗಿಸಿಕೆ ಕೇಳೊ" ಖಾವಂದರ್
 ಹೇಳೋಕು-ಇದ್ ಕೈ ಜಾಮೀನ್ ನಿಲ್ಲುವಂವ ಎಷ್ಟ್
 ತೀರ್ಪ ಕೊಡೋಕು? ಅಷ್ಟೇ ವ್ಯಂಗ್ಯದ ನೆಗೆಲಿ ಸವಾ
 ಲಿಗೆ ಸವಾಲೇ ಕೇಳ್ವ ಗಾಡ್ರು ಮಾತನ ರೀತಿ, ಅದ
 ರ್ಲಿದ್ದ ಅಣಕ-ಇದ್ಯಾವುದರ ಗ್ಯಾನ ಮಾಡದ ನ್ಯಾಯಾ
 ಧೀಶರ ಬಿಳಿ ಮಕ ಕೆಂಪಾತ್. ಸೇರಿಗೆ ಸವಾ ಸೇರಾ
 ಗವ ಬಯಕೆ ಇದ್ದ ಗಾಡ್ರು ಮೋರೆ-ಹುಲಿಗೆ ರೂಪು
 ರೂಪು ಗುಂಡು ಹೊಡ್ದದ ಉರೈಸವ ನಾನ್ ಈ ಮಂಗೆ
 ಮುಸುಂಡಿಗೆ ಮಣವಂವ ಅಲ್ಲಾಂತ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಮ
 ಕದತ್ತ ಟಕಮಕ ನೋಡಿಕೆ ಸುರು ಮಾಡೊ ನೂರ್
 ರೂಪ್ಯಾ ತೀರ್ಪ ಕೊಡೊಡ್ಲೊಗಿ ನೂರ್ ರೂಪ್ಯಾ ಆದಾ
 ಯನೂ ಇರಿಕ್ಕಿಲ್ಲೆ ಈ ಗಾಡಗತ ನಂದಿದ್ದ ನ್ಯಾಯಾ
 ಧೀಶರ್ ಕೋಸಂದ ಈ ಗಾಡನ ಕಟಕಟೆಲಿ
 ನಡೆಂತ ಹೇಳಿಕುಟ್ಟಂತ ನನ್ನಪ್ಪನ ಎದರ್ ವಾದಿಗ

ಹಿಗ್ಗಿ ಹಿರೇಕಾಯಿ ಆದೊ. ಕೋರ್ಟ್‌ಲಿದ್ದ ಜೆನಗ, ವಕೀಲರ್‌ಗ ಗಾಡ್ರ ಎಡೆಗಾರಿಕೆನ ಮೆಚ್ಚಿ ಈ ಪೊಟ್ಟುಮಿಡಿ ಹೆಗ್ಗಿಳಿನ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶಂಗೆ ಹಳ್ಳಿ ಬೊರೇಗಾಡಂದ ಆಗ್‌ವ ಮಂಗಳಾರತಿಲಿ ಪಾಲ್ ತೆಕಣಿಕೆ ಉತ್ಸಾಹಂದ ಒಮ್ಮೆ ಗಾಡ್ರ, ಒಮ್ಮೆ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ನೋಡ್ತಾ ಇದ್ದೊ.

ಮೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ್ ಕೋರ್ಟ್ ನಡ್ಗೊಂಗೆ ಗುಡುಗಿದೊ 'ಇಲ್ಲಿ ಜಾಮೀನ್ ನಿಲ್ಲಿಕೆ ನೂರು ರೂಪ್ಯಾ ಮಿಕ್ಕಿದ ತೀರ್ಪೆದಾರ ಆಗಿರೋರು, ನೀ ಎಷ್ಟು ಆಣೆ ತೀರ್ಪೆ ತೆರ್‌ವ ಜಮೀಂದಾರ? ಗಾಡ್ರ ಸಮಾದಾನಂದ ಹೇಳೊ. "ತನ್ನೆ ಸರೊದ ಲೆಕ್ಕ ಕೊಟ್ಪ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಾ ಎಷ್ಟು ತೀರ್ಪೆ ಕೊಟ್ಟೆನೆಂತ ಹೇಳೋಕಾರೆ ತಾವು ದಯಮಾಡಿ ತಾಲೂಕಿಂದ ಆರ್ವ ಜಾರ್ವ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಿ ತಂದ್ ನೋಡಿ. ಆದರೆ ನಾ ತೀರ್ಪೆನ ಸುರುನ ಕಂತಿಗೇ ನೂರು ರೂಪ್ಯಾ ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚ್ ಮೊನ್ನೆ ಆಪ್ತೇ ಕಟ್ಟಿದ ನೆಂಪು'ಂತ ಹೇಳಿಕನ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಪಾಡ್ ಕೊಂಬ್ ತುಂಡಾದ ಕೊಂಬಚ್ಚೇಳ್. ಕೂಡ್ಲೇ ಸಿಟ್ಟಿಂದ ಕಿಡಿಕಿಡಿ ಆಗಿ "ನಾ ವಿಲ್ಲಿ ಬಂದದ್ ನಿನ್ನ ದೊಡ್ಡ ಸ್ತಿಗೆ ನೋಡಿಕೆ ಆಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಆರ್ವ-ಜಾರ್ವ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಿ ನೋಡ್‌ವ ಸಫೆನೂ ಇದಲ್ಲ. ನೀ ನೂರ್ ರೂಪ್ಯಾ ತೀರ್ಪೆ ಕಟ್ಟಿಯಂತ ಹೇಳ್‌ವ ನಿನ್ನ ಬಾಯ್ತೆರೆ ಮಾತ್‌ನ ನಂಬಿ ನಿನ್ನ ಜಾಮೀನ್ ತೆಕಣಿಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲೆ. ಸಾಲದ ಒಂದಂಶ ಆದರೂ ಕಟ್ಟಿ ಜಾಮೀನ್ ನಿಲ್ಲಿಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಟ್ಟೋ ಹೇಳ್'ಂತ ಗುಡ್‌ಗಿದೊ.

ಅರಿಕ್ಕೆಯ ಮಾಸಿದ ಕೋಟು ಮೊಳಕಾಲ್ ಕಾಂಬ ಮುಂಡುಟ್ಟು ಬೈರಾಸ್ ತಲೆ ಸುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಗಾಡ ಉರಾಲಿ ಕೂಡುಕುಟುಂಬದ ಯೆಜ್‌ಮಾನ ಆಗಿದ್ದ ನೂರ್ ರೂಪ್ಯಾ ತೀರ್ಪೆ ಕಟ್ಟ್‌ವ ಭೂಮಿನೂ ಇರಿಕೆ ಸಾಕ್. ಆದರೆ ನಗದ್ ಹಣ ಇವನ ಹಕ್ಕಲಿ ಈಗ ಹತ್ತ ರೂಪ್ಯಾ ನೂ ಇರಿಕಿಲ್ಲೆ'ಂತ ಘನತೆನ ದಿರುಸಿಂದ ಆಳೆಯಕೆ ಹೊರಟ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಅರಬ್ಬಿನ ಅರ್ಥ.

ಗಾಡ್ರ ಹೇಳೊ ಆ ಅರಬ್ಬಿ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಬಾರದವ ರ್ಲೆಂಗೆ. "ಪಾವಂದರ್ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಉಟ್ಟುಂತ ಕೇಳ್‌ದಂ. ಹಳ್ಳಿ ಬಡ ಗಾಡ ನಾ, ನಂಗೆ ಲೆಕ್ಕ ಪಕ್ಕ ಎಲ್ಲ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೆ ಹೀಂಗೆ ಮಾತ್ತಾಡ್ಲೆಂತ ನೀವ್ ಗೆ ತಿಳ್ತಲೆ ನಂಗೆ ಲೆಕ್ಕ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೆ. ಆದರೂ ನಿಮಿಗ ಉತ್ತರ ದೇಳೋಕಿಲ್ಲಾ? ಸನ್ನಿಧಾನ ಇಲ್ಲಿಂದ ಎದ್ದ ಪುತ್ತೂರ್ ತಾಲೋಕ್‌ನ ಬಂಟಿ ಗ್ರಾಮದ ನನ್ನ ತುಂಬಿ ಮನೆವರೆಗೆ ನಡೆದ್ ಬಾವ ದೊಡ್ಡ ಮೊನ್ಸ್ ಮಾಡ್ಲೆ

ನನ್ನ ಹೆಣ್ಣು ತುಪ್ಪ ಮಾರಿ ಜೋಪಾನ ಮಾಡಿಟ್ಟು ಬೆಳ್ಳಿ ರೂಪ್ಯಾ ಪಾವುಡೆ ಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮನ ಇಲ್ಲಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ವರೆಗೆ ನಡೆಸಿಕೊಂಡ್ ಹೋವಷ್ಟು ಹಣ ಉಟ್ಟು'ಂತ ಹೇಳ್ದೇ ತಡ ತುಂಬಿದ್ದ ನ್ಯಾಯಾಲಯ-ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಶಿಷ್ಟ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಮುರ್ತು ಗೊಳ್ಳಂತ ನೆಗಾಡಿಕನ ದವಾಲಿ ಪೇದೆ ಸದ್ -ಸದ್‌ಂತ ಎಚ್ಚರಿಸ್ತಾ. ನ್ಯಾಯ ವಾದಿಗಳೇ ಕೆನ್ನೆ ಬಡ್‌ಕಟ್ಟುಂಗೆ ಆತ್. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ್ ಈಗ ಚಾಟಿ ಏಟ್ ತಿಂದ ಕಾಡ್ ಕುದ್ರೆನ್ನಂಗೆ ಚಡಪಡ್ನ ದರ ಕಂಡ - ಹಿರಿಯ ನ್ಯಾಯವಾದಿ - ಗಾಡ ಸಮಾಜದ ಉದ್ಧಾರ ಕರ್ತ ಮೊಳಹಳ್ಳಿ ಶಿವರಾಯರ್-ಈ ಇಸಯನ ಮುಂದುವರಿಸಿ ಈ ಗಾಡ ಬಗ್ಗುವ ಆಸಾಮಿನೇ ಅಲ್ಲಾಂತ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಕೆಬಿಲಿ ಪಿಸುಗುಟ್ಟಿ ಗಾಡ್ರ ಜಾಮೀನಿಂದ ನನ್ನ ಹಿರಿಯನರ ಬಿಡ್‌ಗಡೆಗೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡ್ಲೊ ಒಳ್ಳೆದಂತ ಹೇಳೊ. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ್ ಹಂಗೆ ತೀರ್ಪ್ ಕೊಟ್ಟೊ. ಚಾಟಿ ಪೆಟ್ಟು ತಿಂದ್ ಹಜ್ಜೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಕುದ್ರೆ ನ್ಲಂಗೆ ಅವು ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಕೋಣೆಗೆ ವಕೀಲ ಶಿವರಾಯರೊಟ್ಟಿ ಗೆ ಹೋದೊ ಒಳಗೆ ಹೋದ. ಮೊಳಹಳ್ಳಿಯಾವು ಎನ್ ಹೇಳೋ ಎನೋ. ಗಂಟ್‌ನೊಟ್ಟಿಗೆ ಆಳನ್ ಜೊತೆಲಿ ಹೊರಗೆ ಹೊರಟಿದ್ದ ಗಾಡ್ರ - ಕೋರ್ಟ್ ನ ಪೇದೆ "ನಿಮ್ಮನ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ್ ಅವರ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಕೋಣೆಗೆ ಕರ್ತನೆ'ಂತೇಳ್. 'ಸೆಂ'ಂತ ಗಾಡ್ರ ಕಟ್ಟಾಣಿ ಚೀಲ ಸಮೇತ ಒಳಗೆ ಬಂದ್ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶಂಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿಕೆಂತ ಚೀಲನ ಕೆಳ್ಳಿ ಇಸಿಕನ ಜಲ್ಮಂತ ತಾದ ಶಬ್ದನ ಕೇಳಿ "ಇದೆಂತ? "ಂತ ಕೇಳೊ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ್. ಗಾಡ್ರ "ನನ್ನ ಮಗಳಿಗೊಬ್ಬಳಿಗೆ ನಿನ್ನ ಮಾಂಗಲ್ಯನೂ, ನಿನ್ನ ಜೀವನನೂ ಉಳ್ಳಿ ಕೊಟ್ಟಿನಂತ ಭಾಷೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಂದೊಳೆ, ಕಾನೂನ್ ಕತ್ತೆಂತ ನಂಗೆ ಕೇಳಿ ಗೊತ್ತುಟ್ಟು. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ನನ್ನ ಜಾಮೀನ್ ಒಪ್ಪದಿದ್ದರೆ ಆ ಸಾಲ ಐದ್ ಸಾವ್‌ನ ಕಟ್ಟಿ ಹೊನೆಂತ ತಂದ ಐದ್ ಸಾವ್ ಚಿಲ್ಲರೆ ರೂಪ್ಯಾ ನ ಗಂಟಿದ್." ಈಗ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ್ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಮೂಕು ಮೇಲೆ ಬೆರ್ಳಿಟ್ಟೊ. ಮತ್ತೆ ಹೇಳೊ ಗಾಡ್ರೇ- ಯಾವ ಹುತ್ತಲಿ ಯಾವ ಹಾವೋ? ಗೊತ್ತಿದ್ದೊವು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲೆಂತ ಹೇಳ್‌ವ ಪಾಠನ ನಂಗೆ ಕಲ್‌ಸಿದಂ. ಏಮ್ಮಂಡ ಸಣವ ಆದ ನಾನ್ ಅಸರ್‌ಂದ ಎಚ್ಚರಿಗೊಂಡೊಳೆ. - ನಾನ್ ಹಂಜಾ ಕಟುವಾಗಿ ಮಾತಾಡ್ಲೆ. ಅದನ್ನ ಕ್ಷಮಿಸಿ ನೀವ್ ನನ್ನೊಟ್ಟಿಗೆ ಈಗ ಹಂಜಾ ಫಲಹಾರ ತೆಕಂಡ್ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡೋಕೊಂತ ಕೈ ಮುಗಿಯಕನ ಗಾಡ್ರ ಹೇಳೊ ಆಗಲಿ ತನ್ನೊಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಹಳ್ಳಿ ಗಾಡ ಫಲಹಾರಲಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕುದ್ರಾ ತೆಕಂಡರೆ ಅದ್ ನನ್ನ ಪುಣ್ಯ. ಆದರೆ

ನೆಂದೊಂದು ಕೇಳಿಕೆನ ಒಪ್ಪಿದಾದರೆ ಮಾತ್ರ ನಾನಿನ್ನೊ
ಟ್ಟಿಗೆ ಕುದ್ದಾ ಫಲಹಾರ ತೆಕಂಡನೆ. ಏನ್ಂತ ಕೇಳುವ
ಮಕಭಾವ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾದ್.

ಗೌಡ್ ಹೇಳ್ದೊ “ಮುಂದಿನ ಕೆಡ್ಡಸದ ಬೇಟೆ
ಬವಕ್ಕೆ ತಾವು ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟಮಿತ್ರರೊಟ್ಟಿಗೆ ನಮ್ಮೂರಿಗೆ
ಬಂದ್, ಬೇಟೆಲಿ ಭಾಗವಹ್ಪಿ ಮೂರ್ ದಿನ ನನ್ನ ತುಂಬಿ
ಮನೆನ ರಾಗಿ ಅಂಬುಲಿ ರೊಟ್ಟಿ ಅತಿಥ್ಯನ ಸ್ವೀಕರಿಸಿಕೆ
ಬನ್ನೆಂತ ಮಾತ್ ಕೊಡೊಕು”. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ
ಸಂತೋಷದ ಒಪ್ಪಿ “ಮೂರ್ ದಿನ ಯಾಕೆ-ನಾಕ್ ದಿನ
ನಿಮ್ಮ ಅತಿಥಿಗಾಗಿವ್ವೆಂತೆಳೊ” ಆಗ ಹೊ ರಗಿ ದ್ದ
ವೇಡೆ ಒಳಗೆ ಬಾದ್ “ಈ ಗುಲ್ ನ ಕಾರಣವುನುಸ ರೈಗ
ಬಂದೊಳೊ”ಂತ ಹೇಳ್ದ. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಅವರ

ಬಾಕೆ ಹೇಳಿ “ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲ್ಸನೂ ಸತ್ಪಲಕ್ಕೆ ಮೂಲ”ಂತ
ಇಂದ್ ತಿಳ್ಕಂಡೆ-ನಿಮ್ಮ ಸಾಲ-ಹಳ್ಳಿಗನೊಬ್ಬನ ಘನತೆನ
ನೆಗೆ ಕಾಂಬಕೆ ಎಡೆ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟತ್. ನಾಗರಿಕತೆಂದ
ಕುರಡಾದ ನನ್ನ ಕಣ್ಣನ, ಹಳ್ಳಿಗನೊಬ್ಬನ ನಡತೆ
ತೆರಸಿತ್. “ಇಳೆನ ನೋಡೊಕಾದರೆ ಕೆಳ್ಳಿಳಾದ್
ನೋಡ್”ಂತ ಹೇಳ್ವ ವಾಲನ ಕಲ್ಸಿ ಕೊಟ್ಟತ್. ಅಂತ
ಉದ್ಗರಿಸಿ ಕೆಲೊವು ದಿನಲೇ ನಿಮ್ಮೂರಿಗೆ ಬನ್ನೆಂತ
ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟೊ.

ಹಿಂದಿನ ಆದರ್ಶ ಜೀವಿಯೊಬ್ಬನ ಕಿರುಚಿತ್ರಣ
ಇದ್. ಸಮಾಜದ ಬಂಧುಗ ಎಲ್ಲೊವು ತಮ್ಮ ಏರ್
ಜೀವನದ ಹೊತ್ತಲಿ ಇಂತದನ್ನ ನೆಂಪಿಟ್ಟುಕಂಡ್ ತಮ್ಮ
ಬಾಳೆನ ರೂಪಿಸಿಕಡ್ಲೆ ಈ ಬರಹ ಸಾರ್ಥಕ.

:- ವಿಶೇಷ ಪದಗಳ ಅರ್ಥ :-

ಸತ್ತು-ಗುತ್ತು : ಗುತ್ತಿಗೆ ಒತ್ತಾಗಿದ್ದ, ಅದರ ಸತ್ತಾಗಿಸ್ವ ಮನೆ.

ಗುಳಿಗ ಸೀರೆ : ಹಿಂವಿನ ಕಾಲದ ಬುಟ ಮತ್ತೆ ಗೌಡ ಹೆಳ್ಳಕ್ಕೆ ಗದ್ದೆ ಕೆಲ್ಸಕ್ಕೆ ಹೋಕನ ಉಡ್ತಿದ್ವ
ಕಮ್ಮಿ ಜಿಲಿನ ಹವ್ವೆಂಟ್ ವೊಳದ ಮಗ್ಗದ ಸೀರೆ, ಮಣ್ಣಾದರೆ ಕಂದಲೆ ಎಣ್ಣೆ
ಬಿದ್ದರೆ ಕಾಂಬಾಕೆಟ್ಟಿ.

ಕಿರಿಗೆ : ಇದ್ ಸತ್ತು-ಗುತ್ತುನ ಮನೆಗಳಲಿ ಹೊಲೆ ಕಾಣದ ಗೂಡೆಗ, ಪ್ರಾಯಬಾಕನ ಮಾನ
ಮುಚ್ಚಿಕಂಬಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಿದ್ವ ತುಂಡುಬಟ್ಟೆ.

ದಾವ್ವ....

ತೂಂಗುವ ಗೊನೆಗಳಿಗೆ ದಿಷ್ಟಿ ತಾಂಗ್ಕನ

ಮನ್ಸನ ಅಸೆ,

ಅದ್ ನನ್ನ ದಾವ್ವನ, ಇಂಗಿಸುದಾ.....!

—ಮನೋಜ್, ‘ನಿಸರ್ಗ’

ಗೌಡ ಜನಾಂಗದ ಪರಿಚಯ

—ಕುದುಸಜಿ ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ, ಕರಿಕೆ

“ಗೌಡ”ಂತ ಹೇಳಿ ಭೂಮಿಗೆ ಒಡೆಯ, ಮತ್ತೆ ಊರಿಗೆ ಮುಖ್ಯಸ್ತಂತ ಅರ್ಥ. “ಊರಿಗೊಬ್ಬ ಗೌಡ, ದೇಶಕೊಬ್ಬ ದೊರೆ” ಇದ್ದಾ ಕನ್ನಡನಾಡ್‌ನ ಮಾತು.

“ಗೌಡ”ಂತ ಹೇಳಿದ್ದು ಹಿಂದಿನ ಕಾಲಲಿ ಆಚರಣೆ ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತೀತ ಹೇಳುವೆ. ಗೌಡರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಒಂದೇ ಜಾಗದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಲ್ಲ. ಅದ್ ಸುಮಾರ್ ಜಾಗ ಗಳ ಜನರೊಟ್ಟಿಗೆ ಕೂಡಾದರ ಪಲವೇ ಗೌಡಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆವುಟು.

ಗೌಡಾಗ ಹಿಂದೂಗ, ಇವು ತಿರುಪತಿ ವೆಂಕಟ್ರ ಮಣ ದೇವ್ರ ಭಕ್ತರ್. ವೆಂಕಟ್ರಮಣ ದೇವ್ರನ ಇವು ಕುಲದೇವ್ರಂತೇಳಿ ಪೂಜಿಸಿವೆ. ಮತ್ತೆ ಹುರಸೇವೆಂತೇಳಿವ ಪೂಜೆನ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಸಾರಗಳಲಿ ಆಚರಿಸುಂಡ್ ಬಂದ್ ಪೂಜೆನ ಹರೈ ಹಣ, ಭಕ್ತಿ ಹಣನ ದೇವ್ರ ಹಣಂತೇಳಿ ‘ಮುಡಿಪು’ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಮಡಾಗಿ ತಿರುಪತಿ ಭಂಡಾರಕ್ಕೆ ತಲ್ಪ ಸುವ ಕ್ರಮ ಈಗೊಳೂ ನಡ್ಕುಂಡ್ ಬಂದದೆ. ಕೆಲವುಕೆ ದುರ್ಗಿ ಕುಲದೈವ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವುಕೆ ಸುಬ್ಬಮ್ಮ (ಶರ್ವಾಂಬೆ) ಮನೆ ದೇವ್ರ, ಕೆಲವು ಕುಟುಂಬದೊವು ವೆನ್ನಗಳ ಆರಾ ದಿಸಿವೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಆಚರಣೆಲಿ ಬಂದ ಭಕ್ತಿ ಮಾರ್ಗಗ.

ಗೌಡಾಗ ಮುಂದೆ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ಕಾಲಲಿ ಇದ್ದೊವುತ ಚರಿತ್ರೇಂದ ತಿಳಿದ್ ಬಂದದೆ. ತಾಳಿಕೋಟಿ ಯುದ್ಧ ಆದ ಮೇಲೆ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಹಾಳಾತ. ಆಗ ಮುಸ್ಲಿಂಗಳ ಆಡಳಿಗ ಇಷ್ಟಪಡದೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಇಕ್ಕೇರಿ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದೊತಾ ತಿಳಿದ್ ಬಂದದೆ. ಇಕ್ಕೇರಿ ನಾಯಕರ್ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಆದಿರಾಜರಾದ ಮೇಲೆ ಅವರ ಇಕ್ಕೇರಿ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಐಗೂರು ಸೀಮೆಂದ ಗೌಡಗಳ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆನ ಘಟ್ಟ ಸರಹದ್ದ್ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಕರ್ಕುಂಡ್ ಬಂದ್ ಅಲ್ಲಿ ಭೂಮಿ ಕೊಟ್ಟ್ ನಿಲ್ಲಿಸಿದೊತ ತಿಳಿದ್ ಬಂದದೆ.

ಗೌಡಾಗ ಭತ್ತದ ಗದ್ದೆ, ತೋಟದ ವ್ಯವಸಾಯ ಕೃಷಿಗಳಲಿ ಬಾಳ ನಿಪುಣರ್, ಅದ್ದುರಂದ ಅವರ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆನ ಜಿನ ಕಮ್ಮಿ ಇರ್ ವ ಜಾಗಗಾದ ಪುತ್ತೂರು

ಮತ್ತೆ ಈಗನ ಸುಳ್ಳೆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲಿ ಬಂದ್ ನಿಲ್ಲಿಕೆ ಇಕ್ಕೇರಿ ನಾಯಕರ್ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮಾಡ್ ಕಾರಣ ಗೌಡಾಗ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಲಿ ಬಂದ್ ನೆಲ್ಪಿ ಕೃಷಿ ಮಾಡಿಕೆ ಸುರುಮಾಡ್ಲೊ.

ಹುಂಗಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಲಿ ಇದ್ದ ಗೌಡಾಗಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಜಿನ ಹದ್‌ನಂಟ್ ಶತಮಾನದ ಕಡೆಲಿ ಮತ್ತೆ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತೆ ಶತಮಾನದ ಸುರೂಲಿ ಕೊಡಗ್ಗೆ ಬಂದ್ ನಿತ್ತೊ. ಇವು ಕೊಡಗ್ಗೆ ಬಂದ್ ನಿಲ್ಲಿಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟೊವು ಹಾಲೇರಿ ಅರಸರ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದಂವ ದೊಡ್ಡವೀರರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯ. ಕೊಡಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪು ಸು ಲ್ತಾನನ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಒಳಗಾದ ಮೇಲೆ ಅವರ ಇರೋಧಿಸಿ ಕೊಡಗ್ಗೆನೊವು ಸುಮಾರ್ ಸಲ ದಂಗೆ ಎದ್ದೊ. ಇದ ರಂದ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನಗೆ ಕೊಡಗ್ಗೆನವರ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂದ್ 1785ರಲಿ ತಾನೇಕಿ ಕೊಡಗ್ಗೆ ದೊಡ್ಡ ದಂಡ್ ತಗಂಡ್ ಬಂದ್ ಕೊಡಗ್ಗೆನ ಹೆಚ್ಚನ ಜಿನಂಗಳ್ಲಿ ಬಲ ತ್ಯಾರಂದ ಹಿಡ್‌ದ್ ಭಾಗಮಂಡ್ಲ ದ ದೇವಟ್ ಪರಂಬ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಸೇರಿ ಸುಮಾರ್ 80,000 (ಎಂಬತ್ತ ಸಾವ್ರ) ಜಿನರ ಶ್ರೀರಂಗ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ತಗಂಡ್ಲೊಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಮುಸಲ್ಮಾ ನರಾಗಿ ಮಾಡ್ತಗಡ.

ಇಷ್ಟ ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆನ ಜಿನರ, ಕೊಡಗ್ಗೆಂದ್ ನೈಸೂರಿಗೆ ತಗಂಡ್ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲನ ಭೂಮಿನ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಿಕೆ ಜಿನ ಇಲ್ಲದೆ ಹಾಳ್ ಬೀತ. 1792ರಲಿ ಅಮರಸುಳ್ಳ ಮಾಗಣೆಗ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರನ ವಶಕ್ಕೆ ಬಾತ. ಆಗ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರ ಅಮರಸುಳ್ಳ ಗಳಲಿದ್ದ ಗೌಡಗಳ, ಕೊಡಗ್ಗೆಗೆ ಬಂದ್ ಇಲ್ಲಿ ಹಾಳ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಭೂಮಿಗಳಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಿಕೆ ವತ್ತಾಯ ಮಾಡ್ತ. ಹುಂಗಿ ಹೊರ ಊರುಗಳಂದ ಬಂದ ಎಲ್ಲಾ ಜಿನಂಗಳಿಗೆ ದೊಡ್ಡವೀರರಾಜೇಂದ್ರ ಭೂಮಿನ ಜಮ್ಮ ಮತ್ತೆ ಉಂಬಳಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟತ.

ಕೊಡಗ್ಗೆಲಿ ಗೌಡ ಜಿನ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಗಡಿಗಿ ಮುಟ್ಟುಕುಡಿರ್ ವ ಭಾಗಮಂಡ್ಲ ನಾಡ್, ಮಡಿಕೇರಿನಾಡ್ ಮತ್ತೆ ನಾವೋಕ್ಕು ನಾಡ್‌ಗಳಲಿ ಹಾಪ್ತಿ ನೆಲಿಸಿದುರ್ ಕು ಡ್ ಬಂದದೆ. ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಂದ ಬಂದ ಗೌಡಾಗ ಹೆಚ್ಚನವು

ತೊಡಿಕಾನ ಪಟ್ಟಮಾರ್ಗಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದ ಭಾಗಮಂಡ್ಲ
ಮತ್ತೆ ಸಾವೋಕ್ಕು ನಾಡಲಿ ನೆಲಿಸಿದೊ. ಸಂಪಾಜೆ
ಮಾರ್ಗಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದ ಗೌಡಗ ಮಡಿಕೇರಿ ನಾಡಲಿ ನೆಲಿ
ಸಿದೊ. ಸುಬ್ರಮಣ್ಯ, ಕಡಮಕಲ್ ಮಾರ್ಗಕ್ಕಾಗಿ
ಬಂದ ಜಿನ ಗಾಳಿಬೀಡಲೂ ಮಡಿಕೇರಿ ನಾಡಲೂ
ಬಂದ ನೆಲಿಸಿದೊ. ಹಿಂಗಿ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಂದ ಕೊಡಗ್ಗೆಗೆ
ಬಂದ ಗೌಡ ಜಿನ 1799ರಂದ 1808ರೊರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ
ನೆಲಿಸಿದೊ. ಹಂಗಿ ಬಂದ ನಿತ್ತ ಗೌಡ ಜಿನಗಳಿಗೆ
ಜಮ್ಮ ಅಥವ ಉಂಬಳಿ ಆಗಿ ಭೂಮಿನ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರ
ಒಡೆಯ 1800ರಲಿ ಕೊಟ್ಟತ್.

ಹಿಂಗಿ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಂದ ಕೊಡಗ್ಗೆಗೆ ಬಂದ ನಿತ್ತ
ಹೆಚ್ಚಿನ ಗೌಡಗ ಕೊಡಗ್ಗೆನ ಪಡ್ವ ಭಾಗಲಿ ನೆಲಿಸಿದೊ.
ಆ ಮೇಲೆ ಕೊಡಗ್ಗೆನ ರಾಜ ಅವುಕೆ ಜಮ್ಮ ಜಹಾಗೀರ್
ಉಂಬಳಿ ಭೂಮಿನ ಕೊಟ್ಟತ್. ಕ್ರಮೇಣ ಮಡಿಕೇರಿ
ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ನ ಗೌಡಗಲ್ಲಿ ಹಂಜಾ ಜಿನ ವೀರಾಜ್‌ಪೇಟೆ
ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ಲೂ, ಇನ್ನೂ ಹಂಜಾ ಜಿನ ಸೋಮಾರ್‌ಪೇಟೆ
ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ಲೂ ಹೋಗಿ ನೆಲ್ಲಿ ಅವೆಲ್ಲ ಕೊಡಗ್ಗೆನ ಸ್ಥಿರ
ವಾಸಿಗ ಆದೊ. ಆಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಜಿನ ಚಾಕರಿನ ಮೇಲೆ
ಮೈಸೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತೆ ದೇಶ ವಿದೇಶಗಳೆಲ್ಲಾ
ಹೋಗಿ ನೆಲಿಸಿಯೊಳೊ. ಈಗ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ
ಗೌಡಗ ವಿಧ್ಯಲಿ ಬಾಳ ಮುಂದಾವರ್ಡೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ
ಚಾಕರಿಗಳಿಗೆ ಸೇರ್ದಂಡ್ ನಮ್ಮ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಕೀರ್ತಿ ತರ್
ತಾ ಒಳೊ.

ಗೌಡ ಜನಾಂಗದೊವು ಹತ್ತ ಬುಡಕಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರ್
ದೊವು ಮತ್ತೆ ಹದ್‌ನೆಂಟ್ ಗೋತ್ರಗಳಿಗೆ ಸೇರ್ದೊವು.
ಆದ್ದರಂದ ಈಗೊಳು ಮೊದುವೆಗಳಲಿ “ಹತ್ತ ಕುಟುಂಬ
ಹದ್‌ನೆಂಟ್ ಗೋತ್ರ ದೇವಸಭಿ ಸಮಸ್ತರ ಸಂಗಡ ಕೇಳಿ
ಎಲಾ ಕಾರ್ಯಗಳ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿವೆಂತೇಳ್‌ವ” ಕಟ್ಟಳೆ
ಉಟ್ಟು.

ಗೌಡ ಜನಾಂಗದೊವುಕೆ ಕುಲಗುರು ಶೃಂಗೇರಿ
ಜಗದ್ಗುರುಗ. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲಲಿ ಶೃಂಗೇರಿ ಜಗದ್ಗುರು
ಗಳಿಗೆ ಗುರುಕಾಣಿಕೆ ಕೊಡ್‌ವ ಕ್ರಮ ಇತ್ತ. ಈ ಗುರು
ಕಾಣಿಕೆನ ಕೊಟ್ಟು ಗುರುಗಳಂದ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡ್ವ
ತಮ್ಮ ಕುಲಪದ್ವತಿ ಪ್ರಕಾರ ಶುಭಾ ಶುಭ ಕಾರ್ಯಗಳಲಿ
ಹೆಂಗಿ ನಡ್‌ಕಣಕುತ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡಿಯ
ತ್ತಿದ್ದೊ. ಈಗೊಳು ಕೂಡಾ ಮೊದುವೆಗಳಲಿ “ತೆರ”
ತೇಳಿ ಗಂಡ್‌ನ ಕಡೆವು ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಕೊಡ್‌ವ ಹಣಲಿ
4½ ರೂಪ್ಯಾ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮುತ್ತೈದೆತನಕ್ಕೆ ಶೃಂಗೇರಿ
ಮಠಕ್ಕೆ ತಲ್‌ಪಿಸೊಕುತ ಕೊಡ್‌ವ ಹಣ.

ಭತ್ತದ ಕೃಷಿ ಗೌಡಗಳ ಹುಟ್ಟುನೇ ತಬ್ಬಿಕಂಡ್
ಬಂದ ಕೃಷಿಯಾಗುಟು. ಅಲ್ಲದೆ ನೇಗಲಾನೇ ತಮ್ಮ
ಜೀವನದ ಹೆಗ್ಗುರುತಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡೊಳೊ. ಈಗ
ಗೌಡಗ ಭತ್ತದ ಕೃಷಿ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲದೆ ಕಾಫಿ, ಯಾಲಕ್ಕಿ
ಕಿತ್ತುಳಿ, ಕಾಯಿ, ಅಡಿಕೆ, ರಬ್ಬರ್‌ನ ತುಂಬಾ ಬೆಳ್
ಸ್ತಾವೊಳೊ.

ಗೌಡಗ ಮಾಂಸಾ ಹಾರಿಗ, ಮತ್ತೆ ಗೌಡ ಕನ್ನಡ
ಮಾತಾಡೊವು. ಇವು ಯಾಗೊಳು ಸತ್ಯ, ಧರ್ಮ, ನ್ಯಾಯ
ನಂಬಿ ಅದೇ ಹಾದಿಲೇ ಬಾಳೊವು.

—●—

“ದೋಸ್ತಿಗೆ ಪ್ರವೋಷನ್, ಮಂಜಂಗಿ
ಚಾಕರಿ, ಅಪ್ಪಂಗಿ ಪಿಂಚಣಿ, ಅವ್ವಂಗಿ
ಖಾಯಿಲೆ, ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ವಿದೇಶ ಪ್ರವಾಸ.....
ಇದ್ ‘ನನ್ನ’ ದಿನ ಭವಿಷ್ಯ!”

ಬೆತ್ತಲೆ

ದೀಪ ಅದ್ ಬೆರಿ ಬೆತ್ತಲೆ

ದೀಪದಡಿ ಮಾತ್ರ ಕತ್ತಲೆ

ಕಾಂಬಾಕಿಲೆ ಕತ್ತಲೆಲಿ ಬೆತ್ತಲೆ

ಕತ್ತಲೆಲಿ ಬೆತ್ತಲಾದು ಮೊನ್‌ಸನ ಸುತ್ತೊಲೆ.

—ಅಜಡ್ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ

ನಮ್ಮ ಬಾಸೆ ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮ ಜಿನ

—ಮಂಡಿಕೋಲು ಗಂಗಾಧರಗೌಡ
✓

ಇಡಿ ಪ್ರಪಂಚಲಿ ನಮ್ಮ ಭಾರತ ದೇಶನೆ ಪುಣ್ಯ ದೇಶಂತ ಹೇಳಕ್. ಅದೇ ರೀತಿ ಇಲ್ಲಿನ ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ಹಿಂದೂ ಜನಾಂಗದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಜಾತಿಗಳಲಿ ಗೌಡ ಸಮಾಜನೂ ಒಂದು.

‘ಹಿಂದು ಧರ್ಮನೆ ಸನಾತನ ಧರ್ಮ’ ಅದ್ ಮಾನವಿಯ ಧರ್ಮದ ಸಾರ. ಬೇರೆ ಉಳ್ಳದ್ ಒಂದೊಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪಂಗಡಗ ಯಾ ಮತಗಾಂತ ಹೇಳಕ್. ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ ಮೂಲ ಆಧಾರನೇ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜನು ಕೂಡಾ. ಭಾರತ ದೇಶದ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯನೇ ನಮ್ಮ ಗೌಡ ಸಮಾಜದ ನೆಲೆ ಮನೆ. ನಾವು ಹಿಂದೂ ಜನಾಂಗದ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಶಾಖೆ. ಕನ್ನಡ ನಾಡ್ ಭಾರತ ದೇಶದ ಹೆಮ್ಮೆನ ಒಂದು ರಾಜ್ಯ. ನಮ್ಮ ಮೂಲ ಬಾಸೆ ಗೌಡ ಕನ್ನಡ.

ನಮ್ಮ ಜಾತಿಲಿ ಪಕ್ಕಿಮ ಭಾಗಲಿ ತುಳು ಮಾತಾಡವು ಒಳೊ. ಅದ್ ತುಳು ನುಡಿಯ ತವುದೂರು ಆದ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆನ ತುಳು ಜನರೊಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿ ಕಲ್ತದ್. ಆವರ ನಡುಲಿ ಹಲವು ಶತಮಾನ ಇರ್ಕನ ಕ್ರಮೇಣ ಅದ್ ಅಬ್ಬಿಸ ಆಗಿ ಬಾತ್. ಮೈಸೂರು ಕಡೆ ನಿಜ ಕನ್ನಡನೇ ನಮ್ಮವು ಮಾತಾಡ್ವೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಸುಳ್ಳು ವರ್ತರದ ಗೌಡ ಕನ್ನಡ ಮಾತಾಡ್ವೆ ಗೌಡ ಕುಟುಂಬಗ ಮಾತ್ರ ಕೊಡಗ್ ಜಿಲ್ಲೆ ಹಾಗೂ ಸುಳ್ಳು ತಾಲ್ಲೂಕಲಿ ಮಾತ್ರ ಜಾಸ್ತಿ ಒಳೊ. ಈ ನಮ್ಮ ಗೌಡ ಕನ್ನಡಲಿ “ಭಾಷಾ ಕಾರಿಣ್ಯ” ಇಲ್ಲಿ. ಕಮ್ಮಿ ಸಮೆಲಿ ತುಂಬಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯನ ಹೇಳಕ್. ಶಬ್ದಗಳಲಿ ಅಕ್ಷರ ಕಮ್ಮಿ ಇರ್ಪು ಇದರ ವಿಶೇಷತೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಬಾಸೆಲಿ ನಮ್ಮ “ಗೌಡ ಕನ್ನಡ” ಸರಳ ಮತ್ತೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ.

ಉದಾರಣೆಗೆ:

- 1) ಸಹಜ ಕನ್ನಡ - ನಾನು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ
ಗೌಡ ಕನ್ನಡ - ನಾ ಹೋನೆ
- 2) ಸಹಜ ಕನ್ನಡ - ನಾನು ಹಾಲು ಕುಡಿಯುತ್ತೇನೆ
ಗೌಡ ಕನ್ನಡ - ನಾ ಹಾಲ್ ಕುಡ್ತನೆ

- 3) ಸಹಜ ಕನ್ನಡ - ಅವಳು ಕತೆ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ
ಗೌಡ ಕನ್ನಡ - ಅವಳು (ಅದ್) ಕತೆ ಬರ್ಪದೆ.

ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನದ ದೃಷ್ಟಿಲಿ ‘ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ’ ಜಗತ್ತಲಿ ಮೇಲ್, ಅದರ ಅಕ್ಷರನೂ ಮುದ್ದಾದ ರೂಪಲಿ ಉಟ್ಟು. ನಮ್ಮ ಗೌಡ ಕನ್ನಡ ಒಂದು ನಾಲಿಗೆ ಅಂತ ಹೇಳಕ್. ‘ನಾಲಿಗೆ’ತೀಳ್ವ ಅಂಗ ತಿಂಬಕೆ ಬೇಕ್, ಕುಡಿಯಕೆ ಬೇಕ್, ಮಾತಾಡಿಕೂ ಬೇಕ್. ಇತರರ ಪ್ರೀತಿ ಗಳಿಸಿಕೆ, ಗೌರವ ಪಡಿಯಕೆ ನಾಲಿಗೆ ಬೇಕೆ ಬೇಕು. ಅದೇ ರೀತಿ ಜಗತ್ತಿನ ಬಾಸೆಲಿ ನಮ್ಮ ಗೌಡ ಕನ್ನಡನು ಸಾ. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯ ಓದಿರೆ ಗೌಡ ಕನ್ನಡದ ಹಿರಿಮೆ ಗೊತ್ತಾದೆ.

ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತುಟು ಗೌಡ ಪದದ ಅರ್ಥ ?
ನಾ ಹೇಳ್ವೆ ಕೇಳಿ ನಿ ಅದರ ಮಹತ್ವ
ಜಿನಕೆಲ್ಲ ಯಜ್ಞಮಾನನೇ ಗೌಡ
ಊರ್ನ ಪ್ರಜೆಗಳ ರಕ್ಷಕನೇ ಗೌಡ
ಅದೇ ರೀತಿಲಿ ಬಾಸೆಲಿ ಕೂಡಾ ಕನ್ನಡನು
ಅದರ ವೈಕಿಲಿಸೂ ಮೇಲ್ ಗೌಡ ಕನ್ನಡನು
ಇಂಪಾಗಿ ಹಾಡಕ್ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡನಾ
ಸೊಂಪಾಗಿ ಕೇಳಕ್ ಅದರ ದೊನಿನಾ
ಕಂಪು ಬೀರೆ ಲೋಕಕೆಲ್ಲಾ ಕಸ್ತೂರಿನ್ಹಾಂಗೆ
ಪೊಪಿನ ಕೆರೆಲಿ ಇರ್ವ ಮುತ್ತುನ್ಹಾಂಗೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಜಿನ ಎಲ್ಲಾ ಒಂದಾಕು. ಒಗ್ಗಟ್ಟಲಿ ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಕ್ರಮ ಮತ್ತೆ ಆರ್ಥಿಕ ಮಟ್ಟನ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕಂಡ್ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ಎಳ್ಳಿಗೆ ದುಡ್ಡರೆ ಎಲ್ಲವುಕೂ ಒಳ್ಳದ್. ಅಲ್ಲದೆ ಪರಸ್ಪರ ಸಾಯ ಮಾಡಿಕಂಡ್ ಬಡವ ಶ್ರೀಮಂತತ ಬೇದ ಇಸಿಕಣದೆ ಸುಖ ಸಂತೋಸಲಿ ಇರೋಕು. ಯೋಗ್ಯ ಗೌರವ ಕೀರ್ತಿ ಪಡ್ವೆ ಜೀವನನ ಸಾರ್ಥಕ ಮಾಡಿಕಂಕು. ಗೌಡ ಸಮಾಜ ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಲಿ ಬೆಳ್ತರೆ ನಮ್ಮ ಭಾರತ ದೇಶದ ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜನೂ ಕೂಡಾ ಬೆಳ್ವೆ ದೇಶ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಟ್ಟು. ‘ಜೈಹಿಂದ್’

ॐ ಧರ್ಮ

—ನಡುಬೆಟ್ಟು ದೇವಪ್ಪ, ಚೆಂಬು

ನಾವು ಆಗಾಗ ದೇವ್ರು ಧರ್ಮಾಂತ ಮಾಡಾಡ್ತೆ ಒಳೊ. ಈ ಎರ್ದ ಶಬ್ದ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದವೇ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೊವು ದೇವ್ರುನ ಗ್ಯಾನ ಮಾಡ್ತು, ಕಷ್ಟ ಬಾಕನ ಮಾತ್ರ. ಆಗಲೇ ನಾವು ವೆಂಕಟ್ರಮಣನ ನೆನ್ನದು. ಬಾಕಿ ಸಮೆಲಿ ಬಾಳ ಕಮ್ಮಿ. ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ನಾವು ದೇವಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಹೋದವೆ, ಮನೆಲಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡ್ತುನೆ, ಇದೆಲ್ಲಾ ಯಾಗ? ನಾವು ಯಾದಾರ್ ಕಷ್ಟಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಂಕನ ಮಾತ್ರ. ಇನ್ನ ಕೆಲವು ಜಿನ ನಾ ದೊಡ್ಡ ದೇವ್ರು ಭಕ್ತಾಂತ ತೋರ್ಪಿಕಂಬಕೆ ಪೂಜೆ, ದೇವ್ರು ದರ್ಶನ ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾಡ್ತೆ. ಈಗಂತೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಿನ ದೇವ್ರುಗೇ ಇಲ್ಲಂತ ವಾದ ಮಾಡಿಕೆ ಹೊರೊಳೊ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾರ್ ಮಾಡ್ತೆ ನಿನ್ನ ದೇವ್ರು ಎಲ್ಲಿಟ್ಟು? ತೋರ್ಪುತಾ ಹೇಳ್ತೆ! ದೇವ್ರುನ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿ ಹಿಂಗಾದರೆ ಧರ್ಮದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಗಿತ ನೋಡ್ತೊ.

ಧರ್ಮಾಂತೇಲ್ವ ಶಬ್ದನ ಆಗಾಗ ಕೇಳ್ತಾ ಒಳೊ. ಅದ್ರೂ ಅದರ ಅರ್ಥ ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಿನವುಕೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲಂತ ಹೇಳ್ತೆ ಏನ್ ತೊಪ್ಪಾಕಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಪುರಾತನ ಧರ್ಮ ಗ್ರಂಥಗ ಅದ ವೇದ, ಉಪನಿಷತ್, ಭಗವದ್ಗೀತೆ ಇದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಾವು ಈ ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥನ ತಿಳ್ಯಂಬಕೆ ಹೊರಾಟ್ರಿ ನಾವುಗೆ ಆಗ ಗೊತ್ತಾದೆ. ಒಟ್ಟಲಿ ಹೆಲ್ದ ದಾದರೆ ಧಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೆ ಯಾವುದ್ ಯೋಗ್ಯನಾ ಅದೇ ಧರ್ಮ. ಧಾರಣೆಂತ ಹೇಳ್ತೆ ಧರಿಸಿಕೆಂತ ಅರ್ಥ ಬಂದದೆ, ಅಂದರೆ ಜೀವನಲಿ ಅನ್ಸರಿಸಿಕೆ ಯಾವುದ್ ಯೋಗ್ಯನಾ ಅದೇ ಧರ್ಮ. ಧರ್ಮದ ಶಬ್ದನ ಎಷ್ಟು ಭಾಗ ಮಾಡಕ್ ಮತ್ತೆ ಆ ಭಾಗಗ ಏನೇನ್ ಹೇಳ್ತೆಂತ ನೋಡ್ತೊ.

ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಮುನಿಗಳ ನೀತಿ ಸೂತ್ರನೇ ಧರ್ಮ. ಅವು ಅದರ ಆಚರಣೆಗೆ ಅನ್ನೂಲ ಆಗಲಿಂತ ಎರ್ದ ಭಾಗ ಮಾಡ್ತೊ ಅದೇ ಯಮ ಮತ್ತೆ ನಿಯಮ.

ಯಮ : ಇಲ್ಲಿ ಯಮನ ಐದ್ ಭಾಗ ಮಾಡ್ತೆ ಒಳೊ. ಅವು ಯಾವುದ್ಂತೇಕ್ರೆ ಅಹಿಂಸೆ, ಸತ್ಯ, ಅಸ್ತೇಯ, ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ ಮತ್ತೆ ಅಪರಿಗ್ರಹ. ಇವು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಸಮಾಜಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯ ಆವ ಆಚರಣಾ ಧರ್ಮಗ. ಇದರ ಸೆರಿಯಾಗಿ ತಿಲ್ವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತೆ ಸಮಾಜ ಆಚರ್ದೆ ಹೋದರೆ ಸಮಾಜಲಿ ಹಿಂಸೆ, ಸುಳ್ಳು ಹೇಳ್ವು, ಕದಿಯೊದು, ದುಡ್ಡುನ ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟಿ ಖರ್ಚ್ ಮಾಡ್ತು, ಆಸೆ ಬುರ್ಕತನ, ವ್ಯಕ್ತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಲಿ ಸುರು ಆಗಿ ಸಮಾಜ ದೇಶ ಹಾಳಾದೆ.

ನಿಯಮ : ಇದ್ ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನ ಜೀವನಲಿ ಅನ್ಸರಿಸ್ತೆಕಾದ ನಡವಳಿಕೆಗೆ ಸಮ್ಮಂದ ಪಟ್ಟ ನಿಯಮ ಅಥವಾ ನಿಬಂಧನೆಗ. ಶೌಚ, ಸಂತೋಷ, ತಪಸ್ಸು, ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ ಮತ್ತೆ ಈಶ್ವರ ಪ್ರಣಿಧಾನ-ಈ ಐದ್ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಮೊಯಿಂಸ ಸೆರಿಯಾಗಿ ಪಾಲ್ ಸದೆ ಇದ್ದರೆ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಯೋಗ್ಯ ಆಗಿ, ಕಿಡಿಗೇಡಿ ಆಗಿ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಕಂಟಕ ಪ್ರಾಯನಾದೆ. ಈಗ ನಾವು ಯಮ ಮತ್ತೆ ನಿಯಮಲಿ ಬಾವ ಐದೈದ್ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಎಂತತ ತಿಳ್ಯಂಬೊನು.

ಅಹಿಂಸೆ: ಮುಖ್ಯ ಆಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಸಮಾಜಲಿ ತನ್ನ ಸಹ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಮಾನಸಿಕ, ದೈಹಿಕ ರೀತಿಲಿ ಯಾವ ಬೇನೆ ಮಾಡದೆ ತನ್ನ ಜೀವನನ ಒಳ್ಳೆ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸಾಗ್ಪಿಕಂಡ್ ಹೋದು. ಹಿಂಸೆ ಮಾಡ್ವ ಪ್ರಸಂಗ ಯಾಗ ಬಾದೊಂ ತೇಕ್ರೆ ತನ್ನ ರಕ್ಷಣೆನ ಮತ್ತೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬನ ಉನ್ನತಿನ ಸಮೀಪದೆ ದ್ವೇಷ ಸಾಧನೆನ ಬಾವನೆ ಬೇಯಕನ, ಜತೆಗೆ ದೇಹಲಿ ಆಶಕ್ತಿ ಮತ್ತೆ ಅಜ್ಞಾನ ತುಂಬಿರ್ತೊನಾ ಹಿಂಸೆ ಮಾಡ್ತೆ. ದೇವ್ರುಲಿ ಭಕ್ತಿನ ಬೆಳ್ಳಿಕಂಡ್ ಎಲ್ಲಾ ಮೊಯಿಂಸ ಜೀವಿಗಳ ಹೃದಯಲಿ ಸ್ಪಂದಿಸ್ತಾ ಇರ್ಪು ಜೀತನ ರೂಪದ ದೇವರ ಆಂಶತ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಬಾಕನ ಹಿಂಸೆನಾ ಮೇಲೆ ಇದ್ದ ನಂಬಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಾವು ಅಹಿಂಸಾವಾದಿಗ ಆದವೆ.

ಸತ್ಯ : ಸತ್ಯಾಂತ ಹೇಳಿ ನೀತಿ ನಡೆಸಾ ಅತಿ ಉನ್ನತ ನಿಬಂಧನೆ. ಕೊಟ್ಟ ಮಾತನ್ನಂಗಿ ನಡ್ಕಂಬೊದೇ ಸತ್ಯ. ಗಾಂಧೀಜಿಯವು ಸಾ ಹೇಳಿಯೊಳೊ ಸತ್ಯವೇ ದೇವು ದೇವುರೇ ಸತ್ಯಾಂತ. ಸತ್ಯಾಂತ ಹೇಳ್ವ ಬೇರೆ ಮಾತಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೇರ್ಪ್ಪೆ ಅಲ್ಲ. ಮಾತಿಗೆ ಸೇರ್ಪ್ಪೆ ಹಾಂಗೆ ನಾಕ್ ಸಾಪಗ ಒಳೊ-ಬಯ್ಯೊದು, ತುಚ್ಛ ರೀತಿಲಿ ಮಾತಾಡ್ತು, ಅಸತ್ಯ ಯವಹಾರ, ಸುಳ್ಳು ಆರೋಪ ಮಾಡ್ತು, ಕಡೇ ದಾಗಿ ಬೇರೆವು ಯಾವುದರ ಪವಿತ್ರಾಂತ ನಂಬಿಯೊಳೊ ಅದರ ತೆಗೊಳ್ಳು. ಗ್ಯಾನ ಮಾಡಿ ಮಾತಾಡ್ತರೆ ಅಬ್ಬಿಸ ಮಾಡಿ ಮಾತನ ಹಿಡ್ತಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಅವನ ಬಾಯಿಂದ ಸುಳ್ಳು ಬಾಕಿಲ್ಲೆ. ಸತ್ಯನ ದೇವು ಕೈ ಬುಡ್ತುಲಿಂ ತೇಳ್ತಕ್ಕೆ ಸತ್ಯ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನ ಕತೆನೇ ಸಾಕ್ಷಿ.

ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಾಂತೇಳ್ವ ಮೊದುವೆ ಆಗದೇ ಇರುಂತಾ ಬಾಳ ಜೆನ ತೊವ್ವು ತಿಲ್ದೊ. ನಮ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರಗ ಮೊದುವೆನ ಸೂಚಿಸಿಟೊ. ನಮ್ಮ ಮುನಿಗ ಎಲ್ಲಾ ಮೊದುವೆ ಆಗೊಳೊ; ಸಂಪ್ರ ದಾಯ ರೀತಿಲಿ ಮೊದುವೆ ಆಗಿ ಮುಂದೆನ ಪೀಳಿಗೆನಾ ಮಕ್ಕಳ ಪಡಿಯುಕೆ ವೀರ್ಯನ ಒಳ್ಳ ರೀತಿಲಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡ್ತ ವನೆ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ.

ಅಸ್ತೇಯ : ಬೇರೆವಲ್ಲಿದ್ದ ವಸ್ತುಗಳ ನಾವು ಆಸೆ ಪಟ್ಟು ಅದರ ತಾನ್ ಹೊಂದಿಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡ್ತುನ ಅನ್ನಯದ ಹಾದಿ ಹಿಡಿಯಕ್ಕಾದೆ. ಆಗ ಕದಿವ ಬುದ್ಧಿ ಬಂದದೆ. ಕದಿಯದೆ ಇರ್ಪು ಅಸ್ತೇಯಾ. ನಮ್ಮ ಜೀವ ನಲಿ ಶಾಂತಿ ಬೇಕಂತ ಕೆಟ್ಟದಾರಿ ಹಿಡ್ತ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡ್ತ ಬುದ್ಧಿ ಬಂದರೆ ಅದರ್ಂದ ಜೀವನ ದುಃಖಮಯ ಆದೆ. ನೀ ಕದಿಬಡಂತೇಳ್ವ ಧರ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಮೂಲ.

ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ : “ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯನೆ ಜೀವನ, ವೀರ್ಯ ನಾಶನೇ ಮೃತ್ಯುಂತ ಒಂದ್ ಮಾತು” ಉಟ್ಟು. ನಮ್ಮ ದೇಹಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಆದ ವೀರ್ಯನ ಅನಾವಶ್ಯ ಹಾಳ್ ಮಾಡದೆ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡ್ತ ನಮ್ಮ ರಕ್ತ ದೃಢ ಆಗಿ ಆರೋಗ್ಯ ಆಗಿ ಇದ್ದದೆ. ಒಳ್ಳ ದೇಹ ಇದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಒಳ್ಳ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಶಂಕರಚಾರ್ಯಾರ ಮಾ ತನ ಪ್ರಕಾರ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಂತೇಳ್ವ ನೈದಿಕ ಪುಸ್ತಕ ಒದಿಕೆ ಸುರು ಮಾಡಿ ಮನ್ಸನ, ದೇವುನ ಹಕ್ಕಲೇ ನಿಲ್ಲುವಂಗೆ

ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲದರ್ಲೂ ದೇವುನ ಕಾಂಬವನೇ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ. ಪತಂಜಲಿ ಮುನಿಗ ಹೇಳ್ವ ದೇಹ, ಮಾತು ಮತ್ತೆ ಮನ್ಸನ ಸಂಯಮನೇ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಾಂತ. ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಾಂತೇ ಳ್ವ ಮೊದುವೆ ಆಗದೇ ಇರುಂತಾ ಬಾಳ ಜೆನ ತೊವ್ವು ತಿಲ್ದೊ. ನಮ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರಗ ಮೊದುವೆನ ಸೂಚಿಸಿಟೊ. ನಮ್ಮ ಮುನಿಗ ಎಲ್ಲಾ ಮೊದುವೆ ಆಗೊಳೊ; ಸಂಪ್ರ ದಾಯ ರೀತಿಲಿ ಮೊದುವೆ ಆಗಿ ಮುಂದೆನ ಪೀಳಿಗೆನಾ ಮಕ್ಕಳ ಪಡಿಯುಕೆ ವೀರ್ಯನ ಒಳ್ಳ ರೀತಿಲಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡ್ತ ವನೆ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ. ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ತಾನ್ ಗಲ್ವಿದ ಶಕ್ತಿನ ಸೇವಾಂಲಿ ಉಪಯೋಗ್ಗಿದೆ. ಮನ್ಸನ ಶಕ್ತಿನ, ಸಂಸ್ಕೃತಿನ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗ್ಗಿದೆ, ಬುದ್ಧಿನ, ಜೈತ ನ್ಯನ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜೀವನದ ಬೇಳವಣಿಗೆಗೆ ಉಪಯೋ ಗ್ಗಿದೆ. ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಾಂತೇಳ್ವ ವಿವೇಕದ ಜ್ವಾಲೆನ ಹೊಸ್ಸನ ಬೆಂಕಿ

ಅಪರಿಗ್ರಹ : ಸಂಗ್ರ ಮಾಡ್ತಕ್ಕೆ ಪರಿಗ್ರಹಾಂ ತೇಳ್ವ. ಅಪರಿಗ್ರಹಾಂತೇಳ್ವ ಸಂಗ್ರ ಮಾಡದೆ ಇರ್ಪು. ಒಟ್ಟಲಿ ನಮ್ಮ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯಂದ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಯಾವು ದನ್ನೂ ಸಂಗ್ರ ಮಾಡದೆ ಇರ್ಪು. ಯಾರಿಗೆ ದೇವರ ಮೇಲೆ ನಂಬಿಗೆ ಇಲ್ಲೆ, ಅವ ಬೇಕಾದವ್ವ ಸಂಗ್ರ ಮಾಡಿ ಬೇರೆವರ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಕಿರುಕುಳ ಮಾಡಿ ಪಾಪ ಕಟ್ಟಿಕಣ್ಣೆ. ಅನ್ನೆ ಅಲ್ಲ, ಧನಿಕನಾದಂವ ನಾ ಇದ್ದಂವ ನಂಗೆ ಸೇರಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲೆಂತ ಹಾಂಕರಲಿ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಪ್ರೇಯಜನ ಆಗದೆ ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸಗಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿ ಅಶಾಂತಿ ತಂದ್ ಕಣ್ಣೆ. ಯಾರ್ ದೇವುನ ನಂಬಿ ಸಂಕ ಜೀವನ ನಡ್ವಿದೆ, ಅವಂಗೆ ದೇವು ಬೇಕಾದ್ದರ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಒದ್ಗಿಸಿಕೊ ಟ್ವ ಕಾಪಾಡ್ತೆ.

ನಿಯಮಲಿ ಶೌಚ : ಶುಚಿಯಾಗಿ ಇರೊಕುತಾ ನಾವೆಲ್ಲ ಹೇಳ್ವೆ. ನಮ್ಮ ಶುಚಿ ಬಟ್ಟೆ ಬರೆಲಿ ಮಾತ್ರ! ನಿಜಾಗಿ ಶುಚಿಯಾಗಿರಕುಂತೇಳ್ವ ಯಾಗೊಳೊ ಮೀದ್ ಶರನ ಶುಚಿಯಾಗಿ ಇಸಿಕಂಬೊದು, ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತೆ ಧರ್ಮದ ಹಾದಿಲಿ ಸಂಪಾದ್ತೆ ಮಾಡ್ತ ಅನ್ನನ (ಆಹಾರನ) ತಿಂಬೊದು, ಒಳ್ಳ ಇಚಾರನ ಕೇಳ್ತು, ಒಳ್ಳ ವಸ್ತುಗಳ ನೊಡ್ತು, ಒಳ್ಳ ಮಾತನೆ ಮಾತಾಡ್ತು, ಯಾಗೊಳೊ ಒಳ್ಳೊಳ್ಳ ಇಚಾರನ ಚಿಂತೆ ಮಾಡ್ತು, ಇದೇ ಶೌಚ. ನಾವು ವಾಸ ಮಾಡ್ತ ಮನೆ, ಮನೆ ಸುತ್ತ ಮತ್ತನ ಶುಚಿ ಯಾಗಿ ಇಸಿಕಂಬೊದು ಮುಖ್ಯ. ಇಂತವುಕೆ ಮಾತ್ರ ದೇವುನ ಕಾಂಬಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ದೇವು ಆಶೀರ್ವಾದ ಸಾ ಇವುಕೆ ಮಾತ್ರ.

ಸಂತೋಷ: ತೃಪ್ತಿ ಮತ್ತೆ ಶಾಂತಿ ಮನ್ಸೂನ್ ಸ್ಥಿತಿಗ-ಇದರ ಹಿಡ್ಡಲಿ ಇಸಿಕಂಡ್ ಭಗವಂತ ಕೊಟ್ಟದ್ದರಿ ಯಾರ್ ತೃಪ್ತಿಂದ ಜೀವನ ಸಾಗ್ಗಿನೆ ಅವು ಮಾತ್ರ ಶಾಂತಿಂದ ಜೀವನ ನಡ್ವಿಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಇಂತವನಲ್ಲಿ ಜಾತಿ, ಜನಾಂಗ, ಸಂಪತ್ತಾ ಯಾವ ಭೇದ ಬಾವ ಇರ್ಪಲೇ; ಅಂತವನೇ ಜೀವನಲಿ ಎಂತಾ ಕಷ್ಟದ ನಡುಲೂ ಕುಷಿಲಿ ನೆಗಾಡಿಕಂಡೆ ಇದ್ದದೆ.

ತಪಸ್ವಿ: ತಪಸ್ವಿನ ಶಬ್ದದ ಮೂಲ-‘ತಪ್’ ತಪ್ಪಂತೇಳ್ವೆ, ಉರಿ-ಬೆಳ್ಳು-ದುಃಖಿಂದ ಅನ್ಬವುಸುದು ಬೆಂಕಿಂದ ಸುಡ್ತಾ ಅರ್ಥ. ಬೆಂಕಿಂದ ಚಿನ್ನನ ಕಾಸಿರೆ ಶುದ್ಧ ಆದಂತ ನಾನೆ ಗೊತ್ತು. ನಮ್ಮ ತೊವ್ವುಗಳ ಗ್ಯಾನಮಾಡಿ ಬೇಜಾರ ಪಟ್ಟಾಕನ ನಮ್ಮ ಮನ್ಸೂನ್ ಶುದ್ಧ ಆದೆ. ಇದರೊಂದ ನಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಬೆಳ್ಳದೆ. ಅಯ್ಯಪ್ಪನ, ಗುರುಕಿರಿಯರ ಗೌರವಂದ ಕಾಂಬೊದು ಒಂದು ತಪಸ್ವಿ. ತಪಸ್ವಿ ಮೂರ್ ವಿಧ-ಕಾಯಕ, ವಾಚಕ, ಮಾನಸಿಕ, ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ಇರ್ಪು ಕೆಟ್ಟ ಗ್ಯಾನಗಳ ಮಾಡದೆ ಇರ್ಪು ಮತ್ತೆ ಕೆಟ್ಟ ಮಾತುಗಳ ಆಡದೆ ಇರ್ಪು, ಮೂರ್ ತಪಸ್ವಿಗಳ ಪಾಲ್ ಸವನಗೆ ದೇವರ ಅಪ್ಪಣೆ ಇಲ್ಲದೆಯಾವ್ವು ನಡಿಯಲೆತ ಗೊತ್ತಿದದೆ. ಅಂತವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಮನ್ಸೂಗೆ ಸಮ್ಮಂದಪಟ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವನ ಬೆಳ್ಳಿಕಂಡ್ವೆ ಈ ತರದ ತಪಸ್ವಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಸಮಾಜಲಿ ಪ್ರಭಾವಿ ಆದೆ.

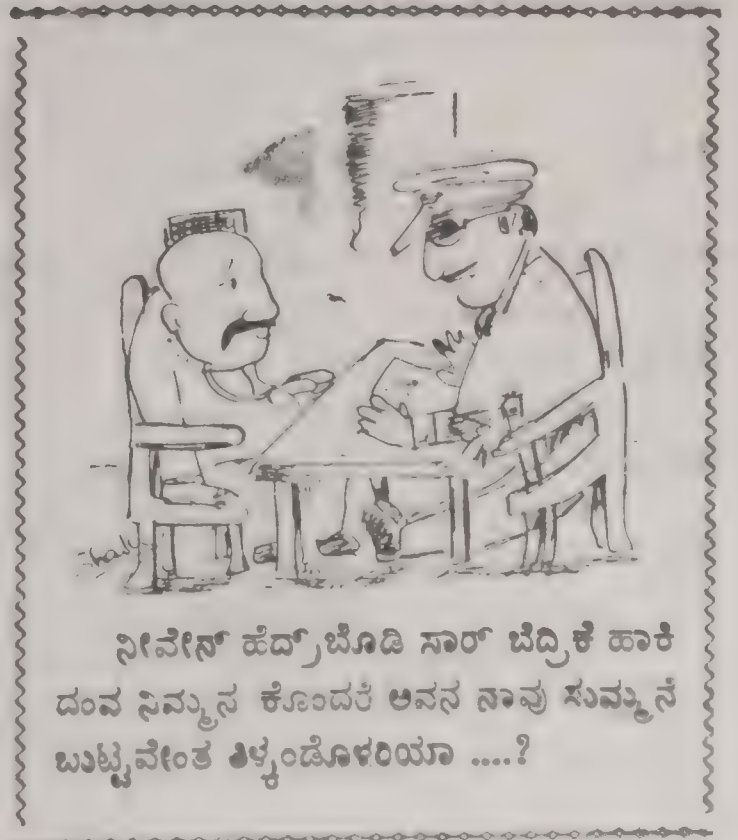
ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ: “ಸಾ”ಂತೇಳ್ವೆ ತನಿಗೆ ತಾನೇ, “ಅಧ್ಯಾಯ”ಂತೇಳ್ವೆ ತಿಳ್ಕೊಬೊದು. ಓದು ಅಥವಾ ವಿದ್ಯೇಂ ತೇಳ್ವೆ ವ್ಯಕ್ತಿಲಿರ್ವ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಗುಣಗಳೊ ವ್ಯಕ್ತಿಗೊ ಲ್ಸದು. ಸಾಧ್ಯ ಅದಷ್ಟಾ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಓದು ದರೊಂದ ನಮಿಗೆ ಒಳ್ಳೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಬಂದ್ ನಾವು ಒಳ್ಳೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗ ಆದವೆ, ಅದರೊಂದ ಪುರೊತ್ತ ಇರ್ಪಿನ ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಓದುದೆ ಒಂದ್ ಯಜ್ಞ.

ಈಶ್ವರ ಪ್ರಣಿಧಾನ: ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನ ಕೆಲಸ ಇಚ್ಛೆ ಇದರ ದೇವ್ವಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸುದೇ ಈಶ್ವರ ಪ್ರಣಿಧಾನ, ನಾವು ಹಗಲೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಇಷ್ಟದಂಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ವೆ ಅದರ ಫಲಕ್ಕಾಗಿ ಹಾತೊರ್ವೆ. ಫಲದ ಆಶೆನೇ ನಮ್ಮ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಕಾರಣ. ಸಮರ್ಪಣಾ ಭಾವನೆಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ಕನ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಧೈವಭಕ್ತಿ ಉಂಟಾದೆ. ರಾತ್ರಿ ಮಲಗಿಕೆ ಮುಂದೆ ಒಮ್ಮೆ ಅಂದ್ವನ ದಿನ ಮಾಡ್ವ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳ ಗ್ಯಾನ ಮಾಡಿ ಅದರಿ ಒಳ್ಳದ್ ಮತ್ತೆ ಕೆಟ್ಟದರ ಭಾಗ ಮಾಡಿ ಇನ್ನೊಂದು ದಿನಗೆ ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ವ ಬುದ್ದಿ ಕೊಡ್ವದ ದೇವ್ರಂತಾ ದೇವ್ವನ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ

ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸನ ದೇವರ ಚರಣಕ್ಕೆ (ಪಾದಕ್ಕೆ) ಸಮರ್ಪಣೆ ಮಾಡೊಕು. ಹಾಂಗೆ ಹೊತಾರೆ ಎದ್ದ ಈ ದಿನ ನಾ ಒಳ್ಳ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ವಂಗೆ ಒಳ್ಳ ಬುದ್ದಿ ಕೊಡೊಕುಂತ ದೇವ್ವನ ಬೇಡೊಕು. ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಿ ಒಳ್ಳಂವ ಆದೆ, ಅಲ್ಲದೆ ದೇವ್ವ ಕೊಟ್ಟದರ ಅವನಗೆ ಅರ್ಪಣೆ ಮಾಡುದರೊಂದ ಜೀವನ ಪೊರ್ವಾ ದೆ.

ಹೀಗೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಅರ್ಥ ಮಾಡ್ವಂಡ್ ಅದರ ನಮ್ಮ ಜೀವನಲಿ ಆಚರಿಸುಂಡ್ ಬಾಕನ ನಮಿಗೆ ಧೈವಿಕ ಶಕ್ತಿ ಎಂತದೊಂತ ಗೊತ್ತಾದೆ. ಹಂತಂ ತಾಗಿ ನಮ್ಮ ಗುಣ ಪರಿವರ್ತನೆ ಆಕಂಡ್ ಬಂದ್, ಪ್ರತಿ ಜೀವಿಗಳ ಪ್ರೀತಿ ಪ್ರೇಮಗಳೊಂದ ಕಾಂಬ ಸಮ್ಗಣಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳ ನಾವು ಶ್ರೇಷ್ಠ ವ್ಯಕ್ತಿಗ ಆದವೆ. ಪ್ರಪಂಚಲಿ ಯಾರ್ ಶ್ರೇಷ್ಠಾಂತ ಕೇಳ್ವೆ-ಧನಿಕ ಅಲ್ಲ, ಅಧಿಕಾರ ಇರ್ವಂವಲ್ಲ, ಯಾರ್ ಸದ್ಗುಣಗಳ ಸಂಪಾದಿಸುಂಡ್ ದೇವರ ಕಾಂಬಕೆ ಹೊರೊಳ್ಳೊ, ನಾವು ಯಾರ್ನಾ ದೇವ್ವಂ ತೇಳ್ವೆ ಕರ್ದವೊ, ಅದ್ ಪ್ರಪಂಚಲೆಲ್ಲಾ ಹಬ್ಬಿಕಂಡ್ ಎಲ್ಲವರಿ ಕೆಲಸಗಳ ಮಾಡ್ವಿಕಂಡ್ ಈ ಜಗತ್ತಿನ ನಿಯಂತ್ರಿಸಿ ನಡ್ವನ ಅವನ ಬಗ್ಗೆ ಜನಗಳಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಡ್ವಂವನೆ ಜಗತ್ತಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ.

—○—

ನೀವೇನ್ ಹೆದ್ರಬೊಡಿ ಸಾರ್ ಬೆದ್ರಿಕೆ ಹಾಕಿ ದಂವ ನಿಮ್ಮನ ಕೊಂದರೆ ಅವನ ನಾವು ಸುಮ್ಮನೆ ಬುಟ್ಟವೆಂತ ತಿಳ್ಕೊಂಡೊಳೆಯಾ?

ಮಾತಿಗೆ ಬಾಸೆ ಮಾಧ್ಯಮ, ನಮ್ಮ ದೇಶ ಬಾಸೆ
ಗಳಿಗೆ ತವರು ಮನೆ ಇದ್ದ ಹಾಂಗೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸುಮಾರ್
ಎರ್ದ ಸಾವ್ರ ಬಾಸೆಗ ಒಳೊ. ಹಾಂಗೆ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾ
ಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಜಿನ ತುಂಬಾ ಬಾಸೆಗಳ್ಳನ ಮಾತಾಡ್ವೆ.
ಕರ್ನಾಟಕಲಿ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಧಾನ ಬಾಸೆ ಆದರ್ಂದ 'ಕನ್ನಡ
ನಾಡ್'ಂತೆಲಿ ಹೆಸ್ ಬಂದುಟು.

ಬಾಸೆಗಳ್ಳಲಿ ಎರ್ದ ವಿಧ. ಒಂದು ಲಿಪಿ ಇರ್ವ
ಬಾಸೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಲಿಪಿ ಇಲ್ಲದ ಬಾಸೆ. (Script)
ತುಳು, ಕೊಂಕ್ಣಿ ಇಂತ ಲಿಪಿ ಇಲ್ಲದ ಬಾಸೆಗಳ್ಳಗೆ
'ಗೌಡಕನ್ನಡ'ನೂ ಸಾ ಒಂದು. ಗೌಡ ಜನಾಂಗ
ದೊವು ಕರ್ನಾಟಕದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಜಾತಿಗಳ್ಳಲಿ ಒಂದು.
ಇವು ಕರ್ನಾಟಕದ ನಾಗರಿಕತೆ ಮತ್ತೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ
ಪ್ರತೀಕ. ಆದರ್ಂದಲೇ ಹಿಂದಿನಾ ಕಾಲಲಿ, ಅಂದರೆ
ಕದಂಬ, ಗಂಗ, ಮುಂತಾದ ರಾಜ ವಂಶಗಳ ಕಾಲಲಿ
ಕೂಡಾ ಗೌಡ ಜನಾಂಗದೊವುಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ
ತೆನ ಕೊಟ್ಟೊಳದ್. ಉದಾ:- ಉರ್-ಗೌಡ, ನಾಡ್
ಗೌಡ, ಕಟ್ಟಿಮನೆ ಇವು ಹಳ್ಳಿನ ಆಡಲ್ದ ಕೆಂದ್ರ.
ಸಾಮಾನ್ಯಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನಾಂಗದೊವುಕೆ ಅವರೆ ಆದ
ಆಡ್ವ ಬಾಸೆಗ ಒಳೊ. ಆದರೆ ಈ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಾಸೆಗಳಿಗೆ
ಲಿಪಿ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಂತ ಬಾಸೆಗ ತನ್ನದೆ ಆದ ಪ್ರಾಡಿ
ಮೆನ ಮೆರುಟು. ಒಂದು ಕಾಲಲಿ ಈ ಬಾಸೆಗ ಉತ್ತಮ
ಸ್ಥಿತಿಲಿ ಇದ್ದಿರುತ್ತಾ ಆದರ ಜಾನಪದ ಕತೆ, ಗೀತೆ
ಇವುಗಳ್ಳ ಓದ್ಕನ ಗೊತ್ತಾದೆ. 'ಗೌಡ ಕನ್ನಡ'

ಮಾತಾಡ್ವ ಜಿನ ದ. ಕ. ಜಿಲ್ಲೆನ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದ
ಸುಳ್ಯ ಮತ್ತೆ ಪುತ್ತೂರು ತಾಲ್ಲೂಕ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಸಂಖ್ಯೆಲಿ
ಒಳೊಂತ ಹೇಳಕ್. ಗೌಡ ಜನಾಂಗದೊವು ಕೂಡಾ
ಜಾಸ್ತಿ ಇರು ಈ ಜಾಗಲೆ.

ಬಾಸಾ ಸಮೃದ್ಧ: ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬಾಸೆಗಳಿಗೂ
ತನ್ನೊಳಗೆ ಒಂದ್ ರೀತಿನ ಸಮೃದ್ಧ ಇಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲ.
ಉದಾ:- ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇವು ಬಾಸಾ ಸಮೃದ್ಧವೆ
ಎಸ್ವರೆ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಿಕಂಡೊಳಂತ ಹೇಳ್ತೆ ತಮ್ಮ
ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಬ್ದಗ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತನೋ, ಕನ್ನಡ
ನೋಂತ ಹೇಳಿಕೆ ಬಂಗ ಆದೆ. ಹಾಂಗೆ "ಗೌಡ ಕನ್ನಡ"
ಸಂಸ್ಕೃತ ಮತ್ತೆ ಕನ್ನಡದ ಹತ್ರ ಸಮೃದ್ಧನ ಇಸಿಕಂಟು.
ಈ ಬಾಸೆ ಜನಪದ ಕಲೆಗೆ ಮೂಲ ಗೌಡುಗ ಗೌಡ
ಕನ್ನಡ, ತುಳು ಮತ್ತೆ ಕನ್ನಡಂತ ಮೂರ್ ವಿಧದ
ಬಾಸೆಗಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾತಾಡ್ವೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಮಲ್ಯಾಳ
ಮುಂತಾದ ಬಾಸೆಗಳ ಮಾತಾಡ್ವೆ.

ಇನ್ನೊ ಮಂದೆ ನಮ್ಮ ಬಾಸೆನ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಲಿ
ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಿ ನಾಟಕ ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ
ಮಾಡಿಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡೊಕು. ಎಲ್ಲಾ ಬಾಸೆಗಳ್ಳಗೆ
ನಮ್ಮ ಗೌಡ ಕನ್ನಡನೂ ಸ್ವತಂತ್ರ ಬಾಸೆ. ನಮ್ಮ ಬಾಸೆ
ಈಗ ಇರ್ವ ಸ್ಥಿತಿಗಿಂತ ಇನ್ನಸ್ವ ಬೆಳ್ಳೊ ಪ್ರಚಾರ ಆದರೆ
ತುಂಬಾ ಹೆಮ್ಮೆನ ವಿಚಾರ. ಗೌಡ ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆನ ಅಭಿ
ವೃದ್ಧಿನ ದಾರಿಲಿ ಒಂದು ಸಂಕಲನ ಮಾಡ್ವು ಒಂದು
ಮೈಲಿಕಲ್.

ಸ್ತೋತ್ರ

ಬೊಳ್ಳಿಗೆ ಎದ್ದ ಕೈ ನೋಡಿ: ಕರಾಗ್ರೇ ವಸತೇ ಲಕ್ಷ್ಮೀ: ಕರಮಧ್ಯೇ ಸರಸ್ವತಿ: ಕರಮೂಲೇತು ಗೋವಿಂದ:
ಪ್ರಭಾತೇ ಕರ ದರ್ಶನಂ.

ತಾತ್ಪರ್ಯ: ಕೈ ಬೆರ್ರಗಳ ಕೊಡಿಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ವಾಸಿದೆ, ಕೈಗಳ ಮಧ್ಯಲಿ ಸರಸ್ವತಿಯ ವಾಸ, ಕೈಗಳ ಮೂಲಲಿ
ಗೋವಿಂದ ವಾಸ ಮಾಡ್ತೆ. ಆದರ್ಂದ ಬೊಳ್ಳಿಗೆ ಎದ್ದ ಕೈ ನೋಡ್ತೆ ಈ ಮೂರ್ ದೇವ್ರ ನೋಡ್ತೆ ಫಲ ಉಟ್ಟು.

ಬೊಳ್ಳಿಗೆ ಎದ್ದ ನೆಲ ಮೆಟ್ಟಿಕೆ ಮುಂದೆ: ಸಮುದ್ರ ವಸನೇ ದೇವೀ ಪರ್ವತಸ್ತನ ಮಂಡಲೇ, ವಿಷ್ಣು ಪತ್ನಿ
ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಪಾದ ಸ್ಪರ್ಶಂ ಕ್ಷಮಸ್ವಮೇ.

ತಾತ್ಪರ್ಯ: ಸಮುದ್ರಗಳೇ ಸೀರೆ ಆಗಿ ಪೂರ್ವತಗಳೇ ಮೊಲೆಗಳಾಗಿ ಇರ್ವ ವಿಷ್ಣುನ ಹೆಣ್ಣಾದ ಭೂಮಿತಾಯಿ ನಿನ್ನ
ಈ ನನ್ನ ಕಾಲ್ಗಳೊಂದ ಮೆಟ್ಟಿದಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನ ಕ್ಷಮಿಸ್.

ಮಲ್ಲಿಕೆ ಮುಂದೆ ಕುದ್ ಕೈ ಮುಗ್ಧ ಹೇಳ್ತು: ಕರ ಚರಣ ಕೃತಂ ವಾ ಕಾಯಜಂ ಕರ್ಮಜಂ ವಾ ಶ್ರವಣ
ನಯನಜಂ ವಾ ಮಾನಸಂ ವಾ ಪರಾಧಮ್ | ವಿಹಿತಮ ವಿಹಿತಂ ವಾ ಸರ್ವ ಮೇತತ್ ಕ್ಷಮಸ್ವ ಜಯ
ಜಯ ಕರುಣಾಬ್ದೀ ಶ್ರೀ ಮಹಾದೇವ ಶಂಭೋ |

ತಾತ್ಪರ್ಯ: ಕೈ, ಕಾಲ್, ಮೈ, ಕೆಬಿ, ಕಣ್ಣಗಳೊಂದ ಕೆಲ್ವ ಮಾಡ್ಕನ ಈ ಇಡೀ ದಿನಲಿ ನನ್ನಂದಾದ ಒಳ್ಳ ಯಾ
ಕೆಬ್ಬ ವಿಚಾರಗಳಿಗಾಗಿ ಓ ದೇವ್ರ ನನ್ನ ಕ್ಷಮಿಸೊಕಂತ ಬೇಡ್ತೆ.

—ಸಂಗ್ರಹ: ನ. ಮಾ. ದೇವಪ್ಪ

ಗೌಡರ ಮೊದುವೆ

—ಸೂದನ ಎಸ್. ಈರಪ್ಪ, ಪಾಲೂರು

ಪೂರ್ವ ಕಾಲಲಿ ಹೆಳ್ಳಕ್ಕಳಿಗೆ ಮೊದುವೆ ಆಕುಂತೇ
ಳೆನ ನಿರ್ಭಂದ ಇತ್ತೆ. ಆ ಕಾಲಲಿ ಅವು ಸ್ವತಂತ್ರರಾ;
ಮತ್ತೆ ಮನ್ನಾ ಬಂದಂಗೆ ನಡ್ಕಂಬತ್ತಿದ್ದೊ. ಈ ಕೆಟ್ಟ
ಪರಿಣಾಮನ ತಿಲ್ದ 'ಶ್ವೇತ ಕೇತು' ಎಂಬ ಋಷಿ, ಅಲ್ಲಿಂದ
ಮೊದುವೆ ಪದ್ಧತಿನ ಜಾರಿಗೆ ತಂದ್ ಹೆಳ್ಳಕ್ಕಳಿಗೆ ಗವುರ
ವದ ಒಂದು ಗೆರೆನ ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟತ್ (ಮ.ಬಾ.ಆ ೧೨೨)

ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಜನಾಂಗ
ದವುಕೂ ಅವರವರೇ ಆದ ಬಾಸೆ, ಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಂಪ್ರದಾಯಗ
ಹಿಂದೆಂದಳೇ ನಡ್ಕಂಡ್ ಬಂದುಟು. ಹಂಗೆ ಗೌಡ
ಜನಾಂಗದವುಕೂ ಸಾ. ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಬಾಸೆ, ಶಾಸ್ತ್ರ,
ಸಂಪ್ರದಾಯಗ ಒಳೊ. ಆದರೆ ಕಾಲ ಮುಂದ್ವರ್ದಾಂಗೆ
ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಪ್ರದಾಯಗ ಮರೆ ಆಕಂಡ್ ಬರ್ರಾ ಉಟ್ಟು.

ನಾವು ಕೆಲು ಒಳ್ಳೆ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಮರ್ರಾ ಇಲ್ಲರೆ
ಹಾಂಕಾರಲಿ ನಾಶ ಪಡ್ನಿಕೆ ನೋಡ್ತು ಕಂಡಿತಾ ಒಳ್ಳೆದಲ್ಲ.
ಇದರೊಂದ ನಮ್ಮ ಪವಿತ್ರ ಹಿಂದು ಧರ್ಮ ಮತ್ತೆ ಜಿನ
ಜೀವನದ ಸ್ಥಿತಿ-ಗತಿ ಹದಗೆಡುದರಿ ಯಾವ ಸೊಂಸ
ಯನೇ ಇಲ್ಲೆ. ನಾವು ಪ್ರಾಣಿಗಳಂಗೆ ಜೀವನ ನಡ್ಕೊಕ್ಕು
ತ್ತಾದರೆ ನಮಿಗೆ ಯಾವ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಳೆಗ ಅಗತ್ಯ
ಇಲ್ಲೆ! ಆದರೆ ಮೊನ್ನೆ ಅಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಮೊನ್ನೆನ ರೀತಿ
ಬಾಳೊಕ್ಕುತ್ತಾದರೆ ಕೆಲು ಒಳ್ಳೆ ಶಾಸ್ತ್ರ-ಸಂಪ್ರದಾಯಗ
ಮಾತ್ರ ಕಂಡಿತಾ ಬೇಕೆ ಬೇಕು. ಆದರೊಂದ ನಾವು
ಇನ್ನೊ ಮುಂದೆ ಇದರೆಲ್ಲಾ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ, ನಮ್ಮ
ಒಳ್ಳೆ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ನಾಶ ಆಕೆ ಬುಡದೆ ಕಾಪಾಡಿಕಂಡ್
ಬಾದು ತೀರಾ ಅಗತ್ಯ.

ಮೊದುವುಕ್ಕ

ಹತ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳಿದ್ದ ಗೌಡ ಜನಾಂಗ ಕಾಲ ಕ್ರಮೇಣ ಒಡ್ಡಾ ಹದ್ದೆಂಟ ಕುಟುಂಬ ಆದೊ. ಇದರೇ ನಮ್ಮ ಬಾಸೆಲಿ 'ಬಳಿ'ಂತೇಳಿ (ಗೋತ್ರ) ಕರ್ದನೆ. ಒಂದೇ 'ಬಳಿ'ನ ಗೂಡಿನ ತಂಗಿತೇಳ್ವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇರು ದರಂದ ಒಂದೇ 'ಬಳಿ'ನ ಗೂಡಿನೊಟ್ಟಿಗೆ ಮೊದುವೆ ಆವ ಕ್ರಮ ಇಲ್ಲೆ. ಹಂಗಾಗಿ ಬೇರೆ 'ಬಳಿ'ನ ಗೂಡಿನ ಹುಡ್ಡಿ ಮೊದುವೆ ಆದವೆ. ಕೊಡಗ್ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಲಿರ್ವ 'ಬಳಿ'ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಇಸ್ವೆ-

೧] ನಂದರ ಬಳಿ ೨] ಹೆಮ್ಮನ ಬಳಿ ೩] ಸೆಟ್ಟಿ ಬಳಿ (ಹಾಲ್ ಗೂಡರ) ೪] ಕಬರ್ ಬಳಿ ೫] ಕಲ್ಯಾಣ ಬಳಿ ೬] ಮೂಲ್ಕರ ಬಳಿ ೭] ಬಂಗಾರ್ ಬಳಿ ೮] ಗೌಡರ ಬಳಿ ೯] ಗೋಳಿ ಬಳಿ ೧೦] ಸಾಲೆ ಬಳಿ ೧೧] ಬಳಸನ್ನ ಬಳಿ ೧೨] ಕರ್ಬನ್ನ ಬಳಿ ೧೩] ಬಿದನ್ನ ಬಳಿ ೧೪] ನಾಯರ್ ಬಳಿ ೧೫] ಕರಿಂಜಿರ್ ಬಳಿ ೧೬] ಚಿತ್ತಿರ ಬಳಿ ೧೭] ಗುಂಡರ ಬಳಿ ೧೮] ಲಿಂಗಾಯಿತ ಬಳಿ.

ಸಾಮಾನ್ಯಾಗ ತಮ್ಮ ಅಂತಸ್ತಿಗೆ ಸರಿ ಆದ ಕುಟುಂಬ ದೊಟ್ಟಿಗೆ ಮೊದುವೆ ಸಮ್ಮಂದನ ಬೆಳ್ಳುದು ವಾಡಿಕೆ. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೆಳ ಅಂತಸ್ತನವುಕೆ ಹೆಣ್ಣ ಕೊಡ್ತು ಬಾಳ ಕಮ್ಮಿ. ಹೈದನ ಕಡೆವು ಬೇಕಾದವನೊಬ್ಬನೊಟ್ಟಿಗೆ ತಮಿಗೆ ಸರಿ ಕಾಂಬ ಗೂಡಿನ ಮನೆಲಿ ಸಮ್ಮಂದದ ವಿಚಾರನ ಎತ್ತವೆ. ಹೆಣ್ಣ ಹತ್ತೊವುಕೆ ಹಿತ ಕಂಡರೆ ಮೊದುವೆ ಆಗ್ವ ಹೈದನ ಮನೆಗೆ ಕರ್ದವೆ. ಹೈದ ತನ್ನ ಕುಟುಂಬದ ಓರಿ ಮೊನ್ನರೊಟ್ಟಿಗೆ ಇಲ್ಲರೆ ದೊಸ್ತಿಗಳೊಟ್ಟಿಗೆ ಗೂಡಿನ ನೊಡಿಕೆ ಹೋದೆ. ಹೈದುಗೂ ಗೂಡೆಗೂ ಒಬ್ಬರೊಂದೊಬ್ಬಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಆತ್ಮತಾ ಕಂಡ್ರೆ ದೊಡ್ಡೊವು ಮುಂದನ ಏರ್ಪಾಡ್ ಮಾಡುವೆ ಮತ್ತು ದೇವಸ್ಥಾನಲಿ ಹೂ ತೆಯಿನ ಕ್ರಮ ಉಟ್ಟು; ಬೆಳಿ ಹೂ ಬಿದ್ದರೆ ಶುಭಂ ತೇಳೆಯೂ, ಕೆಂಪು ಹೂ ಬಿದ್ದರೆ ಅಶುಭಂತೇಳೆಯೂ ಅರ್ಥ. ಇನ್ನ ಕೆಲು ಕಡೆಗಳ್ಲಿ ಜೋಡಿ ಹೂ ತೆಗ್ಗ ಕಡೆಗೆ ಒಂದು ಹೂ ಮೊಳ್ಳರೆ ಸುಭಾತಾ ಅರ್ಥ ಉಟ್ಟು. ಒಬ್ಬಂದೊಬ್ಬಗೆ ಸರಿ ಆದೂಂತ ಕಂಡ್ರೆ ಹೆಣ್ಣ ನಿಶ್ಚಯವ ದಿನನ ಗೊತ್ತಮಾಡಿ ಹೈದನ ಕಡೆವರ, ಗೂಡಿನ ಕಡೆವು ವೀಳ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಇಂತಾ ದಿನ ಬರೊಕುಂತೇಳಿ ತಿಳ್ಳುವೆ.

ವೀಳ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರ (ಲಗ್ನ ಕಟ್ಟುದು):- ಹೈದನ ಕಡೆಂದ ಏವ್ ಜಿನ ನಮ್ಮ ಪದ್ಧತಿನ ಉಡಿಗಲಿ ವೀಳ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಗೂಡಿನ ಮನೆಗೆ ತೋಡವೆ. ಆ ದಿನ ಹೈದ ಮಾತ್ರ ಹೋವಾಂಗಿಲ್ಲೆ. ಹಂಗೆ ಬಂದ ನಂಟ್ರಗಳಿಗೆ ಗೂಡಿನ ಮನೆ ಮನೆ ಮೂರ ಮಾಡದೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಕ

ಯ್ಯಾಲಿಲಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಚಾಪೆ ಹಾಸಿ ಮುಕ್ಕಾಲ್ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಕಂಚ್ ನ ಬಟ್ಲಿ ಸೊಲ್ವ ಅಕ್ಕಿ, ಐದ್ ವೀಳ್ಯ ದಿಲೆ, ಐದ್ ಹಣ್ಣ ಅಡ್ಡೆಮತ್ತೆ ಒಂದು ಮಣ್ಣನ ದೀಪ, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಇಲ್ಲರೆ ಚಾಪೆನ ನಡೂಲಿ ಮುಕ್ಕಾಲ್ ನ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಹರಿವಾಣ-ಅನ್ನ ಸೊಲ್ವ ಅಕ್ಕಿ, ಎರ್ದ ವೀಳ್ಯದಿಲೆ, ಹಣ್ಣಡ್ಡೆ ಅದರ ಕೆಳಗೆ ಒಂದು ಬಿಂದಿಗೆಲಿ ನೀರ್ ಇಸಿದ್ದವೆ; ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮ ಪದ್ಧಿಷ್ಟದ ಉಡಿಗಲಿ ಗೂಡಿನ ಕಡೆಂದ ಮೂರ್ದಿನ, ಹೈದನ ಕಡೆಂದ ಮೂರ್ದಿನ ಎದ್ರ-ಒದ್ರಾಗಿ ಕುದ್ ಕಂಡ್ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪೂರೈಸುವೆ.

ವೀಳ್ಯ ಕಟ್ಟುವ ವಿವರ ಹಿಂಗುಟ್ಟು:-

೧] ಹೆಣ್ಣ ಮಾತನ ವೀಳ್ಯ ೨] ಸಾಲಾವಳಿ ವೀಳ್ಯ ೩] ಹೆಣ್ಣ ಮಾತನ ಕರಾರ್ ವೀಳ್ಯ ೪] ಲಗ್ನದ ಕುಡಿ ವೀಳ್ಯ ೫] ದೇವರ ವೀಳ್ಯ ೬] ಗುರುವೀಳ್ಯ ೭] ಬಾಂಧವರ ವೀಳ್ಯ ೮] ತುದೆ ವೀಳ್ಯ ೯] ತಾಯಿ ವೀಳ್ಯ ೧೦] ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟುವ ವೀಳ್ಯ ೧೧] ಬಣ್ಣ ಬಂಗಾರ ವೀಳ್ಯ ೧೨] ತೆರವು ಮರೆವು ವೀಳ್ಯ.

ಈ ದಿನಲೇ ಕೊಡ್ತ-ತಕಂಬ ವಿಚಾರನ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡ್ತೆ, ಆ ಮೇಲೆ ಎರ್ದ ಕಡೆವು ಮೊದುವೆ ಕಾಗದನ ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡಿಸಿ ನಂಟ್ರಸ್ತ್ರಗೆ ಮತ್ತೆ ಊರವುಕೆಲ್ಲಾ ಕುಂಚುವೆ.

ಕೊಡಗಲಿ ಚಪ್ಪರ:- ಕೊಡಗಲಿ ಮೂರ್ತದ ಹಿಂದಿನ ದಿನ ಕತ್ತಲೆಗೆ ಚಪ್ಪರಂತೇಳ್ವ ಒಂದು ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮನ ಇಸಿಕಂಡಳೊ. ಆ ದಿನ ಊರ್ ನ ನೆರೆಕರೆವು ಮತ್ತೆ ನೆಂಟ್ರಿಷ್ಟರ್ ಎಲ್ಲಾ ಕರ್ಸುವೆ. ಊರವು ಬಂದ್ ಚಪ್ಪರ ಹಾಕಿ ದಾಕಿ ಮಂಟಪದ ಕೆಲ್ ಸನ ಪೂರೈಸುಮ ಕ್ರಮ. ಹಸ್ತೆರ್ ಕಂಬದೊಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದು ಹಾಳೆ ಮರದ ಕಂಬನ ಸೇದ್ನಿ ಚಪ್ಪರ ಹಾಕಿ ಮಂಟಪನ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡುವೆ.

ಒಕ್ಕುಲು ಯೆಜ್ ಮಾನ ನೆಲ್ಲಿಕಡಿ ಗೋಡೆ ಮೇಲೆ ಕಸೆ ಬರೆಕೂಂತ ಊರವುಕೆ ವೀಳ್ಯ ಕೊಟ್ಟವೆ. ಊರವು ಹೆಣ್ಣ ಹಸೆ ಮತ್ತೆ ಗಂಡ್ ಹಸೆನ ಬರ್ದವೆ; ಮತ್ತೆ ಬಂದೊವುಕೆಲ್ಲಾ ಊಟ ಹಾಕುವೆ.

ಬಳಿ ತೊಡ್ಸುವ ಶಾಸ್ತ್ರ: ಈ ಶಾಸ್ತ್ರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಲಿ ಮಾತ್ರ ಜಾಸ್ತಿ ಬಳ್ಳೆಲಿರುದು) ಮೊದುವೆ ಹಿಂದಿನ ದಿನ ಹೊತಾರೆ (ಬೊಳ್ಳುಗೆ) ಮೊದೊಳಿಗೆ ಬಳಿ ತೊಡ್ಸುವ ಕ್ರಮ ಉಟ್ಟು. ಬಳಿಗಾರ್ತಿ ಚಪ್ಪರದಡಿಲಿ ಮೊದೊಳಿಗೆನ ಕೈಗೆ ಹಸ್ ಕೆಂಪು ಬಳಿಗಳ ಪೂರಾಗಿ ತೊಡ್ನಿದೆ; ಮತ್ತೆ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಎಲ್ಲಾ ಹೆಳ್ಳ ಕೈಗೆ ಸು ಬಳಿ ತೊಡ್ನುವೆ.

ನೊಡೊಳಿಗೆಗೆ ಬಳಿ ತೊಡ್ಸುದು

ಎಣ್ಣೆ ಅರಿಸಿನ ಶಾಸ್ತ್ರ:- ನೊಡುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಾಸ್ತಾಳಿ ಕಟ್ಟಿಕೆ ಸೋದರ ಮಾವನ, ಒಕ್ಕುಲು ಯೆಜ್ ಮಾನ ಒಂದು ಚೊಂಬು ನೀರ್ ಕೊಟ್ಟು ಕೇಳ್ತಂಡವೆ. ನೊಡುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸೋದರ ಮಾವ ಕಾಸ್ತಾಳಿ ಕಟ್ಟುವೆ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮುಕ್ಕಾಲ್ ಮೇಲೆ ಬಟ್ಟೆ ಲಿ ಎಣ್ಣೆ ಅರಿಸಿನ ಮಿಶ್ರ ಮಾಡಿ ಗರಿಕೆ ಹುಲ್ಲುನ ತಂದ್ ಇಸಿದ್ವೆ. ಮುತ್ತೈದೆಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡುವೆ, ಹೆಳ್ಳಕ್ಕ ಸೊಬಾನೆ

ಹಾಡುವೆ. ಇದಾದ ಮೇಲೆ ನೊಡುಮಕ್ಕಳ ಮೊಸಿ ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆ ಉಡಿಸಿ ಮನೆಗೆ ಕರ್ಕಂಬಂದವೆ. ತಲೆ ಚ ಪ್ಪರಿ ನೊಡುಮಕ್ಕಳ ನಿಲ್ಲಿ ಆರತಿ ಮಾಡಿ ಒಳಗೆ ಹಸೆ ಚಾಪೆ ಮೇಲೆ ಕುದ್ರಿಸಿ ಎರ್ದ ಕೈಗಳಿಗೂ ಮೊದ್ರೆಂಗ ಬರ್ದವೆ. (ಮೂರ್ತದ ಹಿಂದಿನ ದಿನ ನಡೆವ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ್ಲಿ ದ. ಕ. ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತೆ ಕೊಡಗಾಲಿ ಸೊಲ್ವ ವೆತ್ಯಾಸಗ ಕಂಡ್ಬಂದದೆ)

ಎಣ್ಣೆ ಅರಿಸಿನ ಶಾಸ್ತ್ರ

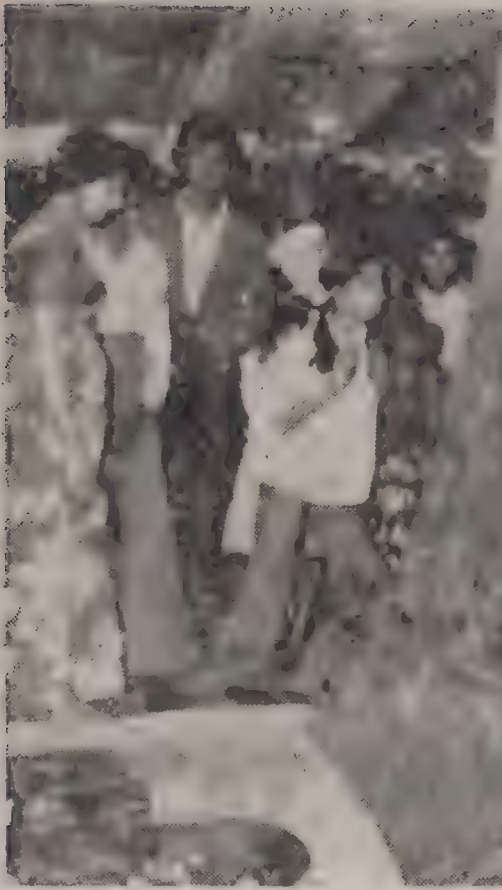
ಮೊದ್ಲಿಂಗಿ ಶಾಸ್ತ್ರ

ಮೊದ್ಲಿಂಗಿ ಶಾಸ್ತ್ರ :- ಮೂಸಿ ಕಡ್ಲಬಾದ ಮೊದು
ಮಕ್ಕಳ ಹಸಿ ಮೊಂದಿಲಿ ಕುವ್ರಿಸಿ, ಮುತ್ಯೈದೇಗ ನೇಸೆ
ಹಾಕಿ ಅವರ ಕೈಗೆ ಮೊದ್ಲಿಂಗಿ ಇಸ; ಒಂದ್ ಕೈಗೆ ಸೂರ್ಯ
ಇನ್ನೊಂದ್ ಕೈಗೆ ಚಂದ್ರನ ಚಿತ್ರ ಬರ್ದನೆ. ಮೊದ್ಲಿಂಗಿ

ಇಸಾಕನ ಹೆಳ್ಳಕ್ಕ-೨ ಬಣ್ಣ ಬರೀರಣ್ಣಾ, ಈ ಬಣ್ಣ
ಬರೀರಣ್ಣಾ... ಸೂರ್ಯ ದೇವರ ಬಣ್ಣ ಬರೀರಣ್ಣಾ... ತೇಳೆ
ಸೋಬಾನೆ ಹಾಡುವೆ.

ಮೊದ್ಲಿಂಗಿ ಶಾಕಿವ ಕೈ ಎಸ್ಸೆ ಪೊದ್ದು !

గంగే పూజ

నోదుమక్కళ కాలిగి నిరా హొయ్యోదు

మూర్త :- చప్పరద మాణ్దిన మూర్త. ఆ దిన ముత్తేదేగ చప్పరద దూరే మంటపదోళగి అక్కి హసే బర్దా హసే మణేన మేలే నోదుమక్కళ కార్ని ఎణ్ణే అర్చిన శాస్త్ర మాడివే. ఈ శాస్త్ర ముగ్గ మేలే నోదుమంజన ముఖ చవర మాడివే. మొసి ఆద మేలే నోదుమక్కళగి కుల పద్ధతిన ప్ర కార బట్టిన తోడ్కువే. బట్టి-బరీ తోడ్కు ఆద మేలే 'ఫలవృక్ష'దడిగి బంద్ గంగేపూజే మాడువే; మత్తే వాలగదోట్టిగి చప్పరడిగి బందవే. అల్లి ముత్తే దేగ ఏళా ఆరతిన బేళ్ళవే మత్తే శణ్ణా హృద ఇల్ల, గూడె నోదుమక్కళ పాదన తోళ్ళవే. మత్తొట్ట కాయిన తలెసుత్తా తంద్ బడ్డవే; ఇదికే దిష్టి కాయి ఒడిదుంతేళి హేళువే. ఇదాద మేలే నో ద్యాళ మోడి బట్టిన హాసిదే; నోదుమక్క ఆ నోడిన మేలే మేట్టికండ గృహ ప్రవేశ మాడువే. నంత్ర హసే చావలి పూర్వకే ముఖ హాకి నిల్లొకు. మనే యేజామాన కృతి ఒందు జొంబు నిరా ఓడ్కుండ అల్లి సేర్ద జేసంగళిల్లా 'కుల దేవు'గి హర్షే హణ కట్టవేతేళి ఎల్లవర కర్దవే. మత్తే వాటి గొట్టలి నాల్కాణ బేళ్ళ పావలి, నాక ఒళ్ళ మేణ్ణ ఇసి తుంబిసి అదర ముడ్కునత్త ఇసి

ಇದಾದ ಮೇಲೆ ಮೊದಮುಕ್ಕಳ ಚಪ್ಪರ (ಮಂಟಪ) ದಡಿಗೆ ಕರ್ಕುಬಂದ್ ಕುದ್ರುಸುವೆ; ಬಂದ ಜನಗ ಮೊದ ಮುಕ್ಕಳ ತಲೆಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಹಾಕಿ ಅಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡುವೆ. ಕೂಡ್ ಜನಗಳಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಊಟ ಹಾಕುವೆ.

ದಿಬ್ಬಣ:- ಮೊದಮುಂಜನ ಕಡೆ - ದಿಬ್ಬಣ ಒಡ್ಡೊಲಗಲಿ ಗೂಡಿನ ಮನೆಗೆ ಬಂದದೆ. ಮೊದೊಳಿಗೆನ ಕಡೆವು ದಿಬ್ಬಣನ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಿ ಬೇರೆ ಚಪ್ಪರದಿಲಿ ಕುದ್ರುಸಿ ಉಪಚಾರ ಮಾಡುವೆ. ಮೊದಮುಂಜನ ಹಕ್ಕಲೆ ಕಳ್ಳ ಕನ್ನಡಿ ಹಿಡ್ಡ ತಂಗಿನೋ ಅಕ್ಕನೋ ಇದ್ದದೆ. ಮೊದೊಳಿಗೆನ ಹಕ್ಕಲೆ ಕೂಡಾ ಹಿಂಗಿ ಇದ್ದವೆ. ಇವರ ಕಂಚಿಮಾ (ಕಂಚಿನೆಕ್ಕಿ)ತ ಕರ್ದವೆ. (ಮೊದಮುಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವರ ಸೋದರ ಕಡಿಂದ ಸೋದರ ಬಾವ ಮತ್ತೆ ಸೋದ ರತ್ತಿಗೆ ಅಡೊಳಗ ಆಗಿದ್ದವೆ) ಮೊದಮುಂಜನ ಕಡಿಂದ ಬಣ್ಣ ಬಂಗಾರ ತಕ್ಕಂಡ್; ಒಡನೆ, ವಸ್ತ್ರನ ಮೊದೊ ಳಿಗೆಗೆ ತೊಡ್ಪಿ ದಾರೆಗೆ ಸಿಂಗಾರ ಮಾಡ್ಪೆ. ದಾರೆಗೆ ಬೆಳಿ ಸೀರೆ-ರನ್ನಿನ ಬಳ್ಳುವ ಪದ್ಧತಿ (ಕೊಡಗಾಲಿ ಬೆಳಿ ಸೀರೆ ಅಕುಂತಿಲ್ಲೆ, ಯಾದಾರು ಬೆಲೆ ಬಾಳ್ವ ರೇಷ್ಮೆ ಸೀರನ ಬಳ್ಳುವೆ) ಇದೇ ರೀತಿ ಮೊದಮುಂಜನೂ ಬೆಳಿ ಕಚ್ಚೆ ಪಂಚೆ, ಸರ್ಪ, ಮುಂಡಾಸ್, ಬಾಸಿಂಗ ಎಲ್ಲಾ ಕಟ್ಟಿದ್ದದೆ.

ಧಾರಾಮೂರ್ತ :- ಧಾರೆಗೆ ಹೊತ್ತಾತ್ ತೇಳ್ಳನ ಮೊದೊಳಿಗೆನ, ಅವಳ ಸೋದರ ಮಾನ ಜೋಡ್ ಹಣ ಕಟ್ಟೆ; ದಾರಾ ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿಕಂಡ್ ಬಂದವೆ. ಇನ್ನೊಂದ್ ಕಡಿಂದ ಮೊದಮುಂಜನ ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಕರ್ಕುಂಡ್ ಬಂದವೆ. ಮೊದೊಳ ಹಾಸಿದ ಮೊದಿ ಬಟ್ಟೆಮೇಲೆ ನಡ್ಕಂಡ್ ಮೊದಮುಂಜ ಬಂದದೆ. ಮೊದಮುಕ್ಕ ಮಂಟಪದೊಳಗೆ ಬಂದಕೂಡ್ ಬೆಳಿ ಬಟ್ಟೆ ತೆರೆನ ಇಬ್ಬರ ನಡುಲಿ ಹಿಡ್ಪವೆ. (ದಾರೆ ಆಕೆ ಮುಂದೆ ಒಬ್ಬನ ಮಖನ ಒಬ್ಬ ನೋಡಿರಾಗದಂತ ಹಿಂದಿನ ಪದ್ಧತಿ) ಮೊದಮು ಕ್ಕಳ ಕಳ್ಳ ಕನ್ನಡಿಲಿರ್ವ ಗಿಂಡಿಂದ ನೀರ್ ಅದಲ್ ಬದ್ಲ ಮಾಡಿ ಮೊದೊಳಿಗೆನ ಕೈನ ಮೊದಮುಂಜನ ಕೈ ಮೇಲೆ ಇಸಿ ಮೊದೊಳಿಗೆನ ಅಪ್ಪ ಗಿಂಡಿಲಿದ್ದ ಪವಿತ್ರ ನೀರ್ವನ ಅವರ ಕೈ ಮೇಲೆ ದಾರೆ ಹೊಯ್ದವೆ, ಆಗ ಊರ್ ಗೌಡ "ಹತ್ತಾ ಕುಟುಂಬ ಹದ್ದೆಂಟ್ ಗೋತ್ರ ದೇವ ಸಭೆ ಸಮಸ್ತರ ಸಂಗಡ ಕೇಳಿ" '—' ಗೋತ್ರದ ಗಂಡಿಗೂ '—' ಗೋತ್ರದ ಹೆಣ್ಣಿಗೂ ಕನ್ಯಾ ದಾರೆ ಎರ್ದವೇಂತ ಮೂರು ಮೂರು ಸರ್ತಿ ಹೇಳ್ವೆ. ಮತ್ತೆ ಮೊದಮುಕ್ಕ ಪರಸ್ಪರ ಹೂಮಾಲೆ ಹಾಕಂಡವೆ ಆ ಮೇಲೆ ಮೊದಮುಂಜ ಮೊದೊಳಿಗೆಗೆ ತಾಳಿ ಕಟ್ಟದೆ.

ದಾರೆ ಹೊಯ್ಯದು

ಹೂನೂಲೆ ಹಾಕುತು

ತಾಳಿ ಕಟ್ಟುತು

ಮೊಡ್ಡಾಳ ಮಂಟಪದ ಸುತ್ತ ಮೊಡಿ ಬಟ್ಟೆನ ಹಾಸಿದ್ದದೆ. ಮೊದುಮಂಜನ ಸಾಲನ ಕೊಡಿಗೆ ಮೊದೊಳಗಿನ ಸೆರ್ಗಿನ ಕೊಡಿನ ಗಂಟು ಹಾಕಿ ಕೈ ಹಿಡ್ ಕಂಡ್ ಮೊಡಿ ಬಟ್ಟೆ ಮೇಲೆ ಮೂರು ಸುತ್ತು ಅಲ್ಲಿರೆ ಐದ್ ಸುತ್ತು ಬಂದವೆ. ಮತ್ತೆ ದಾರೆಗುಟ್ಟು ಸೀರೆನ (ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ದಾರೆ ಸಮಿಲಿ

ಬೆಳ ಸೀರೆ ಅಕು) ಬದಲ್ನಿ ಬಣ್ಣ ಬಂಗಾರದೊಟ್ಟಿಗೆ ಮೊದುಮಂಜ ತಂದ ರೇಷ್ಮೆ ಸೀರೆನ ಉಡ್ನಿ ಶೇಷೋಪಚಾರಕ್ಕೆ ಕುದ್ರಿಸಿನೆ. ಮೊದುವೆಗೆ ಬಂದವು ಮೊದು ಮಕ್ಕಳ ತಲೆಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಹಾಕಿ ಅಶೀರ್ವಾದ ನಾಡಿ ಉಡೊರೆನ ಕೊಟ್ಟವೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಶಾಟಕ್ಕೆ ಒಕ್ಕುಲು ಎಕ್

ಮಾನ ಸರ್ವರೂ ಉಟಕ್ಕೆ ಎದ್ದೋಕಂತ ಹೇಳಿ ಒಂದು ಜೊಂಬು ನೀರ್ ಇಸುವೆ. ಮತ್ತೆ ಉಟ ಸಾಗಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಮೊದುವಿನ ದಾರೆ ಪದ್ಧತಿಲಿ ಎರ್ಡ್ ತರದ ದಾರೆ ಉಟ್ಟು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ದಾರೆ ಮತ್ತೆ ಬಂಟ ದಾರೆತ್ತೇಳಿ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ದಾರೆಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮನ ಪುರೋಹಿತ ಬೇಕು. ಅವ ಮಂತ್ರ ಹೇಳಿಕಂಡ್ ಗಂಡಿಲಿದ್ದ ಪವಿತ್ರ ನೀರ್ ನ ದಾರೆ ಹೊಯ್ಯಕೆ ಮೊದೊಳಗಿನ ಅಪ್ಪಂಗಿ ಎತ್ತಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲಿನ ಕೆಲು ಕಡೆ ಈ ಪದ್ಧಿಷ್ಟ ಇವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಬಂಟ ದಾರೆ ಮಾಡ್ತೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬಂಟ ದಾರೆ ಹೆಂಗಿ ಸುರಾತಂತೇಳಿ ಕತೆನೇ ಉಟ್ಟು.

ಬಂಟ ದಾರೆ:- ಹಿಂದೆ ಸುಳ್ಯ ಸೀಮೆಲಿ ನಡ್ಡ ಒಂದು ಮೊದುವೆಲಿ ದಾರೆ ಸಮೆ ಆದರೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಬಾತ್ಲೆಗಡ, ಸಮಯ ಮಿರಾ ಬಾತಿತ್ತ. ಆಗ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಲಿದ್ದ ಬಂಟ ಒಬ್ಬ ಸಿಟ್ಟೊಂದ 'ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಬಾತ್ಲೆರೆ' ಗೂಡೆನ ಅಯ್ಯಪ್ಪ ಒಳೊಲೆ ಅವೇ ದಾರೆಂ ಯಲಿತ ಗರ್ಜಿಸಿತಗಡ. ಅಂದೊಂದ ಅಯ್ಯಪ್ಪ ದಾರೆಂತ ಮಾಡಿಕೆ. ಕೊಡಗಾಲಿ ಈಗೊಳು ಇದಿಕೆ ಬಂಟ ದಾರೆತೇ ಹೆಸ್.

ಹಾಲು ತುಪ್ಪ ಕುಡ್ನುದು :- ಮೊದುವುಕ್ಕಳ ಹಸ್ತೆ ಮೊಂದಿಲಿ ಕುದ್ರಿಸಿ (ನೆಲ್ಲಕ್ಕೆ ಅಡಿಲಿ) ಏಳ್ ಜೆನ ಮುತ್ಪಿದೆಗ ಅಕ್ಕಿ ಹಾಕಿ ಬಾಳೆಣ್ಣ, ಹಾಲ್ ತುಪ್ಪಂದ ಭೂಮಿಕ್ಕುವ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡಿನೆ ಮತ್ತೆ ಮೊದುವುಕ್ಕಳ ಹಸೆಂದ ಎದ್ರಿಸಿ ಚಪ್ಪರದಡಿಗ ಕರ್ಕಬಂದ್ ಊರ್ ಗೌಡ ಮತ್ತೆ ಸೆಂಟ್ರುಗಳ ಮುಂದೆ ಹೆಣ್ಣನ, ಗಂಡ್ ನ ಪಶಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುವೆ. ಮೊದೊಳಗಿನ ಅನ್ನಪ್ಪಂಗಿ ಮೊದುವುಕ್ಕಳ ಉಡ್ಗರೆ ಮಾಡ್ತೆ. ಮತ್ತೆ ಹೆಣ್ಣಿಲ್ಲಿ ಕೊಡ್ವ ಶಾಸ್ತ್ರ ನಡ್ಡದೆ.

ಹೆಣ್ಣ್ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡುವ ಶಾಸ್ತ್ರ :- ಇಸ್ಸ ವರ್ಸ ಮುದ್ದಂದ ಸಾಂಕಿ ಬೆಳ್ಳಿದ ಮಗಳ ಬೇರೆ ಮನೆಗೆ ಕಳ್ಳ ಕೊಡ್ಕನ ಹೆತ್ತವರ ದುಃಖ ಹೇಳಿಕೆ ಬೊತ್ತ. ಮಗಳಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿ ಗಂಡ್ ನ ಕಡೆವ್ವೆ ಹೆಣ್ಣ್ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಡ್ ಕನ ಸೋಬಾನೆ ಹೇಳಿನೆ; ಮತ್ತೆ ಹೆಣ್ಣಿಲ್ಲಿ ಕೊಡ್ವ ಮಾ ತಾನ ಹೇಳಿಕುಟ್ಟು. ಹಿಂಗಿ ಹೆಣ್ಣನ, ಗಂಡ್ ನ ಕಡೆವ್ವೆ ಒಪ್ಪಿಸಿನೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಮೊದೊಳಗಿನ ಕಡೆವು ಕನ್ನೆಗೆ ಕೊಡ್ವ ಬಳುವಳಿನ ಎದೊರಿಗೆ ಇಸಿ ಅದರ ಪೊಟ್ಟಿನ ಸಬೆಲಿ ಓದಿ ಹೇಳಿನೆ. ಮತ್ತೆ ಮೊದುವುಕ್ಕಳ ಹಿರಿಯರ ಕಾಲ್ ಹಿಡ್ವ ಅಶೀರ್ವಾದ ಪಡ್ಯಂಡನೆ. ಈ ಸಮೆಲಿ

ಮೊದುವುಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಾಲುತ್ಪ ಕುಡ್ನುದು.

ಮೊದಲುಮಕ್ಕ ಮೊದೊಳಗೆನ ಮನೆವುಕೆ ಪಟ್ಟಿ ನೀಳ್
ಕೊಡವ ಕ್ರಮ ಉಟ್ಟು. ಮತ್ತೆ ಮೊದಲುಮಂಜ ಮೊ
ದೊಳಗೆನ ಕರ್ಮಂಡ್ ದಿಬ್ಬಣದ ಜನನೊಟ್ಟಿಗೆ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ
ಬಂದದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಆರತಿ ಎತ್ತಿ ಮೊದಲುಮಕ್ಕಳ ಮನೆಗೆ
ಹತ್ತುವೆ. ಮೊದೊಳಗೆ ತನ್ನ ಬಲ್ಪ ಕಾಲ್ಪ ಇಸಿ ಗೃಹ
ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡ್ತೆ. ಹೆಣ್ಣ್ ಕರ್ಮಂಡೊದ ಮಾರ್ನ್ ದಿನ
ನಾಗೊಳಿ ಶಾಸ್ತ್ರನ ಗಂಡನ ಮನೆಲಿ ಮಾಡುವೆ.

ತುಪ್ಪ ತಕಂಡೋದು:- ಈ ಕ್ರಮ ಮನೆಂದ
ಹೆಣ್ಣ್ ಇಲ್ಲದ ಮೂರು, ಐದು ತಪ್ಪರೆ ಏಳ್ಗೆ ದಿನಲಿ
ಮಾಡ್ತೆ. ಹೆಣ್ಣ್ ಗಂಡನ ಮನೆಂದ, ತಾರು ಮನೆಗೆ
ಬಾಕನ ಎರ್ ಕಾಯಿ, ಒಂದ್ವೇರ್ ತುಪ್ಪ ತಂದ್ ಮನೆ
ದೇವ್ (ನೆಲ್ವೆಕ್ಕಡಿಲಿ) ಮುಂದೆ ಇಸಿ, ದೇವ್ಗೆ-ಹಿರಿಯೊವು
ಕೈಲ್ವಾ ವಂದಿಸಿದೆ. ಮೊದಲುಮಂಜನ ಕಡೊದ ಕೆಲು
ನೆಂಟ್ಗ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದವೆ. ಮೊದಲುಮಕ್ಕಳ ಆರತಿ
ಮಾಡಿ ಮನೆ ಹತ್ತಿಸಿಕೆ ಮುಂದೆ ಮೊದೊಳಗೆನ ತಮ್ಮ
ಮೊದಲುಮಕ್ಕಳ ಕಾಲ್ನ ತೊಳ್ತದೆ. ತೊಳ್ತ ಜೊಂಬಿಗೆ
ಬಾಕನ ಹಣ ಹಾಕಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ಉಟಕ್ಕೆ ತಂದ
ತುಪ್ಪನ ಇಕ್ಕಿವೆ. ಆ ದಿನ ಅತ್ತಿಗೆ ನಾಡ್ವಿಕ ಎಲ್ಲಾ
ಸೇರಿ ಒಂದು 'ಹೆಸ್, ಹೇಳ್ತ ಪೊಜ್ಜಿ ಮಾಡಿ ಇಕ್ಕಿವೆ'
ಅದರ ಹೆಸ್, ಹೇಳೊಕುಂತ್ರೇಳಿ ಗಂಡನ ಕಡೆವ್ಗೆ ವತ್ತಾ
ಯ ಮಾಡಿವೆ. ಹೇಳದಿದ್ದರೆ ಉಟಂದ ಎದ್ರಿಕೆ ಬುಡದೆ
ದಂಡ ಕೊಡೊಕುಂತ್ರೇಳಿ ಬೆಲತ್ಕಾರ ಮಾಡಿವೆ; ಇವೆಲ್ಲಾ
ಒಂದು ತನಾಸೆ ಅಸ್ತೆ. ಮಾಣ್ವಿನ ಹೊತಾರೆ (ಬೊಳ್ಳಿಗೆ)
ತುಪ್ಪ ತಕಂಡ್ ಬಂದೊವು ಗೊಡೆನೊಟ್ಟಿಗೆ ವಾಪಾಸ್
ಹೋದವೆ.

ಹತ್ತ ಒಳವ ಶಾಸ್ತ್ರ (ಕಾಲ್ ಬೊಜ್ಜೆಲ್):-
ತನ್ನ ಅಯ್ಯಪ್ಪನೊಟ್ಟಿಗೆ, ಅಕ್ಕ-ಕಂಗೆ, ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದ
ರೊಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರೀತಿದ ಬೆಳ್ಳ ಮಗಳಿಗೆ ಮೊದುವೆ ಆಗ

ಹೋಗಿ ತನ್ನ ಹೊಸ ಮನೆ, ಜೆಸ, ವಾತಾವರಣನ ಕೊಂ
ದಿಕಂಬಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟ ಆದೆ. ಇದ್ ಕಾಂಗಿಯೇ ಇರೋಕು ನಮ್ಮ
ಹಿಂದೆನೊವು ಹತ್ತ ಒಳವ ಶಾಸ್ತ್ರ ಉಂಟ್ ಮಾಡ್.
ಗಂಡನ ಮನೆಲಿ ತನ್ನ ತಾರ್ನ ನೆನ್ನಿ ನೆನ್ನಿ ದುಃಖ ಪಡ್ವಿ
ತೇಳುವ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಹತ್ತ ಹದ್ದೆದ್ ದಿನ ಕಳ್ಳ ಮೇಲೆ
ಗೊಡೆನ ಹತ್ತೊಳಿಯಕೇತ ಕರ್ಮಂಡ್ ಬಂದವೆ. ಇದರ್ನೇ
ಕೆಲೊವು ಕಡೆ ಕಾಲ್ ಬೊಜ್ಜೆಲ್ ತೆಗದೊಂತೇಳ್ತು.

ಆಟ ಕುದ್ರುವ ಶಾಸ್ತ್ರ:- ಆಟ ತಿಂಗ ಬಾರೀ
ಹಾಳತೇಳ್ವೆ. ಈ ತಿಂಗಲ್ಲ ಯಾವ ಸುಭ ಕಾರ್ಯಗಳ
ನಡ್ವಲೆ. ಹೊಸ ದಂಪತಿಗ ಒಬ್ಬರೊಂದೊಬ್ಬ ದೂರ
ಇದು ಒಳ್ಳೆದೇ ತೇಳ ನಂಬಿಕೆ ಉಟ್ಟು. ಇದ್ಯಾಗಿ ತಾರು
ಮನೆವು ಆಟ ತಿಂಗಲ್ಲ-ಮಗಳ ಆಟ ಕುದ್ರಿಕೆ ಕರ್ಕಂ
ಡೋಗಿ ಒಂದು ತಿಂಗ ಕುದ್ರಿಸಿವೆ; ಹಿಂಗ ನಮ್ಮ ಮೊದುವೆ
ಶಾಸ್ತ್ರಗ ಮುಗ್ಗದೆ.

"ನಾ ಬಿ. ಎ. ಓದೊಳೆ, ಡಾನ್ಸ್ ಮಾಡ್ತೆ,
ಸಂಗೀತ ಗೊತ್ತುಟು;
ನಾನ್ ಒಂದ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳ್ತೆ....
ನೀವ್ಗೆ ಅಡ್ಗೆ ಬಂದದೆ ತಾನೆ?"

ಆಧಾರ:- (ಕೊಡಗು ಮತ್ತು ದ. ಕ. ಗೌಡ ಸಮಾಜದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ-೧೯೭೦)

ಅಕ್ಕಕ್ಕಾ ನೀ ಬರೋಕೂ ಮದ್ದೆಗೆ

ಅಕ್ಕಕ್ಕಾ ಹಿರಿಯಕ್ಕಾ ! ನನ್ನ ಮದ್ದೆಗೆ ನೀ ಬರೋಕೂ||
ಚಂದ್ರಗಿರಿ ಹಳ್ಳಾಲಿ ನನ್ನ ಓಲೆನೇ ಬಿದ್ದೋತ್,
ನಾ ಹೇಗೆ ತಮ್ಮಾ ಬಾದೂ ಮದ್ದೆಗೆ |
ಹೊಸ ಓಲೆ ನಾ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟನೇ ಅಕ್ಕಾ
ನನ್ನ ಮದ್ದೆಗೆ ನೀ ಬರೋಕೂ |

||೧||

ಅಕ್ಕಕ್ಕಾ ಹಿರಿಯಕ್ಕಾ ! ನನ್ನ ಮದ್ದೆಗೆ ನೀ ಬರೋಕೂ||
ನೇತ್ರಾವತಿ ಹಳ್ಳಾಲಿ ನನ್ನ ಮುತ್ತಿನ ಸರನೇ
ಬಿದ್ದೋತ್, ನಾ ಹೇಗೆ ತಮ್ಮಾ ಬಾದೂ ಮದ್ದೆಗೆ |
ಮುತ್ತಿನ ಸರನೇ ನಾ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟನೇ ಅಕ್ಕಾ
ನನ್ನ ಮದ್ದೆಗೆ ನೀ ಬರೋಕೂ |

||೨||

ಹಿರಿಯಕ್ಕಾ ನನ್ನಕ್ಕಾ ! ನನ್ನ ಮದ್ದೆಗೆ ನೀ ಬರೋಕೂ||
ಕಾವೇರಿ ಹಳ್ಳಾಲಿ ನನ್ನ ಮೂಗೂತಿನೇ ಬಿದ್ದೋತ್,
ನಾ ಹೇಗೆ ತಮ್ಮಾ ಬಾದೂ ಮದ್ದೆಗೆ |
ಮೂಗೂತಿನ ನಾ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟನೇ ಅಕ್ಕಾ
ನನ್ನ ಮದ್ದೆಗೆ ನೀ ಬರೋಕೂ |

||೩||

ಅಕ್ಕಕ್ಕಾ ಹಿರಿಯಕ್ಕಾ ! ನನ್ನ ಮದ್ದೆಗೆ ನೀ ಬರೋಕೂ||
ಕುಮಾರಾ ಧಾರೆ ಹಳ್ಳಾಲಿ ನನ್ನ ಕೊಪ್ಪೊಂದು
ಬಿಸಾಡೋತ್, ನಾ ಹೇಗೆ ತಮ್ಮಾ ಬಾದೂ ಮದ್ದೆಗೆ |
ಕೊಪ್ಪೊಂದರ ನಾ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟನೇ ಅಕ್ಕಾ
ನನ್ನ ಮದ್ದೆಗೆ ನೀ ಬರೋಕೂ |

||೪||

ಅಕ್ಕಕ್ಕಾ ದೊಡ್ಡಕ್ಕಾ ! ನನ್ನ ಮದ್ದೆಗೆ ನೀ ಬರೋಕೂ||
ಪಯಸ್ವಿನಿ ಹಳ್ಳಾಲಿ ನನ್ನ ಪಟ್ಟಿ ಸೀರೆನೇ ಹೋತ್,
ನಾ ಹೇಗೆ ತಮ್ಮಾ ಬಾದೂ ಮದ್ದೆಗೆ |
ಪಟ್ಟಿ ಸೀರೆನಾ ನಾ ತೆಗ್ಗದ ಕೊಡವೆ ಅಕ್ಕಾ
ನನ್ನ ಮದ್ದೆಗೆ ನೀ ಬರೋಕೂ |

||೫||

ಅಕ್ಕಕ್ಕಾ ಚಿನ್ನಕ್ಕಾ ! ನನ್ನ ಮದ್ದೆಗೆ ನೀ ಬರೋಕೂ||
ಮನೆ ಬಾಗಲ್ ಗದ್ದೇನಾ ಉಂಬಳಿ ಕೊಟ್ಟರೆ
ನಾ ಬನ್ನೆ ತಮ್ಮಾ ನಿನ್ನಾ ಮದ್ದೆಗೆ |
ಮನೆ ಬಾಗಲ್ ಗದ್ದೇನಾ ನಿಂಗೇ ಉಂಬಳಿ ಕೊಟ್ಟನೇ
ಅಕ್ಕಾ ನನ್ನ ಮದ್ದೆಗೆ ನೀ ಬರೋಕೂ |

||೬||

ದಂಡಿಗೆ ಹೋದಾ ಬಾವ ಇನ್ನೂ ಬಾತ್‌ಲೇ ತಮ್ಮಾ
ನಾ ಹೇಗೆ ತಮ್ಮಾ ಬಾದೂ ಮದ್ದೆಗೆ |
ಅಪ್ಪೊಂದ್ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬಾವನೂ ಬಂದಾವೆ ಅಕ್ಕಾ
ನನ್ನ ಮದ್ದೆಗೆ ನೀ ಬರೋಕೂ |

||೭||

ಅಕ್ಕಕ್ಕಾ ನನ್ನಕ್ಕಾ ! ನನ್ನ ಮದ್ದೆಗೆ ನೀ ಬರೋಕೂ ||

—ಶ್ರೀಮತಿ ಪಿ. ಯಂ. ಬೊಳಿಯಮ್ಮ,
ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ

ಗಾ ದೆ ಗ

ಕೊಡಗಲಿ 'ಕಾವೇರಿ'

- ಅಕ್ಕಿಗೆ ಅಳಿಲಿ, ಕುಕ್ಕಿಗೆ ಕೂಳಿಲಿ
- ಅತ್ತೆ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟು, ಕೊತ್ತಿಗೆ ಪಟ್ಟು
- ಯಾರದೋ ಕಾಸ್ ಯಲ್ಲಮ್ಮನ ಜಾತ್ರೆ
- ಕೊಡ್ತು ಮೂರ್ ಕಾಸ್ ತೊಂಬರ ತುಂಬ ಹಾಸ್
- ಗಂಡ ಪಟ್ಟಿ ಸೀರೆ ತುದದೆತ, ಹೆಣ್ಣ್ ಇದ್ದ
ಸೀರೆನೆ ಸುಟ್ಟಿತ್‌ಗಡ
- ತಾನ್ ಕಳ್ಳ, ಪರರ ನಂಬ
- ಕುಂಬಳಕಾಯಿ ಕದ್ದವ, ಹೆಗ್ಗಲ್ ಮುಟ್ಟು
ನೋಡ್ತಗಡ
- ಮುಟ್ಟು ತಿಳಕಣದೆ ಮಾತಾಡ್‌ಬಡ
- ಮನೆ ಕಟ್ಟಿ ನೋಡು, ಮೊದುವೆ ಮಾಡಿ ನೋಡು

—ಕು|| ಚಂಡೀರ ರಾನುಪ್ಪ ಜಲಜಾಕ್ಷಿ

ಗಾ ದೆ ಗ

- ಸತ್ಯದ ಕೆಲ್ಸ ಶಾಸ್ತ್ರತ
- ಹಾಲ್‌ಲಿ ಬಂದ ಹಣ ನೀರ್‌ಲಿ ಹೋದಂಗೆ
- ಹುಟ್ಟು ಗುಣ ಬೆಟ್ಟ ಹತ್ತಿರೂ ಹೋರಿಲ್ಲೆ
- ಹೇಳ್ತು ಪುರಾಣ ಹಾಕುದು ಗಾಣ
- ಹಿರಿ ಅಕ್ಕನ ಚಾಳಿ ಮನೆ ಮಕ್ಕಳಿಗಲ್ಲಾ
- ಎತ್ತ ಎರಿಗಳೆಯಕಾಕನ ಕೋಣ ನೀರಿಗೆಲ್ಲದೆ
- ಮಜ್ಜೆಗೆ ಬಂದವಂಗೆ ಎಮ್ಮೆ ಕ್ರಯ ಏಕೆ ?
- ನೀರ್‌ನ ಮೇಲೆ ಗುಳ್ಳೆನಂಗೆ
- ಸಾಲ ಮಾಡು ಬೇಡ-ಸಾಲ ತಕಂಬದೂ ಬೇಡ
- ಸಂಕಟ ಬಾಕನ ವೆಂಕಟರಮಣ
- ಸಾವುಕಾರನ ಊಟ ಕಾಯಿಲೆಗೆ ಬಡವನ
ಊಟ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ
- ಇಸರೀತ ಬುದ್ಧಿ ಅಭಿಮಾನ ಭಂಗ
- ಐಸೋರ್ಯ ಬಾಕನ ಅರ್ಧ ರಾತ್ರಿಲಿ ಕೊಡೆ
ಹಿಡೆದಂಗೆ
- ಅಂಬು ಅಟ್ಟಲಿ ಬಿಲ್ಲು ಬೆಟ್ಟಲಿ
- ಕೆಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಬುದ್ಧಿ ಬಾತ್
- ಉದ್ಯೋಗನೆ ಪುರುಸ ಲಕ್ಷಣ ಗಡ
- ಇಳಿಯಕಾಕನ ತುಂಬಾ ಗ್ಯಾನ ಮಾಡ್
- ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಹಿಟ್ಟಿಲ್ಲೆ ಜುಟ್ಟಿಗೆ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹೂ
- ನೆಟ್ಟು ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿ ಅಕ್ಕಿ ಮೇಲೆ ಆಸೆ

- ಅಂಗ ಇಲ್ಲದವಂಗೆ ಮಂಗನ ಜೀವ್ವೆ
- ಕೊಣೆಕಾಗದ ಸೂಳೆಗೆ ಅಂಗಳ ಡೊಂಕ್
- ಅಣ್ಣ ಸತ್ತರೆ ಅಮಾಸೆ ನಿಂತದ್ಯಾ ?
- ಅಲ್ಪ ವಿದ್ಯೆ ಕಲ್ಪವಂಗೆ ಮಹಾ ಗರ್ವ
- ಬೆರಿ ಕೈಲಿ ಮೊಳ ಹಾಕಿದಂಗೆ
- ಪ್ರಾಯ ಬಾಕನ ನಾಯಿ ಸಹ ಲಾಯಿಕ್
- ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಅದವನೇ ನೆಂಟ
- ಜ್ಞಾನ ಇಲ್ಲದವಂಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಜಾಸ್ತಿ
- ಕಳ್ಳನ ಹಜ್ಜೆ ಕಳ್ಳಂಗೆ ಗೊತ್ತ
- ದಯೆ ಇದ್ದರೆ ಭಯ ಇಲ್ಲೆ
- ಕಂಕುಳಲಿ ದೊಣ್ಣೆ ಕೈಲಿ ಶರಣ್
- ಅವರ ಮನೆ ದೋಸೆ ತೂತ್ ನಮ್ಮ ಮನೆ
ಕಾವುಲಿ ತೂತ್
- ಓದಿ ಓದಿ ಕೆಟ್ಟು ಹೋತ್ ಕೋಚಂಬಟ್ಟು
- ಸಂಪ್ತಾಸುದು ಒಬ್ಬ ತಿಂಬೊದು ಇನ್ನೊಬ್ಬ
- ಬಗ್ಗಿದವಂಗೆ ಇನ್ನೊಂದ್ ಗುದ್ದು
- ಉತ್ತರನ ಶೌರ್ಯ ಒಲೆ ಮುಂದೆ
- ಸ್ಥಿರ ಬುದ್ಧಿಂದ ಕಷ್ಟನ ಜೈಸಕ್

—ಸುನುಲತಾ ಪೆಡ್ಡಂಜೈಲು

ಗಾ ದೆ ಗ

- * ಸೆಟ್ಟು ಮಾಡ್ ದಂಡಕ್ಕೆ-ಭಟ್ಟು ಮಾಡ್ ಪಿಂಡಕ್ಕೆ
ಹೊಲಿಯ ಮಾಡ್ ಹೆಂಡಕ್ಕೆ
- " ಬಂಟ್ ಹೊದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ತೊಪ್ಪಿಕ್ಕಿಲೆ
ಮಂಜಿ ಹೋದಲ್ಲಿ ಕಲ್‌ಂಕ್ ತೊಪ್ಪಿಕ್ಕಿಲೆ
- * ಭಟ್ಟು, ಬಂಟ, ಪೂಜಾರಿ ಕೂಡದೆ ಕೊಲೆ ನಡೆಕ್ಕಿಲ್ಲೆ
- * ಲಾಭ ಇಲ್ಲದೆ ಶೆಟ್ಟು ಹಳ್ಳಕೆ ಹೋಕಿಲೆ
- * ಕುದ್ಡು ಓಡಿ ಹೋತ್-ಕೊಳ್ಳೆ ಹೊಡ್ಡ್ ಹೋತ್
- * ಮರ ನೋಡಿ ಬೊಳ್ಳೆ ನೆಡೊಕು, ಗುಣ
ನೋಡಿ ಹೆಣ್ಣ್ ಕೊಡೊಕು
- * ಅಟ್ಟಲಿ ಕ್ಯಾ ಬೆಲ್ಲ ಇದ್ದರೆ ದಿಕ್ಕಂಗೆ ನಿದ್ರೆ ಬಾಕಿಲೆ
- * ಉಂಬೋದು ತಿಂಬೋದು ನೆಂಟಾಚಾರ-
ಕೊಡ್ಡು ತಕ್ಕಂಬೋದು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ
- * ಹಾಲ್ ತನಿಗೆ ಎಕ್ಸದಿದ್ದರೆ ಕೊತ್ತಿ ಸಾ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ
- * ಸಾವಿರ ಹಾಸಿಗೆ ಮೇಲೆ ಮಲ್ಲಿರೂ ಬೇಕಾದ್ ಒಂದೆ
- * ಹಸ್ತವರ ಮುಂದೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡ್‌ಂಗೆ

- * ಸೆಗ್‌ಣಿಗೆ ಬಜಾಟ್ ಸಾಕ್ಷಿ
- * ಬೀದಿ ಮಾರಿನ ಮನೆಗೆ ಸೇರಿಕಂಡ ಹಾಂಗೆ
- * ಕೂಸು ಹುಟ್ಟಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಅಂಗ ಹೊಲ್ಪಿದ ಹಾಂಗೆ
- * ಅಜ್ಜಿ ಸಾಂಕಿದ ಪಿಳ್ಳೆ ಬೊಜ್ಜ ಕನ್ನ ಅಕಿಲೆ
- * ಅತ್ತೆಗೊಂದು ಕಾಲ ಸೊಸೆಗೊಂದು ಕಾಲ
- * ಎಲ್ಲಾ ಬಿತ್ತ್ ಒಳಗೆ-ಗ್ಯಾರಾ ಬಿತ್ತ್ ಹೊರಗೆ
- * ಕಾಡ್ ಕೋಳಿಗೆ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಇಲ್ಲೆ
- * ತೀಟೆ ತೀರ್ತ ಮೇಲೆ ಮೊಂಡಿ ಸೂಗ ಯಾಕೆ ?
- * ಓಡಿ ಹೋಗವುಳು ಹಾಗೆಲಿ ಹೆವ್ವು ಹಾಕಿದ್ಯಾ ?
- * ರಾತ್ರಿ ನೋಡ್ ಬಾಮಿಗೆ ಹಗಲ್ ಬಿದ್ದಂಗೆ
- * ಮೊರಿ ನಾಯಿನ ಕುಬಳಲಿ ಕುದ್ರಿಸಿರೆ ಹೊಲ್ಸ್
ಕಾಂಬಕನ ತಬ್ಬಂತ ಹಾರ್ದಂಗೆ
- * ಕಂಡದರ ಕಂಡ್‌ಂಗೆ ಹೇಳ್ ಕಂಡದಂತ ಕೋಪ
- * ಆಳ್ ಹೋದಲ್ಲಿ ಹಾಳ್-ಮಂಜಿ ಹೋದಲ್ಲಿ
ಮಧ್ಯಮ, ತಾನ್ ಹೋದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ
- * ಸಮುದ್ರ ಈಜಿದವಂಗೆ ಹೊಳೆ ಯಾವ ಲೆಕ್ಕ

—ಪದ್ಮಾ ಕಾರ್ಕಳ

ನಾ ಕಂಡಂಗೆ ದಿ|| ಚಿರಿಯಮನೆ ಪೊನ್ನಪ್ಪನವು

—ಕುದುಕುಳಿ ಟಿ. ಸುಬ್ಬಯ್ಯ, ಕುಶಾಲನಗರ

ಸಂಸ್ಕೃತಿನ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿಯೋಳೊ.

ಎಲ್ಲೊವು ವಿದ್ಯೆಲಿ ಮುಂದ್ವರಿಯೊಕುಂತೇಳುವ ದಿಷ್ಟಿಂದ ಇವು ಇವರ ಅಪ್ಪನ ಹೆಸರ್ "ಕೊಡಗು ಗೌಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಘ"ಕ್ಕೆ ೧೦,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನ ನಿಧಿಗೆ ದಾನ ಮಾಡ್ಯೊ. ಇದ್ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ದಾಖಲೆನೂ ಹವುದು. ಇವು ಗೌಡ ಜನಾಂಗದ ಏಳಿಗೆಗೆ ಬಾಳಸ್ವ ದುಡ್ಡೊ. ಇವರ ಹೆಣ್ಣ್ ದಿ|| ಬೊಳ್ಳಮ್ಮನವು ಸಾ ಗಂಡನೊಟ್ಟಿಗೆ ತನ್ನ ಹೆಣ್ಣ್ ಕೊಟ್ಟು ಸಮಾಜಕ್ಕಾಗಿ ತುಂಬಾ ಕೆಲ್ಸ ಮಾಡ್ಯೊ. ದಿ|| ಪೊನ್ನಪ್ಪನವು ಭಾರತ ದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹಗ್ಗೊಳ್ ದುಡ್ಡೊ. ಗೋವಾ ವಿಮೋಚನ ಸಮರದ ಸಂದ್ ಪಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕೈಯಿಂದ ಬಿದ್ದ ಗುಂಡು ಪೆಟ್ಟಿನ ತೊಪ್ಪಿ ಸಿಕಂಡ್ ಬಚಾವು ಆದ ಶೂರ ಇವು! ಇವರ ಅಪ್ಪ ಕುಶಾಲಪ್ಪನವು ಕೂಡಾ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಘದ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ದುಡ್ಡ ಕಾರ್ಯಕ್ರರ್ದಿ ಒಬ್ಬ. ನಮ್ಮ ದಿ|| ಪೊನ್ನಪ್ಪನವು ಒಂದಲ್ಲ-ಹತ್ತ ಮುಖದ ಸೇವೆನ-ದೇಶಕ್ಕೂ, ನಾಡಿಗೂ, ಸಮಾಜಕ್ಕೂ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ತ್ಯಾಗಿ ಜೀವಿಯಾಗಿದ್ದೊ.

ಪೊನ್ನಪ್ಪನವು ಆದ ಕೊಡಗ್ ಜಿಲ್ಲೆ ನಾಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕುನ ಬೆಟ್ಟತ್ತೂರು ಗ್ರಾಮದ ಕ್ಯಾತಿ ಪದ್ವ ಮನೆ ತನಗಲ್ಲಿ ಒಂದಾವ ಚಿರಿಯಮನೆ ಕುಶಾಲಪ್ಪ ದಂಪತಿಗಳ ಪುಣ್ಯ ಗರ್ಭಲಿ ಪೊನ್ನಪ್ಪನವು ೧೮೯೭ರ್ದಿ ಜಲ್ಮತಾಳೊ.

ಆಗನ ಕಾಲಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬರ ಕಲ್ತ ಕೆಲವೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ್ ಪೊನ್ನಪ್ಪನವು ಸಾ ಒಬ್ಬ. ಓದಿ ಆದಂಗೆ ಇವು ಆಗನ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರದ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಲಿ ಕೆಲ್ಸಕ್ಕ ಸೇರಿ, ಬೇಗ ಬೇಗ ಬಡ್ತಿ ಪಡ್ ಪಾರ್ವತ್ತಿಗಾರ ಆಗಿ ಪಿಂಚಣಿ ಪಡೊ. ಇವು ತನ್ನ ಸೇವೆಲಿ ಬಾಳಸ್ವ ಜಿನಗಳ ಮಿತ್ರತ್ವನ ಗಳಿಸುಂಡೊ. ಹುಟ್ಟು ಹೋರಾಟಗಾರ ಆಗಿದ್ದ ಇವು ಪಿಂಚಣಿ ಅತ್ಂತೇಳಿ ಸುಮ್ಮಂಗೆ ಕುದ್ರದೆ ಸಮಾಜ ಸೇವೆ ಮಾಡಿಕೆ ಸುರು ಮಾಡೊ. ಸಾವಾ ನ್ಯಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಬಾಸೆಗಳ ಕಲ್ಪಿದ್ದ ಪೊನ್ನಪ್ಪನವು ಸಂಚಾರಿ ಪ್ರಿಯರ್. ಹೊರ್ದೇಶಗಳ್ಲ್ಲಾ ಸುತ್ತಾಡ್ತ ಇವು ಲಂಡನ್ ನಂತ ದೂರ ದೇಶಕ್ಕೂ ಕೂಡಾ ಕೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಭಾರತದ

ತನ್ನ ಜೀವನನ ಸಮಾಜ ಸೇವೆಲೇ ಕಳ್ ಇವು ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ದಾನ ಮಾಡ್ತಕ್ಕೆ ಲೆಕ್ಕನೇ ಇಲ್ಲ. ತನ್ನ ಆಳನೇ ವರ್ಸ ಪ್ರಾಯಲಿ ಅಂದರೆ ಕಳ್ ನಾಕ್ಕೆದ್ ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಇವು ಸೊಲ್ಪ ಸಮೆಯ ಕಾಯಿಲೆಲಿದ್ದೊ ತೀರಿಹೋದೊ. ದಿನ ನಿತ್ಯ ಯೋಗಾಸನ ಮಾಡ್ತಿದ್ದ ಇವು ತನ್ನ ಆರೋಗ್ಯನ ಲಾಯಿಕ್ಲಿ ಇಸಿಕಂಡೊ. ಪೊನ್ನಪ್ಪನವರ ಸಾವು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ನಷ್ಟ, ಮುಂದೆನ ಪೀಳಿಗೆನ ಮಕ್ಕ ಅವರಂಗೆ ಆಕೂಂತೇಳಿ ನನ್ನ ಹಾರೈಕೆ.

~~~~~

ಬಯಕೆ ಮೊದುವೆ

—ಪದ್ಯ, ಕಾರ್ಕಳ

ಪರಂಪರೆನ ಟೀಕೆ ಮಾಡ್ತು ಬಾಳ ಸುಲಬ. ಆದರೆ ಪರಂಪರೆನ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೆ ಅಷ್ಟೆ ಬಂಗ ಉಟ್ಟು. ಪರಂಪರೆಗ ಪಕ್ಕ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಆದೂ ಇಲ್ಲಿ ಮಾಯ ಆದೂ ಇಲ್ಲಿ. ಹೊಸ್ತು ಹಳ್ಳಿ ನೊಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಕಣ್ಣೆ. ಹಳ್ಳಿ ಬವಲಾವೆ, ಕೆಲವು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅರ್ಥ ಕೊಡ್‌ವಂತದಾದೆ, ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಅರ್ಥ ಹೀನ ಆದೆ. ಇವುಗಳ ಪೈಕಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಯಾದ್, ಅರ್ವಾಚೀನ ಯಾದ್, ಸುಳ್ಳು ಯಾದ್, ಯಾಗ ಬಂದದ್, ಹೆಗೆ ಬಂದದ್ ಎಂಬಂತ ಸಂಗತಿ ಮೂಲ ಪರಂಪರೆನ ಹೊಂದಿದ್ದದೆ.

8) ವಿನಾಹ 9) ಜಾಪಾಸನ 10) ತ್ರೇತಾಗ್ನಿಗಳ ಆಧಾನ 11) ದರ್ಶ ಪೂರ್ಣ ಮಾಸಾದಿ ಇಷ್ಟಯಾಗ 12) ಅಪರ ಕರ್ಮ ಅಂತ್ಯೇಷ್ಟ ಕರ್ಮ. ಆದರೆ ಈ ವೈಕಿ ಕೆಲವೊಂದ್ ಮಾತ್ರ ಆಚರಣೆಲಿ ಉಟ್ಟು. ನಮ್ಮ ದೇಶಲಿ ಇರಾವ ಧರ್ಮಲಿ ಅವುಗಳ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಾತಿ ಪಂಗಡಗ ರೂಡಿ ಮಾಡ್ಕಂಡ್ ಬಂದ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳಾಲಿ ಈಗ ಸಾ ವೆತ್ಯಾಸಗ ಉಟ್ಟು. ಕೆಲವೊಂದರಾಲಿ ಹೊಲಿಕೆ ಕಂಡ್ಕೂ ತಮ್ಮದೆ ಆದ ವಿಶೇಷ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಕೆಲವು ಜಾತಿ ಪಂಗಡಗ ಆಚರಿಸುದರ ನಾವೆಲ್ಲ

ಚಿತ್ರ: ಗರ್ಭಿಣಿ ಭೂಮಿ ತಾಯಿಗೆ ನೀರ್ ಹೊಯ್ಯೊದು.

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತೆ ಸಂಸ್ಕಾರ ಒಂದೇ ಅರ್ಥನ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. 'ಸಂಸ್ಕಾರ' ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ 'ಕರ್ಮ' ಎಂಬ ಅರ್ಥ ಸಾ ರೂಡಿಲಿ ಉಟ್ಟು. ಈ ಸಂಸ್ಕಾರ ಕರ್ಮಗಳ ವೇದ, ಸೂತ್ರ, ಧರ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಸ್ತೋತ್ರ ಇವುಗಳಾಲಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದು ವಿಧಿಸಿ ಆಗುಟು. ಇಂತ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳಾಲಿ ಮುಖ್ಯ ಆಗಿ ಹನ್ನೆರ್ದಾ ಕರ್ಮಗ ಆಚರಣೆಲಿ ಉಟ್ಟು. 1) ಗರ್ಭದಾನ 2) ಸೀಮಂತೋನ್ನಯನ 3) ಜಾತಕ ಕರ್ಮ 4) ನಾಮಕರಣ 5) ಅನ್ನ ಪ್ರಾಶನ 6) ಚೂಡಾ ಕರ್ಮ ಅಕ್ಷರಭಾಷ 7) ಉಪನಯನ ಸಮಾವರ್ತನ

ಗಮನಿಸಕ್. ಹಿಂದೂ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಕಟ್ಟುಕಟ್ಟಳೆಗಳ ಪಾಲಿಸುವ ಗೌಡ ಜನಾಂಗ ತನ್ನದೇ ಆದ ವಿಶೇಷ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ ಬೆಳ್ಳಿಕಂಟು. ಹೆರಿಗೆ, ನಾಮಕರಣ, ಋತುಶಾಂತಿ ಬಯಕೆ ಮೊದುವೆ, (ಸೀಮಂತ) ಸಾವು ಇವೆಲ್ಲಾ ಗೌಡ ಜನಾಂಗದೊವು ಆಚರಿಸುವ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪದ್ಧತಿಗ. ಇದ್ದರಿ ಬಯಕೆ ಮೊದುವೆ ಸಾ ಒಂದು.

ಬಯಕೆ ಮೊದುವೆ ಅಥವಾ ಸೀಮಂತತ ಹೇಳ್ವೆ ಜೊಚ್ಚಲ್ ಬಸಿರಿಗೆ ಮಾಡ್‌ವ ಒಂದು ಸಂಸ್ಕಾರ. ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಂಗೆ ಮೊದುವೆನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಾತಿ

ಗಳಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳ್ಳು ನಡ್ಸುವ ಕ್ರಮ
 ಉಟ್ಟು. ಹೆಣ್ಣು ಸುರೂಲಿ ಬಸಿರಿ ಆಕನ (ಗರ್ಭಿಣಿ)
 ತಿಂಗಳ ಕಳ್ಳೆಗೆ ಅವಳಿಗೆ ಹೊಸ ರೀತಿನ ಬಯಕ್ಕೆ ಉಂ
 ಟಾಗಿ ಆದ್ ದಿನಂದಿನಕ್ಕೆ ಬೆಳಕಂಡೇ ಹೋದೆ. ಸಾಮಾ
 ನ್ಯಾಗಿ ಬಸರಿ ಆದ ಏಳೈ ತಿಂಗಳಿ ಅವಳಿಗೆ ಬಾಳಷ್ಟ
 ಆಸೆಗ ಉಂಟಾದ್. ಇದ್ ಬವುಸ ಅವಳ ಗರ್ಭಲಿ
 ಬೆಳ್ಳೆಂಡಿರ್ವ ಕೂಸುನ ಆಗತ್ಯದ ಪರಿಣಾಮಂದಾಗಿ,
 ಅವಳ ಹೊಟ್ಟೆಲಿ ಹುಟ್ಟಿಕಂಬ ಅಪೂರ್ವ ಆದ ಬಯಕೆ
 ಇರ್ದಂತೇಳಿ ಒಪ್ಪಕಾದ ವಿಚಾರ. ಇಂತ ಬಯಕೆನ
 ಪೂರೈಸಾವ ಒಂದ್ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸೀಮಂತ ಅಥವ ಬಯಕೆ
 ಮೊದುವಂತೇಳ್ವ ನಾಡಿಕೆ. ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಕಾರ
 ಇದ್ ಮೊಯಿಸಂಗಿ ಸುರೂಲಿ ನಡ್ಸುವ ಧಾರ್ಮಿಕ
 ಸಂಸ್ಕಾರ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಗರ್ಭವತಿಗೆ ಏಳೈ ತಿಂಗಳಿ
 ಬಯಕೆ ಮೊದುವೆನ ಮಾಡ್ ಕ್ರಮ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ
 ನ ತವುರು ಮನೆವು ನಡ್ಸುವೆ. ಆಗ್ ತಿಂಗಳ ತವುರು
 ಮನೆವು ಒಳ್ಳೆ ದಿನ ಮತ್ತೆ ಶುಭ ಮೂರ್ತಿನೋಡಿ
 ದಿನ ನಿಘಂಟು ಮಾಡಿ ಗರ್ಭಿಣಿನ ಕರ್ಕಂಡ್ಲೊಕೆ
 ಬಂದವೆ. ಬಸಿರಿ ಹೆಣ್ಣು ಮನೆಂದ ಹೊರ್ದ ಕನ
 ಕುಲ ದೇವ್ತುಗೆ ಕೈ ಮುಗ್ಡ್ ಮನೆ ಹಿರಿಯವರ ಕಾಲ
 ಹಿಡ್ಡ್ ಅಶೀರ್ವಾದ ಪಡ್ವದ್ ತವುರು ಮನೆಗೆ ಹೋದೆ.
 ಇದೇ ತಿಂಗಳಿ ಬಯಕೆ ಮೊದುವೆನ ಮಾಡ್. ಒಂದ್
 ವೇಳೆ ಆ ತಿಂಗಳ ಏನಾರ್ ಆನ್ ಕೂಲ ಆಗದ್ದರೆ ಒಂಬತ್ತೆ
 ತಿಂಗಳಿ ಮಾಡ್ವೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಏಳು ದಿನಕ್ಕೆ
 ಮುಂದೆ ತವುರು ಮನೆವು ಮೊದುವೆಗಾಗಿ ಗೊನೆಕಡ್ಡ
 ಇಸೊಕು. ಬಯಕೆ ಮೊದುವೆನ ಗೊತ್ತ ಮಾಡ್ ಒಳ್ಳೆ
 ದಿನ ಮತ್ತೆ ಹೊತ್ತನೆಲ್ಲ ಸುರೂಲೇ ತಿಳ್ಳಿ ಗಂಡ ಅವನ
 ಮನೆವು ಮತ್ತೆ ಬಾಕಿ ಎಲ್ಲಾ ನೆಂಟುರಪ್ಪರಾನ ಕರ್ನ
 ಕಂಡವೆ. ಬಯಕೆ ಮೊದುವೆಗೆ ಸಮ್ಮಂದಪಟ್ಟವು ಹೋಕನ
 ಹೊಸ್ತ ಸೀರೆ, ರವಿಕೆ, ಹೂವು, ಚಿನ್ನಾಭರಣ ಸ್ತೀಂಡಿ
 ಇಂತದ್ದೆಲ್ಲ ತಕಂಡ್ ಹೋವಾ ಪದ್ಧತಿ ಉಟ್ಟು. ಬಸಿರಿನ
 ತಿಂಗಳ ನೋಡಿಕಂಡ್ ಅಂದರೆ ಏಳು ಆದರೆ ಏಳು ಬಗೆನ
 ಒಂಬತ್ತ ಆದರೆ ಒಂಬತ್ತ ಬಗೆನ ಚಿನ್ನಾಭರಣ ಹಾಂಗೆ
 ಆಳ್ವೆ ಬಗೆನ ಹೂವುನ ತಕಂಡ್ ಹೋಕು.

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸುರು ಆಕನ ಕಾಯಣ್ಣ ದೀಪ
 ಹಚ್ಚಿ ನಾಕ್ ಚಾಪೆಗಳ ಚೌಕಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕಿ ಅದರಲಿ
 ಗಂಡನ ಮನೆವರ ಊರ್ ಗಂಡ ಮತ್ತೆ ಮುಖ್ಯ ನೆಂಟು
 ಗಳನ ಕುದ್ರಿಸಿ ಗಂಡನ ಮನೆವು ತವ ಹೂವು, ವಸ್ತ್ರ
 ಹಾಂಗೆ ಚಿನ್ನಾಭರಣಗಳ ಪರಿವಾಣಲಿ ಹಾಕಿ ಚೌಕಟ್ಟುನ
 ನಡುಲಿ ಮಣೆ ಮೇಲೆ ಇಸೊಕು. ಆಮೇಲೆ ಎಲ್ಲವೊಂದ

ಹರಸಲ್ವಟ್ಟ ಆ ಹೂವು, ವಸ್ತ್ರ, ಚಿನ್ನಾಭರಣಗಳ
 ಕುದ್ಗಂತ್ವವು ಗಂಡನ ಪೈಕಿಯವುಕ್ಕೆ ತೆಗ್ಡ ಕೊಟ್ಟವೆ.
 ಹಿಂಗಿ ಮಾಡ್ ಮೇಲೆ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡ್ ಅಲಂಕಾರ
 ವಸ್ತ್ರಗಳೊಂದ ಮೂರು ಇಲ್ಲರೆ ಐದ್ ಜೆನ ಮುತ್ತೈದೆ
 ಹೆಳ್ಳಕ್ಕೆ ಮೊದ್ ಕುದ್ ಬಸಿರಿ ಹೆಣ್ಣುನ ಹೊಸಬಟ್ಟೆ
 ಚಿನ್ನಾಭರಣ ಮತ್ತೆ, ಹೂವುಗಳೊಂದ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿ
 ಸೋಬಾನೆ ಹಾಡಿಕಂಡ್ ಅನ್ನಿನ ಕುಂಕುಮದ ಬೊಟ್ಟು
 ಹಾಕಿ ಗಂಧ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡ್ ಕ್ರಮ ಉಟ್ಟು. ಹಿಂಗಿ
 ಸರ್ವಲಂಕಾರ ಭೂಷಿತೆ ಆದ ಗರ್ಭಿಣಿಗೆ ಮುತ್ತೈದೆ
 ಹೆಳ್ಳಕ್ಕೆ ಆರತಿ ಮಾಡಿ ಆದ ಮೇಲೆ ದೀಪಕ್ಕೆ ಕೈ ಮುಗ್ಡ
 ಗಂಡನೊಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಸ ಚಾಪೆಲಿ ಕುದ್ರಿಸೊಕು. ಮತ್ತೆ
 ಬಂದವೆಲ್ಲಾ ಗರ್ಭಿಣಿನ ತಲೆಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಹಾಕಿ ಅಶೀರ್ವಾದ
 ಮಾಡ್ವ ಕ್ರಮ ಉಟ್ಟು. ಆ ಮೇಲೆ ಅವಳ ಅಥವ
 ಕುಟುಂಬದ ಯೆಜ್ವಮಾನ, ಇಬ್ಬರ ತುಲ್ಸಿ ಕಟ್ಟಿ ಹಕ್ಕಲೆ
 ಕರ್ಕಂಡ್ ಬಂದ್ ಐದ್ ಎಲೆ ಒಂದ್ ಅಡಿಕೆನ ಗರ್ಭಿಣಿನ
 ಕೈಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಆದರೆ ಮೇಲಿಂದ ಐದ್ ಸರ್ತಿ ದೇವರ
 ಹೆಸ್ತಲಿ ಭೂಮಿ ತಾಯಿಗೆ ನೀರ್ ಬುಡೋಕು. ಈಗ
 ಗಂಡ ಮತ್ತೆ ಹೆಣ್ಣು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇದ್ದಾ ಇಬ್ಬೊರು ಮೂಡು
 ಸೂರ್ಯಂಗಿ, ಪಡು ಚಂದ್ರಂಗಿ, ತೆಂಕ ಸಲಿಯೊಂದ್ರ,
 ಬಡಗು ಬಾಲವುತ್ರ ಮತ್ತೆ ಕುಲದೇವ್ತು ಹಿಂಗಿ ಒಟ್ಟು
 ಐದ್ ಸರ್ತಿ ಭೂಮಿ ತಾಯಿಗೆ ನೀರ್ ಬುಡ್ವ ಕ್ರಮ
 ಉಟ್ಟು. ಮತ್ತೆ ಗರ್ಭಿಣಿ, ಅಕ್ಕಿನ ತನ್ನ ತಲೆ ಸುತ್ತ
 ತಂದ್ ಕೋಳಿ ಲಾಕಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ತಿನ್ನಿ ಬುಡ್ವ ಕ್ರಮ
 ಉಟ್ಟು. ಬವುಸ ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಉಂಟಾಗ್ವ ಕೆಟ್ಟ ದೃಷ್ಟಿ
 ಶನಿಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿಕೊ ಸಾಕ್. ಅಲ್ಲರೆ
 ಸಂಸಾರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ದೃಷ್ಟಿಲಿ ಆ ಕೋಳಿನ ಉಧಾರಣೆಗೆ
 ಬೇಕಾಗಿ ನೋಡಮಂತ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಆ ಕೋಳಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ತಿನ್ನಿ
 ಬುಡ್ವ ಒಂದು ಕ್ರಮನ ಮಾಡಿರಿಕೊ ಸಾಕ್. ಇದ್
 ಕೆಲವು ಜೆನಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಯಕೆ ಮೊದುವೆ
 ನಾ ಪೂರ್ವಾರ್ಥ ಮುಗ್ಂತೇಳಕ್.

ಆ ಮೇಲೆ ಮನೆ ಒಳಗೆ ಗರ್ಭಿಣಿ ಮತ್ತೆ ಅವಳ
 ಗಂಡನ, ಮೂರ್ ಜೆನ ಮುತ್ತೈದೆಯವರೊಟ್ಟಿಗೆ ಚಾಪೆಲಿ
 ಕುದ್ರಿಸಿ ಬಾಳೆಲೆ ಹಾಕಿ ಇಕ್ಕುವೆ. ಗರ್ಭಿಣಿಗೆ ಐದ್
 ಅಥವ ಏಳು ಸರ್ತಿ ಹೊದೊರಿ, ಬಾಳೆಣ್ಣು ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ
 ಎಲ್ಲಾ ಬಗೆ ಬಗೆ ತಿಂಡಿಗಳ ಇಕ್ಕೊಕು. ಅವಳ ಹತ್ರ
 ಕುದ್ಗವುಕು ಸಾ ಇಕ್ಕೊಕು. ಉಂಬಕೆ ಮುಂದೆ ಗಂಡ
 ಮತ್ತೆ ಹೆಣ್ಣು ಇಬ್ಬೊರು ಪದಾರ್ಥನ ಕಲ್ಪಿ ಒಂದೊಂದು
 ಉಂಡೆ ಮಾಡಿ ಹೆಣ್ಣು ಒಂದ್ ಗಂಡ್ ಕೂಸಿಗೂ ಗಂಡ
 ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ಕೂಸಿಗೂ ಕೊಡ್ವ ರೂಡಿ ಉಟ್ಟು.

ಮುಂದೆ ಹುಟ್ಟುವ ಗಂಡ್ ಕೂಸಾಗಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಕೂಸಾಗಲಿ ಇವುಕೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿ ಇರೋಕುಂತೇಳಿ ತೋರ್ಪುವ ಕ್ರಮ ಇದ್ದ. ಮತ್ತೆ ಉಂಬಕೆ ಸುರುಮಾಡುವೆ. ಗರ್ಭಿಣಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅವಳ ಬಯಕೆಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಇಕ್ಕೊಕು. ಆಮೇಲೆ ಸಮಾಧಿಬಕ್ಕೆ ಬಂದ ನೆಂಟರಿಷ್ಟಿಗೆ ಇಕ್ಕಾವೆ. ಹೊಟ್ಟೆ ಮುಟ್ಟಿ ಮೇಲೆ ಬಂದವೆಲ್ಲ ಗರ್ಭಿಣಿನ ಹರಸಿ ಹೋದವೆ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮುಗ್ಗದೆ.

ವಟ್ಟಿ ಗರ್ಭಿಣಿಗೆ ಅವ ಹೊಸ ಹೊಸ ಬಯಕೆಗಳ ತೃಪ್ತಿ ಪಡ್ತಿಕೆ ಮಾಡುವ ಈ ವಿಧಿ ನಿಯಮನೆ ಬಯಕೆ ಮೊದುವೆ. ಗಂಡಿಗೆ ಒಂದೇ ಮೊದುವೆ ಆದರೆ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಮೂರು ಮೊದುವೆ, ಅಂದರೆ 1) ಋತುಶಾಂತಿ 2) ವಿವಾಹ 3) ಬಯಕೆ. ಈ ಬಯಕೆ ಮೊದುವೆನ ಏಳು ಅಥವಾ ಒಂಬತ್ತು ತಿಂಗಳೆಲೆ ಮಾಡೊಕು. ಸರಿ ತಿಂಗಳಿ ಮಾತ್ರ ಮಾಡಿಕೆ ಬೊತ್ತ ಇದ್ದ ತಿಳಿದವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಸುರೂಗೆ ಬಸಿರಿ ಆಕನ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿ ಮೂಡುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ರೀತಿನ ಬಯಕೆ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಗರ್ಭಿಣಿಲಿ ಕಂಡ್ ಬಂದದೆ. ಬಸಿರಿ ಆದ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ ಕೂಡಾ ಅವಳ ಬೇಡಿಕೆಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಆದೆ. ತಿಂಗಳ ಕಳ್ಳೆಗೆ ಅವಳ ಆಸೆ ಜಾಸ್ತಿ ಜಾಸ್ತಿ ಆಕಂಡೇ ಹೊದೆ ಕೆಲವು ಸಲ ಅವಳಿಗೆ ಇಷ್ಟ ಆದ ತಿಂಡಿ ತಿನ್ನ ಪಡಿಯಕೆ ಅವಳು ಚಡಪಡ್ತುಮದರ ಕಾಣಕ್. ಗರ್ಭಿಣಿನ ಎದ್ದಾರ್ ಎನ್ನಾರ್ ತಿಂಡಿ, ಹಣ್ಣುಗಳ ತಿಂಬಕೆ ಬೊತ್ತಂತ ಹಿರಿಯೊವು ಹೇಳುವೆ. ಆದ್ ಸತ್ಯನೂ ಹವುದು. ಅಂತೂ ಗರ್ಭಿಣಿನ ಭಾರಿ ಆಶೆನ ಪೂರೈಸಿಕೆ ಬಯಕೆ ಮೊದುವೆ ಒಂದ್ ಒಳ್ಳೆ ಪದ್ಧತಿ. ಹೊಸ ಸೀರೆ, ರವಿಕೆ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಿನ್ನಾಭರಣ, ತಕತರದ ಹೂವು, ಗಂಧ ಇವುಗಳಿಂದ ಅವಳ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿ ನಾನಾ ತರದ ತಿಂಡಿಗಳ ತಿಂಬಕೆ ಕೊಡುದರಂದ್ ಅವಳ ಬಯಕೆ ಖಂಡಿತಾ ಪೂರೈಸಿದಂತೇಕ್ರಿ ತೊಪ್ಪಲ್ಲ.

ಗರ್ಭಿಣಿನ ತವುರು ಮನೆಗೆ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದ್ರ ಯಾರು ಕರ್ಕಂಡ್ ಹೋವಾ ಕ್ರಮ ಇಲ್ಲೆ. ಹಿರಿಯರ್ದ ಕೇಳಿ ಇದ್ ಯಾಕೆ ಬೊತ್ತಂತ ಒಂದ್ ಕತೆನೇ ಸುರು ಮಾಡುವೆ.

ಒಂದೊಮ್ಮೆ ಗರ್ಭಿಣಿನ ಒಡೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಅಣ್ಣ ಏಕ್ಲೆ ತಿಂಗಳಿ ತವುರಿಗೆ ಕರ್ಕಂಡ್ ಬಾಕನ ಮುಂದೆ ನಡ್ಕಂಡ್ ಹೋತಿದ್ದ ಅಣ್ಣನ ಕಾಲಾನ ನೋಡಿ ಅವಳಿಗೆ

ಅವನ ಕಾಲಾನ ಮಾಸ ಖಂಡನ ತಿಂಬಕೂತ ಆಸೆ ಆತ್. ಇವಳು ಅಣ್ಣನೊಟ್ಟಿಗೆ ನಿನ್ನ ಕಾಲಾನ ಮಾಸನ ನಂಗಿ ತಿಂಬಕೆ ಕೊಡುತಾ ಕೇಳ್ತಿದ್! ಅಣ್ಣ ಅವನ ಕಾಲಾನ ಮಾಸನ ತಂಗಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಅವಳು ಮಾಸ ತಿಂದ್ ತೃಪ್ತಿ ಪಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಘಟನೆಂದ ಅಣ್ಣಂಗಿ ಏನೋ ಒಂದು ರೀತಿನ ಸೊಂಸಯ ಮೂಡಿ ಅವಳ ಹೊಟ್ಟೆ ಒಳಗೆ ನೋಡ್ರೆ ಆ ಮಾಸದ ತುಂಡು ಗರ್ಭಲಿರ್ವ ಕೂಸುನ ಬಾಯಿಲಿ ಉಟ್ಟು! ಹಾಂಗಾಗಿ ಬಯಕೆ ಎಲ್ಲ ಕೂಸುದಂತೇಳಿ ಅವಂಗಿ ಅರ್ಥ ಆದೆ. ಹಾಂಗಾಗಿ ಆಮೇಲೆ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದರ್ ತವುರಿಗೆ ಗರ್ಭಿಣಿನ ಕರ್ಕಂಡ್ ಬಾವ ಕ್ರಮ ನಿತೋತು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನಾವುಗೆ ಈ ಕಟ್ಟು ಕತೆನ ಹಾಂಗಿರ್ವ ನಿರೂಪಣೆ ಮುಖ್ಯ ಅಲ್ಲ. ಗರ್ಭಿಣಿಗೆ ಬಯಕೆ ಉಂಟಾದು ಮಾತ್ರ ಖಂಡಿತ. ಇತರ ಸಮೆಲಿ ಇಲ್ಲದ ಅವಳ ಬಯಕೆ ಈ ಸಂದ್ರ್ಪಲಿ ಹುಟ್ಟಿಕಂಬಕೆ ಅವಳ ಹೊಟ್ಟೆಲಿರ್ವ ಕೂಸೇ ಮೂಲಕಾರಣಂತ ಹೇಳಕ್. ಈ ಹಂತಲಿ ಗರ್ಭಿಣಿಗೆ ಸಂತೋಸ, ವಿಶ್ರಾಂತಿ, ತೃಪ್ತಿ ಅಲ್ಲದೆ ವಾಸ್ತವಿಕ ಆಹಾರ, ಇದರೊಟ್ಟಿಗೆ ಒಳ್ಳೆ ವಾತಾವರಣ ತೀರಾ ಅಗತ್ಯ. ಇದ್ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಲೂ ಸಾ ಸರಿಂ ತಳೇ ಕಂಡದೆ.

ಆದರೆ ಇಂತ ಹಲವಾರ್ ವಿಧಿನತ್ತಾಗಿ ಇರ್ವ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇಂದ್ನ ಜೆನ ಉದಾಸೀನ ತೋರ್ಪಿ ಕೆಲವೊಂದು ಮುಖ್ಯ ಪದ್ಧತಿಗಳ್ಲೇ ಕೈ ಬುಟ್ಟಿದ್ ಬೇಜರ ದ ಸಂಗತಿ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ರೂಪಿಸಿ ದಂತ ನೂರಾರ್ ವಿಧಿನಿಯಮಗಳ ಮರ್ದದ್ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲದೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ತಿಳಿಯದೆ ಇರ್ವ ಇಂದ್ನ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಈ ಇಸಯಲಿ ತಿಳುವಳಿಕೆ ನೀಡ್ತು ಅಗತ್ಯ. ನಾವುಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ವಿಚಾರ ಪದ್ಧತಿಗೆ ನಮ್ಮೊಟ್ಟಿಗೆ ಅಂತ್ಯ ಆಗದೆ ಆದ್ ಹೊಸ ಪೀಳಿಗೆಲೂ ಚಿಗರ್ ಒಡಿಯಕು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಕೈದಂಗ ಮತ್ತೆ ಗೂಡೆಗಳಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟೊಕು. ಹಿರಿಯೊವು ಸಾ ಈ ಇಸಯಲಿ ಮುತ್ವರ್ಜಿ ವಹಿಸೊಕು. ಸಂಪ್ರದಾಯಗ ಬರೇ ಕುರುಡು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಾಂಗಿ ಮುಂದ್ವರಿಯದೆ ಅವುಗಳ ಸತ್ಯಾ ಸತ್ಯತೆಗಳ ಕುರ್ತು ಅರಿವು ಮೂಡೊಕು. ಹಿಂದೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ ಗೌಡ ಪರಂ ಪರೆಲಿ ಹಾಸ್ ಹೊಕ್ಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಾಯಿಕ ವಿಧಿನಿಯಮ ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಗೌಡ ಜೆನಗ ಆಸಕ್ತಿ ಪಟ್ಟು ತಿಳ್ತಾ, ಅವುಗಳ ರೂಪಿಸಿ ಕಂಡ್ರೆ 'ಗೌಡ' ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠಂತ ಹೇಳ್ವಿಕಂಬದಲ್ಲ ಖಂಡಿತ ಸೊಂಸಯನೇ ಇಲ್ಲ.

ಜನಪದ ಗೀತೆ

ಪ್ರಾಯಸ್ ಕಾಯವ ನುಂಗಿತ್ತಾ...

ನೋಡವ್ವ ತಂಗಿ ||೨||

ಪ್ರಾಯಸ್ ಕಾಯವ ನುಂಗಿ

ನ್ಯಾಯ ಅನ್ಯಾಯವ ನುಂಗಿ

ನ್ಯಾಯ ನೀತಿ ಧರ್ಮನ್ನೆಲ್ಲ ಕರ್ಮ ನುಂಗಿತ್ತಾ...

|| ನೋಡವ್ವ ||೧||

ಕಣ್ಣ ಹೆಣ್ಣನ ನುಂಗಿ

ಹೆಣ್ಣ ಮನ್ಸಿನ ನುಂಗಿ

ಮಣ್ಣ ಹೊನ್ನ ಕಣ್ಣ ಎಲ್ಲ ಹೆಣ್ಣ ನುಂಗಿತ್ತಾ...

|| ನೋಡವ್ವ ||೨||

ಅಸೆ ಕಾಸನ ನುಂಗಿ

ಕಾಸ ದೋಷನ ನುಂಗಿ

ಅಸೆ ದೋಷ ಕಾಸ ಕರ್ಮನ ಮನ್ಸ ನುಂಗಿತ್ತಾ...

|| ನೋಡವ್ವ ||೩||

ರಾತ್ರೆ ಹಗಲನ ನುಂಗಿ

ಹಗಲ್ ರಾತ್ರನ ನುಂಗಿ

ರಾತ್ರೆ ಹಗಲ್ ಕೂಡಿ ಒಂದು ದಿನವ ನುಂಗಿತ್ತಾ...

|| ನೋಡವ್ವ ||೪||

ಹಾಲ್ ನೀರನ ನುಂಗಿ

ನೀರ್ ಹಾಲ್ನ ನುಂಗಿ

ನೀರ್ ಹಾಲ್ ಮಾರ್ದ ಜೆನ್ನ ಮಾನ ನಿಂತತ್ತಾ...

|| ನೋಡವ್ವ ||೫||

ಗಾಂಧಿ ತತ್ವನ ನುಂಗಿ,

ಮಂದಿ ಸತ್ಯರ್ಮ ನುಂಗಿ

ಗಾಂಧಿ ತತ್ವ ಸಾರನ ಸರಾಯಿ ನುಂಗಿತ್ತಾ...

|| ನೋಡವ್ವ ||೬||

ಕಾಡ್ ಬೆಟ್ಟನ ನುಂಗಿ

ಬೆಟ್ಟ ನಾಡ್ನ ನುಂಗಿ

ಕಾಡ್ ಬೆಟ್ಟ ಎಲ್ಲ ಕೊಡ್ ನಾಡ್ ನುಂಗಿತ್ತಾ...

|| ನೋಡವ್ವ ||೭||

ವಿಧೈ ಬುದ್ಧಿನ ನುಂಗಿ

ಬುದ್ಧಿ ಸುದ್ಧಿಯ ನುಂಗಿ

ವಿಧೈ ಬುದ್ಧಿ ಶುದ್ಧಿನ ನಮ್ ಜನಾಂಗ ನುಂಗಿತ್ತಾ...

|| ನೋಡವ್ವ ||೮||

ಸತ್ಯ ಮಿಥ್ಯನ ನುಂಗಿ

ಶಾಂತಿ ಕ್ರಾಂತಿಯ ನುಂಗಿ

ಸತ್ಯ ಪ್ರೀತಿ ಶಾಂತಿ ನೆಲೆಯ ಕಾಲ ಬಂದತ್ತಾ ...

|| ನೋಡವ್ವ ||೯||

—ಲೇ : ಇ. ಜಿ. ಅಡ್ವಂಗಾಯ, ಅಜ್ಜ ವರ

ಅಪ್ಪನ ರಂಪಾಟ

—ಬಾರಿಯಂಡ ಆರ್. ಜೋಯಪ್ಪ, ಮದೆ

ವೇಟೆಗೆ ಅಪ್ಪ ನನ್ನನೇ ಕರೈಂಡೋದು. ಅಕ್ಕಯ್ಯ ಮುರ್ಫರಲ್ಲ ಏನ್ ಮಾಡಿರೂ ಕರೈಂಡೋದ್ದೆ. ಯಾಕೆತ ನಂಗೆ ಈಗ ಗೊತ್ತಾತ್. ಅಪ್ಪ ವೇಟೆಲಿ ನನ್ನನ-ನಿಂಗಿ ಅದ್ ಬೇಕಾಮನೆ, ಇದ್ ಬೇಕಾಮನೆತ ಕೇಳ್ತು. ನಾನ್ ಬ್ಯಾಡ ಬ್ಯಾಡತ ಹೇಳ್ತು, ಅಕ್ಕಯ್ಯ ಮಾತ್ರ ಅದ್ ಬೇಕ್, ಇದ್ ಬೇಕತ ಹಟ ಮಾಡ್ತು. ಅದಿಕೆ ನನ್ನನ ಕರೈಂಡೋದರೆ ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚೆ ಇಲ್ಲೆ. ಹೆಗ್ ಲಾಲಿ ಕೂರ್ಪಿಕಂಡ್ ನನ್ನನ ಕರೈಂಡೋಗ್ತಿತ್.

ಹಟ್ಟೆಲಿದ್ದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಎತ್ತಗಳ ಮಾರುದು, ಲಾಚಾರಾದ ಎತ್ತಗಳ ಕ್ರಯ ಕೊಟ್ಟು ತಾದು, ಇದೇ ಅಪ್ಪನ ಕೆಲ್ಸ. ಅದೊಂದಿನ ನಂಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಗ್ಯಾನ ಇಲ್ಲೆ, ಗೋಣಕೊಪ್ಪಲಿ ದನದ ಸಂತೆ. ಎತ್ತ ತರೋ ಕುತ ಎಪ್ಪತ್ತ ರೂಪಾಯಿನ ಜೋಬಿಗೆ ತುರ್ಪಿಕಂಡ್ ನನ್ನ ಹೆಗ್‌ಲಾಲಿ ಕೂರ್ಪಿಕಂಡ್ ಹೊತಾರೆ ಚುಮಿ ಚುಮಿ ಬೆಳ್ಳಾಕ್ ಇರೈನೇ ಹೊರೈತ್. ನಾನ್ ಕಪಿ ಮರಿ ಕುದ್ದಂಗೆ ಅಪ್ಪನ ಕುತ್ತಿಗೆನ ತಬ್ಬಿ ಹಿಡ್ತಂಡೆ. ಹಾದಿ ಉದ್ದಕ್ಕೆ ನಂಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳ್ತು, ನೀನ್ ಹಂಗೆ ಆರು ಹಿಂಗಿ ಆಕುತ ಅಪ್ಪ ಹೇಳ್ತಂಗೆ ನಾನ್ ಆತ್ ಆತ್‌ತೇ ಹೇಳ್ತಿದ್ದೆ.

ಅಂತೂ ಮಾರ್ಕೆಟಿಗೆ ಹೋದೊ. ಮೂಡ್ಸಿನೆವು ನೋಡೊಕು, ಎತ್ತಗಳ್ಗೆ ಚಟಪಟೀರತ ಹೊಡ್ತು ಓಡ್ತುದು! ಎತ್ತಗ ಆಗ ಬಾಲ ಎತ್ತಿಕಂಡ್ ಓಡ್ತಿದ್ದೊ. ಅಪ್ಪಂಗೆ ಕುಸೀ ಆಗಿ ಪಟಯ ಎತ್ತನ ಯಾಪಾರ ಮಾಡ್ತ. ದಳ್ಳಾಳಿಗ ಅಪ್ಪನ ಸುತ್ತ-ಮುತ್ತ ಬಂದ್ ಮುತ್ತಿ ಕಂಡೊ. ಒಬ್ಬಂತೂ ತಬ್ಬಿಕಂಡತ್. ಹೆಂಗಾರ್ ಮಾಡಿ ದುಡ್ಡು ಚೊಟ್ಟೊಕಲೇ, ಹಂಗೂ ಹಿಂಗು ಯಾಪಾರ ಆತ್. ಅವ ಎತ್ತನ ಅಪ್ಪನ ಕೈಗೆ ಕೊಡಿಕೆ ಮುಂದೆ ಸೊಲ್ಪ ಹುಲ್ಲು, ಸಗ್‌ಣೆ ತಕ್ಕಂಡ್ ಎತ್ತನ ಸುತ್ತತಂದ್ ಬಿಸಾಕಿ ಬಳ್ಳಿನ ಅಪ್ಪನ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟತ್. ನಾನ್ ನೋಡ್ತಂಡೇ ನಿತ್ತಿದ್ದೆ. ಕೈಲಿದ್ದ ಕಡ್ಲೆ ತಿಂದದೇ ಗೊತ್ತಾತ್‌ಲೆ. ಅಪ್ಪ ಎಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟತ್‌ತ ಗೊತ್ತಾತ್‌ಲೆ ನಂಗೆ. ಹೊಟ್ಟೆ ಗೊರ ಗೊರಂತ ಸದ್ ಮಾಡ್ತಿತ್. ಹೊಟ್ಟೆ ಉಬ್ಬಿಸಿದಂಗಾತಿತ್ ಮತ್ತೆ ಹೆಂಗೆ ಗೊತ್ತಾಕು ನಂಗೆ ಕಡೆಲಿ ಅಪ್ಪನ ಕೈಲಿ ಎತ್ತನ ಹಗ್ಗ ಹೆಗ್‌ಲಾ ಮೇಲೆ ನಾನ್.

ಮನೆಗೆ ಎತ್ತಕನ ಮಯಮಯ ಕತ್ತಲೆ ಆಗಿತ್. ಅವ್ವ, ಅಕ್ಕಯ್ಯ ನಮ್ಮನೇ ಪಾರ ಕಾಯ್ತಿದ್ದೊ. ಕೆಂಜು ನಾಯಿ ಕುಂಯ್ ಕುಂಯ್‌ತ ಬಾತ್. ಎತ್ತನ ಸುತ್ತ ನಾಯಿ ಸುತ್ತಕನ ಎತ್ತ ತಪಕತ ಒದ್ದತ್; ಆ ಒತ್ತಕ್ಕೆ ನಾಯಿ ಸಗ್‌ಣೆ ಗುಂಡಿಗೆ ಹಾರಿ ಬೀತ್. ಇಲ್ಲಿಂದ ಸುರಾತ್ ಎತ್ತನ ಕತೆ ಕೇಳಿ; ಅವ್ವಂಗೆ ಹೊಸ ಕೆಲ್ಸ ಸುರು-ಮಕ್ಕಳ ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಕಳೊಕು, ಪಟಯ ಎತ್ತನ ಜುಲಾ ಬಿಗೆ ಮದ್ದ ಕೊಡೊಕು, ಬೊಳಿ ಬುಡ್ಡನ ಅಪ್ಪ ಹೂಡಿಕೆ ಹೋಕನ ಅವ್ವನೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಕು - ಇಲ್ಲರೆ ಅಪ್ಪನ ಸಿಟ್ಟು ನೆತ್ತಿಗೆರ್ಪು. ಗದ್ದೆಲಿ ನೊಗದ ಯಡ್ಡ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಪಟಯನ, ಬಲ್ವಭಾಗಕ್ಕೆ ಚೆನಿಯನ ಕಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಅವ್ವ ಮನೆಗೆ ಬಾದು.

ಒಂದಿನ ಸಾಯ್ಯಾಂಲ ಅಪ್ಪ ಏನ್ ಮಾಡ್ತ ಗೊತ್ತುಟಾ? ಸೊಲ್ಪ ಹರ್‌ಳೆಣ್ಣೆ, ಬೆಳಿ ಬಟ್ಟೆ, ಬೆಂಕಿಪಟ್ಟ ತಕ್ಕಂಡ್ ಹಟ್ಟೆಗೋತು. ನಾನ್ ಕೊತ್ತಿಮರಿ ಹಾರ್ವಂಗೆ ಹಾರಿಕಂಡ್ ಹೋಗಿ ಮರೇಲಿ ನಿತ್ತಕಂಡೆ. ಅಪ್ಪ ಪಟಯ ಎತ್ತನ ಕೊಂಬಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಸುತ್ತಿ ಕೊಡಿಂದ ಯೆಣ್ಣೆ ಹೊಯ್ತ, ಸರಂತಾ ಬೆಂಕಿ ಕಡ್ಡಿ ಗೀರಿ ಬೆಂಕಿ ಕೊಟ್ಟತ್. ಆಗ ಆ ಕೊಂಬು ಪಟ್ಟೆ ಪಟ್ಟೆ ಕಾಂಬೊದು. ನಂಗೆ ಪುಕು ಪುಕುತ ಆತಿತ್. ಕೊಂಬುಲಿ ಬೆಂಕಿ ಹೊತ್ತಿದೆ. ಅಪ್ಪನ ಕತೆ ಎಂತತ ಗ್ಯಾನ ಮಾಡ್ತೆ ಗೊತ್ತಾತ್‌ಲೆ. ಅಪ್ಪನೇ ಕೇಳೊತೇಳ್ಳಿ ಹೂಡ್‌ವ ಕೋಲಾಲೆ ಬಾರ್ಸರೆ ಏನ್ ಮಾಡ್ತು? ಅವ್ವನ ಕೇಳ್ವೆ - ಆಗ ಅವ್ವ ಹೇಳ್ತ, ಎತ್ತ ಹುಲ್ಲನ ಮುದ್ದೆ ಮುದ್ದೆ ಉಗದೆ ಅದಿಕೆ ಹಲ್ವ ಗಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲೆ. ಕೊಂಬು ಕಾಸಿರೆ ಗಟ್ಟಿ ಆದತ ಯಾರೋ ಹೇಳ್ತೊಗಡ! ಅಪ್ಪ ಅಪ್ಪ ಎತ್ತನ ಕೊಂಬಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಕೊಟ್ಟದ್! ಅಲ್ಲ ಗ್ಯಾನ ಮಾಡಿ, ಆ ಎತ್ತ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟಿದ್. ಹೊತಾರೆ ನೋಡ್ತೆ ಕೊಂಬು ಕಪ್ಪಾಗುಟ್ಟು. ಹೊಟ್ಟೆಲಿದ್ದ ಸಗ್‌ಣೆನ ಬುಕ್ಕು ಬುಕ್ಕು ಹಾಕಿಟು. ಎತ್ತಗೆ ನಿಲ್ಲಿಕೂ ಆದುಲೆ - ಮಲ್ಲಿಕೂ ಆದುಲೆ. ಅಷ್ಟು ತುಂಡಾಗಿ ಕಟ್ಟರೆ ಹಂಗೆ ಮಲ್ಗುದು?

ಇದಾಗಿ ಹದಿನೈದ್ ದಿನ ಆಗಿದ್, ನಾನ್ ಅಕ್ಕಯ್ಯ ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದರೆ ಅವ್ವ ಇಬ್ಬೊರೂ ಮನೆಲಿಲ್ಲೆ. ನಾವು ನೆಟ್ಟಂಗೆ ಹಟ್ಟೆಗೋದೊ.

ಅಲ್ಲಿ ನೋಡ್ರೆ ಅವ್ವ ಎತ್ತನ ಬಾಲ ಹಿಡ್ನ್ ಎಳ್ಳದೆ, ಅಪ್ಪ ಕೊಂಬುನ ಎಳ್ಳದೆ, ಎತ್ತ ಮಾತ್ರ ಮನ್‌ಗು ದುಲೆ! ಕೆಂಜು ನಾಯಿಗೆ ಕುಸಿಯೋ ಕುಸಿ. ಅದ್ ಅತ್ತೊನ್ನೆ ಇತ್ತೊನ್ನೆ ಬೊಕ್ ಬೊವ್‌ತ ಹಾರಾಡ್. ಅಪ್ಪ ಅಂಬಟ್ಟಿ ಕಚ್ಚಿಕಂಡ್; “ಎಳ್ ಎಳ್ ನಿನ್ನ ಬಾಯಿ ಗೆ”.... ತೇಳ್ಕಂಡ್ ಎತ್ತಿದೆ. ಅದೆಲ್ಲಿ ಎದ್ದದೆ, ಕಾಲ್ಕುಗೆ ಕೋಟ ಹತ್ತಿರು. ನಂಗೆ ಒಂದ್ಯಡೆಂದ ಕುಸಿ ಆತ್ ಯಾಕೆ ಗೊತ್ತುಟಾ? ಎತ್ತ ಸತ್ತರೆ ಜಡ್ ತಿಂಬಕೆ ಹದ್ದಾಗ ಬಂದವೆ, ಆಗ ಹದ್ದಾಗಲಿಗೆ ಕಲ್ ಹೊಡಿಯಕ್ - ಜಡ್ ತಿಂಬಕೆ ನಾಯಿಗ ಕಚ್ಚಾಡ್‌ನ ದೊಣ್ಣೆ ತಕಂಡ್ ಬಡಿಯಕ್‌ತ.

ಅಪ್ಪ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಕೈಕಾಲ್ ತೊಳ್ ನಾಕಾಣೆ ಪಾವುಲಿನ ಬೆಳ ಬಟ್ಟಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಹಟ್ಟಿಗೆ ಬಾತ್. ಕಾಲ್ ಜೋಡ್ಸಿಕಂಡ್ ಹರಿಕೆ ಹೇಳಿಕೆ ಸುರು ಮಾಡ್, “ಸಾಮಿ ಅಂಗರಂಗೆ ಹೇಳ್ಕಂಬೊದು ಎನ್‌ತೇಳ್-ನೀನ್ ನೋಡ್ಲಂಗೆ ಎತ್ತ ಅಡ್ ಬಿಡ್ಲೊವುಟು- ನಿನ್ನ ಹೆಸ್ಲಿ ಹಣ್ಣಾಯಿ ಮಾಡ್ತವೊಳೆ. ಮೊದ ನೀರಾಗಲಿ, ಒಡ್ ಕಾಯಿಲಾಗಲಿ, ಮುರ್ದ ಬಾಳೆಹಣ್ಣಲಾಗಲಿ ತೊವ್ವು ಇರ್ದು, ಆದ ತೊವ್ವುನ ಒವ್ವು ಪಾಲ್ಕಿರಣೋಕು. ಜೆನಿಯ ಎತ್ತ ಇನ್ನೂ ಬಾತ್‌ಲೆ, ಅದರ ಹಟ್ಟಿಗೆ ಬರ್‌ವಂಗೆ ಮಾಡೋಕು, ಹುಲಿ ಬಾಯಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರೂ ಕಾಪಾಡ್ ಬಾರ ನಿಂದ್. ದನಕರ್‌ಗ ಹೋದಲ್ಲಿ ಬಂದಲ್ಲಿ ಸುಖ ಮುಖ ಕೊಡೊಕು. ಬಂದ ಕಷ್ಟ ಬಂದೋತು, ಇನ್ನ ಬಾಕೆ ಬೊತ್ತ, ಈ ನಾಕಾಣೆ ಹಣಲಿ ನೀನ್ ಹಿಡ್ನ್ ನಿಲ್ಲೊಕು - ಸಾಮೀ.... ತೇಳ ಸೂರಿಗೆ ಕಟ್ಟಿತ್. ಅಪ್ಪನ

ಹೇಳಿಕೆ ಮುಗಿಯಕನ ಅವ್ವ ಸಂಣ ಮೆಣ್‌ನ ಆರ್ ತಕಬಾತ್.

ಸಂಣ ಮೆಣ್‌ನ ಬೆದರ್ ಗೊಟ್ಟುಕೆ ತುಂಬಿಸಿ ಎತ್ತನ ಬಾಯಿ ಬುಡ್ತಿ ಹೊಯ್ತೊ. ಸೊಲ್ವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಎತ್ತ ಕೆಬಿ ಆಡ್ಸಿತ್. ಆಗ-ಹಿಡಿಬಡಿತ ಹೇಳಿ ಏನೇನೋ ಮಾಡ್ಕನ ಎತ್ತ ಎದ್ದ ನಿಲ್ಲೊಕಾ? ನಿತ್ತ ಎತ್ತ ಉರಿ ತಡಿಯಾಕಾಗದೆ ಜೊರೋತ ಉಚ್ಚಿ ಹೊಯ್ತ. ನಂಗೆ ಬೇಜರಾತ್-ನಾ ಮಕ ಪೂಜಿಕಂಡ್ ಮನೆಗೆ ಹೋದೆ.

ಮಾರ್ನೆ ದಿನ ಜೆನಿಯ ಎತ್ತ ಹಟ್ಟಿಗೆ ಬಾತ್. ಅದರ ಬೆನ್ ನೋಡ್ರೆ ಬೆರಿ ಬರೆ ಹಂಗಂಗೆ ಕಂಡದೆ. ಯಾರಾ ಗದ್ದೆಗೆ ಹೋಗಿತ್ತೊ ಏನೋ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕಿ ಸಮಾ ಬಡ್ಲೊಳೊ.

ನಾನ್ ಕಾಯಿ ತಕ್ಕಂಡ್ ಅಂಗರನ ಕಲ್ಲಿಗೆ ಹೊಡ್ನ್ ನೀರ್‌ನ ನಾನೇ ಕುಡ್ಲೆ. ಒಂದ್ ಚೂರು ಕಾಯಿನ ಕಲ್‌ಲೇ ಮಡ್ಲಿದೆ. ಕಡೇಲಿ ಬಂದ್ ತಿಂದನೆತ ಗ್ಯಾನ ಮಾಡ್ಕಂಡ್ ಅಷ್ಟ್ ದೂರ ಹೋಗೊಳೆಯೋ ಇಲ್ಲೆಯೋ ಆ ಕೆಂಜು ನಾಯಿ ಕಾಯಿಚೂರ್‌ನ ತಿಂದ್ ಅದೇ ಕಲ್ಲಿಗೆ ಉಚ್ಚಿ ಹೊಯಿದ್ ಬುಡೊಕಾ ಛೇ! ಅಂಗರನ ಕಲ್ಲಿಗೆ ಅದ್ ಆರುದ್ಧ ಮಾಡ್ಲೆ. ನಾನ್ ಕಲ್‌ನ ತೊಳ್‌ರೆ ನಾಯಿ ಹಿಂಗೆ ಮಾಡ್ಲೆ, ದೇವ್ವನ ಬಯ್ಕಂಡೆ-ಸಮಧಾನ ಆತ್. ಯಾಕೆತೇಳ್ ಅದರ್ದೆಲ್ಲ ದೇವ್ವ ಮರೇಲಿ ನೋಡ್ಲೆ. ಎದ್ರಿಗೆ ಅದ್ ಬಾದುಲೆ! ಅಂದೂ ಅಷ್ಟೆ-ಇಂದೂ ಅಷ್ಟೆ ದೇವ್ವ ಎದ್ರಿಗೆ ಬಾತೂ ಇಲ್ಲೆ-ಅದ್ ಬಾಕೂ ಇಲ್ಲೆ!

ಅಜ್ಜನ ತೊಪ್ಪಿ

ಅಪ್ಪುಣೆ ಅಜ್ಜಂಗೆ ಆರ್‌ವತ್ತಾತ್
ಅಂಗ್‌ಡಿ ಮುಟ್ಟು ನಡಿಯಕೆ ಬೊತ್ತ
ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಲಿ ಹಾಕಿತ್ ಕುಪ್ಪಿ
ತೊಡ್ ದಾಟ್‌ಕನ ಬಿದ್ದತ್ ನೀರಿಗೆ ತೊಪ್ಪಿ
ಸಿಟ್ಟಲಿ ಹೆಳ್-ನಿಂಗೆ ಬೇಡ ನೋಡ್
ಹಾರ್ ನೀರಿಗೆ ನಾ ಈಗ ಹೈದ ನೋಡ್
ಹೈದನೂ ಬಾತ್‌ಲೆ ಅಜ್ಜನೂ ಬಾತ್‌ಲೆ
ಮನೆಲಿ ಅಜ್ಜನ ನೋಡಿಕೆ ಆದುಲೆ.

—ಚೊಟ್ಟಂಡ ಸೋನುಯ್ಯ

ಸ್ವರಣೆ

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕೆ ಹೋರಾಡ್ನ್ ನೂರಾರ್ ಜೆನ
ಹುತಾತ್ಮರ್ ಅರ್ಪಿಸ್ಕೊ ಅವರ ಪ್ರಾಣನ,
ಭಾರತಲಿ ಇದ್ದೊ ಇಂತವು ಬಾಳ ಜೆನ
ಗುಡ್ಡೆ ಅಪ್ಪಯ್ಯನ ಕುರ್ತು ಹೇಳ್ನೆ ಸೊಲ್ವ ನಾ-

ಚಕ್ಕ ವಿರರಾಜ ಕೊಡಗ್‌ನ ಆಖಿರಿ ರಾಜ
ಕುದ್ಯ ಬುದ್ದಿ ಆಂಗ್ಲರ್ ಇಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿದೊ ವಿಷದೀಜ,
ಅವು ಕೊಡಗ್‌ನ ಗೆದ್ದೊ; ಮಡಿಕೇರಿಗೆ ಬಂದೊ
ರಾಜನ ಕಲ್ಸಿದೊ ದೂರದ ಕಾಶಿಗೆ.

ಕೊಡಗ್‌ಲಿ ಇಲ್ಲದೆ ಆತ್ ದೊರೆತನ
ಬ್ರಿಟೀಷರ್ ನೇಮಿಸಿದೊ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸೂಪರಿಡೆಂಟ್‌ನ,
ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಲೀಹಾರ್ಡ್‌ಮೇನ್ ಕೆಂಪು ಮುಖದವನ
ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಆತಿತ್ವಲೆ ಕಂಡ್ರೆ ಇವನ ತಲೆನ.

ಅಗಳೊ ಇದ್ದೊ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜೆನ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ
ಗುಡ್ಡೆ ಅಪ್ಪಯ್ಯ, ಕೆದಂಬಾಡಿ ರಾಮಗೌಡ, ಅಣ್ಣ ಗೌಡಂತೈಳಿ,
ಎಲ್ಲೊವ್ ಒಂದಾಗಿ ಸೇರೊ ಸುಳ್ಳಲಿ
ಕೆಂಪು ಮುಖದವರ ಓಡ್ಸವ ಒಂದೇ ಹಟಲಿ.

ಪುಷ್ಪಗಿರಿನ ಪುಟ್ಟಬಸಪ್ಪ “ಕಲ್ಯಾಣ ಸ್ವಾಮಿ” ಆತ್
ಕೊಡಗ್‌ನ ರಾಜ ಪ್ರತಿನಿಧೀತ ಜೆನಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಾತ್,
ಕೊಡಗ್‌ನ ದಂಡನಾಯಕ ಗುಡ್ಡೆಮನೆ ಅಪ್ಪಯ್ಯ,
ಕಲ್ಯಾಣ ಸ್ವಾಮಿನ ಹಿಂದೆ ರಾಮಗೌಡ, ನಂಜಯ್ಯ, ಸೋಮಯ್ಯ.

ಮಾವು ಮಾಡ್ತೊ ಸುಂಕನ; ಉಪ್ಪಿಗೆ ಹೊಸೆವ್ವುಗೆ
ಇದರ್‌ಂದ ಸೇರೊ ಸಾವಿರಾರ್ ಜೆನ ಪೈನ್ಯಕೆ,
ಕಲ್ಯಾಣ ಸ್ವಾಮಿನ ದಂಡ್ ಹೊರೈತ್ ಮಂಗ್ಲೂರಿಗೆ
ಚಿಟ್ಟು ಕುಡಿಯ, ಕುರ್ತು ಕುಡಿಯ ಧಳಪತಿಗ ಇವುಕೆ.

ದಿವಾನ ಲಕ್ಷ್ಮಿನಾರಾಯಣನ ತಮ್ಮಂದ್ ಅಗ ಭಾರಿ ಅರ್ಭಟ
ಸುಳ್ಳದ ಜೆನಗಳಿಗೆ ಕೊಡ್ತಿತ್ತ ಇಂವ ಕಾಟ,
ಕಲ್ಯಾಣಪ್ಪನ ದಂಡ್ ಮುರ್ತು ಇಂವನ ಸೊಂಟ
ಸುಭೇದಾರ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯ ಆತ್ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಭಂಟ.

ಬೆಳ್ಳಾರೆ ಪುತ್ತೂರ್ ಆತ್ ಇವರ ಕೈನಲ
ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಾತ್ ಇವರ ದಂಡನ ರಭಸ,
ಓಡೋ ನೋಡಿ ಮಂಗ್ಯೂರಂದ ಬ್ರಿಟೀಷರ್ ತಲ್ವೆರಿಗೆ
ಕುಡ್ಲದ ಖಜಾನೆ ಸುಲಬಲಿ ಬಾತ್ ಇವರ ಜೋಬಿಗೆ.

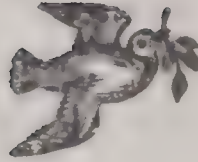
ಗುಡ್ಡೆ ಮನೆ ಅಪ್ಪಯ್ಯ-ಕೊಡಗ್‌ನ ಗಂಡ್
ಸಾವ್ರ ಸಾವ್ರ ಸೈನಿಕರ್ ಇವನ ದಂಡ್.
ಕತ್ತಿ-ಕೋವಿ ಹಿಡ್ಡ್ ಬಿದ್ಡೊ ಬ್ರಿಟೀಷರ ಮೇಲೆ
ಕೆಂಪು ಮುಖದವರ ತಲೆ ಎಲ್ಲಾ ನೆಲದ ಮೇಲೆ !

ಬ್ರಿಟೀಷರ್ ತೋರ್ಪಿದೊ ಪುನ ನಾಯಿ ಬುದ್ಧಿ;
ಅನ್ನಯ ಮಾಡುದೇ ಇವರ ದೊಡ್ಡ ನೀತಿ,
ಕೊಡ್ಗರ್-ಗೌಡ್‌ಗಳ್ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಾಡ್ಕೊ
ಪಿರೆಂಗಿ ತಂದ್-ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಗುಂಡ್ ಹೊಡ್ಕೊ.

ಗುಡ್ಡೆ ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಬಾರಿ ಶೂರತನಲಿ ಹೋರಾಡ್ತ
ಕಡೆ ಕಡೆಗೆ ಸೋಲಾಗಿ; ಸೆರೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಬೀತ್,
ಕಲ್ಯಾಣಪ್ಪ-ರಾಮಗೌಡರೊ ಇದೇ ರೀತಿ ಆತ್
ಸೂರ್ಯ-ಚಂದ್ರ ಇರ್‌ವರೆಗೆ ಇವರ ಹೆಸ್ರ ಉಳ್ತ.

ಅಕ್ಕೋಬರ್ ಮೂವತ್ತೊಂದು ಸಾವಿರದೊಟ್ಟೂರ ಮೂವತ್ತೇಳು
ಗುಡ್ಡೆ ಮನೆ ಅಪ್ಪಯ್ಯಗೆ ಅಂದ್ ಆತ್ ಗಲ್ಲ !
ಸ್ವಾತಂತ್ರಕೆ ಹೋರಾಡ್‌ವ ದೀಪನ ಹೊಸ್ತಿತ್
ಸಣ್ಣವುಕೆ ತೋರ್ಪಿತ್ ಹುಂಗಿ ದಾರಿ ಬೆಳ್ಳಾಕ್.

✓
—ಲೇ: ಎಡಕೇರಿ ಜಿ. ವಿಶ್ವನಾಥ್, ಬಲ್ಲಮಾವಟ

ಕಾಲೂರು ಚೆಲುವೆನ ಚೆಲುವು

—ಜ. ಬ. ಚೆಟ್ಟೆನಾಡ, ಸುಳ್ಯ

ವಿಮರ್ಶೆ :

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಒಂದ್ವರೆ ಸಾವಿರ ವರ್ಷದ ಬೆಳ್ಳೆಂಡ್ ಬಂದುಟು. ಅದ್ಲಿ ಅಚ್ಚಗನ್ನಡಲೇ ಬರ್ಪ ಕಾವ್ಯಗ ಇಲ್ಲಿಂತೇಳವ ಕೊರತೆನ ಅಲ್ಲ ಮಾಡ್ವು ದಿ ಕೊಳಂಬೆ ಪುಟ್ಟಣ್ಣ ಗಾಡ್ರು. ಅವರ ಅಚ್ಚಗನ್ನಡದ ಎರ್ಡ್ ಪುಸ್ತಕಗ- “ಕಾಲೂರು ಚೆಲುವೆ ಮತ್ತೆ ನುಡಿವಣಿಗಳು”. ಅವು ಸುರೂಲಿ ಬರ್ಪದ್ ‘ಕಾಲೂರು ಚೆಲುವೆ’ನ. ಅವರ ಬಾಯಿಂದಲೇ ‘ಕಾಲೂರು ಚೆಲುವೆ’ನ ರಾಗ ವಿವರಣೆ ಕೇಳ್ವ ಪುಣ್ಯ ನಂದ್. ‘ಕಾಲೂರು ಚೆಲುವೆ’ನ ಬಗ್ಗೆ ಏನ್ ಹೇಳಿದ್ವೊ ಅದನ್ನೇ ನಾನಿಲ್ಲಿ ಬರೊಳೆ.

ಏಳೂರು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ (ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೭೩೫) ಅಂಡಯ್ಯಂತ ಒಬ್ಬ ಜೈನ ಕವಿ ಇತ್ತ್; ಅವ ಅಚ್ಚಗನ್ನಡಲೇ ಬರ್ಪನೆಂತ “ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವ” ಬರ್ಪ. ಅದರೆ ಇದ್ಲಿ ಅಚ್ಚಗನ್ನಡದೊಟ್ಟಿಗೆ ತದ್ಭವಗ ಸಾ ಇದ್ವೊ. ಅದೇ ತರ ಈ ತಶಮಾನದ ಸುರೂಲಿ ಇದ್ವ ದಿ ಮುಳಿಯ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯನೊವು “ಸೊಬಗಿನ ಬಳ್ಳಿ” ಬರೊ. ಅವ ರೊ ತದ್ಭವಗ ಒಳೊ. ಆ ಎರ್ಡ್ ಕಾವ್ಯಗಳ ಹೆಸರೇ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮೂಲದ ಹುಟ್ಟಿದ್. ಕಾವ್ಯಗಾರರ ಕಾಮ-ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವ; ಸೌಭಾಗ್ಯವಲ್ಲಿ-ಸೊಬಗಿನ ಬಳ್ಳಿ ಆಗೊಳೊ. ಈ ಎರ್ಡರ ಕಥೆಗ ಸಾ ಪುರಾಣಕ್ಕೆ ಸಮ್ಮಂದಪಟ್ಟವು. ಪುರಾಣಲಿ ಬಾವ ಹೆಸ್ರಗಳ ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತನೇ ಆಗಿದ್ದವೆ. ಹಳ್ಳಿ ಜನಗಳ ಬಡ ಬೊದ್ದಾಲಿ ಅಚ್ಚಗನ್ನಡದ ಹೆಸ್ರಗ ಎಷ್ಟ್ ಬೇಕರೂ ಸಿಕ್ಯವೆ. ಅದಿಕೆ ದಿ ಕೊಳಂಬೆಯೊವು ಹಳ್ಳಿನ ಮೊದ್ದು ಬಾಳನ ಕಾವ್ಯವಸ್ತಾಗಿ ತಕ್ಕಂಡ್ ಕಾಲೂರು ಚೆಲುವೆನ ಬರೊ. ಇದ್ ಅಚ್ಚಗನ್ನಡಲೇ ಬರ್ಪ ಹಾಡ್ಗಬ್ಬ. ಓದಿದ ಪಂಡಿತರ್ಗ-ಇದ್ ಅಚ್ಚಗನ್ನಡದ್ದಂತಾ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡೊಳೊ. ಕನ್ನಡ ಕವಿ ಚರಿತ್ರೆಲಿ ಶಾಶ್ವತ ವ್ತಾನ ಪಡ್ವ ಅಚ್ಚ ಕನ್ನಡ ಕವಿ ದಿ ಕೊಳಂಬೆಯೊವು ಮಾತ್ರ.

ಕಾಲೂರು ಚೆಲುವೆನ ಕಥಾಸಾರ ಹಿಂಗುಟ್ಟು; ಜೊಸ ಊರಲಿ ಕೊರಗೂಂತ ಒಬ್ಬ ಬೇಸಾಯಗಾರ, ಅವುಗೆ ‘ಕಾಳು’ಂತೇಳ ಒಬ್ಬ ಮಂಜ, ಬೆಳ್ಳಿಂತ ಮಗ್ಯ;

ಈ ಬೆಳ್ಳಿನೇ “ಕಾಲೂರು ಚೆಲುವೆ”. ನೆಲ್ಲೂತು ಇನ್ನೂ ದೂರು, ಅಲ್ಲಿ ಹೊನ್ನಂತೇಳ ಒಬ್ಬ ರೈತ; ಹೊನ್ನಂಗಿ ದೊಡ್ಡಂತೇಳ ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾದ ಪೊರ್ಲು ನ ಮಂಜ. ಒಂದು ಮೊದುವೆ ಮನೇಲಿ ಅವಿಬೊರು ನೋಡ್ಯಂಡ್ ಒಬ್ಬಂ ಗೊಬ್ಬ ಸೋತವೆ. ಆ ಒಲವಿನ ಬೀಜದ ಕಾಲೂರು ಚೆಲುವೆ ಕತೆದ್ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ ಬೆಳೆದುಟು. ದೊಡ್ಡ-ಹುಲಿ ಬೇಟೆಗೆ ಹೋಗಿ ಹುಲಿಯೊಟ್ಟಿಗೆ ಹೋರಾಡಿ ಹುಲಿನ ಕೊಂಡ್, ಸತ್ತ ಬದ್ಕಿದೆ. ಬೆಳ್ಳಿ ಸವುದೆಗೆತ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬೋಳಂತೇಳವ ಒಬ್ಬ ಕಾವಲ್ವನೊಟ್ಟಿಗೆ ಜಗಳ ಮಾಡ್ಕನ-ಅವ ಇವುಳ ಕೈಲಿದ್ದ ಕತ್ತಿನ ಎಳ್ಳಿದೆ. ಬೋಳನ ಕೈಗೆ ಗಾಯ ಆದೆ; ಅವ ಪಡೆಯಿಲರ್ಗೆ (ಪೊಲಿಸ್) ದೂರು ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಬೆಳ್ಳಿ-ದೊಡ್ಡನ ಮೊದುವೆ ನಿಗಂಟ್ (ನಿಶ್ಚಯ) ಆದೆ. ಮೊದುವೆ ದಿನ ಬಾತ್; ದೊಡ್ಡ ಮೊದುಮಂಜ ಆಗಿ ದಿಬ್ಬಣದೊಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದದೆ. ಇತ್ತ ಮೊದೊಳಿಗೆ ಬೆಳ್ಳಿ ಗೆ ಮಲೆ ಜರ! ಮೊದುವೆ ದಿನ ಜರ ಇನ್ನೂ ಜೋರಾ ವುಟು. ಅಂದೇ ತಕ್ಷೆರ್ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೆ ಪಡೆಯಿಲರ್ ಬಂದವೆ. ಅವು ಸಖತ್ ಕುಡ್ವಿದ್ವೊ. ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡ್ಕನ ನ್ಯಾಯ ಮಾತಾಡ್ ಕಾಳನ ಅವು ಸಮಾ ಬೊಡ್ಡಾದವೆ. ಮಾತ್ ನ ಹುಲಿಗಳ್ಲಿಂಗಿ, ಕೊಳ್ಳಿ ಭೂತಗಳ್ಲಿಂಗಿ, ಮೊದೊಳಿಗೆ ಬೆಳ್ಳಿನ ಚಪ್ಪರಕ್ಕೆ ಕರ್ಪುವೆ. ಜರಂದ ನಡ್ಕುವ ಮೊದೊಳಿಗೆನ-ಅದರ ಅವ್ವ ಹಿಡ್ಯಂಡ್ ಹೊರಗೆ ಬಂದದೆ. ಅವು ಕೇಳ್ವಕ್ಕೆ ಜರಂದ ಮತಿ ಇಲ್ಲದ ಗೂಡೆ ವೆದ್ಂಬು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಕೋಪದ ಕುಡ್ವ ಒಬ್ಬ ಪಡೆಯಿಲ ಗೂಡೆಗೆ ಹೊಡ್ವಿಬುಟ್ಟಿತ್. ಉಸ್ ಮಾತ್ರ ಅಡ್ವಿದ್ವ ಅದರ ಮೆಯ್ ಮತ್ತೊಂದವ್ವನ ತೊಡೆಗೆ ಬೀಳ್ವಂಗೆ ಬಿದ್ವ ಕಡೆ ಉಸ್ ಎಳ್ತ್. ಎಲ್ಲೊವೂ ಮರಿಕೆ ಸುರು ಮಾಡ್ವೊ. ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಬಂದೊವು ಉಸ್ಸಿಲ್ಲದೆ ವಾಪಾಸ್ ಹೊದವೆ. ಇಪ್ಪೊತ್ತಿಗೆ ದೊಡ್ಡನೂ ಕಾಣೆ! ಬೆಳ್ಳಿನ ಮೊದುವೆ ಚಪ್ಪರಂದ ಸುಡ್ಕುಳಿಗೆ ತಕಂಡ್ವೊಂದವೆ! ದೊಡ್ಡ ಆ ಮೇಲೆ ಆರ್ ತಿಂಗ ಕಳೆದ್ ಬಂದದೆ. ಅವುಗೆ ಬೇರೊಂದ್ ಗೂಡೆನೊಟ್ಟಿಗೆ ಮದ್ದೆ ಆದೆ ಇದ್ ನಮ್ಮೂರಲೇ ನಡ್ವ ಜೀವಂತ ಕತೆ! ಕುಟುಂಬದೊವು ಊರ್ವು ಮರ್ತ್ ಈ ಕಣ್ಣೆರ್ ನ ಕತೆನ-ಕವಿ ಗ್ಯಾನಲಿ ಇಸಿಕಂಡ್ ಈ ಕಾವ್ಯನ ಬರೊ.

ಬೇಡಿಕೆ (ಪ್ರಾರ್ಥನೆ) : ಶಿವ-ನಾರಾಯಣರ ಆ
ವರ ಅವತಾರಲಿ ಯಾವ ಅವನ ಆಸರೆ ಪಡೆದೊನೋ
ಆ ಅವನ ಬಂದ ಹರ್ಷಲೀತ ಕೇಳುಂಬೊದೇ ಸುರುನ
ಹಾಡ್.

“ಕಡಲಳಿಯನೇಂ ಮಗುವೆ? ಪಾಲ್ಕಡಲ ತೊಟ್ಟಲಲಿ
ಬಿಡದೆ ತೂಗಲಿ! ಬಿಟ್ಟಳಿಯ ಬಳೆವ ಕೂಸೆ||
ತಡೆಯಿರದ ಬಾನ್ವಯಲೊಳಾಡಲೇಂ? ಮಗಳಲಿ
ನುಡಿವೆಣ್ಣೆ ಕಯ್ಗೊಳಿಸಿ ಬಾತಾಯೆ ಪರಸೆ”

ಇದರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೀಗೆ: ಸಮುದ್ರ ರಾಜನ
ಮಗಳ ಕೈ ಹಿಡಿದ ನಾರಾಯಣ ದೇವರು, ಪರ್ವತ ರಾ
ಜನ ಅಳಿಯ ಪಾರ್ವತಿನ ಗಂಡ ಶಿವ, ಜಗನ್ಮಾತೆನ ಮಕ್ಕ.
ಅವರ ದೇವ್ರಾಂತ ಮಾಡ್ ಸರಸ್ವತಿ ಗ್ರಂಥಗಳಲಿ
ಹೇಳಿದವೆಲ್ಲ ವಾಗ್ದೇವನ ಮುದ್ರೆಗೆ ಆದ ಲಕ್ಷಣಗಳಿಂದ
ಮುದ್ರಿತ ಆಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡದ್ದರೊಂದ ಕಥಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ
ಎಲ್ಲಾ ನುಡಿ ತಾಯಿನ ನಂಬಿ ಬೆಳ್ಳೆ ನಡೆನುಡಿಗಳೊ
ಬೀದೋತೇಳಿ, ಕವಿನ ಭಾವಗಳೊನ ಲಾಯ್ಕಾಲಿ ದೇವ
ಭಾವಗಳ್ಳೇ ಒಂದು ಹೊಸ ಹಜ್ಜೆಲಿ ಕೊಂಡ್‌ಹೋದವೆ.

ನುಡಿ ಬಾಸೆ: ಕಾಲೂರ ಚೆಲುವೆದ್ ನುಡಿ ದೇಸಿ; ಸೊ
ಯಾದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದಗಳ ಸಮ್ಮಂದ ಇಲ್ಲೆ. ಬಳಕೆಂದ
ಬುಟ್ಟುಹೋದ ನೂರಾರ್ ನುಡಿ ಮುತ್ತುಗ ಇದ್ದೊ
ಒಳೊ. ಕನ್ನಡ ಚರಿತ್ರೆಕಾರರ್ ಕನ್ನಡ ನುಡಿಲೇ ಬರೆ
ಒಂದ್ ಸಣ್ಣ ಪುಸ್ತಕನೂ ಇಲ್ಲೆಂತ ಹೇಳುವ ಕೊರತೆನ
ಇದ್ ಹೋಗ್ಗಿಟು. ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಉಟ್ಟು; ನಾವು
ಕಂಡುಂಡ ಪೊರ್ಲ್-ರುಚಿಗಳ ಕನ್ನಡಲೇ ಬರ್ಪ್ ತೋರ್ಪ್
ಕ್ಕಾಂತ ಇದ್ ತೋರ್ಪಿದೆ. ಕನ್ನಡದ ನುಡಿಯೊಡವೆಗಳೊ
ಹೇಗೆ ಮೈಗೂಡ್ನಿ ಬರೆಕ್ಕಾಂತ ತೋರ್ಪುವ ಕೆಲ ಉ
ದಾರಣೆಗೆ—

ಉಂಡು ಹಸಿದಿಹ ಬೆಳ್ಳಿ ದೊಡ್ಡರಿಬ್ಬರ ಸುಗ್ಗಿ
ಯುಂಡಿಗೆಯೊಳಗಲೆ ಮೊಗ್ಗರಿಸೆ ಮುಗಿಲೊಗ್ಗಿ
ಕಂಡರಸಿದರಳಿಗಳ ಕಪ್ಪಾದ ತೆಪ್ಪಗಳ
ಕೊಂಡಲೆವುದೆನೆ ಬಂತು ಮಳೆವೊಳ್ಳು ಹಿಗ್ಗಿ

ಕನಲಿಸುದು ಬಿರುವೆಲರ್ ಮರಗಿಡಂ ಬಾನ್ನೆಲಂ
ತೊನೆದಾಡಿ ನಡುಗಿದುದು ಮೊದಲಾಯ್ತು ಮಳೆಗೆ
ಒನಲುತಿರೆ ಕಾಮೋಡ ಪನಿವರಲ್ ಚೆಲ್ಲಿದುದು
ಹೊನ್ನಾಗಿ ಹೊಲವಾಗಿ ಬೆಚ್ಚಾಯ್ತು ಕೊನೆಗೆ

ಬರವನುಂ ಬಿಸಿಲನುಂ ಬಡಿನಂತೆ ತೋರಿದುದು
ಕರೆತೊರೆಗಳತ್ತ ಸಾಲಂ ಮುಗಿದುದೆಲ್ಲಂ

ಮೊರೆನ ಮಳೆ ಪಗಲಿರುಳ್ ಕಲ್ಪಣ್ಣ ಕೆಸರಾಗೆ
ನೆರೆಯಿಂದ ಮುಗಿಯದಿದೆ ಕಡಲತ್ತ ಸಾಲಂ.

ಸುಗಿವ ಮಳೆ ಹಳೆಯಗೆಯೊಳಡಗಿರ್ಪ ಬೇರ್ಗಳಂ
ಚಿಗುರಿಸಿತು ತಾಯ್ನಿಲದ ಹಸರುಡುಗೆಯೊಡಲಂ.
ಬಗಿದುಡೆಯ ಬಿಡಳದಕೊ ಹುಟ್ಟು ಸಾವುಗಳಿಂದ
ಆಗಲೊ ಪುರುಡಾಗಿ ನೆಲವೆಣ್ಣೆ ಮೊಹಂ

ಸುರುನ ಮಳೆಂದ ಕೆರೆ, ತೋಡು, ಹಳ್ಳಗಳ ಸಾಲ
ತಿರ್ದಿದ್ದಂಗೆ ಕಂಡರೂ, ನೆರೆ ಬಂದರೂ, ಸಮುದ್ರಂದ
ತೆಕಂಡ ಸಾಲ ಮುಗಿಯದ್ದಂಗೆ ಕಂಡತ್. ಹಗ್ಗೊಳ್ಳ
ಹುಟ್ಟು-ಸಾವುಂದ ಸೂತಕ ಆಗಿ ಎಲ್ಲವರ ಅವ್ವ ಆದ
ಭೂಮಿತಾಯಿ ಮೀಕಂಡೆ ಇರಿಕಾತ್. ಇವೆಲ್ಲ ಅಚ್ಚಗ
ನ್ನಡಲೇ ಹೇಳ್ವ ಪೊರ್ಲು ನ ನುಡಿಗ.

ಮೊದುವೆಗಾಗಿ ಗೂಡೆಗಳ್ಳ ಹೊಂದ್ ಸ್ ವವರ
ಮಾತ್‌ಗ—

ಒಬ್ಬ: ನನ್ನವಳ ತಂಗಿಯೊರ್ವಳ್ ಚೆಲುವೆ ಕಪ್ಪಿನಿಸು
ನನ್ನಿಯಿದು ಪೊನ್ನಿತ್ತು ಪೆಣ್ಣೇವರಹುದು.

ಇನ್ನೊಬ್ಬ: ಇನ್ನೊಬ್ಬನೇಂ ಬರ್ದಿಲದ ಚೆಲ್ವೆಯೊಡವೆರೆದು
ಪೊನ್ನೊಡೆಯ ನೊಡೆತನಂ ಬಪ್ಪುದಂ ಪೇಳ್ವೆಂ.

ಹೊತಾರೆ: ಪಕ್ಕೆಯಿಂದೇಳುತಿರಲುಳ್ಳುತಿಹ ಬಾನ್ನೆಲದ
ರೆಕ್ಕೆ ಮಡಚಿದಲಂಪು ಚೆಂಬಸುರ ಸೊಂಪು
ಹಸುರು ಹೊಲದುಸಿರಾಗಿ ಬೀಸುತಿರೆ ತಂಗಳ
ಸುಸಿಲು ಮೈವಡೆಯುತಿದೆ ಪೊಸಪೊಗರಪೆಂಪು

ಸಳಿಹೊತ್ತಲಿ: ತುಪಿನಿಂ ತೆಲ್ಲೈಸಿ ಕೋಡುಗುಟ್ಟುವಗಾಳಿ
ಬೇಕಾದುದಂ ಮೊದಲೆ ಹುಡುಕುತ್ತಿರುವಂತೆ
ಕಂಪಲಂಪುಗಳಿಗೆ ಮಿಡಿವುದೆನೆ ಮರಗಿಡವ
ನೂಕುತಲುಗಿಸುತಿರ್ಪುದೆಚ್ಚರಿಸುವಂತೆ

ಬೇಟೆಗೆಂತ ಹೈದಂಗ ಹೊರ್‌ಡಿಕನ :
ಪುಲಿಗಾಗಿ ಕೆಲರೇಳೆ ಕೆಲರಡಗಿನೆ ನಡೆಯೆ
ಕೆಲರಡಗದಿರಲಾಗದೊತ್ತಂಬದಿಂದಂ
ಕೆಲರು ಪೊಸಕೋವಿನಾಯ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಮನವಳಿಗೆ
ಮಲೆ ಜೇನ್ನೆ ಪೊರಟಹರ್ ಬಗೆಯು ತೊಂದೊಂದಂ

ಅಚ್ಚ ಗನ್ನಡದ ಈ ಪೊರ್ಲು ನ ಹಾಡ್‌ಗೆಲ್ಲ ವೇದ ತೂಕದ
ಮಾತ್‌ಗ.

ಒಂದ್ ಹಂದಿ ಓಡುತು :

ನೋಕ್ಕಿದೆಕ್ಕಲನೊಂದು ಕಲ್ಲುಂಡು ಬಾಳ್ವಡೆದು
ಬಿಕ್ಕಳಿಸಿ ಗಾಳಿಯುಂ ಪಿಡಿದೋಡುವಂತೆ.
ಮುಕ್ಕುರಿಪ ನಾಯ್ಕಳಂ ಕೆಕ್ಕಿರಿಸಿ ತುರುಗುಟ್ಟಿ
ಸಿಕ್ಕದೋಡಿತು ಕಾಡೆ ಕೆಳದೋಡಿದಂತೆ,

ಹಿಡಿದ ಕೋವಿಯ ನಿಲಿಸಿ ಕಣ್ಣಿಗೆಳಂ ಮುಂಚಿ
ಸಿಡಿದೋಡಲ ಕರಿಮಿಂಚು ಗುಡುಗುತಿರುವಂತೆ.
ಅಡಗಿರುವ ಬಾಳ್ವಲೆಯು ಸವಿನಾಲಗೆಯ ತುಳಿದು
ಅಡಗು ತುಂಬಿದ ಪೊರೆಯ ಕೊಂಡೋಡಿತಂತೆ.

ಮೇಲಿನ ಮಾತಾಗ ಆ ಚಿತ್ರಗಳ್ಳ ಕಣ್ಣೆದ್ದಾರಲಿ
ಕಟ್ಟುವಂಗೆ ತಂದ್ ನಿಲ್ಲಿದೆ.

ರಸ (ಇರ್ಪು) ಕಾವ್ಯಲಿ ರಸಕ್ಕೆ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನ.
ಕಬ್ಬಲಿ ಸೀ ರಸ ಇದ್ದಂಗೆ ಕಾವ್ಯಲಿ ರಸನೇ ಗುರಿಂತೇಳ್ಳಿ
ತೊವ್ವಾಕಿಲ್ಲೆ. ಕಾಲೂರ ಚಿಲುವೆಲಿ ಶೃಂಗಾರ ರಸ ಹೇಗೆ
ಬಂದ್‌ಟೊಂತ ನೋಡೊನೊ.

ಹೊಸೂರಲಿ ನಡೆವ ಒಂದು ಮೊದುವೆಗೆ ಬೆಳ್ಳಿ
ಬಂದಿದ್ದದೆ. ಅಲ್ಲಗೆ ದೊಡ್ಡನೂ ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಸುಮಾರ್
ಹೈದಂಗ ಸಾ ಬಂದಿದ್ದೊ. ಬೆಳ್ಳಿನ ನೋಡ್ವ ಕೆಲೊವ್
ಹೈದಂಗಳ ಮನ್ಸನ ಚಿತ್ರಣ ನೋಡಿ-

ಮದುವೆಯಾಗಹ ಕೆಲರು ಕೈಹೊಸೆದು ನೋಡಿದರು
ಮದುವೆ ನಿರಿದಿಹ ಕೆಲರು ತಾಯ ಸವರಿದರು
ಒದಗದಿರೆ ತಮನೆ ಬೇಕಾದ ಪೆಣ್ ಕೆಲಕೆಲರು
ಪದಪಿನಿ ನೋಡಿ ತನ್ನನುವ ಮೆಚ್ಚಿದರು

ಕೆಲೊವ್ ಆತುರಂದ ತಮಿಗೆ ಒಪ್ಪದ ಗೂಡೆಗಳ್ಳ
ಲಾಯಿಕಾಲಿ ವಿಚಾರ್ಸದೆ ಮದ್ದೆ ಅಗಿ ಸೋತಕಂಡೊಂತ
ಕೈ ಗಿಮಿಚಿಕಂಡೊ. ಕೆಲವುಕೆ ಮದ್ದೆಗೆ ಗೂಡೆಗಳ ನಿಗಂ
ಟ್ ಆಗಿತ್ತ. ಮೊದುವೆ ಇನ್ನೂ ಆಗಿತ್ತಲೆ ಅಂತೊವು
ಅವರ ಯೋಚನೆನ ಬದ್ಲಿರೇನೊಂತ ತಲೆ ಪೂಜಿಕಂಡೊ.
ಇನ್ನ ಕೆಲವು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕಿ ಹುಡ್ಕಿರೂ ಸ್ಯಾದ
ಗೂಡೆಗಳ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀತಲಾಗಿತ್ತ. ಅಂತೊವು ಬೆಳ್ಳಿನ
ನೋಡಿ ಅವಳ ಪೊರುಗೆ ಸೋತ್ ಮೊದುವೆ ಆಗದಕ್ಕೆ
ಕಮ್ಮ ಭಾಗ್ಯನ ಮೆಚ್ಚಿಕಂಡೊ.

ಹಂಜಾ ದಿನ ಕಳ್ಳಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡನ ಅಯ್ಯ-ಅಪ್ಪ
ಗೂಡೆನ ನೋಡಿಕಂತ ದೊಡ್ಡನ ಹೊಸೂರಿಗೆ ಕಳ್ಳದೊ.
ದೊಡ್ಡ ಹೋತು ಅಂವ ಹೋದೇನ್ ? ಅಂವ ಹೊಕೆ
ಮುಂದೆನೇ ಅವನ ಮನ್ಸನ ಕಳ್ಳತ್ತ. ಬೆಳ್ಳಿ ಗದ್ದೆ

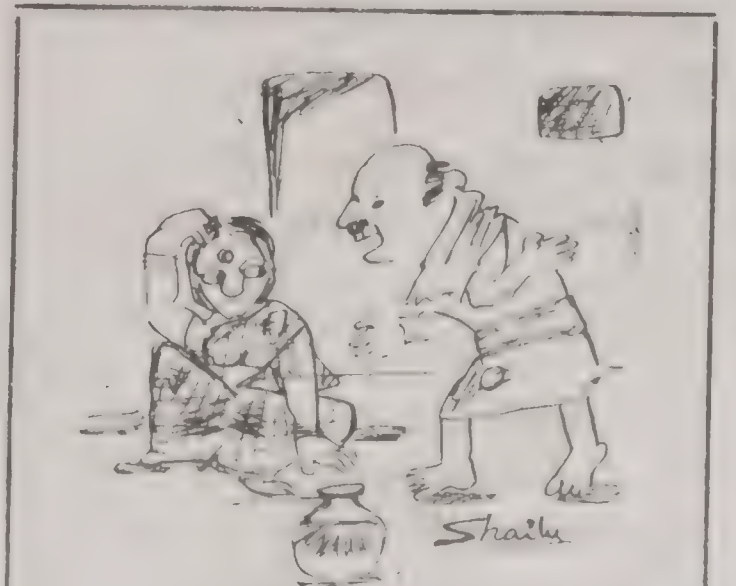
ಪುಣಲಿ ನಿತ್ ಹಂಗೋ ದೊಡ್ಡನ ನೋಡಿಬುಟ್ಟತ್.
ನಾಚಿಕೆಂದ ಅದ್‌ಸೆರ್‌ಗ್ ತುದಿನ ಕಚ್ಚಿ, ಯದೆ ಮೇಲಿಂದ
ಜಡೆನ ತೆಗ್ಗ ಹಿಂದೆ ಹಾಕಿ ಎಲ್ಲೋ ಅಡ್‌ಂಗಿತ್.

ಹಳ್ಳಿ ಗೂಡೆಗಳ ವಯ್ಯಾರನ ಈ ಹಾಡ್ ಎಷ್ಟೊಂ
ದು ಲಾಯಿಕಾಲಿ ತಿಳ್ಳಿದಲಾ ? !

ಬೆಳ್ಳಿನ ನೋಡಿಕೆ ಬಂದ ದೊಡ್ಡಂಗೆ ಅದರ ಅಯ್ಯ
ಪ್ಪ ಸಮ್ಮಾನ ಮಾಡುವೆ. ಆಗ ಬೆಳ್ಳಿ ಕೋಂಬರೆಂದ
ಕೊತ್ತಿ ಬೆಣ್ಣೆನ ನೋಡುವಂಗೆ ದೊಡ್ಡನ ನೋಡ್ವೆ. ದೊ
ಡ್ಡ ಈ ಗುಟ್ಟುನ ತಿಳ್ಳಂಡ್ ಅಡ್‌ಂಗಿದ ಕೋಳಿಪಿಳ್ಳಿನ
ಹದ್ದನ್ದಂಗೆ ನೋಡಿತ್ ಮಾರ್ನೇ ದಿನ ಬೆಳ್ಳಿ ಎಲ್ಲವು
ಕೈಂತ ಮುಂದೆ ಎದ್ದ ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗದ್ದಂಗೆ ಬಾ
ಮಿಂದ ನೀರ್ ತಾಕೆ ಹೊರ್ದತ್. ದೊಡ್ಡ ಅದ್ವಿಂತ ಮುಂ
ದೆನೇ ಎದ್ದ ಕಾದ್ ಕಂಡ್ ಬೆಳ್ಳಿನ ನೋಡಿಬುಟ್ಟತ್;
ಅವಂಗೆ ನೆಗೆ ಬಾತ್.

ಹುಡುಕುತಿಹ ಕಳ್ಳತಾಂ ಕಣ್ಣುಪ್ಪಿಸುತಲಿಃಲ್
ಪಿಡಿದ ಕಟ್ಟಾಳಂತೆ ದೊಡ್ಡ ನಗೆ ಬೀರ್ದಂ.

ಕಣಜಂದ ಕದ್ದ ಕಾಳ್ ತಿಂಬಕೆ ಬಂದ ಗಿಣಿ ಬಲೆಗೆ
ಬಿದ್ದಂಗ್ಲಾತ್. ಇಬ್ಬೊರು ನೋಡಿಕಂಡ್ ಮೆಚ್ಚಿಕಂಡವೆ.
ಊರಿಗೆ ಬಂದ ದೊಡ್ಡ. ಅಯ್ಯಪ್ಪನೊಟ್ಟಿಗೆ-ನಂಗೆ ಗೂಡೆ
ಆದುಂತ ಹೇಳ್ತ. ಅಂತೂ ಒಂದು ಜೋಡು ಸಮ್ಯಕೆ
ಮುಂದೆ ಮೊದುವೆ ನಿಗಂಟ್ ಆತ್.

“ನೀರಿಲ್ಲೇತಾ ಯಾಕೆನೆ ಬಡ್ಕಂಡಿಯಾ...
ಧನಿಗಳ ಮನೆ ಟೀವಿಲಿ ಮಳೆ ಸುರ್ದದೆಗಡ
ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ತಗಂಡ್ ಬಾ ”

ಕಾಲೂರ ಚೆಲುವೆಲಿ ಬಂದ ವೀರರಸ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳ
ನೋಡೊನೊ-ಸಳಗಾಲಲಿ ಮೊದುವೆ ಆಕೆ ಸೆರಿ ಮ್ಹೂ
ತ ಸಿಕ್ಕದೆ ಸುಗ್ಗಲಿ ಮೊದುವೆ ಮಾಡ್ಪಂತ ಆತ್.
ಸಳಗಾಲಲಿ ಮರಗಿಡಗ ಹನಿ ಉದುರುದರ ನೋಡ್ತಿ
ಮೊದುವೆ ಮುಂದೆ ಹೋತೊಂತ ಮರ್ದಂಗೆ ಕಾಂಬೊ
ತ್ತಿತ್ತ. ಹಿಂಗಿಕ್ಕನ ನೆಲ್ಲೂರಲಿ ಹುಲಿ ಕಾಟ ಸುರು
ಆತ್. ದೊಡ್ಡ ಪಾರ ಕುಡ್ಡ ಒಂದ್ ಹುಲಿನ ಕೊಂದ
ರೂ ಇನ್ನೊಂದು ಲಿ ಊರಿಗೆ ಬಾಳ ಕಿರುಕುಳ ಕೊಡ್ತಿತ್ತ
ಹಂಗಾಗಿ ಹೈದಂಗಲ್ಲ ಸೇರಿ ಬೇಟೆಗೆ ಹೊರ್ದೊ. ಕಡ್ವೆ-ಜಂ
ಕೆಗ ತೊಪ್ಪಿಸ್ಕಂಡೊ; ಕಡೆಗೂ ಹುಲಿ ಕಾಂಬಕೆ ಸಿಕ್ತ್.
ದೊಡ್ಡ ಹೆದ್ರದೆ ಹಕ್ಕಲೆಂದಲೇ ಗುಂಡ್ ಹೊಡ್ತ್. ಹುಲಿ
ಸತ್ತತ್ತೆ; ಗಾಯ ಆಗಿತ್ತ. ದೊಡ್ಡಂಗೆ ತೊಪ್ಪಿಸಿಕೆ
ದಾರಿ ಇಲ್ಲದ್ದಂಗಾತ್ ಹುಲಿ ಮೇಲೆ ಹಾರ್ತ್.

ಇಂಬಿಲ್ಲ ಮರವೇರೆ ದೊಡ್ಡ ನೆಂ ಮಾಡುವಂ
ತುಂಬಿಲ್ಲ ಕೋವಿಯಂ ಕುರುವಾಳ ಸೆಳೆದಂ
ಹಂಬಲದಿ ಬಾಳ್ವೆಯೇ ನೆಂಟೆರ್ದೆಕುಂಗುಟ್ಟಿ,
ತುಂಬಿದಳವಿಂ ಕನಲಿ ಹುಲಿ ಬಾಯ ತಿವಿದಂ

ನೆತ್ತರೊಡೆದುದು ಹುಲಿಯ ಕೂರುಗುರ್ಕೆರಿದುವು
ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತಿವಿದನವನೆದೆಗೊಟ್ಟ ಹುಲಿಯಂ.
ಅತ್ತಿತ್ತ ತರಿಯಿರಿತ ಕೂರುಗುರ್ಕೆ ಕೊರೆತ
ಮುತ್ತಿದುವು ನಾಯ್ಕಳುಂ ಕಚ್ಚಿದುವು ಪುಲಿಯಂ.

ಅಬ್ಬರಿಸಿ ಕಾಳಗದ ನಾಯ್ಕಳಂ ತೂಳ್ತ
ನ್ನಬ್ಬಟೆಗೆ ನೆಲನಡುಗೆ ಹೆಬ್ಬಲ್ಲ ತೆರೆದು
ಹೆಬ್ಬಲಿಯು ಹಿನ್ನೆಗೆದು ದೊಡ್ಡನಂ ಕಾಯ್ಪಿನಿಂ
ತಬ್ಬಿತಿವಿದಂ ಕಾಣ್ಕೆಯಿಂದವಂ ಮೊರೆದು

ಪರಚಿ ಪುಲಿಕಚ್ಚಿದುದು ಕೂರುಗುರ್ಕೆಳ್ಳಂ
ಮೊರೆದು ದೊಡ್ಡಂ ತಿವಿದು ಮರೆದುತನ್ನಿರವಂ
ಆರೆರೆ! ಗುಂಡಾದ ಹುಲಿ ಬನ್ನಿ ಬನ್ನಿ ಮೆನುತ್ತೆ
ಕರೆದ ಕೆಚ್ಚಿದೆಯವರ ತನ್ನವರ ನೆರವಂ

ಉಬ್ಬಿನಿಂ ದುಗುರ್ಗಕ್ಕೆ ಮೈಗೊಟ್ಟು ತಿವಿತಿವಿಯೆ
ಬೊಬ್ಬೆಯಿಂದಾದುಪುಲಿ ಬಿದ್ದು ದಾಕಡೆಗೆ
ಮಬ್ಬಿನಿಂ ದೇರಾಟದೊಳ್ಳುಣಿದು ಕೆನ್ನೆತ್ತ
ರಬ್ಬಿಯೊಳ್ ದೊಡ್ಡನುಂ ಬಿದ್ದ ನೀಕಡೆಗೆ

ಈ ಹುಲಿ ಬೇಟೆ-ವೀರ ರೌದ್ರರಸಗಳ ಹೊಳೆನೇ
ಹರಸಿಬುಟ್ಟುಟು. ಇಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡನ ಹೆಸ್ರಾನ್ವಂಗೆ ಅವನ
ಶೌರ್ಯ ಧೈರ್ಯನೂ ದೊಡ್ಡದಂತ ಗೊತ್ತಾದ. ಹುಲಿ

ಬೇಟೆ-ದೊಡ್ಡನ ಎಂಟೆದಿನ ಬಿಚ್ಚಿ ತೋರ್ದಿದೆ. ಹುಲಿನ
ಕೊಲ್ ಕನ ಅದ್ ಅವಂಗೆ ಪರಚಿದೆ. ಹೀಗೆ ಹಣೆ
ಲೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಗಾಯ ಆಗಿ ಮೈಮೇಲೆಲ್ಲಾ ಹೂವು
ನ ಎಸ್ರಾನ್ವಂಗೆ ಗಾಯ ಆಗಿ ದೊಡ್ಡ ಯಚ್ಚಿರ ತೊಪ್ಪಿ
ಬಿದ್ದದೆ. ಅವನ ಕಡೆವೆಲ್ಲಾ ಬಂದ್ ನೋಡಿ ಅವ ಸತ್ತೇ
ಹೊತೊಂತ ಗ್ರೈಸಿವೆ. ಆದರೆ ಅವ ಬೊದ್ವಿತ್ತ; ಹುಲಿ
ಮಾತ್ರ ಸತ್ತ ಬಿದ್ದಿತ್ತ. ಕಾಡ್ ಬೊಳ್ಳಗಳ ಪಡಿಲಿ
ಕೆಲೊವು, ದೊಡ್ಡನ ಹೊತ್ತ ಕಂಡ್ ಬಂದವೆ. ಇನ್ನೊಳ್ಳ
ವು ಹುಲಿನ ಕೈ ಕಾಲ್ ಕಟ್ಟಿ, ಗಟ್ಟಿ ಬೊಡೆಗೆಗೆ ಸೆಕ್ಕಿಸಿ
ಹುಲಿನ ಹೊತ್ತ ತಂದವೆ.

ಪೊತ್ತವರ್ ಪುಲಿಯತಲೆಯೆತ್ತೆಲ್ಲಿ ಪಡಿದೆ, ಮೊರೆ
ಕತ್ತು ಮುರಿಯುವುದೆಂಬ ಪುರುಳ ಪುಲಿಯರಿದು
ಎತ್ತು ಮೊರೆ, ಕತ್ತು ಮುರಿವಣಕಮಂ ತಾಳದೆನೆ
ಸತ್ತು ತಪ್ಪೊಪ್ಪದೆನೆ ತಲೆಯಾಡುತಿಹುದು.

ಹುಲಿನ ಹೊತ್ತ ತಾಕನ ಅದರ ತಲೆ ಅತ್ತ-ಇತ್ತ
ಅಲ್ಲಾಡ್ತಿತ್ತ. ಹುಲಿನ ಹೊತ್ತೊವು ಬಾರಂದ ಒಬ್ಬ
ಮತ್ತೊಬ್ಬನ ಹಕ್ಕಲೆ “ತಲೆಯೆತ್ತು; ಎಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದೆ-
ಮೊರೆ, ಕತ್ತು ಮುರಿವುದು”ಂತ ಹೇಳ್ಕನ ಅವು ಹೇಳ್ವರ
ಅರ್ಥ ಮಾಡ್ಕಂಡ ಹುಲಿ ನನ್ನನ ಹಂಗುಸುವೆಂತ ತಿಳ್ಳೊ
“ಹಂಗ್ ಸಾಬೊಡಿ; ನಾ ಕೇಳಿಕೆಲ್ಲಿ, ತೊವ್ವು ಒಪ್ಪಿಕೆಲ್ಲಿ”ಂತ
ಹೇಳ್ವಂಗೆ ತಲೆ ಅಡ್ಕತ್ತಂತ ಹೇಳ್ವ ಕವಿನ ಮಾ
ತಾಗ ನೆಗೆ ತರಸಿದೆ. ಕಾಲೂರ ಚೆಲುವೆಲಿ ಶೃಂಗಾರ
ರಸಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕರುಣಾರಸ; ಇದ್ ಉಳ್ಳ ರಸಗಳ
ಕರಗಿಸಿಕಂಡ್ ಅಳಲಿನ ಕಡಲ್ ನ ಸೇರ್ದೆ.

“ದೊಡ್ಡಿಯೊಳ್ ಸೊಡರಾಗಿ ಮನೆಯವರ ತಾಯಾಗಿ”
ಇದ್ದ ಮನೆ ಹಸನ ಹುಲಿ ತೀನ್ತಂತ ತಿಳ್ಳೊ ನಿನ್ನ ಕರುವಂ
ದಣಿಸಿ ನಮಗೆಲ್ಲ ಹಾಲುಣಿಸಿ ಚೆನ್ನನಿಂ ಪೊದೆಯೇಂ?
ಪುರುಳಿನೊಂದೊರತೆ ನಿನ್ನ ಕಾಲ್ತುಳಿತದಿಂ ಹಟ್ಟಿ ಮನೆ
ತುಂಬಿತ್ತು ಇನ್ನೇನೊ?

ಪೊದೆಯೇಂ ಕರುವನೇಂ ಮರೆತೆ?ಂತಾ ದೊಡ್ಡ
ಗೋಳಾಡಿಕನ ಕರುಣಾರಸದ ಚೆಲುವೆನೇ ಚಿಮ್ಮಿ
ದ್ದಂಗಾದ.

ಕೊನೆ ಭಾಗಲಿ ಲಂಚ ತಿಂದ ಪಡೆಯಿಲರ್ಗ ಬೋ
ಳನ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿಕೆನ ಕೇಳಿ, ಮೊದುವೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದ್
ಕೊರಗನ ಸಿಡ್ಲಾನ್ವಂಗೆ ಹೆದ್ರಿಸಿ, ಕಾಳನ ಬೆನ್ನ ಮುರಿ
ವ್ವಂಗೆ ಗುಪ್ಪಿ, ಚರಂದ ದಾತಿಲ್ಲದ ಬೆಳ್ಳಿನ ಅವರ ಹತ್ರ

ಕರ್ತೃ ಸಿದ್ಧವೆಂದು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅವಳ ಗದಾಂಕು ಬಲಗಿ ಬೊಡ್ಡದ, ತಬ್ಬಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಅವನ ಕೈ ತೊಟ್ಟಿ ಗಿಡದ ಹೂ ಬೀಜವೆಂದು ಬೀಜಿಸಿದ ಆ ಚಿತ್ರ ಕಲ್ಪನ ಕರ್ತೃ ಸ್ವಂತದ.

ತಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ತಾಯಿಯ ಬಯಕೆ ಸಾಲುಂಡು ಕಡೆಯ ಗಿಡವಿಂ ಬೆಳ್ಳಿ ಹೂ ಬೀಜವಂತೆ ಪಡೆದೊಬ್ಬ ತಾಯಿಯಿಂ ಸಿಡಿದು ಮತ್ತೊಬ್ಬಳು ಪಿಡಿದು ಬಾಳು ಪೊರೆಯು ಮಾರ್ಪಡಿಸುವಂತೆ

ಬೆಳ್ಳಿ ಕಡೆ ಉಸಾರಿಲ್ಲದ ಬಾಳ್ವುಗಿಸ್ಸನ:-

ಇನ್ನುಲಿಗಳಿಂದೆಮ್ಮ ಮನೆಯ ತುಂಬಿದೆ ಮಗಳೆ ನಿನ್ನ ಕರಿವೇ ಬಾಯ್ಗೆ ಮಣ್ಣಾಯ್ತು ಮಗಳೆ ಪೊನ್ನೊಡವೆಯುಡೆಗಳಂ ಬೆಳಗುವೊಡಲಿಂ ಬರ್ಪಂ ನಿನ್ನ ನೋಡುವ ನೋಟ ಕಳವಾಯ್ತು ಮಗಳೆ

ಹೆಗಲಿನೊಳು ಹೊತ್ತು ಸಾಕಿದನೊಲೈಯಿಂದೆನ್ನ ಮಗಳೆ ನಿನ್ನಂ ಕಾಡಿಸೆವೇನೆಂದಂ ಅಂತ ಹೇಳುಂಡ್ ಮರ್ದಕನ:-

ನಗುತ ಕೈಪಿಡಿದವನ ನೆರಳಾಗಿ ಬವ್ವುದಂ ಮೊಗೆದು ನೋಡುವ ಬಯಕೆ ಕನಸಾದುದೇನು ?

ಹಿಂಗೆ ಹಂಬಲಿಸ್ಸನ ಕಾಳು ತಂಗಿ ಮೇಲಿನ ಪ್ರೀತಿಯ:-

ಇಂದುವರೆಗಂ ತಂಗಿಯೆಂದು ಕರೆದಿಹ ಬಾಯ್ಗೆ ಮುಂದೆ ಮಣ್ಣಾಯ್ತು ಹಾ ತಂಗಿಯೇಳೆಂದಂ

ಹಂಗೆ—

ಬೆಂಗೊಂಡು ಬಾಳ್ವೆಯೊಳು ಹೊರಲಾರವಿಹ ಹೊರಗೆ ತಂಗಿ ತಲೆಗೊಟ್ಟು ನೀ ನೆರವಿತ್ತೆಯೆನಗೆ ಹಂಗಿದ ಹೊಲದ ಗೈಮೆಯ ಮುಗಿಸಿ ಬಾಳದೆವು ಕಂಗಿಡಿಸಿ ಪೊದೆಯೇಂ ಕಲ್ಲಿಟ್ಟು ತಲೆಗೆ

ಹಿಂಗೆ-ತಂಗಿನ ನೆಂದ ಹೇಳುವಲ್ಲಿ ತದೇಕ ಭಾವ ನೆಂದ ತಲೆನ ಆದ ಕವಿಗಳ ಕಣ್ಣೀರ್ ಕಾವ್ಯವಾಗಿ ಹೃದ್ವಿಹಿತ ಹೇಳುವಂಗೆ ವ್ಯಾಧಿತಾಗಿ ಉಟ್ಟು ಬೆಳ್ಳಿನ ಕೊನೆಗಾಲದ ನೋಟ, ದುಃಖಸುರು, ಸುಡ್ಡದು-ಇದೆಲ್ಲ ಓದಕನ ಕಣ್ಣೀರೇ ಬಂದದೆ !

ಮೆಲ್ಲಂಗೆ ಕಾಲೂರು ಎಲ್ಲವರ್ನ ಮರ್ದತ್. ಆದರೆ ಬೆಳ್ಳಿ ಮರೆ ಆತ್ಮಲಿ ಅದ್ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಪೊರ್ವುಲಿ ಸೇರಿ ಕಂಡದೆ. ಅದರ ಪೊರ್ವುನ ನಾವು ಅಲ್ಲಿ ಕಂಡವೆ.

ಹೂಗಳಂ ನಗೆಯೆರೆವೆ ತೊರೆಗಳಂ ನುಡಿಯೊರೆವೆ ಕೂಗೆ ಗಿಳಿನಾಲಗೆಯೊಳೊಲವ ನೀನುಲಿವೆ ತೂಗಿ ಹಗಲಿರುಳುಗಳ ಬೆಸೆದ ಜಿಲ್ಲಿನೊಳಾಡಿ ಬಾಗಿ ಬರೆಹದೊಳುಲವೆ ಕಾಲೂರ ಜೆಲುವೆ

ಒಡಲ ಪುರುಳಂ ಬಿಡದೆ ತೊಡವಡಿಗಳಂ ಬೆಳಗಿ ಪಿಡಿದ ಬಾಳ್ವೆಲೆ ಗೆರೆಯ ಪೂಗರುಳಿಸಿ ಜೆಲುವೆ ಕಡೆದ ಬರೆಗಡಲಿತ್ತ ಸವಿದಿರ್ಪನೊಸೆದರೆದು ಕಡೆ ಸಾಲ ಮುಗಿಸಿದಳ್ ಕಾಲೂರ ಜೆಲುವೆ

ಹಿಂಗೆ ಕಣ್ಣೀರ ಸಮುದ್ರಲಿ ಓದುವೊಂದರ ಮನ್ ಸ್ವನ ಮುಳ್ಳಿಸಿ ಕಾಲೂರ ಜೆಲುವೆ ಕಾವ್ಯ ಮುಗಿದೆ.

“ಕಡೆ ಸಾಲ ಮುಗಿಸಿದಳ್ ಕಾಲೂರ ಜೆಲುವೆ” ಈ ನುಡಿಗಿ ತುಂಬ ಅರ್ಥ ಉಟ್ಟು.

೧. ತನ್ನ ಜೀವರೇಖೆನಾ ಕಾಂತಿನ ಉಳಿಸಿ ಕಡೆ ಸಾಲ ತೀರಿಸುವಂಗೆ ಕಾಲೂರ ಜೆಲುವೆ ತೀರತ್. ಕಾಲೂರ ಜೆಲುವೆ ಕಾವ್ಯದ ಕಡೆ ಸಾಲ (ಅಂತಿಮ ವಾದ) ಸಾ ಮುಗ್ಗಿ ಆತ್.

೨. ಇದನ್ನ ಬರ್ದ-ಕವಿನ ಮೇಲೆ ಕನ್ನಡ ನುಡಿನ ಮಾ ತಾಡಿಕೆ, ಬರೆಯಕೆ ಕಲ್ಪತಂದ್ಂದ ಇದ್ದ ಆ ಮೂ ಈ ಮೂಲಕ ಮುಗ್ಗಂತೇಳ್ವ ಆದೆ.

೩. ಕಡೆ ಸಾಲ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ರಂಗೋಲಿಂತೇಳ್ವ ಅರ್ಥನ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಕಾವ್ಯದ ಪ್ರತಿ ಪದ್ಯದ ಸಾಲಗ ರಂಗೋಲಿನ ಗೆರೆನಂಗಿದ್ದ- ಈ ಸಾಲ ಅದರ ಕಡೆ ಗೆರೆ ಎಂಬ ಅರ್ಥನೂ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಈ ಕಾವ್ಯಲಿ ಕೆಲೊವು ಗಾದೆ ಮತ್ತೆ ಒಳನುಡಿಗ-

“ಸರಿಯೆ ಹುಡುಕಿದ ಮಚ್ಚು ಹೆಗಲಿನೊಳಗಿತ್ತು”

“ಹೊತ್ತಿನುಲಿಯಾಗದೊಡೆ ಆಟ ಮೊದಲಾಗುವುದೆ?”

“ಮುಕ್ಕಣ್ಣನೊಲಿದೊಡನೆ ನಂಜುಪಾಲ ಮಾರ್ಪಾ ಗಿಸಿಕ್ಕುಗುಂ”

“ತೊಡೆಯಲವ್ವದೆ ನೊಸಲ ಬರೆಹಗಳ ಕುಂದಂ”

ಇವೆಲ್ಲ ಕಂದದ-ಕುಂದದ ನುಡಿಮುತ್ತುಗ.

ಹೆಸರ್ಗಳ ಮಹತ್ವ :- ಈ ಕಾವ್ಯಲಿ ಬಂದ ಹೆ ಸರ್ಗಳ ಹಳ್ಳಿ ಜೀವನದ ಅರ್ಥಯುಕ್ತ ನುಡಿಗ-

ಕೊರಗು : ಇಂವ ಬೆಳ್ಳಿನ ಅಪ್ಪ. ಅವನ ಬದ್
ಕಾಲಿ ಸಂತೋಸಕ್ಕಿಂತ ದುಃಖನೇ ಜಾಸ್ತಿ. ಕೊರಗು
ಅವಂಗೊಬ್ಬಂಗೇ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ-ಹಳ್ಳಿನ ಎಲ್ಲಾ ಬಡ ಬೇ
ಸಾಯಗಾರರ ಕಡೆ ಇಲ್ಲದ ಕೊರಗಂದ ಕರುಣೆ. ಅವರ
ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಈ ಕೊರಗು.

ಮನೆ : ಬೆಳ್ಳಿನ ಅಪ್ಪ, ಹಳ್ಳಿ ಜನಗಳ ಜೀವನ
ಯಾಗೊಳು ಸಾವು, ಕಷ್ಟ, ನಷ್ಟ, ಅನ್ನಯ-ಇವುಗಳೊ
ಟ್ಟಿಗೆ ತಿಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದದೆ ಅದರ ತಿರ್ಚನಗೆ ಇರುವ ಹೆಸ
ರೇ-ಮನೆ.

ಬೆಳ್ಳಿ-ಹೊನ್ನೆ : ಇವು ಹಳ್ಳಿಯೊವರ ಧನ ಸಂ
ಪತ್ತಿನ ಸೂಚಿಸಿದೆ. ಬೆಳ್ಳಿಂತೇಳ್ವ ಹೆಸರು ಶುಕ್ರ ನಕ್ಷತ್ರ
ಕ್ಕೂ ಉಟ್ಟು. ಈ ಕಾಲೂರು ಜೆಲುನೆನ ಬೆಳ್ಳಿ ಆ ಬೆಳ್ಳಿ
ನ್ಹಗೆ ಹೊಳ್ಳದೆ ಮತ್ತೆ ಶಾಶ್ವತ ಸಾ.

ದೊಡ್ಡ : ಹಳ್ಳಿ ಜನಗಳ ಹೃದಯ-ವೈಶಾಲ್ಯ-ಘ
ನತನ ಈ ನುಡಿ ಪಡಿ ಮೂಡಿದೆ

ಕಾಳು : ಧಾನ್ಯ ಸಂಪತ್ತಿನ ಸೂಚಿಸುವ ಶಬ್ದ
ಇದ್ದ.

ಬೋಳೆ : ಯಮಂಗೇ ಇದ್ದ ಸಾ ಒಂದ್ ಹೆಸ್ರ.
ಇದರ ಸಾಂಕೇತಿಕ ಅರ್ಥ ಹೀಂಗಿರೋಕು-ಹಳ್ಳಿ ಜನಗಳಿಗೆ

ಕಾಡ್ಂದಳೇ ಸಾವು ಜಾಸ್ತಿಂತ ಆಗಿರೋಕು ದಕ್ಷಿಣ ಕ
ನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಇಂತ ಹೆಸರ್ಗ ಸಾಮಾನ್ಯಂತ ನಾವು ಗ
ಮನಿಸಕ.

‘ಕನ್ನಡಲಿ ಏನುಟ್ಟು?’ : ಕನ್ನಡಲೇ ಬರೆಯ
ಕ್ಕಾಂತ? ಕೇಳ್ವ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಕಾಲೂರು ಜೆಲುನೆನ ಬರ್ದ
ಕೊಳಂಬೆ ಪುಟ್ಟಣ್ಣಗಾಡು “ಕನ್ನಡಲೇ ಬರೆಯಕ್ಕಾ”ಂತ
ಬರ್ದ ತೊರಿಸ್ಯಳೊ. ಓದ್ವವರ ಅರ್ಥ, ಗ್ರಹಣ ಶಕ್ತಿನ,
ಕಾವ್ಯ ವ್ಯಾಸಂಗ ಆಸಕ್ತಿನ ಈ ಕಾವ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದೆ. ಓದಿ
ದಷ್ಟೂ ಹೊಸ್ತ ಹೊಸ್ತಾಗಿ ಕಂಡದೆ. ಓದಿ ಬುಡುವ
ಕಳವೆ ಪುಸ್ತಕ ಅಲ್ಲ; ಬಾಸೆ ಮತ್ತೆ ಶೈಲಿಂದ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟ
ಲಿರ್ವ ಈ ಕೃತಿನ ಕೈಲೆ ಹಿಡ್ಯಂಡ್ ಓದಿ ಸಂತೋಸ ಪ
ಡಕ. ಬೇರೆ ಬಾಸೆಗಳ ಮೋಹಲಿ ನಮ್ಮ ಮಾತನೇ
ಮರೆವ ಈ ಕಾಲಲಿ ಅಚ್ಚಗನ್ನಡದ ಕೃತಿನ ಕನ್ನಡ ಅಯ್ಯ
ನ ಕಾಲಡಿಲಿ ಇಟ್ಟ ಕೊಳಂಬೆಯೊವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆ
ಹೊಗ್ಗುವತದ್. ಇಂತ ಒಂದ್ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಂದ
ಯಾವ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನೂ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತೆ !

ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದೊವಾರೂ ತಮ್ಮ ಸಂಘತನನ
ಬುಟ್ಟು ಪ್ರತಿ ಭಾವಂತರ ಗುರಿಸಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸ್ವ ವಿ
ಶಾಲತನ ಬೆಳ್ಳಿಕಂಡ್ರೆ, ಕರಟ ಬೀಳ್ವ ಎಷ್ಟೋ ಹೂವುಗ
ಅರ್ಪ ಪರಿಮಳ ಬೀರೊಂತೇಳ್ವದಲ್ಲ ಸೊಸಯನೇ ಇಲ್ಲೆ.

ವರದಕ್ಷಿಣೆ (ಬದಿ) ವಿರೋಧಿ !

ಮೊನ್ನೆ

ನಮ್ಮೂರು

“ಬದಿ ವಿರೋಧಿ ಸಂಘ”ದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ

ಪ್ರಾಯದ ಕುಮಾರ,

“ಇಪ್ಪತ್ತ” ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬದಿ

ಕೇಳ್ವ-ಉಮ್ಮೋಗಕ್ಕ ರೂಪವಂತ

ಗಂಡ್

ಬಾಕನ-ಇವರ ಬುಟ್ಟರೆ ಇನ್ನಾದುಲೆಂತ

ಅಪ್ಪನ

ಕಾಡಿ, ಬೇಡಿ, ಹಟ ಮಾಡಿ

ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕಿ

ಮೊದುವೆ ಆಗಿಯೇ ಬುಟ್ಟತ್ !

—ಮು. ಸುಬ್ರಾಯಗೌಡ, ಗುತ್ತಿಗಾರ

ನಮ್ಮ ಸಮಾಜಲಿ ಹೆಣ್ಣು

—ಪುರುಷೋತ್ತಮ, ಬಿಳಿಮಲೆ

ನಮ್ಮ ಸಮಾಜ ಪುರಷ ಪ್ರಧಾನ ಮೌಲ್ಯಗಳ್ನ ರೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳು. ಹೆಣ್ಣು ಯಾವುದನ್ನೂ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡದ್ದಾಗಿ ಮಾಡಬುಟ್ಟು. ಹುಟ್ಟಿಂದ ಸಾಯಾಲ್ಲಿವರೆಗೆ ಅವಳು ಎರಡ್ನೇ ದರ್ಜೆ ಪ್ರಜೆಯಾಗಿದ್ದದೆ. ಒಂದು ಕುಟುಂಬದ ಬೆಕ್ಕನೆಗೆಲಿ ಅವಳೇ ಪ್ರಧಾನ ಪಾತ್ರ ಹವುದಾದರೂ, ಅವಳು ನಾವಿನ್ನೂ ಗುರಿಸಿಕಂಡಲ್ಲ. ಗುಲಾಮಾಳಿಗೆ ಅವಳು ನಡ್ವಿಕಂಜೊದರ ಮರೆ ಮಾಡಿಕಾಾಗಿ ಅವಳ-ಭೂಮಿಗೆ ತಾಯಿಗೆ, ಹೋಲ್ಸುವೆ.

ಮನೆಲಿ ಸಣ್ಣದೊಂದಳೇ ಗಂಡ್ ಮಕ್ಕಳ ಬಾಳ ಮುದ್ದು ಮಾಡುವೆ. ಹೆಣ್ಣು ಕೂಸಾದರೆ ಅವಳ ಅಡಿಗೆ ಮನೆ ಕಡೆ ದೂಡುವೆ. ಹೆಣ್ಣು ಕೂಸುನ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದೊ ಗಡ್ಡೆ-ತೋಟಿಗಳ್ಲಿ ಆಡ್ಕಾಕನ ಇವಳು ಹೊಳೆ ಬದಿಲಿ ಬಟ್ಟೆ ಒಕ್ಕಂಡೋ, ಪಾತ್ರೆ ತೊಳ್ಳಂಡೋ ಇರ್ನು ನಮಿಗೆ ಕಂಡದೆ. ಇದ್ ಎಲ್ಲವರೆಗೆ ಬೆಳ್ಳುಟುಂತೇಕ್ರೆ ಹೈದಂಗ ಅಡಿಗೆ ಮನೆಗೆ ನುಗ್ಗಿರೆ ಸಾಕ್-“ಎನ್‌ನೇ ಗೂಡೆಗಳ್ಲಿ ಅಡಿಗೆ ಮನೆಗೆ ನುಗ್ಗುಬುಟ್ಟೊಳ... ? ಅಂತ ತಮಾಸೆ ಮಾಡುವೆ. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಗೂಡೆಗ ಮಾತಾಡ್ರೆ ಸಾಕ್ ‘ಗಂಡ್‌ಬೀರಿ’ಂತೇಳಿ ಅವಳಿಗೆ ಬಿರುದ ಕೊಟ್ಟವೆ. ಇವ ರೊಂದ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಮಾತಾಡಿಕಾಗದ ಓಡಾಡಿಕಾಗದ ಸ್ಥಿತಿ ಆವುಟ್ಟು. ನಮ್ಮ ಸಮಾಜಲಿ ಹೆಣ್ಣಿಗಿರ್ಪ ಸ್ಥಾನ ಮಾ ನ ಏನ್‌ಂತೇಲ್ದರೆ ಜಾಸ್ತಿ ಎವರ್ನದೆ ಸಟ್ಟಿನಾಡಿ ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟೆ ಅಷ್ಟೆ. ನಾವೆಲ್ಲ ಕುದ್ದ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡ ಕಾದ ಸಂಗತಿಗ ಇವು —

1. ಹೆಣ್ಣು ಕೂಸು ಹುಟ್ಟಿರೆ ‘ಬೆಲ್ಲ’ ಹಂಚುವೆ; ಗಂಡ್ ಕೂಸು ಹುಟ್ಟಿರೆ ‘ಸಕ್ಕರೆ’ ಹಂಚುವೆ.
2. ಅಮೆ ದಿನ ಹೆಣ್ಣು ಕೂಸುನ ಕಯ್‌ಗೆ ಎರ್ಡ್ ರೂಪ್ಯಾ ಕೊಟ್ಟವೆ; ಗಂಡಾದರೆ ‘ಐದ್’ ರೂಪ್ಯಾ ಕೊಟ್ಟವೆ.
3. ಗಂಡ್ ಕೂಸಾದರೆ ಅದರ ನಾಲಿಗೆಗೆ ‘ಹುಲಿತುಪ್ಪ’ ಮುಟ್ಟುವೆ; ಹೆಣ್ಣಾದರೆ ಏನೂ ಬೇಕಿಲ್ಲೆ !
4. ಹಿಂದೆ ಎಲ್ಲಾ ಗೂಡೆಗ ಹೊಲೆ (ಮತು) ಕಾಂಬಕೆ ಮುಂದೆ ಮೊದುವೆ ಆಕು, ಇಲ್ಲರೆ ಕಾಡಿಗೆ ಅಟ್ಟ

ತ್ತಿದ್ದೊಗಡ! ಅದೂ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಟ್ಟೆಕಟ್ಟೆ !! ಅದರೆ ಈಗ ಹಾಂಗೆಲ್ಲ ಇಲ್ಲರೂ ಸಾ ಹೊಲೆ ಕಂಡ್ ಒಂದೆರ್ದೊ ವರ್ಸಲಿ ಮೊದುವೆ ಆತ್‌ಲೆ ಜಿನ ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದ್ಲಾಗಿ ಏನಾರ್ ಮಾತಾಡಿಕಂಡವೆ.

5. ಹಿಂದೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳಲಿ ಹೊಲೆ ಕಂಡ ಗೂಡೆನ ಅಲ್ಲೇ ಖುಟ್ಟ್ ಬರೊಕೂಂತಿತ್ತ. ಕೆಲವು ಗೂಡೆರ ಗೂಡೆಗ ಅಲ್ಲಿ ಹಾಂಗೇ ಬಾಕಿ ಆಗೊಳೊ. ಈಗ ಸಾ ಗೂಡೆಗಳಿಗೆ ಅಣ್ಣಪ್ಪ ದೇವ್ರು ನೋಡಿಕೆ ಬುಡ್ಡಲೆ
6. ಹೊಲೆ ಕಂಡ ಗೂಡೆಗ ಮೈತುಂಬಾ ಸೆರ್ಗ್ ಹೊದ್ದೊಂಡ್ ಗಂಡ್ ಜೆಗನಳಿಗೆ ಮುಖ ತೋರ್ಪದೆ ಮಾತಾಡೊಕು; ಅದ್ ನಡೆಕನ ಭೂಮಿ ಅದೊಕೆ ಬೊತ್ತ.
7. ಮುಟ್ಟಾದ ಹೆಳ್ಳಕ್ಕ ನಮ್ಮ ಜಾತಿಲಿ ಕೊಟಗೆಲಿ ಮೊಲ್ಗುವೆ. ಮನೆಗೆ ಬಾಗಲೇ ಇಲ್ಲದ ಜಿನ ಸಾವಿರಾರ್ ಒಳೊ. ಮತ್ತೆ ಕೊಟಗೆ ಹೇಗೆ ಇರ್ದುಂತ ನಾನೇ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡೊಕು. ದನ ಗಲ್ಲಂಗಿ, ನಾಯಿಗಳ್ಲಿ, ಕೋಳಿಗಳ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಜೀವ ಮೂರ್ಛಿನ ಮನೆಂದ ಹೊರಗೆ ಮೊಲ್ಗುದು ನೋಡ್ರೆ ಎದೆ ಬೆಂದದೆ. ಆದೊಂದ ಇದಿಕೆ ಸರ್ಯಾದ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ತೆ ಆಕು. ಇಂತ ಸಮೆಲಿ ಅವಳು ಒಬ್ಬಳೆ ಹೊರಗೆ ಮಲ್ಗಸದೆ ಅವಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತೆ ಆರೋಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚರ ವಯಿ ಸೊಕು.
8. ಕೆಡ್ಡಾಸ ದಿನ ಮುಟ್ಟಾದ ಹೆಳ್ಳಕ್ಕ ಉಪಾಸ ಇರೊಕು. ಆ ಮೂರ್ಛಿನ ಅದ್ ಮೊಂದ್ರಿಲಿ ಮೊಲ್ಲಿಕೆ ಆಗದಾಗಡ! ಹಸಿ ಮಡ್ಲಿಲಿ ಮೊಲ್ಗೊಕು. ಅದ್ ತಿಂದ ಎಂಜ್ ಸಾ ನೆಲಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿಕಾಗ ದಂತ ಹೇಳಿ ಅದ್ ಉಂಡ ಬಾಳ್ವೆನ ಮರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುವೆ !
9. ಮುಳ್ಳದ ಹಕ್ಕಲೆ ಇರ್‌ವ ಪೆರಾಲು, ಕೊಂಬಡ್ಕ ದುಗ್ಗಗಳ್ಳಿ ಭೂತದ ನೇಮ ಆಕನ ಆ ಊರಿ

ಮುಟ್ಟಾದ ಹೆಳ್ಳಕ್ಕು ಯಾರೂ ಇರಿಕೆ ಆಗದಾಗಡೆ !
ಅವರೊಲ್ಲ ಬೇರೆ ಊರಿಗೆ ಕಳ್ಳುವೆ. ಮುಟ್ಟಾದ
ಹೆಳ್ಳಕ್ಕು ನೊಲ್ಲಿದ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಸಗಾಣೆ ಹಾಕಿ ಅದೇ
ಸಾರೊಕ್ಕು.

10. ನೊದುನೆ ಆದ ನೊಲೆ ನಾಗೋಳಿ ಸಾಸ್ತರಿ ಹೈದ
ಗೂಡಿನ ತಲೆಗೆ ತುಂಬೆ ಹೂ ಮುಡ್ಸುವ ಸಂಪ್ರ
ದಾಯ ಉಟ್ಟು. ಆಗ ಹೈದ 'ಎಡ್ಡ ಕಯಾಲಿ'
ಹೂ ಮುಡ್ಸಿದೆ ! ಮತ್ತೆ ಹೆಣ್ಣ್ ಯಾಗೋಳಿ
ಗಂಡನ ಎಡ್ಡ ಬಾಗಲೇ ಕುದ್ದೊಕ್ಕು. ನಮ್ಮ ಸಂ
ಸ್ಕೃತಿಲಿ 'ಎಡ್ಡ ಕೆಟ್ಟಿದ್', ಎಡ್ಡ ಕಯಾಲಿ ಕೊ
ಡಿಕ್ಕಾಗದ್, ತಕಂಬಕ್ಕಾಗದ್, ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾ
ಡಿಕ್ಕಾಗದ್, ಹೆಣ್ಣ್ ಮಾತ್ರ ಎಡ್ಡ ಬಾಗಲೇ ಕು
ದ್ದೊಕ್ಕು !

11. ಮಂಜನ ಧಾರಿನ ಅಯ್ಯ ನೋಡಿಕ್ಕಾಗದ್. ಇದಿ
ಗೆ ಸಾ ಅಯ್ಯ ಮಂಜನ ಧಾರೆ ಸಮೆಲಿ ಒಳಗೆ
ಇದ್ದದೆ. ಹೆತ್ತವ್ವನೇ ಮಂಜನ ಧಾರಿನ ನೋಡಿ
ಕಾಗದಂತಾದರೆ ಇದ್ ಕುರುಡು ಶಾಸ್ತ್ರ ಅಲ್ಲದೆ
ಮತ್ತೆಂತ ?

12. ಕುತ್ತಿಗೆಲಿರ್ವ ತಾಳಿ ತುಂಡಾದರೆ ಅದರ ಮತ್ತೆ
ಕಟ್ಟಕನ ಮ.ಟ್ಟ ಹೆಣ್ಣ್, ಮಡಿ ನೀರ್ ನುಂಗಿ
ಕಾಗದ್. ಉಂಬಕೆ ಬೊತ್ತೇ ಬೊತ್ತ ! ಗದ್ದೆ
ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ಕನ ಅವಳ್ಳೆಂಗೇ ಅವಳ ತಾಳಿ ಸಾ
ಸಮ್ದೆ.

13. ನೊದುನೆಲಿ ಹೈದಂದ ಗೂಡಿಗೆ ಪ್ರಾಯ ಕಮ್ಮಿ
ಆಕೂ ಮತ್ತೆ ಸಾಯಕನ ಅದ್ ಗಂಡಂದ ಮುಂ
ದೇ ಸಾಯೊಕ್ಕು; ಇಲ್ಲರೆ ಅವಿಕೆ ಸ್ವರ್ಗ ಇಲ್ಲೆಗಡೆ!
ಹೇಂಗುಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರ ?

14. 'ನಾ ಅವಳ ನೊದುನೆ ಮಾಡಿಕಂಡೆ'ಂತ ಹೇಳುವೆ.
ಇಲ್ಲಿನ 'ಮಾಡಿಕಂಡೆ' ಕನ್ನಡದ 'ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ'
ಯ ಹಂಗೇ ಇರ್ಪಂತದ್. 'ಕೊಂಡೆ' ಶಬ್ದ 'ಕೊ

ಳ್' ಧಾತುಂದ ಬಂದದ್. 'ಕೊಳ್'ಂತೇಕ್ರೆ-
To Size; to lay hold of; to
take away; to buy -ತೇಕ್ರೆ ಅರ್ಥ ಉ
ಟ್ಟು. ಅಂದರೆ ನೊದುನೆನ 'ಯಾಪಾರ' ಮಾಡಿ
ಬುಟ್ಟೊ. ಇಂದ್ 'ಡಾರಿ' ಕೊಡ್ಕ ಬಂಗ
ನೋಡ್ಕಿ ಖಂಡಿತ ಇದ್ ಸುಳ್ಳಲ್ಲ. ಕನ್ನಡಲಿರ್ವ
ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದಲಿ 'ವಿನಾಹ'ಂತೇಕ್ರೆ (Carrying
off) ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗು ಎಂಬ ಅರ್ಥ
ಉಟ್ಟು. ಇಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣ್ ನ ಒಂದು 'ಅಂಗ'ಡಿ ಸಾಮಾ
ನ್' (Commodity) ನಗೆ ಮಾಡ್ಕೊ.
ಮಾನವಿಯತೆ ಎಲ್ಯುಟ್ಟು ?

15. ಉಂಗ್ರ ಶಾಸ್ತ್ರಲಿ ಗಂಡೇ ಗೆಲ್ಲಕೊಂತ ಉಟ್ಟು; ಹೆ
ಣ್ಣ್ ಗೆದ್ದರೆ ಮತ್ತೆ ಅದ್ 'ಕುದ್ದೆ' ಜಾತಿ ಆಗಿಬು
ಟ್ಟದೆ ಗಡೆ !

16. ಕೆಲವು 'ಬಳ'ಂದ(ಗೋತ್ರ)ಗೂಡಿನ ತಂದರೆ ಮನೆ
ಗಂಡಾಂತ್ರಿ ಹೋದಿಗಡೆ ! ಇನ್ನ ಕೆಲವು 'ಬಳ'ಂದ
ಗೂಡೆ ತಂದರೆ ಹಿರಿಯೊನ್ನೆ ಅಯಿ ಸ ಕಮ್ಮಿ
ಆದಿಗಡೆ !

ಇನೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜಲಿ ನಾ ಕಂಡದ್; ನನ್ನ
ಅಕ್ಕ-ತಂಗಿಕ, ಅಯ್ಯ ಅನುಭವಿಸಿದ್. ಅಡಿಗೆ ಮನೆಲಿ
ಹೋಗಿ ತಿಂದ್ಕಂಡ್ ಕಣ್ಣೀರ್ ಸುರ್ದುವ ಹೆಳ್ಳಕ್ಕು ಜ್ವಾ
ಲೇ ಕುದ್ದೊಕಲೆ, ಭೂತದ ಎದ್ರ ಬಾಡುಲೆ; ಗಂಡ್
ಜಿನ ಮಾತಾಡ್ಕನ ಬಾಯಿ ಹಾಕುಲೆ. ಗಂಡನೊಟ್ಟಿಗೆ
ನೊಲ್ಲುದು, ಮಕ್ಕಳ ಹೆರ್ದು, ಜೀವಮಾನ ಇಡೀ ಮ
ರ್ದುದು-ಇದೇ ಹೆಣ್ಣ್ ಜೀವನ; ಕೆಲವು ಸಂಪ್ರದಾಯಗ
ಧಾರ್ಮಿಕ ದೃಷ್ಟಿಲೂ ಮತ್ತೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಲೂ ಸರಿ
ತಾ ಕಂಡೊ, ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಒಂಗ ಬಾವಂತ ಕೆಲವು ಕುರು
ಡ. ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಮಾತ್ರ ಖಂಡಿತಾ ಹೋಗಲಾ
ಡ್ಸೊಕ್ಕು. ಇನಿಕೆ ಹೆಳ್ಳಕ್ಕು ಮುಂದೆ ಬಾಕು, ಗಂಡ್ ಜಿನ
ಸಹಕಾರ ಕೊಡೊಕ್ಕು. ಅಂದರೆ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಸಮಾ
ಜಲಿ ಸಮಾನ - ಉಂಟಾಕೆ ಸಾಧ್ಯ.

* ಮನೆಲಿ ಒಂದು ತೊಟ್ಟು ತೂಗ್ವರೆಗೂ ಗಂಡ-ಹೆಣ್ಣಿನ 'ವೈವಾಹಿಕ' ಜೀವನ ಮಕ್ಕಳ ಆಟದಂಗಿ.

* ನಮ್ಮ ಸಂತಾನಗಳಲಿ ಅಯ್ಯಪ್ಪನ ಗುಣದ ಪ್ರಭಾವ ಹೆಗೆ ತಾನೆ ಇದ್ದದೆ ? ಅವು ಕುಡಿನ ಹಾಲ್ ಡಬ್ಬದ್, ಶಿಕ್ಷಣ ಸರಕಾರದ್ !

ಹೊಸ ದೇವರು

—ಕೊಳಂಬೆ ನೀರಪ್ಪಗೌಡ, ಚೊಕ್ಕಾಡಿ

ಹ ಟಿ F

ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣಂತೇಳುವ ಹಳೇ ದೇವ್ರ ಹಳ್ಳಿ ಬುಟ್ಟಿ; ಹೊಸ ದೇವ್ರ ಪಾಲಿಸ್‌ಮಾಡಿ ಸಿಂಗಾರ ಮಾಡ್ತೊ. ಹೊಸ ದೇವ್ರ ಹೊಸ ಬೀಜನ ನೀರಿ ಬತ್ತಿದೊ, ಅಲ್ಲಿ ಹೊಸಸ ಕ್ರಿಮಿ ಕೀಟಗ ಉಂಟಾದೊ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮರಗ, ಮಂಗಗ, ಹೊಸ ಪ್ರಾಣಿಗ ಉಂಟಾದೊ. ಆಮೇಲೆ ಮೊಯಿಂಸರ್, ದೇವತೆಗ ಉಂಟಾದೊ.

ಹೊಸ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಂದ ಹೊಸಸ ಪ್ರಯೋಗ ನಡಿತಾ ಉಟ್ಟು, ಮಯೂರ ದ್ವಜನ ಸಿಗ್ನಾಂಗೆ, ಒಂದು ಗಂಡನ ಮೇಲ್ಪಾಗಂದ-ಹೆಣ್ಣಿನ ಕೆಳ ಬಾಗಂದ ಕಸಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾಂಗೆ ಮಾಡಿ, ಎರಡು ಶರೀರನ ಒಂದು ಮಾಡ್ವೆ! ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬೇಕೂಂತಾಕನ ಮಾತ್ರ ಮಕ್ಕ!!

ಹೀಗೆ ಇಕ್ಕನ ಒಂದರ ಇನ್ನೊಂದು ಹೊಂದಿದ್ದಾ ಇರಿಕೆ ಸುರುಆತ್. ಬೂಮಿಲಿದ್ದ ಮೊಯಿಂಸ ಮಾಡ್ವೆ ಹೋಮ, ಹೊಸ್ತ ಯಾಗಗಳಿಂದ ಅವರ ಜೀವನ. ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ನಿದ್ದೆ ಇಲ್ಲ, ಹಸಿವೆ ಇಲ್ಲ, ಬೆಗರ್ ಇಲ್ಲ, ಹುಡ್ಗರೂ ಅಲ್ಲ, ಅಜ್ಜಂದ್ರೂ ಅಲ್ಲ; ಸಾಯದಲ್ಲ-ಹುಟ್ಟಿದಲ್ಲ. ನಾನಾಗೆ ಅವು ಬೇಕ-ಅವ್ವೆ ನಾವು ಬೇಕ ಒಂದರ ಆಶ್ರಯಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಬದ್ಬದು. ನಾವು, ಕೂಡಾ ದೇವತೆಗಳಾಂಗೆ ಆಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಟ್ಟು. ಕೆಲವು ಜನ ಆಕಂಡೂ ಒಳೊ, ಆಗ್ನಿಬಿಪ್ರಾಯಲಿ ಒಳೊ. ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಬೋಳೆಯರ್ಂತ ಹೆಸ್ರುಟ್ಟು, ಬೋಳು ತಲೆವುಕೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ಏನ್ ಕಮ್ಮಿ ಇಲ್ಲ, ತಾನ್ ಬೋಳಾಗದ್ದಾ ಬೇರೆವರೂ ಬೋಳು ಮಾಡೊವು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೇಕವ್ವ ಒಳೊ, ಬಾಳ ಹಿಂದೆ ಬೋಳು ತಲೆಯ, ವರ್ಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಬೋಳಾಗುಟೂಂತ ಹೆಚ್ಚಿನವುಕೆ ಗೊತ್ತುಟು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಲವಾರ್ ರೀತಿನ ಬೋಳು ತಲೆವು ಒಳೊ. ಹಳೆ ಬೋಳು ತಲೆಯವರ್ಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅಪಾಯ ಉಟ್ಟುಂತ ಕೆಲವು ಬೋಳಗಳಿಗೆ

ಗೊತ್ತೇಲೆ. ನಾವು ದೇವತೆಗಳಾಂಗೆ ಆಕುಂತಾದರೆ ಬೇರೆವು ಮಾಡ್ತರ ನಾವು ತಿನ್ನೋಕು; ಬೇರೆವರ ಕೈ ನಮ್ಮ ಬಾಯಿಗೆ ಖರೋಕು; ಹೀಗೆ ಮಾಡ್ತರೆ ಇರು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆನ ತಿರ್ಳ. ಹೀಗೆ ಮಾಡ್ತ ಮಾಡ್ತರೆ ಈಗನ ಕಾಲಲಿ ಬೊದ್ಧಿಕೆ ಬೊತ್ತ.

ಮಣ್ಣಿಂದ-ಬೂಮಿ, ಬೂಮಿಂದ-ನೀರ್, ನೀರ್ಂದ-ಮಿಾನ್, ಖಡವಂದ-ದೊಡ್ಡವನ, ಕೊಡ್ವನಂದ-ಪಡಿನವನ, ನಾಡವರ್ಂದ-ಬೇಡಿ ತಿಂಬವು, ಹೆಣ್ಣಿಂದ-ಗಂಡ್, ಗಂಡಾಂತ್ರಂದ-ತಾಯಿಗಂಡ, ರೋಗಿಂದ-ವೈದ್ಯ, ಹಳ್ಳಿಯವರ್ಂದ-ಪಳ್ಳಿಯವು, ಉರ್ಂದ-ಉಗ್ರಾಣಿ, ಆಕ್ಕಂದರ್ಂದ-ಆಕ್ಕಸಾಲಿಗ, ಕಲಿಯವರ್ಂದ-ಕಲಿಸ್ತವು, ಪೋಲಿಗಳಿಂದ-ಪೋಲಿಸ್, ಕಷ್ಟಗಾಕಂದ-ಲೊಟ್ಟಿಗಾರ, ಮುಗ್ಗೂರ್ ನವರ್ಂದ-ಬೆಂಗ್ಗೂರ್ ನವು, ಬೇಸಾಯಗಾರ ರಂದ-ಬ್ಯಾಂಕ್ ನೊವು, ಇಲ್ಲಿಯವರ್ಂದ-ಡಿಲ್ಲಿಯೊವು, ಹೀಗೆ ಹೊಂದಿಕೆ ಒಂದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಬೇಕೇ ಬೇಕು. ಮೊಯಿಂಸ - ದೇವತೆ - ದೇವ್ರ ಎಲ್ಲಾ ಹೊಸ್ತಾತ್, ಜಾತಿ ಎಲ್ಲಾ ಒಂದಾತ್, ನೀತಿ ಕರೆಲೇ ಒಳ್ಳೆ, ನೀತಿ ಬಾಲ ಹೋದಾ ಕೋತಿ ಆತ್. ಗೈದ್ ತಿಂಬವು ಕಮ್ಮಿ ಆತ್-ಬರ್ಡ್ ತಿಂಬವು ಹೆಚ್ಚಾತ್, ಕೈಗೆ ಕೆಸ್ತಾತ್-ಬಾಯಿಗೆ ಹೆಸ್ತಾತ್, ಪೆನ್ನಿನ ಕೈಗೆ ಚಿನ್ನ ಸಿಕ್ಕಿತ್, ತಂತ್ರ ಮಾಡಿ ಮೊಂತ್ರಿ ಆದೊ, ನೋಟು ತೋರ್ಪಿದೊ-ವೋಟು ಕೇಳೊ, ವೋಟಿಗೆ ವೋಟು ಎದ್‌ರಾತ್, ಪೇಟೆ ಪೇಟೆ ಲೂಟಿ ಆತ್, ಲಾರೀ ಪೆಟ್ಟು ಕಡೆಗೆ ಸಿಕ್ತ. ಕಾಡ್‌ನ ವಂಗೆ ಬೇಡ್ವೆ ಸಿಕ್ತ, ಕಡೆಲಿದ್ದವ ಕೊಡಿಗೊತ್ತು-ಕೊಡಿಲಿದ್ದವನ ನಡೂಗೆ ಹಾಕಿದೊ, ನಡೂನವನ ಕಡೆಗೆ ನೂಕಿದೊ, ಕೊಡಿನವಂಗೆ ಸೆಡೇಲಿ ಇಕ್ಕಿದೊ, ಇಕ್ಕಿ ಒಳ್ಳದ್ ಕಡೇನವಂಗೆ ಸಿಕ್ತ. ಸಣ್ಣವಂಗೆ ಮಣ್ಣಾತ್-ಮಣ್ಣಿನವ ಹಣ್ಣಾತ್, ದೊಡ್ಡವನ ಅಡ್ಡ ಹಾಕಿದೊ, ಮಾಡ್ವೆವಂಗೆ ಬೇಡಾದ್ ಸಿಕ್ಕಿತ್, ಬೇಡುವವು-ಬೀಡಿಯ ವೂ ಹೆಚ್ಚಾದೊ, ಬೇಸಾಯದವ ಸಾಯಕಾತ್, ಅನ್ನಯ ಮಾಡ್ವೆವ ಅನ್ನ ತೀಂತ್, ಧರ್ಮ ಮಾಡ್ವೆವ ದಾರಿಲಿ ಬೀತ್, ರಾತ್ರೆ ಹಗಲಾತ್, ವಿಜ್ಞಾನ ಮುಂದೆ ಹೋತ್, ಮೊಯಿಂಸ ಹಕ್ಕಿಯಾಂಗೆ ಕಾರ್-ಇಂವ್ರ

ನಾಂಗೆ ಚೆಂಪ್ರನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋತ್, ಮಿನಾಗಿ ನೀರೊಳಗೆ ಇಲ್ಲ್, ಕ್ರಯ ಒಂದಕೆ ತೊಂಬತ್ತಾತ್, ಜಿನ ಒಂದಕೆ ಒಂಬತ್ತಾ ಹೆಚ್ಚಾತ್. ಸರ್ಕಾರ ಕಾನೂನು ಮಾಡ್ತ- ಹೊಸ ದೇವ್ರಿಗೆ ತಲೆ ಬಿಸಿ ಆತ್, ಕಾನೂನಿಗೆ ದೇವ್ರಿಗೆ ವಿರೋಧ ಆತ್, ಹೀಗೆ ಆಗಿ ಜಟಾಪಟಿ ಆತ್-ಜಟಾ ಪಟಿ ಆಗಿ ಕಂಡಾ ಬಟ್ಟಿ ಆತ್; ಇಲ್ಲಿ ಹೊಸ ವಿಸಯ ಹೊರಗೆ ಬಾತ್, ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಹೊಸ್ತ ಸಂಗಿ ಕುತ್ತಿಗೆ ಹಿಡ್ತ.

ಬೋಳಪ್ಪನ ಹೆಣ್ಣ ಕಾಳಮ್ಮನ ನಾಕನೆ ಹೆರಿಗೆನ ಕೂಸು ಗಂಡ್, ಅದರ ಹೆಸ್ ಬೆಳ್ಳಂಪ್ಪಂತ ದೇವ್ರ ಬರ್ತ; ಮುದ್ದನ ಹೆಣ್ಣ ಮುದ್ದಮ್ಮಳ ಒಂಬತ್ತೆ ಹೆರಿಗೆನ ಕೂಸು ಹೆಣ್ಣ, ಅದರ ಹೆಸ್ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಬರ್ತದೆ; ಇವು ಗಂಡ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರೊಕುಂತ ಇದ್ದದೆ. ಮೇಲೆ ಹೇಳ್ವ ಕಾಳಮ್ಮ ಹೆಂಗ್ಸ್, ಎರಡೆ ಹೆರಿಗೆಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ವತ್ತಾ ಯಕ್ಕೆ ಕೊಯ್ಸಿಕುಂತ; ನಂತ್ರ ಹೆರಿಗೆಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ಸಿದ್ಧ ಗೂಡೆಗೆ ಗಂಡ ಇಲ್ಲೆ. ಈಗ ಕಾಳಮ್ಮ ಹೆಂಗ್ಸ್ನ ಬಾಕಿ ಎರಡ್ ಹೆರಿಗೆನ ಒಂದು ಮಾವುಳ್ಳಿನ (ಮುಸ್ಸಿಂ ಹೆಂಗ್ಸ್) ನ ಹೊಟ್ಟೆಗೋ ಇಲ್ಲರೆ ಬೇರೆ ಯಾರರ ಹೊಟ್ಟೆಗೋ ಹಾಕಿ; ದೇವ್ರ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಸರಿ ಆದೆ. ಆಗ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆವ ಸಂಗಿ ಕರ್ನಕುತ್ ! ಬರ್ತದರ ತಿದ್ದಿಕಾಲೆ; ಹಿಂಗಾಗಿದ್ದ ಕೆಲು ಗೂಡೆಗಳಿಗೆ ಗಂಡ ಇಲ್ಲೆ-ಕೆಲು ಹೈದಂಗಳಿಗೆ ಗೂಡೆ ಇಲ್ಲೆ, ಹಿಂಗಾಗಿ ಕೆಲವುಕೆ ಧಾರೆ ಮೊದುವೆನೂ ಅಲ್ಲ-ರಿಜಪ್ಪಂತೇಳ್ವ ಅರ್ಥಮರ್ಥ ಮೊದುವೆನೂ ಅಲ್ಲಾ ! ಮನ್ಸ್ ಒಂದಾತ್, ಗಂಡ್-ಹೆಣ್ಣ ಒಟ್ಟು ಕೂಡೊ; ಒಸಿಯ ಸಮೆಯ ಕಳೆಕನ ಈ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಒಂದು ಪುಂಡಿ ಮಣ್ಣಂತೇಳಿ ಹೈದ ಓರೆ ದಾರಿಲಿ ಹೋದೆ; ಗಂಡ ಬರೇ ದಂಡಂತೇಳಿ ಹೆಣ್ಣ ಬೇರೆ ದಾರಿಲಿ ಹೋದೆ; ಈಗ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದಾರಿಗ ಬೇಕಷ್ಟ್ ಒಳೊ. ಅಡ್ಡ ನೀಟಾ ಪೂರಾ ದಾರಿಗಳೇ ! ಕಡೆಗೆ ದಾರಿ ಸಿಕ್ಕದೆ ದಾರಿಲಿ ಬಿಳವ ಪ್ರ ಸಂಗವೂ ಉಟ್ಟು, ದಾರಿಲೇ ಬಾಳ ದೂರ ಹೋಗಿ ತಿರ್ಗಿ ಬಾಕೆ ದಾರಿ ಸಿಕ್ಕದಿರೂ ಉಟ್ಟು. ಗಂಡ ಹೆಣ್ಣಾಗಿದ್ದ ಹಿಂದಿನಾ ದಾರಿನ ಮುಚ್ಚಿ ಬೇರೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕುಂಬವೂ ಒಳೊ. ಕೆಲವುಕೆ ಸೊರಗಕ್ಕೆ ಹೋಕೆ ದಾರಿ ಸಿಕ್ಕದ್ದೆ, ಯಮನಲ್ಲಿಗೂ ಸಿಕ್ಕದ್ದೆ, ಹಿಂಗಾಗಿ ತ್ರಿಶಂಕು ಸೊರಗ ಆದೊ ಉಟ್ಟು.

ಆಚೆ ಈಚೆ ದಾರಿಲಿ 'ಓಡಿ' ಓಡಿ ಸಾಕಾಗಿ ಓಡಿ ಕಂಡ್ ಬಂದದೆ ನಾ ಗೌಡ ಜಾತಿಲಿ ಹುಟ್ಟಿದಂವ, ನನ್ನ ಹೆಸ್ಸನ "ಓಡೀ"ಂತ ಕರ್ತನೆ, ನಾ ಮುಂದೆ ದೊಡ್ಡ ಬಂಗೆಲಿ ಇದ್ದಂವ. ನಾ ಬಂಗೆಲಿ ಇರ್ತನ ಗದ್ದೆ ಆರ್

ಮುಡಿ ಇತ್ತ್, ಅದರ ಬೇರೆವುಕೆ ಗೇಣಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಹೊಸ ಸರ್ಕಾರದ ಹೊಸ ಕಾನೂನ್ ಬಾತ್, ಗೇಣ ಕೊಡ್ತಿಲೆ-ಗದ್ದೆ ಬುಡ್ತಿಲೆ, ನಂಗೆ ಓಡಿ ಓಡಿ ಸಾಕಾತ್, ಗದ್ದೆನ ಮುದ್ದೆ ಮಾಡಿ ನುಂಗಿದ್ದಾ ನನ್ನ ಒದ್ದಾ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿದೊ. ಈಗ ಬಂಗೆ ಕೆಲ್ಸವೂ ಇಲ್ಲೆ, ನಂಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ದಬರ್‌ದಸ್ತ್ ಅಲ್ಲದೆ ಯಾವ ಸೌಲತ್ತೂ ಇಲ್ಲೆ. ಹಾಂಗಾಗಿ ಬಾವ ಜನ್ಮಕಾರೊ ಏನಾರ್ ಒಳ್ಳೆ ದಾರಿ ಆದೆಯೋ ನೋಡೊಕೂಂತ ಉಟ್ಟು. ಹಾಂಗೆ ಹೊಸ ದೇವ್ರಿಗೆ ಹೊಸ ರೀತಿನಾ ಅರ್ಜಿ ಕೊಡೊಕುಂತ ಗ್ರೈಸಿ ಅಲ್ಲಿವರೆಗೆ ಹೊರ್ವದ್. ಹೊಸ ಬಂಗೆಲಿ-ಹೊಸ ಕುರ್ಚಿ ಮೇಲೆ ಹೊಸ ದೇವ್ರ ಕೈಕಾಲ್ ನೆಟ್ಟಂಗಿ ನೀಡಿ ಕುದ್ದ ಲೊ; ಸಾಮಿ.....ತೇಳಿ ನಾ ಕೈ ಮುಗ್ದನೆ.

ಹೊಸ ದೇವ್ರ :- ಓಡಿ...ಏನಾಗಿ ಬಂದ ? ನನ್ನಂ ದ ನಿಂಗಿ ಏನಾಕೂ ಹೇಳ್, ನಿಮ್ಮಂತವಕ್ಕಾಗೇ ನಾ ಎದ್ದು...

ಸಾಮಿ... ನೀವು ದೊಡ್ಡ ಮೊನ್ಸನಾಡಿ ನಂ ದೊಂದು ಸಣ್ಣ ಕೆಲ್ಸನ ಮಾಡಿಕೊಡೊಕು.

ಹೊಸ ದೇವ್ರಿಗೆ ನಂದೊಂದು ಅರ್ಜಿ ಉಟ್ಟು, ನಾ ಗೌಡ ಜಾತಿಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬಾವುಲಿನಾಂಗೆ ಆಗೋಳೆ; ಜಾತಿಲಿ ಕೇಳೊಅಲ್ಲ-ನೀತಿಲಿ ಮೇಲೂ ಅಲ್ಲ, ಸರ್ಕಾರದ ದಬರ್‌ದಸ್ತ್ ಅಲ್ಲದೆ ಸೌಲತ್ ಏನೂ ಇಲ್ಲೆ, ಹಾಂಗಾಗಿ ಬಾವ ಜನ್ಮಕಾರೊ ಏನಾರೊಂದು ಸೌಲತ್ ಸಿಕ್ಕು ದೊಂತಾ ನಿಮ್ಮತ್ ಬಂದದ್.

ಹೊಸ ದೇವ್ರ :- ನಾವು ಎಂತಾ ಅರ್ಜಿನೂ ತಕಂ ಡವೆ, ಬೇರೆ ಕೈಲಿ ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಬಿಗಕ್ಕೆ ಕೈ ಇಲ್ಲೆಂ ತಾದೆ. ನೋಟು ನೋಡ್ಡ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಆಟ ನೋಡ್ತು, ರುಸುಂ ಇಲ್ಲದೆ ಯಾವ ಕೆಲ್ಸವೂ ಆದುಲ್ಲೆ, ದುಡ್ಡೇ ದೊಡ್ಡಪ್ಪ, ಬಂಡಾಯ ಇಲ್ಲದ ಅರ್ಜಿ ಕುಂಡೆ ಅಡಿಗೆ.

ಓಡಿ . ಇತ್ತ್ ಕೇಳ್ ಈಗ ಸಣ್ಣ ಕೆಲ್ಸಾಂತ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲೆ; ಬರಿವ ಯಾವ ಕೆಲ್ಸವೂ ಸಣ್ಣದಲ್ಲ. ಈಗ ಸಣ್ಣ ಕೆಲ್ಪಂತೇಕ್ರಿ ಪಿಕ್ಕಾಸಿಲಿ ಎಳ್ಳುದು, ಸಬ್ಬಾ ಲಿಲಿ ಜರ್ಪುದು, ಹೆಡಿಗಲಿ ಹೊರ್ಪು, ಕೊಯ್ತೊದು, ಹೂಡ್ತು, ಹೀಗೆ ಎರ್ದಾ ಕೈಲಿ ಮಾಡ್ತ ಕೆಲ್ಸ ಸಣ್ಣದ್. ಬರ್ಪೊದು ಹಾಂಗಾದುಲೇ, ಒಂದೇ ಕೈಲಿ ಆಕು.... ನಾ ವುಗೆ ರಾವಣನಾಂಗೆ ಇಸ್ಪತ್ ಕೈ ಇಲ್ಲೆ; ಐವತ್ ಕಡೆಂ ದ ಬಂದದರ ಒಂದೇ ಕೈಲಿ ಮುಗೊಕು. ಬರ್ತದ್ ಹೆಚ್ಚಿ ದಾಂಗೆ ತಲೆ ಬಿಸಿಯಾಗಿ ತಲೆ ತಿರ್ಗಿಕೆ ಸುರು ಆದೆ; ಹಾಂಗೆ

ಅಗುಟು ಈಗ, ಆಗ ನೋಟನ ಕಟ್ಟ ಕೋಟನ ಕಿವಿಗೆ
ಬಿದ್ದರೆ ಆ ಕಡೆಗೆ ನೋರೆ ಮಾಡಿ ತಿರುಗ ತಲೆ ಸಿಡ್ತದೆ.

ಹೊಸ ದೇವ್ರೆ... ಒಂದು ಸಾವಿರ ಈಗ ಕೊಟ್ಟನೆ,
ಕೆಲಸ ಆದ ಮೇಲೆ ಕೈ ಮೊಗ್ಗಿದ್ ನಿಮ್ಮ ಸರಿ ಮಾಡ್ತೆ
ಈಗಕ್ಕೆ ಸರಿ ಮಾಡಿಕುಕು...

ಆತ್ ಇತ್ತ ಕೊಡು, ...

ಅರ್ಜಿ ನೋಡೊನೊ, ಹೋ.... ಗಿರಿಜನ ಅಪ್ಪ
ನಾಗಿಯೂ, ಹರಿಜನ ಅಪ್ಪನಾಗಿಯೂ, ಬಾವ ಜನ್ಮಕ್ಕೆ
ಅವಾಂಗೆ ಅದರೊಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದು ಕೈ ಕಾಲಿಲ್ಲದ ಕೂಸುನೂ..

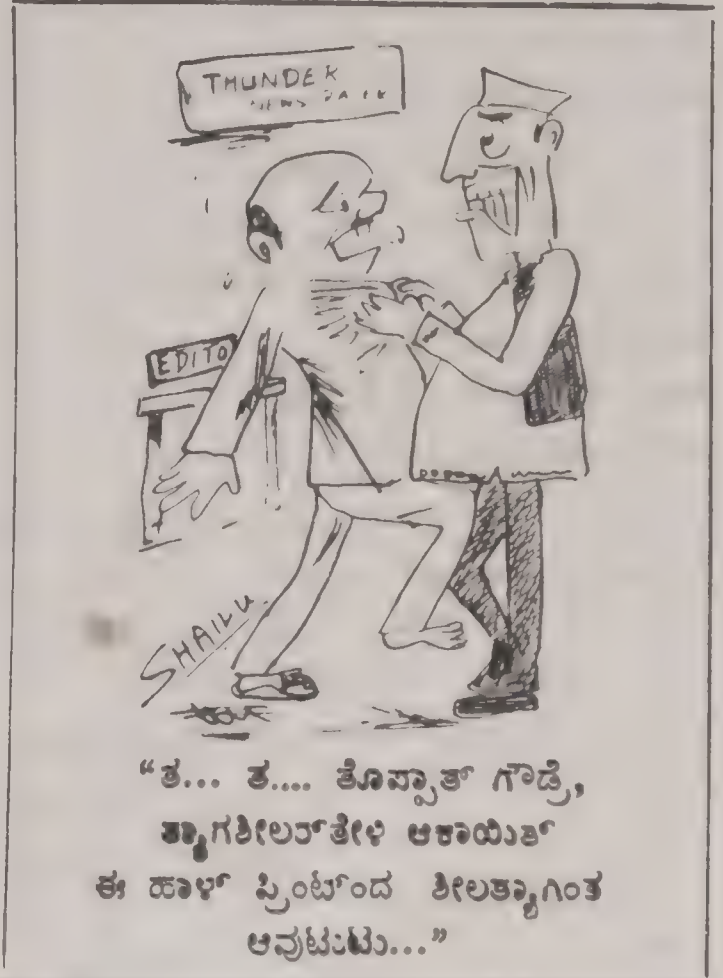
ಈ ಅರ್ಜಿನ ತೆಕಂಕೇ ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲೆ, ತೆಕಂಕೆ
ಕಾನೂನ್ ಇಲ್ಲೆ, ಯಾಕೆಂತಕೇಳ್-ಹೊಸ ವಿಜ್ಞಾನಿ
ಗಳಿಂದ ಹೊಸ ಪ್ರಯೋಗ ನಡಿತಾ ಉಟ್ಟು, ಮ
ಯೂರ ದ್ವಜನ ಸಿಗ್ಗಾಂದೆ, ಒಂದು ಗಂಡ್‌ನ ಮೇಲ್ಪಾ
ಗಂದ ಹೆಣ್ಣಿನ ಕೆಳ ಬಾಗಂದ ಕಸಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾಂಗೆ ಮಾಡ್ತಿದ್ವೆ,
ಎರ್ದ ಶರೀರನ ಒಂದು ಮಾಡ್ತೆಗಡ! ನಡೂಲಿ
ಕರೆಂಟ್ ಇಸುವೆ; ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮಕ್ಕ ಬೇಕೂಂತಾಕನ
ದಿನಕ್ಕೊಂದರಂತೆಯೋ ಇಲ್ಲರೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಕ್ಕಳ ಹೊರ
ತೆಗ್ಗವೆ. ಇದರಂದ ತುಂಬಾ ಉಪಕಾರ, ಎಂಬತ್ತ
ಕೋಟಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ನಲ್ವತ್ತಾದೆ, ಜನ ಕಮ್ಮಿ ಆದೆ-ಜಾಗೆ
ಹೆಚ್ಚಾದೆ; ನೊಡುವೆ ಇಲ್ಲೆ, ಬದಿ ಇಲ್ಲೆ (ಡೌರಿ) ಜಾತಿ
ಇಲ್ಲೆ, ಹೆರಿಗೆ ಇಲ್ಲೆ....!!

ನೀ ಈಗ ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದಾ ಸೋತ್
ಬೀಳ್ವ ಪರಾಸಂಗ ಉಟ್ಟು. ಈಗ ನಿನ್ನ ಅರ್ಜಿಗೆ ಬೆಲೆ

ಇಲ್ಲೆ, ನೀ ಈಗ ಹೋಗು-ನಾ ಅರೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾ
ಹೆಳ್ಳೆ....

ಆತ್, ಹಾಂಗರೆ ನನ್ನ ದುಡ್ಡು ಕೊಡಿ...

ಮದ್ದಾನ ಪಂಡಿತಂಗಿ, ವಕೀಲಿಗಿ, ಲಂಚ ಕೊಟ್ಟ
ದ್, ಸುಡಿಕೆ ಹೋದ ಹೊ ಇವಿಷ್ಟು ಹಿಂದಕೆ ಬಾವ
ಕ್ರಮ ಇಲ್ಲೆ. ಬಂದವ್ ಇಲ್ಲೆ - ಬಾಕೂ ಆಗದ್, ನೀ
ಹಿಂದೆ ಹೋಗು ಅರ್ಜಿ ಪ್ರಯಾಜನ ಇಲ್ಲೆ - ದುಡ್ಡು
ನಾಸಾಸ್ ಇಲ್ಲೆ, ನಿನ್ನ ಬಾಸೆನೂ ನಡಿದುಲೆ ನೋಡು.

ಲೊಟ್ಟಿ

ಹಾರಿತ್ ಅವ ಖಾದಿ ಬಟ್ಟೆ
ಹೊಡ್‌ತ್ ಜೆನಂಗಳ ಮುಂದೆ ಲೊಟ್ಟಿ
ಸರಕಾರಂದ ಸಿಕ್ಕಿತವಂಗೆ ಪುಕ್ಕಟೆ
ರಾಜ್ಯದ ಸುಖದ ಮಂತ್ರಿ ಪಟ್ಟಿ.

ಕುಯ್ಯನುಡಿ ಮಾದಯ್ಯ ಸುಶೀಲ

ಮಿಂಚಿ ಹೋದ ನ್ಯಾಲೆ....

ನಾ ಮುತ್ತಲೆ ಗೆಳೆಯಾ

ನನ್ನದೆನ ಹೊಕ್ಕಾ ನೀ

ಅಲ್ಲಿ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿದರ

ನಾವಿಬ್ಬರೆ ಎಲ್ಲರ ಮುರ್ದಾ

ಸೊರಗ್ಗೆ ಕಾಲಿಟ್ಟದರ....

ಮಧ್ಯಲಿ ಉರ್ವಶಿ ಬಾಕನ ನೀ

ನನ್ನ ಅಲ್ಲಿಂದ ಕೆಳಗೆ ದೂಡ್ ದರ

ಬೇಡಾಂತೇಳೊ ನೆನ್ ಪಾದೆ;

ಕಾಲ ಕಳ್ಳ ಹೋಗುಟು

ಉರ್ವಶಿ ನಿನ್ನ ಬುಟ್ಟು ಹೊಗುಟು;

ಗೆಳೆಯಾ....

ನಿಂಗೀಗ ನಂದ್ ನೆನ್ ಪಾಗುಟು

ಆದರೆ, ನಿಂಗಿ ಗೊತ್ತುಟಾ ?

ಅಂದ್ ನೀ ನನ್ನದೆಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಮನೆ

ಅದಿಕೆ ಇಂದ್ ಗೆದ್ದ್ ಹಿಡ್ಡುಟು.

—ಕು|| ಪಿ. ಎಸ್. ಆರತಿ, ಉಜರೆ.

ನಾ ಯಿ ಗ

ಊರಲೆಲ್ಲ ತುಂಬಿ ಹೋಗೊಳೊ ಕಂತ್ರಿ ನಾಯಿಗ

ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕರಿಯ, ಬಿಳಿಯ, ಕ್ರಾಸ್ ನಾಯಿಗ.

ನೋಡ್ ಕಾಕನ ಹೆದ್ರಿಕೆ ಆದೆ, ಇವು ಕಚ್ಚಿ ಬುಡ್ ವೊಂತ

ಬೊಗ್ಗುದು ಕೇಳರೆ ಯಾರ್ ಹೇಳ್ವೊ, ಇವು ತಿಂದ್ ಬುಡ್ ವೊಂತ.

ಗುರ್ತ ಇಲ್ಲದ ಜೆನಂಗ ಕಂಡರೆ ಹೆದ್ ರಿ ಓಡೊಕು

ಸಾವ್ ಗೆ ನೋಡಿ ನೋಡಿ ಅಬ್ಬೆ ಸ ಆಗುಟು ಇಂತ ನಾಯಿಗಳ.

ಮೊದುವೆ ಗಿದುವೆ ಇದ್ದರೆ ಇವು ಓಡಿ ಬಂದವೆ

ಇವುಕೆ ನಮ್ಮ ಹಾಂಗೆ ಮೊದುವೆಗೆ ಹೋಕೆ ಕಾಗದ ಬೇಕಯಾ ?

ಮುಸ್ಸಿ ಪಾಲಿಟೆಯೊವು ಹೀಗೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುದ್ದರೆ ಹೇಗೆ ಆದಯಾ ?

ಎನ್ ಆದರೂ ನಾ ಹೆದ್ ರಿ ಕುದ್ರಿಕೆಲೆ ಯಾಕೆ ಗೊತ್ತುಟಯಾ

ನಾವು ಬಾವ ಹಾದಿಲೆಲ್ಲಾ ಇವು ತುಂಬಿ ಹೋಗೊಳೊಯಾ

ಅದಿಕ್ಕಾಗಿ ಇವುಕೆ ನೀವು ಹೆದ್ರಿ ನಿಲ್ಲ ಬೊಡಿಯಾ...

ಯಾಕೆ ಗೊತ್ತುಟೊ... ?

ಇನ್ನೆ ಬೇರಿ ಬೊಗುಳ್ ದುಂತೇಳಿ ಮಾತ್ರ ಗೊತ್ತಯಾ

ಬೊಗ್ಗುವ ನಾಯಿ ಕಚ್ಚಿದುಲೆಲೇ ಎಲ್ಲೊವುಕೆ ಗೊತ್ತುಟಯಾ.

—ಯತಿ, ಭೂತಕಲ್ಲು.

ಗ್ರಾಚಾರ

—ಶ್ರೀಮತಿ ಕುಂದಲ್ಪಾಡಿ ಲೀಲಾವತಿ ದಾಮೋದರ

ಜೀವನಲಿ ಬಾವ ಎಷ್ಟೋ ಕಷ್ಟ, ನಷ್ಟ, ಬೇನೆಗಳ ಸಮೆಲಿ ನಾವು ಸಾಮಾನ್ಯ ಕೇಳುವ ಒಂದು ಮಾತು 'ಗ್ರಾಚಾರ'. ಅಂದರೆ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಕಾರಣ ಯಂತತ ಕಂಡ ಪರಿಯಾರ ಮಾಡಿಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲಿತಾಕನ ನಾವು ಸುಲ್ಪಲಿ ಅದೆಲ್ಲ ಅವರವರ ಗ್ರಾಚಾರಂತೇಳಿವೆ. ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಆಗ ಹೋಗುಗಳ ಮೇಲೆ ಗ್ರಹಗಳ ಪ್ರಬಾವ ಉಟ್ಟುಂತೇಳ್ವ ನಂಬಿಕೆ ಸೋಲು ಗೆಲುಗಳಿಗೆ ಕಾರಣ. ಕೂಸು ಹುಟ್ಟಿದ ಕೂಡೆ ಜಾತಕ ಬರ್ಸುವ ಕ್ರಮ ಹಿಂದೂ ಸಂಪ್ರದಾಯಲಿ ಉಟ್ಟು; ಹಾಂಗಾಗಿ ಈ ಪದ್ಧಿಷ್ಟ ನಮ್ಮ ಗೌಡ ಜಾತೀಲಿ ಸಾ ಬೆಳ್ಳ ಬಂದುಟು. ಬೆರಿ ಭಾರತಲಿ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ, ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲಿ ಸಾ ಭವಿಷ್ಯನ ತಿಳಿ ಕಂಬಕ್ಕಾಗಿ ಗ್ರಹ ಜೋತಿಸ್ಸದ ಮೊರೆ ಹೋದವೆ. ಅದರೆ ಜ್ಯೋತಿ ಶಾಸ್ತ್ರಲಿ ಒಮ್ಮತ ಇಲ್ಲೆ, ಹಾಂಗೂ ಹಲವಾರ್ ಪದಿಷ್ಟಗ ಕೂಡಾ ಒಳೊ.

“ಎಲ್ಲದಕೂ ಬೆಲೆ ಏರ್ದ ಈ ಕಾಲಲಿ
ಮೋಟಗೂ ಜಾಸ್ತಿ ರೇಟ್
ಹೇಳೊಕುಂತೋಳೆ. ನೀವೆನೇಳ್ತೆ...” ?

ಹುಟ್ಟಿದ ಸಮೆಲಿ ಇದ್ದ ಆಕಾಶ ಕಾಯಗಳ ಸಾ ಪೇಕ್ಷೆ ವಿನ್ಯಾಸದ ದಾಖಲೆ ಜಾತಕ. ಇದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕೂಸು ಒಳ್ಳೆ ನಕ್ಷತ್ರಲಿ ಹುಟ್ಟಿಟು ಒಳ್ಳೆದಾದ್ದೆ,

ಕೆಟ್ಟ ನಕ್ಷತ್ರಲಿ ಹುಟ್ಟಿಟು ಕೆಟ್ಟದಾದ್ದೆ, ಹೀಗೆಲ್ಲ ಲೆಕ್ಕಾ ಚಾರ ಹಾಕಿವೆ. ಗ್ರಹಗಳೊಂದಾಗಿ ಬಾವ ದೋಸಗಳಿಗೆ ಪರಿಯಾರ ಕೂಡಾ ಉಟ್ಟು. ಅದರ ಜಾತಕ ಬರಿಯುವ ತೇಳ್ತೆ-ಜೋಯ್ಸ ಹೇಳ್ತೆ, ತಾನೇ ಪರಿಯಾರ ಕೂಡಾ ಮಾಡ್ತೆ. ಅದಿಕೆ ಬೇಕಾದಸ್ಸ ಕಾಣಕೆ, ದಕ್ಷಿಣತ ವಸ್ತ್ರ ಮಾಡ್ತೆ, ಅವನ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿದೆ, ಸಂಸಾರಕ್ಕೂ ಉಂ ಬಕೆ ಬೇಕಸ್ಸ ಅದೆ.

ಮನೆಗಳ್ಲಿ ಏನಾರ್ ಕಷ್ಟ ನಷ್ಟ, ತೊಂದರೆಗೆ ಬಂದೇ ಬಂದವೆ; ಆಗ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಿನ ಜೋಯ್ಸನ ಹಕ್ಕಲೆ ಹೋದವೆ. ಇವನ ನೋಡ್ತ ಕೂಡೆ, ಅವ ಅಂದಾಜಿ ಮಾಡ್ತೆ! ನಿನ್ನ ಮನೆಲಿ ಒಂದು ಜೀವಹಾನಿ ಆಗುಟು, (ದನೋ, ನಾಯೋ, ಕೋಳಿ ಸತ್ತಿರಿಕೂ ಸಾಕ್) ಸನಿ ದೊಸ ಉಟ್ಟು, ಶಾಂತಿ ಮಾಡ್ತದೆ ಇದ್ದರೆ ಮನೆವರ ಜೀವಕ್ಕೂ ಹಾನಿ ಉಟ್ಟು! ಹೀಗೆ ಹೇಳ್ತನ ಇಂವ ಕೆಲಿ ನೆಟ್ಟಂಗಿ ಮಾಡಿ ಆಲ್ವಿ, ಹೆದ್ರಿ ಶಾಂತಿ ಮಾಡ್ತಿದೆ. ದುಡ್ಡುನು ಸಾಕಸ್ಸ ಕರ್ಚಾತ್; ಜೋಯ್ಸನ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿದೆ. ಜೋಯ್ಸ ಎಲ್ಲಾ ಸೆರಿ ಮಾಡಿಟು ಇನ್ನ್ ನಂಗಿ ಯಾವ ಬಂಗ ಇರ್ದಿಲಂತೇಳಿ ಇಂವ ಮನ್ಸಲಿ ಕುತಿ ಪಟ್ಟಕಣ್ಣೆ.

ಏನಾರ್ ಒಂದು ಅಪಘಾತ; ಬಸ್ ಅಪಘಾತತೇ ತಕವೊನೊ, ಅದರೆ ಅದಿಕೆ ಕಾರಣ ಗ್ರಾಚಾರತ ನಂ ಬುವ ಜಿನ ಕಮ್ಮಿ ಇಲ್ಲೆ. ಬಸ್ ನ ಯಂತ್ರದ ತೊಂದ ರೆನೊ, ಡ್ರೈವರ್ ನ ತೊಪ್ಪೊಂತೇಳಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡೊವು ಕಮ್ಮಿ. ಒಂದ್ ವೇಳೆ ಬಸ್ ಬಿದ್ದದ್ ಯಂತ್ರದ ತೊಂ ದರೆಂದತ ನಂಬಿರೊ, ಅದರಿದ್ದ ಜಿನಗ ಸತ್ತದ್ ಅವರವರ ಗ್ರಾಚಾರಂದಾಗಿ! ಒಂದು ಗೂಡೆ ಮೂಲ ನಕ್ಷತ್ರಲಿ ಹುಟ್ಟಿಕೆ ಆದ್ ಎದುರ್ನಕಾದ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಷ್ಟೊ. ಜಾತಕಲಿ ಕುಜ ದೋಸ ಇದ್ದರೆ ಮೊದುವೆ ಆಕೆ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡ್ತ ಜಿನ ಎಷ್ಟೋ; ಇಂತ ಸಂದ್ರಸಗ ಜೀವನಲಿ ಬಾಳ ಬಂದವೆ.

ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಎಲ್ಲ ಆಗು ಹೋಗುಗಳ ಒಳ್ಳೆದ್ ಕೆಟ್ಟದ್, ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಹಗಳೊಂದೇ ನಿಯಂತ್ರಿತ ಆದವೆತೇ

ನಂಬೋನೊ. ಸಾಧಾರಣ ಬರಿವ ಜಾತಕಗಳಲ್ಲಿ ಶೇ. ೮೦ ತೊಪ್ಪುಗಡ; ಅಂದರೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಹೊತ್ತುನ ಸರಿ ಆಗಿ ದಾಖ್ಲೆ ಮಾಡದರಂದಾಗಿ ಆದ ತೊಪ್ಪು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ. ಆ ತೊಪ್ಪು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದ ಪಲಾ ಪಲಗಳ್ಳೇ ನಂಬಿ ಪರಿಯಾರ ಮಾಡೋವ್ವೆ ಎಂತ ಪಲ ಸಿಕ್ಕಿದ್ಯೊ! ಇನ್ನೂ ಒಳ್ಳೆ ಶೇ. ೨೦ ಸರಿ ಆದ ಜಾತಕಗಳ್ಳೇ ತಕಂಡ್ರಾ ಎಷ್ಟೋ ಜ್ಯೋತಿ ವರ್ಷ ದೂರ ಇರ್ವ ಗ್ರಹಗ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುಲಿತ ವಿಜ್ಞಾನಿಗ ಹೇಳಿವೆ. ಆದರೂ ಕೂಡಾ ಜಿಂಢ್ರ ಸೂರ್ಯ ಬೂಮಿನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಹಾಂಗೆ, ಒಳ್ಳೆ ಆಕಾಶ ಕಾಯಗ ಸಾ ಯಾಕೆ ಬೀರಿಕೆ ಆಗ ದ್? ನಾವು ಕೆಟ್ಟ ಗ್ರಹಗತ ನಂಬುವ ಮಂಗಳ, ಶನಿ ಈ ಗ್ರಹಗ ಯಾಕೆ ಕೆಟ್ಟದ್ ಮಾಡಿಕೆ ಆಗದ್ ತ ಕೇಳೊ ವು ಕೂಡಾ ಒಳೊ. ಆದ್ರಾ ಈ ಗ್ರಹಗ ಮೊಯಿಂಸರ ಕೊಲ್ಲುವೊ, ಬಸ್ ನ ಬೀಳುವೊ, ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನ ಪೇಲ್ ಮಾಡುವೊ ಇಲ್ಲರೆ ಪಾಸು ಮಾಡುವೊತ ನಂಬು ದು ಹೇಂಗಿ ?

ಹಾಂಗರೆ ಒಂದು ಕೆಲ್ಸ ಮಾಡ್ ಕನ ಒಳ್ಳೆ ಮೂ ತ್ ನೋಡದೆ ಮಾಡಿಕೆ ಆಗದ್ ತೆಂಳ್ವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎದ್ದದೆ, ಇವರ ನಾವು ಒಂದು ಸತ್ಸಂಪ್ರದಾಯ ತೇಳ್ವಂಗೆ ಪಾ

ಲೊಕ್ಕು. ದಿನಾ ದೇವ್ರಗೆ ಕೈ ಮೊಗ್ಗವೆ, ಗುರುಗಳೊ, ಹಿರಿಯರೊ ಕಂಡರೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿವೆ. ನಮ್ಮ ಅಯ್ಯಪ್ಪ ಒಳ್ಳೆದಾಗಲಿತ ಅಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡಿವೆ, ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆ ಬಾವನೆಗಳ ಉಂಟು ಮಾಡ್ತೆ. ಧೈರ್ಯದ ಕುಶಿಂದ ಕೆಲ್ಸ ಮಾಡಿಕೆ ಆದೆ. ಹಾಂಗೇ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆ ಕೆಲ್ಸ ಸುರು ಮಾಡ್ತನ ನಕ್ಷತ್ರ ನೋಡಿ ಸುರು ಮಾಡ್ತೆ ಕಂಡಿತ ಆದಂತೆಳ್ಳ ಧೈರ್ಯ ಬಂದದೆ; ಹುರುಳಿ ಕೆಲ್ಸ ಮಾಡಿಕೆ ಆದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಹೊರ್ತು ಮೊಯಿಂಸನ ಪಾಪ ಪುಣ್ಯಗಳ ಲೆಕ್ಕ ಇಸಿ ಅವಂಗಿ ಒಳ್ಳೆ ಕೆಟ್ಟ ಪಲ ಕೊಡ್ತ ಹಾಂಗೂ ಅವನ ಬವಿವ್ಯ ನಿಗಂಟ್ ಮಾಡ್ತ ಯಾವ ಅತಿ ಮಾನುಷ ಶಕ್ತಿ ಕಂಡಿತಾ ಇಲ್ಲ; ಹಾಂಗೆ ಉಟ್ಟುಂತಾದರೆ ಮೊಯಿಂಸನ ಬುದ್ಧಿ ಶಕ್ತಿಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಏನೂ ಅರ್ಥ ಇಲ್ಲಿತಾತೆಲೆ! ನಮ್ಮ ಹಿಂದೆ ನವರ ಖಗೋಳ ಜ್ಞಾನ ಈ ವಿಜ್ಞಾನ ಯುಗಲಿರ್ವ ನಾವ್ಗೆ ಅಶ್ವರ್ಯ ಹ.ಟ್ಟಿಸಿದೆ. ಆಕಾಶದ ಲೆಕ್ಕ ಇಲ್ಲದಸ್ವ ಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಶೋಧನೆಗ ಆಕಂಡೇ ಒಳೊ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ತಿಳಿಳಿಕೆ ಪಡ್ಕಂಬೊದು ಬುಟ್ಟು ಗ್ರಾ ಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ತಲೆ ಕೆಡ್ಕಿಕಂಬೊದು ಜೀವನದ ಕಠೋರ ಸತ್ಯಗಳ ಎದುರಿಸಿಕೆ ಆಗದಂತ ಪಲಾಯನ ವಾದಂತೇಳಕ್.

ಹೆಡ್

ಶಾಲೆ ಕಾಲೇಜಿಲಿ ತಮ್ಮ ಕಲಿಯಕೆ ಬೊಡ್ಡ
ನೋಡಿರೆ ಪೂರ್ವಾಟ್ಟು ಬೆಳ್ಳಿ ಇಂವ ಗಡ್ಡ
ಗೂಡೆಗ ಅವನೊಟ್ಟಿಗೆ ಬಾಳ ಪ್ರೀ...
ಕರ್ತೊಮ್ಮೆ ಗೂಡೆ, ಇವನ ಒಳಗೆ ಬನ್ನಿ ರೀ...

ಸ್ವಜ್ಞಾನ

ಕೂಸಿಗೆ ಹೇಳ್ತಮ್ಮ ಇವು ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪ
ಹಾಂಗೆತ ಹೇಳ್ತೆ ಅವಂಗೇನ್ ಗೊತ್ತ ಪಾಪ
ಈಗವಂಗಿ ಹುಟ್ಟುಟು ಪೊರ್ಲಾನ ಕೂಸು
ಗೊತ್ತಾತೀಗ ಇದೇ, ಅಪ್ಪ ಕೂಸನ ಸರ್ಕಸ್.

ಎನ್.ಕೆ. ದಯಾನಂದ, ಕನಕಮಜಲು

ಪ್ರೊ|| ಕೋಡಿ ಕುಶಾಲಪ್ಪ ಗೌಡ್ರು

—ಪಿ. ಜಿ. ಅಂಬಿಕರ್, ಚೆಟ್ಟಳ್ಳಿ

ತಮಿಃಳ್ ತಲೆಗಳ ನೊಡುಲಿ ಕನ್ನಡದ ತೊತ್ತೂರಿನ ಇಂದ್ ಉರ್ಗತ್ತಾ ಇರೊವು ನಮ್ಮ ಪ್ರೊ|| ಕೋಡಿ ಕುಶಾಲಪ್ಪ ಗೌಡ್ರು. ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಗುರಿ ಇಸಿರೆ ಮರಕ್ಕಾರೊ ತಾಂಗುದುಂತೇಳ್ವ ದೋರಣೆಂದ ಪ್ರೊ|| ಕೋಡಿಯವರ ಮುಂದೆ ತಂದೊವ್, ಅವರ ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಕೋಡಿ ಮಲ್ಲಪ್ಪ ನೊವು “ಯಾವ ಕ್ಲಾಸ್‌ಲಿಯಾರ್ ಪೇಲಾದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಿನ್ನ ಶಾಲೆನ ನಿಲ್ಲುದು”ಂತೇಳ್ವ ದೊಡ್ಡಣ್ಣನ ಕಷ್ಟನ ಕಮ್ಮಿ ಮಾಡಿಕೆ ನಾ ಪರೀಕ್ಷೆಲಿ ಪೇಲಾದರೂ ಆಗಿದ್ದರೆ ದೇವ್ರೆಂತ ನೈನ್ನಿಕಂಡಿದ್ದೊವು ಇಂದ್ ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾ ನಿಲಯದ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಆಕಂಡ್ ಇರ್ಪ್ಪ ನಮ್ಮ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹೆಮ್ಮೆ.

ಪ್ರೊ|| ಕೋಡಿಯೊವು ತಾ|| ೩೦-೫-೧೯೩೧ರಲ್ಲಿ ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲೋಕ್‌ನ ಪೆರಾಜೆಲಿ ಕೋಡಿ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಮತ್ತು ಕೋಡಿ ಗೌರಮ್ಮನವರ ಸುಪುತ್ರ ಆಗಿ ಹುಟ್ಟಿದೊ. ಇವು ಪೆರಾಜೆ ಮತ್ತು ಸುಳ್ಳಲಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾ ಭ್ಯಾಸನ ಮುಗ್ಗಿ, ಪುತ್ತೂರು ಬೋರ್ಡ್ ಹೈಸ್ಕೂಲೊಲಿ ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಲ್. ಪಿ.ವರೆಗೆ ಓದಿದೊ. ಮಡಿಕೇರಿ ಗೌರ್ಮೆಂಟ್ ಕಾಲೇಜ್‌ಲಿ ಇಂಟರ್‌ಮೀಡಿಯೇಟ್ ಓದಿದ ಇವು ತಮ್ಮ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯೆನ ತಮಿಃ ನಾಡ್‌ಲಿ ಪಡೊ. ಮದ್ರಾಸ್‌ನ ಪ್ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿ ಕಾಲೇಜ್‌ಲಿ ಬಿ.ಎ. ಅನರ್ಸ್

ಮತ್ತೆ ಎಂ.ಎ.ನ ಫಸ್ಟ್ ಕ್ಲಾಸ್‌ಲಿ ಪಾಸ್‌ಮಾಡೊ. ಆಗನ ಕಾಲಲಿ ನಮ್ಮ ಜನಾಂಗಲೇ ಇವು ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿ ಪಡ್ಪ ಎರಡ್ಲೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗಡ! ಆ ಮೇಲೆ ಅಣ್ಣಾಮಲ್ಟಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಲಿ ಬಾಸಾವಿಜ್ಞಾನಲಿ ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ಪಡ್ಪ ಇವು ಅದೇ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಂದ ಎಂ. ಲಿಟ್ ಮತ್ತೆ ಪಿ.ಎಚ್‌ಡಿ. ಪದವಿಗಳ್ನ ಪಡೊಳ್ಳೊ. ಇಸ್ಟಾನಾತ್ರ ಅಲ್ಲದೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ನ ಮೇಂಜೆಸ್ಟರ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಲಿ ಒಂದು ವರ್ಸ ಬಾಸಾವಿಜ್ಞಾನಲಿ ವಿಶೇಷ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡ್ಪ ಕೀರ್ತಿ ಇನ್ಪೊ.

‘ಗೌಡ ಕನ್ನಡ’ ಬಾಸೆನ ಹೊರದೇ ಶದ ಬಾಸಾ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿ, ಹೊರ ದೇಶದವು ಕೂಡಾ ನಮ್ಮ ಬಾಸೆನ ವೈಶಿಷ್ಟತೆನ ಮೆಚ್ಚಿಕೆಂ ಬಂಗೆ ಮಾಡ್ಪ ಕೀರ್ತಿ ಪ್ರೊ|| ಕೋಡಿ ಕುಶಾಲಪ್ಪ ಗೌಡ್ರುದ್. ಇವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆ ಎಸ್ವ್ ಆಗಾಧಂತೇಳ್ತೆ ಇವು ನಮ್ಮ ಜನಾಂಗದ ಒಂದು ಅಮೂಲ್ಯ ‘ರತ್ನ’.

೧೯೫೫ರಲ್ಲಿ ಮಿತ್ರನುಜಲ್ ಎಳ್ಳಣ್ಣ ಗೌಡ್ರು ದೊಡ್ಡ ಮಗ ಕಮಲ ತೇಳವರ ಮೊದುವೆ ಆಗಿ, ಮೂರು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಪಡೊ. ಈಗಲೇ ಇಬ್ಬರ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿಧರೆಗಾಗಿಮಾಡಿ, ಆಕೇರಿ ಮಗಳ್ಳ ಓದ್‌ಸತ್ತಾ ಒಳ್ಳೊ. ಮಿತ ಸಂಸಾರಲಿ ಹಿತ ಕಂಡ್‌ಕಂಡ್, ಆಡಂಬರ ಇಲ್ಲದೆ, ಸರಳತನ, ಸತ್ಯ, ನ್ಯಾಯ, ಧರ್ಮಂದ ನಡಿ ಯೋಕುತೇಳುವ ಗುರು ಹಿರಿಯರ್‌ಂದ ಕಲ್ಪ ಜೀವನದ ದೃಷ್ಟಿಂದ ಸಂತೃಪ್ತಿ ಜೀವನ ನಡೆಸಿಕಂಡ್ ಬಂದವೆ.

ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಮುದ್ರಾಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸೇರ್ದ ಪ್ರೆಸಿ ಡೆನ್ಸಿ ಕಾಲೇಜ್‌ಲೇ ಕನ್ನಡದ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಪ್ರೊಫೆಸರ್‌ಆಗಿ ೧೯೫೫ರಲ್ಲಿ ಚಾಕಿರಿಗೆ ಕಾಲಿಸಿದ ಪ್ರೊ|| ಕೋಡಿಯೊವು ಮದನಪಲ್ಲಿ ಬೆಸೆಂಟ್ ಥಿಯೋಸೊಫಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಲಿ

ಕನ್ನಡ ಲೆಕ್ಕರ ಆಗಿ, ಅಣ್ಣಮಲ್ಯೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಲಿ
ಬಾಸಾ ವಿಜ್ಞಾನದ ಲೆಕ್ಕರ ಹಾಂಗೂ ರೀಡರ್ ಆಗಿ ಕೆಲ್ವ
ಮಾಡ್ಲೊ. ಈಗ ಮದ್ರಾಸ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಲಿ
ಕನ್ನಡ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಮತ್ತೆ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ
ಆಕಂಡ್ ೧೯೭೬ ರೊಂದಳೇ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿಕಂಡ್‌ಒಳದ್
ನಾನ್‌ಗೆ ಹೆಮ್ಮೆನ ಸಂಗಿ.

ಸುಮಾರ್ ಮೂರು ದಶಕಗಳೊಂದ ಅಧ್ಯಾಪನದೊ
ಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆನೂ ಮಾಡಿಕಂಡ್ ಬಂದದಲ್ಲದೆ
ಸುಮಾರ್ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತೆ ಕನ್ನಡಲಿ
ಬರೊಳೊ. ನಮ್ಮ ಜನಾಂಗದ ಮನೆ ಬಾಸೆನ ಬಾಸಾ
ವಿಜ್ಞಾನದ ರೀತಿಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡ್ಲ 'ಗೌಡ ಕನ್ನಡ'
ತೇಳ್ವ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪುಸ್ತಕ ೧೯೭೦ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟ ಆಗುಟ್ಟು.
ಕೊಡಗ್, ದಕ್ಷಿಣಮತ್ತೆ ಉ. ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ೧,೦೦೦-
೧,೪೦೦ರ ವರೆಗೆನ ಕನ್ನಡ ಶಾಸನಗಳ ಆಧರಿಸಿದ 'ಕನ್ನಡ
ವ್ಯಾಕರಣ'ತೇಳ್ವ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪುಸ್ತಕ ಬರೊಳೊ. ಶ್ರೀ
ಅಗಸ್ತ್ಯಲಿಂಗಂ ತೇಳೊವರೊಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಕಂಡ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಲಿ
'ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಬಕ್ತಿಗಳು'ತೇಳ್ವ ಪುಸ್ತಕನ
ಸಂಪಾದಿಸಿಯೊಳೊ. 'ಕಂಬನ್' ತೇಳ್ವ ಇವರ ಇಂಗ್ಲಿ
ಷ್‌ಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬಾಸಾಂತರ ಮಾಡ್ಲ ಪುಸ್ತಕ. 'ದಕ್ಷಿಣ
ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೈಫಿಯತ್ತುಗಳು' ಇದ್ ಶ್ರೀ ಕೆ.
ಚಿನ್ನಪ್ಪಗೊಡ್ಲೊಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಕೃತಿ. 'ಕನ್ನಡ
ಭಾಷಾವಲೋಕನ' ಮದ್ರಾಸ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಪ್ರಕ
ಟಿಸಿದ ಇವರ ಇತ್ತೀಚಿನ ಕೃತಿ. ಇಸ್ವ್ ಅಲ್ಲದೆ 'ಕನ್ನಡ
ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಕರಣಗಳ ವಿವೇಚನೆ' ಮತ್ತೆ 'ಸಿಂಜನೆ'
ತೇಳ್ವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೇಖನಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ಈ ಎರ್ಡ್ ಪುಸ್ತಕಗ
ಪಿಂಟ್ ಆಕಂಡ್ ಉಟ್ಟು. ಸುಮಾರ್ ಐವತ್ತಕ್ಕೆ

- ಹೆಚ್ಚ್ ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನಗ, ಹನ್ನೆರ್ಡ್ ಕಾನಗ,
ಹತ್ತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಬಂಧಗ, ಮತ್ತೆ ಅನೇಕ ಲಘು ಬರ
ಹಗ ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಕಟ ಆಗುಟ್ಟು.

ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಿ ಪೂರಾ ಅಧ್ಯಯನ
ಮಾಡ್ಲ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬೋಧನೆ ಮತ್ತೆ ಮಾರ್ಗ
ದರ್ಶನ ಮಾಡ್ಲ ಈಗನ ಇವರ ಗುರಿ. ಈಗಳೇ ಇವರ
ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಲಿ ಆರ್ ಜೆನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗ ಪಿ.ಎಚ್.ಡಿ
ಪ್ರಬಂಧಗಳ ಬರ್ಡ್ ಆ ಪದವಿನ ಪಡೊಳೊ. ೧೯೮೧ರಲ್ಲಿ
ಮಡಿಕೇರಿಲಿ ನಡ್ಲ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಖಳನೇ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ
ಸಮ್ಮೇಳನಲಿ 'ಕೊಡಗಿನ ಹಿರಿಮೆ ಗೋಷ್ಠಿ'ನ ಉದ್ಘಾಟನೆ
ಮಾಡ್ಲ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಇವರ್ಡ್. ಇವು ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆ
ಮತ್ತೆ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ನೀಡ್ಲ ಮಹತ್ವದ ಕೊಡುಗೆಗಾಗಿ
ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ಕಂಚ ಕಾಮಕೋಟಿ ಪೀಠದ ಜಗದ್ಗುರು ಶ್ರೀ
ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ ಶ್ರೀ ಜಯೇಂದ್ರ ಸರಸ್ವತಿಯೊವು ಚಿನ್ನದ
ಪದಕನ ಕೊಟ್ಟು ಸನ್ಮಾನ ಮಾಡಿಯೊಳೊ. ಇದ್
ಇವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆಗೆ ಕಳಸ ಇಸಿದಾಂಗಿ, ಅಲ್ಲದೆ ಇಡೀ
ನಮ್ಮ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಕೀರ್ತಿ ತಂದ ವಿಚಾರ. ಅಂತಸ್ತಾನ
ಹಾಂಕಾರ, ಅಧಿಕಾರದ ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆ ಇಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ
ಜನಾಂಗದವರೊಟ್ಟಿಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿರೂ ನಮ್ಮ ಮನೆ ಬಾಸೆ
ಲೇ ಮಾತಾಡ್‌ಸುವ ಬಾಸಾಬಿಮಾನಿ, ಜನಾಂಗ ಪ್ರೇಮಿ
ಪೊ|| ಕುಶಾಲಪ್ಪಗೊಡ್ಲೊಂದ ನಮ್ಮ ಮನೆ ಬಾಸೆನ
ಅಮೆರಿಕದ ಬಾಸಾ ವಿಜ್ಞಾನಿಗ ಕೂಡಾ 'ಗೌಡ ಕನ್ನಡ'ಂತ
ಗುರುತುಮಾಂಗಿ ಆಗುಟ್ಟು. ಇನ್ನೂ ಇವರೊಂದ ತುಂಬಾ
ಒಳ್ಳೆ ಪುಸ್ತಕಗ ಹೊರಬಂದ್ ಕನ್ನಡದ ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮ
ಜನಾಂಗದ ಕೀರ್ತಿ ಸತಾಕೆನ ಬಾನದೆತ್ತರಕ್ಕೆ ಹಾರ್ಸು
ವಂಗಳಾಲಿ.

ನಡ್ಕ

ಗಂಡ್ ಬೀರಿ ಹೆಣ್ಣನ
ಕುದುರೆ ನಡಿಗೆ
ನನ್ನದೆನ ನಡಗಿಸಿತ್
ಸಳಿ ಬುಟ್ಟು ಬೆವುರಿಸಿತ್.

—ನಾಥನ ಪದೇಲ

* ಬೇರೆವರ ತೊಪ್ಪುನ ನೋಡ್‌ಕನ ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬನ ಕಣ್ಣಗ ಹದ್ದನ ಕಣ್ಣನಿಗೆ ಇದ್ದದೆ.

ಮಳೆರಾಯ ನೀ ಒಮ್ಮೆ ಇಲ್ಲ್ ಬಾ
ಕನ್ನಡಾ ಸಾಡಲಿ ಕುಣ್ಡ ಬಾ
ಹಸ್ರ ಬೆಳೆ ಸೀರೆನಾ ಉಡ್ಪ ಬಾ
ಬರಗಾಲ ರೋಗಾನ ತೊಳ್ಡ ಬಾ
ಸುಭಿಕ್ಷೆ ಹೊಳೆನಾ ಹರ್ಸ್ ಬಾ.

ನಮ್ಮ ಕೃಷಿ ಜೀವನವೆ ನಿನ್ನ ನವಲಂಬಿಸಿಟು
ನಿನ್ನ ಹಂಬಲಿಸಿಕಂಡ್ ಕಾದ್ ಕುದ್ದೊಳೊ ನಾವು
ನೀ, ನಮ್ಮ ಬುಟ್ಟರೆ ಮತ್ತೆ ಗತಿಯೇನ್ ?
ಒಮ್ಮೆ ಬಂದ್ ಬುಡುಯಾ ಈ ನಮ್ಮ ನಾಡಿಗೆ.

ಕೊಳವೆ ಬಾಮಿನ ನೀರ್ ಅರಿ ಹೋಗ್ತಾ ಬಾತ್
ಹಳ್ಳ ಕೆರೆಗಾ ನಿನ್ನ ಗ್ಯಾನ ಮಾಡಿಕುಡೇ ಒಳೊ
ಜೀವ ರಾಶಿಗ ಎಲ್ಲಾ ನಿನ್ನ ಕಾದ್ ಕಂಡೇಒಳೊ
ಬಾಮಿ ನೀರ್ನ ಕುಡ್ಡ ಉಸ್ತು ಎಳೆವಾ ನಾವು
ಎಷ್ಟು ಕಾಯಕೋ ನಿನ್ನ ಅವತಾರಕ್ಕಂತಾ.

ಸೋತ್ ಹೋದೊ ಇಂದ್ ಕೃತಕ ಮಳೆನಾ ಕಾದ್
ಗೊತ್ತಾಗದೇ ಹೋತ್ ನಿನ್ನ ನೋಡ್ವ ದಾರಿ
ಶರಣ್ ಹೋಗದೆ ನಿನ್ನ, ಮತ್ತೆ ವಿಧಿಯೊಂದಿಲ್ಲೆ
ದಯ ತೋರ್ಸಯಾ ಒಮ್ಮೆ ಮಳೆನ ಕಾಂಬ ಭಾಗ್ಯ.

ಮಳೆರಾಯ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಇಲ್ಲ್ ಬಾ
ಮತ್ತೆ ಹೊಸ ಜೀವನನ ತುಂಬ್ ಬಾ
ಜೀವ ರಾಶಿಗಳ ಪೂರೆ ಉದ್ಧರ್ಸ್ ಬಾ
ನಾವ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೊಸ ಶಕ್ತಿ ಕೂಡಿಕೆ ಬಾ
ಕನ್ನಡದ ನಾಡ್ನ ಉಳ್ಳ ಬಾ.

—ಶೀರ್ಷರಾನು ಕುತ್ಯಾಳ

ನಂಗೆಕೆ- ಈ ಕರೆ

ಸಾವಿರಾರ್ ಬಾಸೆ ಈ ಪ್ರಪಂಚಲಿ ಗಡೆ
ಅದ್ಲಿ ನಮ್ಮದ್ ಒಂದು ಬಾಸೆ ಗಡೆ ;

ನಾನಿರುದು ನೋಡಿ ಅಲ್ಲಿ-ಆ ಹೊಳೆಕರೆ
ಕೆಲ್ಸ ನಂದ್ ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿ-ಈ ಗದ್ದೆ ಮೇಲೆ.

ಹೆರಡಿನೆ ಗೊಬ್ಬರ-ಬಿತ್ತಿನೆ ಬೀಜ
ಹೊಡನೆ-ನಟ್ಟನೆ-ಕೊಯಿದನೆ-ಹೊತ್ತನೆ;

ಹೊಡ್ತನೆ ಕಳಲಿ ತೆಗ್ಗನೆ ಖತ್ತ
ಕಟ್ಟನೆ ಅಟ್ಟದ ಕಡಿಕೆಲಿ ತುಂಬಾ.

ಇದ್ ಬುಟ್ಟರೆ ಮತ್ತೆ ನಂಗಿನ್ನೇನ್ ಕೆಲ್ಸ?
ಹೊಳೆಗೋಗಿ ಮುಳಗಿ ಹಿಡ್ತನೆ ಮೊನ್ ;

ಕಾಡಿಗೋಗಿ ಹೊತ್ತನೆ ನಾಟದ್ ಕಟ್ಟು
ನೂಡ್ಲೆ ಅದ್ಲಿ ವೊಡ-ಗೊರ್ನ್-ಗೋರಿ-ತಟ್ಟು.

ಮಳೆ ಬಾಕನ ಓಡ್ಲೆ ಕೂಳಿ-ವೊಡ-ಹೊತ್ಕಂಡ್
ಗೋರಿ ತುಂಬಾ ಮೊನ್ ತನ್ನೆ ಜೋರ್ ಸಳಿ ಹಿಡ್ಕಂಡ್ ;

ಕುದ್ದನೆ ಸುಟ್ಕಂಡ್ ಒಲೆ ಬುಡಲಿ ಮೊನ್
ಎದ್ದನೆ ಮತ್ತೆ ಬಿಸಿ ಹತ್ತಕನ ಬೆನ್ನೊ.

ಹಿಂಗೇ ಕಳಾದದೆ ನೋಡಿ ನನ್ನ ಬಾಳ್
ಕುಶಿ ನಂಗಿ ಬಾರಿ ಈ ಗಾಳಿ ಮಳೆಗಾಲ.

ಹಿಂಗಿರ್ವ ನನ್ನನಾ ನೀವೇಕೆ ಪಿಡ್ಲಿರೆ ?
ಕತೆ ಬರಿ-ಪದ ಬರಿ-ಸೋಬಾನೆತೇಳಿ ;

ಅಯ್ಯೋ ದ್ಯಾವರೇ ನಂಗೇಕೆ ಈ ಕರೆ
ಬುಡಿ ನನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ನಾನಿದ್ದನೆ ಹಿಂಗೇ.

— ಹಿ. ಡಿ. ಬೋಪಯ್ಯ, ಬಲಮುರಿ

ಆ (ಅ) ನಾಥ

—ಶ್ರೀಮತಿ ಕನಕ ಸಿ. ಅಂಬಿಕಲ್, ಚೆಟ್ಟಳ್ಳಿ

ಕತೆ

ಸುಮಂಗಲಾ ಟೀಚರ್ ಮನೆಲಿ ಕೂಸು ಮರ್ಡು
ದು ಕೇಳೆಗಡಾಂತ ಹೇಳ್ವ ಸುದ್ದಿ ಇಡೀ ಸ್ವಾಪಿಗೇ ಪ್ರ
ಚಾರ ಆತ್. ಹೌದಾ! ನಾನೆ ಗೊತ್ತೇ ಆತ್ತಲೆ!
ನಲ್ವತ್ತರ ಹಕ್ಕಲೆ ಪ್ರಾಯ ಆದ ಟೀಚರ್ ಸಾಜ ಆಗಿ
ದಪ್ಪ ಆಗತ್ತಿದ್ದ ದರ ನೆನ್ನಿಕಂಡ್ ಏನೊ ಇರೊಕುತ ಅಂದೇ
ಗೇನಮಾಡಿದ್ದೆತೇಳಿ ಕೋಕಿಲ ಕಿಲಿಗುಟ್ಟುತ್. ಆದರೆ
ಯಾರೊಟ್ಟಿಗೂ ಉಸಾರೇ ಬುಟ್ಟುತ್. ಕಂಡಾಂಗಲ್ಲ
ಜೆನಂತೇಳಿ ಒಬೊಬ್ಬರೊಂದ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿ ಪ್ರತಿಕ್ರ
ಯೆಗ ಹೊರ್ದೊ. ಕಡೆಗೂ ದೇವ್ರ ಕಣ್ಣ್ ಬುಟ್ಟುತ್ ತ
ನಯ್ಯದ ಹೆಡ್ವಾಸ್ತ್ ಕಣ್ಣ್ ಮುಚ್ಚಿ ಹೇಳೊ. ಸುಕ್ಕಾ
ಕಟ್ಟಿದ ಅವರ ಮೋರೆ ಹಜಾ ಸಡ್ಲಾತ್.

ಇಪ್ಪತ್ತ ವರ್ಸದ ನಂತ್ರ ಸುಮಂ
ಗಲಾ ಟೀಚರ್ಗೆ ಒಂದು ಪೊರ್ಲುನ
ಗಂಡ್ ಕೂಸು ಹುಟ್ಟುತ್. ಇದ್ದಿಂತ
ಮುಂದೆ ಮನೆ ಹಕ್ಕಲೆ ಇದ್ದ ಕೆಸ್ತು ತುಂ
ಬಿದ ಕೆರೆಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ತಬ್ಬಲಿ ಗೂಡೆ
ತಾವರೆಗೆ ಟೀಚರ್ ಹೇಳ್ತ, ನಿಂಗೊಬ್ಬ
ತಮ್ಮ ಆಡಿಕೆ ಬಂದುಟುತ್ತೇಳಿ.

ಸೂರ್ಯೋದಯದ ಸಮೇಲಿ ಸುಮಂಗಲಾ ಟೀ
ಚರ್ ನಿತ್ಯ ಕರ್ಮಕ್ಕಾಗಿ ಪಳ ಪಳ ಹೊಳೆನ ತಾಂವ್ರದ
ಚೊಂಬುಲಿ ನೀರ್ ಹಿಡ್ಕಂಡ್ ಮನೆ ಹಿಂದೆ ಪರ್ಲಾಂಗ್
ದೂರ ಹೋದರೆ ಸಿಕ್ಕವ ನಿರ್ಜನ ಜಾಗೆಗೆ ಹೊರ್ಪೆದೊ.
ಹಕ್ಕಲೆ ಕೆಸ್ತು ತುಂಬಿದ ಕೆರೆನ ರೂಪ ಕಾಂಬ ಹೊಂಡ
ಒಂದಿತ್ತ. ಹುದಿ, ಎಮ್ಮೆ, ಕೋಣಗ ಮನ್ನ್ ಬಂ
ದಾಂಗ ಪಳ ಬೀಳವ ಜಾಗೆ ಅದಾಗಿತ್ತ. ಹಕ್ಕಲ್ಲ ಕ್ಕಲೆ
ಆದಾಂಗ ಕ್ಷೀಣ ಸೊರ ಒಂದು ಕರ್ಲ್ ಹಿಂಡವ ಹಾಂಗ
ಬೊಳ್ವುವುನ ತಂಗಾಳಲಿ ತೇಲಿ ಬಾತ್. ಬೇಗ ಬೇಗ
ಹಜ್ಜೆ ಹಾಕಿ ಹತ್ರ ಹೋಗಿ ನೋಡ್ವನ ತಾವರೆನೇ ನಾಚಿ
ಸುಮಾಂಗಿದ್ದ, ಎಳೆ ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣಕ್ಕೆ ಮತ್ತಷ್ಟು

ರಂಗೇರ್ದ ಕೂಸ್ ಒಂದು ಬಾಯಿಬುದ್ದಿತ್. ನೋಡಿ
ಅನಕ್ಕಾದ ಟೀಚರ್ ಮಾತ್ ಹೃದಯ ತುಂಬಿ ಬಾತ್.
ಈ ರೂಪಲಿ ಬಂದಾ ಚಿನ್ನಾಂತೇಳಿ ಬಂದ ಕೆಲ್ಸನ ಮರ್ತ್
ಆ ಚಂದನದ ಗೊಂಬಿನ ಆದಷ್ಟು ಎದೆಗೆ ಒತ್ತಿ ಹಿಡ್ಕಂಡ್
ಮನೆಕಡೆ ದಾವುಕಾಲ್ ಹಾಕಿದೊ.

ಆ ಕೂಸ್ನ ತುಂಬಾ ಜಾಗ್ರತೆಂದ ಸಾಂಕಿದೊ.
ಮಕ್ಕ ಇಲ್ಲವ ಪಾಪಿಂತೇಳವ ಬೇಜಾರ ದೂರ ಆಗಿ ತಾನ್
ಅವ್ವತ ಹೇಳಿಸಿಕಂಡೇಲೇತ ಅವರ ನರನಾಡಿಲಿ ಹೊಸ
ಜೈತನ್ಯ ಉಕ್ಕಿಕೆ ಸುರಾತ್. ನಲ್ವತ್ತರ ಗಡಿ ದಾಟಿಕಿದ್ದ
ಅವರ ಪ್ರಾಯ ಹಿಮ್ಮುಖ ಆಗಿ ಇಲ್ದ ಮೂವತ್ತೈದರ
ಯವ್ವನನ ಹೊರ ಸೂಸಿಕೆ ಸುರಾತ್. ಅವರ ಯಜ್
ಮಾನ್ ಆಗಾಗ ಈ ಬಡವನ, ದೇವಿಗ ಇನ್ನ್ ಮರ್ತಾಂ
ಗೆತ ತಮಾಸೆ ಮಾಡ್ತ್ತಿದ್ದೊ. ನಿಜಾಗಿ ನೋಡ್ರೆ ರಾಯರ್
ಕೂಡಾ ಅವರ ಪ್ರಾಯನ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ನೂಕಿದಾಕೆ ಕಾಂಬೊ
ತ್ತಿದ್ದೊ. ಆಪ್ ಆದ ತುಂಬು ತೃಪ್ತಿ ಅವರ ಸ್ಲೇಟ್ನ
ಬಣ್ಣನ ಮತ್ತಷ್ಟು ರಂಗೇರ್ಪಿದಾಂಗೆ ಕಾಂಬೊತ್ತಿತ್ತ.

ಹುಣ್ಣು ಮೆ ಚೆಂದ್ರನಾಂಗೆ ಕೂಸು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿತ್ತ.
ಕೂಸು ಮರ್ಬರೆ, ನೆಗಾಡ್ರೆ ಈ ಆಪ್ ಅವ್ವನ ಹೃದಯ
ಸಂತೋಸದ ಹೊಳೆ ಆತಿತ್ತ. ಸುರುನ ಸರ್ತಿಗೆ ಕೂಸ್
ಮಾ...ಂತ ತೊದ್ ಕನ ನಾವ್ ಇನ್ನೂ ಈ ಕೂಸ್ಗೆ
ಹೆಸ್ರೇ ಇಸಿತ್ತೆ; ಕೆಸ್ಲರ್ ಸಿಕ್ಕಿದ ಕೂಸ್, ತಾವರೆ
ಕೆಸ್ಲರ್ ಹುಟ್ಟಿರೂ ಪೂಜೆಗೆ ಯೋಗ್ಯ; ಆದ್ದಂರ್ದ
ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣುಣನ ತಾವರೆಂತೇಳಿ ಕರಿಯೋನೋತ ಹಾಂಗೆ
ಕರಿಯಕೆ ಸುರಮಾಡೊ. ಚಿನ್ನ, ರನ್ನ ದೊಟ್ಟಿಗೆ
ತಾವರೆಂತೇಳವ ಹೊಸ ಹೆಸ್ರ ಸೇರ್ಪಡೆ ಆಗಿ ಒಂದೆರ್ದ
ಸರ್ತಿ ಕೂಸ್ ಗಲಿಬಿಲಿ ಆತ್. ಕಡೆಗೂ ತನ್ನ ಅವ್ವನ
ಬಾಯಿಂದ ಬಾವ ಈ ಮಧುರ ದೊನಿ ತನಿಗೇತ ಅರ್ಥ.
ಮಾಡ್ಕಂಡಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ತೋರ್ಪಿಕೆ ಸುರ್ ಮಾಡ್ತ.

ಕೂಸ್ನ ಬುಟ್ಟು ಸಾಲೆಗೆ ಹೊರ್ಡ್ಕನ ಮನ್ನ್ಗೆ
ಬಾರೀ ಬೇಜಾರಾಗಿತ್. ಈ ಎಳೆ ಕಂದನ ಕೆಲ್ಸದ
ಗೂಡೆಗೊಪ್ಪಿಸಿ ಹೋಕೊಲೆ; ಕೂಸ್- ಮರ್ಬರೆ, ಹಾಲ್
ಕುಡ್ವದೆ ಇದ್ದರೆ, ಹೀಂಗೆ ನೂರಿಂಟ್ ಬೇಜಾರ್ ಹುಟ್ಟಿ ಕಂಡ್
ಕೊರ್ಗೊತ್ತಿದ್ದೊ. ಮಧ್ಯಾ ನ ಮನೆಗೆ ದಾವಾ ಸಿ ಬಾತಿದೊ.

ಹೌದು, ಈಗ ಅವರ ಕೂಸ್ ಅಯಸ್ಸಾಂತ ಕಬ್ಬಿಣನ ಆಕರ್ಷಿಸುವ ಹಾಂಗೆ ಆಕರ್ಷಿಸಿದೆ. ಕಾಲಾನ ಗೆಜ್ಜೆ ನ ಗಿಲಗುಟುಸಿಕಂಡ್ ಮನೆ ತುಂಬಾ ಓಡಾಡುವ ಪುಟ್ಟ ಪಾದನ ನೆನ್ನಿರೇ ಮನ್ಸ್ ಪುಳಕಗೊಂಡದೆ. ಹೊಳವ ಜೋಡಿ ಕಣ್ಣಾಗ ನಕ್ಷತ್ರ ಮಾಲೆ ಬೂಮಿಗಳ್ ಬಂದಾಂಗಿ. ಮರ್ಡುವ, ನೆಗಾಡ್ಡ ಆ ಮುಗ್ಧ ಕೂಸ್ ನ ಮುದ್ದು ಮೋರೆ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೇ ತೇಲ್ದಾಂಗಿ ಆದು. ಓಡೋಡಿ ಬಾಕನ ತೆರ್ದ ಬಾಗ್ ರಾಯ್ ಬಂದೊಳೂತ ಸಾರಿ ಹೇಳ್ವೆ. ಹೋಟ್ಟು ನ ನಿರಸ ಉಟಂದ ಬಡ್ತಿ ಹೊಂದಿ ಮನೆಲಿ ಮನದೇವತೆ ಹಾಂಗೂ ಮುದ್ದು ಕೂಸುನೊ ಟ್ಟಿಗೆ ಉಂಬೊದು ವರ್ಸ ಕಳ್ಳಾಟು. ಇಪ್ಪೊತ್ತ ವರ್ಸ ಗಂಳ್ಳ ಮನ್ಸ್ ನೊಳೆಗೇ ಮತಿಸ್ತದ್ದ ದಾವಾನಿಲ ಸ್ವೋಟ ಅಗದೆ ತಣ್ಣಗೆ ಆಗ್ ಟು.

ಸುಮಂಗಲಾ ಟೀಚರ್ ಈಗೀಗ ತುಂಬಾ ಪೊರ್ಲ್ ಕಂಡವೆ. ಅದ್ ತೃಪ್ತಿಂದ ಆಗಿದುರ್ತ ಇದ್ದರೂ ಹೆಣ್ಣು ನ ಕೀಟಿ ಮಾಡಿಕೆ ಏನ್ ವಿಶೇಷ! ನುಗೂ ಹೇಳಿಕಾಗದಾತ ರಾಯ್ ತಮಾಸೆ ಮಾಡ್ತೊ. ಗಂಡನ ಈ ತಮಾಸೆ, ಟೀಚರ್ ಎಚ್ಚರ್ಸಿತ್. ತಿಂಗಳ ಲೆಕ್ಕ ತಪ್ಪಾಗ್ ಟು. ಎರ್ಡ್ ತಿಂಗಳೇ ಕಳ್ಳ ಹೋಗ್ ಟು; ಕೂಸ್ ನೊಟ್ಟಿಗೆ ಸಮಯ ಕಳ್ಳದೇ ಗೊತ್ತಾತ್ಲೆ. ಹೊಸ ಮೊದೊಳೆಗನಾಂಗಿ ನಾಚಿದ ಹೆಣ್ಣು ನ ಪ್ರೀತಿಂದ ಒಮ್ಮೆ ನೋಡಿ ಡಾಕ್ಟರ್ ಕ್ಕಲೆ ಹೋಗಿ ಕರ್ಕಂಡೇ ಒಂದೊ; ಡಾಕ್ಟರ್ ದ ನಿಜ ಸಂಗತಿ ತಿಳ್ಳ್ದ ಸೊರ್ಗಕ್ಕೆ ಕಿಚ್ಚಿಕೊಡುವ ಸನ್ನಾಹ ರಾಯ್ ದ್.

ಆದರೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮನ್ಸ್ ನ ಟೀಚರ್ ಆತಂಕಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದೊ. ನಾನಿನ್ನ್ ಅವ್ವ ಆಕಿಲೇತೇಳವ ದೃಢ ನಿರ್ಧಾರ ಸಡ್ಡಾ ಕನ ಅವರ ಮನ್ಸ್ ನೋವ್ ನ ನಲಿವ್ ನ ಸಂಗಮ ಆತ್. ತನ್ನೆ ಕೂಸ್ ಆದರೆ ಮುಂದೆನಾಂಗಿ ತಾವರೆನ ಪ್ರೀತಿಸ್ ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಟ್ಟು? ಒಂದ್ ವೇಳೆ ಪ್ರೀತಿಸ್ತೇ ಹೋದರೆ ಆ ಕಂದನ ಗತಿ ಏನ್! ತಬ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಹರ್ದ್ ಮುಕ್ಕುವ ಚಿಕವಂದರ ಕಂಡಿದ್ದೊ. ಛೇ! ಇದೆಂತ ವಿಧಿನ ವಿಚಿತ್ರ ಆಟ, ಕಡೆಗೆ ಚಿಗ್ ರೆಲೆ ಜಿಗಿಂಪ್ರಿ ಹೇಂಗೇತ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆನ ಗಂಡನ ಮುಂದೆ ಇಸಿದೊ. ಹಾಹಾರ್ಡ ರಾಯ್ ಬಗೆ ಬಗೆಲಿ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳ್ತೊ. ಈಗ ಬಂದ ನಿನ್ನ ಈ ತಾಯ್ತನ ನಮ್ಮ ಸುಕ್ಕು ತದ ಫಲ. ತಾವರೆಗೊಂದು ತಮ್ಮ ಬಂದರೆ ಒಳ್ಳೆದ್ ತಾನೆ! ?

ಆದರೂ ಟೀಚರ್ ಸುಪ್ತ ಮನ್ಸ್ ಘಾಸಿಗೊಂಡತ್. ಅವ್ವಾತೇಳ್ವಿಕಂಬೊದು ಸಂತೋಸ ನಿಜ. ಹತ್ ಹದ್ದೈದ್

ವರ್ಸಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಈ ಭಾಗ್ಯ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಅದೆಷ್ಟು ಸಂಭ್ರಮ ಇತ್ತಾ? ಈ ಇಳಿ ವಯಸ್ಸಲಿ ನಾಚಿಕೇತ ಒಮ್ಮೆ ಕಂಡರೆ ತಾವರೆನ ನೆನ್ನೇ ಜಾಸ್ತಿ ಕಂಗಡ್ತುದು. ಏನೊಂದೂ ತಿಳಿಯದ ಹಸಾಳೆ; ಮುಂದೆ ಬೆಳ್ಳ ದೊಡ್ಡದಾದ ಮೇಲೆ ನಾನ್ ಒಂದು ಜಾರಿಣನ ಮಗಳ್ ತ ಕೀಳ್ಮೆ ಬಾರದೆ ಪುರುಷಾಮೃಗದ ಆಕ್ರಮಣಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಗಾದ ಬಲಿಪಸುನ ಒಡ್ಲಂದ ಮೂಡಿಬಂದ ಚಿಗ್. ತಾನ್ ಇಂತ ಅನಾಥ ಮೊನ್ನರ ಕುಲನ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡ್ವ ಮೂರ್ತಿ ಆಕತ ಸದ್ಭಾವನೆ ಮೂಡ್ಸಿಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಟ್ಟೊ?

ದಿನಗ ಜಾರಿ ಹೋದೊ, ತಿಂಗಳ ದಾವಾ ಬಂದೊ, ಟೀಚರ್ ಮಾತ್ರ ನಿಶಕ್ತಿ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗ್ತಾ ಬಾತ್; ಅವರ ಯೋಚನೆ ಎಡೆಬುಡದೆ ಹರಿಯತ್ತಿತ್ತ. ಇಂಜೆಕ್ಷನ್, ಮದ್ದು, ಹಾಲ್, ಹಣ್ಣು, ಗಂಡನ ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಎಲ್ಲಾ ತಿರ್ಗ ಬಾಣದಾಂಗಿ ಕೆಲ್ವ ಮಾಡ್; ಕಣ್ಣು ಗುಳಬಿದ್ದ ಸುತ ಕಪ್ಪುಗೆರೆ ಮೂಡ್. ಡಾಕ್ಟರ್ ಮಾತ್ರ ನಿಧಾನ ಆಗಿ ಬೊಸರಿ ಅದ್ದಕ್ಕೆ ಹೀಂಗಿ, ಹೆರ್ರಿ ಆದ ಮೇಲೆ ಸರಿ ಹೋದ್ದೇತ ಹೇಳ್ತಲೇ ಇದ್ದೊ. ನೆರೆಮನೆ ಅಜ್ಜ ಗಂಡ್ ಕೂಸ್ ಅದ್ದೇತ ಬೊಚ್ಚ ಬಾಯ್ ಬುಟ್ಟು ಕಳೆ ಕೂದಿದ ಕಣ್ಣಲಿ ಪ್ರೀತಿಂದ ನೋಡಿ ಹೇಳ್ತಿದ್ದೊ.

ಟೀಚರ್ ತಮ್ಮ ಬಾಕ್ಸಲಿ ತುಂಬಾ ಅನುಭವ ಪಡ್ತಿದ್ದೊ. ತಾನ್ ತಾಯಾಕೆ ಹೀಂಗಿ ಹುಂಸೆ ಪಟ್ಟನೇ? ಅವ್ವೇ ಅರ್ಥ ಆದ್ಲೆ. ಕೂಸ್ ತಾವರೆನ ಭವಿಷ್ಯ ಕತ್ತಲೆ ಆಕೆ ಆಗದುತೋ, ಅಲ್ಲ ಈ ಇಳಿ ವಯಸ್ಸಲಿ ಅವ್ವ ಆಕೆ ಲೆತೊ, ಒಟ್ಟಲಿ ಅವರ ಸುಸಂಕೃತ ಮನ್ಸ್ ಮುದ್ದು ಕೂಸ್ ತಾವರೆಗೆ ಅನ್ನಯ ಆಕೆ ಆಗದ್ ತೇಳ್ವರೇ ಹೆಚ್ಚ ಸಮರ್ಥಸ್ತಿತ್ತ.

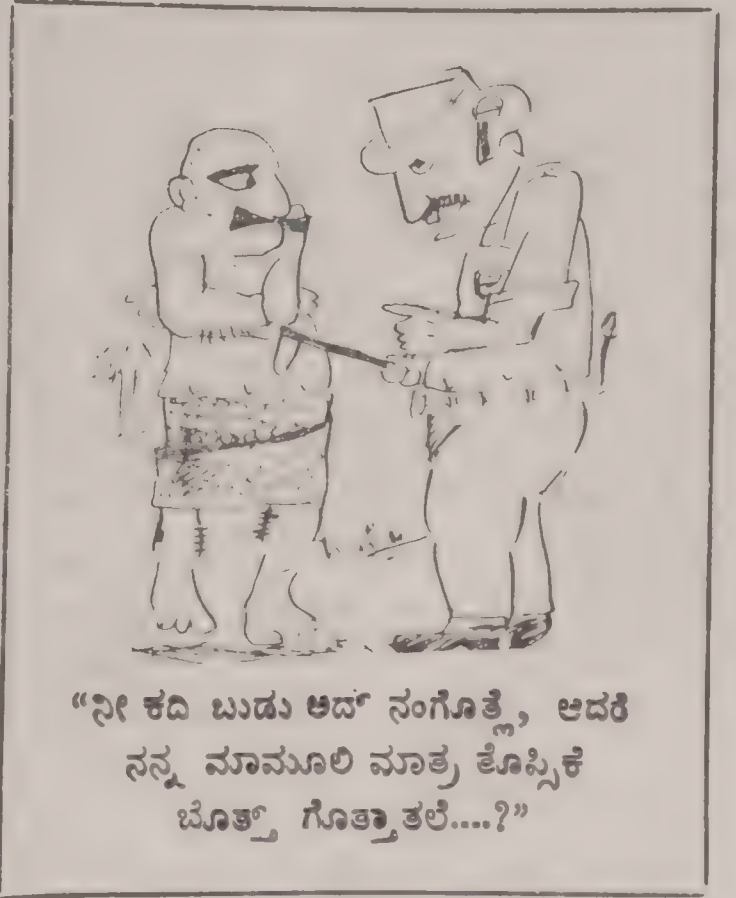
ಯೋಚನೆನ ಸುಳಿಲಿ ಮುಳ್ಳಿ ಎಳ್ತಿದ್ದ ಅವ್ವನ ಹೊಟ್ಟೆಲಿ ಕಂದ ಮೆಟ್ಟು ನಾ ಇಲ್ಲಿ ಒಳೇಂತ ಎಚ್ಚರ್ಸ್ ತಿತ್ತ. ವರ್ಣಸ್ಯೇ ಬೊತ್ತದ ಆನಂದ ಆತಿತ್ತ. ಒಂಬೊತ್ತು ತಿಂಗಳ ತುಂಬಿದ ಬೊಸುರಿ ಹೆಂಗ್ಸ್, ಎದ್ರಿಕೆ ಕುದ್ರಿಕೆ ಆಯಾಸಪಡ್ಯನ ರಾಯ್ ಮನ್ಸ್ ಚಡಪಡ್ಸ್ ತಿತ್ತ. ಅವು ವಿಶೇಷ ಅಕ್ಕರೆಂದ ಹೆಣ್ಣು ನ ಉಪಚಾರ ಮಾಡ್ತಿದ್ದೊ. ಆರತಿಗೆ ಒಂದು ಮುಗ್ಧ ಉಟ್ಟು, ಇನ್ನ್ ಕೀರ್ತಿಗೊಬ್ಬ ಮಂಜನ ಆಗಮನದ ಕುಶಿಂದ ಕಾಯ್ತಿದ್ದೊ. ಆದರೆ ಟೀಚರ್ ಮನ್ಸ್ ನೂರಾರ್ ಬಗ್ಗೆ ಗ್ಯಾನಮಾಡ್ಲೇ ಇರ್ತಿತ್. ಸೃಷ್ಟಿ ನ ಈ ಸಹಜ ಕ್ರಿಯೆಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಗೆ ಅದೆಷ್ಟು ಕಷ್ಟ. ಮನ್ಸ್ ಗೆ, ಮೈಗೆ ಕಷ್ಟ ಸಿಕ್ಕುದು ಹೆಣ್ಣಿಗೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಮೊದುವೆ ಆಗದೇ ತಾಯಾದವರ ಕಂಡಿದ್ದೊ. ಅವ್ವೆಲ್ಲ ಈ ಬೇನೆ, ಸಂಕಟ ಆದ್ಲೆಯೋ?

ಬಹುಶಃ ಆದ್ದೇನೋ. ಈ ಪೀಡೆಂದ ಒಮ್ಮೆ ಬುಡ್ಡಾಗದೆ ಆದರೆ ಸಾಕಾತ ಒಂದೇ ಇರೋಕು. ಹದಿನೂರು, ಹದ್ದಾಲ್ಕುರ ಎಳೆಗೂಡೆಗ ಅವ್ವ ಆಗಿ ಕೂಸು ಬೇಕೇ ಬೇಕೂ ತೇಳಿ ತಾಯ್ತನದ ಪೂರ್ವನ ಸಮಾಜ ನಿಂದಿಸಿರೂ, ಲೆಕ್ಸ್ ದೇ ಆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಕರ್ಲನ ಕೊಡಿಗಾಗಿ ಮತ್ತೆ ನೊಡುನೆ ಆಗದೆ ಇದ್ದವರ ಕಂಡೋಳೊ. ಆದೊ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಹೆದ್ರಿ ತಿಪ್ಪೆಗೆ ಬಿಸಾಡವೇ ಜಾಸ್ತಿತ ನಿಟ್ಸು ಬುಟ್ಟೊ.

ತಿಪ್ಪೇತ ಹೇಳ್ ಕೂಡೈ ತಾವರೆನ ನೆನ್ನು ತಕ್ಕಣ ಬಾತ್. ತಾನೇನಾದ್ರೆ ಆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಹೋಗದಿರ್ತಿದ್ರೆ ಆ ಎಳೆಮಾಂಸದ ಮುದ್ದೆ ಬಿಸಾಲ್ಕು ಝಳಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಬಾಡಿ ಹೋತಿತ್ತ; ಹೊಟ್ಟೆಸಿದ ನಾಯಿ, ಕುದ್ಯನ ಪಾಲಾಗಿ ತ್ತ. ಈ ಗೇನಂದ ಟೇಚರ್ ಆ ದಿನ ಇಡೀ ಮಂಚಾಗಿಯೇ ಇದ್ದೊ. ಹೆಣ್ಣಿನ ಒಂದು ಗಲ್ಲೆನೂ ಬುಟ್ಟಿರದ ರಾಯರೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಬಾಡ್ಡ ಮೋರೆ ನೋಡಿ ಏನೋ ಗೇನ ಮಾಡ್ ತಾ ಉಟ್ಟು ಕಂಡದೇತ ಆತ್. ಆ ರಾತ್ರಿ ಟೇಚರ್ ಕಣ್ಣೇ ಮುಚ್ಚಿತ್ತೆ ಕಣ್ಣ ಮುಚ್ಚಿದ ಕೂಡೈ ನಾಲ್ಕೆ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿ ದುರುಗುಟ್ಟು ಕೂಸುನೇ ನೋಡುವ ಕುದ್ಯ ನೇ ಕಾಣ್ತೆತ್ತ. ಹಾಂಗೇ ಜೊಂವ್ ಹತ್ತಿತ್ ತೇಳ್ಳನ ಕುದ್ಯ ಒಂದು ಇನ್ನೇನ್ ಕೂಸುಗೆ ಬಾಯಿ ಹಾಕಿತ್ ತೇಳ್ಳನ ಕಿಟಾರತ ಕಿರ್ಚಿಕಂಡ್ ಮೂರ್ಚೆ ಹೋದೊ. ಎಚ್ಚರ್ಕೆ ಆಕನ ಹಕ್ಕಲೆ ಡಾಕ್ಟ್ರ ನಿತ್ ಕಂಡೋಳೊ. ಎಂದೂ ನಗೆಂದ ವಂಚಿತರಾಗದೇ ಇರುವ ಗಂಡನ ಮೋರೆ ಬಾಡಿಟು. ನೆರೆಮನೆ ಅಜ್ಜ ಕಂಗಾಲಾಗುಟು. ತಾವರೆ ಮಾತ್ರ ನಿದ್ರೆಲೇ ನೆಗಾಡ್ತಿತ್. ಸಮಾಧಾನದ ನಿಟ್ಸು ಬುಟ್ಟೊ ಟೇಚರ್.

ಹೊಟ್ಟೆಲಿ ಅಸಾಧ್ಯ ಬೇನೆ; ಇಂಜೆಕ್ಷನ್‌ಂದ ಮತ್ತಷ್ಟು ಬೇನೆ ಹೆಚ್ಚಾದಂಗಾತ್. ಜೀವ ಹೋವಾಂಗಿ

ಬೇನೆ ಬರಾತಾ ಉಟ್ಟು. ಕೋಳಿ ಕೂಂಗುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕೂಸಾನ್ ಪ್ಲೇಣ ದನಿ ಕೇಳ್ತ. ಅವರೂ ಎರ್ಸಿ ಕಂಚಿನ ಬಟ್ಟೆನ ಝಣತ್ಪಾರ ಮನೆ ತುಂಬಾ ತುಂಬಿತ್ತಾ ಹೊರಗೆ ಶತಪತ ಹಾಕ್ತಿದ್ ರಾಯ್ ತೆಗ್ಗ ಬಾಗ್ಲಂದ ಇಣ್ಣಿದೊ; ಮುದ್ದಾದ ಗಂಡ್ ಕೂಸಾ ಆಗಲೇ-ಅಜ್ಜನ ಅಂಗೈನ ಅಲಂಕರ್ಸಿಟು. ನಿದ್ರೆಂದಿದ್ದ ತಾವರೆ ತನ್ನ ಗೊಂ ಬೆನಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡದಾದ, ಆದ್ರೆ ಕಣ್ಣ ಮಿಟುಕಿಸಾವ, ಕೈಕಾಲ್ ಕೊಣ್ಣುವ ಗೊಂಬೆನ ಕಂಡ್ ನೆಗಾಡ್ತ ಆಯಾಸಂದ ಕಣ್ಣ ಮುಚ್ಚಿ ಮಲ್ಗಿದ್ದ ಟೇಚರ್ ತಾವರೆನೊ ಮೈನೋಡಿ ನಿಂಗೊಬ್ಬ ಆಡಿಕೆ ತಮ್ಮ ಬಂದುಟುತೇಳಿ ಹಕ್ಕಲೆ ಎಳ್ವ ಆ ಪುಟ್ಟು ಕೈಗೆ ಒಂದ್ ಮುತ್ತು ಕೊಟ್ಟೊ.

“ನೀ ಕದಿ ಬುಡು ಅದ್ ನಂಗೊತ್ತೆ, ಆದರೆ ನನ್ನ ಮಾಮೂಲಿ ಮಾತ್ರ ತೊಪ್ಪಿಕೆ ಬೊತ್ತ ಗೊತ್ತಾತಲೆ....?”

* ಸಣ್ಣ ದೀಪಕ್ಕೆ ಗಾಳಿ ಶತ್ರು, ದೊಡ್ಡ ಜ್ವಾಲೆಗೆ ಅದೇ ಗಾಳಿ ಮಿತ್ರ.

* ತುಂಬಾ ಕುಶೀಲಿ ವಾಗ್ದಾನ ಮಾಡಬಡ, ತುಂಬಾ ಸಿಟ್ಟುಲಿ ಕಾಗದಕ್ಕೆ ಜವಾಬು ಬರಿಬಡ.

* ನಮ್ಮ ಸುರುನ ಹಜ್ಜೆನ ಮೇಲೆ ಇಡೀ ಜೀವಮಾನದ ಭವಿಷ್ಯ ನಿತ್ತುಟು.

ಪಿಂಡಿದಾಟ ಕನ...

—ಮಹಾಲಿಂಗ ಕಳುಬೈಲ

ಅಂದ್ ಒಂದಿನ ನಾ ಶಾಲೆಂದ ಬಾಕನ ಹಳ್ಳಲಿ ತುಂಬಾ ನೀರ್. ಹಳ್ಳ ದಾಟಿ ಒಂದು ಮೈಲ್ ನಡಿಯಕು ನಂಗೆ. ಹಳ್ಳ ಕಾಣೊಕರೆ ಹೇಂಗೂ ಒಂದು ಮೈಲ್ ಉಟ್ಟಲೆ-ಅಟಿ ತಿಂಗತ ಕಂಡದೆ; ನೀರ್ ಬಾಳಾ ಉಟ್ಟು. ಹೊವುದುಂತಾ; ನಂಗೆ ಹೆದ್ರಿ ಲೋಕ ಇಲ್ಲೆ. ನಾ ಆಗ ನಾಕ್ಕೆಲಿ ಏನೋ ಕಲ್ತುಕಂಡಿದ್ದೆ. ನೀರ್ ತುಂಬಾ ಬಾವ ಅಂದಾಜಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮನ ಶಾಲೆಂದ ಬೇಗ ಬುದ್ದಿ ದೊ. ನಾ ಬೇಗ ಬೇಗ ಬಂದಳೆ, ನೀರ್ ನೋಡಿಕನೆ ಹೆದ್ರಿಕೆ ಆತಿತ್ತ. ಪಿಂಡಿ (ಚಿಮಲಿ)ಗೆ ಹತ್ತಿ ಹಿಂದೆ ಹೋಗಿ ನಿತ್ತೆ; ನಂಗೆ ಆಡ್ಗಳ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುದು-ಕೋಳಿ ಮುಚ್ಚಿಹಾಕುದು ಇದುವೆ ತಲೆಲಿತ್ತ...

ಪಿಂಡಿಲಿ ಮಕ್ಕ ತುಂಬಾ ಹತ್ತೊಳೊ, ಮೊಣ್ಣಾ ಲೊಂದ ಮೇಲೆ ನೀರ್ ನಡುಲೇ ಇತ್ತ. ನಾ ಹೇಂಗೂ ಹಿಂದೆ ನಿತ್ತಂವ; ಮೊಣ್ಣಾಲಿಗೆ ನೀರ್ ಬಾರದ್ದರೂ ನನ್ನ ಎದೆಲಿ ಮಾತ್ರ ಅವುಲಕ್ಕಿ ಕುಟುತಿತ್ತ. ಎರ್ಡ್ ಮೂರ್ ಜಿನ ಸೇರೊಳೊ ಪಿಂಡಿ ಎಳೆಯಕೆ. ಪಿಂಡಿ ಆಚೆ ಕರೆಗೆ ಹೋದೆ ತಡ...ಅಲ್ಲಿದ್ದ ದೂಪದ ಮರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಇಸಿತ್; ಪಿಂಡಿ ಹೋದ ಬರಾಸಲಿ ಪಿಂಡಿಲಿದ್ದೊ ನೆಲ್ಲಾ ಒಮ್ಮೆಗೆ ಹಾಂ...ಹಾಂ...ಂತ ಕಿರ್ಚಿದೊ; ನಾ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲಿತ್ತೆ !

ಹಜಾ ಹೊತ್ತು ಕಳ್ಳ ಮೇಲೆ ನಾ ಹಳ್ಳದ ನೀರಲಿ ಪಾಂಬಿನೆ! ನನ್ನ ಕೈಲಿದ್ದ ಬುತ್ತಿ ಪಾತ್ರೆ, ಕೊಡೆ, ಹೆಗ್ಗೊಲಿದ್ದ ಚೀಲನ ಮಾತ್ರ ಬುಟ್ಟಿತ್ತಲೆ. ನಾ ಎರ್ಡ್ ಸರ್ತಿ

ಮೇಲೆ ಕೆಳ್ಳೆ ಹೋಗೊಳೆ; ಮೂರ್ಮೆ ಸರ್ತಿ ಹೋಕೆ ಮುಂದೆ ಕಲ್ಮಮುಟ್ಟು ಅನಂದಣ ನನ್ನ ಎತ್ತಿ ಹಿಡ್ಕಂಡೊಳೊ. ನೀರಿನ ನಾ ಹೊದೆಂತಾ ಗ್ರಿಸಿದೆ; ಆದರೆ ಅವು ನನ್ನ ಹೋಕೆ ಬುಟ್ಟಿತ್ತಲೆ. ಅವ್ವೆ ಯೋಗೊಳೊ ಪಿಂಡಿ ಹಕ್ಕಲೆ ಬಂದ್, ನಿಲ್ಲುವ ಅಬ್ಬಿಸ. ಅದ್ ದೇವರೆ ಕೊಟ್ಟದ್ ಅವ್ವೆ. ಅಂತೂ ಅನಂದಣ ನನ್ನ ಬಚಾವ್ ಮಾಡೊ.

ನನ್ನ ಅಂಗಿ, ಚೆಡ್ಡಿ ಜೋಬುಲಿ, ಕೊಡೆಲಿ, ಚೀಲಲಿ ಎಲ್ಲಾ ನೀರೇ ತುಂಬಿತ್ತು. ನಾ ಚೆಂಡಿ ಆದ ರೂ ಆಕ್ಕ; ನನ್ನ ಪುಸ್ತಕ ಚೆಂಡಿ ಆತ್ಲೇಲಾಂತ ಬೇಜಾರ್ ಆತ್. ಒಂದ್ ಕಡೆಂದ ಹೆದ್ರಿಕೆನೂ ಆದೆ-ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಂದ ಕತ್ತಲೆ ಆವುಟು. ನನ್ನ ಗುಡ್ಡೆಗೆ ಹತ್ತಿಸಿ ಆಕನ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಹೇಳ್ತೊ-ಈ ಮಕ್ಕಳಿಗಲ್ಲಾ ಹುಣ್ಣೆ ಆಡ್ಲಲಿ ಕೊಡೋಕುಂತ; ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಹೇಳ್ತೊ ಯಾಕೆ-ಅಂವ ಯೇನ್ಮಾಡಿಟು? ಅಂವ ಬದ್ಕಿದೆ ಪುಣ್ಯಂತ. ನಾ ಮಾತ್ರ ಒಂದೇ ಓಟ ಮನೆಗೆ.

ಹೀಗೆ ಹಳ್ಳಲಿರುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಾಳ ಕಷ್ಟ ಉಟ್ಟು ಏನ್ಮಾಡ್ತು. ಎಷ್ಟ್ ಕಷ್ಟಾದ್ರೂ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಕುಂತ ಒಂದು ಆಸೆ ಇತೋಕೆ; ಅದ್ ಒಳ್ಳದ್. ಆದರೆ ನನ್ನಂಗೆ ಪಿಂಡಿಲಿ ನಿಲ್ಲುಕನ ಆಡ್ಗಳ ಕೊಡ್ತು-ಕೋಳಿಗಳ ಮುಚ್ಚಿ ಹಾಕುದು-ತಲೆಲಿಸಿ ಕಂಡದ್ದ ನಾ ಹಳ್ಳದಾಟ ಕಂಡ್ ವೊಳಂತೆಲ್ಲರ ಮರಿಬಡಿ. ಇವೈಲ್ಲಾ ಹುಣ್ಣೆ ಆಡ್ಲಲಿ ಕೊಡೋಕುಂತ ಹೇಳ್ವಿಕಂಬಡಿ ಬಲರಿಯಾ.

ಬೋಯ್ಸ್

ಕೋಳಿ ಏನಾರ ಉಪದ್ರ ಮಾಡ್ತೆ—“ಕೋಳಿ ನಿನ್ನ ಕುದ್ ಹೊರಿಕೆ”

ನಾಯಿ ಮತ್ತೆ ದನ ಉಪದ್ರ ಮಾಡ್ತೆ—“ನಿನ್ನ ಹುಲಿ ತಿಂಬಕೆ”

ಕೊತ್ತಿ ಏನಾರ ಉಪದ್ರ ಮಾಡ್ತೆ—“ನಿನ್ನ ಗುಮ್ಮ ಮೆಟ್ಟಕೆ”

—ಶಾರದಾ, ಮುಂಡೋಡಿ

ಕುರುಂಜಿಯವು

—ಶ್ರೀಮತಿ ಕೇವಳ ತೀಲಾವತಿ ಚಿನ್ನಪ್ಪ

“ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಧೈಯದೆಡೆ ಧಾವಿಸುವುದೇ ಜೀವನ, ಬೆದರಿ ಮುದುಡಿ ಕೊಳ್ಳುವವಗೆ ಜಗ ಭ್ರಾಂತಿ ನಿಕೇತನ”. ಹವುದು; ಜೀವನಲಿ ಬಾವ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳ ಎದ್ದಾರಿಸಿ ಧೈರ್ಯದ ಮುಂದೆ ನಡೆವ ಶೂರರ ಬಾರೀ ಕಮ್ಮಿ. ಅಂತ ಜನಗಳ್ಳಿ ಶ್ರೀ ಕುರುಂಜಿ ವೆಂಕಟ್ರಮಣ ಗೌಡ್ರು ಒಬ್ಬ.

ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟ್ರಮಣ ಗೌಡ್ರು ಮಲ್ಲಾರ್ಡನ ಸೆರ್ಗ್ ಆದ ಸುಳ್ಯ ತಾಲೂಕಿನವು. ಇವ್ ಹುಟ್ಟಿದ್ ೧೯೨೮ನೇ ಇಸ್ವಿ ಜನವರಿ ೨೬ರ್ದಿ. ಇವರ ಅಪ್ಪನ ಹೆಸ್ಕ್ ಮಾಲಿಂಗ ಗೌಡಾಂತ, ಅಮ್ಮನ ಹೆಸ್ಕ್ ಲಕ್ಷ್ಮೀಂತ. ಈ ದಂಪತಿಗಳ ಎಳ್ಳಿನ ಮಕ್ಕಳ ಪೈಕಿ ಇವು ಎರ್ಡ್ನಿವು. ಇವರ ಅಪ್ಪ ಒಳ್ಳೆ ಮಾಸ್ತ್ರಿ ಮಾತ್ರಲ್ಲ ಒಳ್ಳೆ ಯಕ್ಷಗಾನ ಭಾಗವತರ್ ಸಾ ಆಗಿದ್ದೊ. ಅನ್ಯ ಸಾತ್ವಿಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಸದ್ಗುಣ ಯಾಗಿದ್ದೊ. ಇಂತ ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ವಾತಾವರ್ಣಲಿ ಬೆಳ್ಳಿ ವೆಂಕಟ್ರಮಣಗೌಡ್ರು ಸಣ್ಣದಿರ್ಕನೆ ಒಳ್ಳೆ ದೂರದರ್ಶಿಗ, ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷಿಗ ಆಗಿದ್ದೊ. ಉದ್ಯಮ ತೀಲರ್ ಆದ ಇವು ಸಣ್ಣ ಅಂಗ್ಡಿ ಸುರು ಮಾಡ್ಲೊ; ಮತ್ತೆ ಅದರ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಬಂದ್, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಯೋಜನೆಗಳ ಸುರು ಮಾಡಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆದೊ.

ಪ್ರತಿ ನಿಮಿಷ ನಿಮಿಷಕ್ಕೂ ಬೆಲೆ ಕಟ್ಟುವ ಕುರುಂಜಿ ವೆಂಕಟ್ರಮಣ ಗೌಡ್ರು ದ್ ಅಸಾಧರಣ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಮತ್ತೆ ಸರಳ ಜೀವನ, ಬಡ ಜಿನಂಗಳ ಮೇಲೆ ಇವುಕೆ ಬಾಳ ಪ್ರೀತಿ. ಇವರ ಸಾಧನೆಯ ಎಷ್ಟ್ ಹೊಗಳ್ಳು ಸಾಲ್ದ್. ಇವರ ದಾರಿಲೇ ನಾವೆಲ್ಲ ನಡಿಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡೋಕು.

ಇನ್ನೆ ಸತತ ಶ್ರಮ ನಂಬಿಕೆಯ ಮಿತ್ರ ಆಗಿ, ಅನುಭವ ನಮ್ಮ ಸಚಿವ ಆಗಿ, ಜಾಗ್ರೂಕತೆ ರಕ್ಷಾ ಕವಚ ಆಗಿತ್ತ್. ಸಮುದ್ರ ಮಥನ ಕಾಲಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಅದೇ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣ ದೇವ್ರ ಮೊದುವೆ ಆತ್ಮಗಡ. ಹಾಂಗೇ ಕೀರ್ತಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಇವರ ವಿವಿಧೋದ್ದೇಶ ಯೋಜನೆಗಳ ಅಂಲ್ಕರಿಸಿತ್.

ಮನ್ಸನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸೆರಿಯಾದ ಗುರಿ ಇರೋಕು, ಅವೆರ್ಡ್ಲೊ ಸಾಮರಸ್ಯ ಇರೋಕು; ಆ ಗುರಿಗೆ ಹೊಂದಿಕಂಬ ಯೋಜನೆನೂ ಇರೋಕು, ಇವೆಲ್ಲ ಸೆರಿಯಾಗಿ ಇದ್ದ ಕಾರ್ಣ ತಮ್ಮ ಧೈಯಗಳ ತುದಿ ಮುಟ್ಟಿಕೆ ಸಾಧ್ಯಾತ್ಮಂತ ಹೇಳ್ವೆ ವೆಂಕಟ್ರಮಣ ಗೌಡ್ರು.

ಜೀವನದ ಸಾಪಲ್ಯ ಹೇಗೆ? ಶ್ರೀಯುತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಸಾರಾಂಶ ಹಿಂಗೊಟ್ಟು. ೧) ಆರ್ಥಿಕ ತಾಪ ತ್ರಿನ ದೂರ ಮಾಡ್ತಂತದ್ ೨) ಶ್ರಮ ಜೀವನ ೩) ಆರೋಗ್ಯ ಪಾಲನೆ ೪) ಧನಮಾನ, ಮಧ್ಯಪಾನ ಮುಂತಾದ ಹಾಳ್ ಅಬ್ಬೆಸಗಳ ಬುಟ್ಟುಬುಡ್ಡು ೫) ಸಣ್ಣ ಕುಟುಂಬ ೬) ದೊಡ್ಡ ಮನ್ಸ್ ೭) ತ್ಯಾಗ ಮತ್ತೆ ಸೇವಾ ಭಾವನೆಗ.

‘ಕೃಷಿತೋ ನಾಸ್ತಿ ದುರ್ಭಿಕ್ಷಂ’ ಗೌಡ ಸಮಾಜ

ದವು ಹಿಂದೆಂದಲೇ ಕೃಷಿಕರಾಗಿದ್ದೊ. ಕುರುಂಜಿಯವು ಅಡಿಕೆ, ಕೊಕ್ಕೋ, ಕಾಯಾಗಳ್ ಬೆಳ್ಳವ ಕೃಷಿಕರ್. ಕೃಷಿಲಿ ಉಷಾರಾದ ಇವು ತಮ್ಮ ಜೀವನಲಿ ಎದೊರಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಎದುರಿಸೊಳೊ, ಕೊರತೆಗಳ ದೂರ ಮಾಡೊಳೊ.

ಇವು ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆ, ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಟಪಗಳ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ತಾ ಒಳೊ. ತಮ್ಮ ಆಕಾಡೆಮಿ ಆಫ್ ಲಿಬರಲ್ ಎಜ್ಯುಕೇಷನ್‌ನ ವತಿಂದ ಸೊಂತಲಕ್ಷ ರೂ ಖರ್ಚೊಂದ ಒಂದು ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜ್, ೧೭೫ ಜನ ಇರ್ವ ಒಂದು ಹೈದಂಗಳ ಹಾಸ್ಟೆಲ್, ೧೪೦ ಸದಸ್ಯರ ಒಂದು ಗೂಡೆಗಳ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ನ ಸ್ಥಾಪಿಸೊಳೊ. ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ, ಈ ವರ್ಷ ಅಂದರೆ ೧೯೮೪ರಲ್ಲಿ ವಾಲಿಟೆಕ್ಸ್‌ನ ಕಾಲೇಜಿನ ಯೋಜನೆ ಮಾಡೊಳೊ. ಈಗ ಅದ್ಲಿ ಸಿವಿಲ್, ಆಟೊಮೊಬೈಲ್ ವಿಭಾಗಗಳ ಒಳೊ. ಇನ್ನ್ ಮುಂದೆ ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್, ಮೆಕೇನಿಕಲ್ ವಿಭಾಗಗಳ ತೆವ ಆಫಿಷ್ರಾಯಲಿ ಒಳೊ.

ವೃತ್ತಿಪರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅಗತ್ಯತೆ ಇರ್ವ ಈ ಕಾಲಲಿ ಇವು ಮಾಡ್ತ ಈ ಕೆಲ್ಸನ ಎಷ್ಟು ಹೊಗಳೊ ಸಾಲ್ದ. ಮುಂದೆ ಸರ್ಕಾರದ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಸಿಕ್ಕರೆ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಮತ್ತೆ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜ್‌ಗಳ ತೆವ ಬೃಹತ್ ಯೋಜನೆಗೆ ಇವರ ಮನಸ್ಸಿ ಉಟ್ಟು. ಶ್ರೀಯುತ ಗೌಡ್ರು ವೈದ್ಯಕೀಯ ನೆಲೆಲಿ ಕುರುಂಜಿಕಾರ್ಸ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆನ ಕಟ್ಟಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿರ್ವಂ ಹಾಸಿಗೆಗೆ ಇರ್ವ, ಎಕ್ಸ್‌ರೇ, ಹೆರಿಗೆ ವಾರ್ಡ್, ಲೆಬೋರೆಟರಿ ಮುಂತಾದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟೊಳೊ.

ಗೌಡ್ರು ವಿವಿಧೋದ್ದೇಶ ಯೋಜನೆಗಳ ಪೈಕಿ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಟಪಗಳ ನಿರ್ಮಾಣವೂ ಸೇರಿತ್ತು. ಈಗಾಗಲೇ ಮಡಿಕೇರಿ, ಮಂಗೂರು, ಮೂರ್ವಾಡ್, ಕುಶಾಲ ನಗರ, ಕಡಬ, ಸೋಮಾರ್‌ಪೇಟೆ, ಬೆಂಗೂರು, ಮೈಸೂರು ಮುಂತಾದ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಟಪಗಳ ಕೆಲ್ಸ ಸುರು ಆವುತ್ತು. ಅಂತಾ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡ್ತ ಸಮಿತಿಗಳಿಗೆ ಇವು ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಟ್ಟು, ದುಡ್ಡ್ ಸ್ಥಾಯ ಮಾಡ್ತಒಳೊ. ಈಗ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಟಪಗಳ ಕೆಲ್ಸ ಎಲ್ಲಾ ಮುಕ್ತುಂಡ್ ಬರ್ತಾ ಉಟ್ಟು. ಬೆತ್ತಂಗಡಿ, ಬಾಗಮಂಡ್ಲ, ಸುಳ್ಯ, ಇಷ್ಟು

- ಕಡಲಿ ಮಾಡ್ತ ಯೋಜನೆ ಹಾಕಂಡೊಳೊ.

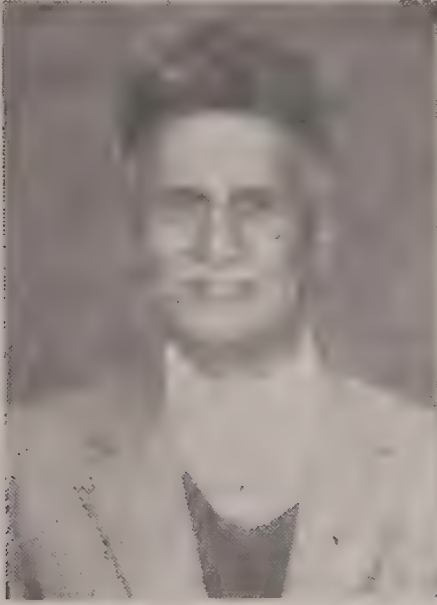
ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಸುಳ್ಯ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಚೇರಿ, ಸರ್ಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ಕೋರ್ಟ್, ಸರ್ಕಾರಿ ಜೂ|| ಕಾಲೇಜ್, ನೆಹರೂ ಸ್ಮಾರಕ ಹೈಸ್ಕೂಲ್, ಶಾರದ ಹೈಸ್ಕೂಲ್, ಮುನ್ಸಿಪಾಲ್ಟಿ; ಬ್ರಿಜರಿ ಇಸರೆಲ್ಲಾ ಸ್ಥಾಪಕ ಸಮಿತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಆಕಂಡ್ ಸೇನೆ ಮಾಡ್ತ ಹೆಮ್ಮೆ ಇವರ್, ಸುಳ್ಯದ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಪ್ರಗತಿಗಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಶ್ರಮಿಸೊಳೊ.

ಸುಳ್ಯಲಿ ನೀರ್ ಸರಬರಾಜ್ ಯೋಜನೆ, ಮಾರ್ಗಗ, ದಾರಿ ದೀಪದ ಯವಸ್ತೆ, ಬಡ ಜನಗಳಿಗೆ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿದು, ಈ ರೀತಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಹತ್ತಾರ್ ನೂರಾರ್ ರೀತಿಲಿ ಪ್ರಯೇಜನ ಆವ ಕಾರ್ಯಗಳ ಮಾಡೊಳೊ. ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆಲಿ ಬಾಳ ಆಸಕ್ತಿ ಇರ್ವ ಗೌಡರ್ ಸಂಣ ಸಂಸಾರ. ಇವರ ಹೆಣ್ಣು ಜಾನಕಿಯವು ಕೊಡಗ್‌ನವು. ಇವು ಸುಳ್ಯ ಮಹಿಳಾ ಸಮಾಜದ ಅಧ್ಯಕ್ಷಿಣಿ ಆಗಿದ್ದೊ. ಈಗ ಆಕಾಡೆಮಿ ಆಫ್ ಲಿಬರಲ್ ಎಜ್ಯುಕೇಷನ್‌ನ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಗೊಳೊ. ಇವರ ದೊಡ್ಡ ಮಂಜ ಚಿದಾನಂದ ಕುರುಂಜಿ ಕಾರ್ಸ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆನ ಪ್ರಧಾನ ವೈದ್ಯರಾಗಿದ್ದು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಮದ್ರಾಸ್‌ನ ಸ್ಪಾನ್ಲಿ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜ್‌ಲಿ ಜರ್ನಲ್ ಸರ್ಜರಿ ವಿಭಾಗಲಿ ಯಂ. ಯಸ್. ಮಾಡ್ತ ಒಳೊ. ಸಣ್ಣವ ರೇಣುಕಾ ಪ್ರಸಾದ್ ಕಸ್ತೂರ್ ಬಾ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜ್‌ಲಿ ಯಂ.ಬಿ.ಬಿ.ಯಸ್, ನಾಕನೇ ವರ್ಷದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ. ಮಗ್ಗು ಗೋವರ್ಧಿನಿ ಬಿ.ಎ. ಹೋಮ್ ಸೈನ್ಸ್ ಪದವೀಧರೆ; ಇವರ ಯಜ್ಞಮಾನ್ಯ ಯಂ.ಬಿ. ಬಿ.ಯಸ್. ಯಂ.ಡಿ. ಯಂ. ಆರ್. ಸಿ. ಎ., (ಯು.ಕೆ.) ಇವು ತಮ್ಮ ಕೂಸುನೊಟ್ಟಿಗೆ ಈಗ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ಲಿ ಒಳೊ. ವೆಂಕಟ್ರಮಣ ಗೌಡ್ರುಗೆ ಒಬ್ಬ ಅಂಣ ಮತ್ತೆ ಮೂರ್ದನ ತಮ್ಮಂದರ್ ಎರ್ಡ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣನವು ಮಾದರಿ ಕೃಷಿಕ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ ಇವರ ಕಾಯ್ದ ತೋಟ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಲೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡ್ತುತ್ತು.

ಹುಟ್ಟುಕನೇ ಯಾರಿಗೂ ದೊಡ್ಡಪ್ಪನ, ಬಡಪ್ಪನ ಉಡ್ಗರೆ ಆಗಿ ಬಾದುಲೆ. 'ನಹಿಸಿ ಹಸ್ತ ಸುಪ್ತಸ್ಯ ಪ್ರವಿಶಸ್ತಿ ಮುಖೇ ವೃಗಾಃ' ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟವಂಗೆ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದಿನ ಯಸಸ್ಸು ಸಿಕ್ಕೇ ಸಿಕ್ಕಿದೆ; ಅದಲ್ಲ ಸೊಂಸಯನೇ ಇಲ್ಲೆ. ಇದಿಕೆ ಒಳ್ಳೆ ಉದ್ಧಾರಣೆ ಆಗಿಒಳೊ ಶ್ರೀ ಕುರುಂಜಿ ವೆಂಕಟ್ರಮಣಗೌಡ್ರು.

ಇಳಿ ವಯಸ್ಸು ಲೂ ಸಮಾಜ ಸೇವೆ ಪೇರಿಯನ ಎಂ. ಪೂವಯ್ಯನವು ✓

—ಪಿ. ಜಿ. ಅಂಬಿಕಲ್, ಚಿಟ್ಟಳ್ಳಿ

(ಎನ್ನೆಸ್ಸರ್) ಆಗ್ಯೂ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿಯೊಳೊ. ೧೯೩೭ರಿ ಉದ್ಯೋಗ ಬುಟ್ಟು ಮನೆ ಯವಹಾರ ನೋಡಿಕಂಡ್ ಒಳ್ಳೆ ಯವಸಾಯಗಾರ ಆಗಿ ಆದರ್ಶ ಕೃಷಿಕ ಆಗಿ ಜೀವನ ಸಾಗ್ಗಿಕಂಡೊಳೊ.

‘ಜನ ಸೇವೆನೇ ಜನಾರ್ಥನನ ಸೇವೆ’ಂತೇಳುವ ಗಾದಿನ ಹಾಂಗೆ ಶ್ರೀ ಪೂವಯ್ಯನವು ಉರ್, ಪರಲೂರ್ ಗಳ ಹತ್ತಾರು ಸಂಗ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ್ಗೆ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿಯೊಳೊ. ಚಿಟ್ಟಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘದ ಮೆಂಬರ್ ಆಗಿ, ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಆಗಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಆಗಿ ಸುಮಾರು ವರ್ಷ ದುಡ್ಡೊ. ೧೯೪೬ರೊಂದ ಅಂದೊನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಾರ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಕಂಡ್ ರಾಜಕೀಯಲೂ ಕೆಲ್ಸ ಮಾಡ್ತೊ. ದೇವು, ಧರ್ಮದ ಬಗ್ಗೆ ನಂಬುಕೆ ಇರ್ಪ ಇವು ಚಿಟ್ಟಳ್ಳಿ ಭಗವತಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಉದ್ಘಾಟನೆ ಕೆಲ್ಸ ಮಾಡ್ತೊ. ತಮ್ಮ ಕಾಲಲಿ ವಿದ್ಯೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ತೇಜನ ಇಲ್ಲದ್ದರ ತಿಳಿ ಪೇರಿಯನವು ಜೇರಳ ಶ್ರೀಮಂಗಲ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ, ಚಿಟ್ಟಳ್ಳಿ ಮಾದರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ದುಡ್ಡೊನ ಸಾಯ ಮಾಡಿ ಯೊಳದಲ್ಲದೆ ಚಿಟ್ಟಳ್ಳಿ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಮಾಡಿಕೆ ಒಂದನೇನ ಆಗಿ ಹಗ್ಗ ಇರ್ಪ ದುಡ್ಡೊ ಗರೀಬ ಮಕ್ಕ ಓದುವ ಹಾಂಗೆ ಮಾಡಿ ವುಣ್ಣ ಕಟ್ಟಿಕಂಡೊ. ಚಿಟ್ಟಳ್ಳಿ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಘ ಸ್ಥಾಪನೆ ಆದರೊಂದಳೇ ಅದರ ಗೌರವ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಆಗಿ ಶಾಲೆನ ಕರೆಸ್ಪೊಂಡೆಂಟ್ರಾಗಿ ಸುಮಾರು ಹದ್ದಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ದುಡ್ಡೊ ಶಾಲೆನ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕಾರಣ ರಾದೊ. ನಮ್ಮ ಜಿನಂಗ ಮುಂದೆ ಬರೊಕುಂತೇಳ್ವ ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ಅಭಿಮಾನಂದ ಕೊಡಗ್ ಗೌಡ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಘದ ಗೌರವ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಆಗಿ ಸುಮಾರು ೧೫-೧೬ ವರ್ಷ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿಯೊಳೊ. ಮೈಸೂರಾಲಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ‘ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯ’ದ ಕಟ್ಟಡ ಸಮಿತಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಆಕಂಡ್ ಮೊಡ್ಡ ಕೆಲ್ಸನ ಯಾರೂ ಮರಿಯಕಿಲ್ಲೆ. ಈಗ ಮಡಿಕೇರಲಿ ಕಟ್ಟಿಸುವ “ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಟಪ” ಸಮಿತಿನ ಡೈರೆಕ್ಟರಿ ಸಾ ಸ್ತಮ ಪಡ್ತುಬೊಳೊ.

ತನ್ನ ಅಪ್ಪನಕ್ಕಲೆ ಇದ್ದ ಜನಾಂಗ ಪ್ರೇಮ, ಛಲ: ಅವನ ಪ್ರೀತಿ, ಶ್ರಮದ ದುಡ್ಡೊ, ಕೈ ಹಿಡ್ಡ ಹೆಣ್ಣೊನ ಸಮಾಜ ಸೇವೆನ ಉತ್ತೇಜನ ನನ್ನ ಈ ಕೆಲ್ಸಗಳಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಂತ ಹೆಮ್ಮೆಂದ ಹೇಳುವ ಶ್ರೀ ಪೇರಿಯನ ಪೂವ ಯ್ಯನವು ಮುಂದೆ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ದಾರಿ ದೀಪ.

ಕೊಡಗ್ ನ ‘ನಂದನವನ’ಂತ ಕರೆವ ಚಿಟ್ಟಳ್ಳಿ ಮಡಿಕೇರಿ-ಸಿದ್ಧಾಪುರ ಮಾರ್ಗದ ಕರೆಲಿ ಸಣ್ಣ ಗುಡ್ಡೆನ ಮೇಲೆ ತಲೆ ಎತ್ತಿ ನಿತ್ತುಟ್ಟು ಚಿಟ್ಟಳ್ಳಿ ಹೈಸ್ಕೂಲು. ಈ ಹೈಸ್ಕೂಲನ ಹೆಸ್ ಹೆಳ್ಳ ಕೂಡ್ ನಾವಾಗೆ ಮುಂದೆ ನೆನ್ ಪಾವ ಹಾಂಗೂ ನೆನ್ಪ ಮಾಡಕಾದ ಹೆಸ್ ನಮ್ಮ ಶ್ರೀ ಪೇರಿಯನ ಎಂ. ಪೂವಯ್ಯನವರ್. ದಿ|| ಪೇರಿಯನ ಮುದ್ದಯ್ಯ ಮತ್ತೆ ದಿ|| ಚಿಣ್ಣಮ್ಮನವರ ಎರ್ಡ್ಡೆ ಮಂಜ ಆಗಿ ತಾ. ೩-೧೧ ೧೯೧೧ರಿ ಶ್ರೀ ಪೂವಯ್ಯ ನವು ಜನ್ಮ ತಾಳೊ. ಇವು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾ ಭ್ಯಾಸನ ಮರೊಡ್ಡ ಶಾಲೆಲಿ ಮತ್ತೆ ಚಿಟ್ಟಳ್ಳಿ ಕೈಸಂಬಳ ಶಾಲೆಲಿ ಮುಗ್ಗಿ, ಆ ಮೇಲೆ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ವರೆಗೆ ಮಡಿಕೇರಿ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಹೈಸ್ಕೂಲಾಲಿ ಓದಿದೊ. ಹೈಸ್ಕೂಲಾಲಿ ಇವು ‘ಕಮರ್ಷಿಯಲ್’ ಪಾಠಗಳ ಮತ್ತೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಬಾಸೆನೂ ಕಲೊ.

೧೯೩೪ರಿ ದಂಬಿಕೋಡಿ ಬೋಸಯ್ಯನವರ ಮಗ್ಯ ಪೂವಯ್ಯನವರ ಮೊದುವೆ ಆದ ಪೂವಯ್ಯನವು ತುಂಬಿದ ಸಂಸಾರಲಿ ಆದರ್ಶ ಸತಿಪತಿಗಾಗಿ ಬಾಳೊ. ಮೂರ್ ಗಂಡ್, ಮೂರ್ ಹೆಣ್ಣ್ ಮಕ್ಕಳ ಪಡ್ ಪಿಳ್ಳಿಕಳ ಆದ್ತಿದ ಇವುಕ್ಕೆ ಮರಿ ಪಿಳ್ಳಿಕಳೊ ಆಡ್ತಿನ ಭಾಗ್ಯ ಬರಿ.

ಚಿಟ್ಟಳ್ಳಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಲಿ ಮಾಸ್ತಾಗಿ ಕೆಲ್ಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿ ಇವು ಮಡಿಕೇರಿ ಪಿಯರ್ಲೆಸ್ ಕಂಪೆನಿ, ಸಿಂಕೋ ನ ಕಂಪೆನಿಗಳ್ಗೆ ಕಾರ್ಕ್ ಕೆಲ್ಸನೂ ಮಾಡಿಯೊಳೊ ಭೂತನಕಾಡ್, ಪಾಲಿಡೆಟ್ಟಿ, ಎನ್ನೆಗುಂಡಿ ಕಾಫಿ ತೋಟ ಗಳ ರೈಟ್ರಾಗಿ ಕೆಲ್ಸ ಮಾಡ್ತ ಇವು ‘ರೀಜನಲ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್ ಪ್ರೋಟರ್ ಅಫಾಯಿ’ ಆಗಿ, ಮೂರ್ ವರ್ಷ ಜ್ಯೂರಿ

ದಂಬಿಕೋಡಿ ಬಿ. ಸುಬ್ರಾಯನವು

✓—ಪಿ. ಜಿ. ಅಂಬಿಕಲ್

ಪ್ರಾಯ ಹೋದ ಕಾಲಲಿ ತೊಟ್ಟಲಿ ಕುದ್ದ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳು, ಪಿಳ್ಳೆಗಳಿಂದ ಒಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಬ ಯೋಗ ಕೆಲವು ಜನಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಇರಕ್ಕೂ ಸಾಕು! ಅಂತ ಯೋಗ ಪುರಾಸ ನಮ್ಮ ಶ್ರೀ ದಂಬಿಕೋಡಿ ಬಿ. ಸುಬ್ರಾಯನವು. ಇವು ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬಿಳಿಗೇರಿ ಗ್ರಾಮಲಿ ತಾರೀಕ್ ೨೪-೮ ೧೯೦೭ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದೊ. ದಿಲಿ ದಂಬಿಕೋಡಿ ಬೋಪಣ್ಣ ಮತ್ತೆ ದಿಲಿ ನೀಲಮ್ಮನವು ಇವರ ಅಪ್ಪ, ಅಮ್ಮ.

ಶ್ರೀ ಸುಬ್ರಾಯನವು ಹಾಕತ್ತೂರು ಮತ್ತೆ ಮೂರ್ನಾಡಲಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯೆ ನ ಮುಗ್ಗಿ ಮಡಿಕೇರಿ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಹೈಸ್ಕೂಲಾಲಿ V ಪಾರ್ವಾನವರೆಗೆ ಓದಿ ಸಂಸಾರದ ಬಡತನದ ಅರ್ಥಲೇ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ನ ನಿಲ್ಲಿದೊ.

ಹದಿನೈದ್ ರೂಪ್ಯ ಸಂಬಳಕ್ಕೆ ಕುಸುಬೂರ್ ತೋಟಲಿ ರೈಟ್ರಾಗಿ ಕೆಲ್ಸಕ್ಕೆ ಸೇರ್ದ ಇವು ಯುರೋಪಿ ಯನ್ ತೋಟ, ಕುಸುಬಿ ತೋಟಗಾರ್ ಕೆಲ್ಸ ಮಾಡ್ತೊ. ಇಪ್ಪತ್ತಿಂಟ್ ವರ್ಸ ಕನ್ನಾಲಿಡೇಟೆಡ್ ಕಾಫಿ ತೋಟಲಿ

ಕೆಲ್ಸ ಮಾಡ್ತೊವು ಇವು. ಇವು ತನ್ನ ಉದ್ಯೋಗಲಿ ಬಡ್ತಿ ಆಗ್ತತ್ತಾ 'ಸಿನಿಯರ್ ಸಿಲೆಕ್ಷನ್ ಗ್ರೇಡ್' ಸುಪರಿಂ ಟೆಂಡೆಂಟ್ ಆಗಿ ಭಾರತಲೇ ಬಾರೀ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾಫಿ ಬೆಳೆ ತೆಗ್ಗ ಕೀರ್ತಿ ಇವರ್.

೧೯೩೪ರಲ್ಲಿ ದಿಲಿ ಬಡ್ತಿನ ಬೆಳ್ಳಪ್ಪ ಮಾಸ್ತ ಮಗ್ಗು ಸಾ|| ರಾಮಕೃಷ್ಣನವರ್ ಮೊದುವೆ ಆದೊ. 'ಇಬ್ಬೊರಾಗಿ ಸಂಸಾರ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡ್ತ ನಾವು ಕೆಲ್ಸಿಂದ ಪೆನ್ಸನ್ ಆಕನ ಹದ್ದುಲ್ಸ ಜೆನ ಆಕಂಡ್ ಬಂದೊ'ಂತ ಹೆಮ್ಮೆಲಿ ಹೇಳ್ವ ಸುಬ್ರಾಯನವರ್ ತುಂಬು ಸಂಸಾರ. ಪ್ರಾಯ ಕೆ ಬಂದ ಮಕ್ಕಳ ದೋಸ್ತಿಗಳ ಹಾಂಗೆ ಕಾಣೊಕುಂತೇಳ್ವ ಹಿರಿಯರ ಮಾತ ನಾಂಗೆ ಜೀವನಲಿ ನಡಕಂಡ್ ಬಂದೊ ಳದ್ ಒಳ್ಳೊಡೊವುಕ್ಕೆ ಒಂದ್ ಮಾದರಿ. ತನ್ನ ಮೂರ್ ಮಕ್ಕಳ ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ಕಳ್ಳದ ಕೀರ್ತಿನೂ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ರಾಯ ನವರ್. ಬೇರೀ ಒಂದ್ ಎಕ್ರೆ ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತ ಆಸ್ತಿ ಇದ್ದ ಇವು ಇಂದ್ ಸುಮಾರ್ ೧೦೦ ಎಕ್ರೆ ತೋಟ, ಭೂಮಿ ಇರ್ವ ಒಬ್ಬ ಅದರ್ಸ ಕಾಫಿ ತೋಟಗಾರ.

ತನ್ನ ಸೊಂತ ಸ್ವಮಂದ ದೊಡ್ಡಂನ ಆದ ಹಾಂಗೆ, ತನ್ನ ಕೈಲಾದಷ್ಟ್ ಸಮಾಜ ಸೇವೆನೂ ಮಾಡ್ತವೊಳೊ. ತಮ್ಮ ಆಸ್ ಪಾಸ್ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ದುಡ್ಡ್ಡನ ಸಾಯಮಾ ಡ್ಡ್ ಅಲ್ಲದೆ ಕೊಡಗ್ ಗೌಡ ವಿದ್ಯಾಸಂಘದ ಡೈರೆಕ್ಟ್ ಆಕಂಡ್ ಬಾಳ ಕೆಲ್ಸ ಮಾಡಿಯೊಳೊ. ಮೈಸೂರ್ನ 'ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯ'ಕ್ಕೆ ಒಂದ್ ಕೋಣೆ ಕಟ್ಟ್ಸಿಕೊಟ್ಟೊಳೊ. ಮಡಿಕೇರಿಲಿ ಕಟ್ಟ್ಸುವ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಟಪಕ್ಕೂ ಸಾಯ ಮಾಡಿಯೊಳದಲ್ಲದೆ ಅದರ ಕಜಾಂಚಿ ಆಗಿ ಈ ಪ್ರಾಯಲೂ ಚಂದ ವಸ್ತ್ ಮಾಡಿಕೆ ಹೋದು ನೋಡ್ರೆ ಅವಕೆ ಇರುವ ಜನಾಂಗ ಪ್ರೀತಿ ಅಭಿ ಮಾನ ಬಾಕಿಯೊವು ಆನ್ ಸರ್ ಸ್ವಂತದ್. ಇಂದ್ಗೂ ಪ್ರಾಯದ ಹೈದಂಗಳಾಂಗೆ ಕೆಲ್ಸ ನಡಸುವ ಇವು ಸೂರಾರ್ ವರ್ಸ್ ಬಾಳ, ಮರಿ ಪಿಳ್ಳೆಗಳೊಂದೊಳೊ ತೋಟ ಗಲಿ ಒಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಬ ಯೋಗ ಬರ್ದಿ.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಲಿ ಮಿಂಚಿದ ಟಿ. ಜಿ. ಮುಡೂರು

—ಶ್ರೀಮತಿ ಕನಕ ಪಿ. ಅಂಬಿಕರ್, ಚಿಟ್ಟಳ್ಳಿ

‘ಕಾಡಮಲ್ಲಿಗೆ’ ತೇಳ್ವ ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಬರೆದ ಕವನ ಸಂಕಲ್ಪದ ಸಾಹಿತ್ಯರಂಗಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡ್ತೆ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಜಿ. ಮುಡೂರವು ಕಾಡ್‌ನ ಮಲ್ಲಿಗೆನಾಂಗೆ ಜೀವನನೂ ಸಾಗ್ಗತ್ತಾ ಇರೊವು. ಮುಡೂರು ತೇಳ್ವ ತಮ್ಮ ಮನೆ ಹೆಸ್ರೊಂದಳೇ ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕಲಿ ಚಿರಪರಿತರಾದ ಶ್ರೀ ತಮ್ಮಯ್ಯಗೌಡ ಮುಡೂರವು ತಾ|| ೧-೨-೧೯೩೦ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದೊ. ಇವರ ಅಪ್ಪ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ಬಪ್ಪಗೌಡ ಹಾಂಗು ಅನ್ನು ಶ್ರೀಮತಿ ಬಾಲಕ್ಕ. ಕೇರಳ ಕನ್ನಡ ನಾಡ್‌ನ ಗಡಿಲಿ ಅಡೂರು ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕಲಿ ಲಿರುವ ಇವರ ಮನೆತನ ಮುಡೂರು.

೧೯೪೮ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯ ಮಾಸ್ತಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಸಿದ ಇವು ೧೯೫೨ರಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಲಿ ಕನ್ನಡ ವಿದ್ವಾನ್ ಪದವಿ ಪಡೊ. ಆ ಮೇಲೆ ಕೆಲ್ವು ವರ್ಸ ಹೈಸ್ಕೂಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪಾಠಿತ ಆಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿದ ಈ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ, ವೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಬಿ.ಇಡಿ. ಮತ್ತೆ ಎಂ.ಎ. ಪದವಿ ಗಳೊ ಪಡ್‌ಕೊಂಡೊ. ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗದ ಪಿಂಚಣಿ ಆಕೆ ಮುಂದೆ ಒಂದ್ ವರ್ಸ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ತಾಗಿ, ಆಮೇಲೆ ಜೂನಿಯರ್ ಕಾಲೇಜಲಿ ಕನ್ನಡ ಲೆಕ್ಚರ್ ಆಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದೊ. ಮೊಯಿಸಂಗಿ ಜೀವನಲಿ ಭಲ ಇದ್ದರೆ

ಹೇಗೆ ಬಾಳಕ್‌ತೇಳ್ವಕ್ಕೆ ಇವು ನಾನಗಿ ದಾರಿ ದೀಪ.

೧೯೪೮ರೊಂದಳೇ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇನೆಗೆ ನಾಂದಿ ಹಾಡ್ತೆ ಇವು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬರೆದು ಕಮ್ಮಿ ಮಾಡೊ. ಹಿಂದೆ-ಜಯಂತಿ, ಜೀವನ, ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕರ್ನಾಟಕ, ಚಿತ್ರ ಗುಪ್ತ, ಕನ್ನಡ ನುಡಿ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲಿ ಇವರ ಲೇಖನಗ ಪ್ರಕಟ ಆಗ್ತಿದೊ. ಕಾದಂಬರಿ ಒಂದರ ಬುಟ್ಟು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕೃತಿ ರಚನೆ ಮಾಡ್ತೆ ಹೆಗ್ಗಲಿಕೆ ಇವರೊ. ಶಾಲೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವಕ್ಕೆ ಆಡಿಕೆ ಒಳ್ಳೆ ನಾಟಕ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತರೆ ಹಿಂಬೊತ್ತೊಂದ ಬೊಳ್ಳಾಕನ ಒಂದು ನಾಟಕ ಬರ್ತೊ ತಾವ ಇವು ಪ್ರಕಟದ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿದ್ವೊ ನಾಟಕವೇ. ಈ ನಾಟಕಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಡೆ ಆಡಿಕೂ ಆಡೊಳೊ. ಸಖಿ, ಶಿವಕುಮಾರಿ ಇವರ ಮಕ್ಕಳ ನಾಟಕ ಗಾದ್ರೆ, ಮುಕುಟೋರು ಭಂಗ, ಸಾವೊಲಿದ ಸಾವಿತ್ರಿ ಭಂದೋ ನಾಟಕಗ. ಮರಳಿ-ಮನೆಗೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಟಕಗ, ಜೋಕುಲೆ ಬುದ್ಧಿ ಇವರ ತುಳು ಪ್ರಹಸನ. ಇದಲ್ಲದೆ ‘ಪ್ರಥಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮ’ ತೇಳ್ವ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಬಯಲಾಟ ಬರೆ ಕೀರ್ತಿ ಇವರೊ.

೧೯೫೨ರೊಂದಳೇ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಗ್ರಹದ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡ್ತೆ ಇವು ಬರೆದ ‘ಹೊಸ ಕೆರೆಯ ಹೊನ್ನಮ್ಮ’ ತೇಳ್ವ ಜಾನಪದ ಗೀತಾ ಸ್ಪರ್ಧೆಲಿ ಮೊದಲ್ನೇ ಇನಾಮು ಸಿಕ್ಕಿಟು. ಗುರುವನ ಗುಡಿ, ಶಿವ ಸಂಸಾರ ಇವರ ಬಾಕಿ ಜಾನಪದ ಗೀತಾ ರೂಪಕಗ. ಜೀವದಯಾಸ್ವಾಮಿ ಇವರ ಗದ್ಯಾನುವಾದ ಆದರೆ-ಅಬ್ಬಯ ಮಡಿಲು ಕಣ್‌ಕವನು ತೆರೆದಾಗ ಕತಾ ಸಂಕಲನಗ, ಕಾಡಮಲ್ಲಿಗೆ, ಹೊಸತು ಕಟ್ಟು, ಶಿಶುಗೀತೆ, ಗಾದೆ, ನವದಿಗಂತ ಕವನ ಸಂಗ್ರಹ. ಇಷ್ಟಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಬಾಳಷ್ಟಾ ಪ್ರಿಂಟ್ ಆಗದ ಕೃತಿಗ ಒಳೊ. ಬಾರಿ ಸಮಿಂದ ‘ಅಮರ ದಂಗೆ’ (ಕಲ್ಯಾಣಪ್ಪನ ಕಾಟ ಕಾಯಿ)ತೇಳಿ ಗೌಡ ಕನ್ನಡಲಿ ನಾಟಕವೊಂದು ಬರಿಯೊಕು ತೇಳ್ವ ಇವರ ಕನ್‌ಸ್ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ನನ್‌ಸ್ ಆಗಲಿ.

ಕೃತಿ ರಚನೆಯೊಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಕಾಶನ ಹೊರೆಯೂ ಹೊ
ತ್ತಾಕಂಡ ಇವು ಸಂಗಮ ಕಲಾ ಸಂಘ, ಕಲ್ಪಡ್ಯ,
ಕಾಜಾಣ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಳಗ-ಬೆತ್ತಂಗಡಿ ಮೊದಲಾದ
ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಘಗಳ ದೋಸ್ತಿಗಳೊಟ್ಟಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದೊ. ಈಗ
ಪ್ರತಿನೂ ಪ್ರಕಾಶನ-ಪಂಜದ ಮೂಲಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾ
ಶನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಒಳೊ. ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಕನ್ನಡ
ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಆಗಿ ಈಗೊಳೊ ಕೆಲ್ವ

-ಮಾಡುತ್ತಾ ಒಳದ ನೋಡೆ ಪಿಂಚಿನ ಸಿಕ್ಕಿರೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಂ
ಗಲಿ ಪಿಂಚಿನ ಪಡಿಯಕಿಲ್ಲೆ ತೇಳ್ವು ಅವರ ಹಟ ಕಂಡದೆ.
ಚುರುಕು ನಡಿಗೆನ ತೀಕ್ಷ್ಣಕಣ್ಣಗಳ ಇವರ ಮೂರ್ತಿ ಸಣ್ಣ
ದಾದರೂ ಕೀರ್ತಿ ದೊಡ್ಡದ್. ಇವರೊಂದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿ
ತ್ಯಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲ್ವು ಅಮೂಲ್ಯ ಕೊಡುಗೆ ಸಲ್ಲಲಿ, ಆ
ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ಜನಾಂಗದ ಕೀರ್ತಿ ಪತಾಕೆ ಹಾರಲಿ.

ಸ ರ ಸ ತಿ ಅ ಕ್ಕ

ಅಕ್ಕರೆಯಕ್ಕ ಬಂದೊಳೊ ಮಕ್ಕ ನಿನ್ನ ಕಾಂಬಕೆ
ಸಕ್ಕರೆ ತುಪ್ಪ ತಂದೊಳೊ ನಾವು ನಿಗೆ ಕಾಣಕೆ
ಸರಸತಿಯಕ್ಕ ಬರಸದಕ್ಕ ಸಾರದ ಚಿನ್ನಕ್ಕ
ರಸ ಬರ್ವಕ್ಕ ನವರಸದಕ್ಕ ಮಾತನ ಮಲ್ಲಕ್ಕ
ತಿಳಿದವರಕ್ಕ ಶಾರದೆಯಕ್ಕ ಸುಜನರ ಸುಬ್ಬಕ್ಕ
ಬೊಮ್ಮನ ಹೆಣ್ಣೆ ಎಲ್ಲರ ಕಣ್ಣೆ ಬಣ್ಣಲಿ ಮೇಲಾಗಿ
ನಿನ್ನ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಎಂತದ್ ಬ್ಯಾಡಾ ಸಂತೆಲಿ ಎನಿಲ್ಲೆ
ವೀಣೆ ಬಾರ್ಸೊಂದ್ ಕೈಲಿ ಕೇಳಿಕೆ ಪೂರ್ಣಿಷ್ಟ
ಇನ್ನೊಂದ್ ಕೈಲಿ ವುಸ್ತುಕ ಇರ್ದು ಕಾಂಬಕೆ ಲ್ಯಾಕೆಷ್ಟ
ಅಕ್ಕರ ಎದ್ದೆ ಬೇಕಂತೇಳಿ ನಿನ್ನ ಕಾಂಬಕೆ
ಮಕ್ಕ ನಾವು ಬಂದೊಳೊ ನೋಡು ಬಿದ್ದ ಬೇಡಿಕೆ
ಅಕ್ಕರೆಯಕ್ಕ ಎಲ್ಲವರಕ್ಕ ಅಕ್ಕರಕೊಡ್ ಬ್ಯಾಗ
ಅಕ್ಕರೆಯಕ್ಕ ನಾಲಿಗೆ ಮ್ಯಾಲೆ ಅಕ್ಕರ ದಯವಾಡ್
ಅಕ್ಕರೆಯಕ್ಕ ಬಂದೊಳೊ ಮಕ್ಕ ನಿನ್ನ ಕಾಂಬಕೆ
ಸಕ್ಕರೆ ತುಪ್ಪ ತಂದೊಳೊ ನಾವು ನಿಗೆ ಕಾಣಕೆ.

—ಡಾ|| ಬೇಕಲ್ ಸೋಮನಾಥ, ಕರಿಕೆ

ವಕೀಲ ವೃತ್ತಿಲಿ ಹೆಸರು ಪಡ್ಡ ಮಾವಜಿಯವು

—ಶ್ರೀಮತಿ ಅನುರಾಧ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ, ಕಡ್ಕ

ಗೌಡ ಜನಾಂಗಲಿ ಮಾವಜಿಯವರ ಹೆಸರು ಪಡ್ಡ ಮನೆತನ. ಕೊಡಗ್ ಜಿಲ್ಲೆ ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕುನ ಪೆರಾಜೆ ಗ್ರಾಮದ ಮಾವಜಿ ಮನೆತನಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕೂಸು ಪ್ರೊ|| ಜನಾರ್ಧನನವು. ಇವರ ಅಯ್ಯಪ್ಪನ ಹೆಸರು ರಾಮಣ್ಣ ಗೌಡ ಮತ್ತು ಚಿನ್ನಮ್ಮತ. ಇವರ ಅಪ್ಪ ಗೌರವಸ್ಥ ಜಮೀನ್ದಾರರಾಗಿದ್ದವು. ಅವು ಚಿನ್ನಮ್ಮನವು ಗುಣ ನಡೆಲಿ ತುಂಬಾ ಒಳ್ಳೆವು. ಈ ದಂಪತಿಗಳ ಹಿರಿ ಮಂಜು ಆಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಇವುಕೆ ಇಬ್ಬಿರ್ ತಮ್ಮಂದ್ರಿ ಮತ್ತೆ ಮೂರನೆ ತಂಗಿಕ ಒಳೊ.

ಪ್ರೊ|| ಯಂ. ಆರ್. ಜನಾರ್ಧನನವು ಮಡಿಕೇರಿನ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಹೈಸ್ಕೂಲಿ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ ನ ೧೯೪೮ರಲ್ಲಿ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿ ೧೯೫೨-೫೪ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಸ್ಟೇಟ್ ಫಿಲೋಮಿನಾ ಕಾಲೇಜಿಲಿ ಇಂಟರ್ ಮೀಡಿಯೆಟ್‌ನ ಮುಗ್ಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಮಹಾರಾಜ ಕಾಲೇಜಿಲಿ ೧೯೫೪-೫೬ರಲ್ಲಿ ಬಿ. ಎ. ಪಾಸ್ ಮಾಡ್ಲೊ. ಒದಿಕೆ ಬಾಳ ಉಸರಾಗಿದ್ದ ಇವ್ಗೆ ಈ ಸಂದ್ರಿಪಲಿ ಮೂರು ಚಿನ್ನದ ಪದಕ ಇನಾಮು ಆಗಿ ಸಿಕ್ತ. ಮುಂದೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪರೀಕ್ಷೆಲೂ ಸುರುನ ಸ್ಥಾನನ ಪಡ್ಕಂಡೇ ೧೯೫೬-೫೮ರಲ್ಲಿ ಬಿ.ಎಲ್ ಮಾಡಿ ೧೯೬೦-೬೨ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಗೌರ್ಮೆಂಟ್ ಕಾಲೇಜಿಲಿ ಎಂ.ಎಲ್. ಮಾಡಿ ಒಂದು ಚಿನ್ನದ ಪದಕನ ಪಡ್ಕಂಡೊ.

ಬೆಂಗಳೂರಿ ಲಾಯರ್ ಆಗಿ ಕೆಲ್ಸ ಸುರು ಮಾಡ್ಲ ಇವು ಹಜಾ ದಿನಲೇ ಹೆಸರು ವಾಸಿ ಲಾಯರ್‌ಂತೇಳಿ ಜೆನಂಗಳ ಪ್ರೀತಿ ಗಲ್ವದೊ. ಬೆಂಗಳೂರಲೇ ಕಲ್ಡ ೨೪ ವರ್ಸಗಳೊಂದ ಲಾ ಕಾಲೇಜಿನ ನ್ಯಾಯ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಆದ ಇವ್ ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿವೇಕಾನಂದ ಲಾ ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ್ ಆಕಂಡ್ ಕೆಲ್ಸ ಮಾಡ್ಲೊಳೊ. ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಚಾರಧಾರೆ ಮತ್ತೆ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳೊಂದ ಮಕ್ಕಳ (ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ) ಅಚ್ಚಿಮೆಚ್ಚಿನ ಗುರು. ೧೯೮೨ರಲ್ಲಿ ಅಮೇರಿಕಾ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್, ಇಟಲಿ, ಕೆನಡಾ, ಪ್ರವಾಸಗಲ್ವೆಲ್ಲಾ ಮಾಡ್ಲ ಇವು ಅಮೇರಿಕಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಲಿ ನ್ಯಾಯ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬಾಸಣ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿನವರ ಪ್ರೀತಿನ ಗಲ್ವದಲ್ಲದೆ ಒಳ್ಳೆ ಲಾಯರ್‌ಂತೇಳಿ ಹೊರ್ದೇಶದವರ್‌ಂದ ಬೆನ್ಸ್ ತಟ್ಟಿಸಿ ಕಂಡೊಳೊ "A word for Beginners" ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕ ಅಲ್ಲದೆ ನ್ಯಾಯ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬರ್ದ ಪುಸ್ತಕಗ ಒಳೊ. ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆ, ತತ್ವ, ಧರ್ಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇವುಕೆ ಬಾಳ ಆಸಕ್ತಿ.

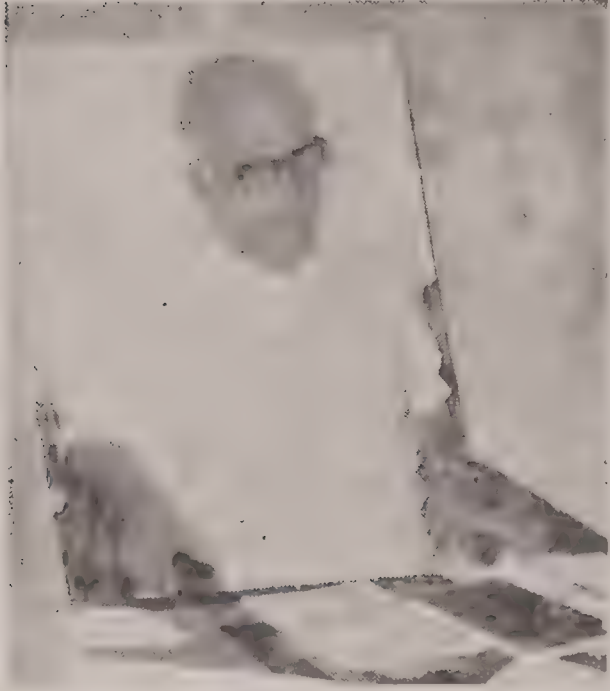
ಜನಾರ್ಧನನವರ ಸಂಣ ತಂಗಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಗಂಧಿ ಯವು ಇಂದ್ ಅಮೇರಿಕಾಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಆಕಂಡ್ ಇರ್ದು ನಮಿಗಲ್ಲಾ ಹೆಮ್ಮೆನ ಸಂಗ್ತಿ. ಇವರ ತಮ್ಮ ಬಾಲಕೃಷ್ಣನವು, B.Sc, (Ag) ಪದ್ವಿ ಪಡ್ಡದಲ್ಲದೆ ಒಳ್ಳೆ ಮಾರ್ಕ್ ತೆಗ್ಗ್ ಚಿನ್ನದ ಪದಕನ ಗಲ್ವೆಯೊಳೊ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣನವು ಒಳ್ಳೆ ಮಾತಂಗಾರ ಅಲ್ಲದೆ ಕ್ಲಸಿ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜೆನಂಗಳಿಗೆ ತುಂಬಾ ಸ್ಥಾಯಿ ಮಾತ್ರ್ ಒಳೊ. ಇವು ಸಮಾಜ ಸೇವಕನೂ ಹವುದು. ಜನಾರ್ಧನನವರ ಹೆಣ್ಣು ಲಲಿತಾ ಜನಾರ್ಧನನವು ಕೂಡಾ ಗಂಡನಂಗಿ ವಕೀಲ್ ಆಕಂಡೊಳೊ. ಜನಾರ್ಧನವರ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ತಮ್ಮ ಅಚ್ಚುತನವು ಬೆಂಗಳೂರಿ ಬಿ. ಇ. ಎಲ್. ಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರಾಗಿ ಕೆಲ್ಸ ಮಾಡ್ಲ ಒಳೊ. ಪ್ರೊ|| ಮಾವಜಿ ಜನಾರ್ಧನನವು ಇಂದ್‌ನ ಹೈದೂಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ; ಇವರ ಹೆಸರು ಮತ್ತೆಸ್ವ ಮುಂದೆ ಬಂದ್ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಕೀರ್ತಿ ತರುಂತಾಗಲಿ. ನಮ್ಮ ಸಮಾಜಕ್ಕಾಗಿ ತುಂಬಾ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡ್ಲ ಜನಾರ್ಧನನವು ಸರಳ ವ್ಯಕ್ತಿ.

ಇಲ್ಲಿ ವಯಸ್ಸು ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ದಾಪುಗಾಲ್ ಹಾಕಿದ

ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈಗ

✓—ಜ. ಬ. ಚಿಟ್ಟೆಮಾಡ, ಸುಳ್ಳು

ಗಿನ್ನೆಸ್ ದಾಖಲೆಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಒಂದು ಹೆಸರು ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈಗಲ್ದಂತೆಳ್ಳೆ ತೊಪ್ಪಾಕಿಲ್ಲಂತ ಕಂಡದೆ. ಯಾಕಂತೆಳ್ಳೆ ಸಾದಾರ್ಲದ ಜಿನಗಳ, ಅರಸ್ತು ವರ್ಸದ ನಂತ್ರ ಕೇಳವೆ ಇರುಲೆ. ಅಂದರೆ ಆ ವಯಸ್ಸು ನಿವೃತ್ತ ಪ್ರಾಯಂತ ಅರ್ತ. ಆ ಪ್ರಾಯಲಿ ಬರಿಯಕೆ ಹೊರ್ಪ್ಪು, ಸುರುನ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ “ರಾಜ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಕಾಡೆಮಿ ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ” ಪಡೊವು ಇವು. ಇಂದ್ ಕನ್ನಡದ ಬೇಟೆ ಸಾಹಿತ್ಯಲಿ ಕೇಳ ಬಾವ ಒಂದೇ ಹೆಸರು ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈಗಲ್ದ. ಆ ಕಾರ್ಣಂದಳೇ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಕುವೆಂಪು ಅವರ್ದ “ಬಂಟ್ವಲಿ ಒಬ್ಬ ಬಂಟಾತ” ಹೇಳ್ನ್ ಕೊಂಡೊಳೊ.

ಮಲ್ಲಾಡ್‌ನ ಪುತ್ತೂರ್ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬಂಟ್ವ ಗ್ರಾಮದ ಪಿಲಿನಜಲಾಲಿ ೧೯೧೯ರ್ದಿ ದಾಸರೈ ಮತ್ತೆ ಸೀತಮ್ಮ ಮಹತಿಗಳ ಕೂಸಾಗಿ ಜತ್ತಪ್ಪರೈಗ ಹುಟ್ಟಿದೊ. ಅಯ್ಯಪ್ಪಂಗೆ ಇವು ಎರ್ಡ್ಡೆ ಮಂಜ. ಇವರ ಅಂಣ ದಿ|| ನಾರಾಯಣ ರೈಗ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ವಕೀಲ್ ಆಗಿ ದೊ. ಜತ್ತಪ್ಪರೈಗ ಹೇಳ್ವಂತ ಪದ್ವಿಗಳ (ವಿದ್ಯೆ)

ಪಡೆಯದಿದ್ದರೂ-ಇಂದ್ ಪದವಿ ತರ್ಗತಿಗೆ ಪಾಟಿ ಮಾಡ್ಪ್ಪ ಜ್ಞಾನ ಪಡೊಳೊ. ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ ನಿರತನಾದ ಇವು ಇಂದ್ ಸುಖ ಕಾಂಬೊದು ಓದುದರ್ದಿ-ಬರಿಯೊ ದರ್ದಿ. ಹೀಗೆ ಸೊಂತ ಓದಿ ಅಬ್ಬೆಸ ಮಾಡಿ, ಅದೆಲ್ಲರ ಅರ್ದಿ ಕಂಡ ಮೇಲೆ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಸುವ ಪ್ರಾಯಲಿ ಬರೊ. ಆದರ್ಂದಳೇ ಅವರ ಬರೆಹ ಅರೆ-ಬರೆ ಬೆಂದ ಬರೆಹ ಅಲ್ಲ; ಪಕ್ವತನ ರಸಗ ವಳೊ. ಇದಿಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ ೧೯೭೯ರ್ದಿ ಇವು ಬರ್ದ ಸುರುನ ಪುಸ್ತಕ “ಬೇಟೆಯ ನೆನಪುಗಳು” ೧೯೮೦ರ್ದಿ ರಾಜ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡ್ಡುಟು. ಇಂದ್ ವಿಶ್ವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ವಿಚಾರ ಸಾಹಿತ್ಯಾಂತ ಆಯ್ಕೆ ಆಗಿ ತೃತೀಯ ಮುದ್ರಣದ ಅಚ್ಚಾಗುಟು. ಸುರುನ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ಇಂತ ಗವರವ ಪಡ್ಡ ಸಾಹಿತಿಗೆ ಬೇರೆ ಯಾರಾರ್ ಒಳೊನಾ ?

ತುಳು ನಾಡ್‌ನ ಸಾಹಿತಿ ಜತ್ತಪ್ಪರೈಗ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಸಿದರ್ ತನ್ನ ಅರ್ದತರ್ ವರ್ಸ ಪ್ರಾಯಲಿ! ಇವರ ಸಾಧನೆ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡ್‌ವಂತದರ್. ಸಮಾನ ಬಾವನೆವುಳ್ಳ ಇವುಕೆ ಗೌಡ ಜನಾಂಗದವರ ಬಗ್ಗೆ ಬಾಳ ಅಬಿಮಾನ ಮತ್ತೆ ವಿಶ್ವಾಸ.

ಇವರ ಇನ್ನೊಂದು ಕೃತಿ “ಈಡೊಂದು ಹುಲಿ ಯೆರಡ್” ಸಾ ‘ಬೇಟೆಯ ನೆನಪುಗಳು’ ಜಾಡ್‌ಲೇ ಬರ್ದದ್ ಇಂದ್ ಸಾ ಅನ್ನೆ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿಟ್ಟು. ಮೂರ್ನ ಪುಸ್ತಕ “ಬೇಟೆಯ ಉರುಳು” ಈಗ ನಾಕ್ ವರ್ಸಂದ ಕೇರಳ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಉಪಪತ್ಯ ಆಗುಟು. ಈ ಮೂರು ಕೃತಿಗೆ ‘ಕನ್ನಡ ಮೃಗಯಾ ಸಾಹಿತ್ಯೋಪ ನಿಷತ್ತ’ಂತ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಲಿ ಮನ್ನಣೆ ಪಡ್ಡುಟು.

ಇವರ ಅನುವಾದ ಸುಸುಧ್ಧದ ಪತಾಕೆ ಎತ್ತಿದ ಪುಸ್ತಕ “ಜೋಮನ ದುಡಿ”. ಬೇರೆ ತುಳು ಅನುವಾದಗ, ವರಕವಿ ಕುವೆಂಪು ಅವರ “ಯಮನ ಸೋಲು” ನಿರಂಜನರ “ಚಿರಸ್ಥರಣೆ” “ಮದಿಪ್ಪಂದಿ ನೆಂಪು” ಆಗುಟು. “ತುಳು ಗೀತಾರ್ಥಧಾರೆ”ಗೀತೆನ ತುಳು ಅನುವಾದ ‘ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲಿಂದ ಕಡಲ ತಡಿಗೆ’ “ತಬ್ಬಲಿ” “ಬದುಕು-ಬರೆಹ” ಇವರ ಇನ್ನುಳ್ಳ ಅಚ್ಚಾಳಿರ್ವ ಪುಸ್ತಕಗ.

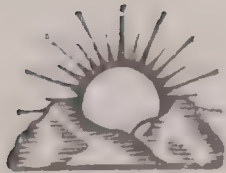
ಇವರ ಬರವಣಿಗೆಲಿ ಅವರ್ವೇ ಒಂದು ಶೈಲಿನ ಬಳ್ಳಿ ಕಂಡೊಳೊ. ಹೆಗೆ ಕುವೆಂಪು ಮತ್ತೆ ಕಾರಂತರ ಶೈಲಿ-ಹಾಂಗೆ ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈಗಳ ಶೈಲಿ ಬಂದುಟು. ಬಿರೀ ಆರ್ ವರ್ಸಲಿ ಅವು ಮಾಡ್ಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪಡುವಂತದ್ದ. ಶ್ರೀ ರೈಯೊವ್ವೆ ಇನ್ನೂ ಸಾ ಬರೆವ ಶಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಲಿ. ಶ್ರೀ ರೈಗಳ ಕೀರ್ತಿ ಪತಾಕೆ ಆಕಾಶಕೆ ಹಾರ್ಲಿ.

ಬಾ ಚೆ ಇ ಲ್ಲಿ !

ಒಂದ್ ಮನೆಲಿ ಮೂರ್ ಗೂಡೆಗ, ಆ ಗೂಡೆಗಳಿಗೆ ಲಾಯ್ಕಲಿ ಮಾತಾಡಿಕೆ ಬಾದುಲೆ. ಒಂದಿನ ಆ ಗೂಡೆಗಳ ಮನೆಗೆ ಅವರ ನೋಡಿಕೆ ನೆಂಟ್ರ ಬಂದೊ. ನೆಂಟ್ರೊಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಯಾರ್ ಮಾತಾಡಿಕೆ ಬೊತ್ತಂತ ಗೂಡೆಗಳ ಆಯ್ಕೆ ಸುರುಲೆ ಹೇಳಿಬುಟ್ಟಿತ್!

ನೆಂಟ್ರಿಗೆ ಪುಂಡಿ (ಕಡಂಬು) ಇಕ್ಕಿಕೆ ಗೂಡೆಗಳ ಹತ್ರ ಹೇಳೊ. ಪುಂಡಿ ಇಕ್ಕಿಕಾಕನ ನೆಂಟ್ರೊಟ್ಟಿರ ಬಾಳಲೆಂದ ಒಂದ್ ಪುಂಡಿ ಉರ್ಳಿ ಹೋತು. ಆಗ ಒಂದ್ ಗೂಡೆ “ನೆಂತ್ರ ಬಾಲಲೆಂದ ಪುಂಡಿ ಹೊಂಕಿ ತ್”ತ ಹೇಳ್ತ. ಅಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದ್ ಗೂಡೆ “ನಿಗೆ ಮಾತಾದ್ ಬದತ ಹೇಲ್ದಿ ಅಲಾ”ತ ಹೇಳ್ತ. ಆಗ ಮತ್ತೊಂದ್ ಗೂಡೆ ಅದಿಕೆ ಹೇಳ್ತೆ ಬಾಚೆ ಇಲ್ಲಿ”ತ ಹೇಳ್ತ. ಇದರ್ಂದಾಗಿ ನೆಂಟ್ರ ಗಳಿಗೆ, ಈ ಗೂಡೆಗಳಿಗೆ ಲಾಯ್ಕಲಿ ಮಾತಾಡಿಕೆ ಬಾದುಲೆಂತಾ ಗೊತ್ತಾಗಿ ಅವು ಗೂಡೆ ಬುಟ್ಟು ಸೀದಾ ಹೋದೊ.

— ಕೊಡೆಕಲ್ಲು ಶಶಿಧರ

ಗವುಡ ಕನ್ನಡದ ಬೆಳ್ಳಕೆ

✓—ಶ್ರೀಮತಿ ನಂಗಾರ್ ಲಲಿತ, ಪುತ್ತೂರು

ಬರ್ಮನರ ನುಡಿ :-

ಬರೀ ಆಡ್ ಮಾತಾಗಿ ಇರ್ಪ್ಪ ಗವುಡ ಕನ್ನಡನ ಬರೆಹ ರೂಪಕ್ಕೆ ತಾದು ಬಾರಿ ಕಸ್ಪದ ಕೆಲ್ಪ. ಯಾಕೆನ್ನೇಳ್ವೆ ಇನ್ನೊಂ ಹೊಸಗನ್ನಡ ಬಾಸೆನ ರೂಡಿ ಎಲ್ಲೋವ್ವೆ ಇರಾಂನ ಗವುಡ ಕನ್ನಡಲಿ ಸುದ್ದ ಕನ್ನಡದ ಬರೀ ಮೂವತ್ತೆರ್ ಅಕ್ಸರಗಳ ಬಳ್ಳೆನ್ನ ಎಲ್ಲೋವ್ವೆ ಬಾರಿ ತಮಾಸೆ ಕಾನ್ಬೊದು. ನನ್ನ ಬರೆಹದ ಗವುಡ ಮಾತೆಗಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಬಾಸೆನ್ನ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಸೇರ್ಪ ಕಾನ್ಬೊದು. ಅಕ್ಸರಗಳ ಬುಟ್ಟು ಬರೊಳೆ. ಅದರ್ಲೂ ಅನುಸ್ವಾರ ಇಲ್ಲದಿರ್ಪ್ಪ ವಿಶೇಷ. ಕೆಲ್ಪು ಕಡೆ ಮಹಾ ಪ್ರಾಣಾಕ್ಷರಗಳ, ಕೆಲ್ಪು ಕಡೆ ಅನುಸ್ವಾರನ ಸೇರ್ಪಿ ಬರ್ದರೆ, ಬರ್ದದ್ ಇನ್ನೊಂ 'ಚಾ ಚಾ'ತಿನ್ಸನ ಹಾನ್ಸೆ ಆದೆ. ಆದ್ದರ್ನ್ದ ನಮ್ಮ ಗವುಡ ಬಂದುಗ ಎಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಬಾಸೆನ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿ ಇಸಿ, ಒಸಿ ತಾಳ್ವೆ ಸೇರ್ಪ್ಪ ಕನ್ನಡ ವಿಚಾರ ಮಾಡ್ಕೊಣೊಕು ಅನ್ತ ಕೇಳ್ವಣೆ. ಆಡ್ ಮಾತೆನ ಉಚ್ಚಾರ ಬೇರೆ. ಅದರ ಬರ್ಮಕಾನ ತೋರ್ಪಿಕೆ ವಿಜ್ಞಾನದ ಕೆಲ್ಪು ಗುರ್ತುಗಳ ಹಾಕೋಕಾದೆ. ಉದಾ :- ಅವ, ಬೇಕ್, ಹೇಳ್ಕನ್ನ, ಕಮ್ಮಿ ಆಡ್, ಬಾ, ಬಂದೊ, ಇವೇ ಕೆಲ್ಪು ನಮ್ಮ ಬಾಸೆ ಉಚ್ಚಾರಲ್ಪೊ ಸಬ್ದಗಳ್ಲೊ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇದ್ದರೂ, ಅದ್ ಕನ್ನಡ ಹುಟ್ಟುಕನ್ನಡ ಕಾಲನ್ದಳೇ ಇದ್ದ್ ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆನ ಆಡ್ ರೂಪುನ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಳ್ಳ ಕನ್ನಡ ಉಟ್ಟು ಅನ್ತ ಹೇಳುದರ ಎಲ್ಲೊವ್ ಒಪ್ಪಕಣಕಾದೆ.

—ಲಲಿತಾ

ಶ್ರೀಮತಿ ಎನ್. ಲಲಿತಾ ಅವು ಎಂ. ಎ , ಎಂ. ಎಡ್. (ಕನ್ನಡ) ಕಲ್ತ ಪುತ್ತೂರ್ ಸರಕಾರಿ ಜೂ|| ಕಾಲೇಜಿಲಿ ಉಪ ನ್ಯಾಸಕಿ ಆಗಿ ಕೆಲ್ಪ ಮಾಡ್ತ ಒಳೊ. ಹುಟ್ಟು ಬಾಸೆನ ಮೇಲೆ ಇವುಕೆ ಬಾಳ ಪ್ರೀತಿ. ನಾವು ದಿನ ನಿತ್ಯ ಮಾತಾಡುವ 'ಗೌಡ ಕನ್ನಡ'ನ ಬರೆಹ ರೂಪಕ್ಕೆ ತಾಕುತಾದರೆ ಕನ್ನಡದ ಅಕ್ಷರಗಳ ಅನ್ವರೇ ಆದ ರೀತಿಲಿ ಬರ್ಮ ಈ ರೀತಿ ಉಪಯೋಗ್ಗಿರೆ ಸರಿ ಅದೇತೇಳಿ ಇವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಹಂಗೇ ಇವು ಸಂಬಾಸಣೆ ರೂಪಲಿ ಒಂದು ಲೇಖನನ ಬರ್ಮ ಓದುವವರಿ ಆಸಕ್ತಿ ಮತ್ತೆ ಕುತೂ ಹಲನ ಮೂಡಿಸಿಯೊಳೊ!

—ಸಂ.

[ಮನೆ ಹಕ್ಕಲಿನ ಊರ್ ಚಾವ್ನಿ ಕಟ್ಟಿಲಿ ಊರ್ ಗವುಡ ಗುಡ್ಡಪ್ಪಜ್ಜ ಎಲ್ಲಾಡ್ಕೆ ತಿನ್ದ ಕಂಡ್ ಒಳೊ. ಹಕ್ಕಲಿ ದಾರಿ, ದಾರಿಲಿ ಕೆಳಮನೆ ರವೀಂದ್ರ, ಸುಮಾರ್ ನಲ್ವತ್ ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯದವ ಬಾತಿತ್ತ]

ರವೀಂದ್ರ:- ಓಸ್ ದೊಡಪ ಹೇನ್ಕೊ ಕೊರಿ ಸವುಕ್ಕನಾ?

ಗುಡ್ಡಪ್ಪ :- ಯಾರ್? ಓಸ್ ರವಿನಾ, ಬಾ ಬಾ ಬಾರಿ ಆಪ್ತುಪ. ಮನೆಲೆಲ್ಲಾ ಸವುಕ್ಕನಾ?... ನಿನ್ನ ಆಪ್ಪ ದೇರಣ್ಣನೂ ನಾನೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕಾನಬಾಣೆ ಓಡ್ಯಾದಿದೊವು, ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಲೆಗೆ ಹೋಗ್ತಿದೊವು. ನೀ ಉರ್ಟುಟ್ಟು ಹೋದ್ ಮೇಲೆ ಈಗ ನನ್ನೆ ಸಕ್ಕದ್

ಬಾರಿ ಹರ್ಸ ಆತ್. ನಿನ್ನ ಆಪ್ತ, ಅಪ್ಪ, ಹೆಣ್ಣು, ಮಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಹೇನೋಳೊ ?

ರವಿ :- ಎಲ್ಲಾ ಸವುಕ್ಕಲಿ ಒಳೊ ನಾವ್ ನಮ್ಮ ಇಲ್ಲಿನ ಆಸ್ತಿ ಮಾರಿ ಬೆಂಗ್ಲೂರೇ ಇದ್ದು ಈ ಕಡೆ ಬಾದೇ ಕಮ್ಮಿ. ಇಲ್ಲಿ ಈ ಕಡೆ ಕುಶಾಲ್ ನಗರದೋವು ಗವುಡ ಕನ್ನಡದ ಮೇಲೆ ಬಾರಿ ಕೆಲ್ವ ಮಾಡುವೇನ್ತ ತಿಳ್ಳೆ. ಹಾನ್ಗೆ ಗವುಡುಗಳ ಬಾರಿ ಒನ್ನು ಸಮ್ಮೇಳನ ನಡೆದೆಗಡ. ಅದರೆಲ್ಲಾ ತಿಳ್ಳೆನ್ನ ಹಾನ್ಗೊ ಆತ್ ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮವರ ಎಲ್ಲಾ ನೋಡಿ ಮಾತಾಡಿ ಹೋ ದಾನ್ಗೊ ಆತ್ ಅನ್ನ ಕೆಲ್ವ ದಿನ ರಜೆ ಹಾಕಿ ಬನ್ನೋಳೆ.

ಗುಡ್ಡಪ್ಪ :- ನೀ ಬೆಂಗ್ಲೂರೇ ಇದ್ದು ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತ ವರ್ಸ ಅದರೊ ನೀ ನಮ್ಮ ಅರೆಬಾಸೆ ಬುಟ್ಟಿ ತೆಲ್ಲಾ ; ಅದೇ ವಿಸೇಸ. ಇಲ್ಲಿನ ನಮ್ಮೊವು ಹಜಾ ಕಲ್ತರೆ ಸಾಕ, ಸಾಲೆಗೆ ಹೋಗೊವುನ್ತ ಸಾಲೆ ಕನ್ನಡನೇ ಮನೆಲೊ ಮಾತಾಡ್ತು. ಹಜಾ ಇದ್ದೊವು ಅನ್ನ ಅದರೆ ಆತ್ ಮತ್ತೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಇಂಗ್ಲೀಸ್ ಸಾಲೆ; ಮನೆಲಿ ಮಾತಾಡುದೇ ಇಬ್ಲಿಸ್. ಅವೈ ಒನ್ನೊ ಸರಿಯಾದ ಬಾಸೆ ಇಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಾ, ನೀ ಕಲ್ತವ; ಆದರೊ ನಮ್ಮ ಅರೆ ಬಾಸೆನ ಲಾಯಕ್ ಮಾತಾಡ್ಯ.

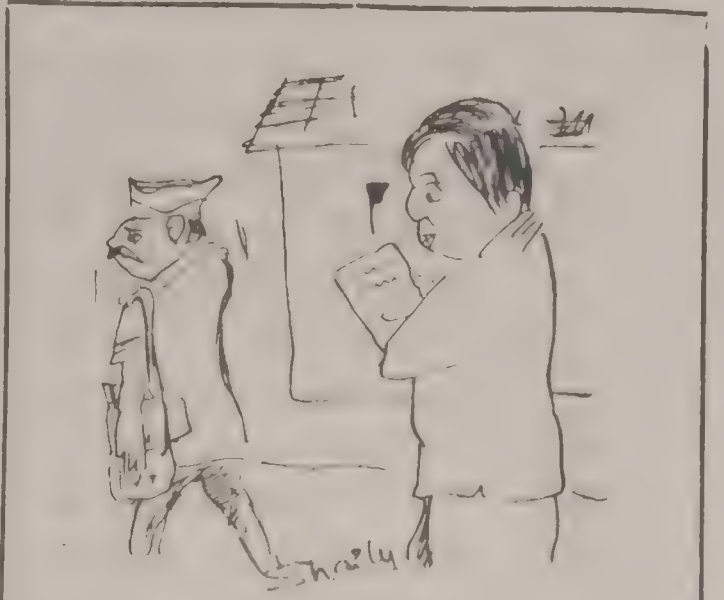
ರವಿ :- ಅಯ್ಯೋ ದೊಡಪ, ನಮ್ಮೊಸೆ ಬುಟ್ಟರೆ ನಾವ್ ಇನ್ನೇನುಟ್ಟು ಆಸೆ ಹೇಳಿ! ನಾವ್ ಗವುಡ ಜೆನ, ನಮ್ಮ ಬಾಸೆ ಗವುಡ ಕನ್ನಡ. ಸತ್ತ ಸೊರ್ಗಲಿ ಒಳೊ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಂಗ್ಲಿ ಮನೆ ಮರಿಯಪ್ಪ ಬಟ್, ನೀವ್ ಗೊತ್ತುಟ್ಟಲ್ಲಾ; ಅವು ನಮ್ಮ ಬಾಸೆನ 'ಗೌಡ ಕನ್ನಡ' ಅನ್ನ ಕರೊಳೊ.

ಗುಡ್ಡಪ್ಪ :- ಅದೇ ಹೇಳ್ತು, ಹಿತ್ಲ ದೆಯಿ ಮದ್ದಲ್ಲಂತ. ನಮ್ಮೊದಕ್ಕೆ ಏನ್ ಮಯಿಮೆ ಉಟ್ಟುನ್ತ ನಾವ್ ಗೊತಾದ್ಲೆ. ಬೇರೆವು ಹೇಳೊಕು.

ರವಿ :- ನಾವ್ ನಮ್ಮೊದೇ ಬಾಸೆ, ನಮ್ಮೊದೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಉಟ್ಟು. ನಮ್ಮ ಬುಡಕಟ್ಟು ಬಾರಿ ಹಿನ್ನೆನ್ನಳೇ ಬನ್ನಟ್ಟು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಕುಳವಾರ್ಗ ಈಗೊಳೊ ಒಳೊ. ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಕೊಡು ಕಟ್ಟುಗಳ್ಗೆ ಊರ್ ಗವುಡ ಬೇಕ. 'ಗವುಡ' ಅನ್ನೇಳ್ಗೆ ಯೆಜಮಾನ-ಬುದ್ಧಿವಂತ - ಗುರ್ಕಾರ್-ಅನ್ನ ಅರ್ತ ಉಟ್ಟು. ಇಳೊವು ಹೇಳ್ಗೆ- 'ಗವುಡ' ಅನ್ನ ಕಲ್ತು ಗಾವುಡ-ಗಾವುಡ-ಗಾವುಡ-ಗಾವುಡ ಅನ್ನ ಅಗ್ಗುಟ್ಟು. ಅನುಬೋ

ಲಿ ಹಿರಿಯನ, ಬುದ್ಧಿವಂತ ಗವುಡ. ಇನ್ನಾ ಹಿರಿ ಜನಾನ್ನ ದೊವು ಮಾತಾಡುದ್ಲೆ.

ಬರೆವ ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆ ಪುಸ್ತಕಗಳ್ಗೆ ಬಾಕೆ ಮುಂದೆನೇ ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆ ಮಾತಾಡ್ವ ಜೆನಾನ್ನದೊವು ಇದ್ದೊ. ಆಗ ಕನ್ನಡ ಆಡ್ ಮಾತಾಗಿತ್ತ. ಆ ಆಡ್ ಮಾತ್ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಊರೆ ತಕ್ಕ ಹಾನ್ಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೇನೇ. ಬೆಂಗ್ಲೂರು, ಮೈಸೂರ್ ಕಡೆ ಹಳ್ಳಿಗಳ್ಗೆ ಈಗೊಳೊ ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆ ಗ್ರಾಮ್ಯ ರೂಪಲಿ ಉಟ್ಟು. ಹಾನ್ಗೆ ಜಾತಿಗೆ ತಕ್ಕ ಮಾತ್-ಗವುಡ ಕನ್ನಡ. ಹವ್ಯಕ ಕನ್ನಡ, ಬಯಿ ರ್ಗಳ ಕನ್ನಡ ಓಡಾರಿಗಳ ಕನ್ನಡ ಅನ್ನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬಾಸೆಗ ಇದ್ದರೊ ಎಲ್ಲಾ ಕನ್ನಡದ ಮೂಲ ರೂಪನ್ನಳೇ ಬಿಳೊವು.

“ಕಾಗದಗಳ ಓದಿಬುಟ್ಟು ಕೊಡ್ವ ಹಂದಿ ಮುಸುಂಡುನ ಪೋಸ್ಟಮೇನ್ ಈಗೊಳೊ ಉಟ್ಟಂತ ನನ್ನ ದೋಸ್ತಿ ಬರ್ಧಕೆ ಇಸ್ಯ ಕೋಪ ಕಂಡದೆ...”

ನಮ್ಮ ಗವುಡ ಕನ್ನಡದ ಮಾತ್ಗಳ ಹಳೆಗನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕಗಳ್ಗೆ ನೋಡಕ್; ಅಲ್ಲಿ ಅದರ ದೇಸಿ ಅನ್ನ ಕರ್ದನೆ. ಅನ್ನೂ ಗವುಡರ ಕನ್ನಡ, ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆನ ಒನ್ನು ಉಪ ಬಾಸೆಯಾಗುಟ್ಟು. ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆಗೆ ಸುಮಾರ್ ಎರ್ದ ಸಾವಿರ ವರ್ಸದ ಕತೆ ಇರಾನ್ ಅಪ್ಪೇ ಹಿನ್ನೆನ್ನ ಗವುಡ ಗ ನ್ನಡ ಬೆಳ್ಳೆನ್ನ ಬನ್ನಟ್ಟು. ಬೇರೆ ಬಾಸೆನ ಜೆನಗಳೊಟ್ಟಿಗೆ ಬೆರ್ತ್ ನಮ್ಮ ಬಾಸೆಗೊ ಬೇರೆ ಬಾಸೆಗಳ ಶಬ್ದ ಗ ಸೇರೊಳೊ. ಹಾನ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಮಾತ್ಗ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಾತಿಗೆ ತಕ್ಕ ಹಾನ್ಗೆ ಉಟ್ಟು. ಕೊಡ್ವನ ಗವುಡ ಕನ್ನಡದ ಮೇಲೆ ಕೊಡ್ವ ಬಾಸೆನ ಗಾಳಿ ಬೀಸುಟ್ಟು. ಕೊಲ್ಲ ಮೊಗ್ಗು, ಸುಬ್ರಮಣ್ಯ ಕಡೆ ಬಾರಿ ಗ್ರಾಮ್ಯ.

ಸುಧ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬರೇ ಮೂವತ್ತೆರ್ದು ಅಕ್ಷರಗಳ -
ಸಾಕ, ಹಾನ್ನೇ ನಮ್ಮ ಬಾಸೆಲೂ ಬರಿ ಮೂವತ್ತೆರ್ದು
ಅಕ್ಷರಗಳ ಒಳಾದ್. ಋ, ೠ, ಌ, ಡೆ, ಖ, ಭ,
ಠ, ಡ, ಫ, ಫ, ಝ, ಡ, ಡ, ಭ, ಶ, ಷ, ಅನುಸ್ವಾರ
(ಂ) ಮತ್ತೆ ವಿಸರ್ಗ (:)-ಇವು ಸಂಸ್ಕೃತದೊಳು; ಗವುಡ
ಕನ್ನಡಲಿ ಇಲ್ಲ. ೧೨ನೇ ಸತಮಾನದ ಕೇಶಿರಾಜ, 'ಗಾಬಿ'
ಎನ್ನು ಪದನೇ 'ಗಾಡ' ಆಗುಟ್ಟು ಅಂತ ಹೇಳಿದೆ.
ಅದ್ ಅಲ್ಲದೆ ನಾವ್ ಅನುಸ್ವಾರ ಇಲ್ಲದೆ - ಮನ್ಯ,
ಮನ್ದ್ರಿ, ಮಣ್ಣು, ಚೊಮ್ಮು, ಕೊಮ್ಮು (ಕನ್ನಡ-
ಕವುಂಗು-ಕಾಂಗು), ಚೆನ್ನಾ ಅಂತ ಹೇಳಿತ್ತೊ.

ಗುಡ್ಡಪ್ಪ :- ಅಬ್ಬ ! ಹೀನ್ನಿದ್ದಾ ನಮ್ಮ ಬಾಸೆನ ಅರೆ
ಬಾಸೆ ಅಂತ ಕರೊಳುವುಕ್ಕೆ ಬಾಸೆ ಉಟ್ಟು ?

ರವಿ :- ನಮ್ಮ ಮಾತ್ ಕೇಳಾನ ಬೇರೆ ಜನಗಳೆ ಆಸ್
ಚರಿಯ ಆದೆ, ನಿಮ್ಮೊದ್ ಯಾವ ಬಾಸೆ? ಸಾಲೆ
ಕನ್ನಡ ಅಲ್ಲ. ಅನ್ನರೂ ಕನ್ನಡದ ಹಾನ್ನೇ ಉಟ್ಟು,
ಅದೆಂತಾ ಬಾಸೆ? ಅಂತ ಕೇಳಾನ ನಮ್ಮ ಬೋದಳ್ಳಾ
ಕೆಲ್ವ ಅದ್ ಅರೆಬಾಸೆ ಅಂತ ಹೇಳುಟ್ಟವೆ. ಬಾಸೆ
ಅರೆ (=ಅರೆ) ಅಂತ ಒಪ್ಪುನೆ, ನಮ್ಮ ಬುದ್ದಿನೂ
ಅರೆ ಅಂತ ಹೇಳ್ದಾನ್ ಅದೆ. ಬಾಸೆ ಇರ್ತು ನಮ್ಮ
ವಿಚಾರನ. ಬೇರೊವ್ವೆ ಸರಿ ತಿಳುವ್ವು ಹಾನ್ನೆ ಹೇಳಿಕೆ
ಇರ್ವ ಮಾತ್ ಅಲ್ಲ ದೊಡಪ; ನೀವೇ ನೋಡಿ,
ಬೇರೊವು ಎನಾರ್ ಹೆಡ್ ಕೆಲ್ವ ಮಾಡ್ಕಾನ
ನಿನ್ನೇನ್ ಬಾಸೆ ಉಟ್ಟೋ ಇಲ್ಲೊ? ಅಂತ ಬೊ
ಯ್ಯೊದ್ದಾ? ಹೀನ್ನಿರಾನ ನಮ್ಮೊದ್ ಅರೆ ಬಾಸೆ
ಅಂತ ಹೇಳಿ ನಾವ್ ನಾಚಿಕೆ. ತಿಳುಂಡ್ ನಾವ್
ನಮ್ಮ ಬಾಸೆನ ಗವುಡ ಕನ್ನಡ ಅಂತ ಹೇಳೊಕು.
ನೀವು ಹೇಳ್ದ ಹನ್ನೆ ನಮ್ಮ ಕೆಲೊವ್ವೆ ಗವುಡ ಕನ್ನಡನ
ಮಾತಾಡ್ಕೇ ನಾಚಿಕೆ. ಹಬ್ಬಲಿ, ಮದ್ದೇಲಿ ಎಲ್ಲಾ
ಕ್ರಮಗಳ ಬುಟ್ಟುನ್ ಬನ್ನ ಹಾನ್ನೆ ಬಾಸೆನ್ನೂ
ಬುಟ್ಟೊ, ಎಲ್ಲೊವು ನಮ್ಮ ಬಾಸೆನ ವಿಸೇಸಗಳ
ಹೆಣ್ ತಿಳುನ್ನರೆ ಒಳ್ಳೊದ್.

ಗುಡ್ಡಪ್ಪ :- ಆ ವಿಸೇಸಗಳ ಹೆಣ್ ಹೇಳಣ್

ರವಿ :- ನೋಡಿ ದೊಡಪ, ನಮ್ಮ ಬಾಸೆನ ಬೇರೊವು
'ಗಡ ಗಡ' ಬಾಸೆ ಅಂತ ತಮಾಸೆ ಮಾಡುವೆ, ಅಲ್ಲೋ?
'ಗಡ' ಅಂತ ಹೇಳಿ ಹಳೆ ಕನ್ನಡಲಿ ಕಣ್ಣಿ ತ ಇರ್ಪ ಸನ್ನ
ತಿನ ಹೇಳಾನ ಹೇಳುದು. ನಾವುನು ಹಾನ್ನೇ ಕಣ್ಣಿ ತ
ಇರ್ಪ ಸನ್ನತಿನ ಬೇರೆವರ್ನ್ ತಿಳ್ವ ಇನ್ನೊಬ್ಬನೆ

ತಿಳ್ಳಾಕಾನ ಗಡ ಅಂತ ಸೇರುವೆ. ಹವ್ಯಕ ಕನ್ನಡಲಿ
'ಡ' ಮಾತ್ರ ಹೇಳುವೆ. ಹೀನ್ನೆ ಹಳೆಕನ್ನಡ ಸಬ್ಬಗ
ಅದೇ ಅರೆಲಿ ನಮ್ಮ ಬಾಸೆಲಿ ಸಾಕಸ್ವ ಒಳ್ಳೊ.
ಹಂದಿ ಕುರ್ಲೆ, (ಹನ್ನಿಕುರ್ಲೆ, ಬಾಳೆ ಕುರ್ಲೆ)
ಪಿಳ್ಳೆ (ಕೋಳಿ ಪಿಳ್ಳೆ) ಕೂಸು, ಬನ, ಸನ್ನಟ,
ಅನ್ನಯ, ವರ್ಪ, ಮೋಡೆ, (ಮಾಡ್ಯ-ಸಾ) ಗೆಳೆಸ್,
ಹುಗ್ಗೆ, ಹೊತ್ತು (ಸೂರ್ಯ, ಸಮಯ) ಚಕ್ಕು
(ಚಮ್) ಬಲಿಕೆ, ಗುಮ್ಮ, ಎಯ್ಪನ್ನಿ, ಬಡಿಗೆ,
ಕಾನ (ಕಾನನ) ಬಾನ್, (ಅಕಾಶ) ಸೊಲ್ (ಮಾತ್)
ಚಟ್ಟು, ತಿನಸ್, ವಲ್ಲಿ, ಓಲೆ (ಕೆಜಿನ ಚೆನ್ನ) ಎಕ್ಕಡ,
ಬಳಿ, (=ವಂಶ, ಗೋತ್ರ) ಸೇಸೆ, ಹಸೆ, ಹಡಪ,
ವಿಳ್ಳೆ, ಪಲ್ಲಿ, ಹಿಮ್ಮೊತ್ತು, ಕಿಚ್ಚಿ, ಕೊತ್ತಿ, ಪರ್ವಮ್ಮ
ನೀರ್-ಹೀನ್ನೆ ಸುಮಾರ್ ಸಬ್ಬಗ ಹಳೆಕನ್ನಡದೊವೇ.

ಗುಡ್ಡಪ್ಪ :- ಇದರೆಲ್ಲಾ ತಿಳುಣದಿದ್ದರೆ ಹೇನ್ನೆ ಗೊತ್ತಾ
ದು? ತಿಳ್ಳೊವು ಹೇಳಾನ ತಿಳ್ಳೊಣೊಕು.

ರವಿ :- ಇದೆಲ್ಲಾ ನಂಗೊತ್ತಿತ್ತೆ ದೊಡಪ, ನಾ ಬಾಸೆಗಳ
ಸಾಸ್ತಾನ ಕಲ್ಯಾಕಾನ ಇದರೆಲ್ಲಾ ತಿಳ್ಳಾಕಾತ್ ನೋಡಿ.
ಹಾನ್ನೆ ನಾವು ಮನೆಲಿ ಮಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಇದರೇ ಮಾ
ತಾಡುದು. ಆಡ್ ಮಾತಿ ನಾವು ಆದಸ್ವ ಹೆಚ್ಚ
ಅಬಿಪ್ರಾಯನ ಆದಸ್ವ ಕಮ್ಮಿ ಹೊತ್ತಿ ಸುಲ್ವ ಮಾಡಿ
ಹೇಳುವೆ. ಅದಿಕೆ ಕನ್ನಡಲಿ 'ಸಾಲಭ್ಯಾಕಾಂಕ್ಷೆ'
ಅಂತ ಹೇಳಾವೆ. ಹಾನ್ನೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ (ಕ)-
ಹೋನೆ, ಬರುತ್ತೇನೆ-ಬನ್ನೆ, ಮಾಡುತ್ತೇನೆ-ಮಾ
ಡಿನೆ, ಆಯಿತೋ-ಆತೋ, ಆಗುವಾಗ-ಆಕಾನ,
ಹಾಗಾದರೆ-ಹನ್ನರೆ, ಅಂತ ನಮ್ಮ ಬಾಸೆಲಿ ಆದೆ.
ಇದರೇ ನೋಡಿ ಆಗಿರೊಕು ನಮ್ಮೊವು ಅರೆ ಬಾಸೆ,
ಅರೆ ಕನ್ನಡ ಅಂತ ಹೇಳುದು. ನಾವು ಕನ್ನಡನಾ
ದರೂ ಎಲ್ಲಿ ಅರೆ ಮಾಡ್ಕೊಳೊ? ಕನ್ನಡಲೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ
ಸಂಸ್ಕೃತ ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಬಾಸೆನ ಸಬ್ಬಗ ಇರ್ಪ. ಬಾಸೆ
ಬೆಳ್ಳಕಾನ "ತಾಲವ್ಯೀಕಣ" ಅಂತ ಆದೊ ಉಟ್ಟು.
ಹಾನ್ನೆ ನಮ್ಮ ಬಾಸೆಲಿ ಕಿರುಚು-ಚೀರ್, ಸುರುಟು
(ಕ) - ಚುರುನ್ನು, ಚೀರ್ನ್ಯ, ಸೀನ್ಯ, -ಚೀನ್ಯ,
ತೋಡು-ಚೋಡಿ, ತಾಳೆ-ಚಾಳೆ, ಕೆಸರ್-ಚೋಳು
ಹೀನ್ನೇ ಬದಲಾಗಿ ಬೆಳ್ಳದೊ ಉಟ್ಟು.

ಗುಡ್ಡಪ್ಪ :- ನೋಡ್ ರವಿ, ನಮ್ಮ ಬಾಸೆಲಿ ಇರ್ವ
ಕೆಲ್ವ ಸಬ್ಬಗ ತುಳು ಬಾಸೆನ್ನ ಬನ್ನದ್ ಅಂತ ತುಳು
ಜೆನಗ ಹೇಳುನ್ನೆನೆಲ್ಲಾ, ಅದ್ ಹೇನ್ನೊದೆ ಹೇಳ್.

ರವಿ :- ನಮ್ಮ ಬಾಸೆ ಬೆಳ್ಳೊತಾ ಉಟ್ಟು ದೊಡಪ, ಇದ್

ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಗಳ ಹಿಂದೆಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಹೆಣ್ಣು ಕೊಡುದು-ತಾದು ಇದರನ್ನ ಸಮೃದ್ಧ ಬೆಳೆ ಹಾನ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಬಾಸೆಗೆ ಮಾತನ ಸಮೃದ್ಧ ಹೆಚ್ಚಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬಾಸೆಗಳನ್ನ ಎಷ್ಟೋ ಸಬ್ಬಗ ಸೇರೋಲೊ. ಹಾನ್ಗೆ ನಮ್ಮದರನ್ನಲೂ ಬೇರೆ ಬಾಸೆಗೆ ಹೋಗುಟ್ಟು. ಅದರಿ ತುಳು ಅಸ್ತೇಳಿ ಏನ್, ಹಿಂದಿ ಬಾಸೆನ್ನ ಸೇರಾದ ಸಬ್ಬಗ ಕೆಲ್ವು ಒಳೊ. ಅಕಲ್, ಕುಸಾಲ್ ಕೋಮ್ಮರೆ (ಕಮರೆ) ಕುದ್ತ (ಕುರ್ತ) ಲಾಯಕ್ ತುಳುಲ್ಯಾ ನಮ್ಮ ಬಾಸೆನ ಸಬ್ಬಗ. ಬೊಳ್ಳು, ಪುನ್ನಿ, ಬಿತ್ತ, ಜೋಲಿ, ಅವ್ವೆರ್ಪು, ಪುಳ್ಳಿ, (ಪಿಳ್ಳಿ) ಪೊರ್ಲು, ಪುದೆಲ್, ಬಲ್ಲಿ, ಕೆಬಿ, ಬೈಪಣೆ, ಕೆಮ್ಮೆ ಕಾಯ್, ಸಟ್ಟ ಕಾಯ್, ತಡ್ತೆ, ಪೋಯಿ, ಬಜ-ಇನ್ನೊವು ಬಾರಿ ಒಳೊ. ನಮ್ಮ ಸಬ್ಬಗ-ಕುಜಾ, ಕುಜಾ, ಮಜಾ-ಇವು ಹೀನ್ಗೆ ಒಳೊ, ಮಲ್ಯಾಳಿಲ್ಯಾ ಒಳೊ. ಕೆಲ್ವು ಸಬ್ಬಗ ತಮಿಳ್, ತೆಲುಗ್ ಬಾಸೆಲ್ಯಾ ಒಳೊ. ಬಾಸೆ ಹೀನ್ಗೆ ಸಬ್ಬಗಳ ಸೇರ್ಪಕನ್ನ ಬೆಳೆ ಕ್ಯಾಗದ್ ಅನ್ನ ಹರೊವ ನಿರೆ ಕಟ್ಟ ಹಾಕಿದನ್ಗೆ ಬಾಸೆಗೆ ಹಾಕಿಕ್ಯಾದೋ ದೊಡಪ? ಬೆಳ್ಳೊವ ಬಾಸೆಗೆ ಯಾವ ಕಟ್ಟ ಕಟ್ಟಿ ಗ ಇರುದುಲ್ಲೆ.

ಕನ್ನಡದ ಸಬ್ಬಗ ರೂಪ ಎತ್ಯಾಸ ಆಗಿ ನಮ್ಮ ಬಾ ಸೆಲಿ ಹೀನ್ಗಾಗೊಲೊ ನೋಡಿ, ಬೀಸಿ+ಇಡ್-ಬಿಸಾಡ್ ಹನಿ+ಈಸು-ಹನೀಸ್, ಇಷ್ಟು-ಈಸ್, ಅಷ್ಟು-ಆಸ್, ಇಡು, ಮಡಗು-ಇಸ್, ಅಹಂಕಾರ-ಹನ್ನಾರ, ಜನ್ಮ-ಜಲ್ಮ, ಭ್ರಮೆ-ಬಿರಮೆ, ಆರ್ಯ-ಆರ್ಯೆ, ಬಡಿಸು-ಬಳ್ಳಿಸು, ಹೊಟ್ಟೆಹಸಿದಿದೆ-ಹೊಟ್ಟೆ ಇಸಿದೆ, ಅಬ್ಬೆ-ಅವ್ವೆ ಅವ್ವ, ಮನುಷ್ಯ-ನೋಯಿಸ, ಮಾಂಸ-ಮಾಸ, ಎಲುಬು-ಎಲ್ವು, ಎಲು, ಮಗಳ್-ಮಗ, ಗ್ರಹಚಾರ-ಗ್ರಾಚಾರ, ತುಪ್ಪಳ-ತೊಪ್ಪು, ಸ್ವರೂಪ-ಸುರ್ದು.

ಇನ್ ಕೆಲ್ವು ಕನ್ನಡ ಸಬ್ಬಗಳ ಅರ್ತ ಬದ್ಲಾಯಿಸಿ ನಾವು ಉಪಯೋಗಿಸುವೆ. ಗಯಿಪು, ಆಮ್ಪು, (ಆಮ್ಪು (ಕ) ಹುಳಿ ಮಾವು) ಹಿಟ್ಟು (ಕನ್ನಡಲಿ ಧಾನ್ಯಗಳ ಹೊಡಿ) ಮೈ ಮರ್ಚ್ (ಆವೇಶನ್ನ ಕೊಡುದು) ಸೊಕ್ಕುದು (ಅಟಿ ಅಡಿ ಮೆಯ್ ಬೆಳ್ಳುದು) ಇಕ್ಕ್ (ಇಡು) ಎಳ್ಳು (ನೆಲ ಅಗೊಡು) ಕುರೆ (ಕೋತಿ). ಒರನ್ನೂಸು (ಓರೆ ಮು ಸುನ್ನು ಮಾಡುದು.

ಗುಡ್ಡಪ್ಪ:- ರವಿ ಇಕ್ಕ್ ಅನ್ನ ಹೇಳ್ವಾನ ನಿನ್ನೆ ಉ ಟಕ್ಕೆ ಇಕ್ಕ್ ತ್ತೆಲ್ಲೋ, ಕುಡ್ಯಕೆನೂ ಕೇಳಿತ್ತೆ.

ರವಿ:- ಅದೇನೂ ಈಗ ಬೇಡ ದೊಡಪ, ಈಗ ಉಂಬಕೆ ಕುಡ್ಯಕೆ ಹೊತ್ತೂ ಅಲ್ಲ. ನಾ ಹೇಳುದರ ಇಷ್ಟು ಆಸಕ್ತಿ ಕೇಳುವ ನಿವ್ ಸಿಕ್ಕಿದೇ ನನ್ನೆ ಉನ್ನಾನ್ನೇ ಆತ್. ನಮ್ಮ ಬಾಸೆನ ಕೆಲ್ವು ಸಬ್ಬಗ ಹೇನ್ಗೆ ಬನ್ನೊ ಕೊ ನೋಡಿ.

ಗೂಡೆ:- (ಗುಡ್ಡು ಕೂಡ್ಸಕಮ್ಮ ಕಾಡ್ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಹೆಣ್ಣು ಕೂಸುನ ಗೂಡೆ ಅನ್ನ ಕರೊದು. ಗುಡ್ಡು-ಗುಡಿಸಲ್. ಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬಾಕಾನ ಮನೆನ್ನ ಹೊರಗೆ ಕುದ್ರಿಸಿ ಆ ಮೇಲೆ ಮನೆಗೆ ಸೇರ್ಪಕಣ್ತಿದ್ವೊ.) ಹಾನ್ಗೆ ಗೂಡೆ-ಕನ್ನೆ ಅನ್ನಳೇ ಅದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನೆ ಹೆಣ್ಣು ಅನ್ನಳೇ ಕೂಸು ಹೇಳುದು.

ಮರ್ಡ್- (ಮರ್ದನ (ಮರುಕನ) ಮರ್ಪುಸುವ ದೊನಿ; ಅಳುದು.)

ಹೊದ್ರಿ- (ಕನ್ನಡಲಿ ಹೊದರೇಳು ಅನ್ನರಿ ಹೆಚ್ಚಾದು. ದಾನ್ಯಗಳ ಹೊರೈಕಾನ ಅರ್ಳಿ ಹೆಚ್ಚಾದೆ.)

ನರ್ಗುಳಿ-(ದಾನ್ಯಗಳ ನುರಿಯುವ ಕುಳಿ)

ಹೊಡ್ಕು-(ತಡ್ವಲಿ ಕಾಳನ ಹೊಣ್ಕುಸಿ ಹೊಡೊದು)

ಮೂಕುತ್ತಿ-(ಮೂಕಾಲಿ ಕುತ್ತಿ ಇಸುವ ಚಿನ್ನ)

ಮಜ, ಬಜ, ಗಾಣಜ, ಮೊದುಮಜ-ಇಲ್ಲಿ 'ಕ' ವರ್ಗಾ ಕ್ಷರದ ಅನುನಾಸಿಕ ಜ 'ಗ' ಅಕ್ಷರದ ಬದ್ಲಾಗಿ ಬನ್ನುಟು.

ಗುಡ್ಡಪ್ಪ:- ನಮ್ಮ ಬಾಸೆ ವಿಸೇಸ ಅನ್ನ ಹೇಳ್ವಾನ ನೆಮ್ಮಾ ತ್. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೊವು ಹೆಣ್ಣುಗಳ್ಗೆ ಮರ್ಯಾದೆ ಕೊಡುಕೂಂತ ಹೇಳಿ ಅವ್ವಾ ಇವ್ವಾ ಅನ್ನ ಹೇಳವೆ, ನಾ-ಅದ್, ಇದ್ ಅನ್ನ ಹೇಳ್ವರೆ ಹುಡ್ಗರ್ಗೆ ಎಲ್ಲಾ ನೆಗಾಡುವೆ. ಇದರಿ ಯಾವ್ತು ಸರಿ ಹೇಳ್.

ರವಿ:- ನೋಡಿ ನೋಡಪ ನಮ್ಮೊಡ್ತೆ ಮದ್ಯ ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆ ಮೂಲ; ಈ ಹಿಂದೆಗೆ ಸೇರ್ದ ಬಾಸೆಲಿ ಎರ್ದೆ ಅನ್ನಗ ಒಳಾದ್. ಪುಲಿನ್ನ ಮತ್ತೆ ನಪುಂಸಕ ಲಿನ್ನ. ಏಕ ವಚನಲಿ ಹೆಣ್ಣುಗ ನಪುಂಸಕ ಲಿನ್ನಕ್ಕೆ ಸೇರುವೆ. ಸ್ತ್ರೀ ಲಿನ್ನ ಅನ್ನ ನಮ್ಮ ಮದ್ಯ ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಲಿ ಇಲ್ಲೆ. ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಅದ್ ಇದ್ ಅನ್ನ ಹೇಳ್ತು ಸರಿ, ಆದರೆ ಕನ್ನಡದ ಸಮೃದ್ಧಲಿ ಅವ್ವಾ ಇವ್ವಾ ಅನ್ನ ಹೇಳಕ್. ಮದ್ಯ ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಲಿ ದೇವ್ತ ಸಾ

ಏಕವಚನಲಿ ಕರ್ತವೆ. ಹೆಚ್ಚು ಮರ್ಯಾದೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೇಳಿಕಾದರೂ, ಏಕ ವಚನನೇ ಬಾಡು ಉಟ್ಟು. ಹಾನ್ಸಾಗಿ, ಅವ್ವ, ಅಪ್ಪನ ಕೆಲ್ವು ಕಡೆ ಗನ್ನನ ಸಾ ಏಕ ವಚನನೇ ಹೇಳುವೆ. ವಚನ ನೋಡ್ಯರೆ, ದೇವ್ರ, ಅಪ್ಪ, ಅವ್ವ, ಗನ್ನ ಎಲ್ಲಾ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬನೇ, ಹಾನ್ಸಿರಾನ ಏಕ ವಚನನೂ ತಪ್ಪಾದ್ದೆ; ಬಹು ವಚನನ್ನೂ ಹೇಳಕ. ಕನ್ನಡದ ಬಹುವಚನ ಪ್ರತ್ಯಯ ಗಳ-ಕಳ, ಇವುಗಳ್ಳಿ ಕಡೆ ಅರ್ಕಸರ ಹೋಗಿ ನಾವು ಹೀನೆ ಹೇಳುವೆ-ಮಕ್ಕ, ಮರಿಗ.

ಗುಡ್ಡಪ್ಪ :- ಇನ್ನೊಂದು ನೋಡಣ್ಣ, ಏನು ಹೇಳ್ಯರೆ, ಮೊನ್ನೆ ನನ್ನ ಸೊಸೆ ಬನ್ನ ಒಗ್ಗುಕೆ ನಿಮ್ಮ ಸೀರೆ ಕೊಡಿ ಮಾವ ಅಂತ ಕೇಳಿತ. ಸಾಲೆಗೆ ಹೋವ ಪಿಳ್ಳಿಕ ಸೇರ್ದನ್ನ 'ಉಗ್ಗ ಪ ಸೀರೆ ಉಟ್ಟವೆ' ಅಂತ ಹೇಳಿ ನೆಗಾಡಿ ಬುಟ್ಟಿ, ಸೀರೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದು ತಪ್ಪಾ ಹಯಿದ?

ರವಿ :- ತಪ್ಪಲ್ಲ ದೊಡಪ; ನಮ್ಮ ಬಾಸೆನ ಎಲ್ಲಾ ಸಬ್ಬ ಕ್ಕೂ ಅರ್ತ ಉಟ್ಟು. ಹಳೆ ಕನ್ನಡಲಿ 'ಚೀರೆ' ಅನ್ನೇಳ್ಯರೆ 'ಬಟ್ಟೆ'. ಅದೇ ಅರ್ತಲಿ ಸೀರೆ ಅನ್ನೇಳುದು ಸರಿ. ಚೀರೆ ಎನ್ನು ಸಬ್ಬ ಸೀರೆ ಅಂತ ರೂಪಾಂತರ ಆಗಿ ಈಗ ಕನ್ನಡಲಿ ಇರುದು. ಈಗನ ಮಕ್ಕ ಕನ್ನಡದ ಸೀರೆ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನ 'ಸಾರಿ' ಸಬ್ಬ ನ್ನಳೆ ಬನ್ನದ ಅಂತ ತಿಳೊನ್ನೊಳೊ. ಉಗ್ಗ ಪ ಅಂತ ಎಲ್ಲೊವು ಯಾಕೆ ಕರ್ತವೆ ಅಂತ ಗೊತ್ತುಟಾ? ನೋಡಿ ಹುಗ್ಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅಪ್ಪ ದೊಡ್ಡೊವು, ದೇವ್ರಿಗೆ ಸಮಾನ - ಕೂಸ್ ತೊಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕಾನ 'ಉಗ್ಗ' ಉಗ್ಗ, ಉಗ್ಗೂ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಹಾಲನ್ನನ ಕೂಸ್ ಬಾಯ್ಗೆ ಹಿರಿಯೊವು ಅಂದರೆ ಕೂಸ್ ಅಜ್ಜ ಅಜ್ಜ ಕ ಮುನ್ನೆ ಕೊಟ್ಟವೆ ನೋಡಿ. ಹಾನ್ಸೆ ಉಗ್ಗ ಕೊಟ್ಟು ಅಪ್ಪ-ಉಗ್ಗ ಪ ಉಗ್ಗವ್ವ ಅಂತ ಆಗುಟ್ಟು. (ಕೈಲಿಪ್ಪ ವಾಚ್ ನೋಡಿ)

ಹೋ-ಗನ್ನೆ ಸುಮಾರಾತ್, ಮಾತ್ಲೇ ಮೊದ್ವೆ ಆತ್ ಅಂತ ಹೇಳ್ವಿಲ್ಲಾ ಹಾನ್ಸೆ ಬೇಗ ಬನ್ನೆತ್ತ ಬಾವನ್ನೆ ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಕಾಯಕಂಡ್ ಇರುವೊ, ಆತ್... ನಾ ಈಗ ಹೋನೆ ದೊಡಪ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಬನ್ನೆ.

ಗುಡ್ಡಪ್ಪ :- ಮಾತ್ಲೆ ಮೊದ್ವೆ ಅನ್ನೇಳ್ಯರೆ, ಕಾರ್ಯ ಮಾ ದದೆ ಬಾಯ್ಗೆ ಕೊಟ್ಟುಕೊಮ್ಮೊದಕ್ಕೆ ಹೇಳುವ ಗಾದೆ ಆದ್. ಅದರೆ ಮೊದ್ವೆ ಮಾಡ್ತು ಸುಲ್ವ ನಾ ಹಯಿದ? ಈಗ ನೀ ಹೇಳ್ವೊ ವಿಚಾರೆಲ್ಲಾ ಸುಲ್ವಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ಯಾ? ಮೊದ್ವೆ ಅಂದರೆ ಹೆಣ್ಣ-ಗನ್ನನ ಬಾಳ್ಯೆಗೆ ಬೆಳ್ಳಾ ತಾವ ಮನ್ನಳ ಕಾರ್ಯ ನೀ ಈಗ ಹೇಳಿ ತೋಗ್ತಿದ ನಮ್ಮ ಬಾಸೆ ಗವುಡ ಕನ್ನಡದ ಬೆಳ್ಳಾ ನನ್ನ ಅರೆ ಮನ್ನನ, ಅರೆ ಬಾಸೆನ ಬೆಳ್ಳಿತ್. ಹಾನ್ಸಾಗಿ ಇದೂ ಒಂದು ಮನ್ನಳ ಕಾರ್ಯನೇ. ನೀ ವಯ್ಸಲಿ ಸಣ್ಣವ, ಆದರೂ ಸಾಕಸ್ವ ತಿಳೊನ್ನೊಳ. ನಮ್ಮ ಜನಾನ್ನದ ಮಕ್ಕ ಬೋದಾಳಾಗದೆ ನಿನ್ನ ಹಾನ್ಸೇ ಉಸಾರಾದರೆ ನಮ್ಮ ಜನಾನ್ನನೇ ಬೆಳ್ಳಾ ಕಾಮೊದು. (ಹೊರ್ಟ್ ಎದ್ದ ನಿನ್ನ ರವಿನ ನೋಡಿ) ಆತ್ ಹೋ ಕೂಂತ ಹೇಳ್ಯ ನೀ, ಬನ್ನದೆ ಬಾರಿ ಹರ್ಸ ಆತ್. (ರವಿ ಗುಡ್ಡಪ್ಪಜ್ಜನ ಕಾಲ್ ಹಿಡ್ಡ ಅಸೀರ್ವಾದ ತಕ್ಕ ಮುಕ್ಕೆ ಬಗ್ಗಿದೆ, ಗುಡ್ಡಪ್ಪಜ್ಜ ಅವನ ತಲೆ ಮುಟ್ಟಿ ಕೈ ಮುಗ್ಗ್) ಕಾಲ್ ಹಿಡ್ಡವೊದರೂ ನೀ ಬುಟ್ಟಿತ್ತೆ ಆಲ್ಲಾ; ಆತಪ್ಪಾ ಹೋಗಿ ಬಾ ಒಳ್ಳೊದಾಗಲಿ ಬರಾ ಇರ್ ಎನ್. ನಮ್ಮ ಬಾಸೆನ ಮಯಿಮನ ನಮ್ಮೊವು ಎಲ್ಲಾ ತಿಳಕಮ್ಮ ಹಾನ್ಸೆ ಪುಸ್ತಕಲಿ ಬರಿ ಬಲಾ !

ರವಿ :- ಅಕ್ಕ ದೊಡಪ ಬನ್ನೆ ಹಿರಿಯವರ ಅಸೀರ್ವಾದದ ಬಲ ಇಲ್ಲದೆ ಸಣ್ಣೊವ್ವೆ ಏನ್ ಮಾಡಿಕ್ಕಾಡೆ? ಬನ್ನೆ-ಹೊರ್ಟ್ ಹೋದೆ.

ಗಟ್ಟದ ಕೇಸರಿ ದಿ|| ನಿಡ್ಯಮಲೆ ಮುದ್ದಪ್ಪ ಜಡ್ಡಿ

—ಎನ್. ಬಿ. ಅನಂತ, ಪೆರಾಜೆ

ಕಣ್ಣುರೆಯಾದ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯೊವು

ಒಂದು ಕಾಲಲಿ ಬಾಳ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಗೌಡ ಜನಾಂಗದವರ ಮುಂದೆ ತಾಕೆ ಬಾರೀ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ದಿ|| ನಿಡ್ಯಮಲೆ ಮುದ್ದಪ್ಪನವುಕೆ ಮೊದಲ ಸ್ನಾನಂತೇಕ್ರಿ ತೊಟ್ಟಾಕಿಲ್ಲೆ. ಮುದ್ದಪ್ಪನವು ಇಂದ್ ಬೊದ್ದಿ ಕಲ್ಲದರೂ, ಅವು ಮಾಡ್ ಸಮಾಜ ಸೇವೆ ಮತ್ತೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಗ ಮಾತ್ರ ಜೀವಲೇ ಇಂದಿಗೂ ಉಟ್ಟು. ಆದರೆ ಇವು ಬೇರೆ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರಲ್ಲ, ಜಿಲ್ಲಿನ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಹಗ್ಗೊರೊಳ್ ದುಡ್ಡ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಮುದ್ದಪ್ಪನವುಕೆ ಆಗ ಅವರ ಅಂಣ ದಿ|| ಬೆಳ್ಳಪ್ಪನವು ದಾಂ ದೀಪನಂಗೆ ಇದ್ದೊ.

ನರ ಜಲ್ಮ ಇರ್ಪು ನಾಕೆ ದಿನ; ಪ್ರಾಣಿಗಳಂಗೆ ಹುಟ್ಟಿ, ತಿಂದ್-ಬೊದ್ದಿ ಸತ್ತರಿಯಾವ ಸುಖ?

ನಿಡ್ಯಮಲೆ ಮುದ್ದಪ್ಪ ಜಡ್ಡಿ ಇಂದಿಗೆ ತೀರಿಹೋಗಿ ಮೂವತ್ತ ವರ್ಷ ಕಳ್ತ. ಆದರೆ ಅವು ಹೋಕಾಕನ ಹೊಸ್ತಿಟ್ಟ ದೀಪ ಮಾತ್ರ ಆರದೆ ಇಂದಿಗೂ ಹಂಗೆ ಹೊತ್ತಿಕಂಡೆ ಉಟ್ಟು.

ಸಂಸಾಜೆ ಹಕ್ಕಲಿಲಿರ್ವ ಪೆರಾಜೆ ಗ್ರಾಮಲಿ ಗರ್ಜರಿ ನಿಡ್ಯಮಲೆ ರಾಮಪ್ಪ ಮತ್ತೆ ತಂಗಮ್ಮ ದಂಪತಿಗಳ ಸುವುತ್ ಆಗಿ ಮುದ್ದಪ್ಪನವು ಜಲ್ಮ ತಾಳೊ. ನಿಡ್ಯಮಲೆ ರಾಮಪ್ಪನವು ಬ್ರಿಟೀಸ್ ರಾಜಬಾರಲಿ ಬಾಗಮಂಡ್ಲಿ ವಾರ್ತೆರ (ಪಾಪ್ತೆಗಾರ)ರಾಗಿದ್ದೊ. ನಿಜ್ ನಿಷ್ಪಾರ್ಥಂದ ಸೇವೆ ಮಾಡ್ ಜನಗಳಂಗೆ ರಾಮಪ್ಪನವು ಸಾ ಒಬ್ಬ. ಇವರ್ದ ಬಡ ಕುಟುಂಬ ಆಗಿತ್; ಆದರೆ ಆಗ ಕೆಲು ಜಾತಿ ರಾಜ ಕೀಯಂದಾಗಿ ಅವರ ಮನ್ಸಗೆ ಬೇಜಾರ ಆಗಿ ಕೆಲ್ಸಸೇ ಬುಡುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಾತ್ ಇವುಕೆ. ಇದ್ರಂದಾಗಿ ಇವರ ಮನೆನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಮತ್ತೆ ಹದಗೆಡ್ತ; ಆಸ್ತಿ ಸಾ ಬಾಳ ಕಮ್ಮಿ ಇತ್. ಇವರ ಸುರುನ ಮಂಜ ಬೆಳ್ಳಪ್ಪನವು ಕಸ್ಸಪಟ್ಟು ಇಂಟರ್ ಮೀಡಿಯೆಟ್ ವರೆಗೆ ಕಲ್ತ, ಮಾಡಿ ಕೇರಿಲಿ ಜೀಪ್ ಕಮಿಷನರ್ ಕಛೇರಿ ಹೆಡ್ಕ್ವಾರ್ಟರ್ ಚಾಕಿಗೆ ಸೇರೊ. ಇದ್ರಂದಾಗಿ ಸಂಸಾರದ ಪೂರಾ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಬೆಳ್ಳಪ್ಪನವರ ತಲೆ ಮೇಲೆ ಬೀತ್. ಸಂಸಾರದ ಹೊರೆ ಹೊತ್ತ ಮೇಲೆ ಬೆಳ್ಳಪ್ಪನವು ಹಿಂಗೆ ನೈನ್ಸಿ ದೊ; ಇರ್ಪ ಅಂಗೈ ಆಗಲ ಆಸ್ತಿಗೆ ಇಬ್ಬೊರು ತಮ್ಮಂದ್ರ ಕೆಲ್ಸ ಮಾಡ್ ಸೆರಿ ಅಲ್ಲ, ನಡುನಂವ ಮುದ್ದಪ್ಪಗದ್ದೆ, ತೋಟದ ಕೆಲ್ಮ ಮಾಡ್ಕಂಡ್ ಮನೆಲೇ ಇರ್; ಸಂಣವ ಸೋಮಣ್ಣನ ಓದ್ವಿಕೆ ಕಲ್ಪದೂಂತ. ಹಿಂಗೆ ಸೊಲ್ವ ವರ್ಷ ಕಳ್ತ; ಸಂಣವ ಸೋಮಣ್ಣ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗ್ತಾ ಇತ್ - ಮುದ್ದಪ್ಪ ಮನೆಲಿ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡ್ಕಂಡ್ ಇತ್. ಆದರೆ ನಾಟಿ ನೆಡ್ಕನ, ಕಮ್ಮಿಗೆ ಹತ್ತಿ ಅಡಿಕೆ ಕೊಯ್ಕನ, ಮುದ್ದಪ್ಪಂಗೆ ಮಾತ್ರ ಬರ ಕಲಿಯಕುಂತೇಳೇ ಒಂದು ಆಸೆ. ನಾ ಹೆಂಗಾರ್ ಮಾಡಿ ವಿದ್ಯೆ ಪಡೆಕೂಂತ ಇವು ಈ ವಿಸಯನ ಅಂಣ ಬೆಳ್ಳಪ್ಪನವ ರೊಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳಾಕನ ಬೆಳ್ಳಪ್ಪನವು ಅಪ್ಪ ಸುಲಬಲಿ ಒಪ್ಪಿಕಂಡ್; ಕಾರ್ಣ ಮುದ್ದಪ್ಪನವು ಓದಿಕೆ ಹೋದರೆ ಮನೆ ಆಸ್ತಿ ನೋಡ್ಕಂಬಕೆ ಯಾರ್ತಾ ಆಲೋಚನೆ. ಓದ್ವಿಕೆ ದುಡ್ಡ ಕಾಸ್ತನ ತಾಪತ್ರನೂ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ. ಆದರೆ ಹಟ ಬುಡದ ಮುದ್ದಪ್ಪನವು ಅಂಣನೊಟ್ಟಿಗೆ, ನಾಗೆ ನೀವು ಓದಿಕೆ ದುಡ್ಡ ಕೊಡುದು ಬೇಡ, ನಾನ್ ಸಿದ್ಧಾಪುರಕೆ ಹೋಗಿ ಕಾಫಿ ತೋಟಲಿ ಕೆಲ್ಮ ಮಾಡಿ ದುಡ್ಡ ಮಾಡ್ಕಂಡ್ ಮತ್ತೆ ಓದಿನಂತ ಹೇಳೊ. ಆಗ

ಮುದ್ದಪ್ಪನವ್ವೆ ಹದ್ದೆಂಟ್ ವರ್ಸ ಪ್ರಾಯ. ತಮ್ಮನ
ಗಟ್ಟ ಮನ್ಸನ ತಿಳ್ವ ಬೆಳ್ಳಪ್ಪನವ್ವೆ ಇವನ ಓದೊಕ್ಕು
ತೇಳಿ ಮನ್ಸತ್. ಅಲ್ಲಿಂದ ಅವು ತಮ್ಮನ ಮಡಿಕೇರಿ
ಕಾನ್ವೆಂಟ್‌ನಾಕ್ಕೆ ಕ್ಲಾಸಿಗೆ ಸೇರಿದೊ. ಓದುದ್ಲ
ಬಾಕಿಯವುಕೆಂತ ಮುದ್ದಪ್ಪನವು ಬಾಳ ಚುರ್ಚು ಇಸ್ವ
ರೊಂದ ಇವ್ವೆ 'ಡಬಲ್' ಪ್ರನೋಷನ್ ಸಿಕ್ತ್. ಬಾಳ
ಬೇಗ ಇವು ಇಂಟರ್‌ಮೀಡಿಯೆಟ್‌ನ ಮುಗ್ಗಿದೊ.
ಅಪೊತ್ತಿಗೆ ದ. ಕ. ಜಿಲ್ಲೆ ಐವರ್‌ನಾಡ್ ಗ್ರಾಮದ
ಮದ್ದಿಲ ಬೆಳ್ಳಪ್ಪನವರ ಒಬ್ಬ ಮಗ್ಗು ದೇವಮ್ಮನ
ಮುದ್ದಪ್ಪನವ್ವೆ ಮೊದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಡ್ತು ಮತ್ತೆ ವಿದ್ಯಾ
ಭ್ಯಾಸನ ಮುಂದ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸಾಯ ಮಾಡ್ತಂತ ಒಪ್ಪಚಾರ
ಆತ್. ಈ ರೀತಿಯ ಮುಂದೆ ಇವು ಮಂಗ್ಯೂರ್ನ ಸೆಯಿಂ
ಟ್ ಅಲೋಸಿಯಸ್ ಕಾಲೇಜ್‌ನ ಬಿ. ಎ ಓದಿದೊ.
ಅಲ್ಲಿಂದ ಮದ್ರಾಸ್ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯಲಿ ಕಾನೂನು
ಅಬ್ಬೆಸ ಮಾಡಿ ಬಿ. ಎಲ್. ಪದ್ವಿನ ಪಡೊ. ಹದ್ದೆಂಟ್
ವರ್ಸ ಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಯುಕ್ಕೆ ಹೊರ್ನ್ ಪದ್ವಿ ಪಡೆ
ದೂಂತೇಕ್ರೆ ಅದ್ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಗತಿನ!

ಓದಿ ಆದಂಗೆ ಸುರುನ ಒಪ್ಪಚಾರದಂಗೆ ಮದ್ದಿಲ
ಬೆಳ್ಳಪ್ಪನವರ ಮಗ್ಗು ದೇವಮ್ಮನವರ ಇವು ಮೊದುವೆ
ಆದೊ. ಮತ್ತೆ ಮಡಿಕೇರಿಯೆ ಲಾಯರ್ ಕೆಲ್ಸನ ೧೯೨೪
ರೊಂದ ಸುರು ಮಾಡಿ ಹಂಚ ಸಮೇಲೆ ಬಾರಿ ಹೆಸ್,
ಪಡ್ಡ ವಿರಾಜ್‌ಪೇಟೆ ಮುನ್ಸಿಫ್ ಕೋರ್ಟ್‌ನ ಮುನ್ಸಿಫ್
ಆಗಿ ೧೯೩೦ರಲ್ಲಿ ಆಯ್ಕೆ ಆದೊ. ಮತ್ತೆ ಸೊಲ್ವ ಸಮೇಲೆ
ಕೊಡಗ್ ಜಿಲ್ಲೆನ ಸೆಷನ್ಸ್ ಕೋರ್ಟ್‌ನ ಜಡ್ಜ್ ಆಗಿ
೧೯೪೦ರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ವಯ್ಸಿಕಂಡೊ. ದಿ|| ಮುದ್ದಪ್ಪ
ನವರ್ ಬಾಳ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಬುದ್ಧಿ, ಮತ್ತೆ ನೇರ ಸೊಬಾವ
ದೊವು ಆಗಿದೊ. ಹಿಂದೊಂದು - ಮುಂದೊಂದು
ತೇಳಿ ಇತ್ತೆ. ಕಾನೂನ್‌ನ ದಿಷ್ಟಿಲಿ ಮಾತ್ರ ಎಲ್ಲವೂ
ಒಂದೆಂತ ಬಾವನೆನ ಇಸಿ ಕಂಡಿದೊ. ಬ್ರಿಟಿಷ್‌ನವರ
ರಾಜಬಾರಲಿ ಇದ್ದ ಜಾತಿ ರಾಜಕೀಯದಾಗಿ ಗೌಡ
ಜನಾಂಗದೊವು ಮೂಲೆಗಂಡಿದ್ದ ಸಂಗತಿ ಇವರ ಹಾಲ್ಮಂತ
ಮನ್ಸಗೆ ಬಾಳ ಬೇಜರ ಮಾಡಿತ್. ಅವರ ಅಪ್ಪ
ರಾಮಪ್ಪನವು ಸಾ ಜಾತಿ ರಾಜಕೀಯಗಳ್ವಾಂಗಿ ತುಂಬಾ
ಬ್ಯಾನೆ ತಿಂದದ್ ಇವರ ಮನ್ಸಲಿ ಮಾಸದೆ ಇತ್. ಈ
ಸ ಮೆಲಿ ಮುದ್ದಪ್ಪನವು ಗೌಡ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಆಗ
" ಹಿರಿಯಣ್ಣನಂಗೆ " ಇದ್ ಜನಾಂಗದ ಉದಾರಕ್ಕೆ
ಸಾಕಷ್ಟ್ ಶ್ರಮ ಪಟ್ಟೊ. ಕೊಡಗ್‌ಲಿ ಗೌಡ ವಿದ್ಯಾ
ಸಂಘನ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿಕೆ ಕಾರ್ತಕರ್ತ ಅವರಲ್ಲಿ ಇವು

ಒಬ್ಬ ಆಗಿದ್, ಇದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸಾ ಆಕಂಡ್ ಮಕ್ಕಳ
ವಿದ್ಯಾ ಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಬೇಕಷ್ಟ್ ದುಡ್ಡು ಸಾಯ
ಮಾಡ್ತೊ. ಅಂತೂ ಸಾಕಷ್ಟ್ ಜನಂಗ ಇವರ ಮಾರ್ಗ
ದರ್ಶನನ ಆಲ್ಸಿ ಅವರ ಹಿಂಬಾಲಿಸ್ತೊ. ಹರಿಜೆನ್
ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಿಕಂತೂ ಶಕ್ತಿ ಮೂರಿ ಕೆಲ್‌ಸ ಮಾಡ್
ಇವು ಸಾಕಷ್ಟ್ ಹರಿಜೆನ ಮಕ್ಕಳ ತಮ್ಮ ಸೊಂತ
ಮನೆಲೇ, ಅನ್ನ, ನೀರ್, ಬಟ್ಟೆ ಕೊಟ್ಟ್ ತನ್ನ ಸೊಂತ
ಮಕ್ಕಳಂಗೆ ಸಾಂಕಿ ನೋಡಿಕಂಡದರ ಈಗೊಳು ಸಾ
ಬಾಳ ಜೆನ ಹೆಮ್ಮೆಂದ ಹೆಳ್ಳಂಡ್ ಅವರ ಸ್ಮರಿಸ್ತಾ ಒಳೊ.
೧೯೨೯ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ದೊರೆಗಳ ವೈಸ್ರಾಯಿ ಲಾರ್ಡ್
ಇರ್ವಿನ್ ಕೊಡ್ಗೆ ಬಂದಿರ್ಪಿನ ಮುದ್ದಪ್ಪನವು ತನ್ನ
ಇತರ ಜೊತೆಗಾರರ ಸೇರಿಕಂಡ್ ಗೌಡ ಜನಾಂಗದ
ಮೂಲ ಉಡ್ಲಿ ಬೇಟೆ ಮಾಡಿ ಜನಾಂಗದವರ ಪರಾಗಿ
'ಜಿನ್ನವತ್ತೆ' ಅರ್ಪಿಸೊಳೊ.

ಮುದ್ದಪ್ಪನವರ ಕೈ ಹಿಡ್ಡ ಗೃಹಲಕ್ಷ್ಮಿ ದೇವಮ್ಮ
ನವು ಇವರ ಒಳ್ಳೆ ಕೆಲ್ಸ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಗ್ಲ ಕೊಟ್ಟ್,
ಸಮಾಜ ಸೇವೆಲಿ ಗೌಡನಷ್ಟೆ ಸೇವೆಮಾಡ್ತಾ ವುಣ್ಣ ತಾಯಿ.
ಮುದ್ದಪ್ಪನೊವ್ವೆ ಮೂರ್ ಗಂಡ್ ಮತ್ತೆ ಎಂಟಿನ
ಹೆಳ್ಳಕ್ಕೆ ಸೇರಿ ಒಟ್ಟು ಹನ್ನೊಂದು ಮಕ್ಕ. ಆಗ ಇವರ
ವಾಸ ಇಂದ್‌ನ ಮಡಿಕೇರಿನ ಚರ್ಚ್‌ಸೈಡ್ ಹೋಟೆಲ್‌ನ
ಕಟ್ಟಡಲಿ. ಮುಂದೆ ಮಡಿಕೇರಿಯೆ ಏಳೆ ಎಕ್ರೆ ಜಾಗೆ
ಮತ್ತೆ ಮನೆನ ಸೊಂತಕ್ಕೆ ತಕಂಡ್ ' ದೇವಿ ಮಂದಿರ '
ತೇಳ್ವ ದೊಡ್ಡ ಮನೆಲಿ ವಾಸ ಮಾಡಿದೊ. ಮುದ್ದಪ್ಪ
ನವರ ಸಮಾಜ ಸೇವೆ ಮತ್ತೆ ಏಳೆಗೆನ ನೋಡ್ತ ವಿಧಿಗೆ
ಸಯಿಸಿಕಾತ್ರೆ ಕಂಡದೆ: ೧೯೪೫ರಲ್ಲಿ ಇವರ ಹೆಣ್
ದೇವಮ್ಮ ತಿವನ ಪಾದ ಸೇರೊ. ಮನ್ಸ ತುಂಬಿದ
ಹೆಣ್ಣ ತೀರ್ದ ಮೇಲೆ ಮುದ್ದಪ್ಪನವರ ಬಾಳ "ಒಂಟಿ
ಏತ್ತನ ಗಾಡಿ"ನಂಗಾತ್. ಇದೇ ಕೊರ್ಗೊಂದ ಏನೋ
ಇವ್ವೆ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಕಾಯ್ಲೆ ತಗಲ್ತ್. ಯಾಕೆಂತೇಕ್ರೆ
ಮೊಯಿಸಗೆ ಚಿಂತೆಗಿಂತ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲೆ, ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಕಾಯ್ಲೆ
ಗುಣ ಪಡ್ತಿಕ್ಕಾಗಿ ಮದ್ರಾಸ್, ಬೊಂಬಾಯಿ ತ ಸುಮಾರ್ಕ
ಡೆ ಸುತ್ತಾಡ್ತಾ ಯಾವ ಪ್ರೇಯಜನ ಕಾಣ್ತ ಇವು
ಜಡ್ಜ್ ಕೆಲ್‌ಸಲಿ ಇರ್ಪನೆ ಅಂದರೆ ೧೯೫೪ರಲ್ಲಿ
ತೀರೊದೊ.

ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡ್ತೆ ಯಾವ ಕೆಲ್ಸನ ಬೇಕ್ಲಾ ಸಾಧನೆ
ಮಾಡಕೆಂತೇಳಿ ತೊರ್ಪಿ ಕೊಟ್ಟಿವು ಇವು.

ಹಳ್ಳಿಂದ-ಡೆಲ್ಲಿಗೆ ದಿ|| ನಿಡ್ಯಮಲೆ ಸೋಮಣ್ಣನವು

ಕಣ್ಣಿರಿಯಾದ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯವು -

ಕಣ್ಣಿಗೆ ತುಪ್ಪು ಮಾಡ್ತ ಕಾಡ್, ಬೆಟ್ಟ ಗುಡ್ಡೆ ಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ; ಕಾಫಿ, ಕಿತ್ತುಳಿ, ಬತ್ತ, ಯಾಲಕ್ಕಿನ ಬೆಳ್ಳುವ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವನ ನಾಡ್ ಕೊಡಗ್ ಜಿಲ್ಲೆ-ಕಾವೇರಿ ಮಾತೆನ ತವರೂರು. ಇಂತ ವುಣ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಂದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಸುರೂನ ಲೋಕಸಭೆಗೆ ಎಂ. ಪಿ. ಆಗಿ ಗೆದ್ದ ಹೋದ ಕೀರ್ತಿ ದಿ|| ನಿಡ್ಯಮಲೆ ಸೋಮಣ್ಣ ನವರ್.

ಗಂಗಳನೇ ಇಸ್ವಿ ಎಪ್ರಿಲ್ ಗಿರಂದ್ ಭಾಗಮಂಡ್ ನಾಡ್ ಪಾಸ್ತೆತ್ತೆಗಾರ ಆಗಿದ್ದ ರಾಮಪ್ಪನವರ ಮೂರ್ತಿ ಮುಖ ಆಗಿ ಸೋಮಣ್ಣನವು ಜಲ್ಮ ತಾಳ್ದೊ. ಸಣ್ಣ ದಿಂಕನೆ ಚೂಟಿಯಾಗಿದ್ದ ಸೋಮಣ್ಣನವು ಪೌಡ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸನ ಮಾಡಿಕೇರಿ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಹೈಸ್ಕೂಲಿಲಿ ಮುಗ್ಗಿ, ನಂತ್ರ ಮಂಗೂರ್ ಸೆಯಿಂಟ್ ಎಲೋಸಿಯಸ್ ಕಾಲೇಜಿಲಿ ಬಿ.ಎ. ಪದ್ವಿ ಪಡ್ತ, ಮದ್ರಾಸ್ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾ ನಿಯಲಿ 'ಲಾ' ಪದ್ವಿನ ಗೌಂರಿ ಗಲ್ವದೊ. ಅಂದ್ನ ಕಾಲಲಿ ಓದುಬರ ಕಲ್ತ ಆದಂಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಚಾಕ್ರಿಗೆ ಸೇರ್ದಂತೇಳಿ, ಬಾಳ ಗವುರವ ಇತ್ತಾಗಡ! ನಮ್ಮ ದೇಶ ಆಗ ಬ್ರಿಟಿಷ್‌ನವರ ಕೈ ಕಳಿಗೆ ಇದ್ದರಂದ ಸೋಮಣ್ಣ ನವರ ಮನ್ನಾಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ್ಸ್ ನಮ್ಮ ದೇಶಂಪ ಒಡ್ವೀಕು ತೇಳಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಗುರಿ ಮಾತ್ರ ಇತ್ತ. ಇವರಿ ಸ್ವಾರ್ಥತೆ ಮಾತ್ರ ಒಂದು ಚೂರು ಇತ್ಲೆ. ಆಗನ

—ನಡಿಕೇರಿ ಜಿ. ವಿಶ್ವನಾಥ್

ಕಾಲಲೇ ತುಂಬಾ ಓದಿದ ಇವು ಮನ್ನಾ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಬಾಳ ದೊಡ್ಡ ಚಾಕ್ರಿಗೆ ಸೇರಕಾಗಿತ್ತ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇಲ್ಲದ ದೇಶಲಿ ಯಾವ ದೊಡ್ಡ ಹುದ್ದೆ ಇದ್ದರೇನ್? ಯಾರ ಹಂಗ್ಲೇ ಇಲ್ಲದಿರುದ್ದೆ ದೊಡ್ಡ ಹುದ್ದೆಂತೇಳಿ ತಿಳ್ಳಂಡ ಸೋಮಣ್ಣನವು ಓದು ಮುಗ್ದಂಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟ ಕೆ ಇಳೊ.

ಬರ ಕಲ್ತಾದಂಗೆ ಇವು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಾರ್ಟಿಗೆ ಸೇರ್ದೊ; ಇಲ್ಲಿಂದ ಅವರ ರಾಜಕೀಯ ಜೀವನ ಸುರಾತ್. ಮುಂದೆ ಇವು ತಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಜೀವನಲಿ ಒಳ್ಳೆ ಹೆಸ್ತ್ ಪಡ್ತ ಕೊಡಗ್ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿನಾ ಉಪಾ ದ್ಯಕ್ಷರಾದೊ. ಸೈಮ್ ಕಮಿಷನ್ ಬಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದಿ ರ್ಕಾಕನ ಅವನ ವಿರುದ್ಧ ಚಳುವಳಿಲಿ ಬಾಗವಯಿಸಿ, ಗಳುಲ್ಲಿ 'ಭಾರತ ಬಿಟ್ಟು ತೊಲಗಿರಿ' (ಕ್ವಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಚಳುವಳಿ) ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಲಿ ಬಾಗಿಯಾಗಿ ಸೆರೆ ಸಿಕ್ಕರೂ ಸಾ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮಣ್ಣಾಕಿ ತೊಪ್ಪಿಕಂಡ್ ಬಂದ್, 'ಭೂಗತ ಚಳುವಳಿಗಾರನಂಗೆ' ಕೆಲ್ಸ ಮಾಡಿದೊ.

ದಿ|| ಸೋಮಣ್ಣನವು ಗಳುಲ್ಲಿ ಕೊಡಗ್‌ನ ಲೆಜ ಸ್ಲೆಟಿವ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನ ಸದಸ್ಯ ಆಗಿ ರಾಜ್ಯದ ದುಡ್ಡ ಕಾಸ್‌ನ ಜೋಪಾನ, ಯೋಜನೆಗಳ ತಯಾರ್ ಮಾಡ್ತ, ಹಂಚಿನ-ಗಿಂಚಿನಗಳ ಮುಂದಕೆ ತಾದು, ಇಂತ ಕೆಲ್ಸಗಲ್ಲ ಬಾಳ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟೊ.

ಇವು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಶಿಷ್ಯರ್ ಆಗಿದ್ದ ಅವರ ತತ್ವಗಳ ಪಾಲ್ಗೊತ್ತಿದೊ. ಖಾದಿ ಬಟ್ಟೆನ ತಯಾರ್ ಮಾಡ್ತ ಮತ್ತೆ ಉಟ್ಟುಕಂಬದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡ್ತಿದೊ. ಪರೇಶಗಳ ಬಟ್ಟೆನ ಭಾರತದವು ಉಪಯೋ ಗ್ಗಿಕೆ ಮೊತ್ತಂತೇಳಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದೊ. ಕೃಷಿನ ಬಗ್ಗೆ ಇತ್ತಕೆ ತುಂಬಾ ಮುತ್ಸರ್ಕ ಇತ್ತ. ಲಂತಾನ ಕಮಿಟಿಲೂ ಸಾ ಇವು ಬಾಳ ಕೆಲ್ಸ ಮಾಡ್ತೊ. ಬೊಂಬಾಯಿ ಸರಕಾರ ಇವರ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾ ಲಯ-ಧಾರವಾಡ, ಇದರ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯ ಆಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿತ್ತ. ಗಳುಲ್ಲಿ ಸರ್ದಾರ್ ವಲ್ಲಬಾಯಿ ಪಟೇಲ್,

ಇವರ ಕೊಡಗ್ ಜಿಲ್ಲೆನ ಭವಿಷ್ಯತ್ತನ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ -
ಕೃಗಿ ಡೆಲ್ಲಿಗೆ ಕರ್ಪಿಕಂಡಿದ್ದೊ.

ಸೋಮಣ್ಣನವು ೧೯೫೨ರಿ ನಡೆ ಭಾರತದ
ಸುರುನ ಲೋಕಸಭೆಗೆ ಕೊಡಗ್ ಜಿಲ್ಲೆನ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಆಗಿ
(ಎಂ. ಪಿ.) ಚುನಾಯಿತರಾದೊ. ಲೋಕಸಭೆಲಿ -
' ಯೋಜನಾ ಮಂಡಳಿ ' ಮತ್ತೆ ' ಗೃಹ ವಿಷಯಗಳ '
ಸಮಿತಿಡ್ ಸದಸ್ಯ ಆಗಿದ್ದೊ. ಬೇರೆ ಕೊಡಗ್ಗೆ
ಸಮ್ಮಂದ ಪಟ್ಟದಲ್ಲದೆ, ದೇಶದ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತೆ ಭಾರತದ
ಏಮಾನ ಬಲ, ನೌಕಾ ಬಲದ ಬಂದೊ ಬಸ್ತ
ಮಾಡೊಕುಂತೇಳಿ ಸರ್ಕಾರನ ವತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದ್ದೊ.
ಕೊಡಗ್ ಜಿಲ್ಲೆ 'ಸಿ' ಪ್ರಾಂತ ಆಗಿದ್ದದ್ ಇವುಕೆ ಇಷ್ಟ
ಆಗದೆ 'ಎ' ಪ್ರಾಂತಕೆ ಸೇರೊಕೂಂತ ಬಾಳ ಪ್ರಯತ್ನ
ಪಟ್ಟೊಳೊ.

ಸರಳ ಸೊಬಾವದ ಸುದ್ದ ಮನ್ನಿನ ಸೋಮಣ್ಣ

ನವು ಒಳ್ಳೆ ಮಾತಾಗಾರ ಆಗಿದ್ದೊ. ಗೌಡ ಜನಾಂಗದ
ಏಳಿಗೆಗೆ ಇವು ಬಾಳಸ್ವ ದುಡ್ಡೊಳೊ. ಆದರೆ ದುರಾದ್ಯ
ಷ್ಕಂದ ಇವುಕೆ ಪಕ್ಷವಾತ (ಪಾರ್ಶ್ವವಾಯು) ಕಾಯಿಲೆ
ತಗ್ಗಿ ಇವರ ರಾಜಕೀಯ ಜೀವನ ಕುಂಠಿತ ಗೊಂಡರ್ಂದ
೧೯೫೬ನೇ ಇಸ್ವಿಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ವಿಧಾನಸಭೆಗೆ
ಪಿರಿಯಾಪಟ್ಟಂದ ಆರಿಸಿ ಬಂದೊ. ತ್ಯಾಗಿ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ
ದೇವ್ರು ಜಾಸ್ತಿ ಆಯಿಸನ ಕೊಡ್ತಲೆಂತೇಳಿ ತೊಪ್ಪಲ್ಲ.
ತನ್ನ ಇಡೀ ಜೀವಮಾನನ ಸಮಾಜ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸಿದ
ಸೋಮಣ್ಣನವು, ತನ್ನ ೫೩ನೇ ವಯಸ್ಸಲಿ (೧೯೬೦ರ್ದಿ)
ತೀರಿಹೊದೊ.

ಕುಕ್ಕುನೂರು ಸುಬ್ಬಮ್ಮನವರ ಮೊದುವೆ ಆದ
ದಿ. ಸೋಮಣ್ಣನವುಕೆ ನಾಕ್ ಜೆನ ಗಂಡ್ ಮತ್ತೆ ಐದ್
ಜೆನ ಹೆಳ್ಳಕ್ಕ. ಈಗ ಸೊಲ್ಪ ದಿನದ ಹಿಂದೆ ಇವರ ದೊಡ್ಡ
ಮಂಜ ದಯಾನಂದನವು ತೀರಿಹೊದೊ. ಸುಬ್ಬಮ್ಮನವು
ಈಗ ಮಡಿಕೇರಿಲಿ ಇವರ ಮನೆಲಿ ವಾಸ ಒಳೊ.

ಗಾ ದೆ ಗ

- ದೊಡ್ಡವರ ಮಾತ್ ಲಾಯಿಕ ಬಡವರ ಊಟ ಲಾಯಿಕ
- ಸತ್ತ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಹತ್ತ ಕೊಂಡೆ ಹಾಲ
- ಊರಿಗೆ ಬಂದ ಗೂಡೆ ನೀರಿಗೆ ಬಾಕಿಲೆನೋ ?
- ಸರಿ ಸಮಾರ ಎಡೇಲಿ ಮುಪ್ಪೇಕೆ ಗೊಣಗುಟ್ಟೋಕು ?
- ಎಲಿ ಹೋದಲ್ಲಿ ಹುಲಿ ಹೋತಂತ ಹೇಳ್ವ ಜೆನ
- ಪಾಪಿ ಹೋದಲ್ಲಿ ಮೊಣ್ಣಾಲಿಗೆ ನೀರ್ ಗಡ
- ಕಳ್ಳ ಕದಿಯಕನ ಕೊಂಬಚೇಳ್ ಕಚ್ಚಿದಂಗೆ
- ಕೆಮ್ಮು ಮತ್ತೆ ಹಾದರ ಅಡ್ಂಗಿಸರೆ ಹೊರಬೀಳ್ ಜಾಸ್ತಿ ಗಡ
- ಮಲ್ಲಿಗೆದೊಟ್ಟಿಗೆ ಬಾಳೆ ನಾರಿಗೆ ಕ್ರಯ
- ತಣ್ಣೀರಿಲೇ ಗುಳ್ಳೆ ಬಾಕನ ಬಿಸಿ ನೀರ್ಲಿ ಹೇಂಗಿ ಆದು
- ಮರಕೆ ಹೊಡ್ ಗೆಲ್ಲಿಗೆ ತಾಗ್ಸುದು ಬೇಡ

—ಪಡ್ಡಂಬೈಲು ಡಿ. ಶೇಷಪ್ಪ

ದ. ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆನ ಹೆಸರಾಂತ ಸಾಹಿತಿಗಳಿದ್ದ ದಿ|| ವಿದ್ವಾನ್ ಕೊಳಂಬೆ ಪುಟ್ಟಣ್ಣ ಗೌಡ್

—ಕೊಳಂಬೆ ವೀರಪ್ಪಗೌಡ, ಚೊಕ್ಕಾಡಿ

ಕಣ್ಣುರೆಯಾದ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯೊವು

ದ. ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆನ ಹೆಸರಾಂತ ಸಾಹಿತಿಗಳ ನೈಕೆ ದಿ|| ಪುಟ್ಟಣ್ಣ ಗೌಡ್, ಒಬ್ಬ. ದಿ|| ಪುಟ್ಟಣ್ಣ ಗೌಡ್, ದ. ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆನ ಕೊಳಂಬೆ ಸುಬ್ರಾಯಗೌಡ್, ಕಡೇ ಮಂಜ, ಇವರ ಅನ್ವನ ಹೆಸ್ರ ಸುಬ್ಬಮ್ಮ.

ಬಡಪ್ಪನಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಇವು ಓದಿಕೆ ಎಸ್ಸೆ ಬಂಗ ಪಟ್ಟಿಣ್ಣೊಂತೇಳ್, ಚಿಮಿಣಿ ಎಣ್ಣೆಗೆ ಕಾಸ್ ಇಲ್ಲದೆ ಸವುದೆ ಅಗಿಷ್ಟಿಕೆ ಮಾಡಿ ಉಂಬೊತ್ತಿದ್ದೊ. ಅದರ ಬೆಳ್ಳೆಲೇ ಓದುದು ಬರಿಯೊದು ಎಲ್ಲಾ. ಇವರ ಸಂಣ ಪ್ರಾಯದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ-ಪೊಯ್ಯೆ ಹರಗು ಮತ್ತೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ಬರಿಯೊದು. ಬರ್ದದ್ ತೊಪ್ಪಾದರೆ ರಕ್ತ ಜಾವ ವರೆಗೆ ಬೆರ್ರನ ನೆಲಕ್ಕೆ ಉಜ್ಜುದು; ಇದ್ ಆಗ ಇವರ ಗುರುಗ ಕೊಡ್ತಿದ್ದ ಶಿಕ್ಷೆಗಡ! ದಡ್ಡ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಶರದ ಶಿಕ್ಷೆ ಮೇಲೆ ಬೊಳ್ಳಿ ಕಟ್ಟುದು; ಬೊಳ್ಳಲಿ ಎರ್ದೊ ಕೈಗಳ ಪಲ್ಲಿ ಕೋಸಿ, ನೆಲಂದ ಒಂದು ಗೇಣ್ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಪಾದನ ನಿಲ್ಲವ್ವಾಂಗಿ ಮಾಡಿ ನೆಲಲಿ ಪೊಯ್ಯೆ ಹಾಕಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಮೂರ್ಚ್ಕಾಕ್ ದಬ್ಬಣ ಉತ್ತು. ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ - ಒಂದು ಗಂಟೆ ಹೀಗೆ ತೂಗಾಡೊಕು ಕೈ ಬುಟ್ಟರೆ ದಬ್ಬಣ ತಾಂಗಿ ಕಾಲೊ ಒಟ್ಟಿ! ಬರೈಕೆ ಗುಮ್ಮನ ಗರಿ ಇಲ್ಲರೆ ಗಡ್ಡನ ಗರಿ ಅಣಲಿ ಕಾಯಿನ ಮಸಿಲಿ ಬರ್ದ ಬರೆಹಗ ಮತ್ತೆ ತಾಳಿ ಮಡ್ಲಲಿ ಬರ್ದ ಬರೆಹಗ

ಈಗೊಳು ಉಟ್ಟು. ಸಾದಾರ್ಣ ಆಗ ಕಂಟಕಾಂತ ಕರೆವ ಕಬ್ಬಿಣದ ದಬ್ಬಣನ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡ್ತಿದ್ದೊ. ಒಂದು ಬೆರ್ರನ ಗಂಟಾನೆಸ್ಸು ಅಗಲ ಒಂದೂವರೆ ಮೊಳ ಉದ್ದ ಗೀಟ್ ಕಾಕವ ಬರ್ದದ್ ಈಗ ಸಾ ಉಟ್ಟು. ಹಿಂದಿನವು ಬರ್ದಹಾಂಗಿ ಆ ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಡ್ಡಿನೆಸ್ಸೆ ತೂಕದ ಬಂಗಾರ ಕೊಟ್ಟೊ ಈಗನವು ಬರಿಯದು ಅಸಾಧ್ಯಂತ ಕಾಂಬೊದು.

ಪುಟ್ಟಣ್ಣ ಗೌಡ್ ಕಲ್ತದ್ ಬೆರೀ ನಾಕನೇ ಕಾಸ್, ಶಾಲೆಲಿ ಕಲೈಕನ ಇನ್ನೆ ಡಿಲ್ಲಿ ದರ್ಬಾರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮೆತ್ತೆ ತಾಲೂಕು ಮಟ್ಟದ ಇನಾಮು ಕೂಡಾ ಸಿಕ್ಕಿಟ್ಟು. ಓದಿದ ಮೇಲೆ ಕೆಲ್ಸ ಸಿಕ್ಕೊಕಾರೆ ಒಬ್ಬ ಆಫೀಸರ್ ಕಾಂ ಬಕೆ ಇವು ಒಮ್ಮೆ ಪುತ್ತೂರಿಗೆ ನಡ್ಕಂಡೇ ಹೋಗಿ ಬಂದೊ ಳೊಗಡ. ಬೊಳ್ಳಿಗೆ ಎರ್ದೊ ಸೆಡೆ ಅಂಬೆಲಿ ಉಂಡ್ರೆ ಮತ್ತೆ ದಾರಿಲಿ ಕಾಫಿ, ಚಾ ಒಂದಿಲ್ಲೆ. ಕರ್ಚಿಗೆ ಬೇರೆ ದುಡ್ಡುನೂ ಇಲ್ಲೆ. ಸಂಣ ಪ್ರಾಯಲಿ ಮಾಸ್ತ್ರಿ ಕೆಲ್ಸಕ್ಕೆ ಸೇರ್ದ ಗೌಡ್ ಶಿಷ್ಯಂಗ ಗಡ್ಡ ವಿನಾಸೆ ಬಂದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹೈದಂಗಳೇ ಆಗಿದ್ದೊ. ಒಮ್ಮೆ ಶಾಲೆಗೆ ಬಂದ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್, ಇವರ ಮರಿಮಾಸ್ತ್ರಿಂತ ತಮಾಸೆ ಮಾಡಿದ್ದೊಗಡ

ಇವು ಅಜ್ಜನಗಡ್ಡೆ ಶಾಲೆಲಿ ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ಟರಿನ್ನೆ ಅಂಥ ಕಾಮರ ಕಾಳಗಾಂತ ಒಂದು ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗ ಬರ್ದಿ ದ್ಲೊ. ಸಾಡ್ಲೆ ಗುಡ್ಡೆ ಒಮ್ಮೆ ಜರ್ದ ಬಿದ್, ಅದರಡಿಲಿ ಸೇರಿಹೋದ ಮನೆ, ಜಿನ, ದನಗಳ ಕುರ್ತು ಒಂದು ಪದ್ಯ ಬರ್ದೊಳೊ; ಅದರ ಅರ್ಥ ಬಾಗ ಈಗೊಳು ಉಟ್ಟು. ಕುಮಾರ ಪರ್ವತನ ಕುರ್ತು ಒಂದು ಪದ್ಯ ಮತ್ತೆ ಸುಬ್ರ ಹ್ವಣ್ಯ ವಸ್ತಿನ ಕುರ್ತು ಒಂದು ಲೇಖನನ ಬರ್ದೊಳೊ. ಇವು ಅಣಲಿ ಕಾಯಿನ ಕಾಯಿಲಿ ಪೊರ್ಲುಲಿ ಬರ್ದ ಹತ್ತಿ ನ್ನೊ ಪುಸ್ತಕಗ ಈಗೊಳು ಒಳೊ.

ದೇವರ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೆ ತುಂಬಾ ಭಕ್ತಿ. ವಿಷ್ಣು ಸಹ ಸ್ರನಾಮ, ರಾಮಸಹಸ್ರನಾಮ ಪುಸ್ತಕಗ ಇವರ ಸಂಗ್ರ ಹಗ. ಮೂರ್ನ ಕಾಸ್ಲಿ ಇರ್ಕನ ಇನ್ನೆ ಭಾಗವಂತ ಪೈಮನಿ ಭಾರತ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಸಂಗ್ರ ಓದವ ಅದ್ವೈತ

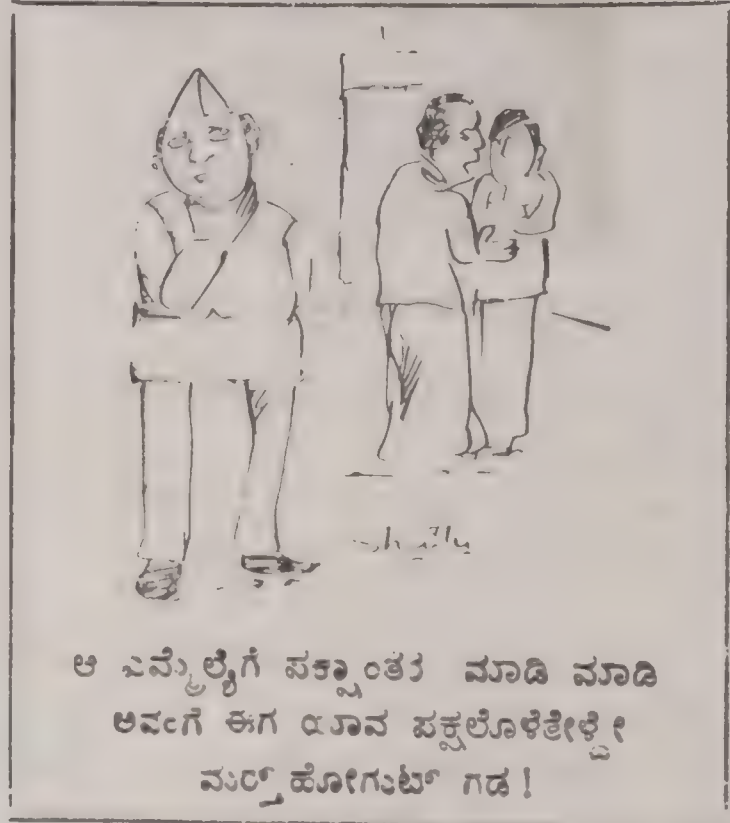
ಇತ್ತ. ಇವರ ಅಪ್ಪ ಸುಬ್ರಾಯಗೌಡ್ ಸಾ ದಶಾವ ತಾರ ಆಟಲಿ ಹಾಸ್ಯಗಾರರಾಗಿದ್ದೊಗಡ. ಈ ಕೊಳಂಬೆ ಮನೆ ಪರಂಪರೆವು ಯಕ್ಷಗಾನದ ಕೂಟದವುಂತ ಹೆಸ್ರ ಗಳ್ಳದ್ದೊ. ಇವರ ಅಂಣ ದಿ|| ಕುಕ್ಕಪ್ಪಗೌಡ್ ಕೆಲ್ವ ವರ್ಷ ಕೊಳಂಬೆ ಮೇಳಾಂತ ಮಾಡಿಕಂಡ್ ಮಾಡಿಕೇರಿ ಕಡೆಗೂ ಹೋಗೊಳೊ. ಕೊಳಂಬೆವು ಐದ್ ವರ್ಷ ಜ್ಯೋತಿಸದ ವಿಚಾರಲಿ ಅಬ್ಬೆಸ ಮಾಡಿಯೊಳದಲ್ಲದೆ ಮದ್ರಾಸ್‌ನ ಸೆಟ್ರಲ್ ಪ್ರೊಪಕಂಡ ಕಮಿಟಿಲಿ ಕೂಡಾ ಕೆಲ್ವ ಮಾಡೊಳೊ ಇವು ಮನ ಶಾಸ್ತ್ರನ ಸಾ ಅಬ್ಬೆಸ ಮಾಡಿದೊ.

ಪಡೆಚಾರ್ ತಮ್ಮೆಟ್ಟಿಗೌಡ್ ಮಗ್ಗ ಇವರ ಸುರೂ ನ ಹೆಣ್ಣ; ಇವರ ಹೆಸ್ರ 'ಬಾಲಕಿ'ತ. ಇವು ಟೀಚರ್ ಆಗಿದೊ. ಇನ್ನೆ ಸಂಗೀತ, ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ ಜ್ಞಾನ ಇತ್ತ. ಆದರೆ ದುರಾದೃಷ್ಟದ ಎರ್ಡ್ನೆ ಸಲದ ಬಸಿರಿಲಿ ತೀರಿಹೋದೊ ನಂತ, ಕೊಳಂಬೆವು ಕ್ಯಾಂಗೋಡಿಂದ ಸೀತಮ್ಮತೇಳ್ವರ ಪುನ: ಮೊದುವೆ ಆದೊ.

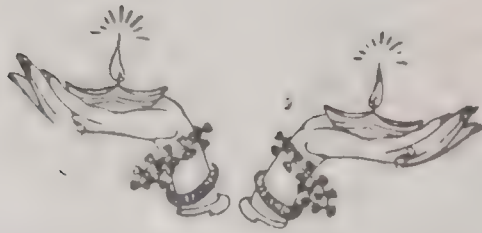
ದಿ|| ಪುಟ್ಟಣ್ಣಗೌಡ್ ಬರ್ಡ್ ಅಚ್ಚಾದ ಕೃತಿಗ- ಅಂಥಕಾಸುರ ಕಾಳಗ (ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗ). ಹೂವೀಡು (ಮಕ್ಕಳ ಪದ್ಯ) ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ಅದೃಷ್ಟ (ಹತ್ತ ಸಾಮಾ ದ್ರಿಕ) ಕಾಲುರು ಚೆಲುವೆ, ಮತ್ತೆ ನುಡಿನುಣೆಗಳು. ಇವೆಲ್ಲಾ ಅಚ್ಚಗನ್ನಡದ ಕೃತಿಗ, ಮಾಸ್ತಾಗಿರ್‌ಕನ ಬರ್ಡ್ ನಾಟಕಗ-ತಾಳಿ, ಲೋಕ ತಿದ್ದುವ ವಿಜ್ಞಾನಿ, ತಲೆಯಂತೆ ಬಾಲ ಇಸ್ವ್ ಮಾತಲ್ಲ; ಹಲವಾರ್ ಪದ್ಯಗಳ ಬರೊಳೊ. ಇವು ಅಚ್ಚಗನ್ನಡದ ನಿಘಂಟುನ ರಚಿಸಿ ಅಚ್ಚಗೆ ತಯಾರ್ ಮಾಡ್ ಹಸ್ತ ಪ್ರತಿ ಮನೆಲಿ ಉಟ್ಟು.

ಬರೆವ ಹವ್ಯಾಸ ಇರ್ನ್ ಕಿರಿಯವುಕೆ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡುದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೆ ಬಾರೀ ಆಸಕ್ತಿ. ಅಮರ ಮೂಡ್ಲೂರ್, ಕೋಟಿ ಮೂಂಡುಗಾರ್, ಮಾಣಿ, ಪಂಜ, ಸುಳ್ಳ ಹಿಂಗೇ ಅನೇಕ ಶಾಲೆಗಲ್ಲ ಮಾಸ್ತಾಗಿ ಸಾವಿರಾರ್ ಶಿಷ್ಯರ ಗವುರವ ಅಬಿಮಾನನ ಸಂಪಾದಿಸೊಳೊ.

ಇವು ಸೊಲ್ವ ಕಾಲ ಕಾಯಿಲೆಲಿದ್ದ್ ತಾ|| ೨೬-೧-೮೧ರಂದ್ ಸೊರ್ನ್ ಸೇರೊ. ಇವರ ಮಂಜ ಚಿದಾನಂದನವು ಇಂದ್ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಿಜ್ಞಾನಿ, ಮಗ್ಗ ಶೀಲಾ ವತಿ ಸುಳ್ಳದ ಪರಕಾರಿ ಜೂ|| ಕಾಲೇಜಿಲಿ ಉಪನ್ಯಾಸಕಿ. ದಿ|| ಕೊಳಂಬೆವು ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ನೀಡ್ಡ ಕಾಣಿಕೆ ಇನ್ನೂ ಬಾಳಪ್ಪ.

ಆ ಎಮ್ಮೆಲೈಗೆ ಪಕ್ಕಾಂತರ ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ
ಅವನೆ ಈಗ ಯಾವ ಪಕ್ಷಲೋಕೇಲೈ
ಮುರ್ತುಹೋಗುಟು ಗಡ !

ದಿ|| ಸಂಪಾಜೆ ಸಂಠಯ್ಯ ಪಟೇಲ್

—ಮನು ಪಾಂಡನ, ಮರಗೋಡು

ದಿ|| ನಂಜೇಗೌಡನ ಸಂಠಯ್ಯ ಪಟೇಲ್ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜಕ್ಕಾಗಿ ಹಗ್ಗರೀಳು ದುಡ್ಡು ಕೆಲವೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಒಬ್ಬ ಆಗಿದ್ದು ಇವರ ಸಮಾಜ ಸೇವೆ ಎಷ್ಟು ಹೋಗಿ ಉಂಟು ಸಾಲಿಕೆಲ್ಲೆ. ಸರಳ ಸೊಬಾವದವು ಆಗಿದ್ದು ಇವು ಗರ್ವಂತ್ರಿ ಬಚ್ಚಣ್ಣನವರ ಮಂಜು ಆಗಿ ಹುಟ್ಟಿದೊ. ಸಂಠಯ್ಯ ಪಟೇಲ್ ಸೊಂತ ಉರು ಸಂಪಾಜೆ.

ಸಂಠ ಪಾಯಲೇ ಬರ ಕಲಿಯೋದರ ಬುಟ್ಟು ಇವು ಅಲ್ಲಿಂದ ಸಮಾಜ ಸೇವೆ ಮಾಡಿಕೆ ಇಲ್ಲೊ. ಬಾರಿ ಸ್ಥಿತಿ ವಂತ ಆಗಿದ್ದ ಸಂಠಯ್ಯನವರ, ಆಗಿನ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ ಸಂಪಾಜೆ ಗ್ರಾಮದ ಪಟೇಲ್ ಆಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡ್ತು ಇವು ಯಾವುದೇ ನ್ಯಾಯ ಪಂಚಾತಿಗೆನ ತಮ್ಮ ಮನೆಲೇ ಮಾಡ್ತಿದ್ದೊ. ಧಾನ ಧರ್ಮ ಮಾಡುದರ ಇವರೊ ಎತ್ತಿದ ಕೈಯಾಗಿತ್ತು; ಎಷ್ಟೆ ದೊಡ್ಡವಾದರೂ ಇವುಕೆ ಹಾನ್ಕರ, ದೊಡ್ಡ ಸ್ಥಿಕೆ ಮಾತ್ರ ಒಂದೊಬ್ಬರು ಸಾ ಇತ್ತೆ ತೇಳಿ ಈಗಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನಂಗ ಇವರ ಸ್ಮರಿಸಿಕಂಡವೆ. ಸಂಪಾಜೆಲಿ ಸಂಠಯ್ಯ ಪಟೇಲ್ ರಂತ ಮೊನ್ನೆ ಇನ್ನು ಸಾ ಹುಟ್ಟಿತೆ ತಾ.

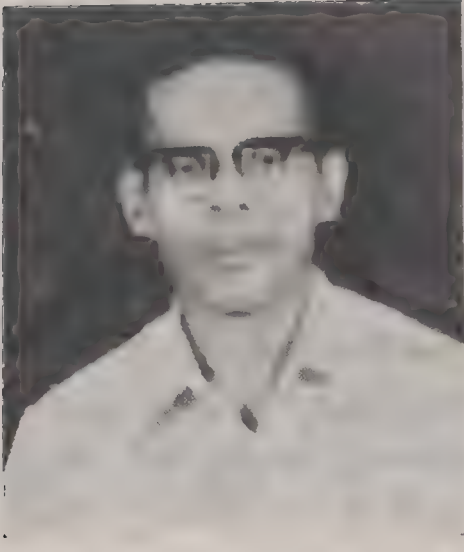
ದೇವ್ರ ಬಕ್ತ ಆಗಿದ್ದ ಇವು ಬಾಳ, ಸಮೆಂದ ಹಾಳ್ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ದೇವಸ್ಥಾನನ ತನ್ನ ಸೊಂತ ದುಡ್ಡೊಂದ ರವೇರಿ ಮಾಡಿಸ್ಯೊ. ಗರ್ವಂತ್ರಿ ಪಟೇಲ್ ಆದ ಇವು ಲೂರುನ ಮುಂದೆ ತಾಕೇ ಜನಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿನ ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸಿಕೆ ಬಾಳಸ್ವ ಪೈಯತ್ನ ಪಟ್ಟೊ. ಸಂಪಾಜೆ ಶಾಲೆ ಕಟ್ಟಡಕೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘದ ಕಟ್ಟಡಕೆ, ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ಹೆರಿಗೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆ - ಇಂತದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಬಾಳಸ್ವ ದುಡ್ಡೊನ

ಸಾಯ ಮಾಡಿಯೊಳದಲ್ಲದೆ ಸಂಪಾಜೆಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗ ಕೆಲ್ಸ-ಎಲ್ಲಾ ಆಕುತಾದರೆ ಸಂಠಯ್ಯ ಪಟೇಲ್ ಮೂಲ ಕಾರಣಕರ್ತ ಆಗಿದ್ದೊತೇಳ್ವೆ ಅದ್ ಹೊಗ್ಗಿಕೆ ಆಕೆಲೆ. ಶಾಲೆಗೆ ಹೋವ ಬಾಳಸ್ವ ಗರಿಬ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತನ್ನ ಸೊಂತ ಮನೆಲೇ ಅನ್ನ, ನೀರ್, ಬಟ್ಟೆ ಕೊಟ್ಟು ಬರ ಕೊಡ್ತಿದ ಪುಣ್ಯ ಇವರೊ. ಗೌಡ ಜನಾಂಗದವರ ಮುಂದೆ ತಾಕೆ ಸಕ್ತಿ ಮಾರಿ ಕೆಲ್ಸ ಮಾಡ್ತೊ. ಸುಳ್ಳು, ಪುತ್ರೂರು, ಬೆಳ್ಳಾರೆಲ್ಲಾ 'ಗೌಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಘ'ದ ಕಟ್ಟಡನ ಕಟ್ಟಿಕೆ ಇವು ಕಾರಣಕರ್ತರ್ ಹವುದು, ಮಾತ್ರಲ್ಲ ತುಂಬಾ ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟೊ. ಒಟ್ಟಲಿ ಇವು ಜನಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದಂತ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದೊ.

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಘದ ಸ್ಥಾಪಕ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಆಗಿದ್ದ ಇವು ಆಮೇಲೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನನ ವಯ್ಸಿ ಕಂಡ್ ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿನ ಸಾಯ ಮಾಡ್ತೊ. ಸಂಪಾಜೆ ಧರ್ಮ ಬಂಡಾದದ ಸ್ಥಾಪಕ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮತ್ತೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಆಗಿ ಸುಮಾರ್ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷ ಸೇವೆ ಮಾಡ್ತಲ್ಲದೆ ಇದರ ಸ್ಥಾಪನೆಗೂ ಸಾ ಇವೇ ಕಾರಣ. ತಾ|| ೨೫-೧-೬೦ರಲ್ಲಿ ಸಂಠಯ್ಯ ಪಟೇಲ್ ಸೊರಗ್ತರಾದೊ. ಇವು ಮಾಡ್ತ ಒಳ್ಳೆ ಕೆಲ್ಸ ಕಾರ್ಯಗ ಜನಗಳ ಮನಸ್ಸಿ ಇನ್ನೂ ಹಸಿಯಾಗಿಯೇ ಉಟ್ಟು. ಇದರ ಒಬ್ಬನೇ ಮಂಜು ಶ್ರೀ ದೇವಿಪ್ರವಾದ್ ನವು ಒಳ್ಳೆ ಸಮಾಜ ಸೇವಕ ಮಾತ್ರಲ್ಲ ಇವು "ಮೂರು ದಾರಿಗಳು"ತೇಳ್ವ ಕನ್ನಡ ಸಿನೆಮಾ ದ ನಿರ್ಮಾಪಕ ನಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಈ ಸಿನೆಮಾಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಂದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಕೊಡಾ ಸಿಕ್ಕಿಟ್ಟು.

ಇ. ಜಿ. ಅಡಪಂಗಾಯ

ಅಡಪಂಗಾಯ ಮನೆತನದ ಶ್ರೀ ಎ. ಎಲ್ಯಣ್ಣ
ಗೌಡ್ರು ಈಗ ಪೇರಾಲ: ಸರಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ
ಶಾಲೆ ಮುಖ್ಯೋಪಧ್ಯಾಯರಾಗಿ ಸೇವೆ ಮಾಡ್ತೀನಾ.
೧೯೮೪ರಲ್ಲಿ ಇವು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಉತ್ತಮ ಅಧ್ಯಾಪಕ
ತೇಳೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಕೂಡಾ ಪಡೆದೀನಾ. ಇವುಕೆ ಕನ್ನಡ
ಸಾಹಿತ್ಯ ತುಂಬಾ ಅಭಿರುಚಿ. ಇವರ ಹಲವಾರು
ಕವನಗಳ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಂಚಿಕೆ ಪ್ರಕಟ ಆಗಿವೆ. ಇವರ
'ಪಯಸ್ವಿನಿ' ಕವನ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಅರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ದ.ಕ.
ಜಿಲ್ಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪರಿಷತ್ತಿನ ನೆಲೆಗೆ ನಡೆ ಸಮ್ಮೇಳನದ
ಸಂಚಿಕೆ "ವಿದ್ಯಾ ಶ್ರೀ" ಲಿ ಪ್ರಕಟ ಆಗಿವೆ ಇವು ವಿದ್ಯಾ
ನಾ ದಿ|| ಕೊಳಂಬೆ ಪುಟ್ಟಣ್ಣ ಗೌಡ್ರುಶಿಷ್ಯರು. 'ಪ್ರಾಯಸ್
ಕಾಯವ ನುಂಗಿತ್ತಾ...' ಮತ್ತೆ 'ಕೊಡಗ್‌ನ ಗೂಡೆ'
ಕವನ ಇವು ನಮ್ಮ ಸಂಚಿಕೆಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಕಾಣಿಕೆ. ಇವರ
ಬರವಣಿಗೆನ ಶೈಲಿ ತುಂಬಾ ಪೂರ್ವ ಇವು ಒಬ್ಬ
ಒಳ್ಳೆ ಕವಿ.

— ಸಂ

ಕೊಡಗ್‌ನ ಗೂಡೆನ ಬೆಡಗ್‌ನ ನೋಡಿಕೆ
ಸಡಗರನ್‌ದ್ಯ ಬಾ ಮೊದಮಂಜನೇ
ನಡುವನ್ ಬಳಕಿಸಿ ನಡೆಯುವ ಗೂಡೆನ
ಕಡುಕೋಮಲ ಬೆಳೆ ಒಡಲೇನ್
ಉಡುಗಿನ ತೊಡುಗಿನ ಬೆಡಗ್‌ನ ಗೂಡೆನ
ಉಡುಪತಿ ವದನಿನ ಸೊಬಗೇನ್
ಕೊಡಗ್‌ನ ಬೆಟ್ಟದ ಮೆಟ್ಟಲ್ ಇಳವ
ಕಡು ಜವ್ವನೆ ಹೊಸತನು ಏನ್
ಕಿತ್ತಳೆ ತೋಟದ ಹಕ್ಕಲೆ ಬಂದ್
ಸುತ್ತಲ್ ನೋಡುವ ಪೊನ್ನೇನ್
ಮುತ್ತಾನ ಮಾಲಿನ ಕತ್ತಲಿ ಹಾಕಿ
ಮೆತ್ತನೆಗೆ ನಡೆ ಮದಕರಿ ಏನ್
ಕಾಫಿ ತೋಟದ ದೈಗಳ ಎಡೆಲಿ
ನಡೆವಂಥ ಸಂಭ್ರಮ ಅದ್ ಏನ್
ಕಾವೇರಮ್ಮನ ಭೂಮಿಲಿ ಹುಟ್ಟಿ
ಬೆಟ್ಟದ ನಾಡಲಿ ಬೆಳ್ಳದ್ ಪುಷ್ಪಿ
ಮಾತಿಗೆ ಹೊರಟರೆ ಪ್ರೀತಿ ಅದೇನ್
ನೋಟಕೆ ಪುಕ್ಕಳಿ ಬೊಂಬೇನ್
ಧೀರರ ವೀರ ಸ್ವಾತುತ್ರ್ಯದ
ಹೋರಾಟದ ಕೆಚ್ಚಿದೆ ಜಿನರೇನ್
ಪಡುವಣ ಘಟ್ಟದ ಸಾಲಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ
ಗಂಧದ ಘನು ಪರಿಮಳ ಏನ್
ಕಿತ್ತಳೆ ಹಣ್ಣಿನ ಬಣ್ಣದ ಹೆಣ್ಣಿನ
ಚಿತ್ರದ ಹೆಣ್ಣಿನ ಹಾಂಗೇನ್
ತಾವರೆ ಎಸಳನ ಕಣ್ಣು ಅದೇನ್
ಸಂಸಗೆ ಮೊಗ್ಗಿನ ಮೂಕೇನ್
ಕೊಡಗ್‌ನ ಗೂಡೆನ ಬೆಡಗ್‌ನ ನೋಡಿಕೆ
ಸಡಗರನ್‌ದ್ಯ ಬಾ ಮೊದಮಂಜನೇ

— ಇ. ಜಿ. ಅಡಪಂಗಾಯ, ಅಜ್ಜಾ ವರ

ಗೂಡೆ-ಹೈದ ಮುತ್ತ ಬದಿ

ಹೈದಂಗ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋದವೆ ಈಗ
ಕೆಲವೊಂದ್ ಆನೆನ ಕಟ್ಟಿಕಂಡ್
ಪೂರ್ವ ನ ದ್ರೆಸ್‌ಲಿ ಬಂದವೆ ಗೂಡೆಗ
ಇವನುನೆ ತೀರ್ದಿಕೆ ಹುಟ್ಟಿಕಂಡ್.

ವಾತನ ಬುಟ್ಟಿಕಂಡ್ ಹೈದಂಗ ಹೋದವೆ
ಗೂಡೆಗಳ ಕಡ್ಡಂಡ್ ಸಿನೇಮಾಕೆ
ಹೈದಂಗ ಗೂಡೆಗ ಹೀಗೆಲ್ಲ ಮಾಡ್‌ವೆ
ನಡ್ಡದೆ ಇಂತದ್ ಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ.

ಇಲ್ಯೊಂದ್ ಜೋಡಿನ ಕತೆನ ಕೇಳಿ,
ನಾ ನೋಡ್ ಬೇಜಾರದ ಸಂಗತೀನ
ಆ ಮನೆ ಗೂಡೆ ಹಡ್ಡೆಂಟರ ನಳಿನಿ
ಅಪ್ಪಮ್ಮನ ಒಬ್ಬನೆ ಮಂಜ ವಾಮನ;

ಈ ಹೈದ ನಡ್ಡಿಟು ಗೂಡೆನೊಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತ ಕತೆ
ನಾ ಆದನೇ ಮೊದ್ವೆ ನಿನ್ನಂತ
ಬಡ ಗೂಡೆ ಇಮ್ಮೊಪ್ಪಿ ಮಾಡಿಟು ರಸಿಕತೆ
ನೀನೇ ನನ್ನ ದೇವ್ರಂತಾ.

ಈ ಸುದ್ದಿ ಎತ್ತಿತ ಹೈದನ ಅಪ್ಪಂಗಿ
ನಿತ್ತತ್ ಕಾಳಗಕ್ಕೆ ಹೆಣ್ಣೊನೊಟ್ಟಿಗೆ
ಅಮ್ಮನ ದುಃಖನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರ್ಪ್ಪ
ಕಡೆಗದ್ ನಿತ್ತತ್ ಒಂದ್ ಹಂತಕ.

ಆದರೆ ಆಗಲಿ ವಾಮನ, ನಳಿನಿ
ತರೊಕದ್ ಬದಿ (ನರದಕ್ಷಿಣೆ) ಅರ್ಪ ಲಕ್ಷ!

ಈ ಸುದ್ದಿ ಮುಟ್ಟಿತ ಹೈದಂಗು ಗೂಡೆಗು
ಸುಮ್ಮನೆ ಕುದ್ದೊಳೊ ಎನ್ನಾಡ್ತಂತ.

ಹೈದಂಗಿ ಆಗುಟು ಬಾರಿ ಬೇಜಾರ
ಅಪ್ಪಮ್ಮನ ಬುಟ್ಟರೆ ಇದ್ ಸೆಯಾ ?
ಹಿರಿಯರ ಮಾತನ ವಾಲಿಸಿ ನಡ್ಡರೆ
ಬಡ ನಳಿನಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಟ್ಟು ಅರ್ಧ ಲಕ್ಷ.

ಹೈದನ ನೆತ್ತಿಗೆ ಎತ್ತಿಟು ಬೆಚ್ಚ
ಹೇಳ್ತೆಂವ ಅಮ್ಮನೊಟ್ಟಿಗೆ ಸತ್ತನೆಂತ;
ಪ್ರೀತಿಲಿ ಸಾಂಕಿದ ಹೈದನು ಸತ್ತರೆ
ಸಾವೇನ್ ಮಾಡುಂದು ಅವ ಇಲ್ಲದೆ.

ಅಪ್ಪನು ಅಮ್ಮನು ಸೋತ್ ಹೇಳ್ತೊ
ಅದಿದ್ದರೆ ಆಗ್; ನಳಿನಿನಾ,
ಹಿರಿಯರ ಕೈಯಡಿಲಿ ಬಾಳಿ ಬೊಡ್‌ಕೊಳ್ಳೊ
ವಾಮನ ನಳಿನಿ-ದವಂತಿಗಿಗ

ಅಲ್ಲಾ ಅಪ್ಪಮ್ಮ ಹೀಗೆ ಕೇಳ್ತೊತ್ತಾದರೆ
ಸಾವೇನ್ ಮಾಡಕ್ ಹೀಗೆಲ್ಲಾ!
ಬದಿಯಿಲ್ಲದೆ ಮೊದುವೆ ಆದರೆ ಹೈದಂಗ,
ಪ್ರಾಯವ ಗೂಡೆಗ ಇಂಕೆಲ್ಲಿ
ಆಗಲೇ ದೇಶಲಿ ಸುಖ ಶಾಂತಿ.

—ಎನ್. ಕೆ. ದಯಾನಂದ, ಕನಕಮಜಲು

ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸ್‌ವೊವು ನಾವು

ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸ್‌ವೊವು ನಾವು ಎಲ್ಲಿದ್ದ ಕೇನ್ ?
ಬೊಂಬಾಯಿ, ಡೆಲ್ಲಿ, ಮದ್ರಾಸ್, ಕಲ್ಕತ್ತ
ಎಲ್ಲೆವೊಳೋ ಅಲ್ಲಿ
ಗೌಡ ಜನಾಂಗದ ಉಪ್ಪರಾಣ್‌ನ ಜೆವಂಗಿರ್‌ವಲ್ಲಿ
ಗೌಡ ಜನಾಂಗದ ಸತ್ತಗಳ ಬೀಜಗಳ ಚೆಲ್ಲಿ
ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯೋಕು ಆದರ.
ಎಲ್ಲಿದ್ದ ರೇನ್ ?
ಕೋಟಿ ಕೈಗಳ ಕೂಟ, ಕೋಟಿ ಕಣ್ಣುಗಳ ನೋಟ;
ಕೋಟಿ ಜೆವಗಳ ಒಗ್ಗಟ್ಟುಲಿ
ಎದೆ ಎದೆಗಳಲಿ ತುಂಬಾ ತುಂಬಿದ

ಹುರಾಪು, ಉತ್ತಾಪು, ಒಮ್ಮನಸಾಂದ
ಮುಂದೆ ಬನ್ನಿ.
ಗೌಡ ಜನಾಂಗದ ಏಳಿಗೆಗೆ ಮುಂದೆ ಬನ್ನಿ
ಗೌಡ ಜನಾಂಗದ ಮುಖ ಬಿಂಬನ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ರಿಸಿ
ನಂಬಿಗೆ ಬರವಸೆನ ನೀಡಿ ಬನ್ನಿ—
ನೀವು ನಿಶ್ಚಂತ ನೆಲೆಗಳೆಂದ.
ನಾವೆಲ್ಲಾ ಒಂದು-ಗೌಡ ಜನಾಂಗದೊವು
ಆ ಊರೋ-ಈ ಊರೋ, ಹಿಂದೆನೋ-ಮುಂದೆನೋ,
ಎಲ್ಲೆಯೋ ಒಂದು ಕಡೆ ಕೈ ಹಾಕಿದೊವು.

—ಅಣ್ಣಮಂಡ ಪ್ರಕಾಶ್, ಮಂಡೋಡು

“ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ”

ಸಂಸ್ಕಾರದ 'ಸಂಸ್ಕೃತಿ' ರೂಪುಗೊಂಡದೆ
 'ಸಂಸ್ಕೃತಿ' ಸಾಹಿತ್ಯಲಿ ಅಮರವಾಗಿದ್ದದೆ
 'ಸಂಸ್ಕೃತಿ' ಧರ್ಮದ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಆಚರಣೆಗಳಿಂದ ಉಂಟಾದೆ
 'ಸಂಸ್ಕೃತಿ'ಂತಾ ಹೇಳಿ ಒಳ್ಳೆ ನಡೆ, ನುಡಿ, ಭಾವಗಳ ಸ್ವರೂಪದ ಹಾಂಗೆ
 'ಸಂಸ್ಕೃತಿ' ಪೂರ್ವಲೇ ಧರ್ಮನ ಹೊಂದಿಕಂಡ್ ಉಂಟಾದ ಮನೋವೃತ್ತಿ
 ಒಳ್ಳೆ ಬಾಳಿನ ಬಾಳೊಕುಂತ ಇರ್ವ ಮನ್ಸನ ಧರ್ಮನೇ 'ಸಂಸ್ಕೃತಿ'
 'ಸಂಸ್ಕೃತಿ'ಂದ ಧರ್ಮದ ತುಂಬಾ ರೂಪಗ ತಿಳಿದವೆ
 ಧರ್ಮಾಚರಣೆ ಮಾಡ್ಕೊಂಡ 'ಸಂಸ್ಕೃತಿ' ಮೇಲೆ ಹೋದಿ
 ಸಂಸ್ಕಾರ, ಕರ್ಮ ಧರ್ಮ, ಜನ್ಮಾಂತರ ಇವು ಒಂದೆಕೊಂದು ಸಮ್ಮಂದಪಟ್ಟವು
 ಧಾರ್ಮಿಕ 'ಸಂಸ್ಕೃತಿ' ಸಾಯೋದೇ ಇಲ್ಲೆ
 ಕಲಾಕೃತಿಗ 'ಸಂಸ್ಕೃತಿ'ನ ಕೆನೆ ಹಾಂಗೆ ಉದ್ಭವ ಆದೆ.
 ಬಾವ ನಡೆ, ನುಡಿ, ಇವುಗಳ ಸಮ್ಮಿಲಿನಾತ ಹೇಳ್ವ ತ್ರಿವೇಣಿ
 ಸಂಗಮವೇ ಧಾರ್ಮಿಕ 'ಸಂಸ್ಕೃತಿ' ಆಗುಟು
 ನಮ್ಮಕ್ಕಲೆ ಇರ್ವ "ಅನ್ವ"ಂತ ಹೇಳ್ವ ದೊಡ್ಡ ಭಾವನೆ
 'ಸಂಸ್ಕೃತಿ'ನ ಸೌಭಾಗ್ಯದ ವಿಸೇಸ
 ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ 'ಸಂಸ್ಕೃತಿ'ನ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿಕಂಟು
 'ಸಂಸ್ಕೃತಿ' ಮನ್ಸನ ಮೊನ್ನತ್ತದ ಮಾಲ್ಯ; ಅದ್
 ಮಾನ್ಸಕ್ಕಲೆ ಮಾತ್ರ ಉಟ್ಟು.

— ಪದ್ಮನಾಭ, ಕಾರ್ಕಳ

ಹಣ ಇದ್ದರೇನ್ ಗುಣ ಇಲ್ಲದ ಮೇಲೆ!

ದೇಶ	ಇದ್ದರೇನ್	ಸಾತಂತ್ರ್ಯ	ಇಲ್ಲದ	ಮೇಲೆ	ರೂಪ	ಇದ್ದರೇನ್	ನಡತೆ	ಇಲ್ಲದ	ಮೇಲೆ
ಭಾಗ್ಯ	ಇದ್ದರೇನ್	ಆರೋಗ್ಯ	ಇಲ್ಲದ	ಮೇಲೆ	ಆಸ್ವತ್ಥ	ಇದ್ದರೇನ್	ನೈದ್ಯರೇ	ಇಲ್ಲದ	ಮೇಲೆ
ವಿದ್ಯೆ	ಇದ್ದರೇನ್	ವಿನಯ	ಇಲ್ಲದ	ಮೇಲೆ	ತಾಳ್ಮೆ	ಇದ್ದರೇನ್	ಸೋಮಾರಿ	ಆದ	ಮೇಲೆ
ಮಾತ	ಇದ್ದರೇನ್	ಬುದ್ಧಿ	ಇಲ್ಲದ	ಮೇಲೆ	ದಾನಿ	ಇದ್ದರೇನ್	ದಂಡ	ಆದ	ಮೇಲೆ
ತಲೆ	ಇದ್ದರೇನ್	ಶಾಂತಿ	ಇಲ್ಲದ	ಮೇಲೆ	ಪ್ರೀತಿ	ಇದ್ದರೇನ್	ತೋರ್ನಿಕೆ	ಆಗದ	ಮೇಲೆ
ಗುರು	ಇದ್ದರೇನ್	ಜ್ಞಾನ	ಇಲ್ಲದ	ಮೇಲೆ	ಕಣ್ಣ	ಇದ್ದರೇನ್	ಕುರ್ಕ	ಆದ	ಮೇಲೆ
ಭಕ್ತಿ	ಇದ್ದರೇನ್	ಯುಕ್ತಿ	ಇಲ್ಲದ	ಮೇಲೆ	ಎಂತದ	ಇದ್ದರೇನ್	ತೃಪ್ತಿ	ಇಲ್ಲದ	ಮೇಲೆ.
ಪ್ರಾಣ	ಇದ್ದರೇನ್	ತ್ಯಾಣ	ಇಲ್ಲದ	ಮೇಲೆ					
ಹಣ	ಇದ್ದರೇನ್	ಗುಣ	ಇಲ್ಲದ	ಮೇಲೆ					
ವಿದ್ಯೆ	ಇದ್ದರೇನ್	ವಿಚಾರ	ಇಲ್ಲದ	ಮೇಲೆ					

— ಸಂಗ್ರಹ: ಕು| ಎಡಕೇರಿ ಪ್ರೇಮ

ಮೊಂತ್ರಿಗ ಬಂದಿದ್ದೊ....

ನಮ್ ಬಡ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಮೊಂತ್ರಿಗ ಬಂದಿದ್ದೊ
ಕಾರ್ಲಿ ರೊಂಯ್ಯತ.
ಮನೆನ ಮಾಡಿಗೆ ಹುಲ್ಲು ಹಾಕಿಕೆ
ಗೆತಿ ಇಲ್ಲದ ಜೆನ ಸಿಂಗಾರ ಮಾಡಿದ್ದೊ;
ಅರಮನೆ ಹುಗೆ ಮಂಟಪ ಕಟ್ಟಿದ್ದೊ.
ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮುಟ್ಟು ಗುಂಡಿ ಹೊಂಡದ
ನಮ್ಮೂರ ಮಡ್‌ರೋಡ್,
ಅಂದ್ ಸಮತಟ್ಟಾಗಿ ಸರಿಯಿತ್ತ.
ಮೊಂತ್ರಿನ ಕಾರ್ ಬಾತ್; ಆಗ,
ಕೋಣನ ವ್ಯಾಲೆ ಕುದ್ದಾಕಂಡ್ ಬಾವ
ಯಮನ ಗ್ಯಾನಾತ್.
ಸಬಾ ಮಂಟಪಲಿ ಭಾಷಣ ಬಿಗೊ
ರಾಮರಾಜ್ಯ ಕನ್‌ಸ್;
ಚಮ್ಮಾರನ ರಂಪಿಗೆ ಹುಗೆ
ಪೊಳ್‌ಕ್ಕ್ ಆ ನಾಲಿಗೆನೆ

ಗಲವುತ ಇತ್ತ್, ಭಾರತ ಮಾತೆನ
ಗಂಟ್ಲ ಕೊಯ್ವಂಗಿ.
ಭಾಷಣ ಮುಗ್ಗಿ ಕಾರ್ಲಿ ರೊಂಯ್ಯಂತ
ಮೊಂತ್ರಿಗ ಹೋಗೇ ಬುಟ್ಟೋ.
ಹಂಜಾ ಸಮಲೇ
ಜಡಿ ಮಳೆ ಸುರಾತ್;
ನೀರೆಲ್ಲಾ ಇಳ್ಲ್ ನಮ್ಮೂರ ಮಾರ್ಗಲಿ
ದೊಡ್ಡ ಮಾಳಯಾತ್.
ಆ (ಅ) ಯೋಗ್ಯ ಮೊಂತ್ರಿಗ
ಹೋದ ಮಾರ್ನೆ ದಿನ
ಹೊಂಡಕೆ ಕಾರ್ ಬೀತ್.
ಪೇಸರ್ಲಿ ಒಂದು ಸುದ್ದಿ ಬಂದಿತ್ತ; ಏನಂತಾ ಗೊತ್ತ?
“ಮೊಂತ್ರಿಗ ಎಮಾನಲಿ ಡಿಲ್ಲಿ ಪಯಣ ಮಾಡ್‌ತ್ತೊಳೊ”
ಅಂತ.
— ಕೆ. ಮಾಧವ, ಪೆರಾಜೆ

ಗಂಡ್

ಮೊದುವೆ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಲಿ
ಮಾಂವ
ಭಾರೀ ಕೊಟ್ಟ
ಪಡ್ಯಂಡ
ದುಬಾರಿ ಮಾಲ್!

— ಮು. ಸುಬ್ರಾಯ ಗೌಡ

ಹೆಣ್

ಬಿತ್ತಿದ ಸ್ಥಳಂದ
ಸೂಕ್ತ ಸಮಲಿ
ತೆಗ್‌ದ್
ಬೇರೆ ಕಡೆ ಒಳ್ಳೆ
ಜಾಗೆಲಿ
ನೆಡ್‌ಕನ
ಅಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಜನ್ಮ
ಸಾರ್ತಕ ಮಾಡಿಕಣಕಾದ
ಭತ್ತದ ಸಸಿ

— ಮು. ಸುಬ್ರಾಯ ಗೌಡ

ಗಾದೆಗ

ಗಾದೆಗಳ ಮೂಲ ನೆನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆದ್ದ ಅಲ್ಲ. ಬಾಸೆನ ಬೆನ್ನಲೆ ಗಾದೆಗ ಬೆಳ್ಳ ಬಂದುಟು. ಗಾದೆತೇಳ್ವಿ ಏನಂತೇಳ್ವ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಎಲ್ಲವುಕೂ ತೃಪ್ತಿಯಾಗ್ವಂತೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡ್ತು ಬಂಗರ ಕಲ್ಲು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಗಾದೆಗಳ ವಿಸಯದ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಮತ್ತೆ ವ್ಯಾಪ್ತಿ. ಒಬ್ಬಲಿ 'ದೇವುಡು' ಒಬ್ಬ ಹೇಳುವಂತೆ ತಲೆ ತಲಾಂತರಂದ ರಾಶಿಯಾದ ಅನಿಬವಗ ಯಾಕೊಬ್ಬನ ಬಾಯಿಲಿ ಮಾತಾಗಿ ಹೊರಬೀಳ್ತು; ಜೆನಗ ಆ ಮಾತಾನ ಪೊಕ್ಕುಲಿ ಅದರ ಹಿಂದೆ ಇರ್ತು ಅನ್ಬವನ ಮೆಚ್ಚಿ ನಾಣ್ಯದಾಗೆ ಸೇರ್ಪಿ ಜ್ಞಾತ ಆಗಿ ಅದರ ಸಾಧ್ಯಾದಾಗೆಲ್ಲಾ ಅವು ಇವು ತಿದ್ದಿ, ಉಜ್ಜಿ ಹೊಳ್ಳು ಕೊಟ್ಟವೆ. ಹಿಂಗೆ ತಯಾರ್ ಆದ ಆ

'ಮೊಹರೆ ನಾಕ್ಯ'ನೇ - ಗಾದೆ, ಅಂದಮೇಲೆ ಗಾದೆಗ ನಮ್ಮ ದಿನ ನಿತ್ಯದ ಜೀವನ ಭಂಡಾರದ ತೆಗ್ಗ ಅಮೂಲ್ಯ ಅನ್ಬವನ ರತ್ನಗ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಕೆ. ರಾಮಾನುಜಂನೊವು ಹೇಳ್ವಂತೆ ಗಾದೆನ ಯಾರೋ ಅನಾಮಧೇಯನ ಮನ್ನಲಿ ತಪ್ಪನೆ ಹಾರ್ಪ ಕಿಡಿ ನಿಡಿ. ಯಾದೋ ಸಂದರ್ಬಲಿ, ಸಂಕಟಲಿ ಹಾಸ್ಯಲಿ ಈ ಕಿಡಿ ನುಡಿ ಕೊಚ್ಚಿ, ಉಳ್ಳವರ ಸ್ವರ್ಗಲಿ ಹೊಪ್ಪಿ ಕಮ್ಮಿ ಒದ್ದಾಗಿ ಉಳ್ಳದೆ.

—ಸಂ

ಗಾದೆಗ

- ಅಸ್ತನಾಗೆ ಮಂಡ ನಾಯಿನಾಗೆ ಬಾಲಾ
- ಹಾಸಿಗೆ ಇದ್ದವೆ ಕಾಲ ನಿಡೋಕು
- ದುಡ್ಡು ಇದ್ದವ ದೊಡ್ಡವ್ವ
- ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಕವಿ ಹಾಡ್ ಹೇಳ್ವಿ ಕಲಿಯುಗನೇ ದ್ವಾಪರ ಆದೇಗತ
- ಹೆಂಡ ಕುಡ್ಡದವನ ಹೆಮ್ಮೆ ನೋಡೋಕಡ;

ಬಂಗ ಕುಡ್ಡದವನ ಭಂಗ ನೋಡೋಕಡ

- ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲದವನ ತಲೆ ಕೆಟ್ಟ ಗ್ಯಾನಗಳ ನೆಲೆ
- ಕಳ್ಳನ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಮನೆಲಿ ಹಾಕಂಬೋದು, ಕೆಂಡನ ಸೆಂಗಲಿ
ಕಟ್ಟಿಕಂಬೋದು ಎರಡೂ ಒಂದೆ
- ಹಣ ಕುಡರೆ ಹೆಣ ಕೂಡಾ ಬಾಯಿ ಬುಟ್ಟದೆ ಗಡ
- ಹಣ್ಣೆಲೆ ಉದ್ಕೃತನ ಕಾಯೆಲೆ ನೆಗಾಡ್ತು
- ಅಟಿಂದತ್ತ ಅರಿಗಾಲ ಮಾಯಿಂದತ್ತ ಮಳೆಗಾಲ
- ಕಚ್ಚಿದ ಉಂಬುಳು ರಕ್ತ ಕುಡಿಯದೆ ಇರ್ದುಲೆ.

—ಕುಯ್ಯಮುಡಿ ಮಾದಯ್ಯ ಸುಶೀಲ

ಶುಭಾಶಯಗಳೊಂದಿಗೆ :—

ಉದಯ ಪ್ರಸಕ್

ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣ : ಸೋಮವಾರವೇಟೆ.

ಇಲ್ಲಿ :—

- * ಪೊಯ್ಲಿನ ಮುದ್ರಣ,
- * ಸೊಸೈಟಿ, ಕಾಫಿ ತೋಟ, ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಬೇಕಾದ ಪುಸ್ತಕ ಮತ್ತು ಫಾರಂ
- * ಕರಾರ್ ಪತ್ರ ಮತ್ತು ಸ್ಟಾಂಪು
- * ಫೋಟೋ ಪ್ರತಿ
- * ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕತೆ ಪುಸ್ತಕ
- * ಎಲ್ಲಾ ತರದ ರಬ್ಬರ್ ಸೀಲ್
- * ಶಾಲೆ, ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಓದುನ ಮತ್ತು ಬರೆನ ಪುಸ್ತಕ.

ಇವೆಲ್ಲಾ ಸಿಕ್ಕುವ ಏಕೈಕ ಕೇಂದ್ರ,

ಕುದುಕುಳಿ ಟಿ. ರಾಮಸ್ವ, ಮಾಲ್ವಿಕರ್.

ಗೌಡ ದೇವಿಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ:

ಶ್ರೀ ಕಲ್ಪ ಎಣ್ಣೆ ಮತ್ತು ಅಕ್ಕಿ ಗಿರಣಿ
(ರಥಬೀದಿ ರಸ್ತೆ)

ಮತ್ತು

ಹೊಟೇಲ್ ವಿಶ್ವಾಸ್ (ಪೊಲಿಸ್ ಠಾಣೆ ಹತ್ರ)
ಸುಳ್ಳು ದ. ಕೆ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆ ರೀತಿಯ ಕಾಯ್ದೆಗಳ ಮೂಡಿಕೊಟ್ಟವೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಬೇಟೆ ಕೊಡಿ

ಮಾಲ್ವಿಕರ್,

ದಿಟಿಗೆ ಮನೆ ಪದ್ಮನಾಭ.

‘ಗೌಡ ದುನಿ’ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ :

ಜೈನಿರ ಎನ್. ಪಳಂಗಪ್ಪ

ಜನರಲ್ ಮರ್ಚೆಂಟ್

ಕೂಡಿಗೆ-ಕೊಡಗು-571214.

‘ಗೌಡ ದುನಿ’ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ :

ಚೊಕ್ಕಾಡಿ ಎಂ. ಗಣೇಶ

ವೈಶಾಲಿ ಸ್ಟೀಲ್ ಸ್ಟೋರ್ಸ್, ಕೂಡಿಗೆ

ಕೊಡಗು-571214.

“ಗೌಡ ದುನಿ”ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ :

ನಂಜೇಗೌಡನ ಎಸ್. ದೇವಿಪ್ರಸಾದ್

ಸಂಪಾಜೆ

ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು-ಕೊಡಗು.

“ಗೌಡ ದುನಿ”ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ :

ಕುದುಪಜೆ ಎಂ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ

ಸಿಂಗತ್ತೂರು ಗ್ರಾಮ-ಚಿಟ್ಟಿನೂನಿ ಅಂಚೆ

ಭಾಗಮಂಡಲ-ಕೊಡಗು.

“ಗೌಡ ದುನಿ”ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ:

ಐಯ್ಯಂದ್ರ ಎ. ಗಣೇಶ್

ಕೂಡಿಗೆ ದೈರಿ (ಕೂಡಿಗೆ)
ಕೊಡಗು.

✓ ದಂಬೆಕೋಡಿ ಸುಬ್ರಾಯ

ಶ್ರೀಮಂಗಲ ತೋಟ, ಚೆಟ್ಟಳ್ಳಿ—ಅಂಚೆ
ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು—ಕೊಡಗು.

ಪಾಂಡಿ ಎಂ. ಲಕ್ಷ್ಮಣ

ಮದೆ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು—ಕೊಡಗು.

✓ ಯಾಲದಾಳು ಪಿ. ತಿಮ್ಮಯ್ಯ

ಗಾಳಿಬೀಡು ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು—ಕೊಡಗು.

ಕುಂಜಿಲನ ರಾಮಯ್ಯ
ಮಾಲ್ವಿಕರ್

ಆಫೀಸ್ : 78

ಮನೆ : 134

ಸಂತೋಷ್ ಟೆಕ್ಸ್ಟೈಲ್ಸ್

ಸುಂಟಿಕೊಪ್ಪ ಉತ್ತರ—ಕೊಡಗು.

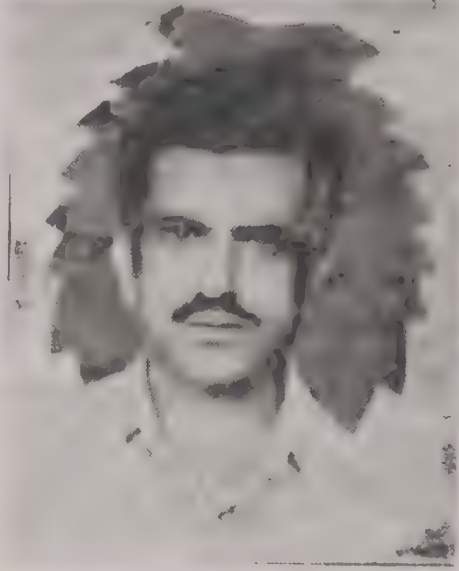
ನಮ್ಮ ಗೌಡ ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆ ಅಮರನಾಗರ್ದಿ

ತೆಕ್ಕಡ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮಣ

ಉಂಜಿಗನಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ, ಗಣಗೂರು ಅಂಚೆ
ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು—ಕೊಡಗು.

ನಮ್ಮ ಬಾಸೆನ ಸುರುನ ಸಂಕಲನ “ಗೌಡ ದೇನಿ”ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ

ಸೂರ್ತಲೆ ಯಂ. ಈರಪ್ಪ,

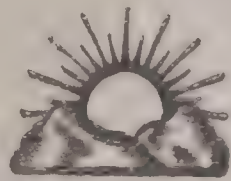
ಜವುಳಿ ವ್ಯಾಪಾರಿ

ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ:- ಭಾಗಮಂಡ್ಲ

ಕೊಡಗು-571257

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆ ಗುಣ ಮಟ್ಟದ ಪಾಲಿಸ್ಪಾರ್ ಸೂಟಿಂಗ್, ಶರ್ಟಿಂಗ್, ಸೀರೆಂಗ್, ಶಾಲೆ ಮಕ್ಕಳ ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಹೊಲ್ಡ್ ತಯಾರಾದ ಬಟ್ಟೆಗ್, ಮತ್ತೆ ಇನ್ನೂ ಯಾವುದೇ ಬಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿಕೊಡಿ. ಕಮ್ಮಿ ಕ್ರಯಲಿ ಪೊರ್ನುನ ಬಟ್ಟೆಗಳ ನಿಮಿಗಿ ಪೂರೈಸುದೇ ನಮ್ಮ ಗುರಿ.

“ಗೌಡ ದೊನಿ”ಗೆ ಪಾದರ್ಪಿತ ಶುಭಾಶಯ :

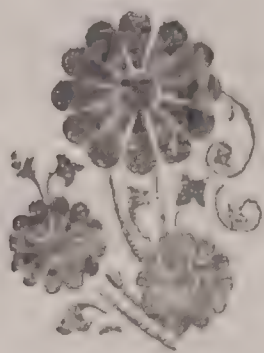

ಶ್ರೀಮತಿ ಕರ್ಣಯ್ಯನ ಪುಷ್ಪವೇಣಿ
ಮತ್ತೆ ಮಕ್ಕ

ಅಭ್ಯರ್ಥನುಗಳ ಎಸ್ಕೇಟ್

ಅಭ್ಯರ್ಥನುಗಳ ಅಂಚೆ : ಕೊಡಗು.

“ಗೌಡ ದೊನಿ”ಗೆ ಪಾದರ್ಪಿತ ಶುಭಾಶಯ :

ಶ್ರೀಮತಿ ಅಯ್ಯಂದ್ರ ಬಿ. ಸೀತಮ್ಮ
ಮತ್ತೆ ಮಕ್ಕ

ಶ್ರೀಮಂಗಳ ಎಸ್ಕೇಟ್

ಚೆಟ್ಟಿಲ್-571 248 : ಕೊಡಗು

“ಗೌಡ ದೊನಿ”ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ :

ಶ್ರೀಮತಿ ಮತ್ತೆ ಶ್ರೀ
ಕುರುಂಜಿ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಗೌಡ

ಪ್ಲಾಂಟರ್
ಕುರುಂಜಿಕಾರ್ಸ್ ಮೋಡೆಲ್ ಕೋಕನೆಟರ್ ಫಾರ್ಮ್, ಸುಳ್ಳೆ, ದ. ಕ.

“ ಗೌಡ ದೊನಿ ”ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ :—

ಶ್ರೀಮತಿ ಮತ್ತೆ ಶ್ರೀ
ಪಾಣಿತ್ತಲೆ ತಾಮಣಿ ಚಿನ್ನಮ್ಮ

ದಿನಸಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗ, ಭಾಗಮಂಡ್ಲ-ಕೊಡಗು.

“ಗೌಡ ದೊನಿ”ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ :-

ಶ್ರೀಮತಿ/ಶ್ರೀ ಬಡುವಂದ್ರ ಈರಪ್ಪ
ಪ್ಲಾಂಟರ್

ಹೊಸಕೋಟೆ ಗ್ರಾಮ, ಮರಗೋಡು ಅಂಚೆ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾ||, ಕೊಡಗು.

“ಗೌಡ ದೊನಿ”ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ :-

ಶ್ರೀ ವಿನಾಯಕ ಹಲ್ಲರ್ ಮತ್ತು ಪ್ಲೋರ್ ಮಿಲ್

ಕರಿಕೆ-ಭಾಗಮಂಡ್ಲ ರಸ್ತೆ,
ಭಾಗಮಂಡ್ಲ, ಕೊಡಗು 571247.

ಮಾಲೀಕರ :

ಕುಮಕುಳಿ ಸೋಮಪ್ಪ ಮತ್ತು ಮಂಜಂದ್ರ

“ಗೌಡ ದೊನಿ”ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ :-

ಶ್ರೀಮತಿ/ಶ್ರೀ ಬಳಪದ ಸೋಮಣ್ಣ
ಪ್ಲಾಂಟರ್

ಮರಗೋಡು ಅಂಚೆ, ಕಟ್ಟಿನಾಡು ಗ್ರಾಮ, ಮಡಿಕೇರಿ, ಕೊಡಗು.

“ ಗೌಡ ದೊನಿ ”ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ:

ಶ್ರೀಮತಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ

ಯಾಲದಾಳು ಟಿ. ಗಣಪತಿ

(ಜೇನ್ ವ್ಯನಸಾಯಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸ್ಪಶಸ್ತಿ ನಿಜೇತರ್)

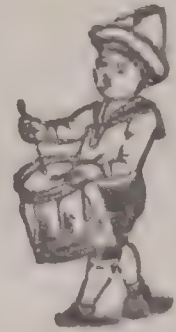
ಕೊಡಗನ ಹಸ್ರ ಯಾಲಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ಒಳ್ಳ ಗುಣವುಟ್ಟಿದ ಜೇನಿಗೆ
ನಮ್ಮನ ಸಂಪರ್ಕ ಮಾಡಿ.

ಸರಕಾರಿ ಕಾಲೇಜ್ ಹತ್ರ, ಮಡಿಕೇರಿ.

ಫೋನ್ : 606-ಕೊಡಗು.

“ ಗೌಡ ದೊನಿ ”ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ:

ಫೋನ್ : 758

ಯಾಲದಾಳು ಡಿ. ಸೋಮಯ್ಯ, ಬಿ.ಎ.

ಮಾಜಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಸದಸ್ಯರ

ಮೊಣ್ಣಂಗೇರಿ ಗ್ರಾಮ-ಗಾಳಿಬೀಡು ಅಂಚೆ.

ಮಡಿಕೇರಿ-ಕೊಡಗು.

ಗೌಡ ಜಿನಾಂಗದ ಮೂಲ ದುನಿನ
ಈ ಸಂಕಲನಕ್ಕೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ

ಪೆರಬಾಯಿ ಎಫ್. ಪೂವಯ್ಯ
ಬೀಡ ಅಂಗಡಿ
ಸಿದ್ಧಾ ಪುರ-571253

ನೀವು ಸಿದ್ಧಾ ಪುರಕ್ಕೆ ಬಾಕನ ನಮ್ಮ ರುಚಿನ ಸಿಂಯಿ
ಬೀಡನ ತಿಂಬಕೆ ಮರಿಬಡಿ,
ಇಲ್ಲಿ ಲಾಯ್ಡ್ ಆದ ಜೀನ್ ತುಪ್ಪ ಸಾ ಸಿಕ್ಕಿದೆ

ಗೌಡ ದುನಿಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ :

ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟೇಶ ಪ್ರೆಸ್
ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿ ರೋಡ್
ಸಿದ್ಧಾ ಪುರ-571253

ಬಿಲ್ ಪುಸ್ತಕ, ಮೊದುವೆ ಕಾಗದ, ಪಾರಂ,
ನೋಟಿಸ್ ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಎಲ್ಲ ತರದ ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ
ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬನ್ನಿ ಪೊರ್ಲುನ ಮುದ್ರಣ
ಕಮ್ಮಿ ಕ್ರಯ.

ಮಾಲ್ಟಿ ಕರ್,
ಪೆಮ್ಮಟಿ ದೇವಯ್ಯ ಮತ್ತೆ ತಮ್ಮಂದರ್.

ಗೌಡ ಕನ್ನಡದ ಸಂಕಲನಕ್ಕೆ ಶುಭಾಶಯ:

ನವೀನ್ ಕೋಲ್ಡ್ ಸ್ಪೋರೇಜ್

ಮಾಲ್ಟಿ ಕರ್:

ಪೆರಬಾಯಿ ಎಂ. ರಾಜಕುಮಾರ್,
ಮಡಿಕೇರಿ ರಸ್ತೆ-ಸಿದ್ಧಾ ಪುರ-571253

ಲಾಯ್ಡ್‌ನ ಕೋಳಿ, ಕುರಿ, ಹಂದಿ ಮಾಸ
ಮತ್ತೆ ವಿನೋದ್‌ಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬನ್ನಿ
ಹಂಗೆ

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆ ಗುಣ ಮಟ್ಟದ ಮಂಗಳೂರು
ಹಂಚಿ ಸಾ ಸಿಕ್ಕಿದೆ.

‘ಗೌಡ ದುನಿಗೆ’ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ :

ಹೊಟೇಲ್ ಪೂರ್ಣಿಮ

ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆ-ಸುಂಟಿಕೊಪ್ಪ
ಮತ್ತೆ

ಸಬರಿ ಎಂಟರ್ ಪ್ರೈಸಸ್
ಮೈಸೂರು ರಸ್ತೆ, ಕುಶಾಲನಗರ.

ಮಾಲ್ಟಿ ಕರ್,
ಕುದುಪಜೆ ಪದ್ಮನಾಭ
ಕರಿಕೆ ಗ್ರಾಮ.

“ಗೌಡ ದುನಿ”ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ:

ನಮ್ಮ ಮಾತೃ ಬಾಸೆ “ಗೌಡ ಕನ್ನಡ”ನ ಉಳ್ಳುದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲವರ ಕರ್ತವ್ಯ.

ಶ್ರೀ/ಶ್ರೀಮತಿ ಸೂದನ

ಎಸ್. ನಂಜಪ್ಪ, ಜಯಪ್ರಕಾಶ

ಆಲೂರು ಸಿದ್ಧಾಪುರ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ

ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೊಡಗು-571235.

ನಮ್ಮ ಬಾಸೆಲಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಸಂಕಲನಗ ಹೊರ ಬರ್ದಿಂತೇಲಿ ನನ್ನ ಹಾರೈಕೆ

ಪೇರಿಯನ ಯಂ. ಪೂವಯ್ಯ

ಪ್ಲಾಂಟರ್, ಸಂಪಿಗೆಕಾಡ್ ತೋಟ

ಚೇರಳ ಶ್ರೀಮಂಗಲ ಗ್ರಾಮ

ಚೆಟ್ಟಳ್ಳಿ ಅಂಚೆ, ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಕೊಡಗು.

ಬೊಳುಗಲ್ಲು

ಆರ್. ಪದ್ಮಯ್ಯ

ಮತ್ತೆ ತಮ್ಮಂದರ್

ಜವಳಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗ

ಕಲ್ಲುಗುಂಡಿ—ಸಂಸಾಜೆ

ಕೊಡಗು—574234.

“ಗೌಡ ದುನಿ”ಗೆ ನಮ್ಮ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ:

ಊರುಬೈಲು ಜಯಪ್ರಕಾಶ
ಚೆಂಬು ಗ್ರಾಮ, ಕೊಯಿನಾಡು ಅಂಚೆ
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು-ಕೊಡಗು.

ಹೊಸೂರು ಸೋಮಯ್ಯ
ಬಾಲಾಂಬಿ ಅಂಚೆ-ಚೆಂಬು ಗ್ರಾಮ
ಸಂಪಾಜೆ-ಕೊಡಗು.

ಹೊಸೂರು ಚೆನ್ನಪ್ಪ
ಮಾಜಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ
ಬಾಲಾಂಬಿ ಅಂಚೆ, ಚೆಂಬು ಗ್ರಾಮ
ಕೊಡಗು.

ಹುಲಿಮನೆ ರಾಮಣ್ಣ
ಮದೆ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು-ಕೊಡಗು.

ತೇನನ ಎಸ್. ಸೋಮಣ್ಣ
ಗಾಳಿಬೀಡು ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ,
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು-ಕೊಡಗು.

ನಡುಬೆಟ್ಟು ಅಣ್ಣ ಕೊಸು
ಮೇಲ್ಚೆಂಬು ಗ್ರಾಮ, ಬಾಲಾಂಬಿ ಅಂಚೆ
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು-ಕೊಡಗು.

ಊರುಬೈಲು ಕಾರ್ಯಪ್ಪ
ಮಾಜಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ
ಸಂಪಾಜೆ ಅಂಚೆ,
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು-ಕೊಡಗು.

ಪಾಂಡಿ ಮುದ್ದಪ್ಪ
ಚೇರಂಗಾಲ ಗ್ರಾಮ, ಭಾಗಮಂಡ್ಲ ಅಂಚೆ
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು-ಕೊಡಗು.

ಶಿರಗಜಿ ಆನಂದ
ಚೇರಂಗಾಲ ಗ್ರಾಮ, ಭಾಗಮಂಡ್ಲ ಅಂಚೆ,
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು-ಕೊಡಗು

ಐಯ್ಯಂಡ್ರ ಕೆ. ರಾಮಪ್ಪ
ಚೇರಳ ಶ್ರೀಮಂಗಲ ಗ್ರಾಮ,
ಚಿಟ್ಟಳ್ಳಿ ಅಂಚೆ ಸೋಮನಾರವೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು
ಕೊಡಗು.

ಪಟ್ಟಡ ಪೂವಯ್ಯ
ಮದೆ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು-ಕೊಡಗು.

ಯಂಕನ ಕರುಂಬಯ್ಯ
ಭಾ ಜ. ಪ. ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸೋಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು
ಗದ್ದೆಹಳ್ಳ-ಸುಂಟಿಕೊಪ್ಪ.

ಸೂದನ ಆರ್. ನಂಜುಂಡ
ಮೇಸೂರಿ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್
ಸಂಪಾಜೆ
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೊಡಗು.

ಗೋವಿಂದಮ್ಮನ ಗಣಪತಿ
ಗಣಗೂರು ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ
ಸೋಮನಾರವೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ನಮ್ಮ ಗೌಡ ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆಲಿ ಸಂಕಲನ ಬಾದು ಕುಷಿನ ಸಂಗತಿ
ನಮ್ಮ ಬಾಸೆಲಿ ಇನ್ನಷ್ಟ್ ಪುಸ್ತಕಗ ಬೆಳ್ಳ ಬರ್ಲಿಂತೇಲಿ ನನ್ನ ಹಾರೈಕೆ.

ಬಂದೆಡ್ಕ ಮುತ್ತಪ್ಪ ಭಾಸ್ಕರ

ಜನರಲ್ ಮರ್ಚೆಂಟ್,

ಬಾಲಾಂಬಿ-ಅಂಚೆ, ಚೆಂಬು ಗ್ರಾಮ

ಇದೇ ಸುರುನ ಸಲದ ಗೌಡ ಕನ್ನಡ ಸಂಕಲನಕ್ಕೆ
ನನ್ನ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ :

ಶಾಲೆ ಮಕ್ಕಳ ಪುಸ್ತಕ ಇಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದೆ

ಕುಯಿಂತೋಡು ಬಿ. ಸೀತಾರಾಮ

ಜನರಲ್ ಮರ್ಚೆಂಟ್,

ಬಾಲಾಂಬಿ-ಅಂಚೆ, ಚೆಂಬು ಗ್ರಾಮ.

“ಗೌಡ ದುನಿಗೆ” ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ :

ಪ್ರದಿಯನೆರವನ ಚಿಣ್ಣಪ್ಪ

ಚಿಕ್ಕಕಣಗಾಲು ಗ್ರಾಮ, ಅಲೂರು
ಸಿದ್ಧಾಪುರ ಅಂಚೆ ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾ||

ಕೀಡನ ನಾಣಯ್ಯ

ಚಿಕ್ಕಕಣಗಾಲು ಗ್ರಾಮ, ಅಲೂರು
ಸಿದ್ಧಾಪುರ ಅಂಚೆ ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾ||

ಕಾಕೇರ ಉತ್ತಯ್ಯ

ಚಿಕ್ಕಕಣಗಾಲು ಗ್ರಾಮ, ಅಲೂರು
ಸಿದ್ಧಾಪುರ ಅಂಚೆ ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾ||

ಉಗ್ರಾಣಿ ಯಂಕಪ್ಪ

ಚಿಕ್ಕಕಣಗಾಲು ಗ್ರಾಮ, ಅಲೂರು
ಸಿದ್ಧಾಪುರ ಅಂಚೆ ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾ||

ಅಂಬ್ರಾಟಿ ರಾಘವಯ್ಯ

ಚಿಕ್ಕಕಣಗಾಲು ಗ್ರಾಮ, ಅಲೂರು
ಸಿದ್ಧಾಪುರ ಅಂಚೆ ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾ||

ಅಂಬ್ರಾಟಿ ವಾದಪ್ಪ

ಚಿಕ್ಕಕಣಗಾಲು ಗ್ರಾಮ, ಅಲೂರು
ಸಿದ್ಧಾಪುರ ಅಂಚೆ ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾ||

ಪಟ್ಟದ ಕುಶಾಲಪ್ಪ

ಉಂಜಿಗನಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ, ಗಣಗೂರು ಅಂಚೆ
ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಕಾಕೇರ ಕಾರ್ಯಪ್ಪ

ಚಿಕ್ಕಕಣಗಾಲು ಗ್ರಾಮ, ಅಲೂರು
ಸಿದ್ಧಾಪುರ ಅಂಚೆ ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾ||

ಕೋಚನ ಬೆಳ್ಳಿಯಪ್ಪ

ಚಿಕ್ಕಕಣಗಾಲು ಗ್ರಾಮ, ಅಲೂರು
ಸಿದ್ಧಾಪುರ ಅಂಚೆ ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾ||

ಕೊಳ್ಳಿರ ಬಸಪ್ಪ

ಚಿಕ್ಕಕಣಗಾಲು ಗ್ರಾಮ, ಅಲೂರು
ಸಿದ್ಧಾಪುರ ಅಂಚೆ ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾ||

ತುನ್ಮತಜಿ ನಂಜಪ್ಪ

ಚಿಕ್ಕಕಣಗಾಲು ಗ್ರಾಮ, ಅಲೂರು
ಸಿದ್ಧಾಪುರ ಅಂಚೆ ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾ||

ಸೂದನ ಎನ್. ಬೋಜಪ್ಪ ಟೈಲರ್

ಅಲೂರು ಸಿದ್ಧಾಪುರ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ
ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಕೂಡಕಂಡಿರ ಗಣಪತಿ

ಜರ್ನಲ್ ಮರ್ಚೆಂಟ್, ಅಲೂರು ಸಿದ್ಧಾಪುರ
ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

ಕುರುಂಜಿ ಚಿನ್ನಪ್ಪಗೌಡ

‘ಸಾಯಿ ನಿಲಯ’
ಸುಳ್ಳೆ, ದ. ಕ. ಜಿಲ್ಲೆ.

ಎ. ಸಿ. ನಂದನ

ನ್ಯಾಯವಾದಿ
ಸುಳ್ಳೆ, ದ. ಕ. ಜಿಲ್ಲೆ.

ಕುರುಂಜಿ ವಿಶ್ವನಾಥಗೌಡ

ಜಮೀನ್ದಾರ್ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರ
ಸುಳ್ಳೆ, ದ. ಕ. ಜಿಲ್ಲೆ.

ಕುರುಂಜಿ ಸಂಜೀವಗೌಡ

ಜಮೀನ್ದಾರ್ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರ
ಸುಳ್ಳೆ, ದ. ಕ. ಜಿಲ್ಲೆ.

ಜಿ. ಎನ್. ಅಪ್ಪಾಜಿ

ಉಂಜಿಗನಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ, ಗಣಗೂರು ಅಂಚೆ
ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು

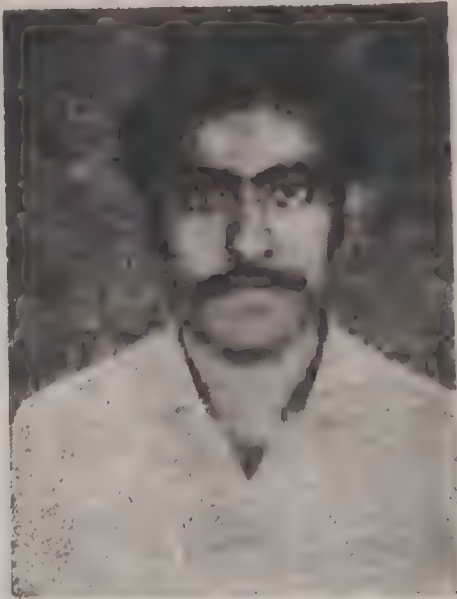

“ಗೌಡ ದೊನಿ”ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ :-

ಶ್ರೀಮತಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ
ಕುಯ್ಯಮುಡಿ ಕೆ. ಪೂರ್ಣಯ್ಯ

ಪುರಸಭಾ ಸದಸ್ಯರ-ಮಡಿಕೇರಿ
ಮಹದೇವಪೇಟೆ, ಮಡಿಕೇರಿ, ಕೊಡಗು-571201.

ಶ್ರೀಮತಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ
ಚಿರಿಯಮನೆ ಮಂದಣ್ಣ

ಪ್ಲಾಂಟರ್

ಕರವಲಿ ಬಾಡಗಿ ಗ್ರಾಮ, ಸರಕಾರಿ ಕಾಲೇಜ್ ಅಂಚೆ,

ಮಡಿಕೇರಿ-571201 ಕೊಡಗು.

ಶ್ರೀಮತಿ/ಶ್ರೀ ಕಟ್ಟಿಮನೆ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ

ಸುಗ್ಗ ಎಸ್ಪೀಟಿ

ಕಟ್ಟಿನಾಡು ಗ್ರಾಮ, ಮರಗೋಡು ಅಂಚೆ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾ||, ಕೊಡಗು.

ಪುಟ : 56

ಶ್ರೀಮತಿ/ಶ್ರೀ ಕಟ್ಟಿಮನೆ ಪೂವಯ್ಯ

ಮಹದೇವಪೇಟೆ ತೋಟ

ಮರಗೋಡು ಅಂಚೆ, ಕಟ್ಟಿನಾಡು ಗ್ರಾಮ, ಕೊಡಗು.

“ಗೌಡ ದೊನಿ”ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ :-

||ನಮಃ ನುಕ್ತು ||

ದಂಬಿಕೋಡಿ ಎಸ್. ಸುಭಾಷ್
ಸ್ನಾಂಟರ್, ಸುಭಾಷ್ ಎಸ್ಕೇಟ್.
ಕಗ್ಗೊಡ್ಡು ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ,
ಮಡಿಕೇರಿ, ಕೊಡಗು.

“ಗೌಡ ದೊನಿ”ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ :-

ಎಂ. ಎಸ್. ದೇವಯ್ಯ
ಸ್ನಾಂಟರ್, ಮುದ್ದಮ್ಮ ಎಸ್ಕೇಟ್
ಹೊನ್ನೇರಿ ಗ್ರಾಮ, ಮರಗೋಡು ಅಂಚೆ
ಮಡಿಕೇರಿ, ಕೊಡಗು.

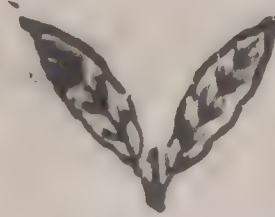
“ಗೌಡ ದೊನಿ”ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ :

||ನಮಃ ನುಕ್ತು ||

ಯಾಲದಾಳು ಟಿ. ಅಯ್ಯಪ್ಪ
ಸ್ನಾಂಟರ್
ಸರಕಾರಿ ಕಾಲೇಜ್ ಹತ್ರ, ಮಡಿಕೇರಿ,
ಕೊಡಗು.

“ಗೌಡ ದೊನಿ”ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ :-

||ನಮಃ ನುಕ್ತು ||

ಕೆದರಬಾಡಿ ನೊಣ್ಣವ್ವ
ಸ್ನಾಂಟರ್
ಸತ್ಯ ಎಸ್ಕೇಟ್, ಕೆ. ಚಿಟ್ಟಳ್ಳಿ ಅಂಚೆ,
ಕೊಡಗು.

ನಮ್ಮ ಮಾತೃ ಭಾಸೆ, ಗೌಡ ಕನ್ನಡಲೊಂದು ಸಂಕಲನ ಮಾಡ್ತುಂತೇಳ್ತೆ ಅದೊಂದು
ಹೆಮ್ಮಿನ ವಿಷಯ — 'ಗೌಡ ದುನಿ' ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ :

ಶ್ರೀಮತಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ
ಅಚ್ಚಲಪ್ಪಾಡಿ ಬೋಜಪ್ಪ

ಯಾಲಕ್ಕಿ ಬೆಳಿಗಾರರ್, ಕಾಟಕೇರಿ ಗ್ರಾಮ, ತಾಲತಮನೆ ಅಂಚೆ.

ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು — ಕೊಡಗು — 571201.

“ಗೌಡ ದುನಿ”ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ :

ದಿನಕರ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್ (ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಬೈಂಡರ್ಸ್)

‘ಶ್ರೀನಿಕೇತನ’ ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣದ ಹತ್ತ, ಮಡಿಕೇರಿ-571201

ಬೆಳ್ಳನ ಟಿ. ಬೋಪಯ್ಯ, ಮಾಲ್ವಿಕರ್.

‘ಗೌಡ ದುನಿ’ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ :—

ಫೋನ್ : 162

ಕುಂಜಿಲನ ಡಿ. ಕಾರ್ಯಪ್ಪ

ಸಂದೀಪ್ ನೊವೆಲ್ ಟೀಸ್

ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ, ಸುಂಟಿಕೊಪ್ಪ, ಉ. ಕೊಡಗು

ಉಡುಗೊರೆ ಸಾಧನ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬನ್ನಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆ ಗುಣ ಮಟ್ಟದ ವಸ್ತು
ಮತ್ತು ಕಮ್ಮಿ ಕ್ರಯ

‘ಗೌಡ ದುನಿ’ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ :— ನಮ್ಮ ಬಾಸೆಲಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ಪುಸ್ತಕಗ ತಯಾರಾಗಿ ಬರ್ಲಿ.

ಶ್ರೀಮತಿ/ಶ್ರೀ **ಹುದೇರಿ ಬಿ. ನಾಗೇಂದ್ರ**

ಕಾಟಕೇರಿ ಗ್ರಾಮ, ಮದೆ ಅಂಚೆ,

ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಕೊಡಗು 571201.

ನಮ್ಮ ಬಾಸೆಲೊಂದು ಸಂಕಲನ ಮಾಡ್ತು ಗೌಡ ಜನಾಂಗಕ್ಕೊಂದು ಕೀರ್ತಿಂತೇಳಕ್ —

“ಗೌಡ ದುನಿ”ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ :

ತೀನನ ಶಿವಪ್ಪ

ಜರ್ನಲ್ ಮಂಜೇಂಟ್

ಆಲೂರು ಸಿದ್ಧಾಪುರ ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಕೊಡಗು-571235.

“ಗೌಡ ದೊಣಿ”ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ :

ಡಿ. ಶಾಂತಪ್ಪಗೌಡ
ಹೋಟೆಲ್ ಮಾಲೀಕರ್,
ಮಡವ್ವಾಡಿ ಅಂಚೆ, ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಎಸ್. ಚಿನ್ನಪ್ಪಗೌಡ
ಕೇರಡ್ಕ ಮನೆ, ಮಡವ್ವಾಡಿ ಅಂಚೆ,
ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಕೆ. ದುಗ್ಗಪ್ಪಗೌಡ
ದೊಡ್ಡಮನೆ, ಪಂಜ,
ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಎಸ್. ಅಚ್ಚುತಗೌಡ
S/o. ನಾರ್ಣಕಡೆ ಐತಪ್ಪಗೌಡ,
ಮಡವ್ವಾಡಿ ಗ್ರಾಮ, ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಯಂ. ಚಾಲಪ್ಪಗೌಡ
ಉಬರ್ ನೀರು ಮನೆ, ಮಡವ್ವಾಡಿ ಗ್ರಾಮ,
ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪಗೌಡ
ಕಡ್ಕಮನೆ, ಮಡವ್ವಾಡಿ ಗ್ರಾಮ,
ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಕೆ. ಎಸ್. ಕೊಸಪ್ಪಗೌಡ
ಕಡ್ಕಪೆರಾಲು ಮನೆ, ಮಡವ್ವಾಡಿ,
ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಕೆ. ಅಣ್ಣಪ್ಪಗೌಡ
ಕಟ್ಟಿಮನೆ, ಮಡವ್ವಾಡಿ,
ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಜಿ. ಸಿದ್ದಪ್ಪಗೌಡ
ಗೋಳ್ಕಾಡಿ ಮನೆ, ಮಡವ್ವಾಡಿ ಅಂಚೆ,
ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಪಿ. ಪಿ. ಜಯರಾಮ
ಮಡವ್ವಾಡಿ ಅಂಚೆ,
ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಕೆ. ಸಣ್ಣಣ್ಣಗೌಡ
ಕೇವಳ ಮನೆ, ಮಡವ್ವಾಡಿ ಗ್ರಾಮ,
ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಜಿ. ಕುಶಾಲಪ್ಪಗೌಡ
S/o ಗೋಳ್ಕಾಡಿ ರಾಮಪ್ಪಗೌಡ
ಮಡವ್ವಾಡಿ, ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಬಿ. ನಿತ್ಯಾನಂದ
ಬಳ್ಳಡ್ಕ ಮನೆ, ಮಡವ್ವಾಡಿ ಅಂಚೆ,
ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಕೆ. ದೊಡ್ಡಣ್ಣಗೌಡ
ಕೇವಳ ಮನೆ. ಮಡವ್ವಾಡಿ ಗ್ರಾಮ
ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಕೆ. ಎನ್. ಗಿರಿಯಪ್ಪಗೌಡ
ಬೈಲರ್, ನಡುಬೆಟ್ಟಮನೆ,
ಮಡವ್ವಾಡಿ ಅಂಚೆ, ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಸೀತಾರಾಮ
ಸಂಘ ಪ್ರಚಾರಕ,
ದ್ವಾರಗಣೇಶ್ ಮೆಡಿಕಲ್ಸ್, ಸುಳ್ಯ, ದ.ಕ.

ಕೋಚನ ಎಸ್. ಅಪ್ಪಯ್ಯ
ಮೊಣ್ಣಂಗೇರಿ ಗ್ರಾಮ, ಗಾಳಿ ಬೀಡು ಅಂಚೆ,
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾ||, ಕೊಡಗು.

ಅಚ್ಚಪಟ್ಟಿರ ಕೆ. ವೆಂಕಪ್ಪ
ಮಾಣಿ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರ್, ಮೊಣ್ಣಂಗೇರಿ
ಗ್ರಾಮ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾ||, ಕೊಡಗು.

ಚೆರಿಯಮನೆ ಕೆ. ಗೋಪಾಲ
ಮರಗೋಡು ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ
ಮಡಿಕೇರಿ, ತಾ|| ಕೊಡಗು.

ಮಳ್ಳಾಂದಿರ ಸೋಮಯ್ಯ
ಹೊಸೈರಿ ಗ್ರಾಮ, ಮರಗೋಡು ಅಂಚೆ,
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾ||, ಕೊಡಗು.

“ಗೌಡ ದೊನಿ”ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ :-

ಅಮೂಲ್ಯ ಕೆ. ಅಬಿಕಾರ್

ಜಿರ್ನುಲಾ ಹಿಲ್ ರೋಡು,
ದರ್ಜಿ, ಪುತ್ತೂರು, ದ. ಕ.

ಅಜಡ್ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ

ನಿರ್ದೇಶಕರು : ಕೊಡಗು ಗೌಡ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಘ, ಮಡಿಕೇರಿ.
ಕಂಪಿಬಾಣಿ ಅಂಚೆ ಮತ್ತೆ ಗ್ರಾಮ, ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಮತ್ತೆ ಶ್ರೀ

ಕೋಚನ ದಾಮೋದರ

ಕಾನೇರಿ ಎಸ್ಟೇಟ್

ಹೊಸಕೇರಿ ಗ್ರಾಮ, ಮರಗೋಡು ಅಂಚೆ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾ., ಕೊಡಗು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕುಂಬುಗೌಡನ ಬೋಜಮ್ಮ ಗಣಪತಿ

ಹುಡುಗೂರು ಗ್ರಾಮ, ಮದಲಾಪುರ ಅಂಚೆ,
ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಕೊಡಗು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಮತ್ತೆ ಶ್ರೀ

ನಂಗಾರು ರಾಮಯ್ಯ

ಮಾಲಿಕ : ಉದಯ ವೆಂಕಟಾದ್ ಸರ್ವಿಸ್,
ಸ್ಟಾ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್ಸನ್-ಮಡಿಕೇರಿ, ಕೊಡಗು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಮತ್ತೆ ಶ್ರೀ

ಪೆರಬಾಯಿ ಗೋಪಾಲ

ಪ್ಲಾಂಟರ್, ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿ ಕೋಟೆ

ಚೇರಂಗಾಲ ಗ್ರಾಮ, ಭಾಗೇಮಂಡ್ ಅಂಚೆ ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು-ಕೊಡಗು.

“ಗೌಡ ದೊನಿ”ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ :-

ಮೋಟೆರೈಟ್ ಪಿ. ಉಮೇಶ್

ಹೋಟೆಲರ್ ಗೋಪಿಕಾ

ಸುಖ, (ದ.ಕ.)

“ಗೌಡ ದೊನಿ”ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ :-

ವಿಜಯ ಟೆಕ್ಸ್ಟೈಲ್ಸ್

ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ಎದ್ದಾರ್‌ಗಡೆ

ಸುಖ, (ದ.ಕ.)

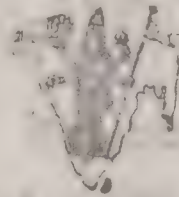
ಮೊದುವೆ, ಹಬ್ಬಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸೀರೆಗೆ, ಸರ್ಟ್
ಪ್ಯಾಂಟ್, ಮತ್ತೆ ರೆಡಿಮೇಡ್ ಬಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ
ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬನ್ನಿ.

(ಕಮ್ಮಿ ಕ್ರಯ ಏಳು ಗುಣ ಮಟ್ಟದ ಬಟ್ಟೆ.)

ಮಾಲೀಕರ

ಎಂ. ದಾಸಪ್ಪ ಗೌಡ

“ಗೌಡ ದೊನಿ”ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ :-

ದಬ್ಬಡ್ಡ ಭೀಮಯ್ಯ

ಬೆಂಬು ಗ್ರಾಮ, ಚಾಲಂಬಿ ಅಂಚೆ
ಸಂಸಾಜೆ, ಕೊಡಗು.

“ಗೌಡ ದೊನಿ”ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ :-

ಮುಖ ಮತ್ತು ತೀ:

ದೊಡ್ಡೇರ ಟಿ. ಚಂಗಪ್ಪ

(ಮೈತ್ರಿ ಪಾರ್ಟಿ ಇನ್‌ಫಾರ್ಮ್‌ಡ್ ಪೋಲೀಸ್)

ಕೊಡಗು, ಸಂಸಾಜೆ, ಕೊಡಗು, ಕೊಡಗು.

"ಗೌಡ ದೊನಿ"ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ:

ಕೊಡ್ಗಾಯಿ ಉತ್ತಪ್ಪ

ವಿನಾಯಕ ಹೋಟೆಲ್,
ಭಾಗಮಂಡ್ಲ, ಕೊಡಗು.

ಬೊಳ್ಳೂರು ಶ್ರೀನಿವಾಸ

ಹೊಸೈರಿ ಗ್ರಾಮ, ಮರಗೋಡು ಅಂಚೆ,
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಕೊಡಗು.

ಮುಕ್ಕಾಟಿರ ಎ. ಉತ್ತಪ್ಪ

ಸಹಾಯಕ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಅಧಿಕಾರಿ,
ಹೊಸೈರಿ ಗ್ರಾಮ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾ|| ಕೊಡಗು.

ದೇರಪ್ಪಜ್ಜನ ರಾಮಣ್ಣಗೌಡ

ಗುತ್ತಿಗಾರು ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ,
ಸುಳ್ಳೆ ತಾ|| (ದ.ಕ.)

ಬಳ್ಳಡ್ಕ ವೀರಪ್ಪಗೌಡ

ಗುತ್ತಿಗಾರು ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ
ಸುಳ್ಳೆ ತಾಲ್ಲೂಕು (ದ.ಕ.)

ಪಾಲ್ತಾಡು ಚೆನ್ನಪ್ಪಗೌಡ

ಗುತ್ತಿಗಾರು ಅಂಚೆ,
ಸುಳ್ಳೆ ತಾ|| (ದ.ಕ.)

ಜೆ. ಕೆ. ಜಯಂತ

ಉರ್ವ ಕುಂಬ್ರ, ಪುತ್ತೂರು ತಾ||
(ದ.ಕ.)

ನಾಳ ಕುಶಾಲಪ್ಪಗೌಡ

ಸಹಾಯಕ ಅಧ್ಯಾಪಕರ
ಸಕಲಾರಿ ಪೌಠಶಾಲೆ, ಗುತ್ತಿಗಾರು, ಸುಳ್ಳೆ ತಾ||

ಮುಂಡೋಡಿ ಸೋನುಪ್ಪಗೌಡ

ಮುಂಡೋಡಿ ಮನೆ, ದೇವಚಳ್ಳ ಗ್ರಾಮ,
ಸುಳ್ಳೆ ತಾಲ್ಲೂಕು, (ದ.ಕ.)

ಯು. ಕುಶಾಲಪ್ಪ ಗೌಡ

ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರ,
ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ, ಕಂದ್ರಪ್ಪಾಡಿ,
ಸುಳ್ಳೆ ತಾ|| (ದ.ಕ.)

ಬಲ್ಲಚೆ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪಗೌಡ

ದೇವಚಳ್ಳ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ
ಸುಳ್ಳೆ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಮುಂಡೋಡಿ ಚೆನ್ನಪ್ಪಗೌಡ

ದೇವಚಳ್ಳ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ
ಸುಳ್ಳೆ ತಾಲ್ಲೂಕು, ದ.ಕ.

ಯಂ. ಹೊನ್ನಪ್ಪಗೌಡ

ಮುಂಡೋಡಿ ಮನೆ, ದೇವಚಳ್ಳ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು
ಅಂಚೆ, ಸುಳ್ಳೆ ತಾಲ್ಲೂಕು, ದ.ಕ.

ಯಂ. ಪದ್ಮಯ್ಯಗೌಡ

ಮುಂಡೋಡಿ ಮನೆ, ದೇವಚಳ್ಳ ಗ್ರಾಮ-ಅಂಚೆ,
ಸುಳ್ಳೆ ತಾಲ್ಲೂಕು, (ದ.ಕ.)

ಜಿ. ಚಂದ್ರಶೇಖರಗೌಡ

ಗುಡ್ಡೆಮನೆ, ದೇವಚಳ್ಳ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ
ಸುಳ್ಳೆ ತಾಲ್ಲೂಕು, ದ.ಕ.

ವಿಶ್ವನಾಥ ಬಿ. ಕಲ್ಲೆಂಬಿ

ಎಡಮಂಗಲ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ
ಸುಳ್ಳೆ ತಾಲ್ಲೂಕು, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ.

ವಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡ

ಮಡಪ್ಪಾಡಿ ಅಂಚೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ,
ಸುಳ್ಳೆ ತಾ|| ದ.ಕ.

ಯಂ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್

S/o. ರುಕ್ಮಯ್ಯಗೌಡ
ಮಡಪ್ಪಾಡಿ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ, ಸುಳ್ಳೆ ತಾ||,

ಯಂ. ಡಿ. ವಿಜಯಕುಮಾರ್

ಮಡಪ್ಪಾಡಿ ಅಂಚೆ ಸುಳ್ಳೆ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಎಸ್. ಮಾದನ ಶೀರಡ್ಡ

ಮಡಪ್ಪಾಡಿ ಅಂಚೆ,
ಸುಳ್ಳೆ ತಾ|| ದ.ಕ.

ಗೌಡ ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆನ ಸಂಕಲನ 'ಗೌಡ ದೆನಿ'ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ :

ಶ್ರೀಮತಿ ಮತ್ತೆ ಶ್ರೀ

ನೆರಿಯನ ಟಿ. ಸೋಮಯ್ಯ

ಮದೆ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ

ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೊಡಗು-571201.

ಗೌಡ ಕನ್ನಡಲಿ ಸಂಕಲನ ನಾಡ್ಕುಂತೇಳ್ಳಿ ಬಾಳ ಹೆಮ್ಮೆನ ಇಸಯ

'ಗೌಡ ದೆನಿ'ಗೆ ಶುಭಾಶಯ

ಶ್ರೀಮತಿ ಮತ್ತೆ ಶ್ರೀ

ನೆರಿಯನ ಎಂ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ

ಮದೆ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ

ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೊಡಗು-571201.

ನಮ್ಮ ಬಾಸೆ ಅನುರವಾಗಿರ್ದಿ, 'ಗೌಡ ದೆನಿ'ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ

ಶ್ರೀಮತಿ ಮತ್ತೆ ಶ್ರೀ

ಪಟ್ಟಡ ಎಂ. ರಾಘವಯ್ಯ

ಮದೆ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ

ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೊಡಗು-571201.

ನಮ್ಮ ಬಾಸೆ ಮತ್ತಷ್ಟ್ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡಿಯೋಕು, 'ಗೌಡ ದೆನಿ'ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ

ಶ್ರೀಮತಿ ಮತ್ತೆ ಶ್ರೀ ಹುದೇರಿ ವೈ. ಪಳಂಗಪ್ಪ

ಮದೆ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ

ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೊಡಗು-571201.

ನಮ್ಮ ಬಾಸೆಲಿ ಒಂದ್ ಸಂಕಲನ ನಾಡ್ಕುಂತೇಳ್ಳಿ ಸಾಧನೆಯ ಕೆಲ್ಲ

'ಗೌಡ ದೆನಿ'ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ :

ಶ್ರೀಮತಿ ಮತ್ತೆ ಶ್ರೀ ಬಾರಿಕೆ ಮಾಚಯ್ಯ

ಎರಡನೇ ಮೊಣ್ಣಂಗೇರಿ ಗ್ರಾಮ ಮದೆ-ಅಂಚೆ

ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೊಡಗು-571201.

ನಮ್ಮ ಬಾಸೆನ ಸುರುನ ಸಂಕಲನ 'ಗೌಡ ದೇನಿ'ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ.

ಹುದೇರಿ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ

ಮದೆ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ

ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೊಡಗು-571201.

ನಮ್ಮ ಬಾಸೆನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡ್ಸುದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲ ವರ ಕರ್ತವ್ಯ 'ಗೌಡ ದೇನಿ'ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ

ನಡುಬೆಟ್ಟ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ

ಶ್ರೀ ವಿನಾಯಕ ಸ್ಕೋರ್ಸ್

ಚೆಂಬು ಗ್ರಾಮ-ಬಾಲಾಂಜಿ ಅಂಚೆ (ಸಂಪಾಜೆ)

ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೊಡಗು-571201.

ನಮ್ಮ ಬಾಸೆನ ಸಂಕಲನ 'ಗೌಡ ದೇನಿ'ಗೆ ನಮ್ಮ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯಗ

ಶ್ರೀಮತಿ ಮತ್ತೆ ಶ್ರೀ ಹೊಸೂಕ್ಕು ಬೆಳ್ಳಿಯಪ್ಪ

ಜನರಲ್ ಮರ್ಚೆಂಟ್, ಆಲೂರು ಸಿದ್ಧಾಪುರ

ಸೋಮನಾಥಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೊಡಗು-571201

“ಗೌಡ ದೇನಿ”ಗೆ ನಮ್ಮ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ:

ಯಾಲದಾಳು ಚಿಣ್ಣಪ್ಪ, ಬಿದ್ದಪ್ಪ
ಗಾಳಿಬೀಡು ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು.

ಕೊಂಬಾರನ ಪಟ್ಟಪ್ಪ
ಗಾಳಿಬೀಡು ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು.

ಹೊಸೂರು ಎಸ್. ರಾಮಯ್ಯ
ಗಾಳಿಬೀಡು ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು.

ಉಡುದೋಳಿ ಚಂಗಪ್ಪ
ಗಾಳಿಬೀಡು ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು.

ಕಡ್ಯದ ಮಾದಪ್ಪ
ಗಾಳಿಬೀಡು ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು.

ಉಡುದೋಳಿ ಟಿ. ಸೋಮಯ್ಯ
ಗಾಳಿಬೀಡು ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು.

“ಗೌಡ ದುನಿ”ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ.

ಪೂಜಾರಿ ಎಂ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್
ಗಾಳಿಬೀಡು ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು.

ಅಚ್ಚಿಪಟ್ಟಿರ ಪೂಣಚ್ಚ (ರಮೇಶ್)
ಮೊಣ್ಣಂಗೇರಿ ಗ್ರಾಮ, ಗಾಳಿಬೀಡು ಅಂಚೆ
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು.

ಕರಕರನ ಎಸ್. ಬೋಪಯ್ಯ
ಗಾಳಿಬೀಡು ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು.

ಮೂಲೆನುಜ್ಜ ಅರವಿಂದ
ಸಂಸಾಜೆ
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು.

ಪೊಡನೊಳನ ಎನ್. ಮೋಹನ್
ಶ್ರೀರಾಮ ಕ್ಲಾತ್ ಸೆಂಟರ್
ಮಾದಾಪುರ.

ಶಿರಗಜೆ ವಾಸುದೇವ
ಚೇರಂಗಾಲ ಗ್ರಾಮ, ಭಾಗಮಂಡ್ಲ ಅಂಚೆ
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು.

ಪಾಂಡಿ ಪೊನ್ನಪ್ಪ
ಚೇರಂಗಾಲ ಗ್ರಾಮ, ಭಾಗಮಂಡ್ಲ ಅಂಚೆ
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು.

ಪಾಂಡಿ ಪಿ. ಉತ್ತಯ್ಯ
ಚೇರಂಗಾಲ ಗ್ರಾಮ, ಭಾಗಮಂಡ್ಲ ಅಂಚೆ
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು.

ಕರ್ಣಯ್ಯನ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ
ಸಂಗಮ್ ಸ್ಕೋರ್
ಸುಂಟಿಕೊಪ್ಪ.

ಕಾಸ್ಪಾಡಿ ಕುಸುಮಕರ
ಮದೆ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು.

ಕುಯ್ಯಮುಡಿ ಕಾರ್ಯಪ್ಪ
ಮದೆ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು.

ಹುದೇರಿ ಅಪ್ಪಣ್ಣ
ಮದೆ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು.

ಹುದೇರಿ ರಾಮಣ್ಣ
ಮದೆ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು.

ಕೇರ್ಪಳ ಜತ್ತಪ್ಪಗೌಡ
ಹೊಟೇಲ್ ಶಾಂತಿ ಭವನ
ರಥಬೀದಿ ರಸ್ತೆ, ಸುಳ್ಳೆ ದ. ಕ.

ಕುಯ್ಯಮುಡಿ ಗಣೇಶ
ಆಲೂರು ಸಿದ್ಧಾಪುರ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ
ಸೋಮವಾರವೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು.

ದಂದಿನ ಬೋಜಪ್ಪ ದೊಡ್ಡ ಕಣಗಾಲು
ಗ್ರಾಮ, ಆಲೂರು ಸಿದ್ಧಾಪುರ ಅಂಚೆ
ಸೋಮವಾರವೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು.

ಚೆರಿಯಮನೆ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್
ದೊಡ್ಡ ಕಣಗಾಲು ಗ್ರಾಮ, ಆಲೂರು
ಸಿದ್ಧಾಪುರ ಅಂಚೆ ಸೋಮವಾರವೇಟೆ ತಾ||

ಉಳುವಾರನ ಎಸ್. ಬೋಪಯ್ಯ
ದೊಡ್ಡ ಕಣಗಾಲು ಗ್ರಾಮ, ಆಲೂರು
ಸಿದ್ಧಾಪುರ ಅಂಚೆ ಸೋಮವಾರವೇಟೆ ತಾ||

“ಗೌಡ ದೇನಿ”ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ:

ನಮ್ಮ ಬಾಸೆಲಿ ಸಂಕಲನ ಮಾಡ್ತು ಬಾಳ ಕುಷಿನ ಸಂಗತಿ.

ಬೈಮನ ರಾಘವಯ್ಯ

ಜನರಲ್ ಮರ್ಚೆಂಟ್

ಆಲೂರು-ಸಿದ್ಧಾಪುರ.

ನಮ್ಮ ಬಾಸೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಬೆಳಿಯಲಿ

ನಿಡ್ಯಮಲೆ ಎಂ. ಬಾಲಾಜಿ

ಶ್ರೀ ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಸ್ಟೋರ್

ಭಾಗಮಂಡ್ಲ, ಮಡಿಕೇರಿ-ತಾಲ್ಲೂಕು
ಕೊಡಗು.

ಸುರುನ ಗೌಡ ಕನ್ನಡ ಸಂಕಲನಕೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ

ಪೊನ್ನೇಟಿ ಡಿ. ಭಾಸ್ಕರ

ಸುನಿಲ್ ಸ್ಟೋರ್ಸ್

ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆ, ಭಾಗಮಂಡ್ಲ-ಕೊಡಗು.

ಗೌಡ ಕನ್ನಡದ ಸುರುನ ಸಂಕಲನ ‘ಗೌಡ ದೇನಿ’ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ:

ಡಾ| ಶಿರಗಜೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸ

ಗೀತಾ ಕ್ಲಿನಿಕ್, ಭಾಗಮಂಡ್ಲ

ಚೇರಂಗಾಲ ಗ್ರಾಮ, ಭಾಗಮಂಡ್ಲ ಅಂಚೆ
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು-ಕೊಡಗು.

ನಮ್ಮ ಬಾಸೆನ ಸುರುನ ಸಲದ ಸಂಕಲನ ‘ಗೌಡ ದೇನಿ’ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ

ಶ್ರೀಮತಿ ಮತ್ತೆ ಶ್ರೀ ಹುದೇರಿ ಆರ್. ಉತ್ತಪ್ಪ

ಪ್ಲಾಂಟರ್ ಮದೆ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ

ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೊಡಗು-571201.

“ಗೌಡ ದೊನಿ”ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ :-

ಮನೆ : 8
ಫೋನ್ : } ಕಾಲೇಜ್ : 31
ಕೆ. ಜಿ. ಆಸ್ಪತ್ರೆ : 26
ಎಸ್ಟೇಟ್ : 16

ಶ್ರೀಮತಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ
ಕುರುಂಜಿ ವೆಂಕಟರಮಣಗೌಡ

ಸ್ಥಾಪಕಾಧ್ಯಕ್ಷರ

- ಸೆಹರು ಮೆನೋರಿಯಲ್ ಕಾಲೇಜ್
- ಕುರುಂಜಿಕಾರ್ಸ್ ಜನರಲ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆ
- ಕುರುಂಜಿ ವೆಂಕಟರಮಣಗೌಡ ಸಾಲಿಟೈಟಿ

ಸುಳ್ಳು, ದ.ಕ.

‘ಗೌಡ ದೊನಿ’ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ :-

(ದಿ|| ಮೇರ್ಕಜಿ ಕುಮಾರಗೌಡರ ಮಕ್ಕಳು)

ಮೇರ್ಕಜಿ ಬಾಲಕೃಷ್ಣಗೌಡ

ಸುಳ್ಳು ತಾಲ್ಲೂಕು, ಸುಳ್ಳು. ದ.ಕ.
ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ, ಕುಶಾಲನಗರ.

ಮೇರ್ಕಜಿ ಕಮಲಾಕ್ಷಗೌಡ

ಸುಳ್ಳು ತಾಲ್ಲೂಕು, ದ.ಕ.
ಆರಕ್ಷಕ ಇಲಾಖೆ, ಮೈಸೂರು.

ಮೇರ್ಕಜಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣಗೌಡ

ಪುರಸಭಾ ಸದಸ್ಯರ

ಸುಳ್ಳು. ದ.ಕ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ

ಕೊಲ್ವದ ಬಿ. ಸೋಮಯ್ಯ

ಪ್ಲಾಂಟರ್, ನೀಲಕಂಡಿ ತೋಟ

ಮದೆ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಕೊಡಗು.

“ಗೌಡ ದೊಣಿ”ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ :

ಜಿ. ಚಂದ್ರಹಾಸಗೌಡ

ಗುತ್ತಿಗಾರ್ ಮೂಲೆ ಮನೆ, ಐವರ್‌ನಾಡ್ ಅಂಚೆ
ಸುಳ್ಳ ತಾಲ್ಲೂಕು ದ.ಕ.

ಕೆ. ಕುಶಾಲಪ್ಪಗೌಡ

ಕುಂಬಳಚೇರಿ ಮನೆ, ಪೆರಾಚೆ ಅಂಚೆ,
ಕೊಡಗು.

ಎನ್. ಗುಡ್ಡಪ್ಪಗೌಡ

ಮದ್ದಿಲ ಮನೆ, ಐವರ್‌ನಾಡ್ ಅಂಚೆ,
ಸುಳ್ಳ ತಾಲಿ ದ ಕ.

ಎಂ. ಎಸ್. ವೋಣಿಪ್ಪಗೌಡ

ಅಲಕಳ ಮದ್ದಿಲ ಮನೆ, ಐವರ್‌ನಾಡ್ ಅಂಚೆ,
ಸುಳ್ಳ ತಾಲ್ಲೂಕು, ದ.ಕ.

ರಾಮಚಂದ್ರಗೌಡ

ಪೂಜಾರಿಕೋಡಿ ಮನೆ, ಬೆಳ್ಳಾರೆ ಅಂಚೆ
ಸುಳ್ಳ ತಾಲಿ, ದ ಕ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕಮಲಾಕ್ಷಿ

ನೆಹರು ಮೆಮೋರಿಯಲ್ ಕಾಲೇಜ್
ಸುಳ್ಳ ದ.ಕ.

ಕೆ. ಯಸ್. ಪ್ರಕಾಶ್

ಮಡವ್ವಡಿ ಅಂಚೆ ಮತ್ತೆ ಗ್ರಾಮ,
ಸುಳ್ಳ ತಾಲಿ ದ.ಕ.

ದಿನಾಕರ ಯಂ.

ತಿಮ್ಮನ್ ಜನರಲ್ ಅಂಡ್ ಫ್ಯಾನ್ಸಿ ಸೆಟರ್,
ಶ್ರೀರಾಮೇಬೆ, ಸುಳ್ಳ, ದ.ಕ.

ಸಾರೆ ಮುಕ್ಕಾಟೆ ಪೂವಯ್ಯ

ಹಾಕತ್ತೂರು ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಕೊಡಗು.

ಯಂ. ಯು. ಚಂದ್ರಗೌಡ

ಎಡ್ನೋಕೇಟ್
ಪುತ್ತೂರು, ದ ಕ.

ಕೆ. ನಾರಾಯಣಗೌಡ

ಪಶುವೈದ್ಯ ಆಸ್ಪತ್ರೆ,
ಸುಳ್ಳ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ.

ಎಂ. ಮೂಧನಶೆಟ್ಟಿ

ಹೋಟೆಲ್ ನಂದ
ಪುತ್ತೂರು, ದ.ಕ.

ಶ್ರೀ ಗಣೇಶ ಜ್ಯೋತಿಲರ್ಸ್

ಕೋರ್ಟ್ ರೋಡ್, ಪುತ್ತೂರು.
ಮಾಲೀಕರ್ : ಪುರುಷೋತ್ತಮ್

ಯಂ. ಗಣಪಯ್ಯಗೌಡ

ನಿವೃತ್ತ ಅಧ್ಯಾಪಕ,
ಮಾಣಿಬೈಲು ಮನೆ, ದ ಕ.

ಬಿ. ನಾರಾಯಣಗೌಡ ಬಳ್ಳಡ್ಕ

ಯೇನೆಕಲ್ಲು ಗ್ರಾಮ, ದೇವಚಳ್ಳ ಅಂಚೆ,
ಸುಳ್ಳ ತಾಲ್ಲೂಕು, ದ ಕ.

ಕೆ. ಮಲ್ಲಯ್ಯಗೌಡ

ಕೊಜುಗೋಡು ಕಟ್ಟಿಮನೆ, ಐನಕ್ಕಿದು ಗ್ರಾಮ,
ಹರಿಹರ ಪಲ್ಕಿತಡ್ಕ ಅಂಚೆ, ದ ಕ.

ಯಸ್. ಎನ್. ಶಿವರಾಮ

ಮುಂಡಾಚೆ ಮನೆ,
ಹರಿಹರ ಪಲ್ಕಿತಡ್ಕ ಅಂಚೆ, ದ.ಕ

ಯಂ. ಕೆ. ಸುಂದರಗೌಡ

ಮುಂಡಾಚೆ ಮನೆ
ಹರಿಹರ ಪಲ್ಕಿತಡ್ಕ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ, ದ ಕ.

ಕೆ. ಬೊಳಿಯಪ್ಪಗೌಡ

ಕಜ್ಜೋಡಿ ಮನೆ,
ಹರಿಹರ ಪಲ್ಕಿತಡ್ಕ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ, ದ.ಕ.

ಹೊನ್ನಪ್ಪಗೌಡ

ಅಡ್ವಂಗಾಯ ಮನೆ,
ಅಜ್ಜಾವರ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ, ದ ಕ.

“ ಗೌಡ ದೊನಿ ”ಗೆ ಹಾರ್ಡಿಕ ಶುಭಾಶಯಗಳು :

ಪಿ. ಯಸ್. ಕಾರ್ಯಪ್ಪ

ವುಡ್ಡಿಗದ್ದೆ ಮನೆ,
ಯೇನೆಕಲ್ಲು ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ, ದ.ಕ.

ಯಂ. ಜನಾರ್ದನ

ಕುಮಾರ ಕೃಪ ಟೆಕ್ಸ್ಟೈಲ್ಸ್
ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ, ದ.ಕ.

ಹೆಚ್. ಬಾಲಪ್ಪಗೌಡ

ಪಣ್ಣುಬ ಟೆಕ್ಸ್ಟೈಲ್ಸ್,
ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ, ದ.ಕ.

ಅಣ್ಣಾಜಿಗೌಡ

ಕೂಜುಗೋಡು ಮನೆ, ಐನೆಕ್ಕಿದು ಗ್ರಾಮ,
ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಅಂಚೆ. ದ.ಕ.

ಡಿ. ಪಾವನ ಕೃಷ್ಣಶೀಲೆ

ಅಮರ ಸದ್ಗುರು ಗ್ರಾಮ,
ಚೊಕ್ಕಾಡಿ ಅಂಚೆ, ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಚೊಂತಾರ್ ಕೊಸಪ್ಪಗೌಡ

ಅಮರಸದ್ಗುರು ಗ್ರಾಮ,
ಚೊಕ್ಕಾಡಿ ಅಂಚೆ, ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಚೊಂತಾರ್ ದೇವಯ್ಯಗೌಡ

ಅಮರಸದ್ಗುರು ಗ್ರಾಮ,
ಚೊಕ್ಕಾಡಿ ಅಂಚೆ, ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಯನ್. ಬಾಬುಗೌಡ

ನಡಿಗಲ್ಲು ಮನೆ, ಚೊಕ್ಕಾಡಿ ಅಂಚೆ
ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಪೈಲಾರು ಶೀತಾರಾಮಗೌಡ

ಅಮರ ಮೂಡ್ಗುರು ಗ್ರಾಮ,
ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಸೋಣಂಗೆರಿ ಪುಟ್ಟಣ್ಣಗೌಡ

ಜಾಲ್ಸೂರು ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ,
ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಮಾಧವಗೌಡ

ಗುಡ್ಡೆ ಮನೆ, ಅಮರ ಮೂಡ್ಗುರು
ಪೈಲಾರು ಅಂಚೆ, ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಯಂ. ಸದಾಶಿವ,

ಪೈಲಾರು, ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಯಂ. ಕುಂಜಾಣ್ಣಗೌಡ

ಮೊಟಿಡ್ಡು ಮನೆ, ಅಮರಮೂಡ್ಗುರು,
ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಬಿ. ಎ. ತನ್ಮಯ್ಯ

ವಾರೆಸ್ಪರ್, ಐನರ್‌ನಾಡ್ ಅಂಚೆ,
ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಎಂ. ವೀರಪ್ಪಗೌಡ

ದಂಚೆಗೋಟಿ ಮನೆ, ಅಮರಮೂಡ್ಗುರು ಗ್ರಾಮ
ಪೈಲಾರ್ ಅಂಚೆ, ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಬಿ. ಸುಬ್ರಾಯಗೌಡ

ಅಮರ ಮೂಡ್ಗುರು ಗ್ರಾಮ, ಪೈಲಾರ್ ಅಂಚೆ,
ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಕಡಪಳ ಸೋಮಣ್ಣಗೌಡ

ಅಮರಮೂಡ್ಗುರು ಗ್ರಾಮ, ಪೈಲಾರ್ ಅಂಚೆ,
ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಬಾಲಣ್ಣಗೌಡ

ಗುಡ್ಡೆ ಮನೆ, ಅಮರಮೂಡ್ಗುರು ಗ್ರಾಮ,
ಪೈಲಾರ್ ಅಂಚೆ, ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಕೋಡ್ತುಗುಳಿ ಚೆನ್ನಪ್ಪಗೌಡ

ಅಮರಮೂಡ್ಗುರು ಗ್ರಾಮ,
ಪೈಲಾರ್ ಅಂಚೆ, ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಪ್ರಸಾದರಾಮನೆ ಮಾಧವಗೌಡ

ಅಮರಮೂಡ್ಗುರು ಗ್ರಾಮ, ಚೊಕ್ಕಾಡಿ ಅಂಚೆ,
ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

“ ಗೌಡ ದೊನಿ ”ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ:

ಎಸ್. ಡಿ. ರಾಮಣ್ಣ
ಕಾರ್ಕಳ ಪೋಲಿಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್,
ಕಾರ್ಕಳ ದ.ಕ.

ಎ. ಶಾಂತಪ್ಪಗೌಡ
ಕಾರ್ಕಳ ಪೋಲಿಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್
ಕಾರ್ಕಳ, ದ.ಕ.

ಸೂರಪ್ಪ ಪಾರ್ಲರ್‌ಜಿ
ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್
B.R. ಹಿಲ್ಸ್, ಯಕಂದೂರು-ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆ

ಯುದಿಷ್ಠಿರ ಕೆ.
ಕಂಕಲ್ ಮನೆ,
ಕೆನ್ನ ಅಂಚೆ, ಸುಳ್ಯ ತಾ|| ದ.ಕ.

ಕೆ. ವೆಂಕಪ್ಪಗೌಡ
ನೆಕ್ರಾಜೆ ಮನೆ, ಸೋಣಂಗೆರೆ ಅಂಚೆ
ಜಾಲ್ಮೂರು ಗ್ರಾಮ, ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಎನ್. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ
ನೆಕ್ರಾಜೆ ಮನೆ, ಜಾಲ್ಮೂರು ಗ್ರಾಮ,
ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಬಿ. ಉಮೇಶ್ವರಗೌಡ
ಬಜನಡ್ಕ ಮನೆ, ಅರುಕೋಡು ಗ್ರಾಮ,
ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಕೆ. ನಾಗಣ್ಣಗೌಡ
ಬೆಂಗಮಲೆ ಮನೆ, ಐವರನಾಡ್ ಅಂಚೆ,
ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಪಿ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೌಡ
ಪಾಲೆಪ್ಪಾಡಿ ಮನೆ, ಐವರನಾಡ್ ಅಂಚೆ,
ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಬಿ. ರಾಮಣ್ಣಗೌಡ
ಬಜೆಂಕಡ್ಕ ಮನೆ, ಐವರನಾಡ್ ಅಂಚೆ,
ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಬಿ. ಎ. ತಮ್ಮಯ್ಯ
ಪಾಲೆಪ್ಪಾಡಿ, ಐವರನಾಡ್ ಅಂಚೆ,
ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಹಿಮಕರ ಕೆ.
ಕುತ್ಯಾಲ ಮನೆ, ಕನಕಮಜಲು ಗ್ರಾಮ,
ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಪಿ. ರಾಮಚಂದ್ರ
ವೆಲ್ಲಡ್ಕ ಮನೆ
ಸುಳ್ಯ ಅಂಚೆ, ದ.ಕ.

ಎ. ಸಂಜೀವಗೌಡ
ಆರಾಟಸನ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್
ಕಾರ್ಕಳ, ದ.ಕ.

ಸುರೇಶ
ಆರಾಟಸನ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್
ಕಾರ್ಕಳ, ದ.ಕ.

ಎಸ್. ಧನಂಜಯಗೌಡ
ತೀರಡ್ಕ ಮನೆ, ಮಡವ್ವಾಡಿ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ
ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಕಜೆ ಕೊಸಪ್ಪಗೌಡ
ಕಜೆ ಮನೆ, ನೆಲ್ಲೂರ್ ಕೆಮ್ಮಾಜೆ ಗ್ರಾಮ,
ಎಲಿಮಲೆ ಅಂಚೆ, ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಕೆ. ಗೋಪಣ್ಣಗೌಡ
ಸಿ. ಎ. ಬೇಂಕ್
ಸುಳ್ಯ, ದ.ಕ.

ಕೆ. ಬೆಳ್ಳಪ್ಪಗೌಡ
ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರ, ಸೋಣಂಗೆರೆ,
ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಡಿ. ರಾಮಚಂದ್ರಗೌಡ
ಪಾಲೆಪ್ಪಾಡಿ ದರ್ಕಾಸ್ ಮನೆ,
ಐವರನಾಡ್ ಅಂಚೆ, ಸುಳ್ಯ ತಾ|| ದ.ಕ.

“ಗೌಡ ದೊಣಿ”ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ :-

ಶ್ರೀಮತಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ

ಮುದ್ದಾಜಿ ಎಂ. ಜಗದೀಶ್

ರಾಯಿ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ, ಬಂಟ್ವಾಳ, ದ.ಕ.

ಕರ್ಣಯ್ಯನ ಸಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ

ಹೊಸಪಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ನಂಜರಾಯಪಟ್ಟಿ ಅಂಚೆ,
ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಕೊಡಗು

ತುಮ್ಮಜ್ಜೀರ ಆರ್. ಗಣೇಶ

ಬಿಳಿಗೇರಿ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಕೊಡಗು.

ಕೆ. ಪೂವಪ್ಪ ಗೌಡ

ಮುಂಡಾಜಿ ಮನೆ,
ಹರಿಹರ ಪಲ್ಲತಡ್ಡ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ,
ದ. ಕ.

ಕೆ. ಸುಬ್ಬಣ್ಣಗೌಡ

ಕುಂಟುಕಾಡು ಮನೆ
ತೊಡಿಕಾಸ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ
ಸುಳ್ಯ ತಾಲ್ಲೂಕು, ದ.ಕ.

ರಾಮಣ್ಣಗೌಡ

ರಂಗಯ್ಯ ಪಟ್ಟಿ
ಬೆಟ್ಟೇಸಾಡಿ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ ದ.ಕ.
ಫೋನ್ : 50

ಗೋಳಾಡಿ

ಶಂಕರನಾರಾಯಣಗೌಡ

ಅಂಚೆ ಮಡಪ್ಪಾಡಿ-574218.
ಸುಳ್ಯ. ದ.ಕ.

ಮಲ್ಲಾರ ಎಂ. ಗಿರಿಯಪ್ಪ

ಹರಿಹರ ಪಲ್ಲತಡ್ಡ ಅಂಚೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ,
ದ. ಕ.

ಚಿದಾನಂದ ಕೊಳಂಬೆ

ಪ್ರೊಫೆಸರ್, ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ ಮತ್ತು ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್,
ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ವಿಭಾಗ,
ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್, ಮೈಸೂರು

ಪಿ. ಪದ್ಮನಾಭ

ಅಭ್ಯಾಸಕ, ಪದ್ವೆಬೈಲು,
ಅಜ್ಜನವರ ಅಂಚೆ, ಸುಳ್ಯ ತಾಲ್ಲೂಕು, ದ. ಕ.

ಭವಾನಿ ಶಂಕರ್ ಎ.

ಅಧ್ಯಂಗಾಯ ಮನೆ ಅಜ್ಜನವರ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ
ಸುಳ್ಯ, ದ.ಕ.

ಹೂವಪ್ಪ ಗೌಡ ಎಂ.

ಕುರುಂಜಿ ಕುಂಟಿಕಡ್ಡ ಮನೆ,
ಸುಳ್ಯ ತಾ., ದ. ಕ.

ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಗೌಡ ಎ.

ಅಧ್ಯಂಗಾಯ ಮನೆ ಅಜ್ಜನವರ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು
ಅಂಚೆ, ಸುಳ್ಯ ತಾ., ದ. ಕ.

“ಗೌಡ ದೊನಿ”ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ :

ಎ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪಗೌಡ

ಕುಂಬಳಗದ್ದೆ ಮನೆ, ಅಜ್ಜಾವರ ಗ್ರಾಮ,
ಸುಳ್ಯ ತಾಲ್ಲೂಕು ದ.ಕ.

ಯಸ್. ಕೆ. ಬಸಪ್ಪಗೌಡ

ಸೋಣಂಗೇರಿ ಕೆಳಗಿನಮನೆ, ಸೋಣಂಗೇರಿ ಅಂಚೆ
ಸುಳ್ಯ ತಾ|| ದ.ಕ.

ಯಸ್. ಕೆ. ಭಾಸ್ಕರ

ಸೋಣಂಗೇರಿ ಮನೆ, ಸೋಣಂಗೇರಿ ಅಂಚೆ
ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಅಡ್ವಂಗಾಯ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪಗೌಡ

ಎರ್ಮಗುರಿ ಮನೆ, ಅಜ್ಜಾವರ ಅಂಚೆ ಮತ್ತೆ
ಗ್ರಾಮ, ಸುಳ್ಯ ತಾ|| ದ.ಕ.

ಯನ್. ಚೆನ್ನಪ್ಪಗೌಡ

ನೆಡ್ವಿಲು ಮನೆ, ಅಲೆಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮ,
ಅರಂಬೂರು ಅಂಚೆ, ಸುಳ್ಯ, ದ.ಕ.

ಉಳುವಾರು ತೀರ್ಥರಾಮ

ಉಳುವಾರು ಪರ್ನೋಜಿ ಮನೆ,
ತೊಡಿಕಾನ ಅಂಚೆ, ಸುಳ್ಯ ತಾ|| ದ.ಕ.

ಪಿ. ಮಾಧವಗೌಡ

ಹಿಂದಿ ಮನೆ, ಅರಂತೋಡು ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ
ಸುಳ್ಯ ತಾಲ್ಲೂಕು, ದ.ಕ.

ಕೆ. ಭಾಸ್ಕರಗೌಡ

ಅಡ್ತಲೆ ಮನೆ, ಅರಂತೋಡು ಅಂಚೆ,
ಸುಳ್ಯ ತಾಲ್ಲೂಕು, ದ.ಕ.

ಚಿದಾನಂದ ಅಡ್ತಲೆ

ಮಾಲಿಕರ್ ಗುರು ಕೃಪಾ ಸ್ಪೋರ್ಟ್ಸ್,
ಅರಂತೋಡು, ದ.ಕ.

ಯನ್. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪಗೌಡ

ನಾಕೋಡ್ ಮನೆ, ತೊಡಿಕಾನ ಅಂಚೆ,
ಸುಳ್ಯ ತಾ|| ದ.ಕ.

ಎ. ಯಂ. ಜನಾರ್ದನ

ಅರಂತೋಡು ಅಂಚೆ,
ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ.

ಪಿ. ಕುಶಾಲಪ್ಪಗೌಡ

ಎಸ್. ಎಸ್. ಜೂನಿಯರ್ ಕಾಲೇಜ್
ಸುಬ್ರಮಣ್ಯ, ದ.ಕ.

ಕೆ. ನೋಣಪ್ಪಗೌಡ

ಉಪನ್ಯಾಸಕ, ಎಸ್. ಎಸ್. ಜೂ. ಕಾಲೇಜ್
ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ದ.ಕ.

ಸದಾನಂದ ಕೆ. ಸಿ.

ಉಪನ್ಯಾಸಕ, ಎಸ್. ಎಸ್. ಜೂ ಕಾಲೇಜ್
ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ, ದ.ಕ.

ಯಂ. ಯಸ್. ದೇವರಾಜ್

ವೆಂಕಟಪುರ,
ಸುಬ್ರಮಣ್ಯ, ದ.ಕ.

ಕೃಷ್ಣಪ್ಪಗೌಡ

ನೆಡ್ವಿಲು ಮನೆ, ಪೆರಾಜೆ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಕೊಡಗು.

ಶೇಷಪ್ಪಗೌಡ

ನೆಡ್ವಿಲು ಮನೆ, ಪೆರಾಜೆ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾ||, ಕೊಡಗು.

ಎನ್. ಬಿ. ಲೋಕಯ್ಯಗೌಡ

ನೆಡ್ವಿಲು ಮನೆ, ಪೆರಾಜೆ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾ||, ಕೊಡಗು.

ಅಣ್ಣ ಕೊಸಗೌಡ

ನೆಡ್ವಿಲು ಮನೆ, ಅಲೆಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮ, ಅರಂಬೂರು
ಅಂಚೆ, ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಯಂ. ವೆಂಕಟ್ರಮಣಗೌಡ

ಹೋಟೆಲ್ ಅಂಬ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಫೀಸ್ ಹತ್ರ,
ಸುಳ್ಯ ದ.ಕ.

“ ಗೌಡ ದೊನಿ ”ಗೆ ಹಾರ್ಡಿಕ ಶುಭಾಶಯಗಳು :

ಬಿ. ಟಿ. ಶಾಂತಪ್ಪ
ಬಂಗಾರ್‌ಕೋಡಿ ಮನೆ, ಸೆರಾಜೆ ಅಂಚೆ,
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾ|| ಕೊಡಗು.

ಕೃಷ್ಣಪ್ಪಗೌಡ
ಸೋಣಂಗೆರಿ ಮನೆ, ಸೋಣಂಗೆರಿ ಗ್ರಾಮ
ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ, ಸುಳ್ಳು ತಾ. ದ.ಕ.

ಕಾನೇಹಿತ್ಲು ಜಾನಕಿ
ಹಣ್ಣು ವ್ಯಾಪಾರಿ, ಸರ್ಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಎದ್ದೊಗಡೆ
ಮಡಿಕೇರಿ.

ಮೇರ್ಕಜೆ ಕೆ. ಕೇಶವ
ಸುಳ್ಳು, ದ.ಕ.

ಪಂಜಿಪಳ್ಳ ಬೊಳ್ಳಮ್ಮ ಸುಂದರ
ಮಾಜಿ ಪುರಸಭಾ ಸದಸ್ಯರ
ಸುಳ್ಳು, ದ.ಕ.

ಎಂ. ವಿನಾಯ್ಕಿಗೌಡ
ಸಮಾಜ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಸ್ತರಣಾಧಿಕಾರಿ,
ಸುಳ್ಳು, ದ.ಕ.

ಬಿದ್ರಪಣೆ ರಾಮಯ್ಯ
ಕಟ್ಟಿಮಾಡು ಗ್ರಾಮ, ಮರಗೋಡು ಅಂಚೆ,
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾ||, ಕೊಡಗು.

ಬಡುವಂದ್ರ ಬಿ. ಪೂವಯ್ಯ
ಹೊನ್ನೇರಿ ಗ್ರಾಮ, ಮರಗೋಡು ಅಂಚೆ,
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾ||, ಕೊಡಗು.

ಜೈನಿರ ವೆಂಕಟೇಶ
ಕಟ್ಟಿಮಾಡು ಗ್ರಾಮ, ಮರಗೋಡು ಅಂಚೆ,
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾ||, ಕೊಡಗು.

ಮುಕ್ಕಾಟಿರ ಎಂ. ಚಂಗಪ್ಪ
ಮರಗೋಡು ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾ||, ಕೊಡಗು

ಕೊಂಪುಳಿರ ಕರುಂಬಯ್ಯ
ಐಕೋಳ ಗ್ರಾಮ, ಮರಗೋಡು ಅಂಚೆ,
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾ||, ಕೊಡಗು.

ಕೊಂಪುಳಿರ ಪೊನ್ನಪ್ಪ
ಐಕೋಳ ಗ್ರಾಮ, ಮರಗೋಡು ಅಂಚೆ,
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾ||, ಕೊಡಗು.

ಕಟ್ಟಿಮನೆ ತಿಮ್ಮಯ್ಯ
ಕಟ್ಟಿಮಾಡು ಗ್ರಾಮ, ಮರಗೋಡು ಅಂಚೆ
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾ||, ಕೊಡಗು.

ಕೋಚನ ಗಣಪತಿ
ವೊಣ್ಣಂಗೆರಿ ಗ್ರಾಮ, ಗಾಳಿಬೀಡು ಅಂಚೆ
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾ||, ಕೊಡಗು.

ಸೂದನ ಸೋಮಣ್ಣ
ಅಲ್ಲೂರು ಸಿದ್ಧಾಪುರ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ,
ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಕೊಡಗು

ಕುಂಬಳಚೇರಿ ಕೇಶಣ್ಣ
ಸೆರಾಜೆ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ,
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಕೊಡಗು.

ಹೊದ್ದೆಟ್ಟಿ ಪುರುಷೋತ್ತಮ
ಕುಂಬಳಚೇರಿ, ಸೆರಾಜೆ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾ||, ಕೊಡಗು

ಪೈಲ್ಲೂರು ಗಣಪಯ್ಯ
ಮಡಪ್ಪಾಡಿ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ,
ಸುಳ್ಳು ತಾ||, ದ.ಕ.

ಮಡಪ್ಪಾಡಿ ಗುಡ್ಡಪ್ಪ
ಉಪದ್ರಾಯರ್, ಮಡಪ್ಪಾಡಿ ಅಂಚೆ,
ಸುಳ್ಳು ತಾ||, ದ.ಕ

ಪೂಂಬಾಡಿ ಬಾಲಕಪ್ಪ
ಮಡಪ್ಪಾಡಿ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ
ಸುಳ್ಳು ತಾ||, ದ.ಕ.

“ ಗೌಡ ದೊನಿ ”ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ:

ಬೆಲ್ವಾರ್ ಮುತ್ತಪ್ಪಗೌಡ
ಅಮರಪ್ಪೂರು ಗ್ರಾಮ, ತೊಡಿಕಾನ ಅಂಚೆ,
ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಕೊತ್ತನೊಟ್ಟಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ
ತೊಡಿಕಾನ ಅಂಚೆ
ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಎ. ಯನ್. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ
ಅನಂತೋಟ ಪಟ್ಟಿ,
ತೊಡಿಕಾನ ಅಂಚೆ, ಸುಳ್ಯ ತಾ|| ದ.ಕ.

ಕೆ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಭಟ್
‘ಗಾಳವನ’ ತೊಡಿಕಾನ,
ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಹೆಚ್. ಬೋಜಪ್ಪ
ಹಾಪ್ಪೂರಿ ಮನೆ, ತೊಡಿಕಾನ,
ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಕೆ. ಶೀನ
ತೊಡಿಕಾನ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ,
ಸುಳ್ಯ, ದ.ಕ.

ಕೆ. ನಾರಾಯಣ
“ಶಾಂತಿನಿಕೇತನ”
ತೊಡಿಕಾನ ಗ್ರಾಮ, ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಎ. ಸಿ. ಗಣಪತಿ
ಅಮೆ ಮನೆ, ತೊಡಿಕಾನ ಅಂಚೆ ಮತ್ತೆ ಗ್ರಾಮ,
ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ವೈ. ಬಿ. ಜತ್ತಪ್ಪ
ವ್ಯಾಪಾರಿ ಮನೆ, ತೊಡಿಕಾನ ಅಂಚೆ ಮತ್ತೆ ಗ್ರಾಮ
ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಕೆ. ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ
ಕುಂಟಿಕಾಡು ಮನೆ, ತೊಡಿಕಾನ ಅಂಚೆ,
ಮತ್ತೆ ಗ್ರಾಮ ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಬಿ. ಸಣ್ಣಯ್ಯ
ಬಾಳಕಜೆ ಮನೆ, ತೊಡಿಕಾನ ಅಂಚೆ ಮತ್ತೆ ಗ್ರಾಮ
ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಬಿ. ಜಯರಾಮ
ಬಾಳಕಜೆ ಮನೆ, ತೊಡಿಕಾನ ಅಂಚೆ ಮತ್ತೆ ಗ್ರಾಮ
ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಕೆ. ಎಸ್. ನಾರಾಯಣಭಟ್
ತೊಡಿಕಾನ ಅಂಚೆ,
ಸುಳ್ಯ ತಾ|| ದ.ಕ.

ಹೆಚ್. ಎಂ. ರಾಮಣ್ಣ
ವೆರಾಜೆ,
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಕೊಡಗು.

ಪೂನಪ್ಪಗೌಡ
ನೆಳ್ಳಿಲು ಮನೆ, ಆಲೆಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮ,
ಅರಂಬೂರು ಅಂಚೆ, ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಕೆ. ಕೇಶವ.
ಪಾಲಡ್ಕ ಮನೆ, ಆಲೆಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮ,
ಅರಂಬೂರು ಅಂಚೆ, ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಶಿವಣ್ಣಗೌಡ
ಪಡ್ಕು ಮನೆ, ಆಲೆಟ್ಟಿ ಗ್ರಾಮ,
ಅರಂಬೂರು ಅಂಚೆ, ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಮದವಾಡಿ ಮಾಧವಗೌಡ
ಅಧ್ಯಾಪಕ ಸರ್ಕಾರಿ, ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಶಾಲೆ,
ಸುಳ್ಯ, ದ.ಕ.

ಬಿ. ಸೋಮನಾಥ
‘ಕುಮಾರ ಪ್ರಭ ಮನೆ, ಅರಂಬೂರು ಅಂಚೆ,
ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ರಾಮಚಂದ್ರ ಮತ್ತೆ ತಮ್ಮಂದರ
ಪಡ್ಕುಳ್ಳಿಲು, ಅಜ್ಜಾವರ ಅಂಚೆ,
ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

“ ಗೌಡ ದೊನಿ ”ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ:

ಚಿನ್ನಪ್ಪ ನಡುಚೆಟ್ಟು
ಮಡವ್ವಾಡಿ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ,
ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಬಲ್ಲಜೆ ಪ್ಪಟ್ಟಣ್ಣ
ಮಡವ್ವಾಡಿ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ,
ಸುಳ್ಯ, ದ.ಕ.

ಸಣ್ಣಣ್ಣ ಗೌಡ
ಮಡವ್ವಾಡಿ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ,
ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಪೂಜಾರಿಕೋಡಿ ರಾಮಚಂದ್ರ
ಗುತ್ತಿಗಾರು ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ,
ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ.ಕ.

ಯಂ. ಪಿ. ಕುಶಾಲಪ್ಪ
ಬೇರಳ ಶ್ರೀಮಂಗಲ ಗ್ರಾಮ, ಚಿಟ್ಟಳ್ಳಿ ಅಂಚೆ,
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾ||, ಕೊಡಗು.

ಕೆ. ಎಸ್. ಲೀಲಾವತಿ
ಅಧ್ಯಾಪಕಿ ಚಿಟ್ಟಳ್ಳಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ, ಚಿಟ್ಟಳ್ಳಿ.
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾ||, ಕೊಡಗು,

ಬಿ. ಎನ್. ಲಕ್ಷ್ಮಣ
ಬಸವನಹಳ್ಳಿ ಗುಡ್ಡೆಹೊಸೂರು.
ಸೋಮನಾರವೇಟೆ ತಾ||, ಕೊಡಗು,

ಬಡ್ತನ ಉತ್ತಯ್ಯ
ಕಗ್ಗೊಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ,
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾ||, ಕೊಡಗು.

ಕೆ. ಜಗನ್ನಾಥ
ಅಧ್ಯಾಪಕ ಚಿಟ್ಟಳ್ಳಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ ಚಿಟ್ಟಳ್ಳಿ
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾ||, ಕೊಡಗು.

ಪರ್ಲಕೋಟೆ ಮಾಚಯ್ಯ
ಬಿಳಿಗೇರಿ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ,
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾ||, ಕೊಡಗು.

ಪರ್ಲಕೋಟೆ ಸಿ. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ
ಬಿಳಿಗೇರಿ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ,
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾ||, ಕೊಡಗು.

ಕಡ್ಲೆಮನೆ ಯಂ. ರಾಘವಯ್ಯ
ಬಿಳಿಗೇರಿ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ,
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾ||, ಕೊಡಗು.

ಕಡ್ಲೇರ ಯಂ. ಪೊನ್ನಪ್ಪ
ಬಿಳಿಗೇರಿ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ,
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾ||, ಕೊಡಗು.

ಅಯ್ಯಂದ್ರ ಅಯ್ಯಪ್ಪ
ಚಿಣ್ಣೂರು ಗ್ರಾಮ, ನಂಜರಾಯಪಟ್ಟ ಅಂಚೆ,
ಸೋಮನಾರವೇಟೆ ತಾ||, ಕೊಡಗು.

ಮೂಟೆರ ಕೆ. ನಂಜುಂಡ
ನಂಜರಾಯಪಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ,
ಸೋಮನಾರವೇಟೆ ತಾ||, ಕೊಡಗು

ತುಮ್ಮಜಿರ ಕೆ. ಶಿವಯ್ಯ
ಹೊಸಪಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ನಂಜರಾಯಪಟ್ಟ ಅಂಚೆ,
ಸೋಮನಾರವೇಟೆ ತಾ||, ಕೊಡಗು,

ಕಳಂಜನ ಡಿ. ಅಚ್ಚಯ್ಯ
ಹೊಸಪಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ, ನಂಜರಾಯಪಟ್ಟ ಅಂಚೆ,
ಸೋಮನಾರವೇಟೆ ತಾ||, ಕೊಡಗು.

ಪರ್ಲಕೋಟೆ ಎಸ್. ಸೋಮಯ್ಯ
ರಂಗನಮದ್ದ ಗ್ರಾಮ, ನಂಜರಾಯಪಟ್ಟ ಅಂಚೆ,
ಸೋಮನಾರವೇಟೆ ತಾ||, ಕೊಡಗು

ಚೆರಿಯಮನೆ ಅಯ್ಯಣ್ಣ
ಬಿಳಿಗೇರಿ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ,
ಸೋಮನಾರವೇಟೆ ತಾ||, ಕೊಡಗು.

ಚೆರಿಯಮನೆ ಎನ್. ಬಿದ್ದಪ್ಪ
ಬಿಳಿಗೇರಿ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ,
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾ||, ಕೊಡಗು.

“ ಗೌಡ ದೊನಿ ”ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯಗಳು :

ವೈಕೇರ ಚಂಗಪ್ಪ ಸೋಮಯ್ಯ
ಬಿಳಿಗೇರಿ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ,
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾ||, ಕೊಡಗು.

ಕಾಳೆಯಂದ್ರ ಸಿ. ಗಣಪತಿ
ಬಿಳಿಗೇರಿ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ,
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾ||, ಕೊಡಗು.

ತುಮ್ಮಜ್ಜಿರ ಕೆ. ಗಣೇಶ
ಅರ್ವತೋಕ್ಕು ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ,
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾ||, ಕೊಡಗು.

ತುಮ್ಮಜ್ಜಿರ ಕೆ. ಹೊನ್ನಪ್ಪ
ಅರ್ವತೋಕ್ಕು ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ,
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾ||, ಕೊಡಗು.

ತುಮ್ಮಜ್ಜಿರ ಆರ್. ಕೆಂಚಪ್ಪ
ಅರ್ವತೋಕ್ಕು ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ,
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾ||, ಕೊಡಗು.

ರವೀಂದ್ರನಾಥ್ ಕೆ.
ಅಧ್ಯಾಪಕರ, ಸರಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ವಿದ್ಯಾಲಯ,
ಸುಳ್ಯ, ದ. ಕ.

ಕೇರ್ಪಳ ಆರ್. ಪುರುಷೋತ್ತಮ
ಅಜ್ಜಾವರ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ, ಗೌಡ
ಸುಳ್ಯ ದ. ಕ.

ತುಮ್ಮಜ್ಜಿರ ಎ. ಬಿನ್ನಪ್ಪ
ಅರ್ವತೋಕ್ಕು ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ,
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾ||, ಕೊಡಗು.

ಬಾಳಾಡಿ ಎ. ದೇವಯ್ಯ
ಅರ್ವತೋಕ್ಕು ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ,
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾ||, ಕೊಡಗು.

ಬಾಳಾಡಿ ಬಿ. ನಾದಪ್ಪ
ಅರ್ವತೋಕ್ಕು ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ,
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾ||, ಕೊಡಗು.

ತುಮ್ಮಜ್ಜಿರ ಡಿ. ಗೋಪಾಲ
ಅರ್ವತೋಕ್ಕು ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ,
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾ||, ಕೊಡಗು.

ಕಡ್ಯದ ಡಿ. ವೆಂಕಪ್ಪ
ಅರ್ವತೋಕ್ಕು ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ,
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾ||, ಕೊಡಗು.

ದೇವಜ್ಜನ ಡಿ. ಮಾಚಯ್ಯ
ನಂಜರಾಯಪಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ,
ಸೋಮನಾರವೇಟೆ ತಾ||, ಕೊಡಗು.

ಕಳಂಜನ ಕಾಳಪ್ಪ
ನಂಜರಾಯಪಟ್ಟ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ,
ಸೋಮನಾರವೇಟೆ ತಾ||, ಕೊಡಗು.

ಕಳಂಜನ ಲಲಿತಾ ಸೋಮಯ್ಯ
ರೇವರ್ ರೋಡ್,
ಕುಶಾಲನಗರ. ಕೊಡಗು.

ಕನ್ನಡ್ಕ ಉತ್ತಯ್ಯ
ಬಿಳಿಗೇರಿ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ,
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾ||, ಕೊಡಗು.

ಪರ್ಲಕೋಟೆ ಎಸ್. ಚೆಟ್ಟಿಯಪ್ಪ
ಬಿಳಿಗೇರಿ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ,
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾ||, ಕೊಡಗು.

ಪರ್ಲಕೋಟೆ ದೇವಯ್ಯ
ಬಿಳಿಗೇರಿ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ,
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾ||, ಕೊಡಗು.

ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರ

ಸರಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಪೆರಾಲು,
ಅಜ್ಜಾವರ ಅಂಚೆ, ಸುಳ್ಯ ತಾ||, ದ. ಕ.

“ಗೌಡ ದೊನಿ”ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ :

ಶ್ರೀಮತಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ
ತೋಟಂಬೈಲು ಕೆ. ಈರಪ್ಪ

ಚಾಮುಂಡಿಕಾಡು ತೋಟ
ಕಟ್ಟನಾಡು ಗ್ರಾಮ, ಮರಗೋಡು ಅಂಚೆ, ಕೊಡಗು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ
ಕಟ್ಟೆಮನೆ ಪಿ. ಪೊನ್ನಪ್ಪ

ಭವಾನಿ ಎಸ್ಟೇಟ್, ಕಟ್ಟನಾಡು ಗ್ರಾಮ, ಮರಗೋಡು ಅಂಚೆ, ಮಡಿಕೇರಿ-ಕೊಡಗು

ಶ್ರೀಮತಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ

ಫೋನ್ : 42

ಪಾಣ್ತಲೆ ಆರ್. ಮಂದಪ್ಪ

ಪ್ಲಾಂಟರ್

ಕಟ್ಟನಾಡು ಗ್ರಾಮ, ಮರಗೋಡು ಅಂಚೆ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಕೊಡಗು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ

ಪೋತಂದ್ರ ನಾಗೇಂದ್ರ

ಗೀತಾ ಎಸ್ಟೇಟ್

ಕಟ್ಟನಾಡು ಗ್ರಾಮ, ಮರಗೋಡು ಅಂಚೆ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಕೊಡಗು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ

ಕುದುಪಜೆ ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ, ಎಂ.ಎ. ಬಿ.ಎಸ್.,

ಆರ್ಥಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ

ಕೊಡಗು ಗೌಡ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಘ, ಮಡಿಕೇರಿ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ

ಸೂದನ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ

ಪಾಲೂರು ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಕೊಡಗು.

“ಗೌಡ ದೊನಿ”ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ :

ಶ್ರೀಮತಿ ಮತ್ತೆ ಶ್ರೀ

ಫೋನ್ : 52

ಕಟ್ಟಿಮನೆ ಬೆಳ್ಳಪ್ಪ

ಪೊಳಿಯಬಾಣೆ ತೋಟ, ಮರಗೋಡು ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ, ಮಡಿಕೇರಿ-ಕೊಡಗು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಮತ್ತೆ ಶ್ರೀ

ಕಟ್ಟಿಮನೆ ಎಂ. ಗಣೇಶ್

ಪ್ರೇಮ ಎಸ್ಟೇಟ್

ಮರಗೋಡು ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಕೊಡಗು.

ಶ್ರೀಮತಿ ವ.ತ್ತೆ ಶ್ರೀ

ಫೋನ್ : 758

ಯಾಲದಾಳು ಡಿ. ಉತ್ತಯ್ಯ

ಪ್ಲಾಂಟರ್

ನೊಣ್ಣಂಗೇರಿ ಗ್ರಾಮ, ಗಾಳಿಬೀಡು ಅಂಚೆ ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಕೊಡಗು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಮತ್ತೆ ಶ್ರೀ

ಪಾಂಡನ ಜಿ. ರಾಮಯ್ಯ ಮತ್ತೆ ಮಕ್ಕ

ಓಟಿಕಾಡ್ ತೋಟ

ಫೋನ್ : 37

ಮರಗೋಡು ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಕೊಡಗು.

ಕೊಂಪುಳಿರ ಡಿಸೋಜ

ಪ್ಲಾಂಟರ್

ಚುಂಡೇಕಾಡು ತೋಟ, ಕೊಪ್ಪೇರಿ ಗ್ರಾಮ, ಮರಗೋಡು ಅಂಚೆ ಮಡಿಕೇರಿ, ಕೊಡಗು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಮತ್ತೆ ಶ್ರೀ

ಅಚ್ಚಿ ಪಟ್ಟಿರ ಎಸ್. ಈರಪ್ಪ ಮತ್ತೆ ಮಕ್ಕ

ನೊಣ್ಣಂಗೇರಿ ಗ್ರಾಮ, ಗಾಳಿಬೀಡು ಅಂಚೆ, ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಕೊಡಗು.

“ ಗೌಡ ದೊನಿ ”ಗೆ ಹಾರ್ಡ್ ಶುಭಾಶಯ:

ಬೊಳ್ಳೂರು ಅಸ್ವಜ್ಞ
ಹೊಸಕೋಟೆ ಗ್ರಾಮ, ಮರಗೋಡು ಅಂಚೆ,
ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಕೊಡಗು.

ಚೆರಿಯಮನೆ ಬೋಸಯ್ಯ
ಕುಸುಮ ಎಂಟರ್‌ಪ್ರೈಸಸ್
ಬಿ. ಎಂ. ರಸ್ತೆ, ಕುಶಾಲನಗರ, ಕೊಡಗು.

ವಿ. ಜಯರಾಮ ಮತ್ತೆ
ಡಿ. ಆರ್. ವರಶುರಾಮ
ಪ್ರಿಯದರ್ಶಿನಿ ಕೋಲ್ಡ್ ಹೌಸ್,
ಗುತ್ತಿಗಾಡಿ, ಸುಳ್ಯ ತಾ. (ದ.ಕ.)

ಕುಕ್ಕಪ್ಪ ಗೌಡ
ಕುಂಟುಕಾಡು ಮನೆ
ತೋಡಿಕಾನ ಅಂಚೆ ಮತ್ತೆ ಗ್ರಾಮ
ಸುಳ್ಯ ತಾಲ್ಲೂಕು, (ದ.ಕ.)

ಪಿ. ಬಿ. ಮೋಕ್ಷನ್‌ಗೌಡ
ಮಾಲೇಕರ್, ಕೆನರಾ ವಾಚ್ ವರ್ಕ್ಸ್
ವುತ್ತೂರು. (ದ.ಕ.)

ಮಾವಜಿ
ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಗೌಡ
'ನಿಸರ್ಗ'
ಸುಳ್ಯ ತಾಲ್ಲೂಕು, (ದ.ಕ.)

ಬಾಬುಗೌಡ
ಬೆಲಾಡಿ ಮನೆ
ಇರ್ವೆ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ (ದ.ಕ.)
ಫೋನ್ : 37

ಶ್ರೀ ಗಣೇಶ್ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್
ಗಾಂಧಿನಗರ, ಸುಳ್ಯ, (ದ.ಕ.)
ಮಾಲೇಕರ್
ಹಿಂಡಿಸುನೆ ಉಮೇಶ್

ಜತ್ತಪ್ಪ ಗೌಡ
ಇರ್ವೆ ಬೀಡು ಮನೆ
ಬೆಟ್ಟಂಪಾಡಿ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ

ಯಂ. ಡಿ. ಜಾನಕಿ
W/o. ದೇವಣ್ಣಗೌಡ, ಮಲ್ಲಾರ ಮನೆ
ಹರಿಹರ ಪಳಿತಡ್ಡೆ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ
ಸುಳ್ಯ ತಾಲ್ಲೂಕು (ದ.ಕ.)

ಕೊಪ್ಪಡ್ಡೆ ಗುರುಪ್ರಸಾದ್
ಪ್ರಸಾದ್ ವೆಸ್ಟೆ ಸೆಂಟರ್
ಹರಿಹರ ಪಳಿತಡ್ಡೆ
ಸುಳ್ಯ ತಾ. (ದ.ಕ.)

ಕೆ. ಶೇಷಪ್ಪ
ಕಲ್ಲುಗಟ್ಟೆ ಮನೆ, ಅರಂತೋಡು ಗ್ರಾಮ,
ಸುಳ್ಯ ತಾ. (ದ.ಕ.)

ಯು. ಎಂ. ಮುಪಾಬಲ
ಉಳುವಾರು ಮನೆ
ಅರಂತೋಡು ಗ್ರಾಮಮತ್ತೆ ಅಂಚೆ
ಸುಳ್ಯ ತಾ. (ದ.ಕ.)

ದೇವಸ್ವ ಹೊನ್ನಪ್ಪ
ಎನ್. ಎನ್. ಎನ್. ಡಿ. ಏಜೆಂಟರ್
ಕೆನರಾ ಬ್ಯಾಂಕ್, ಕುರಿಕೊಪ್ಪ, ಕೊಡಗು.

“ గౌడ దొని ” గి హార్దిక శుభాశయ:

కాళిరమ్మన
బి. నసంతకుమార్
M/s. భామిని అగ్రికల్ గ్యారేజ్
మంగళూరు రస్త్, మదికేరి, కౌడగు.

కేరవళ లింగప్పగౌడ, ఎం.ఎ.
అబ్బవర సర్కార్, హ్యేస్కూల్
అబ్బవర, సుళ్ళ, (ద.క.)

నాణ్ణులీ రామయ్య
కట్టిమాడు గ్రామ, మరగోడు అంజీ,
మదికేరి తాలూకా,
కౌడగు.

కాంగిర నంజుండ
వేణ్ ఎస్టేట్
కట్టిమాడు గ్రామ, మరగోడు అంజీ,
మదికేరి తాలూకా, కౌడగు.

బేద్రప్పణి కేశవ
హొస్సేరి గ్రామ, మరగోడు అంజీ,
మదికేరి తాలూకా, కౌడగు.

కర్ణయన
సోమయ్య కేంబెప్ప
హొస్సేరి గ్రామ, మరగోడు అంజీ,
మదికేరి తాలూకా, కౌడగు.

విశ్వాస్ స్మోలర్స్
బస్ స్టాండ్ ఎడార్,
సుళ్ళ (ద. క)

ఆనంద అంబికల్లు
(D.M.L T.)
మడపాడి గ్రామ మక్త అంజీ
సుళ్ళ తాలూకా (ద.క.)

పి. కే. ముత్తప్ప
ఫౌండర్ ప్రెసిడెంట్,
సరస్వతి టి. ఎం. సి. ట్రైనింగ్ కాలేజ్,
మదికేరి, కౌడగు.

లుళువారన ఎ. గణపతి
హొస్సేరి గ్రామ, మరగోడు అంజీ,
మదికేరి తాలూకా, కౌడగు.

మోంటెడ్డ శేషప్పగౌడ
నవ్వుత్త అధ్యాపక,
వైరామవేటి, సుళ్ళ (ద.క.)

చేరియమనే నిలమ్మ
హొస్సేరి గ్రామ, మరగోడు అంజీ,
మదికేరి తాలూకా, కౌడగు.

అమె గణపతి
హొస బడావణి
కుంతికొప్ప, కౌడగు.

కర్ణయన అప్పచ్చె
హొస్సేరి గ్రామ, మరగోడు అంజీ,
మదికేరి తాలూకా, కౌడగు.

“ಗೌಡ ದೊನಿ”ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ :

ಶ್ರೀಮತಿ ಪರ್ಲಕೋಟಿ

ಬಿ. ಯಶೋಧ ಮತ್ತೆ ಮಕ್ಕ

ರಂಗಸಮುದ್ರ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತೆ ನಂಜರಾಯಪಟ್ಟಿ ಅಂಚೆ,
ಸೋಮನಾರಪೇಟೆ ಕಾಲ್ಲೂರು, ಕೊಡಗು

With best compliments from : ‘Gowda Doni’

Grams : ‘COFICOP’

P. B. No. 24

Phone : Secretary : 571

president : 279

**No. 502, The Kodagu Coffee Growers’
Co-operative Society Ltd.,**

Authorised share capital Rs. 1,25,00,000-00

Paid up share capital Rs. 99,00,000-00

Deposits Rs. 29,00,000-00

Loans outstanding Rs. 2,40 00,000-00

OUR COFFEE COLLECTING DEPOTS AT :

1. Kutta	12. Kakkabe	23. Shanivarasanthe
2. Hudikeri	13. Napoklu	24. Kadanga
3. Ponnampet	14. Murnad	25. Madapura
4. Balele	15. Kakotuparambu	26. Maragodu
5. Thithimathi	16. Cheyyandane	27. Birunani
6. Gonicoppal	17. Cherambane	28. Valmoor
7. Pollibetta	18. Madikeri	29. Kakoor
8. Ammathy	19. Chattalli	30. Mayamudi
9. Bittangala	20. Siddapura	31. Beckerodlur
10. Virajpet	21. Sunticoppa	32. Bettageri
11. Devanageri.	22. Somwarpet	33. Kodlipet.

Owens coffee curing works and manure mixing unit at Hunsur.

Pool your coffee at our collecting depots

Premier Society to finance Coffee Industry in Coorg.

Maximum dividend declared on shares

Agents for the supply of manure and insecticides

And also Types & Tubes of vehicles.

M. A. Somalah, B.A. D.C.A.

Secretary

M. A. Uthappa

Vice-President

Y. M. Uthalah

President.

“ಗೌಡ ದೊನಿ”ಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯ :-

ಹೋಟೆಲ್ ತ್ರೀ-ಎಸ್

(ಬೋರ್ಡಿಂಗ್—ಲಾಡ್ಜಿಂಗ್)

ಮತ್ತು

ಶ್ರೀ ರಾಮ ಸ್ವೀಟ್ ಸ್ಟಾಲ್

ಬಸ್ ಸ್ಟಾಂಡ್ ಹತ್ರ, ಕುಶಾಲನಗರ.

ಶುಚಿ ರುಚಿನ ತಿಂಡಿಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬನ್ನಿ. ಶುಭ ಸಮಾರಂಭಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ
ಬಂಗಾಳಿ ಸ್ವೀಟ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ತಿಂಡಿಗಳಿಗೆ
ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಇಂದೇ ಭೇಟಿ ಕೊಡಿ.

ಮಾಲೀಕರ್ :

ಎ. ಸಿ. ಶೆಟ್ಟಿ.

ಗೌಡ ಕನ್ನಡ ಸಂಕಲನದ ಕುರ್ತು

ಓದುಗರ ಯಾವುದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ

ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಗತ ಉಟ್ಟು. ಮತ್ತು ಗೌಡ ದೊನಿ ಪುಸ್ತಕ ಸಿಕ್ಕಿದೆ.

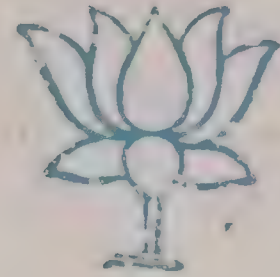
ವಿಳಾಸ :

ಗೌಡ ಕನ್ನಡ ಸಂಕಲನ ಸಮಿತಿ,

ಸೂರ್ಯ ಪವರ್ ಪ್ರೆಸ್

ಕುಶಾಲನಗರ, ಕೊಡಗು-571 234.

.. ಗೌಡದೊಸಿಗೆ ' ' ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಂಕೆ

ಸೂರ್ಯ ಪವರ್ ಪ್ರೆಸ್, ಕುಶಾಲನಗರ

ಮಾಲ್ವಿಕಾ - ಕುಮಾರ್ ಪಿ. ಸುಬ್ಬಯ್ಯ

ದೊಡ್ಡವರ ಕಾಗದ, ಸುಕಾರ ಸುಖ ಮತ್ತೆ ಕಾಡಿ ಕೊಡುವ ಸತ್ಯವೆ, ಕಾರು,
ಗಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಒಂದುವರೆಬ ವಸ್ತುಕ, ಸ್ವೇದನದಿಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಭಿಗಿ ಬೇಡಕೊಡಿ.
ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪಗಳಿಗೂ ಒಮ್ಮೆ ವಿಚಾರಿಸಿ.

"ಗೌಡದೊಸಿಗೆ" ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಂಕೆ

ಎಂ. ಪ್ರಭಾಕರ

ಪ್ರಿನ್ಟರ್ ರಾಜಕುಮಾರಿಯಾ ಕುಶಾಲನಗರ

ಹಾರ್ವಿ ಹಾಳೆಕೆ

ಕುಶಾಲನಗರ , ಕುಮಾರ

